شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 （维吾尔文） （بۇ سان ئالته بەت）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1ـ57)

1997 - يىل
مارت
11
سەيشەنبە

ھاۋارايىدىن مەلۇمات: ئۇرۇمچىدە كۈندۈزى ھاۋا بۇلۇتلۇق بولۇپ ئازراق يامغۇر ئارىلاش قار يامغۇر، كېچىسى قار يامغۇر، تېمپېراتۇرا 3℃—-5℃ بولىدۇ. ئۈچ بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

ئاپتونوم رايونىمىز شەرقتىكى ئۆلكە، شەھەرلەر بىلەن بولغان ھەمكارلىقنى ئىلگىرى سۈرمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **يۈەن جىنلياڭ** خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونىمىز دۆلەتنىڭ مەبلەغ سېلىش سالمىقىنى ئوتتۇرا، غەربىي رايونلارغا مايىللاشتۇرغانلىقىدەك پايدىلىق پۈرسەتتىن پايدىلىنىپ، مەبلەغ سېلىش مۇھىتىنى ئۆزلۈكسىز ياخشىلاپ، دېگىز بويىلىرىدىكى رايونلار بىلەن بولغان ھەمكارلىشىش ۋە ھەمكارلىشىشنى كۈچەيتىپ، مەبلەغ، تېخنىكا، ئىختىساس ئىگىلىرىنى پائال كىرگۈزدى. 1996-يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە، ئاپتونوم رايونىمىز 17 ئۆلكە، شەھەر بىلەن ھەمكارلىشىش مۇناسىۋىتى ئورناتتى، 2000 دىن ئارتۇق ھەمكارلىشىش تۈرىنى بولغا قويدى، 4 مىليارد 394 مىليون يۈەن مەبلەغ كىرگۈزدى، بۇنىڭ بىلەن بايلىقنى ئېچىش، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ئىزچىل، ساغلام راۋاجلاندۇرۇش كۈچلۈك ئىلگىرى سۈرۈلدى.

ئاپتونوم رايونىمىز 8 - بەش يىللىق پىلان يولغا قويۇلغاندىن بۇيان باشقا ئۆلكە، شەھەر، ئاپتونوم رايونلارنىڭ ئۆز ئالدىغا يېقى بىرلىشىپ مەبلەغ سېلىش ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى ئۇنۇملۇق ئېچىش، پاختىچىلىق بازىسى قۇرۇشىغا دائىر ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى ئوتتۇرىغا قويدى. 1996- يىلى ئاپتونوم رايونىمىز شەندۇڭ، تيەنجىن، شاڭخەي، جياڭسۇ، گۇاڭدۇڭ، شېنجېن، چىگداۋ قاتارلىق ئۆلكە، شەھەرلەر بىلەن بىرلىشىپ بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش، پاختىچىلىق بازىسى قۇرۇش توغرىسىدا كېلىشىم ۋە توختامنامىلەر ئىمزالدى.

ئۇستۇنلۇك ئارقىلىق بىر - بىرىنى تولۇقلاش، بىرلىكتە راۋاجلىنىش، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش پرىنسىپى بويىچە، ئاپتونوم رايونىمىز دۆلەت ئىلىكىدىكى چوڭ، ئوتتۇرا كارخانىلار، يېزا - بازار كارخانىلىرىنى تېخنىكا كىرگۈزۈش، داڭلىق مەھسۇلاتلارغا تايىنىش، بىرلىشىپ تىجارەت قىلىش، ئىگىلىك باشقۇرۇشنى ھۆددىگە بېرىش، مۇلۇكنى قايتا تەشكىللەش، پاي ھوقۇقىنى مۇلۇك ھوقۇقىغا تېگىشىش، كارخانىلار گۇرۇھىغا قاتنىشىش قاتارلىق شەكىللەر ئارقىلىق شەرقتىكى كارخانىلار بىلەن بىرلىشىشنى كۈچەيتىشكە ئىلھاملاندۇردى ۋە مەدەت بەردى. 1996- يىلى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ جاي - جايلىرىدىكى كارخانىلار شەرقتىكى كارخانىلار بىلەن بىرلىشىپ ئارقىلىق ھەر خىل تېخنىكا خادىملىرىدىن 3012 ئادەم (قېتىم) كىرگۈزدى، 42 داڭلىق مەھسۇلاتقا تايىنىپ، 208 خىل مەھسۇلات ئىشلەپ چىقاردى. شىنجاڭ ئىلمە توقۇلما زاۋۇتى شاڭخەي «سەنجاڭ» گۈرۈھىنىڭ ياردەم بېرىشى ۋە قوللىشى ئاستىدا، «سەنجاڭ» گۈرۈھىنىڭ ئىچ كىيىم ئىشلەپچىقىرىش تېخنىكىسى ۋە ئىلغار ھۈنەر - سەنئىتىنى كىرگۈزۈپ، شىنجاڭغا خاس سۈپەتلىك «كېپىنەك پادىشاھى» ماركىلىق ئىچ كىيىم ئىشلەپ چىقاردى. بۇ مەھسۇلات ئاپتونوم رايونىمىز بىلەن بىرلىشىپ، مايتاغ 140 مىڭ توننىلىق ئېتىلېن قۇرۇلۇشى، ئۇرۇمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ 2 - خىمىيىۋى ئوغۇت زاۋۇتى قۇرۇلۇشى، كورلا نېفىت - خىمىيە سانائىتى زاۋۇتى خىمىيىۋى ئوغۇت قۇرۇلۇشى، كۇچا، پوسكام خىمىيىۋى ئوغۇت زاۋۇتلىرى قۇرۇلۇشلىرىغا تۆتۈش قىلدى. بۇنىڭ ئىچىدە ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلگەن مايتاغ ئېتىلېن قۇرۇلۇشىنىڭ يىللىق مەھسۇلات قىممىتى 2 مىليارد 500 مىليون يۈەنگە يېتىدۇ.

پېچان ناھىيىسى مالىيە كىرىمىنى 4 يىلدا 5 ھەسسە ئاشۇردى

گۈلدەستە ياغدىكى يېڭىلىقلار

ئەھمىيەت بېرىپ، سانائەت، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنى يۇقىرى قەدەم بىلەن تەرەققى

ئۇز ئەھلىيىتىگە يېتەكچى قىلىپ، پىلانلىق تۇغۇت ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنى تېخىمۇ ياخشى ئىشلىشى لازىم.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى بىلەن مۇھىت ئاسراش خىزمىتى زىچ مۇناسىۋەتلىك. پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى ياخشى تۇتۇلمىسا، نوپۇسنىڭ كۆپىيىشى تىزگىنلەنمىسە، بايلىقنى ھەددىدىن تاشقىرى ئېچىش يۇز بېرىپ، ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ئۇنۇملۇك قوغداش تەس بولىدۇ، مۇھىت ساپاسىنى ئۆستۈرۈش قېيىن بولىدۇ؛ مۇھىت ئاسراش خىزمىتى ياخشى تۇتۇلماي، مۇھىت بۇلغانسا ياكى بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىسا، خەلقنىڭ تەن ساغلاملىقىغا، ياشاش شارائىتىغا بىۋاستە تەسىر يېتىدۇ، ھەتتا ئەۋلادلارنىڭ ياشىشى ۋە رىزىق تېپىشىغا خەۋپ يېتىدۇ. دۆلىتىمىزنىڭ ئاھالىسى كۆپ، كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان بايلىق نىسپىي ئاز، ئېكولوگىيىلىك مۇھىت مەسىلىسى ئىنتايىن گەۋدىلىك. تەربىيە بېرىش ، تەشۋىق قىلىش ۋە باشقا جەھەتتىكى خىزمەتلەر ئارقىلىق بۇ ئىككى تۈپ دۆلەت سىياسىتىنى ھەممە ئائىلىلەرگە، ھەممە كىشىگە بىلدۈرۈشىمىز لازىم. بۇ ئىككى خىزمەتنى ئۇقتسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ ئۇزۇن مۇددەتلىك پىلانىغا كىرگۈزۈپ، ئۇنى ئىزچىل ئىشقا ئاشۇرۇشىمىز كېرەك.

مەركەز پىلانلىق تۇغۇت ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتى سۆھبەت يىغىنى 3 - ئاينىڭ 8 - كۈنى جۇڭنەنخەيدە ئۆتكۈزۈلدى. سۆھبەت يىغىنىغا پارتىيە ۋە دۆلەت رەھبەرلىرىدىن جياڭ زېمىن، لى پېڭ، چياۋ شى، لى رۇيخۇەن، لىيۇ خۇاچىڭ، خۇجىنتاۋ قاتارلىقلار قاتناشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

* * * * * *

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 8-مارت تېلېگراممىسى. مەركىز پىلانلىق تۇغۇت ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتى سۆھبەت يىغىنى 3-ئاينىڭ 8-كۈنى جۇڭنەنخەيدە ئۆتكۈزۈلدى. سۆھبەت يىغىنىغا پارتىيە ۋە دۆلەت رەھبەرلىرىدىن جياڭ زېمىن، لى پېڭ، چياۋ شى، لى رۇيخۇەن، لىيۇ خۇاچىڭ، خۇجىنتاۋ قاتارلىقلار قاتناشتى.

تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇپ، نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىنى تىزگىنلەپ، بايلىقتىن مۇۋاپىق پايدىلىنىپ، مۇھىتنى ھەقلىق ياخشى ئاسراپ، جەريانىدا، پىلانلىق تۇغۇت ۋە مۇھىت ئاسراش مەسلىسىگە ئاھايىتى ئەھمىيەت بەرگەن. ئۇ كۆپ قېتىم مۇنداق دەپ تەكتلىگەن: ئاھالە

تېلېگراممىسى. مەركەز پىلانلىق تۇغۇت ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتى سۆھبەت يىغىنى بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن جۇگنەنخەيدىكى خۇمېرېنتاك زالىدا ئېچىلدى. سۆھبەت يىغىنىغا ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى، دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن رياسەتچىلىك قىلدى ۋە مۇھىم سۆز قىلىپ مۇنداق دەپ تەكتىلىدى: پىلانلىق تۇغۇتمۇ، مۇھىت ئاسراشمۇ ئۇزاق مۇددەت چىڭ تۇرىدىغان تۆپ دۆلەت سىياسىتىمىز. سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىۋاتقىنىمىزدا ئىقتىسادىي خىزمەتنى مەركەز قىلىشتا قەتئىي تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇپ، كۆچنى مەركەزلەشتۇرۇپ، خەلق ئىگىلىكىنى يۆكسەلدۇرۇشىمىز لازىم. ئىقتىسادىي تەرەققىيات بىلەن نوپۇس، بايلىق، مۇھىتنى ئۆزئارا بىرلەشتۇرۇپ ئومۇمىيۈزلۈك ئويلىشىپ، بىر

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق دوختۇرخانىسى كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشنى چىڭ تۇتۇپ، كېسەللەر ئۈچۈن ئەلا مۇلازىملىق قىلماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىئاي ياقۇپ** خەۋىر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق خەلق دوختۇرخانىسى كۆپ يىللاردىن بۇيان «كېسەللەر ئۈچۈن خىزمەت قىلىش» نى 1- ئورۇنغا قويۇپ، كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىنى ئۆزلۈكسىز چىڭ تۇتۇپ ۋە ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئەلا مۇلازىملىقنى يولغا قويۇپ، ھەقلىقى ھالدا «ئۆلۈمگە ئامال، كېسەلگە شىپالىق» ئىزدەپ كەلمەكتە.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئۇلار دوختۇرخانىسىنىڭ ئەھۋالىغا بىرلەشتۇرگەن ھالدا «ئەلا مۇلازىملىق قىلىش، داۋالاش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش، داۋالاش ئۇنۇمىنى قولغا كەلتۈرۈش»، «كەسىپتە پاك- ئىنتىزامچان بولۇپ، ئەلا مۇلازىملىقنى قانات يايدۇرۇش» قاتارلىق پائالىيەتلەرنى ئېلىپ بېرىپ، «كېسەللەر بىرىنچى، مۇلازىملىق بىرىنچى، سۈيەت بىرىنچى» ئۇنۇم بىرىنچى» دىن ئىبارەت دوختۇرخانا باشقۇرۇش ئەندىزىسىنى بارلىققا كەلتۈردى. ئۇلار يەنە دوختۇر، سېستىرالار ئارىسىدا لېۋى فېك، بېتىۈنلارنىڭ ئالىيجاناب روھلىرىنى داۋاملىق تەشەببۇس قىلىپ، ئۆز ئىچىدىن يېتىشىپ چىققان ئىلغار تىپلارنى داغدۇغىلىق تەقدىرلەش ۋە ئۇلارنىڭ ئىلغار ئىش ئىزلىرىنى تەشۋىق قىلىش ئارقىلىق باشقىلارنىڭ ياخشى كەسىپ ئەخلاقىنى يېتىلدۇرۇش ۋە ئۇنى جارى قىلدۇرۇشقا تۈرتكە بولدى.

ئۇلار 1989- يىلىدىن بۇيان جەمئىيەتنە نازارەتچىلىك تورى قۇرۇپ، ئىدارە- ئورگانلار، ئاخبارات ئورگانلىرى، كان- كارخانىلاردىن دوختۇرخانا خىزمىتىگە كۆڭۈل بۆلىدىغان، بەلگىلىك ۋەكىللىك خاراكتېرگە ئىگە 44 كىشىنى نازارەتچىلىككە تەكلىپ قىلدى ۋە ئۇلار بىلەن يىلدا بىر قېتىم سۆھبەت يىغىنى ئېچىپ، ئۇلارنىڭ دوختۇرخانىنىڭ خىزمەتلىرىگە بەرگەن پىكىر، تەلەپلىرىنى كەمتەرلىك بىلەن ئاڭلاپ، ئۇلارنىڭ نازارىتىنى ئاڭلىق قوبۇل قىلدى. 1995- يىلىدىن باشلاپ، 200 گە يېقىن بۆلۈم مۇدىرى، سېستىرالار باشلىقى ئارىسىدا «ۋەزىپە ئۆتەش مەزگىلىدىكى ئۇنۇمۇبرسال مەسئۇلىيەت تۇزۇمى» نى يولغا قويدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ خىزمەتتىكى مەسئۇلىيەتچانلىقى يۇقىرى كۆتۈرۈلدى. مۇشۇنىڭغا ئوخشاش تۈرلۈك شەكىل ۋە مەزمۇنلاردا ئېلىپ بېرىلغان كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىغا دائىر خىزمەتلەرنىڭ ئۇنۇمى بۇ دوختۇرخانىنىڭ جەمئىيەتتىكى ئابرويىنى يەنمۇ ئۆستۈردى. بۇنىڭ بىلەن بۇ دوختۇرخانا ئاپتونوم رايون بويىچە «كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ»، «كەسىپ ئەخلاقى بويىچە 10 ئۆلگىلىك ئورۇن» نىڭ بىرى، سەھىيە مىنىستىرلىكى بويىچە «سەھىيە سىستېمىسىدىكى ئىلغار ئورۇن» قاتارلىق شەرەپلىك ناملارغا ئېرىشتى. بۇ دوختۇرخانا يەنە بۆلتۇر كېسەللەردىن 191 پارچە رەھمەت خېتى ۋە 133 لەۋھە تاپشۇرۇۋالدى.

بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىزدا كارخانا تېخنىكا تەرەققىياتى تېخمۇ تېزلتىلىپ، ئىقتىسادنى يۈكسەلدۇرۇشنىڭ يېڭى نۇقتىلىرى يېتىلدۇرۇلدۇ

ئۆز مۇخبىرىمىز **مەدەنىيەت مۇھەممەتروھىم** خەۋەر قىلدۇ: بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىز كارخانا تېخنىكا تەرەققىياتىنى تېخمۇ تېزلتىپ، ئىقتىسادنى يۈكسەلدۇرۇشنىڭ يېڭى نۇقتىلىرىنى يېتىلدۇرۇپ، قۇرۇلمىنى تەڭشەشنى ئىلگىرى سۈرىدۇ. بۇ جەھەتتە تۆۋەندىكىدەك خىزمەتلەرنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلەيدۇ:

دۆلەت ئىلكىدىكى يەرلىك كارخانىلاردا تېخنىكا ئۆزگەرتىشكە 2 مىليارد 500 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ، بۇلتۇرقىدىن % 19 ئاشۇرۇلىدۇ، تېخنىكا ئۆزگەرتىش تۈرلىرى «ئاۋۋال داۋاملىشۋاتقان تۈرلەرنى، ئاندىن يېڭى قۇرۇلىدىغان تۈرلەرنى توتۇش ۋە ئۇنى ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈشكە، قۇيرۇقىنى ئۇزۇشكە كاپالەتلىك قىلىش، ئاۋۋال 2 نى تېزلىتىش قۇرۇلۇشغا، ئاندىن باشقىلارغا تۇتۇش قىلىش» پرىنسىپى بويىچە

ئۇرۇمچى شەھىرىدە بىر تۇركۈم ساختا، ناچار، يالغان تاۋارلار كۆيدۈرۈۋېتىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **جۇشىلىك** خەۋەر قىلدۇ: دۆلەت سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى، ئەدلىيە مىنىستىرلىكى، سەھىيە مىنىستىرلىكى، دۆلەت تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسى، جۇڭگو ئىستېمالچىلار جەمئىيىتى بىلەن مەركىزىي تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى، «خەلق گېزىتى» قاتارلىق ئورۇنلار بىرلىشىپ ئۆتكۈزگەن «ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى ئورۇنلاشتۇرۇلدۇ، بىر تۇركۈم چوڭ - چوڭ تېخنىكا ئۆزگەرتىش تۈرلىرى نۇقتىلىق يولغا قويۇلىدۇ؛ دۆلەتنىڭ 2- باسقۇچلۇق «2 نى تېزلتىش» پىتەكچى پىلانىغا كىرگۈزۈلگەن 54 تۈرنىڭ ئالدىنقى تەييارلىق خىزمىتى تېزلىتىلىدۇ، 130 خىل يېڭى مەھسۇلات يارىتىلىدۇ، يېڭى تېخنىكا تۇرىدىن 30 ى ئومۇملاشتۇرۇلىدۇ؛ كورلا پاختا توقۇمچىلىق زاۋۇتى، شىنجاڭ توقۇمچىلىق گۇرۇھىنىڭ 1-، 2 - زاۋۇتى، قۇمۇل پاختا توقۇمچىلىق زاۋۇتى، ئۇرۇمچى نېفىت - خىمىيە باش زاۋۇتى خىمىيىۋى ئوغۇت زاۋۇتىنى ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشى قاتارلىق تۈرلەر نۇقتىلىق چىڭ تۇتۇلىدۇ؛ يېڭىدىن قۇرۇلىدىغان چوڭ - چوڭ تۈرلەردە مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالىنىدۇ؛ تېخنىكا يېڭىلاش قۇرۇلۇشى يولغا قويۇلىدۇ ھەمدە كارخانىلارنىڭ تېخنىكا يېڭىلاش ئىقتىدارى كۈچەيتىلىپ، يېڭى مەھسۇلات يارىتىش سەۋىيىسى ئۆستۈرۈلىدۇ؛ ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك 5 كارخانا تېخنىكا تەرەققىيات مەركىزىنىڭ قۇرۇلۇشى چىڭ تۇتۇلىدۇ، 5 تىن 10 غىچە پەن - تېخنىكا ئورگانلىرى ئاپتونوم رايونىمىزدا باشلانىدۇ. يېقىندا تەكشۈرۈپ ئېنىقلانغان 1 مىليون 100 مىڭ يۈەنلىك 21 خىل يالغان، ساختا، ناچار تاۋار 10 ئاپتوموبىل بىلەن ئورۇمچى شەھىرىدىكى دۇگشەن ئەخلەت مەيدانىغا ئېلىپ بېرىلىپ، ئاممىنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرۈۋېتىلدى.

قوغداش تەشۋىقات ئېيى» پائالىيىتى 2 - ئاينىڭ 28- كۈنى ئاپتونوم رايونىمىزدا باشلاندى. يېقىندا تەكشۈرۈپ ئېنىقلانغان 1 مىليون 100 مىڭ يۈەنلىك 21 خىل يالغان، ساختا، ناچار تاۋار 10 ئاپتوموبىل بىلەن ئورۇمچى شەھىرىدىكى دۇگشەن ئەخلەت مەيدانىغا ئېلىپ بېرىلىپ، ئاممىنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرۈۋېتىلدى.

ئىدارىلەرنى ياخشى يېڭىلاش

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز **سائادەت رېھىم، ئۆمەر ھامۇت، ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم** خەۋىر قىلدۇ: يېقىن ئاخىرقى 1993 - يىلىدىن بۇيان يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاساسلىق ئورنىنى كۆچەيتىش بىلەن بىللە ناھىيە، يېزا (بازار)لار باشقۇرۇشىدىكى كارخانىلار ۋە يەككە، خۇسۇسىي ئىگىلىكتىكى كارخانىلارنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا ئەھمىيەت بەرگەنلىكتىن، ناھىيە ئىقتىسادى تېز ئىلگىرىلەپ، مالىيىدە ئۆدا 4 يىل ئۆزنى قامىددى، مالىيە كىرىمىنىڭ يىللىق ئېشىش نىسبىتىنى 1.25 ھەسىسىگە يەتكۈزۈپ، ئاپتونوم رايون بويىچە ئالدىنقى قاتارغا ئۆتتى.

پېچان ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى يېقىنقى تۆت يىلدىن بۇيان ئۆز يېرىنىڭ جۇغراپىيىلىك ئورنى ۋە مول قېزىلما بايلىق ئۈستۈنلۈكىدىن پايدىلىنىشقا ئەھمىيەت بېرىپ، سانائەت، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنى يۇختا قەدەم بىلەن تەرەققىي قىلدۇرۇدى، يېزا ئىگىلىكىدە تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسى ۋە كەسىپ قۇرۇلمىسىنى پائال تەڭشەپ، دېھقانلارنى ئىقتىسادىي زىرائەت كۆلىمىنى كېڭەيتىش، كۆپ خىل ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللىنىشقا يېتەكلىدى، ناھىيە باشقۇرۇشىدىكى سانائەت، سودا كارخانىلىرىنىڭ ئىلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، كارخانىلارنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش، زىيانىنى پايدىغا ئۆزگەرتىشنى چىڭ تۇتتى، قېزىلما بايلىقلارنى قېزىش، پىششىقلاشنى ناھىيە ئىقتىسادىنىڭ يېڭى ئېشىش نۇقتىسى قىلدى، تۇرپان - قۇمۇل نېفىتلىكىگە مۇلازىملىق قىلدىغان يېزا - بازار كارخانىلىرى ۋە يەككە، خۇسۇسىي ئىگىلىكتىكى كارخانىلارنىڭ بارلىققا كېلىشى ۋە تەرەققىي قىلىشىغا مەدەت بېرىپ، 2 -، 3- كەسىپنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلەتتى. بۇنىڭغا بىرلەشتۈرۈپ، مالىيە تۆزۈلمىسى ئىلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، مالىيىنىڭ ماكرولۇق تەڭشەش، كونترول قىلىش رولىنى ئوبدان جارى قىلدۇردى، مالىيە، باج،، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرىنى زىچ ماسلاشتۇرۇپ، باج يىغىش، بازار باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، يىغۇۋېلىشقا تېگىشلىك باج ۋە ھەقلەرنىڭ يىغۇۋېلىنىش ۋە تولۇق خەزىنىلىشىشىگە كاپالەتلىك قىلدى. نەتىجىدە ناھىيىنىڭ مالىيە كىرىمى يىلمۇ يىل ئاشتى. بولتۇر بۇ ناھىيىنىڭ مالىيە كىرىمى 120 مىليون يۈەنگە يېتىپ، 1992 - يىلىدىكى 24 مىليون يۈەندىن 5 ھەسسە ئاشتى.

ئىدارىلەرنى ياخشى يېڭىلاش

كورلا شەھىرلىك ج خ ئىدارىسى قاتناش ساقچى چوڭ ئەترىتىدە ئوتتۇرا ئەترىتىدە كىلەر 2000 يۈەنىدىن كۆپرەك پۇل جۇغلاپ، يول بەلگىسى تاختىسى ياسىتىپ، شەھەرلىك 2 - باشلانغۇچ مەكتەپ ئالدىدىكى يول بويىغا قاداپ قويىدى. تاختىغا «ئاپتوموبىللار، بالىلارغا يول بېرىڭلار» دەپ يېزىلغان.

لې‌لې فوتوسى

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ 1996 - يىللىق باش خام چوتى ھەم ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكنىڭ خام چوت ئىجراسى ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ 1997 - يىللىق باش خام چوتى ھەم ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكنىڭ خام چوت لايىھىسى توغرىسىدا دوكلات

1997 - يىل 1 - ئاينىڭ 25 - كۈنى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى 5 - يىغىنىغا بېرىلگەن

ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتىنىڭ نازىرى

گۈك جىنيۇ

ۋەكىللەر:

مەن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ھاۋالىسى بىلەن يىغىنىغا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ 1996 - يىللىق باش خام چوتى ھەم ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكنىڭ خام چوت ئىجراسى ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ 1997 - يىللىق باش خام چوتى ھەم ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكنىڭ خام چوت لايىھىسى توغرىسىدا دوكلات بېرىمەن، قاراپ چىقىشىڭلارنى سورايمەن.

1. ئاپتونوم رايونىنىڭ 1996 - يىللىق باش خام چوتىنى ۋە ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكنىڭ خام چوت ئىجراسى

1996 - يىلى، جاي، تارماقلار ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومىنىڭ توغرا رەھبەرلىكىدە، پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 5-ئۇمۇمىي يىغىنى، 6 - ئۇمۇمىي يىغىنىنىڭ روھىغا ئاساسەن، ئىسلاھاتنى پائال قاتناشتۇرۇپ، ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ھەممە ئىشلىرىدا ئىلگىرى سۈرۈش، ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، ئېچىۋېتىشنى كېڭەيتىش، ئىقتىسادىي ئىلگىرىلەشنى تېزلىتىش، ئىجتىمائىي ئىلگىرىلەشنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئىجتىمائىي تۇراقلىقنى ساقلاش ئاساسىدا، ئاپتونوم رايونلۇق ھۆكۈمىتى ئاساسلىق ۋەزىپىنى ئەتراپلىق ئورۇنداپ، ئىقتىسادىي ئىجتىمائىي تەرەققىياتنى ئومۇمىي جەھەتتە ساغلام ۋە تېز سۈرئەتتە ئىلگىرى سۈرۈپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي ئىجتىمائىي تەرەققىياتىغا يېڭى ئىلگىرىلەش ھاسىل قىلدى. مالىيە خىزمىتىدە قىسقا ۋاقىتتا تېز ئونۇم بېرىش داۋامىدا، دۆلەت ئىلكىدىكى مال - مۈلۈكلەرنى راۋاجلاندۇرۇشقا ياردەم بېرىش داۋامىدا، دۆلەت ئىلكىدىكى مال - مۈلۈكلەرنى باشقۇرۇش خىزمىتىگە ئەھمىيەت بېرىپ ۋە ئۇنى كۈچەيتىپ دۆلەت ئىلكىدىكى مال - مۈلۈكلەرنىڭ قىممىتىگە كاپالەتلىك قىلىش ۋە قىممىتىنى ئاشۇرۇشنى ئىلگىرى سۈردى.

2) باج ئېلىش، باشقۇرۇش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، كىرىم ۋەزىپىسىنىڭ ئورۇندىلىشىغا ھەققىي كاپالەتلىك قىلدى

باج خىزمىتىدە يەرلىك مەمۇرىي باشلىق ۋە باج ئىدارىسى باشلىقى مەسئۇل بولۇش تۈزۈمى داۋاملىق يولغا قويۇلۇپ، «قانۇن بويىچە باج ئېلىش، ئېلىشقا تېگىشلىك باجنى ئىمكان قەدەر قالدۇرماي ئېلىش، باجنى يوشۇرماسلىق، باجنى ئارتۇق ئالماسلىق» پرىنسىپى ئىزچىللاشتۇرۇلۇپ،تۇرلۇك باج كېمەيتىش، كېچىرىم قىلىش قاتتىق تىزگىنلەندى ۋە ئېنىقلاندى. ئاپتونوم رايوندىكى ھەر دەرىجىلىك دۆلەت ھېجى، يەرلىك باج تارماقلىرى باج ئېلىش، باشقۇرۇش ئىسلاھاتىنى زور كۈچ بىلەن ئىلگىرى سۈرۈپ باج ئېلىش، باشقۇرۇش قۇرۇنىنى ئاشۇرۇپ، قەرز قالدۇرغان باجلارنى ئەستايىدىل ئېنىقلاپ، باج تەكشۈرۈشنى كۈچەيتىپ، باج تاپشۇرۇشقا قارشى تۇرغانلارغا زەربە بېرىپ، كىرىم ۋەزىپىسىنىڭ ئاشۇرۇپ ئورۇندىلىشىغا ھەققىي كاپالەتلىك قىلدى. يېزا ئىگىلىك ھېجى ئېلىش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ يېزا ئىگىلىك باج ۋەزىپىسىنى ئورۇندىشقا ھەققىي كاپالەتلىك قىلدى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئالاھىدە ئىستېمال قوشۇمچىسى ئېلىش خىزمىتىنىڭ نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك بولدى، 1996 - يىلى مۆلچەرلىنىشچە، 33 مىليون يۇەن ئورۇندىلىدۇ، بۇ، يىل بېشىدىكى پىلانىنىڭ 143.5 % نى تەشكىل قىلىدۇ.

3) مالىيە تۈزۈلمىسىنى يەنمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئىلمىيلىك ناھىيىلەرنىڭ مالىيە قىينچىلىقىنى ھەل قىلىش

مۆلچەرلىنىشچە، مىنۇس 69 مىليون يۇەن ئورۇندىلىنىدۇ؛ باشقا كىرىملەر مۆلچەرلىنىشچە، 44 مىليون يۇەن ئورۇندىلىدۇ.

ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكنىڭ 1996 - يىللىق مالىيە چقىمى مۆلچەرلىنىشچە، 3 مىليارد 30 مىليون يۇەن ئورۇندىلىپ (تەكشىلىگەن خام چوت، تۆۋەندە ئوخشاش)، 3 مىليارد 638 مىليون يۇەنلىك خام چوتىنىڭ 83.28 % نى ئىگىلەپ، چقىم 1995 - يىلدىكىدىن 497 مىليون يۇەن كۆپەيىپ، 19.61 % ئاشىدۇ. ئەگەر مەركەز مەخسۇس تۇر بويىچە ئاشۇرۇپ بەرگەن قۇنتۇرۇش پۇلى بېرىش ئورنىغا ئىش تېپىپ بېرىش، پاختا بازىسى قۇرۇلۇش مەبلىغى چقىمىنى چقىرىۋەتكەندە، 1995- يىلدىكىدىن 4.85 % ئاشقان بولىدۇ. بۇنىڭدا ئاساسىي قۇرۇلۇش چقىمى 358 مىليون يۇەن، كارخانىلارنىڭ يوشۇرۇن كۆچمىنى ئىشقا سېلىش تېخنىكا ئۆزگەرتىش مەبلىغى 41 مىليون يۇەن، يېزا ئىشلەپچىقىرىشنى ياردەم چقىمى ۋە يېزا ئىگىلىكىنى ئۇنۇمۇبرسال ئېچىش چقىمى 130 مىليون يۇەن، مەدەنىيەت، مائارىپ، سەھىيە كەسپىي خراجىتى 498 مىليون يۇەن (بۇنىڭدا: مائارىپ كەسپىي خراجىتى 260 مىليون يۇەن)، ئىلىم - پەن كەسپىي خراجىتى 79 مىليون يۇەن، مەمۇرىي باشقۇرۇش خراجىتى 202 مىليون يۇەن، ج خ، تەپتىش، سوت چقىمى 180 مىليون يۇەن، باھا ياردەم چقىم 665 مىليون يۇەن.

مەركەزنىڭ ئاپتونوم رايون دەرىجىلىككە 1996 - يىلى ياردەم بەرگەن كىرىم سانى ئاپتونوم رايونىنىڭ سانى بىلەن ئوخشاش.

ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكنىڭ 1996 - يىللىق خام چوت ئىجراسىدا، شۇ يىلى كۆرۈلگەن قىزىل رەقەم مۆلچەرلىنىشچە، 208 مىليون يۇەن بولۇپ، يىل بېشىدىكى خام چوتنا ئورۇنلاشتۇرۇلغان 642 مىليون يۇەن (يىللىق خام چوت ئىجراسىدا جايلارغا ياردەم بېرىلگەن تۆپ سان يىل بېشىدىكى خام چوتتىن 300 مىليون يۇەن كۆپەيتىلدى) قىزىل رەقەمدىن 434 مىليون يۇەن ئازبېرىدۇ. يىل ئاخىردا جۇغلانما قىزىل رەقەم 562 مىليون يۇەن بولىدۇ.

ئاپتونوم رايونىنىڭ 1996 - يىللىق باش خام چوتى ۋە ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكنىڭ خام چوت ئىجراسىدىن قارىغاندا، ئاساسلىقى تۆۋەندىكى بىر نەچچە ئالاھىدىلىك بار:

(1) مالىيە كىرىمىدە يەرلىك كىرىم پىلان ۋەزىپىسى ئاشۇرۇپ ئورۇندىلىپلا قالماستىن بەلكى ئالدىنقى يىلدا زور مقدارداا ئېشىش ئاساسىدا، مەلۇم ئېشىش سۈرئىتىنى داۋاملىق ساقلاپ قالدى؛ مەركەزگە تاپشۇرىدىغان «ئىككى باج» ۋەزىپىسىمۇ ئاشۇرۇپ ئورۇندىلىپ، 1995- يىلدىكىدىن بىر قەدەر كۆپ ئاشتى.

(2) مالىيە چقىمىدا ئاپتونوم رايونىدىكى ھەر دەرىجىلىك مەمۇرىي- كەسپىي ئورۇنلارنىڭ خادىملار ئىش ھەققى ۋە ئومۇم ئېشلار خراجىتى چقىمىغا ئاساسەن كاپالەتلىك قىلىنىپ،ئىشلەپچىقىرىش، قۇرۇلۇش ۋە ئىجتىمائىي كەسىپلەرنى

ئۆتكەلدىن ئۆتۈۋېلىشىغا ياردەم بەردى. مالىيە تارماقلىرى تاۋار ئوبوروت تۈزۈلمىسى ئىسلاھاتىغا پائال قاتنىشىپ، ئاشلىق كارخانىلىرىنىڭ ھېسابقا ئېسىپ قويغان سىياسەت خاراكتېرلىك زىيىنىنى ھەزىم قىلىشنىڭ كونكرېت قەدەم - باسقۇچىنى تېزلىتىپ، ئاشلىق خېيىم - خەتەر فوندى ۋە قوشۇمچە پېمەكلىكلەر فوندىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ھەر دەرىجىلىك مالىيە تارماقلىرى مالىيە ئوبوروت مەبلىغىنى باشقۇرۇشنى قېلىپلاشتۇرۇش تەلىپى بويىچە، مالىيە ئوبوروت مەبلىغىنى زور كۈچ بىلەن ئېنىقلاپ رەتكە سالدى ھەم مالىيە ئوبوروت مەبلىغىنى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مالىيە مەنبەسى قۇرۇلۇشىغا ئىشلەتتى. نۆۋەتتە جايلار ئۆز جايىنىڭ ئەھۋالىغا ئىگىلەشتە ئۇيغۇن كېلىدىغان مالىيە مەنبەسى قۇرۇلۇش پىلانىنى تۈزۈپ چقتى، ئاپتونوم رايون مالىيىسى تەكشۈرۈپ كۆزدىن كۆچۈرۈش، دەللەلەش، شاللاپ تاشلاش ئاساسىدا «قىسقا ۋاقىتتا تېز ئونۇم بېرىش» ئالاھىدىلىكىگە ئىگە بولغان بىر قانچە ئون مالىيە مەنبەسى قۇرۇلۇش تورىگە ياردەم بەردى. ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇشقا ياردەم بېرىش داۋامىدا، دۆلەت ئىلكىدىكى مال - مۈلۈكلەرنى باشقۇرۇش خىزمىتىگە ئەھمىيەت بېرىپ ۋە ئۇنى كۈچەيتىپ دۆلەت ئىلكىدىكى مال - مۈلۈكلەرنىڭ قىممىتىگە كاپالەتلىك قىلىش ۋە قىممىتىنى ئاشۇرۇشنى ئىلگىرى سۈردى.

2) باج ئېلىش، باشقۇرۇش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، كىرىم ۋەزىپىسىنىڭ ئورۇندىلىشىغا ھەققىي كاپالەتلىك قىلدى

باج خىزمىتىدە يەرلىك مەمۇرىي باشلىق ۋە باج ئىدارىسى باشلىقى مەسئۇل بولۇش تۈزۈمى داۋاملىق يولغا قويۇلۇپ، «قانۇن بويىچە باج ئېلىش، ئېلىشقا تېگىشلىك باجنى ئىمكان قەدەر قالدۇرماي ئېلىش، باجنى يوشۇرماسلىق، باجنى ئارتۇق ئالماسلىق» پرىنسىپى ئىزچىللاشتۇرۇلۇپ،تۇرلۇك باج كېمەيتىش، كېچىرىم قىلىش قاتتىق تىزگىنلەندى ۋە ئېنىقلاندى. ئاپتونوم رايوندىكى ھەر دەرىجىلىك دۆلەت ھېجى، يەرلىك باج تارماقلىرى باج ئېلىش، باشقۇرۇش ئىسلاھاتىنى زور كۈچ بىلەن ئىلگىرى سۈرۈپ باج ئېلىش، باشقۇرۇش قۇرۇنىنى ئاشۇرۇپ، قەرز قالدۇرغان باجلارنى ئەستايىدىل ئېنىقلاپ، باج تەكشۈرۈشنى كۈچەيتىپ، باج تاپشۇرۇشقا قارشى تۇرغانلارغا زەربە بېرىپ، كىرىم ۋەزىپىسىنىڭ ئاشۇرۇپ ئورۇندىلىشىغا ھەققىي كاپالەتلىك قىلدى. يېزا ئىگىلىك ھېجى ئېلىش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ يېزا ئىگىلىك باج ۋەزىپىسىنى ئورۇندىشقا ھەققىي كاپالەتلىك قىلدى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئالاھىدە ئىستېمال قوشۇمچىسى ئېلىش خىزمىتىنىڭ نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك بولدى، 1996 - يىلى مۆلچەرلىنىشچە، 33 مىليون يۇەن ئورۇندىلىدۇ، بۇ، يىل بېشىدىكى پىلانىنىڭ 143.5 % نى تەشكىل قىلىدۇ.

3) مالىيە تۈزۈلمىسىنى يەنمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئىلمىيلىك ناھىيىلەرنىڭ مالىيە قىينچىلىقىنى ھەل قىلىش

ئاساسەن، ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى ئاپتونوم رايون بويىچە خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاش خىزمىتىنى ئورۇنلاشتۇردى. بۇلتۇر 12 - ئايدا ئېچىلغان ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىسادىي خىزمەت يىغىنى روھىغا ئاساسەن، نازارىتىمىز تېز تەدبىر قوللىنىپ، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكنىڭ خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى خام چوت مەخسۇس ھېسابىغا كىرگۈزۈپ باشقۇرۇشقا سەپەرۋەرلىك قىلىش يىغىنى ئېچىپ، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك تارماق، ئورۇنلارنىڭ خام چوت سىرتىدىكى مەبلىغىنى پۈتۈنلەي مالىيە مەخسۇس ھېسابىغا كىرگۈزۈپ باشقۇرۇشنى تەلەپ قىلدى، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ھەرقايسى تارماق ۋە ئورۇنلارنىڭ بانكىدا ھېساب ئېچىش ۋە مەبلەغ ئەھۋالى ئوستىدە ئۆزىنى ئۆزى تەكشۈرۈش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنى تەلەپ قىلدى، مالىيە نازارىتى 100 كىشىلىك چوڭ تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، ھەر قايسى تارماق ۋە ئورۇنلارغا بېرىپ تەكشۈرۈش ئېلىپ باردى.

6) مالىيە-باج تەرتىپىنى رەتكە سېلىپ، مالىيە ئىقتىساد ئىنتىزامىنى چىڭىتىش

1996 - يىلى ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر مالىيە ئىقتىساد تەرتىپىنى رەتكە سېلىشنى بىر نۆقتىلىق خىزمەت قاتاردا تۇتۇپ مەلۇم نەتىجىگە ئېرىشتى، بىرىنچىدىن،مالىيە قانۇنچىلىق خىزمىتىنى كۈچەيتتى؛ ئىككىنچىدىن، بوغالتىرلىق خىزمەت تەرتىپىنى رەتكە سېلىپ، بوغالتىرلىق خىزمەت سۈپىتىنى ئۆستۈردى. ئۈچىنچىدىن، بىر يىلدا بىر قېتىم ئېلىپ بېرىلىدىغان مالىيە باج چوڭ تەكشۈرۈش خىزمىتىنىڭ نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك بولدى.بۇلتۇر 12 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر تەكشۈرۈپ چقىلغان ئىنتىزامغا خىلاپ پۇل سومىسى جەمئىي 150 مىليون يۇەن، مالىيىگە تاپشۇرۇلغان ئىنتىزامغا خىلاپ پۇل 110 مىليون يۇەن بولدى.

نەتىجىلەرنى مۇئەييەنلەشتۈرۈش بىلەن بىر ۋاقىتتا، نۆۋەتتە مالىيە خىزمىتىدە ساقلانغان تۆۋەندىكى رېئال مەسىلىلەرنى سەگەكلىك بىلەن تونۇشىمىز كېرەك.

بىرىنچىدىن، كىرىم جەھەتتە، باج كىرىمىنىڭ قولدىن كېتىپ قېلىشى يەنىلا ئىنتايىن ئېغىر. باج ئوغرىلاش، باج جەھەتتە ئالداملىشىپ قېلىش، باج تاپشۇرۇشتىن ئۆزىنى قاچۇرۇش قاتارلىق ھادىسىلەر كۆرۈلۈپلا تۇرۇۋاتىدۇ. كارخانىلارنىڭ باجنى قەرز قالدۇرۇش مەسىلىسى تامامەن ھەل قىلىنمىدى؛ ئىككىنچىدىن، چقىمنى باشقۇرۇش جەھەتتە بەزى تارماقلاردا تىزگىنلەش كۈچلۈك بولماسلىق، چەكلەش قاتتىق بولماسلىق، چقىمنىڭ ئېشىشى بەك تېز بولۇش، ئېغىر دەرىجىدە بۇزۇپ-چېچىپ ئىسراپ قىلىش قاتارلىق ھادىسىلەر ئوخشىمىغان دەرىجىدە مەۋجۇت. بۇ مالىيە مەبلىغى جىددىي بولۇش زىددىيىتىنى يەنمۇ ئېغىرلاشتۇرۇۋەتتى؛ئۈچىنچىدىن، مالىيە مەبلىغىنى باشقۇرۇش بوش، بەزى تارماقلار مالىيە باشقۇرۇشتىن قەستەن ئۆزىنى قاچۇردى؛ تۆتىنچىدىن، مالىيە كۆچى يوچۇغى بىر قەدەر چوڭ بولغانلىقتىن، ئىش ھەققى تارقىتىش ۋە ئاپپاراتلارنىڭ نورمال يۈرۈشۈشىگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، مەخسۇس تۇر مەبلىغى قىستاپ ئىگىلىۋېلىندى. بۇلتۇر يىل ئاخىرىغىچە

مىليون يۈەن ئاشۇرۇپ كىرىم قىلىنىدۇ، بۇ 1995 - يىلدىكى 3 مىليارد 828 مىليون يۈەندىن 872 مىليون يۈەن ئاشۇرۇپ كىرىم قىلىنىپ % 22.77 ئاشىدۇ. بۇنىڭدا: سودا - سانائەت باج كىرىمى مۆلچەرلىنىشچە، 3 مىليارد 520 مىليون يۈەن ئورۇندىلىدۇ، يېزا ئىگىلىك تۈرلۈك بېجى مۆلچەرلىنىشچە، 450 مىليون يۈەن ئورۇندىلىدۇ، كارخانىلارنىڭ تاپاۋەت بېجى مۆلچەرلىنىشچە 370 مىليون يۈەن ئورۇندىلىدۇ، دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنىڭ پىلانلىق زىيىنىغا بېرىلىدىغان ياردەم مۆلچەرلىنىشچە، مىنۇس 150 مىليون يۈەن ئورۇندىلىدۇ، باشقا كىرىملەر مۆلچەرلىنىشچە، 510 مىليون يۈەن ئورۇندىلىدۇ.

1996 - يىلى، ئاپتونوم رايوننىڭ مەركەزگە تاپشۇرىدىغان «ئىككى باج» كىرىمى مۆلچەرلىنىشچە، 3 مىليارد 700 مىليون يۈەن ئورۇندىلىپ، مەركەز چۈشۈرگەن 3 مىليارد 546 مىليون يۈەنلىك ۋەزىپىنىڭ % 104.34 ىنى ئىگىلەپ، 1995 - يىلدىكىدىن 642 مىليون يۈەن ئاشۇرۇپ كىرىم قىلىنىپ، % 20.99 ئاشىدۇ.

ئاپتونوم رايوننىڭ 1996 - يىللىق مالىيە چىقىمى مۆلچەرلىنىشچە، 11 مىليارد يۈەن ئورۇندىلىدۇ، بۇ 10 مىليارد 287 مىليون يۈەنلىك (تەڭشەلگەن خام چوت، تۆۋەندە ئوخشاش) خام چوتنىڭ % 106.93 ىنى ئىگىلەپ، چىقىم 1995 - يىلدىكى 9 مىليارد 640 مىليون يۈەندىن 1 مىليارد 360 مىليون يۈەن كۆپىيىپ، % 14.11 ئاشىدۇ، ئەگەر مەركەز مالىيىسى ئاشۇرۇپ بەرگەن قۇتقۇزۇش پۇلى بېرىش ئورنىغا ئىش تېپىپ بېرىش، پاختا بازىسى قۇرۇلۇش مەخسۇس تۈر مەبلەغ چىقىمى 373 مىليون يۈەن قاتارلىق سېلىشتۇرۇشقا بولمايدىغان ئامىللارنى چىقىرىۋەتكەندە، 1995- يىلدىكىدىن % 10.23 ئاشىدۇ. بۇنىڭدا: ئاساسىي قۇرۇلۇش چىقىمى 830 مىليون يۈەن، كارخانىلارنىڭ يوشۇرۇن كۈچلەرنى ئىشقا سېلىش، تېخنىكا ئۆزگەرتىش مەبلىغى 280 مىليون يۈەن، يېزا ئىشلەپ چىقىرىشقا ياردەم چىقىم ۋە يېزا ئىگىلىكىنى ئۇنىۋېرسال ئېچىش چىقىمى 435 مىليون يۈەن، مەدەنىيەت، مائارىپ، سەھىيە كەسپىي خىراجىتى 3 مىليارد 380 مىليون يۈەن (بۇنىڭ ئىچىدە مائارىپ كەسپىي خىراجىتى 2 مىليارد 180 مىليون يۈەن)، ئىلىم - پەن كەسپىي خىراجىتى 109 مىليون يۈەن، مەمۇرىي باشقۇرۇش خىراجىتى 1 مىليارد 730 مىليون يۈەن، ج خ، تەپتىش، سوت چىقىمى 740 مىليون يۈەن، باھا ياردەم چىقىم 760 مىليون يۈەن بولدى.

1996 - يىلى، مەركەزنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزغا بەرگەن ياردىمى مۆلچەرلىنىشچە، 5 مىليارد 769 مىليون يۈەنگە يېتىدۇ. (نورمىلىق ياردەم، مەخسۇس ياردەم، يۆتكەپ چىقىم قىلىپ بەرگىنى، باجدىن قايتۇرغىنى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) بۇنىڭ ئىچىدە مەخسۇس ياردەم 1995- يىلدىكىدىن 580 مىليون يۈەندىن ئارتۇق كۆپىيىدۇ.

ئاپتونوم رايوننىڭ 1996-يىللىق باش خام چوت ئىجراسىدا مۆلچەرلىنىشچە، 501 مىليون يۈەن قىزىل رەقەم كۆرۈلۈپ، يىل بېشىدىكى خام چوتتا ئورۇنلاشتۇرۇلغان قىزىل رەقەم 859 مىليون يۈەندىن 358 مىليون يۈەن كېمىيىپ، يىل ئاخىرىدىكى توپلانما قىزىل رەقەم مۆلچەرلىنىشچە، 2 مىليارد 98 مىليون يۈەن بولىدۇ.

2) ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكنىڭ 1996 - يىللىق خام چوت ئىجراسى

ئاپتونوم رايونلۇق 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى 4 - يىغىنى تەستىقلىغان ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكنىڭ 1996 - يىللىق كىرىم خام چوتى 180 مىليون يۈەن ئىدى، خام چوتنى ئىجرا قىلىش جەريانىدا بۇنىڭدا ئۆزگىرىش بولمىدى؛ چىقىم خام چوتى 2 مىليارد 500 مىليون يۈەن ئىدى، ئىجرا قىلىش جەريانىدا مەركەز مەخسۇس تۈر بويىچە پۇل بۇيرۇپ بەرگەنلىكى قاتارلىق سەۋەبلەر بىلەن چىقىم خام چوتى 3 مىليارد 638 مىليون يۈەنگە تەڭشەلدى.

ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكنىڭ 1996 - يىللىق مالىيە كىرىمى مۆلچەرلىنىشچە، 160 مىليون يۈەن بولۇپ، خام چوتنىڭ % 88.89ى ئورۇندىلىپ، سېلىشتۇرۇشقا بولمايدىغان ئامىللارنى چىقىرىۋەتكەندە 70 مىليون يۈەن كەم كىرىم قىلىنىپ، 1995- يىلى بىلەن ئومۇمەن تەڭ بولىدۇ. بۇنىڭدا: سودا - سانائەت بېجى مۆلچەرلىنىشچە، 140 مىليون يۈەن ئورۇندىلىدۇ، كارخانىلارنىڭ تاپاۋەت بېجى مۆلچەرلىنىشچە، 45 مىليون يۈەن ئورۇندىلىدۇ. دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنىڭ پىلانلىق زىيىنىغا ياردەم ئورۇنلارنىڭ خادىملار ئىش ھەققى ۋە ئومۇم ئىشلار خىراجىتى چىقىمىغا ئاساسەن كاپالەتلىك قىلىنىپ، ئىشلەپچىقىرىش، قۇرۇلۇش ۋە ئىجتىمائىي كەسپىلەرنى راۋاجلاندۇرۇشقا ياردەم بېرىلدى. 1996 - يىلى، ئاپتونوم رايون مالىيىسى جايلارنىڭ مالىيە كۈچى يېتىشمەسلىك زىددىيىتىنى پەسەيتىش ئۈچۈن، جايلارغا بېرىلىدىغان نورمىلىق ياردەمنى تەڭشەپ ئاشۇرۇپ، مالىيە كۈچى يوچۇقىنى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىككە قالدۇردى. ھەر دەرىجىلىك مالىيە تارماقلىرى چىقىمنى زور كۈچ بىلەن قىسقارتىپ، مەمۇرىي - كەسپىي ئورۇنلارنىڭ شۇ يىللىق ئىش ھەققىنى تارقىتىش ۋە ئاپپاراتلارنىڭ نورمال خىزمىتىگە ئېھتىياجلىق خىراجەتكە ئاساسەن كاپالەتلىك قىلدى. خادىملار ئىش ھەققىنى تارقىتىش ئەھۋالى ئىلگىرىكى يىللاردىكىدىن ياخشى بولۇپ، ئاپتونوم رايوننىڭ تىنچ، ئىتتىپاق بولۇش سىياسىي ۋەزىيىتىنى قوغداش ئۈچۈن شارائىت ياراتتى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ئاساسىي قۇرۇلۇش چىقىمى، يېزا ئىگىلىكىگە ياردەم چىقىم، مەدەنىيەت، مائارىپ، سەھىيە ۋە ئىلىم- پەن كەسپىي خىراجىتى قاتارلىق چىقىملارنى ئالدىنقى يىلدىكىدىن ئوخشىمىغان دەرىجىدە ئاشۇرۇپ، ئاپتونوم رايوننىڭ خەلق ئىگىلىكى ۋە تۈرلۈك كەسپىلەرنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈردى.

(3) شۇ يىللىق مالىيە قىزىل رەقىمى يىل بېشىدىكى خام چوتتىن مەلۇم دەرىجىدە قىسقارتىلدى. بۇنىڭ ئاساسىي سەۋەبى شۇ يىلى ئىشقا ئاشۇرۇلغان مالىيە كۈچى يىل بېشىدىكى خام چوتتىن بىر قەدەر كۆپ ئاشتى. يىل بېشىدىكى خام چوتقا، مەركەزنىڭ يۆتكەپ چىقىم قىلىپ بېرىدىغان مەبلىغى كىرگۈزۈلمىدى، بۇ ياردەم پۇل 1996 - يىلى 4 - ئايدا بېكىتىلىپ، 350 مىليون يۈەن ئەتراپىدا بۇيرۇپ بېرىدىغانلىقى بېكىتىلدى، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئاپتونوم رايوننىڭ مالىيە كىرىمى خام چوتتىكىدىن 500 مىليون يۈەندىن كۆپرەك ئاشۇرۇپ كىرىم قىلىنغان بولىدۇ.

ئاپتونوم رايوننىڭ 1996 - يىللىق مالىيە نەقچوتى ئومۇملاشتۇرۇلۇپ بولغاندىن كېيىن، يۇقىرىقى مۆلچەرى كىرىم - چىقىم سانىدا يەنە ئاز - تولا ئۆزگىرىش بولىدۇ، شۇ ۋاقىتتا يەنە تەپسىلىي دوكلات قىلىمىز.

ئاپتونوم رايوننىڭ 1996 - يىللىق مالىيە خام چوت ۋەزىپىسىنى ئورۇنداش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايوندىكى ھەر دەرىجىلىك مالىيىلەر ئاپتونوم رايوننىڭ ئىقتىسادىي خىزمىتىنىڭ مەركىزىي ۋەزىپىسىنى چىڭ چۆرىدەپ، مالىيىنى باشقۇرۇشنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، كىرىمنى ئاشۇرۇش، چىقىمنى تېجەشنى چىڭ تۇتۇپ، ئاپتونوم رايوننىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ۋە تۈرلۈك كەسپىلەرنى راۋاجلاندۇرۇشنى ئىلگىرى سۈردى.

1) ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇشنى داۋاملىق قوللاپ، مالىيە مەنبەسى قۇرۇلۇشى قەدىمىنى تېزلەتتى

مالىيىدىن يېزا ئىگىلىكىگە ياردەم بېرىشتە نۇقتىنى گەۋدىلەندۈرۈپ، كۈچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، دۇنيا بانكىسى قەرز پۇلىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان تۈرلۈك مەبلەغنى ئۈزلۈكسىز قوبۇل قىلىپ ۋە توپلاپ يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى ۋە تەرەققىيات ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇشقا ئىشلەتتى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، خام چوت ئىچىدىكى يېزا ئىگىلىكىگە بېرىلىدىغان ياردەم مەبلەغنىڭ ئەمەلىيلىشىش سەۋىيىسىنى تىرىشىپ ئۆستۈردى. ئاپتونوم رايون مالىيىسى كارخانا كەسپىي مالىيە خىزمىتىنى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىپ، زىياننى تۈگىتىپ، پايدىنى ئاشۇرۇشنى چىڭ تۇتۇپ، كارخانا ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ كەسپىي مالىيە تۈزۈمىنى قېلىپلاشتۇرۇشنىڭ بىر قاتار تۈزۈم - چارىلىرىنى تەدرىجىي مۇكەممەللەشتۈردى، دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنىڭ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشنى تىرىشىپ ئىلگىرى سۈرۈپ، كارخانىلارنى ئۆزگەرتىپ تەشكىللەش، ئۆزگەرتىش، تۈزۈم ئۆزگەرتىش قەدىمىنى تېزلىتىشكە ياردەم بەردى. ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار كارخانىلارنىڭ ئىش ھەققى قەرز پۇل ئۆسۈمىنى قاپلاپ بېرىش تۈزۈمىنى ئورنىتىپ ھەم پائال تەدبىر قوللىنىپ ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار كارخانىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش جەھەتتىكى قىيىن

3) مالىيە تۈزۈلمىسىنى يەنىمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ۋىلايەت، ناھىيىلەرنىڭ مالىيە قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىش

ۋىلايەتلەرئارا مالىيە كۈچىنىڭ تارقىلىشى تەكشى بولماسلىق ۋە ناھىيە دەرىجىلىكنىڭ مالىيە قىيىنچىلىق مەسىلىسىنى تەدرىجىي ھەل قىلىش ئۈچۈن، 1996- يىلدىن باشلاپ ئۈرۈمچى ۋە قاراماي شەھىرىنىڭ يۇقىرىغا تاپشۇرۇش تۈپ سانى ئايرىم - ئايرىم ھالدا 100 مىليون يۈەن، 20 مىليون يۈەن كۆپەيتىلدى، ئۇلارنىڭ % 12 ۋە % 7 لىك نىسبەت بويىچە يۇقۇرىغا يىلمۇ يىل ئاشۇرۇپ تاپشۇرۇش نىسبىتى ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكمۇ مالىيە كۈچى ئاجرىتىپ قىيىنچىلىقى بار 63 ناھىيە (شەھەر) ۋە ۋىلايەت، ئوبلاست دەرىجىلىككە بېرىدىغان نورمىلىق ياردەمنى 833 مىليون يۈەن ئاشۇرۇپ بەردى. بۇ قېتىم تۈزۈلمە تەڭشەشتە قىيىنچىلىقنى ئاپتونوم رايونغا قالدۇرۇپ، مۇتلەق كۆپ قىسىم ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەر، ناھىيىلەرنىڭ ئىش ھەققىنى تارقىتىش ۋە ئاپپاراتلارنى يۈرۈشتۈرۈش خىراجىتى ئاساسىي جەھەتتىن ھەل قىلىنىپ، ئاساسىي قاتلامنىڭ مۇقىملىقى ئىلگىرى سۈرۈلدى.

4) قىسراق بولۇش مالىيە سىياستى ئىزچىللاشتۇرۇلۇپ، تۈرلۈك چىقىم قاتتىق تىزگىنلەندى

1996 - يىلى، جاي، تارماقلار چىقىم باشقۇرۇشنى ئومۇمىيۈزلۈك كۈچەيتىپ، نۇقتىلىق چىقىملارغا كاپالەتلىك قىلدى، ئىش ھەققى تارقىتىشقا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئىش ھەققى فوندى مەخسۇس ھېسابىنى ئومۇمىيۈزلۈك تەسىس قىلدى. ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش، ئاپەتتىن قۇتۇلدۇرۇش، ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار كارخانىلارنىڭ قەرز پۇل ئۆسۈمىنى قاپلاپ بېرىش، كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى داۋالاش، يېزا ئىگىلىكىگە ياردەم بېرىش، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش، مائارىپ، پەن - تېخنىكا، يېزا شىپاخانا قۇرۇلۇشى، جەمئىيەت ئامانلىقىنى قوغداش، ھاكىمىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش مەبلىغى شۇنداقلا ئاشلىق كارخانىلىرىنىڭ ھېسابقا ئېسىپ قويغان زىيىنىنى ھەزىم قىلىش، ئاشلىق خېيىم - خەتەر فوندى قاتارلىق چىقىملارغا ئىمكان قەدەر كاپالەتلىك قىلدى. خام چوت ئىچىدە ئورۇنلاشتۇرۇلغان مەبلەغدىن سىرت، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مالىيە 1996 - يىلى سېتىۋېلىشنى تىزگىنلەش قوشۇمچە خىراجىتى ئارقىلىق مەدەنىيەت، مائارىپ، سەھىيە قاتارلىقلارنىڭ كەسپىي چىقىمىغا جەمئىي 65 مىليون يۈەن ياردەم بەردى، بۇنىڭ ئىچىدە مائارىپقا 33 مىليون 700 مىڭ يۈەن، سەھىيىگە 11 مىليون 450 مىڭ يۈەن، پىلانلىق تۇغۇتقا 10 مىليون يۈەن، مەدەنىيەت، پەن- تېخنىكىغا 5 مىليون يۈەن ئىشلەتتى، شىنجاڭ داشۆسىنىڭ «211» قۇرۇلۇشىغا 5 مىليون يۈەن ياردەم بەردى. بۇنىڭدىن باشقا، ئالاھىدە ئىستېمال قوشۇمچىسى ئارقىلىق، شىنجاڭ داشۆسىنىڭ «211» قۇرۇلۇشىغا 15 مىليون يۈەن ياردەم بەردى.

جاي، تارماقلار ئاپتونوم رايوندىكى ھەر دەرىجىلىك مالىيىلەرنىڭ نۆۋەتتىكى قىيىنچىلىق ئەھۋالىغا قارىتا چىقىمنى تىزگىنلەش ۋە مالىيە چىقىمىنى تېجەشكە ئومۇمىيۈزلۈك ئەھمىيەت بەردى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى چىقىمنى تېجەشكە ئائىت بىر قاتار كۈچلۈك تەدبىرلەرنى ئوتتۇرىغا قويدى. مالىيە نازارىتى يىغىن خىراجىتى، كاماندىروپكا خىراجىتى چىقىمى قاتارلىقلارنى تېجەش توغرىسىدا بەش باشقۇرۇش چارىسىنى تۈزدى. بۇنى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى تەستىقلاپ ھەرقايسى جاي، تارماقلارنىڭ ئىجرا قىلىشىغا چۈشۈرۈپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمگە ئېرىشتى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، سېتىۋېلىشنى تىزگىنلەش خىزمىتىنى كۈچەيتتى. بولۇپمۇ كىچىك ئاپتوموبىل سېتىۋېلىشنى قاتتىق تىزگىنلەپ، ئىجتىمائىي تەشكىلاتلارنىڭ ئىستېمالىنى تىزگىنلىدى.

5) خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى ئېنىقلاپ رەتكە سېلىپ، خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغ باشقۇرۇشنى قېلىپلاشتۇرۇش

«گوۋۇيۈەننىڭ خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش توغرىسىدا قارار»ى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ يوليورۇقىغا ئىش ھەققى تارقىتىش ۋە ئاپپاراتلارنىڭ نورمال يۈرۈشۈشىگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، مەخسۇس تۈر مەبلىغى قىستاپ ئىگىلىۋېلىندى. بۇلتۇر يىل ئاخىرىغىچە ئاپتونوم رايون بويىچە جەمئىي 1 مىليارد 300 مىليون يۈەن قىستاپ ئىگىلىۋېلىندى، بۇنىڭدا ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك 1 مىليارد يۈەن قىستاپ ئىگىلىۋېلىپ، قۇرۇلۇش ۋە كەسپىنى راۋاجلاندۇرۇشقا تەسىر يەتكۈزدى؛ بەشىنچىدىن، مالىيە نازارەتچىلىكى جەھەتتە، مالىيە ئىقتىساد ئىنتىزامى بوشاپ كېتىش، مالىيە ئىقتىساد تەرتىپى قالايمىقان بولۇش ھادىسىلىرىنى تۈزەشتە چوڭ ياخشىلىنىش بولمىدى، ۋەھاكازا. يۇقىرىدىكى مەسىلىلەرگە قارىتا ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ، ئەمەلىي خىزمەت داۋامىدا مۇۋاپىق ھەل قىلىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ.

2. ئاپتونوم رايوننىڭ باش خام چوتى ۋە ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكنىڭ خام چوت لايىھىسى

ئاپتونوم رايوننىڭ 1997 - يىللىق مالىيە خىزمىتى ۋە مالىيە خام چوتىنى ئورۇنلاشتۇرۇشنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى مۇنداق: پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 5 - ئومۇمىي يىغىنى، 6 - ئومۇمىي يىغىنى ۋە مەركەز ئىقتىسادىي خىزمەت يىغىنى، مەملىكەتلىك مالىيە خىزمىتى يىغىنىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇش، ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىسادىي خىزمەت يىغىنى ئوتتۇرىغا قويغان مالىيەئىقتىساد خىزمىتىنىڭ تۈرلۈك ۋەزىپىسىنى ئىزچىل ئەمەلىيلەشتۈرۈش، ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈش، جاپا مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىشتا چىڭ تۇرۇپ، غورىگىلرەك ياشاش ئىدىيىسىنى مۇستەھكەم تىكلەپ، مالىيىنى قىسىش سىياستىنى داۋاملىق يولغا قويۇپ، ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇشنى پائال قوللاپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى ئىلگىرى سۈرۈش؛ مالىيە فۇنكسىيىسىنى كۈچەيتىپ، كىرىمنى كۆپەيتىپ، چىقىمنى تېجەش قۇربىنى ئاشۇرۇپ، مالىيە مەبلىغىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش؛ باج ئېلىش - باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مالىيە مەنبەسى قۇرۇلۇشىنى ياخشى ئىشلەپ، تىرىشىپ مالىيە كىرىمىنى ئاشۇرۇش؛ خام چوت تىزگىنلەش مېخانىزمىنى كۈچەيتىپ، مالىيە چىقىمىنى قاتتىق تىزگىنلەش، مالىيە ئىقتىساد تەرتىپىنى رەتكە سېلىپ، تۈرلۈك قائىدە - تۈزۈملەرنى ساغلاملاشتۇرۇپ ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈپ، مالىيە قىزىل رەقىمىنى تىرىشىپ ئازايتىپ، مالىيە قىيىنچىلىقىنى پەسەيتىش.

1) ئاپتونوم رايوننىڭ 1997 - يىللىق باش خام چوتىنى ئورۇنلاشتۇرۇش

خام چوت قانۇنىدىكى بەلگىلىمە بويىچە، ئاپتونوم رايوننىڭ مالىيە كىرىم - چىقىم خامچوتى — ۋەكالىتەن تۈزۈلىدىغان خام چوت، شۇنداقلا يېتەكچى خاراكتېرلىك پىلان بولۇپ، يۇقىرىقى يېتەكچى ئىدىيە ۋە خام چوت تۈزۈش پرىنسىپى بويىچە، ئاپتونوم رايوننىڭ 1997 - يىللىق باش خام چوتىنى ئورۇنلاشتۇرۇش ئەھۋالى مۇنداق:

ئاپتونوم رايوننىڭ 1997 - يىللىق يەرلىك مالىيە كىرىمى 5 مىليارد 400 مىليون يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلدى، بۇ 1996-يىللىق مۆلچەرى كىرىم 4 مىليارد 700 مىليون يۈەندىن 700 مىليون يۈەن كۆپەيتىلىپ، % 14.89 ئاشۇرۇلدى، بۇنىڭ ئىچىدە: سودا - سانائەت بېجى 4 مىليارد 90 مىليون يۈەن بولۇپ، 1996 - يىلنىڭ مۆلچەرى سانى 3 مىليارد 520 مىليون يۈەندىن 570 مىليون يۈەن كۆپەيتىلىپ، % 16.19 ئاشۇرۇلدى.

دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق تۈرلۈك باجلىرى 450 مىليون يۈەن بولۇپ، 1996- يىللىق مۆلچەرى سان بىلەن تەڭ بولدى.

كارخانىلارنىڭ تاپاۋەت بېجى 380 مىليون يۈەن بولۇپ، 1996 - يىللىق مۆلچەرى سان 370 مىليون يۈەندىن 10 مىليون يۈەن كۆپەيتىلىپ، % 2.7 ئاشۇرۇلدى.

دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنىڭ پىلانلىق زىيىنىغا ياردەم مىنوس 140 مىليون يۈەن بولدى.

(ئاخىرى 3 - بەتتە)

(بېشى 2 - بەتتە)

مەمۇرىي ھەق ۋە جەرىمانە مۇسادىرە كىرىم 290 مىليون يۈەن بولۇپ، 1996 - يىلىدىكى مۆلچەرى سان 265 مىليون يۈەندىن 25 مىليون يۈەن كۆپەيتىلىپ، % 9.34 ئاشۇرۇلدى؛ باشقا تۈرلۈك كىرىم 330 مىليون يۈەن.

مالىيە چقمى 9 مىليارد 667 مىليون يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ (مەركەز مەخسۇس تۇر بويىچە بۈيرۇپ بېرىدىغان پۇل بۇنىڭغا كىرمەيدۇ)، 1996 - يىلنىڭ بېشىدىكى (مەركەز مەخسۇس تۇر بويىچە بۈيرۇپ بېرىدىغان پۇل بۇنىڭغا كىرمەيدۇ) 8 مىليارد 550 مىليون يۈەنلىك خام چوتتىن 1 مىليارد 117 مىليون يۈەن كۆپەيتىلىپ، % 13.06 ئاشۇرۇلدى. چقمىنى ئاشۇرىدىغان ئاساسىي مەزمۇن مۇنداق: (1) 1997 - يىلى دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايونى بېكىتىپ جاكارلىماقچى بولغان ئىش ھەقى سىياسىتى ئۆچۈن كۆپەيتىلىدىغان چقىم ئاملى تەخمىنەن 807 مىليون يۈەن؛ (2) 1997 - يىلى نورمال خادىم كۆپەيىش بىلەن چقىم ۋە ئاشۇرۇلىدىغان ئومۇمىي ئىشلار خراجىتى 190 مىليون يۈەن؛ (3) مەركەزنىڭ تەلىپى بويىچە مەركەزنىڭ نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش قاتارلىق مەخسۇس مەبلىغى ئۆچۈن يۇرۇشلەشتۇرۇلىدىغان مەبلەغ 120 مىليون يۈەن كۆپەيتىلىدۇ.

مالىيە چقمىنىڭ ئاساسىي تۈرلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇش ئەھۋالى مۇنداق: ئاساسىي قۇرۇلۇش چقمى 400 مىليون يۈەن، كارخانىلارنىڭ يوشۇرۇن كۆچلىرىنى ئىشقا سېلىش، تېخنىكا ئۆزگەرتىش مەبلىغى 103 مىليون يۈەن؛ ئاددىي بىناكارلىق قۇرۇلۇش خراجىتى 21 مىليون يۈەن؛ گېئولوگىيلىك قېدىرىپ تەكشۈرۈش خراجىتى ۋە پەن - تېخنىكىغا ئائىت ئۆچ خىل خراجەت 41 مىليون يۈەن بولۇپ، يۇقىرىقى نەچچە تۈردە ئۆتكەن يىل بېشىدىكى خام چوت سەۋىيىسى ساقلاپ قېلىندى. يېڭا ئىشلەپچىقىرىشقا يارىدىم چقىم ۋە دېھقانچىلىق، ئورمانچىلىق، سۇچىلىق، ھاۋارايى تارماقلىرىنىڭ كەسىپىي خراجىتى ئۆچۈن 898 مىليون يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، 1996-يىلدىكىدىن % 9.77 ئاشۇرۇلدى؛ سانائەت، قاتناش، سودا كەسىپى خراجىتى 222 مىليون يۈەن بولۇپ، 1996 - يىلدىكىدىن % 13.84 ئاشۇرۇلدى؛ مەدەنىيەت - مائارىپ، سەھىيە كەسىپى خراجىتى 3 مىليارد 686 مىليون يۈەن بولۇپ، 1996 - يىلدىكىدىن % 15.19 ئاشۇرۇلدى؛ ئىلىم-پەن كەسىپى خراجىتى 113 مىليون يۈەن بولۇپ، 1996 - يىلدىكىدىن % 14.80 ئاشۇرۇلدى؛ مەمۇرىي باشقۇرۇش خراجىتى 1 مىليارد 985 مىليون يۈەن بولۇپ، 1996 - يىلدىكىدىن % 13.43 ئاشۇرۇلدى؛ ج خ، تەپتىش، سوت چىقمى 728 مىليون يۈەن بولۇپ، 1996 - يىلدىكىدىن % 13.75 ئاشۇرۇلدى؛ باھا يارىدىم چقمى 330 مىليون يۈەن بولۇپ، ئۆتكەن يىلدىكى بىلەن تەڭ بولدى؛ تەرەققىي تاپمىغان جايلارغا يارىدىم چقمى 123 مىليون يۈەن بولۇپ، 1996 - يىلدىكىدىن 120 مىليون يۈەن ئاشۇرۇلدى؛ بۇنىڭدا ئاساسەن مەركەزنىڭ نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش مەخسۇس مەبلىغىگە يۇرۇشلەشتۇرۇش مەبلىغى ئورۇنلاشتۇرۇلدى؛ باشقا تۈرلۈك چقىم 1 مىليارد 17 مىليون يۈەن.

مەركەزنىڭ 1997 - يىللىق يارىدىم كىرىمى (مەخسۇس پۇلنى ئۆز ئىچىگە ئالمايدۇ) 4 مىليارد 57 مىليون يۈەن.

ئاپتونوم رايونىنىڭ 1997 - يىللىق خام چوت قىزىل رەقمى 304 مىليون يۈەن بولۇپ، 1996 - يىل بېشىدىكى خام چوت قىزىل رەقەم سانى 859 مىليون يۈەندىن 555 مىليون يۈەن قىسقارتىلدى.

2) ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكىنىڭ 1997 - يىللىق خام چوتنى ئورۇنلاشتۇرۇش

ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكىنىڭ خام چوتى بۈيرۇق خاراكتېرلىك پىلان بولۇپ، خام چوت ئورۇنلاشتۇرۇشنىڭ پېتەكچى ئىدىيىسى ۋە ئاساسىي پرىنسىپىغا ئاساسەن، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكىنىڭ 1997 - يىللىق خام چوتنى ئورۇنلاشتۇرۇش ئەھۋالى 1996 - يىلدىكىدىن % 9.91 ئاشۇرۇلدى؛ مەدەنىيەت،مائارىپ، سەھىيە كەسىپى خراجىتى چقمىسى 509 مىليون 880 مىڭ يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، 1996-يىلدىكىدىن % 12.34 ئاشۇرۇلدى؛ ئىلىم - پەن كەسىپى خراجىتى 81 مىليون 410 مىڭ يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، 1996 - يىلدىكىدىن % 12.43 ئاشۇرۇلدى؛ مەمۇرىي باشقۇرۇش خراجىتى چقمىسى 145 مىليون 880 مىڭ يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، 1996-يىلدىكىدىن سەل ئاشۇرۇلدى؛ ج خ، تەپتىش، سوت چقمىسى 185 مىليون 960 مىڭ يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، 1996 - يىلدىكىدىن % 8.77 ئاشۇرۇلدى، باھا يارىدىم چقىم 240 مىليون 900 مىڭ يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، 1996 - يىللىق سەۋىيە ساقلاپ قېلىندى؛ تەرەققىي تاپمىغان جايلارغا يارىدىم چقىم 123 مىليون يۈەن بولۇپ، 1996 - يىلدىكىدىن 120 مىليون يۈەن ئاشۇرۇلدى، بۇنىڭدا ئاساسەن مەركەزنىڭ نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش مەخسۇس تۇرىگە يۇرۇشلەشتۇرۇش مەبلىغى ئاشۇرۇلدى؛ ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكىنىڭ ئومۇمىي زاپاس خراجىتى ئۆچۈن 40 مىليون يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، 1996 - يىللىق سەۋىيە ساقلاپ قېلىندى؛ باشقا تۈرلۈك چقىملار ئۆچۈن 586 مىليون 700 مىڭ يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلدى.

ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكىنىڭ 1997 - يىللىق بېرىدىغان يارىدىم كىرىم خام چوت سانى ئاپتونوم رايونىنىڭ سانى بىلەن ئوخشاش.

ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكىنىڭ 1997 - يىللىق خام چوت قىزىل رەقمى 917 مىليون 900 مىڭ يۈەن. بۇ يىل رايون دەرىجىلىكىنىڭ چقىم خام چوتنىنى ئورۇنلاشتۇرۇش ۋە ئىشلىتىشكە بولىدىغان مەبلەغ جەھەتتىكى يوچۇق بىر قەدەرچوڭ بولغانلىقتىن، خام چوتنىڭ تەرتىپلىك ئىجرا قىلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۆچۈن، بۇ يىل ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكىنىڭ مالىيە چقىم خام چوتىدا، خادىملار خراجىتى ۋە ئومۇمىي ئىشلار خراجىتى خام چوتى ئالدى بىلەن تارماق، ئورۇنلارنىڭ ئىجرا قىلىشغا چوڭۇرۇپ بېرىلىدۇ ھەم ئىجرا قىلىش جەريانىدا مەبلەغ توپلاش ئارقىلىق كاپالەتلىك قىلىنىدۇ؛ تۇرلۇك مەخسۇس مەبلەغ خام چوتى (ئاساسىي قۇرۇلۇش چقىم خام چوتنىنى ئۆز ئىچىگە ئالمايدۇ) ئىجرا قىلىنىش جەريانىدا مەبلەغنىڭ ئەھمىيلىشىش ئەھۋالىغا قاراپ داۋاملىق چوڭۇرۇپ بېرىلىدۇ. ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەرنىڭ مەخسۇس چقىمىمۇ ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكىنىڭ مەبلەغنىڭ ئەمەلىيلىشىش ئېھۋالىغا ئاساسەن تۇرىگەمگە ئايرىپ ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ چوڭۇرۇلىدۇ. بۇ يىلدىن باشلاپ مەركەزنىڭ مەخسۇس تۇر بويىچە بۈيرۇپ بېرىدىغان پۇلنى قىستاپ ئىگىلىۋالماسلىقنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، مەخسۇس پۇلنى ئۆز ئورنىغا ئىشلىتىشكە كاپالەتلىك قىلىندۇ.

گوۋۇيۈەننىڭ بەگىلىمىسى ۋە مالىيە مىنىستىرلىكىنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن، بۇنىڭدىن كېيىن مالىيە خام چوتى ئادەتتىكى كىرىم - چقىم خام چوتى ۋە ھۆكۈمەت خاراكتېرلىك فوند خام چوتىدىن ئىبارەت ئىككى قىسمنى ئۆز ئىچىگە ئالدۇ، لېكىن بۇ ئىككى قىسم خام چوت ئايرىم تۇزۇلىدۇ. يۇقىرىقى دوكلاتنىڭ خام چوت لايىھىسى ئىلگىرىكى ئۆلچەم بويىچە تۇزۇلگەن بولۇپ، ئادەتتىكى كىرىم - چقىم خام چوت قىسمىنى ئۆز ئىچىگە ئالمايدۇ. ھۆكۈمەت خاراكتېرلىك فوند خام چوتىنى تۇزۇشنىڭ كونكرېت چارىسى كەمچىل بولغانلىقتىن، يىل بېشىدا تۇزۇپ چقىشقا ئۇلگۈرەلمىدۇق، شۇڭا بۇ قىسمنى يېغىنغا دوكلات قىلالمىدۇق.

3. كىرىمنى ئاشۇرۇش، چقىمنى تېجەشنى چىڭ تۇتۇپ، مالىيە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، 1997 - يىللىق مالىيە خىزمىتىنى تىرىشىپ ئورۇنداش

ئاپتونوم رايونىنىڭ 1997 - يىللىق مالىيە ۋەزىيىتى ئىنتايىن كەسكىن، ئىقتىسادىي ئەھۋال مۇرەككەپ، ئىسلاھات ۋە تەرەققىيات ئالدىدا يېڭى مەسىلىلەر ئۈزلۈكسىز مەيدانغا كېلىۋاتىدۇ، مالىيە خىزمىتى ئالدىدا ئېغىر سىناق تۇرماقتا. بۇ يىل ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك ئىقتىسادىي تەرەققىيات پىلانىنى ئورۇنلاشتۇرۇشتا، ئىقتىسادىي ئەھۋالنى ئەستايىدىل تەتقىق قىلىپ، ئىقتىسادىي تەرەققىيات ئۈچۈن ئىشەنچلىك كاپالەتلىك قىلىش ئاساسىدا، مالىيە خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ۋە مالىيە خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشنى ئىقتىسادىي تەرەققىيات ئۈچۈن ئىشەنچلىك كاپالەتلىك قىلىشقا ئالاھىدە دىققەت قىلىشىمىز لازىم. مالىيە خىزمىتى ئالدىدا تۆۋەندىكى ئۈچ ئاساسلىق ۋەزىپىنى ئورۇنداش لازىم.

1) ئىقتىسادىي ئەھۋالنى ئەستايىدىل تەتقىق قىلىپ، مالىيە خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش

ئىقتىسادىي ئەھۋالنى ئەستايىدىل تەتقىق قىلىش مالىيە خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ ئاساسى. ئىقتىسادىي ئەھۋالنى ئەستايىدىل تەتقىق قىلىش ئارقىلىق ئىقتىسادىي تەرەققىياتنىڭ قانۇنىيىتىنى ئىزدەپ تېپىش، ئىقتىسادىي تەرەققىيات ئۈچۈن ئىشەنچلىك كاپالەتلىك قىلىش، مالىيە خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ ئاساسى. مالىيە خىزمىتى ئىقتىسادىي تەرەققىياتقا ئۇزۇن مۇددەتلىك ۋە ئۈنۈملۈك مۇلازىمەت قىلىشى كېرەك. مالىيە خىزمىتى ئىقتىسادىي تەرەققىياتقا مۇلازىمەت قىلىشتا، ئىقتىسادىي تەرەققىياتنىڭ ئوبىكتىپ قانۇنىيىتىگە ئەمەل قىلىشى، ئىقتىسادىي تەرەققىياتنىڭ ئەمەلىي ئېھتىياجىغا ئاساسلىنىشى، ئىقتىسادىي تەرەققىياتنىڭ ئالدىغا قويغان تەلەپلىرىگە ماسلىشىشى كېرەك. مالىيە خىزمىتى ئىقتىسادىي تەرەققىياتقا مۇلازىمەت قىلىش ئارقىلىق ئۆزىنىڭ ئىلگىرى سۈرۈش رولىنى جارى قىلدۇرۇشى كېرەك.

2) باج ئېلىش باشقۇرۇش تۇرىنى كۈچەيتىپ، مالىيە كىرىمىنى تىرىشىپ ئاشۇرۇش

باج سىياسىتىنى تەشۋىق قىلىشنى ياخشى ئىشلەپ، باجنى سىياسەت بويىچە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش كېرەك. باج كېمەيتىش، باج كەچۈرۈم قىلىشتا باج باشقۇرۇش ھوقۇق چەكلىمىسى بويىچە ھەجىرىش لازىم. تەستىقلانمىغان ئىمتىيازلىق باج كېمەيتىش، كەچۈرۈم قىلىش سىياسىتىنى ۋاقتىدا تۈزىتىۋېلىش لازىم. دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايون بىرلىككە كەلتۈرگەن باج سىياسىتىنى قاتتىق ئىجرا قىلىپ، باج قانۇنى ۋە دۆلەت شۇنداقلا ئاپتونوم رايونى بەلگىلىمە قىلغانلىرىدىن سىرت بولغان قالايمىقان باج كېمەيتىش، كەچۈرۈم قىلىش ئىغىزلىرىنى ئېچىشنى قاتتىق توسۇپ، باج ئېلىش، باشقۇرۇش خىزمىتىنى كۈچەيتىش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر مالىيە - باج خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتىپ، كۈچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، مالىيە - باج تارماقلىرىنىڭ باج ئېلىش، باشقۇرۇش خىزمىتىنى ھەقىقىي قوللىشى كېرەك. باج ئوغرىلاش، باج قالدۇرۇۋېلىش، باج تاپشۇرۇشتىن ئۆزىنى قاچۇرۇش، باج جەھەتتە ئالدامچىلىق قىلىش قىلمىشىغا قاتتىق زەربە بېرىش كېرەك. قەرز قالدۇرغان باج پۇللارنى ئېنىقلاش خىزمىتىنىڭ قۇرىنى ئاشۇرۇپ، باج مەنبەسىنىڭ قولدىن كېتىپ قېلىشىنى ئازايتىش كېرەك. ئالاھىدە ئىستېمال قوشۇمچىسى ئېلىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، كىرىم يىغىش ۋەزىپىسىنى ئورۇنداش ۋە ئاشۇرۇپ ئورۇنداشقا كاپالەتلىك قىلىش لازىم.

3) خام چوت باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مالىيە چقمىنى قاتتىق تىزگىنلەش

مالىيە خام چوتى قانۇندا بەلگىلەنگەن تەرتىپ بويىچە تەستىقلانغاندىن كېيىن ئۇنى قاتتىق ئىجرا قىلىش كېرەك. خام چوت ئىجرا قىلىش جەريانىدا، ھۆكۈمەتنىڭ ئاساسلىق رەھبىرى «بىرلا ئادەم» تەكشۈرۈپ تەستىقلاش تۈزۈمىنى قەتئىي يولغا قويۇپ، ئەملىي خىزمەتتە مەۋجۇت بولۇۋاتقان ھەممە تەستىقلاش ئەھۋالىنىڭ ئالدىنى ئېلىش كېرەك. بۇ يىل چقىم خام چوتنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشكە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، چقمىنى قەتئىي تىزگىنلەش كېرەك. كىرىمگە قاراپ چقىم قىلىش، كاپالەتمۇ بولۇش، قىسقارتىشمۇ بولۇش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، ئالدى بىلەن خادىملار ئىش ھەققىنى تارقىتىش ۋە ئورگانلارنى نورمال يۈرۈشتۇرۇش ئېھتىياجىغا كاپالەتلىك قىلىش لازىم. مەخسۇس مەبلەغنى مۇۋاپىق تەڭشەش ۋە قىسقارتىش، يېڭا ئىگىلىك، تېخنىكا ئۆزگەرتىش، مائارىپ، پەن - تېخنىكا، مەدەنىيەت، سەھىيە قاتارلىقلارنىڭ چقىمىغا مۇۋاپىق ئېتىبار بېرىش كېرەك. بۇ يىل خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغدىن پايدىلىنىپ بىنا، زال، سارايى، مېھمانخانا قۇرۇلۇش تۈرلىرىنى ئېلىپ بېرىشقا بولمايدۇ. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ش پ (1996) 12 - نومۇرلۇق «تېجەشلىك بولۇش، بۇزۇپ-چېچىپ، ئىسراپ قىلىشقا قارشى تۇرۇش» مالىيە چقمىنى تېجەش، قىسقارتىش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش»نىڭ روھى شۇنداقلا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ش پ (1996) 33-نومۇرلۇق ھۇججەت بىلەن تەستىقلاپ تارقاتقان ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى تۈزگەن چقمىنى تېجەش توغرىسىدىكى بەش چارىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئىرچىللاشتۇرۇپ ۋە ئەملىيلەشتۇرۇپ، خراجەت چقمىنى زور كۆچ بىلەن تېجەپ ۋە ئازايتىپ (خادىم، ئاپتوموبىل، يىغىن) چقمىنى قاتتىق تىزگىنلەش لازىم. كەسىپىي ئورۇنلارنىڭ كەسىپىي مالىيە قائىدىسى ئېلان قىلىنىپ يولغا قويۇلدى، ئورۇنلار «كىرىم-چقمىنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش» نى كۈچەيتىپ، تۇرلۇك كەسىپىي ئىشلارنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشى لازىم. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، بۇزۇپ-چېچىپ، ئىسراپ قىلىش، چوڭ قوللۇق بىلەن پۇل خەجلەشتەك ناتوغرا كەيپىياتنى قاتتىق تىزگىنلەش كېرەك.

تەشكىلاتلارنىڭ تۆۋەنتىكى يېڭى ئىستېمال قىرىق تۇقتىسىغا قارىتا، ئىجتىمائىي كېيىنكى خىزمەتلىرىنى پائال ياخشى ئىشلەپ، شەھەر، بازار، كوللېكتىپ كارخانىلىرىنىڭ مال - مۈلكىنى ئېنىقلاپ مەبلىغىنى تەكشۈرۈش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش لازىم. ئىجتىمائىي كاپالەت تۈزۈمىنى ئىسلاھ قىلىشنى پائال قوللاپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ داۋالىنىش سۈغۇرتا تۈزۈمىنى ئىسلاھ قىلىشنى سىناق قىلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، ئىجتىمائىي كاپالەت فوندىنى باشقۇرۇشنى ھەققىي كۈچەيتىپ، مالىيە مىنىستىرلىكىنىڭ تەلىپى بويىچە، تۇرلۇك ئىجتىمائىي كاپالەت فوندىنى مالىيىنىڭ باشقۇرۇشىغا كىرگۈزۈش لازىم.

مالىيە قانۇنچىلىق خىزمىتىنى داۋاملىق كۈچەيتىپ، بۇزۇپ - چېچىپ ئىسراپ قىلىش قىلمىشلىرىنى ئۇنۇملۇك چەكلەش، ئالدىنى ئېلىش ۋە جازالاش تۈزۈمى ئورنىتىش لازىم. مالىيە كادىرلىرىنىڭ قانۇنىنى ئىجرا قىلىش سەۋىيىسى ۋە پۇقرالارنىڭ مالىيە قانۇن ئېڭىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئۆستۈرۈپ، قانۇننى ئىجرا قىلىشنى نازارەت قىلىش ۋە ئۇنى تەكشۈرۈش قۇرىنى ئاشۇرۇپ، مالىيىنىڭ قانۇنىنى ئىجرا قىلىش، نازارەت قىلىشقا تەشكىللەش، ماسلىشىش ۋە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش كېرەك.

6) مالىيە - ئىقتىساد ئىنتىزامىنى چىڭتىپ، مالىيە- ئىقتىساد تەرتىپىنى زور كۈچ بىلەن ياخشىلاش

مەركەز ۋە گوۋۇيۈەننىڭ ئىقتىسادىي تەرتىپىنى ياخشىلاش توغرىسىدىكى تەلىپىنى داۋاملىق ئىزچىللاشتۇرۇپ، مالىيە تەقسىماتىدىكى بەزى گەۋدىلىك مەسىللەرنى چۆرىدەپ، كىرىم بىلەن چقمىنى بىرگە ئېلىپ بېرىپ، نازارەت قىلىش بىلەن باشقۇرۇشقا تەڭ ئېتىبار بېرىپ، كۈندىلىك نازارەتچىلىك قىلىش ۋە مەخسۇس تەكشۈرۈشنى ئۆز ئارا بىرلەشتۈرۈپ، قائىدە - تۈزۈم ئورنىتىش ۋە قىلىپلاشتۇرۇپ باشقۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش لازىم. مالىيە مەبلىغىنى مەركەزلەشتۈرۈپ باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مەبلەغنى تارقاقلاشتۇرۇش، يۆتكەپ ئىشلىتىۋېلىش، ئىسراپ قىلىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش لازىم. مالىيە نازارەتچىلىك ئاپپاراتلىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، تۇرلۇك ئىقتىسادىي ھەرىكەتلەرنى قىلىپلاشتۇرىدىغان تەدبىر تۈزۈپ ۋە كونكرېت باشقۇرۇش چارىسىنى داۋاملىق ياخشىلاپ، مۇكەممەللەشتۈرۈپ، نۇقتىلىق تەكشۈرۈشنى كۈندىلىك نازارەت قىلىپ تەكشۈرۈشنىڭ ئورنىغا قويۇش كېرەك.

كارخانا كەسىپى مالىيىسىنىڭ چەكلەش مېخانىزمىنى كۈچەيتىپ، كارخانىلارنىڭ ئىستېمال خاراكتېرلىك مەبلەغ ئىشلىتىش، تاشقى سېلىنما، باغلىنىشلىق كارخانا مۇئاملىسى، سېتىش پائالىيىتى شۇنداقلا مال - مۈلۈكلەرنى بىر تەرەپ قىلىشنى قانۇن بويىچە نازارەت قىلىپ، كىرىمنىڭ ھەممىسىنى ھېسابقا كىرگۈزۈش، چقىم قىلغاندا خام چوت بولۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، ئىچكى قىسىم مۇپەتتىشلىك خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش كېرەك.

بوغالتىرلىق خىزمىتىنى باشقۇرۇش ۋە ئۇنىڭغا پېتەكچىلىك قىلىشنى كۈچەيتىش كېرەك. ئاساس باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش ۋە قانۇن بويىچە ھېساب تۇرغۇزۇش مەركىزىي مەزمۇن قىلىنغان بوغالتىرلىق ئاساس خىزمىتىنى قىلىپلاشتۇرۇش پائالىيىتىنى ئومۇمىيۈزلۈك قانات يايدۇرۇپ، كارخانا بوغالتىرلىق تۈزۈمىگە ماس كېلىدىغان تەننەرخ ھېسابلاش چارىسى ۋە ئورۇنىنىڭ ئىچكى قىسمىدا تىزگىنلەش تۈزۈمىنى مۇزاكىرە قىلىپ تۈزۈپ، جەمئىيەتتىكى ۋاستىچى تەشكىلنىڭ بوغالتىرلىق تەرتىپ ئورنىتىشتىكى رولىنى جارى قىلدۇرۇش لازىم.

مالىيە - ئىقتىساد ساھەسىدىكى تۈرلۈك جىنايى قىلمىشلارغا قاتتىق زەربە بېرىش كېرەك. مالىيە- ئىقتىساد ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلغان، دۆلەتنىڭ بايلىقىنى بۇزۇپ - چېچىپ ئىسراپ قىلغان، يۇقىرى سىياسەت بەلگىلىمە تۈۋۈندە ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرغان تېپلارنى قەتئىي تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش، ئاشكارىلاش، مالىيە - ئىقتىساد ئىنتىزامىنى قوغداش، نورمال ئىقتىسادىي تەرتىپكە كاپالەتلىك

خام چوت ئورۇنلاشتۇرۇشنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى ۋە ئاساسىي پرىنسىپىغا ئاساسەن، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكلىرىنىڭ 1997 - يىللىق خام چوتىنى ئورۇنلاشتۇرۇش ئەھۋالى مۇنداق:

ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكلىرىنىڭ مالىيە كىرىمى 180 مىليون يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، 1996 - يىللىق پىلان بىلەن تەڭ بولدى، بۇ 1996 - يىللىق مۇلچەرى ئىجراسىدىن 20 مىليون يۈەن كۆپەيتىلىپ، % 12.5 ئاشۇرۇلدى، ئاساسلىق تۈرلەر مۇنداق:

1) سودا - سانائەت بېجىدىن ئاپتونوم رايون پىرسەنت ئايرىيدىغان قىسمىغا 153 مىليون يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلدى، بۇنىڭدا: بايلىق مەنبە بېجى 126 مىليون يۈەن بولۇپ، 1996 - يىللىق خام چوت ساندىن 66 مىليون يۈەن ئاشۇرۇلدى، بۇنىڭدا ئاساسەن خام نېفت بايلىق مەنبە بېجىنىڭ باج نىسبىتىنى ئۆستۈرۈش سەۋەبىدىن كۆپەيىدىغان كىرىم ئاملى ئويلىشلدى. شەھەر- بازارلارنىڭ يەر ئىشلىتىش بېجى 27 مىليون يۈەن بولدى.

2) دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنىڭ تاپاۋەت بېجى 50 مىليون يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، 1996 - يىللىق مۇلچەرى ساندىن 5 مىليون يۈەن ئاشۇرۇلدى، لېكىن 1996 - يىللىق خام چوت ساندىن 90 مىليون يۈەن ئازايتىلدى.

3) دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنىڭ پىلانلىق زىيىنغا يارىدىم بېرىش ئۈچۈن خەزىنىدىن قايتۇرۇلۇدىغىنى 72 مىليون يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلدى. بۇ، 1996 - يىللىق خام چوت ساندىن 8 مىليون يۈەن ئازايتىلىپ، % 10 قىسقارتىلدى.

4) باشقا تۈرلۈك كىرىم 49 مىليون ئورۇنلاشتۇرۇلدى. بۇنىڭدا: مەخسۇس پۇل كىرىمى 2 مىليون يۈەن، باشقا كىرىم 12 مىليون يۈەن، مەمۇرىي خاراكتېرلىك ھەق ۋە جەرىمانە مۇساداره كىرىم 35 مىليون يۈەن.

ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكنىڭ مالىيە چىقىمى 2 مىليارد 750 مىليون يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، 1996 - يىل بېشىدىكى خام چوت ساندىن 250 مىليون يۈەن كۆپەيتىلىپ، % 10 ئاشۇرۇلدى.ئاشۇرۇلغان ئاساسلىق تۈرلەر مۇنداق:

1) خادىملار خىراجىتىنىڭ سىياسەت خاراكتېرلىك چىقىمى 125 مىليون 450 مىڭ يۈەن ئاشۇرۇلدى.

2) نورمال كۆپەيىدىغان خادىملار ئۈچۈن، چىقىم 24 مىليون يۈەن ئاشۇرۇلدى.

3) كەسپىي مەمۇرىي ئورۇنلارنىڭ ئومۇمىي ئىشلار خراجىتى 22 مىليون يۈەن كۆپەيتىلىپ، كىشى بېشىغا 200 يۈەن كۆپەيتىلدى.

4) مەركەزنىڭ مەخسۇس تۈرلىرى ئۈچۈن يۇرۇشلەشتۇرۇلىدىغان مەبلەغ 120 مىليون يۈەن ئاشۇرۇلدى.

5) 1996 - يىل بېشىدىكى خام چوتتا ئورۇنلاشتۇرۇلغان بىر قېتىملىق مەخسۇس مەبلەغ بۇ يىل قايتا ئورۇنلاشتۇرۇلماي، تەخمىنەن 41 مىليون 450 مىڭ يۈەن قىسقارتىلدى.

ئاپتونوم رايون دەرىجىلىكنىڭ 1997 - يىللىق مالىيە چىقىم پىلانىدىكى 2 مىليارد 750 مىليون يۈەنلىك تۈرلەر بويىچە ئورۇنلاشتۇرۇش ئەھۋالى ئاساسەن مۇنداق:

ئاساسىي قۇرۇلۇش چىقىمى 390 مىليون يۈەن، كارخانىلارنىڭ يوشۇرۇن كۈچلىرىنى ئىشقا سېلىش، تېخنىكا ئۆزگەرتىش مەبلىغى 46 مىليون250 مىڭ يۈەن، ئاددىي بىناكارلىق قۇرۇلۇش خراجىتى ۋە پەن - تېخنىكىغا ئائىت ئۇچ خىل خراجەت ئۈچۈن 46 مىليون 30 مىڭ يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلدى. بۇ بىر نەچچە تۈرلۈك مەخسۇس چىقىمدا 1996 - يىل بېشىدىكى خام چوت سۈيىسى ساقلاپ قېلىندى، يېزا ئىشلەپچىقىرىشىغا يارىدىم چىقىم ۋە دېھقانچىلىق، ئورمانچىلىق، سۇچىلىق تارماقلىرىنىڭ كەسپىي خراجىتى ئۈچۈن 276 مىليون 340 مىڭ يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، 1996 - يىلدىكىدىن % 3.36 ئاشۇرۇلدى؛ سانائەت - قاتناش، سودا كەسپىي خراجىتى ئۈچۈن 77 مىليون 650 مىڭ يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ،

خىزمەتنى تەرەققىي قۇرۇندا

ئاپتونوم رايونىمىز 1997 - يىللىق مالىيە ۋەزىيىتى ئىنتايىن كەسكىن، ساقلانغان قىيىنچىلىقلارمۇ ناھايىتى زور. بىز چوڭ ئومۇمىيلىقنى چىڭ تۇتۇپ، ئىككى بۈرۈلۈشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئۇقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى ساقلاپ، ھەرقايسى جەھەتتىكى خىزمەتلەرنى پۇختا تۇتمىز.

1) ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مالىيە مەنبەسى قۇرۇلۇش قەدىمىنى تېزلىتىپ، ئۇقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇشنى پائال قوللاش

جايلار، تارماقلار ئاپتونوم رايوننىڭ ئۇقتىسادىي تەرەققىيات چوڭ ستراتېگىيەسىنى چىڭ چۆرىدەپ، «ئىككى تۆپ بۈرۈلۈش»نى پائال ئىلگىرى سۈرۈپ، مالىيە مەنبەسىنى ئاشۇرۇش شەكلىنى ئۆزگەرتىپ، ئۆز كۈچىگە تايىنىپ تەرەققىيات ئۇقتىسىنى تۇغرا تاللاپ، مالىيە مەنبەسى قۇرۇلۇش پىلانى تۈزۈپ، رەھبەرلىكىنى ھەققىي كۈچەيتىپ، ئەستايىدىل تەشكىللەپ يولغا قويۇش كېرەك.

ھەر دەرىجىلىك مالىيە تارماقلىرى مالىيەدىن يېزا ئىگىلىكىگە يارىدەم بېرىش خىزمىتىنى مالىيە خىزمىتىنىڭ گەۋدىلىك ئورۇنغا قويۇپ، چىقىم ئورۇنلاشتۇرغاندا، يېزا ئىگىلىك سېلىنمىسىنى تىرىشچ كۆپەيتىپ، يېزىلاردىكى نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمەت قۇرىنى زورايتىپ، پاختا، ئاشلىق بازىسى قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىشى ھەم يېزا ئىگىلىكىگە بېرىلىدىغان يارىدەم مەبلەغنى ئىشلىتىش قۇرۇلمىسىنى مۇۋاپىق تەڭشەپ، يېزا ئىگىلىك ئاساسىي مۇئەسسەسە ۋە يېزىلارنىڭ ئىجتىمائىيلاشقان مۇلازىملىق سىستېمىسى قۇرۇلۇشىنى پائال قوللاپ، يېزا ئىگىلىكىنى سانائەتلەشتۇرۇش سىناق نۇقتىسىنىڭ دائىرىسىنى كېڭەيتىپ، يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكىسىنى ئومۇملاشتۇرۇشنى قوللاپ، يېزا ئىگىلىكنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ پەن - تېخنىكا سالمىقىنى ئۆستۇرۇش كېرەك.يېزا ئىگىلىكىگە بېرىلىدىغان يارىدەم مەبلەغنى ئىشلىتىشكە قارىتا نازارەتچىلىك قىلىش ۋە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ئىگىلۈېلىش، يۆتكەپ ئىشلىتىش ئەھۋاللىرىنى قەتئىي تۇسۇپ، مەبلەغنىڭ ۋاقتىدا تولۇق سومىسى بويىچە ئەمەلىيلىشىشىگە ۋە مەبلەغنىڭ ئىشلىتىلىش ئۈنۈمىنى ئۆستۇرۇشكە كاپالەتلىك قىلىش لازىم. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا مالىيە سىياستىدىن پايدىلىنىشقا ئەھمىيەت بېرىپ، ئىجتىمائىي مەبلەغنى يېزا ئىگىلىك سېلىنمىسىنى كۆپەيتىشكە يېتەكلەش لازىم.

ھەر دەرىجىلىك مالىيە تارماقلىرى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ يەرلىك دۆلەت ئىلكىدىكى سانائەت كارخانىلىرىنى يەنمۇ ياخشى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى پىكرىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئۇقتىسادنى ئاشۇرۇش شەكلىنى ئۆزگەرتىشكە تۈرتكە بولۇش لازىم. مالىيىنىڭ فۇنكسىيىلىك رولىنى پائال جارى قىلدۇرۇپ، يەرلىك دۆلەت كارخانىلىرىنى سىياسەت ۋە مەبلەغ جەھەتتىن زور كۈچ بىلەن قوللاش كېرەك. ئىسلاھات قۇرىنى ئاشۇرۇپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئۆزگەرتىش، ئۆزگەرتىپ قۇرۇشنى پائال ئىلگىرى سۈرۈش لازىم. جايلار مالىيە مەنبەسى قۇرۇلۇشى جەريانىدا، كارخانىلارنىڭ مەھسۇلات قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، كارخانىلارنىڭ كۆلەملىشىشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، تەكرار قۇرۇلۇش قىلىشتىن ساقلىنىش كېرەك. كارخانىلارنىڭ ئېچكى قىسىم باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشكە يارىدەم بېرىش، بولۇپمۇ، تەننەرخ خراجىتىنى باشقۇرۇش ۋە تىزگىنلەشنى كۈچەيتىپ، زىيانىنى توڭتىپ، پايدىنى ئاشۇرۇش مەسئۇلىيەت ئۆزۈمىنى ئەستايىدىل يولغا قويۇپ، زىيانىنى توڭتىپ، پايدىنى ئاشۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى تۇتۇش كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئوبوروت، سودا، سايا‌ھەتچىلىك قاتارلىق خىزمەتلەرنى ئىلگىرى سۈرۈشكە يارىدەم بېرىپ، 3 - كەسىپنى تىرىشچ مالىيە كىرىمىنى ئاشۇرىدىغان يېڭى نۇقتا قىلىش لازىم.

بىلەن پۇل خەجلەشتەك ناتوغرا كەيپىياتنى قاتتىق تىزگىنلەش كېرەك.

تەشكىلاتلارنىڭ نۆۋەتتىكى يېڭى ئىستېمال قىزىق نۇقتىسىغا قارىتا، ئىجتىمائىي تەشكىلاتلارنىڭ سېتىۋېلىش كۈچىنى قاتتىق تىزگىنلەش لازىم. بۇ يىل مەمۇرىي، كەسىپىي ئورۇنلارغا پرىنسىپ جەھەتتە كىچىك ئاپتوموبىل شتاتى كۆپەيتىپ بېرىلمەيدۇ، يېڭىدىن كىچىك ئاپتوموبىل سېتىۋالىدىغانلار ئاپتوموبىل شتاتى كەمچىل ئورۇن ۋە ئاپتوموبىل يېڭىلايدىغانلار بىلەنلا چەكلىنىدۇ. دۆلەتنىڭ سېتىۋېلىشنى تىزگىنلەش ئىنتىزامىغا خىلاپ ھەربىرىكەتلەر قاتتىق بىر تەرەپ قىلىنىدۇ.

4) خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغ باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مالىيە فۇنكسىيىسىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش

1997-يىلى بىز گۈۋۈيۈەن ۋە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغ باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى قارارىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئۆتكەن يىللىق خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى ئېنىقلاش ئاساسىدا، خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى داۋاملىق ئېنىقلاپ، تەرتىپكە سېلىپ، خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىمىز. بىرىنچىدىن، خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى باشقۇرۇشنىڭ قائىدە-تۈزۈملىرىنى تۈزۈش خىزمىتىنى كۈچەيتىپ، باشقۇرۇش سۈپىتى ۋە باشقۇرۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ، مەمۇرىي ھەق ئېلىش ۋە تۈرلۈك فوندلارنىڭ كۆلىمىنى مەنبەسىدىلا تىزگىنلەپ ھەم قېلىپلاشتۇرۇپ، خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى تارماقلار بىر گەۋدە قىلىۋېلىپ باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى ئەمەلدىن قالدۇرىمىز. ئىككىنچىدىن، تارماق، ئورۇنلارنىڭ خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغ ھېسابىنى ئۈزۈل-كېسىل ئېنىقلاپ تەرتىپكە سالىمىز. پرىنسىپ جەھەتتە بىر ئورۇنغا بىرلا خام چوت ئىچىدىكى ھېساب ۋە بىرلا خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغ چىقىم ھېسابى تەسىس قىلىشقا يول قويۇلىدۇ. ئەگەر زۆرۈر بولسا خام چوت سىرتىدا بىر كىرىم ئۆتكۈنچى ھېسابى تەسىس قىلىشقا بولىدۇ. كۆپ تەرەپلىمە ھېساب ئېچىش، ئومۇمنىڭ پۇلىنى شەخسىي ئامانەت قويۇش قاتارلىق مەسىلىلەرنى قاتتىق توسىمىز. ئۆچىنچىدىن، كۆچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى مالىيە مەخسۇس ھېسابىغا كىرگۈزۈپ باشقۇرۇش كېرەك. تارماق، ئورۇنلار گووۋۈيۈەن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەلىپى بويىچە، خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى مالىيە مەخسۇس ھېسابىدا باشقۇرۇشقا كىرگۈزۈشى كېرەك. ئۆتىنچىدىن، خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغ كىرىم - چىقىم خام چوتى، نەقچوتى تۈزۈندە چىڭ تۇرۇش كېرەك. تارماق، ئورۇنلار خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغ كىرىم-چىقىم خام چوت، نەقچوتىنى مالىيە تارماقلىرىنىڭ بەلگىلىمىسى بويىچە تۈزۈش كېرەك.

5) مالىيە باج ئىسلاھاتىنى يەنمۇ چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، مالىيە قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىش

دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايونىمىز ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە، دۆلەت كارخانىلىرىنى ئىسلاھ قىلىش سىناق نۇقتىسىنى داۋاملىق قوللاپ ۋە ئۇنىڭغا ماسلىشىپ، «بۇيرۇپ بېرىشنى قەرز بېرىشكە ئۆزگەرتىش» مەبلەغ ئېشەنچىسىنى كاپىتال مەبلىغىگە ئۆزگەرتىش خىزمىتىنى داۋاملىق ياخشى ئىشلەپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ كۆپ يول ئارقىلىق كاپىتالىنى كۆپەيتىپ قەرزنى ئازايتىشى ئۈچۈن شارائىت ھازىرلاپ بېرىش لازىم. ھوقۇق بىلەن مەسئۇلىيەت ئايدىڭلاشتۇرۇلغان دۆلەت مال - مۈلكىنى باشقۇرۇش، نازارەتچىلىك قىلىش بىلەن ئىگىلىك باشقۇرۇش سىستېمىسىنى بەرپا قىلىشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئىسلاھات ئارقىلىق مال - مۈلۈك قۇرۇلمىسىنى تەڭشەشكە تۈرتكە بولۇپ، ساقلانغان مال - مۈلۈكنىڭ مۇۋاپىق يۇرۇشۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، غەيرىي تىجارەت خاراكتېردىكى مال - مۈلۈك ۋە بايلىق خاراكتېردىكى مال - مۈلۈك باشقۇرۇش جەھەتتە يېڭى بۆسۈش ھاسىل قىلىپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ مال - مۈلكىنى ئېنىقلاپ، مەبلىغىنى تەكشۈرۈشنىڭ

تاقابىل تۇرغان تېپلارنى قەتئىي تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش، ئاشكارىلاش، مالىيە - ئۇقتىساد ئىنتىزامىنى قوغداش، نورمال ئۇقتىسادىي تەرتىپكە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئورۇن رەھبىرىنىڭ جاۋابكارلىقىنى قەتئىي سۈرۈشتۇرۇش كېرەك؛ مالىيە - ئۇقتىساد ئىنتىزامىغا قاتتىق ئەمەل قىلغان، مالىيە - ئۇقتىساد ئىنتىزامىنى ئاڭلىق قوغدىغان ئورۇن ۋە شەخسلەرنى زور كۈچ بىلەن تەشۋىق قىلىپ ۋە تەقدىرلەپ، توغرا كەيپىياتنى تىرىشچ تۇرغۇزۇپ، ناتوغرا كەيپىياتقا زەربە بېرىپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە ئۇقتىسادىي قۇرۇلۇش ئۈچۈن ياخشى ئۇقتىسادىي تەرتىپ يارىتىش لازىم.

7) پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشنى زور كۈچ بىلەن قوللاش

پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇپ، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشنى زور كۈچ بىلەن قوللاپ، «گۈۋۈيۈەننىڭ مەدەنىيەت، ئۇقتىساد سىياسىتىنى يەنمۇ ياخشىلاش توغرىسىدا بىر قانچە بەلگىلىمە» سىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرۈش لازىم. خام چوت ئىچىدە ئورۇنلاشتۇرۇلغان مەبلەغدىن باشقا، مەخسۇس تىزگىنلىنىدىغان تاۋار قوشۇمچە ھەققى، ئالاھىدە ئىستېمال خراجىتى قوشۇمچىسىنىڭ رولىنى داۋاملىق جارى قىلدۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىنىڭ مەدەنىيەت، مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى زور كۈچ بىلەن قوللاپ، يېزا مەدەنىيەت پونكتى، سارايى مۇئەسسەسە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، نامرات جايلارنىڭ توقۇز يىللىق مەجبۇرىي مائارىپىنى ئومۇمىيلاشتۇرۇشىنى قوللاش كېرەك؛ ئاساسىي قاتلام رادىئو - تېلېۋىزىيە ئەسلىھەلىرى شارائىتىنى ياخشىلاپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى سۈرۈش كېرەك؛ داۋالاش ئىسلاھات قەدىمىنى تېزلىتىپ، سەھىيە ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، يېزا، كەنت شىپاخانا قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىش كېرەك. ئامېمنىڭ كېسەل كۆرسىتىشى قېيىن بولۇش مەسىلىسىنى ئەستايىدىل ھەل قىلىش كېرەك. ھەم كەسپىي ئورۇنلارنىڭ كەسپىي مالىيە ئىسلاھاتىنى پائال ئىلگىرى سۈرۈپ، كەسپىي مالىيە باشقۇرۇشىنى كۈچەيتىپ، پۈتۈن جەمئىيەتتە كۆپ يول، كۆپ شەكىل ئارقىلىق مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا مەبلەغ سېلىش مېخانىزمىنى تەدرىجىي شەكىللەندۈرۈش لازىم.

ھەر دەرىجىلىك مالىيە تارماقلىرى مالىيە خىزمەت ۋەزىپىسىنى تېخىمۇ ياخشى ئورۇنداش ئۈچۈن، كادىرلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، ئىدىيىسى مۇستەھكەم، كەسپىكە پىشىشق، قانۇن - ئىنتىزامغا رىئايە قىلىدىغان كادىرلار قوشۇنىنى تىرىشچ قۇرۇپ چىقىشى لازىم. پرىنسىپتا چىڭ تۇرۇش، خىزمەت ئورۇنىنى سۈيۇش مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلىشتەك كەسىپكە بېرىلىش روھىنى زور كۈچ بىلەن تەشۋىق قىلىپ، جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، ئاساسىي قاتلام ئۈچۈن خىزمەت قىلىش ئىدىيىسىنى تىكلەش كېرەك. مالىيە، باج قوشۇنىدىكى ناچار، چىرىك ھادىسىلەرنى قەتئىي توسۇپ، تۈرلۈك پاك- دىيانەتلىك قۇرۇلۇش تۈزۈمىنى ياخشىلاپ ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈپ، كەسىپتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى قەتئىي توسۇش كېرەك. تەكشۈرۈپ تەنقىد قىلىشنى زورايتىپ، مالىيە باشقۇرۇش سەۋىيىسىنى تىرىشچ ئۆسۈشقا لازىم.

ۋەكىللەر، ئاپتونوم رايونىمىز 1997 - يىللىق مالىيە خىزمىتى ۋەزىيىسى ئىنتايىن ئېغىر، مالىيە - ئۇقتىساد ساھەسىدە يېڭى ئەھۋال، يېڭى مەسىلىلەر ناھايىتى كۆپ، بىزنىڭ ئۈزلۈكسىز تەنقىد قىلىپ، پائال ياخشىلىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ. ئىشىنىمىزكى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ رەھبەرلىكى، ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتايلىرىنىڭ نازارەتچىلىكى ۋە قوللىشى، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق تىرىشىشى ئارقىسىدا، بىر نىيەتتە ھەمكارلىشىپ، غەيرەتكە كېلىپ خىزمەتلەرنى ئىجادچانلىق بىلەن قانات يايدۇرىدىغانلا بولساق، 1997 - يىللىق مالىيە خام چوت ۋەزىپىسىنى چوقۇم ئوگۈشلۈق ئورۇندىيالايمىز.

نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىنى تىرىشىپ تىزگىنلەش، مۇھىتنى ھەقىقىي ياخشى قوغداش كېرەك

(بېشى 1 - بەتتە)

بولمايدۇ، يېقىنقى بىر نەچچە يىلدا نوپۇس تىزگىنلەش پىلانىنى ئورۇندىدۇق، دەپ قارىغۇلارچە خۇشال بولۇپ كەتسەك بولمايدۇ. ئۆزىمىزنى دائىم ئاگاھلاندۇرۇپ تۇرۇشىمىز كېرەك. جەزمەن داۋاملىق تىرىشىپ، مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىدا ئېلىمىز نوپۇسىنى 1 مىليارد 300 مىليون دائىرىسىدە تىزگىنلەشكە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشىمىز لازىم. ھازىر يولغا قويۇلۇۋاتقان پىلانلىق تۇغۇت سىياسىتىنى، بەلگىلەنگەن نوپۇس تىزگىنلەش نىشانىنى، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ 1-قول باشلىقلىرى بىۋاستە تۇتۇشنى ۋە ئومۇمىيۈزلۈك مەسئۇل بولۇشنى ئۆزگەرتمەسلىكتە چىڭ تۇرۇش؛ تەشۋىق، تەربىيىنى، ھامىلدار بولۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىشنى، دائىملىق خىزمەتنى ئاساس قىلىش فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇش؛ يېزىلارنىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇش بىلەن، دېھقانلارنىڭ ھالال ئىشلەپ بېيىشىغا ياردەم بېرىش بىلەن، مەدەنىيەتلىك، بەختلىك ئائىلە قۇرۇش بىلەن ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش؛ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدە ئاپپارات، خادىم، ھەقنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش لازىم. ئەمەلىيەت جەريانىدا توغرىلىقى ئىسپاتلانغان بۇ ئۇسۇل ۋە تەجرىبىلەرنى ئۇزاققىچە داۋاملاشتۇرۇش، مۇكەممەللەشتۈرۈش ۋە بېيىتىش لازىم.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ياخشى تۇتۇشتا مۇھىم نۇقتىنى گەۋدىلەندۈرۈش لازىم. ئېلىمىزنىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنىڭ مۇھىم نۇقتىسى يېزىلاردا، قىيىن نۇقتىسىمۇ يېزىلاردا. نامرات رايونلارنىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ئىشلەش ئەڭ قىيىن. تەرەققىيات ئارقىلىق نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇشنى پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، تەرەققىيات ئارقىلىق نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى پائال ياخشى ئىشلەش بىلەن بىللە، پىلانلىق تۇغۇت سىياسىتىنى قەتئىي تەۋرەنمەي ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈش لازىم. بۇ ناھايىتى مۇھىم. جايلار ۋە ئالاقىدار تارماقلار مەركەزنىڭ تەلىپى بويىچە، ئەمەلىي ئەھۋالغا بىرلەشتۈرۈپ نامراتلارغا تەرەققىيات ئارقىلىق يار-يۆلەك بولۇش بىلەن پىلانلىق تۇغۇتنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش سىياسىتىنى يەنىمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈشى لازىم. پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويغان نامرات ئائىلىلەر ۋە پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىگەن نامرات ناھىيە، نامرات يېزا، نامرات كەنتلەرگە نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش مەبلىغىنى ئورۇنلاشتۇرۇش، باشقا جايلارغا كۆچۈرۈش، ئەمگەك كۈچى چىقىرىش، نۇقتا بەلگىلەپ ياردەم بېرىش، تېخنىكا جەھەتتىن تەربىيىلەش قاتارلىق جەھەتتە ئاۋۋال ئويلىشىش ۋە ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى يولغا قويۇپ، ئۇلارنىڭ ئاۋۋال نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشىغا ياردەم بېرىپ، ئۇلار ئارقىلىق باشقا نامرات جايلار ۋە نامرات دېھقان ئائىلىلىرىنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشىغا تۈرتكە بولۇش لازىم.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان، ئېلىمىز ئىقتىسادنى تېز ئاشۇرۇش شەرتى ئاستىدا، مۇھىت ئاسراش خىزمىتىدە ناھايىتى زور ئىلگىرىلەشكە ئېرىشىپ، مۇھىت ساپاسى تېز يامانلىشىپ كېتىش ھالىتىدىن ئاساسەن ساقلاندى. ئەمەلىيەت دۆلىتىمىز يولغا قويغان مۇھىت بىلەن ئىقتىسادنى ماس راۋاجلاندۇرۇش ستراتېگىيىسى ۋە مۇھىت ئاسراشقا دائىر فاڭجېن، سىياسەتلىرىنىڭ توغرا، ئۈنۈملۈك بولغانلىقىنى ئىسپاتلىدى. شۇنى سەگەكلىك بىلەن كۆرۈشىمىز كېرەككى، ئېلىمىزنىڭ ئىقتىسادى خېلى تېز ئېشىۋاتقان، نوپۇس داۋاملىق كۆپىيىۋاتقان، بايلىققا بولغان ئېھتىياج بارغانسېرى ئېشىپ بېرىۋاتقان ئەھۋال ئاستىدا، مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنى چىڭ ۋە ياخشى تۇتمىساق، بۇلغىغۇچى ماددىلارنىڭ چىقىرىلىش مىقدارى يەنىمۇ كۆپىيىپ، ئېكولوگىيىنىڭ بۇزغۇنچىلىققا ئۇچراش دائىرىسى داۋاملىق كېڭىيىپ كېتىدۇ. قۇرساق توق، كىيىم پۈتۈن بولۇش مەسىلىسى ھەل قىلىنغاندىن كېيىن، خەلق ئاممىسىنىڭ مۇھىت ساپاسىغا بولغان تەلىپى بارغانسېرى ئېشىپ بارىدۇ. شۇڭا بايلىق بىلەن مۇھىت تېخىمۇ زور بېسىمغا دۇچ كەلمەكتە، مۇھىت ۋەزىيىتى يەنىلا ناھايىتى ئېغىر، مۇھىت ئاسراش ۋەزىپىسى يەنىلا ناھايىتى مۇشكۈل.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: 9-بەش يىللىق پىلان ۋە 2010-يىلىغىچە بولغان كەلگۈسى نىشان پروگراممىسىدا بۇنىڭدىن كېيىنكى 15 يىللىق مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنىڭ تەلىپى ئېنىق ئوتتۇرىغا قويۇلدى: 2000-يىلىغا بارغاندا، مۇھىتنىڭ بولغىنىش ۋە ئېكولوگىيىنىڭ بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىشى ئېغىرلىشىش ھالىتىنى تىرىشىپ ئاساسىي جەھەتتىن تىزگىنلەپ، بىر قىسىم شەھەرلەر ۋە رايونلارنىڭ مۇھىت ساپاسىنى ياخشىلاش؛ 2010-يىلىغا بارغاندا، مۇھىتنىڭ يامانلىشىپ كېتىشىنى ئاساسىي جەھەتتىن ئۆزگەرتىپ، شەھەر، يېزىلارنىڭ مۇھىتىنى بىر قەدەر كۆرۈنەرلىك ياخشىلاش - ئېلىمىز مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنىڭ ئەسىر ھالقىيدىغان كۈرەش نىشانى. بۇ نىشانغا يېتىش ئۈچۈن مۇھىت ئاسراش تارماقلىرى ۋە باشقا تارماقلارلا تىرىشىپ قالماستىن، پۈتۈن پارتىيە، پۈتۈن مەملىكەت خەلقىنىڭ ئورتاق تىرىشىشىغا توغرا كېلىدۇ. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر ۋە ئالاقىدار تارماقلار مۇھىت ئاسراش نىشانىنى ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ يىللىق پىلانى ۋە ئوتتۇرا، ئۇزاق مەزگىللىك پىلانىغا چوقۇم كىرگۈزۈشى لازىم. مۇھىم قۇرۇلۇش تۈرلىرىنى بەلگىلەش بىلەن بىر ۋاقىتتا، مۇھىت ئاسراش تەدبىرلىرىنىمۇ تۈزۈپ چىقىش لازىم. رايونلار ۋە بايلىقلارنى ئېچىشتا مۇھىت جەھەتتىن دەلىللەش ئېلىپ بېرىپ، ئۈنۈملۈك مۇھىت باشقۇرۇش تەرتىپى ئورنىتىپ، مۇھىت ۋە تەرەققىياتقا دائىر ئۇنىۋېرسال تەدبىرلەرنىڭ بەلگىلىنىشىنى ئىلمىيلاشتۇرۇش، قېلىپلاشتۇرۇش لازىم. مۇھىت ئاسراشقا كېتەرلىك سېلىنمىنى كۆپەيتىش كېرەك. «بۇلغىغۇچى ماددىلارنى چىقىرىش ئومۇمىي مىقدارىنى تىزگىنلەش پىلانى» ۋە «ئەسىر ھالقىيدىغان يېشىل قۇرۇلۇش پىلانى» نى ھەقىقىي ئىجرا قىلىش لازىم. ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە ھۆكۈمەتلەر ئادەم كۈچى، ماددىي كۈچ، مالىيە كۈچى جەھەتتىن زور كۈچ بىلەن قوللاپ، مۇھىت ئاسراش ۋەزىپىسىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئورۇندىلىشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشى لازىم.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: بىز سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى شارائىتىدىكى مۇھىت ئاسراش قانۇن سىستېمىسىنى ئۈزلۈكسىز مۇكەممەللەشتۈرۈپ، مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنى كۈچەيتىشنى كۈچلۈك قانۇن قورالى بىلەن تەمىن ئېتىشىمىز لازىم. مۇشۇ بىر نەچچە يىلدا، مۇھىت قانۇنىنى ئىجرا قىلىش جەھەتتىمۇ ئىلگىرىلەش بولدى. بۇلتۇر مۇھىتنى ئېغىر دەرىجىدە بولغايدىغان 15 كىچىك كارخانا ئەمەلدىن قالدۇرۇلدى ياكى تاقىۋېتىلدى، ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر ھەرىكەتتە كەسكىن بولۇپ ئوبدان ئۈنۈم ھاسىل قىلدى. لېكىن مۇھىت ئاسراش قانۇنىنى ئىجرا قىلىش يەنىلا ئاجىز ھالقا بولۇۋاتىدۇ، داۋاملىق كۈچەيتىپ، قانۇننى ئىجرا قىلىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈشكە توغرا كېلىدۇ. مۇھىت ئاسراشقا مەسئۇل مەمۇرىي تارماقلار قانۇن بويىچە مۇھىت ئاسراشقا بىر تۇتاش نازارەتچىلىك قىلىشى ۋە ئۇنى باشقۇرۇشى لازىم. ئەدلىيە تارماقلىرى مۇھىت ئەدلىيىسى خىزمىتىنى كۈچەيتىپ، مۇھىتقا بۇزغۇنچىلىق قىلغان جىنايى قىلمىشلارغا قانۇن بويىچە قەتئىي زەربە بېرىشى لازىم. قىسقىسى، پۈتۈن پارتىيە، پۈتۈن مەملىكەت خەلقى ئورتاق تىرىشىپ، مۇھىتنى ياخشى ئاسراپ، ئەۋلادلارغا بەخت يارىتىشى لازىم.

سۆھبەت يىغىنىدا ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭمۇ مۇھىم سۆز قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر نوپۇس تىزگىنلەشنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىكلىكى ۋە مۇشەققەتلىكلىكىنى تولۇق تونۇپ، پىلانلىق تۇغۇتتىن ئىبارەت تۈپ دۆلەت سىياسىتىنى قەتئىي تەۋرەنمەي ئىجرا قىلىپ، پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى يىلمۇيىل بوشاشتۇرماي چىڭ تۇتۇپ، مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىدا پۈتۈن مەملىكەت نوپۇسىنى 1 مىليارد 300 مىليون دائىرىسىدە تىزگىنلەشكە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشى لازىم.

لى پېڭ مۇنداق دېدى: ئېلىمىز 20 نەچچە يىللىق پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى ئەمەلىيىتى ئارقىلىق بىر يۈرۈش ئۈنۈملۈك سىياسەت ۋە باشقۇرۇش تەدبىرلىرىنى بارلىققا كەلتۈردى. كېچىكىپ توي قىلىش، كېچىكىپ پەرزەنت كۆرۈش، بىر جۈپ ئەر-ئايال بىرلا پەرزەنتلىك بولۇشنى تەشەببۇس قىلىپ، نوپۇسنى تىزگىنلەشتە نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، پىلانلىق تۇغۇتنى سۈپەتلىك مۇلازىملىق بىلەن تەمىن ئەتتى، ئومۇمىي خەلقنىڭ نوپۇس ئېڭىنى ئۆستۈردى. بۇ سىياسەت، تەدبىرلەرنى ئۆزگەرتمەي مۇقىملاشتۇرۇش ۋە ئىجرا قىلىش داۋامىدا ئۈزلۈكسىز مۇكەممەللەشتۈرۈش ۋە بېيىتىش لازىم. يېزىلار پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنىڭ مۇھىم، قىيىن نۇقتىسى. 9-بەش يىللىق پىلاندىكى پىلانلىق تۇغۇت نىشانىغا يېتىش ئۈچۈن، كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ يېزىلارنى ياخشى تۇتۇپ، پىلانلىق تۇغۇتنى يېزا ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇش بىلەن، دېھقانلارنىڭ ھالال ئىشلەپ، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشىگە ياردەم بېرىش بىلەن، مەدەنىيەتلىك، بەختلىك ئائىلە قۇرۇش بىلەن بىرلەشتۈرۈش لازىم.

لى پېڭ مۇنداق دېدى: يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، دۆلەت مۇھىت ۋە ئېكولوگىيىنى ئاسراشقا ھەر جەھەتتىن ئەھمىيەت بېرىپ، سېلىنمىنى كۆپەيتىپ، تۈزەش سالمىقىنى زورايتىپ، مۇھىتنى ئېغىر دەرىجىدە بۇلغىغان بىر تۈركۈم كارخانىلارنى تاقىۋەتتى، ئىشتىن توختاتتى. لېكىن ئومۇمىي ئەھۋالدىن قارىغاندا، ئومۇمىي خەلقنىڭ مۇھىت ئېڭى تېخى يۇقىرى ئەمەس، مۇھىت ئاسراش ئىقتىدارى بىر قەدەر ناچار، مۇھىت ساپاسى يامانلاشماقتا. بىز ھەم خەلق ئىگىلىكىنىڭ داۋاملىق، تېز، ساغلام راۋاجلىنىشىنى ئىشقا ئاشۇرۇشىمىز ھەم 21-ئەسىرگە بىر قەدەر ياخشى مۇھىت بىلەن كىرىشىمىز لازىم، ۋەزىپە ئىنتايىن مۇشەققەتلىك. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر مۇھىت ئاسراشتىن ئىبارەت تۈپ دۆلەت سىياسىتىنى قەتئىي تەۋرەنمەي ئىجرا قىلىپ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى مۇھىت ئاسراش، بايلىقتىن پايدىلىنىش بىلەن ماسلاشتۇرۇشى لازىم. ئاۋۋال بۇلغاپ، ئاندىن تىزگىنلەشتەك كونا يولغا مېڭىشقا، بىر مەھەللىك تەرەققىياتنى دەپ، مۇھىتنى قۇربان قىلىشقا ھەرگىز بولمايدۇ.

لى پېڭ مۇنداق دېدى: ئېلىمىزنىڭ زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى جەريانىدا سىجىل تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنى قەتئىي بوشاشماي يولغا قويۇش لازىم. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر پىلان تۈزگەندە نوپۇسنى تىزگىنلەش، مۇھىت ئاسراش ۋە بايلىقنى تېجەشنى مۇھىم مەزمۇن قىلىپ، نىشان ۋە تەلەپنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، يۈرۈشلەشتۈرۈش مەبلىغى ۋە تېخنىكا ئۆزگەرتىش تەدبىرلىرىنى ئوتتۇرىغا قويۇشى لازىم. تۈرلەرنى يېڭىدىن قۇرۇش، ئۆزگەرتىپ قۇرۇش، كېڭەيتىپ قۇرۇشتا مۇھىت ئاسراش، بۇلغىنىشنى تىزگىنلەش ۋە سەرپىياتنى تۆۋەنلىتىش مەزمۇنلىرىنى كىرگۈزۈش لازىم.

سۆھبەت يىغىنىغا مەركەز ۋە دۆلەت ئورگانلىرىنىڭ ئالاقىدار تارماقلىرى، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى، مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەش ئورگىنى، خەلق تەشكىلاتلىرى، ئازادلىق ئارمىيە باش سىياسىي بۇسى ۋە قوراللىق ساقچى قىسىم باش شتابىنىڭ مەسئۇللىرى، ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، بىۋاستە قاراشلىق شەھەرلەر ۋە پىلانى ئايرىم تۈزۈلىدىغان شەھەرلەرنىڭ ئاساسىي مەسئۇللىرى قاتناشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە مەكتىپىنىڭ
1997-يىللىق ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدىغان ئوقۇش تارىخى

بولۇش بىلەن پىلانلىق تۇغۇتنى ئۆزئارا يەنىلا ناھايىتى مۇشكۇل.

دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە ھۆكۈمەتلەر

شىنجاڭ سەنئەت ئىنستىتۇتىنىڭ 1997 - يىللىق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئېلانى

ئىنستىتۇتىمىز 1997 - يىلى پۈتۈن شىنجاڭدىن تۆۋەندىكى كەسىپلەرگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدۇ.

4 يىللىق تولۇق كۇرس: گۈزەل سەنئەت (مايا بويياق رەسىم، ئويما رەسىم)، گۈزەل سەنئەت تەربىيىسى (مىللىي)، مۇزىكا (ناخشىلىق مۇزىكا، خەلق مۇزىكىسى، سىمفونىيىلىك مۇزىكا، پىئانىنو تېپىدىكى مۇزىكا)، مۇزىكا تەربىيىسى (مىللىي)

2 يىللىق چوڭلار ئالىي تېخنىكومى: گۈزەل سەنئەت (جۇڭگوچە رەسىم، فوتو سۈرەت، زىننەتلەش)، مۇزىكا (تولۇق كۇرس)، كىنو-تېلېۋىزىيە ئاكتىيورلۇقى، ئاۋاز بېرىش، سەھنە گۈزەل سەنئىتى

2 يىللىق ئوتتۇرا تېخنىكوم: كىيىم - كېچەك مودىل ئارتىسلىقى (مېھمانخانىلار قائىدە مۇلازىملىقى)

3 يىللىق ئوتتۇرا تېخنىكوم: خەلق مۇزىكىسى، سىمفونىيىلىك مۇزىكا، پىئانىنو تېپىدىكى مۇزىكا.

4 يىللىق ئوتتۇرا تېخنىكوم: مىللىيچە ئۇسسۇل (5 - ئاينىك ئوتتۇرىلىرىدا شىنجاڭنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىنىدۇ). يۇقىرىدىكى كەسىپلەرگە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى ۋە خەنزۇ ئوقۇغۇچىلار قوبۇل قىلىنىدۇ.

ئىنستىتۇتىمىزدا ۋە جەنۇبىي، شىمالىي شىنجاڭدا تەسىس قىلىنغان ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش نۇقتىلىرىدا تىزىمغا ئېلىش ۋاقتى:

كورلا، قارامايدا 3 - ئاينىك 17 - كۈنىدىن 21 - كۈنگىچە؛ ئاقسۇ، كۇيتۇغدە 3 - ئاينىك 22 - كۈنىدىن 26 - كۈنگىچە؛

ئۈرۈمچى، قەشقەر، غۇلجىدا 3 - ئاينىك 27 - كۈنىدىن 31 - كۈنگىچە؛ خوتەندە 4 - ئاينىك 1 - كۈنىدىن 5 - كۈنگىچە.

تەپسىلى ئەھۋالنى بىلمەكچى بولسىڭلار شۇ جايدىكى ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ياكى ئىنستىتۇتىمىز بىلەن ئالاقىلەشسەڭلار بولىدۇ.

ئىنستىتۇتىمىزنىڭ ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھرى «ئىتتىپاق» يولى 78 - نومۇر.

پوچتا نومۇرى: 830001، تېلېفون نومۇرى: 2862909 ئارقىلىق 3011، 3047، 3006 نى ئالسىڭلار بولىدۇ.

1997-يىللىق ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدىغان ئوقۇش تارىخى سىنىپلىرىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش توغرىسىدىكى ئېلان

بىرىنچى، قوبۇل قىلىدىغان سىنىپلار ۋە كەسىپلەر

1. ئاسپىرانتلىق سىنىپىغا 20 نەپەر (خەنزۇ)

2. ئىقتىسادىي خەنزۇ تىلى كەسپى تولۇق كۇرس سىنىپىغا 50 نەپەر (مىللىي)

3. مەخسۇس كۇرس سىنىپلىرى:

(1) خەنزۇ تىلى كەسپىگە 50 نەپەر (مىللىي)؛ (2) ئىگىلىك باشقۇرۇش كەسپىگە 100 نەپەر (مىللىي)؛ (3) ئېلېكترلەشكەن بوغالتىرلىق كەسپىگە 50 نەپەر (خەنزۇ)

ئىككىنچى، تىزىمغا ئالدۇرۇش ۋە ئىمتىھان ئېلىش

يۇقىرىقى مەخسۇس كۇرس سىنىپلىرى، ئومۇمەن، 1997-يىل 5- ئاينىك 10-،11- كۈنلىرى مەملىكەت بويىچە ئېلىنىدىغان چوڭلار ئالىي ماتارىپىنىڭ بىر تۇتاش ئىمتىھانىغا قاتنىشىدۇ. ئىمتىھان بەرگۈچىلەر ۋىلايەتلىك، ئوبلاستلىق، شەھەرلىك ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسىغا تىزىمغا ئالدۇرۇپ ئىمتىھان بېرىدۇ، بىكتۇەن ۋە ھەربىي رايونغا قاراشلىق ئورۇنلاردىكى ئوقۇغۇچىلار ئۆز ئورنىغا بېقىن جايدا تىزىمغا ئالدۇرۇپ ئىمتىھان بېرىدۇ.

تىزىمغا ئالدۇرۇش ۋاقتى: 3- ئاينىك 20- كۈنىدىن 4- ئاينىك 5- كۈنگىچە بولىدۇ.

تولۇق كۇرس سىنىپىنىڭ تىزىمغا ئالدۇرۇشى ۋە ئىمتىھان بېرىشى، ئىمتىھان بېرىدىغان ئورۇن ۋە پەنلەر، قوبۇل قىلىش شەرتلىرى ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە مەكتىپى ماتبېرىيال ئارقىلىق ئوقۇتۇش داشقۇسى ئۇيغۇر تىلىدىكى تولۇق كۇرس سىنىپى بىلەن ئوخشاش بولىدۇ، ئۈرۈمچى تەۋەسىدىكى ۋە سانجى ئوبلاستىدىكى ئىمتىھان بەرگۈچىلەر ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە مەكتىپىگە تىزىمغا ئالدۇرۇپ ئىمتىھان بېرىدۇ. باشقا ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەردىكى ئىمتىھان بەرگۈچىلەر شۇ ۋىلايەتلىك، ئوبلاستلىق، شەھەرلىك پارتىيە مەكتەپلىرىگە بېرىپ تىزىمغا ئالدۇرۇپ ئىمتىھان بېرىدۇ. تىزىمغا ئالدۇرۇش ۋاقتى 1997-يىل 3-ئاينىك 1-كۈنىدىن 4-ئاينىك 5-كۈنگىچە بولىدۇ. ئىمتىھان 4-ئاينىك 27-،28-كۈنلىرى ئېلىنىدۇ. كونكرېت ئىشلارنى ئاپتونوم رايونلۇق* پارتىيە مەكتىپى ۋە ۋىلايەتلىك، ئوبلاستلىق، شەھەرلىك پارتىيە مەكتەپلىرىگە بېرىپ ئالاقىلىشىڭ.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە مەكتىپىنىڭ ئالاقىلىشىش تېلېفون نومۇرى: 2622948 ئارقىلىق 2084 نى ئېلىڭ ياكى بۋاستە 2625754 نى ئېلىڭ.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە مەكتىپى

1997- يىل 3- ئاينىك 6- كۈنى

中国电信
CHINA TELECOM

تېلېفون نومۇرىنى ئۆزگەرتىش توغرىسىدا ئومۇمىي ئۇقتۇرۇش

پوچتا - تېلېگراف مىنىستىرلىكىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن تېخنىكا قاتارلىق ئىككى ئورۇننىڭ تېلېفون تورىدىكى تېلېفون نومۇرى 1997-يىل 3-ئاينىك 8-كۈنى سائەت نۆل (بېيجىڭ ۋاقتى)دىن باشلاپ سەككىز خانىغا ئۆزگىرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، چوڭچىڭنىڭ ئۇزۇن يوللۇق تېلېفون رايون نومۇرى ئۆزگىرىدۇ.

كونكرېت ئەھۋال تۆۋەندىكىچە:

تېخنىكا: ئەسلىدىكى يەتتە خانىلىق تېلېفون نومۇرىنىڭ ئالدىغا «2» قوشۇلىدۇ.

چوڭچىڭ: مۇقىم تېلېفون تورىدىكى ئەسلىدىكى يەتتە خانىلىق تېلېفون نومۇرىنىڭ ئالدىغا «6» قوشۇلىدۇ. كۆچمە تېلېفون تورىدىكى ئەسلىدىكى تېلېفون نومۇرىنىڭ 2-خانىسى بىلەن 3-خانىسىنىڭ ئوتتۇرىغا «8» قوشۇلىدۇ.

شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئۇزۇن يوللۇق تېلېفون رايون نومۇرى ئەسلىدىكى «0811» دىن «023» كە ئۆزگىرىدۇ.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق پوچتا-تېلېگراف باشقۇرۇش ئىدارىسى

زاغۇنلۇقتىن پېيغەمبەر مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى

مەخسۇت ھېيت

مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى

زاغۇنلۇق قەدىمكى قەبرىستانلىقى - چەرچەن ناھىيىسىنىڭ توغراقلىق يېزىسىدا بولۇپ، ناھىيە بازىرىنىڭ غەربىي جەنۇبىدىن تەخمىنەن ئالتە كىلومېتر يىراقلىقتا. بۇ قەبرىستانلىق تەخمىنەن 3000 يىللىق تارىخقا ئىگە بولۇپ، ئېلىمىزنىڭ جۇ سۇلالىسى دەۋرىگە توغرا كېلىدۇ.

چەرچەن - قەدىمكى غەربىي يۇرتتىكى 36 بەگلىكنىڭ بىرى بولۇپ، ئۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك مەلۇماتلار «خەننامە»دە ئېلىڭ بۇرۇن خاتىرىلەنگەن.

1996-يىلى 9-ئايدىن 11-ئايغىچە ئاپتونوم رايونلۇق مۇزېينىڭ ئارخېئولوگىيە ئەترىتى زاغۇنلۇق قەدىمكى قەبرىستانلىقىدىكى 100 دىن ئارتۇق قەبرىدە تەكشۈرۈش ۋە قېزىش ئېلىپ بېرىپ، ئۇرۇشقاق بەگلىكلەر دەۋرىدىن شەرقىي جىن دەۋرى (مىلادىدىن ئىلگىرىكى 475-يىللىدىن مىلادىنىڭ 317- يىلىغىچە)گە توغرا كېلىدىغان نۇرغۇن قىممەتلىك تارىخىي مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى تاپتى. ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى ھەرخىل، ھەر رەڭدىكى يۇڭ توقۇلمىلار بولۇپ، ئۇلار ئەينى چاغلاردىكى يەرلىك ئاھالىلەرنىڭ يۇڭ توقۇمىچىلىق ھۈنەر-سەنئىتە سەۋىيىسىنىڭ خېلى ئۇستۇنلۇكىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ. قېزىۋېلىنغان بىر تۇمۇر يېڭنە خېلى بېجىرىم ساقلانغان بولۇپ، ھازىرقى پولات يېڭنىلەردىن ئانچە پەرقلەنمەيدۇ. دەسلەپكى باھالاشتا ئۇنىڭ دەۋرى شەرقىي جىن سۇلالىسى (مىلادى 265- يىلىدىن 311-يىللار)گە توغرا كېلىدۇ، دەپ بېكىتىلدى. ئۇلاردىن باشقا نۇرغۇن ساپال قاچا، مىس ۋە تۆمۈردىن ياسالغان قورال-جابدۇق، ياغاچ سايمان، سىرلانغان قاچا، ئوندىن ياسالغان توقاچ، گىرىم بۇيۇملىرى، قۇرۇق جەسەت، خەنزۇچە قول يازما قاتارلىقلار قېزىۋېلىنغان بولۇپ، ئۇلار قەدىمكى چەرچەن بەگلىكىنىڭ ئىجتىمائىي، ئىقتىسادىي ۋە مەدەنىيەت تەتقىلىرىنىڭ زور دەرىجىدە ئىلمىي ئاساسلىق ماتېرىيال بولۇپ بېرىلغان قېزىشتىن كېيىنكى بىر قېتىملىق زور بايقاش بولۇپ، ئېلىمىز ۋە چەت ئەللەردىكى مۇناسىۋەتلىك تالىم ۋە ئىلمىي تەتقىقات خادىملىرىنىڭ زور دىققىتىنى قوزغىدى. ئۇ يەردىن تېپىلغان قىممەتلىك يادىكارلىقلار ئەينى زامانلاردا چەرچەندە ياشىغان يەرلىك ئاھالىلەرنىڭ ئىجتىمائىي، ئىقتىسادىي ھالىتى، مەدەنىيىتى، دېنىي قىلىش ئۇرپ-ئادىتىنى ئەكس ئەتتۈرۈپلا قالماستىن قەدىمكى چەرچەننىڭ شەرق بىلەن غەربىنىڭ ئىقتىساد-مەدەنىيەت ئالماشتۇرۇشىنى كۆچەيتىش ۋە يېپەك يولىنىڭ گۈللىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە مۇھىم كۆۋرۈكلۈك رول ئويناغانلىقىنمۇ ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىدۇ.

تۈرمۇشىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىدۇ. بۇ مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى ئىچىدە كىشىنىڭ دىققىتىنى بەكرەك جەلپ قىلىدىغىنى ئۇرۇشقاق بەگلىكلەر دەۋرى (مىلادىدىن بۇرۇنقى 475-221-يىلىغىچە)گە ئائىت قەدىمكى چالغۇ-غوڭقا بولۇپ، ئۇ شىنجاڭنىڭ ئارخېئولوگىيە تارىخىدا تۇنجى قېتىم تېپىلغان غوڭقا ھېسابلىنىدۇ. چەت ئەللەردىمۇ قەدىمكى مىسرنىڭ 18- پادىشاھلىقى مەزگىلىگە ئائىت بىرلا غوڭقا تېپىلغانىدى. مەملىكىتىمىزدە پەقەت قىزىل مىگئۇيىدىكى تام رەسىملىرى ۋە مۇناسىۋەتلىك خاتىرىلەردىلا غوڭقا ھەققىدىكى تەسۋىر ھەم يازما ماتېرىياللار ئۇچرايدۇ.

زاغۇنلۇقتىكى ئارخېئولوگىيىلىك تەكشۈرۈش ۋە قېزىشتا قولغا كەلتۈرۈلگەن تەيشەن شەندۇك ئۆتكۈسىنىڭ ئوتتۇرا قىسمىدىكى تەيئەن شەھرى تەۋەسىگە جايلاشقان. ئۇنىڭ ئاساسىي چوققىسى دېڭىز يۈزىدىن 1545 مېتر ئېگىزلىكتە. 1987-يىلى ب د ت ئىلىم-پەن، مائارىپ، مەدەنىيەت تەشكىلاتى تەيشەن تېغىنى دۇنيا تەبىئىي مەدەنىيەت مىراسلىرى قاتارىغا كىرگۈزگەن.

تەيشەن تېغىغا سەيلە-ساياھەتكە بارغانلار ھەر خىل قەدىمكى ئارچا، قارىغاي دەرەخلىرىنى قىزىقىپ كۆرىدۇ. «سوغۇق چوققىدىكى خەنبۇ قارىغىيى» تەيئەندىكى سەككىز مەنزىرىلىك كۆرۈنۈشنىڭ بىرى. رېۋايەتلەرگە قارىغاندا، خەنبۇ قارىغىينى خەنۇدى تەيشەن تېغىغا چىققاندا تىككەن بولۇپ، 2100 يىللىق تارىخقا ئىگە ئىكەن، دەيمىز. ئىبادەتخانىسىدا ھازىرغىچە ساقلىنىپ قالغان خەنبۇ قارىغىيىدىن ئالتە تۈپ بار، گەرچە بۇ ئالتە تۈپ قارىغاي ئەگىر-دونايى تۆسۈپ بىر-بىرىگە گىرەلىشىپ كەتكەن، كۆپ قىسمىنىڭ قوۋزاقلىرى سوپۇلۇپ، ئىچى پورلىشىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا ياپيېشىل كۆكىرىپ تۇرىدۇ. تەيشەن تېغىنىڭ جەنۇبىدىكى فۇجياۋ ئىبادەتخانىسىدىمۇ ئالتە دەۋرنى بېشىدىن كۆچۈرگەن بىر تۈپ قارىغاي بار، ئۇ 1500 يىللىق تارىخقا ئىگە. تەيشەن تېغىنىڭ 18 ئەگمىسى باشلانغان جايدا ۋاقىبا قارىغىيى كۆككە تاقىشىپ تۇرىدۇ، ئۇ ساياھەتچىلەرنى بەكمۇ جەلپ قىلىدۇ. قەدىمكى قارىغايلار ئېلىڭ مەركەزلەشكەن جاي قارىغايلىق تاغ بولۇپ، بۇ تاغدىكى ئىككى قارىغايلىق چوققا بىر-بىرىگە قارىشىپ تۇرىدۇ.

كىشىلەر تەيشەن تېغىنىڭ قىش پەسلىگە ئانچە كۆڭۈل بۆلمەيدۇ، ئەمەلىيەتتە قىش پەسلىدىكى تەيشەن تېغىمۇ ئۆزگىچە تۇسكە ئىگە.

«كۈننىڭ چىقىشىنى كۆرۈش»، «زۇمرەت بۇلۇتلارنى تاماشا قىلىش» - تەيشەن تېغى چوققىسىدىكى ئىككى ئاجايىپ

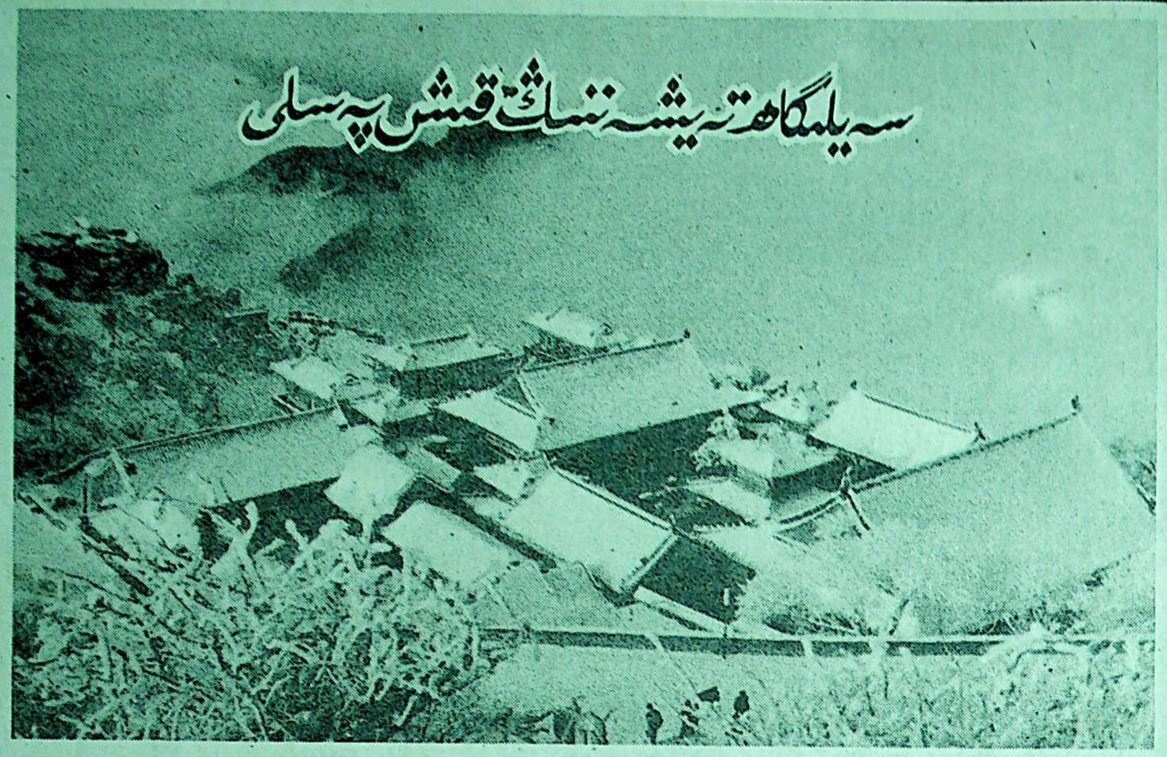

لیۇ شۇي

تاغ ئېتىكىدىكى قىزىل دەرۋازىدىن «ئەرشىنىڭ ئوتتۇرا دەرۋازىسى»غىچە، ئۇنىڭدىن «ئەرشىنىڭ جەنۇبىي دەرۋازىسى»غىچە، ئۇنىڭدىن ئەڭ ئېگىز چوققىدىكى «ئەرش پادىشاھى چوققىسى»غىچە 7000 پەلەمپەي بار، بۇلارغا تارىختىكى ئون نەچچە پادىشاھنىڭ ئىزى چۈشكەن. تەيشەن جۇڭگونىڭ شەرقىدە بولۇپ، بەش مەشھۇر تاغنىڭ بىرىنچىسى ھېسابلىنىدۇ. تارىختىكى پادىشاھلار تەختكە ئولتۇرغاندا ياكى ئەمن چاغلاردا بۇ يەرگە كېلىپ دۇئا- تىلاۋەت قىلىپ ئۆزلىرىگە ئامانلىق تىلىگەن. جۇڭگو تارىخىدا تۇنجى قېتىم جۇڭگونى بىرلىككە كەلتۈرگەن چىن شىخوڭاڭ تەيشەنگە چىقىپ ھەيۋەتلىك تارىغا، قارىغاي دەرەخلىرى ئاستىدا سەگدەپ، بۇ دەرەخلەرنى پاناھلىق تۆھپىكارى دەپ ئاتىغان ۋە ئۇلارغا «بەش باشپاناھ» دەپ نام بەرگەن. خەنۇدى تەيشەنگە سەككىز قېتىم چىقىپ، ھېچقانداق خەت يېزىلمىغان چوڭ مۇنارداردىن بىرنى تىكلىگەن. مەشھۇر ئەدەب مۇكې تەيشەنگە چىقىپ بۇ جايدىكى راھىبلارنىڭ دۇئا-تىلاۋەت قىلغانلىقىنى، سانسىز ئېتىقادەمەنلەرنى جەلپ قىلغانلىقىنى يېزىپ قالدۇرغان. تاڭ سۇلالىسى دەۋرىدىكى مەشھۇر شائىر لى بەي «ئەرش دەرۋازىسى ئېچىلسا شۇئان، سوغۇق شامالار ئۇرۇلار ھەيران» دەپ

باغ شەھەر — گېئورگېتاۋن

ماكېچىك

گېئورگېتاۋن گېئوئانانىڭ پايتەختى بولۇپ، 200 يىللىق تارىخقا ئىگە. 18-ئەسىرنىڭ ئاخىرىدا گوللاندىيىلىك مۇستەملىكچىلەر دېمېرارا دەريالىسىنىڭ ئېغىزىغا توغرا كېلىدىغان جايدا «ستابورك» دەپ ئاتىلىدىغان بىر بازارنى بەرپا قىلغان، بۇ بازار ئۆزلۈكسىز كېڭەيگەن. نوپۇسنىڭ كۆپىيىشى ۋە دېڭىز قاتنىشىنىڭ تەرەققىياتىغا ئەگىشىپ شەھەر رايونى غەربىي جەنۇب تەرەپكە كېڭىيىپ، 1812-يىلى «گېئورگېتاۋن» دەپ ئاتالغان. ئېگىز ئۆسكەن كوكۇس ۋە تىك ئۆسكەن پالما دەرەخلىرى، ھەر خىل شەكىلدە سېلىنغان ئىمارەتلەر، ھال-ياقى زاماننىڭ جىمجىتلىقىنى توشۇپ كېلىپ،

جاماتىما

كوكۇس ۋە تىك ئۆسكەن پالما دەرەخلىرى، ھەر خىل شەكىلدە سېلىنغان ئىمارەتلەر، ھال رەڭ نېلۇفەرلەر، چىمەنلىكلەر ۋە سۈيى زۇمرەتتەك سۈزۈك ئېقىنلار بۇ شەھەرنى تىلسىمات تۈسىگە كىرگۈزگەن. كىشىنى تېخىمۇ جەلپ قىلىدىغىنى شەھەر مەركىزىدىكى چوڭ ئۆسۈملۈكلەر باغچىسى بولۇپ، بۇ باغچىدا بەس-بەستە ئېچىلىدىغان گۈللەر، كۆرۈنۈشى غەيرىي قىممەتلىك دەرەخلەر، گىلەمدەك چىمەنلىكلەر، سايە تاشلاپ تۇرىدىغان يامغۇرلۇق بەلباغ ئورمانلىرى، دەريا بويلىرى ھەم كۆلچەكلەردىكى دېڭىز كالىسى ۋە تىمساھلار، شاختىن شاخقا سەكرەپ ۋىچىرلىشىپ يۈرىدىغان ئۇچار قاناتلار بار. بۇ، كىشىلەرنىڭ ئوبدان سەيلىگاھى بولۇپلا قالماستىن گېئورگېتاۋىندىكى قىز-يىگىتلەر توي قىلغاندا بارمىسا بولمايدىغان جاي. «دۇنيادىكى ئەڭ»لەر قاتارىدىن ئورۇن ئالغان ياغاچ قۇرۇلمىلىق چېركاۋدىن گېئورگېتاۋىن پۇقرالىرى پەخىرلىنىدۇ. ھەر خىل شەكىلدە ۋە ئۇسلۇبتا سېلىنغان شەھەر مەمۇرىيىتى زالى، پارلامېنت بىناسى، ئالىي سوت مەھكىمىسىنىڭ بىنالىرىمۇ ئىنتايىن ھەيۋەتلىك ۋە كۆركەم بولۇپ، ساياھەتچىلەر ئىختىيارسىز ئاپپاراتلىرىنى ئۇلارغا توغرىلايدۇ.

گېئورگېتاۋىن شەھىرىنىڭ ئورمان بىلەن قاپلانغان خالى، جىمجىت كوچىلىرىدىن باشقا قاينام تاشقىنلىققا چۆمگەن جايلىرىمۇ

دەرياسى بويىدىكى پرىستانغا يېتىپ بارغىلى بولىدۇ. بۇ يەرگە پاراخوتلار يېقىلغۇ، ماشىنا ۋە تۇرمۇش بۇيۇملىرىنى توشۇپ كېلىپ، گۈرۈچ، شېكەر، ياغاچ ۋە يەرلىك ھاراقلارنى قاچىلاپ كېتىدۇ. پرىستاننىڭ يېنىدىكى چوڭ قوڭغۇراق مۇنارى بار جاي گېئورگېتاۋىندىكى داڭلىق چوڭ بازار. ئۆگزىسى تۆمۈردىن ياسالغان يوغان بىر ئىمارەتنىڭ ئىچىدىكى يولنىڭ ئىككى چېتىدە كۆپلىگەن ماگىزىن بار. ئىمارەتنىڭ سىرتىدىكى مەيدانغا يايمىچىلار توشۇپ كەتكەن بولۇپ، بۇ جايدىن كىيىم-كېچەك، زىبۇ-زىننەت بۇيۇملىرىدىن تارتىپ ئاشلىق، ھەر خىل يېمەكلىك ۋە كۆكتاتقىچە ھەممە نەرسە تېپىلىدۇ. بازارنىڭ شەرقىي تەرىپىدىكى كوچىنىڭ ئاغزى تەرەپ-تەرەپكە قاتنايدىغان مىنىبۇسلارنىڭ باش بېكىتى. بۇ شەھەردە ھۆكۈمەت ئىگىلىكىدىكى ئاممىۋى قاتناش ئەسلىھەلىرى يوق، خۇسۇسىي شىركەت ياكى يەككە قاتناش تىجارەتچىلىرىنىڭ مىنىبۇسلىرى ھۆكۈمەت بەلگىلىگەن لىنىيىلەردە قاتنايدۇ. بۇ يەر گېئورگېتاۋىن شەھىرىنىڭ باشقا جايلىرىنىڭ ئەكسىچە قاينام تاشقىنلىققا چۆمگەن بولۇپ، ئاپتوموبىل كانايلىرىنىڭ ئاۋازلىرى، خېرىدار چاقىرىشلار، بازاردىكى سېتىقچىلارنىڭ ۋارقىراشلىرى قوشۇلۇپ ئۆزگىچە شاۋقۇن پەيدا قىلىدۇ.

180 مىڭ نوپۇسى بار بۇ شەھەرنىڭ كۈنلۈك تۇرمۇشى تۈگىمەس سىمفونىيىگە ئوخشايدۇ. ئۇنىڭ جىددىي مۇقەددىمىسى، يېنىك بۆلىكى، كۈچلۈك رىتىملىرى، لىرىكىلىق قىسمى بار.

سۈرەتتە: توي قىلىدىغان قىز-يىگىتلەر ئۆسۈملۈكلەر باغچىسىدا خاتىرە ئۈچۈن سۈرەتكە چۈشمەكتە.

سۈرەت «دۇنيا بىلىملىرى رەسىملىك ژۇرنىلى» دىن ئېلىندى

جەنۇبقا قاراپ سوزۇلغان يولدىن ھەر كۈنى ئەتىگىنى زاۋۇت- كان ئارىلىقىدا قاتنايدىغان ئاپتوموبىللار، ئايرودرومغا بارىدىغان مىنىبۇسلار، چوڭ-چوڭ كان -كارخانىلارنىڭ ئاپتوبۇسلىرى كەينى-كەينىدىن ئۆتۈپ تۇرىدۇ. بۇلارنىڭ ئىچىدە ھەممىدىن كۆپى شەخسىي پىكاپ بولۇپ، ۋېلىسىپىت، ئات-ئېشەك ھارۋىلىرىمۇ بار. شەھەرنىڭ جەنۇبىغا توقۇمىچىلىق زاۋۇتى، ياغاچ زاۋۇتى، سۇ مەھسۇلاتلىرىنى پىششىقلاپ ئىشلەش زاۋۇتى قاتارلىقلار جايلاشقان. كۈندۈزى بازار ۋە سودا كوچىلىرى بەكمۇ قىزىپ كېتىدۇ. كۈن ئولتۇرغاندا مەكتەپ فورمىسى كىيگەن ئوقۇغۇچىلار ئۆيلىرىگە قايتقاندا، كىشىلەر ئۆسۈملۈكلەر باغچىسى بىلەن تەنتەربىيە مەيدانلىرىغا توپلىشىدۇ. كەچ بولغاندا شەھەرنىڭ دېڭىز ساھىلىمۇ قىزىپ كېتىدۇ، گۈلئانانىڭ دېڭىز بويلىرىدىكى تۈزلەڭلىك سۇ ئۆرلىگەندە سۇ يۈزىدىن تۆۋەندە قالىدىغان بولغاچقا، دېڭىز بويلىرىغا ئۇزۇن توسما ياسالغان، شۇڭا تار كەتكەن بۇ جايغا كىشىلەر كەچتە كېلىشنى ياخشى كۆرىدۇ. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئائىلە بويىچە چىقىپ سەيلە قىلسا، يەنە بەزىلىرى توسما يېنىدىكى ئورۇنداقلارغا ئولتۇرۇپ يىراقتىكى پاراخوتلارنىڭ چىراغلىرىنى تاماشا قىلىدۇ. توسمىنىڭ ئەتراپىدىكى ئورمانلىقتىن ئاشىق-مەشۇقلارنىڭ كۈلكىلىرى ئاڭلىنىپ تۇرىدۇ.

گېئورگېتاۋىن كېچىنىڭ سالقىن شامىلىدا ئاستا-ئاستا جىمىپ قالىدۇ. پەقەت كوكۇس دەرەخلىرىنىڭ ئارىسىدىكى كوچا چىراغلىرىلا ئاپئاق ئۆيلەرنى يورۇتۇپ تۇرىدۇ. بىر كۈن تىنىم تاپماي ئىشلىگەن كىشىلەر يەنە بىر يېڭى كۈننى كۈتۈۋېلىش ئۈچۈن تاتلىق ئۇيقۇغا كېتىدۇ.

تىكە.

«كۈننىڭ چىقىشىنى كۆرۈش»، «زۇمرەت بۇلۇتلارنى تاماشا قىلىش» - تەيشەن تېغى چوققىسىدىكى ئىككى ئاجايىپ سەيلە. قار ياغقان كۈنلىرى چوققىدا تۇرۇپ كۈننىڭ چىقىشىنى سەيلە قىلغۇچىلار شىمالنىڭ جاندىن ئۆتىدىغان سوغۇقىدا توڭلاپ كۆكىرىپ كېتىشىدۇ. لېكىن قۇياش چىقىشى بىلەنلا بۇلۇتلار، قارلىق تاغلار جۇلالىنىپ، ساياھەتچىلەرنىڭ قەلبى ۋە پۈتۈن بەدىنى ئىللىپ كېتىدۇ.

ئېلىقادەمەنلەرنى جەلپ قىلغانلىقىنى يېرىپ قالدۇرغان. تاڭ سۇلالىسى دەۋرىدىكى مەشھۇر شائىر لى بەي «ئەرش دەرۋازىسى ئېچىلسا شۇئان، سوغۇق شاماللار ئۇرۇلار ھەريان» دەپ يازغان. مەشھۇر ئەدىب دۇفۇ «چىقىپ باقسىڭىز بۇ تاغقا بىر قېتىم، باشقا تاغ كۆرۈنەر ئۇنىڭدىن كىچىك» دەپ يازغان.

دەۋر يېڭىلاندى، تەيشەن تېغىمۇ يېڭى تۈسكە كىردى. ساياھەتچىلەرنىڭ بۇ تاغ ھەققىدىكى تارىخىي تۇيغۇسىدىمۇ يېڭىلىق يارالغۇسى.

كورىيە ھۆكۈمىتىنىڭ ئالاھىدە كەسپلەر تەرەققىياتىنى قوللاش چارىسى

ساۋشىگۈك

كورىيە 70-يىللارنىڭ باشلىرىدىن باشلاپ يېتىلدۈرگەن ئاپتوموبىل، پولات-تۆمۈر، ئېلېكترون سانائىتى قاتارلىق تايانچ كەسپلەر توپى ھازىر ئۈنۈم بېرىشكە باشلىدى. يىللىق ئاپتوموبىل ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى 3 مىليون 500 مىڭغا يېتىپ، دۇنيا بويىچە 5-ئورۇنغا ئۆتتى؛ يىللىق پولات- تۆمۈر مەھسۇلات مىقدارى 36 مىليون 680 مىڭ توننىغا يېتىپ، دۇنيا بويىچە 6-ئورۇنغا ئۆتتى؛ يېرىم ئۆتكۈزگۈچ تىجارىتى مىقدارى دۇنيا بويىچە ئالدىنقى ئورۇنغا ئۆتتى؛ 1995-يىلى «سامسۇن»، «ھازىرقى زامان»، «LG» شىركەتلىرىنىڭ يېرىم ئۆتكۈزگۈچ ئېكسپورت سوممىسى 15 مىليارد 300 مىليون دوللارغا يەتتى؛ ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرى جەھەتتە بىر تۈركۈم داڭلىق مەھسۇلاتلار مەيدانغا كېلىپ، ئېلېكترون كەسپى دۆلەتنىڭ تايانچ كەسپى بولۇپ قالدى.

كورىيىنىڭ قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ئۆزگىچە ئالاھىدىلىككە ئىگە بىر قانچە تايانچ كەسپنى بارلىققا كەلتۈرۈشىدىكى مۇۋەپپەقىيەتلىك تەجرىبىسىنىڭ بىرى شۇكى، ئۇلار ھۆكۈمەت كەسپ سىياسىتىدىن پايدىلىنىپ كارخانىلارنى قېلىپلاشتۇرۇش ۋە يېتەكلەشنى كۈچەيتىپ، قارىغۇلارچە سەرمايە سېلىشنى ۋە تەكرار قۇرۇلۇش قىلىشنى ئازايتىپ، بايلىقنى ئۈنۈملۈك تەقسىم قىلدى.

ھۆكۈمەت كەسپ سىياسىتىنى يولغا قويۇشتا «كىرگۈزۈش» ۋە «توختىتىۋېتىش» ئۆتكىلىنى چىڭ تۇتتى؛ مەبلەغقە، تېخنىكا كۈچىگە ۋە بازارغا كىرىش ئىقتىدارىغا ئىگە كارخانىلارنى تايانچ كەسپ ساھەسىگە كىرگۈزدى؛ زۆرۈر شارائىت ھازىرلىمىغان، تەرەققىياتىدىن ئۈمىد كۈتكىلى بولمايدىغان كارخانىلارنى توختىتىۋېتىپ، بەس-بەستە قۇرۇش، بولۇشىغا يايما يېيىش ۋە بايلىقنى ئىسراپ قىلىشنىڭ ئالدىنى ئالدى.

60-يىللارنىڭ ئاخىرىدا، يەنى كورىيىدە ئاپتوموبىل سانائىتى بارلىققا كەلگەن دەسلەپكى چاغلاردا 100 دىن ئارتۇق كارخانا ئاپتوموبىل قۇراشتۇرۇش جېڭىگە تۇتۇش قىلغانىدى. شۇ چاغدا ھۆكۈمەت دەرھال «ئاپتوموبىل ئىشلەپچىقىرىش ئىجازەتنامىسى قانۇنى»نى ئېلان قىلىپ، شەرتى توشمايدىغان زاۋۇتلارنى ئىشتىن توختىتىپ ياكى باشقا كەسپكە يۆتكەپ، ئۇلارنى ئاپتوموبىل ئىشلەپچىقىرىش ساھەسىدىن چىقىرىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، «ھازىرقى زامان»، «ئالەم»، «ئاسىيا» قاتارلىق كارخانىلارنى تاللاپ ئاپتوموبىل ياساش تايانچ كارخانىسى قىلدى ھەمدە تېخنىكا ئىقتىدارىغا ئىگە بىر قىسىم ئوتتۇرا دەرىجىلىك كارخانىلارنى تايانچ كارخانىلىرىغا ماسلاشقان زاپچاس ئىشلەپچىقىرىش زاۋۇتىغا ئۆزگەرتتى. 80-يىللاردا ھۆكۈمەت «ئاپتوموبىل سانائىتى ساھەسىدە كەڭ كۆلەملىك بىرلىشىش» تەدبىرىنى يولغا قويۇپ، ھەر خىل كارخانىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ساھەسىنى ئېنىق ئايرىپ، ئاپتوموبىل سانائىتىنى كەسپلىشىش، تۈركۈملەپ ئىشلەپچىقىرىش يولىغا يېتەكلىدى. كورىيىنىڭ ئاپتوموبىل سانائىتىنىڭ ناھايىتى قىسقا ۋاقىت ئىچىدە سىستېمىلىشىشى ۋە كۆلەملىك ئىقتىسادىي ئۈنۈم ھاسىل قىلالىشى ھۆكۈمەتنىڭ ياخشىلىرىنى تاللاپ راۋاجلاندۇرۇش، كۈچ خورىتىش خاراكتېرىدىكى رىقابەتنى چەكلەش سىياسىتىنى يولغا قويغانلىقىدىن ئايرىلمايدۇ.

كورىيە ھۆكۈمىتى كەسپلەرنىڭ تەرەققىيات ئەھۋالىغا ئاساسەن، كارخانىلارنىڭ مەلۇم سانائەت ساھەسىگە كىرىشىدە ئۇلارنىڭ كۈچى ۋە ئىگىلىك باشقۇرۇش ئىقتىدارىنىڭ بار-يوقلۇقىغا قاراشنى ئەمەس، بەلكى بازار ئېھتىياجى بار-يوقلۇقىنى ئۆلچەم قىلدى. «ھازىرقى زامان» گۇرۇھى يىلىغا 12 مىليون توننا پولات- تۆمۈر ئىشلەپ چىقىرىدىغان چوڭ بىر كارخانا قۇرۇش پىلانىنى ئوتتۇرىغا قويغانىدى، بۇ كارخانىنىڭ ئەمەلىي كۈچىدىن قارىغاندا بۇنى تامامەن قۇرالايتتى، بىراق ھۆكۈمەت پولات-تۆمۈر بازىرىنىڭ تويۇنغانلىقىنى كۆزدە تۇتۇپ، ھازىرغىچە بۇ پىلاننى تەستىقلىمىدى. «سامسۇن» گۇرۇھى 80-يىللارنىڭ ئاخىرىدىن باشلاپلا پىكاپ بازىرىغا كىرىشكە تىرىشقان بولسىمۇ، ھۆكۈمەت پىكاپ بازىرىدا تەمىنات تەلەپتىن ئېشىپ كېتىدۇ دەپ قاراپ، «سامسۇن» گۇرۇھىنى ئىزچىل تىزگىنلەپ كەلدى.

كورىيە ھۆكۈمىتى تايانچ كەسپلەر توپىغا كىرىشكە رۇخسەت قىلىنغان كارخانىلارغا «سىرتتىن قان بېرىش» بىلەن «ئۆزى قان ئىشلەش»نى بىرلەشتۈرۈش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، مايىللىق سىياسىتىنى يولغا قويۇپ، نۇقتىلىق يۆلىدى. مەلۇم ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىغا ئىگە بولغاندىن كېيىن ئۇلارنى بازار رىقابىتىگە قاتنىشىشقا، بولۇپمۇ خەلقئارا رىقابەتتە يول تېپىپ تەرەققىي قىلىشقا رىغبەتلەندۈردى.

كورىيىنىڭ ئاپتوموبىل، ئېلېكترون، كېمىسازلىق، پولات- تۆمۈر سانائىتى قاتارلىق تايانچ كەسپلىرىنىڭ تېز يۈكسىلىشى ھۆكۈمەتنىڭ پۇل مۇئامىلە، باج قاتارلىق جەھەتلەردە «قان بەرگەنلىكى»دىن ئايرىلمايدۇ. 1981-يىلىدىن كېيىنكى بەش يىل ئىچىدە ھۆكۈمەت ئېلېكترون ساھەسىگە 100 نەچچە مىليارد ۋون سېلىنما سالدى، شۇنداقلا قەرز پۇل بېرىش، باج قاتارلىق جەھەتلەردە ئېتىبار بېرىپ، ئېلېكترون كەسپىنىڭ كۆلەملىشىشىگە، دەرىجىسىنىڭ يۇقىرىلىشىغا، ئۈنۈم ھاسىل قىلىشىغا مەدەت بەردى. 1986-يىلى 1-ئايدا ھۆكۈمەت «ئادىل رىقابەتنى ئىلگىرى سۈرۈش، باراۋەر پايدا ئېلىش»نى مەقسەت قىلغان ئۇنىۋېرسال «سانائەت تەرەققىيات قانۇنى»نى ئېلان قىلىپ يولغا قويۇپ، ئاز ساندىكى چوڭ كارخانىلارغا ئالاھىدە ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ، كارخانىلارنى بازارنى مەركەز قىلىشقا دەۋەت قىلدى.

كورىيە ھۆكۈمىتى 1981-يىلى چوڭ كارخانىلارنىڭ «كەسپنى كۆپ تەرەپلىمىلەشتۈرۈش» بايرىقى ئاستىدا مونوپول قىلىشىنى، مۇكەممەل سىستېما ھاسىل قىلىش كويىدا قارىغۇلارچە كەسپ دائىرىسىنى كېڭەيتىپ تەكرار قۇرۇلۇش قىلىشىنى، قۇرۇلمىسىنى بۇزۇپ كۈچ خورىتىدىغان رىقابەتنى يولغا قويۇش ۋە ئوتتۇرا، كىچىك كارخانىلارنىڭ تەرەققىياتىغا توسقۇنلۇق قىلىشىنى توسۇش ئۈچۈن «ئادىل سودا قانۇنى»نى تۈزۈپ، قانۇن ئىجراسىنى كۈچەيتتى. 1994-يىلى 1-ئايدا يەنە «ساھەنى مەخسۇسلاشتۇرۇش» تەدبىرىنى يولغا قويدى.

چەت ئەللەرگە نەزەر

ب د ت كىشىلىك ھوقۇق كومىتېتىنىڭ 53 - نۆۋەتلىك يىغىنى جەنۈبدە ئېچىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جەنۈب، 10 - مارت تېلېگراممىسى. ب د ت كىشىلىك ھوقۇق كومىتېتىنىڭ 6 ھەپتە داۋاملىشىدىغان 53 - نۆۋەتلىك يىغىنى بۈگۈن بۇ يەردە ئېچىلدى. بۇ قېتىمقى يىغىندا كىشىلىك ھوقۇقتا دائىر تەرەققىيات ھوقۇقى، ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي، مەدەنىيەت ھوقۇقى، ئاياللار ۋە بالىلارنىڭ ھوقۇقى قاتارلىق 24 تۈرلۈك قارالما قاراپ چىقىلىدۇ.

بۈگۈنكى ئېچىلىش مۇراسىمىدا ئىستېپا بېرىش ئالدىدا تۇرغان ب د ت نىڭ كىشىلىك ھوقۇق بويىچە ئالىي ئەمەلدارى راسۇ ب دت باش كاتىپى ئانانىنىڭ بۇ قېتىمقى يىغىنغا ئەۋەتكەن خېتىنى ئوقۇپ ئۆتتى. ئانان خېتىدە تەكىتلەپ مۇنداق دېگەن: بۇ قېتىمقى يىغىن خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ ئورتاق تىرىشىش ئارقىسىدا ھەمكارلىقنى كۈچەيتىپ، كىشىلىك ھوقۇق كومىتېتىنىڭ خىزمەتلىرىنى داۋاملىق ئىسلاھ قىلىپ، «ب د ت نىزامنامىسى» دە بەلگىلەنگەن ئىجتىمائىي تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈش قاتارلىق كىشىلىك ھوقۇق نىشانلىرىغا يېتىش ئۈچۈن تىرىشىش كېرەك.

بۇ قېتىمقى يىغىنغا كىشىلىك ھوقۇق كومىتېتىنىڭ 53 ئەزاسىنىڭ ۋەكىللىرى قاتناشتى، جۈملىدىن ب د ت نىڭ جەنۈبدىكى ئىش بېجىرىش ئورنىدا دائىمىي تۇرۇشلۇق ۋەكىلى ۋۇجيەنمىن جۇڭگو ۋەكىللەر ئۆمىكىنى باشلاپ بۇ قېتىمقى يىغىنغا قاتناشتى.

پەلەستىن ئازادلىق تەشكىلاتىنىڭ باش شۇجىسى بىلەن ئىسرائىلىيىنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرى سۆھبەتلەشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 10 - مارت تېلېگراممىسى. ئىسرائىلىيە رادىئوسىنىڭ ئاگلىتىشىغا قارىغاندا، پەلەستىن ئازادلىق تەشكىلاتىنىڭ باش شۇجىسى ئەبۇمازان بىلەن ئىسرائىلىيىنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرى لۈي باشچىلىقىدىكى پەلەستىن - ئىسرائىلىيە ۋەكىللەر ئۆمەكلىرى مۇشۇ ئاينىڭ 9 - كۈنى كەچتە يېرۇسالېمدا سۆھبەتلەشكەن، ئىككى تەرەپ ئاخىرقى باسقۇچلۇق سۆھبەتنى ئەسلىدىكى پلان بويىچە مۇشۇ ئاينىڭ 17- كۈنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە قوشۇلغان.

بىر يېرىم سائەت داۋاملاشقان بۇ قېتىمقى سۆھبەت پەلەستىن - ئىسرائىلىيە مۇناسىۋىنى يېڭى كرىزىسكە يېتەكلىگەن ئەھۋالدا ئۆتكۈزۈلدى. ئىسرائىلىيە ھۆكۈمىتى پەلەستىن تەرەپ ۋە خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ قەتئىي قارشى تۇرۇشىغا پسەنت قىلماي، شەرقىي يېرۇسالېمدا يېڭى يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇلۇشىغا باشلىغان ئىدى. ئىسرائىلىيە ھۆكۈمىتى پەلەستىن تەرەپ ۋە خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ قەتئىي قارشى تۇرۇشىغا پسەنت قىلماي، شەرقىي يېرۇسالېمدا يېڭى يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇلۇشىغا باشلىغان ئىدى. ھېبرون مەسلىسى توغرىسىدىكى كېلىشىمگە ئاساسەن، ئىسرائىلىيە كېيىنكى باسقۇچتا ئىئوردان دەريالىسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدىكى كەم دېگەندىمۇ 30 % زېمىندىن قوشۇن چېكىندۈرۈشى كېرەك ئىدى. مازان مۇنداق دېدى: بىز ئىسرائىلىيىنىڭ ئۆز ئالدىغا ئوتتۇرىغا قويغان يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا قوشۇن چېكىندۈرۈش توغرىسىدىكى 1 - باسقۇچلۇق پلانىنى رەت قىلمىز.

لۈي سۆھبەتتە ئىسرائىلىيىنىڭ قارارىنى ئاقلاپ مۇنداق دېدى: ئىسرائىلىيە قوشۇن چېكىندۈرۈش دائىرىسىنى بەلگىلەشكە ھوقۇقلۇق، ئىسرائىلىيە پەلەستىنلىكلەرنىڭ زېمىن جەھەتتە «ئۇمىدىنى پەسەيتىشى»نى تەلەپ قىلىدۇ. لۈي يەنە مازانىنىڭ ئىسرائىلىيىنىڭ يېڭى يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇش ۋە پەلەستىن ئىش بېجىرىش ئورگىنىنى تاقۇبتىش قارارىنى ئۆزگەرتىشنى قايتا ئويلىشىپ كۆرۈشى توغرىسىدىكى تەلىپىنى رەت قىلدى.

مازان سۆھبەت ئاخىرلاشقاندىن كېيىن گازاغا دەرھال قايتىپ، رەئىس ئەراپاتقا سۆھبەت ئەھۋالىنى دوكلات قىلدى. لۈمۇ نېتانىياخۇغا سۆھبەت ئەھۋالىنى دوكلات قىلدى ھەم ئارقىدىنلا ئامېرىكىنىڭ دۆلەت كاتىپى ئالبرايتقا تېلېگرامما ئەۋەتىپ، ئۇنىڭغىمۇ بۇ قېتىمقى سۆھبەت ئەھۋالىنى مەلۇم قىلدى.

جۇڭگولۇق پېتىم بالىلارنى بېقىۋالغان ئامېرىكىلىقلار غەرب ئاخبارات ۋاستىلىرىنىڭ بۇرمىلانغان خەۋەرلىرىگە رەددىيە بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، نيۇ - يورك، 9 - مارت تېلېگراممىسى. جۇڭگوغا كېلىپ پېتىم بالىلارنى ئېلىپ كېتىپ باققان بىر قىسىم ئامېرىكىلىقلار يېقىندا نيۇ - يوركتىكى مانخاتتان ئارىلى ۋە ئۇزۇن ئارالدا ئۆتكۈزۈلگەن بېقىۋېلىنغان پېتىم بالىلارنىڭ ئامېرىكا دۆلەت تەۋەلىكىگە كىرىش مۇراسىمىدا سۆھبەت بايان قىلىپ، جۇڭگونىڭ ھەر ساھەسىدىكىلەرنىڭ بالىلارغا كۆڭۈل بۆلگەنلىكى ۋە بالىلارنى ئاسرىغانلىقىنى تەرىپلىدى. بەزى غەرب ئاخبارات ۋاستىلىرىنىڭ ئاتالمىش جۇڭگو دارىلئېتاملىرى بالىلارنى خارلىدى، دېگەن خەۋەرلىرىگە رەددىيە بەردى.

ئەنخوي ئۆلكىسىنىڭ خېفەي شەھىرىدىكى بالىلار پاراۋانلىق يۇرتىدىن بىر قىز بېقىۋالغان پېداگوگ، دوكتور ئېدۋارد باربارا ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسى مۇنداق دېدى: بىز خېفەي ۋە گۇاڭجۇدا ئىككى ھەپتە تۇردۇق، ئۇ يەردە بالىلارنىڭ خارلانغانلىقىنى كۆرمىدۇق ۋە ئۇنداق خەۋەرلەرنىمۇ ئاڭلىمىدۇق. بالىلار پاراۋانلىق يۇرتىدا بالىلارنىڭ ھالىدىن ناھايىتى ياخشى خەۋەر ئالدىڭىز، نيۇ - يورك شەھەرلىك ھاتارىپ ئىدارىسىدا خىزمەت قىلىدىغان كىرىستىن فاسانتو خانىم مۇنداق دېدى: مەن جەجياڭ ئۆلكىسىنىڭ نىڭبو شەھىرىدىن بىر قىز بوۋاقنى بېقىۋالغانىدىم. جۇڭگودا تۇرغان چاغلىرىمدا غەرب ئاخبارات ۋاستىلىرى خەۋەر قىلغاندەك جۇڭگو دارىلئېتاملىرىنىڭ بالىلارنى خارلىغانلىقىنى كۆرمىدىم ۋە ئاڭلىمىدىم.

ئوپېرا ئارتىسى ئىلزابىت مور ۋە ئۇنىڭ ئېرى ئەنخوي ئۆلكىسىنىڭ فىگۇئ شەھىرىدىكى دارىلئېتاملاردىن بىر قىز بوۋاقنى بېقىۋالغاندى، ئۇلار بېقىۋېلىش رەسمىيىتىنى بېجىرىش ئۈچۈن جۇڭگوغا ئىككى قېتىم كەلگەن، ئىلزابىت مور خانىم مۇنداق دېدى: بارغانلىكى پېرىمزدە شۇنى كۆردۈمكى، جۇڭگولۇقلار بالىلارنى ناھايىتى ياخشى كۆرىدىكەن. ئۇ مۇنداق ھېسابلىدى: بەزى غەرب ئاخبارات ۋاستىلىرىنىڭ جۇڭگو دارىلئېتاملىرىنىڭ بالىلارغا پىلانلىق زىيانكەشلىك قىلغانلىقى توغرىسىدىكى خەۋەرلىرى رېئاللىققا ئۇيغۇن ئەمەس ھەم ئادىل ئەمەس.

ئۆپېرا ئارتىسى ئىلزابىت مور ۋە ئۇنىڭ ئېرى ئەنخوي ئۆلكىسىنىڭ فىگۇئ شەھىرىدىكى دارىلئېتاملاردىن بىر قىز بوۋاقنى بېقىۋالغاندى، ئۇلار بېقىۋېلىش رەسمىيىتىنى بېجىرىش ئۈچۈن جۇڭگوغا ئىككى قېتىم كەلگەن، ئىلزابىت مور خانىم مۇنداق دېدى: بارغانلىكى پېرىمزدە شۇنى كۆردۈمكى، جۇڭگولۇقلار بالىلارنى ناھايىتى ياخشى كۆرىدىكەن. ئۇ مۇنداق ھېسابلىدى: بەزى غەرب ئاخبارات ۋاستىلىرىنىڭ جۇڭگو دارىلئېتاملىرىنىڭ بالىلارغا پىلانلىق زىيانكەشلىك قىلغانلىقى توغرىسىدىكى خەۋەرلىرى رېئاللىققا ئۇيغۇن ئەمەس ھەم ئادىل ئەمەس.

ۋېيتنام ئۇرۇشىدا 21 يۇتى ۋە 1 قولدىن ئايرىلغان سىنات كىلىران ئىلگىرىكى سەبداشلىرى بىلەن بىرلىكتە مۇشۇ ئاينىڭ 7 - كۈنى ۋېيتنام ئۇرۇشى تېمىسى ئالدىغا كېلىپ، بۇ تام سىلىنغانلىقىنىڭ 15 يىللىقىنى خاتىرىلىدى، ئۇرۇشتا ئۆلۈپ كەتكەن سەپداشلىرىنى ياد ئەتتى. ۋاشىنگتونغا سىلىنغان ۋېيتنام ئۇرۇشى تېمىغا ۋېيتنام ئۇرۇشىدا ئۆلگەن ۋە يوقاپ كەتكەن 58 مىڭ ئامېرىكا ئەسكىرىنىڭ ئىسمى ئويۇلغان.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

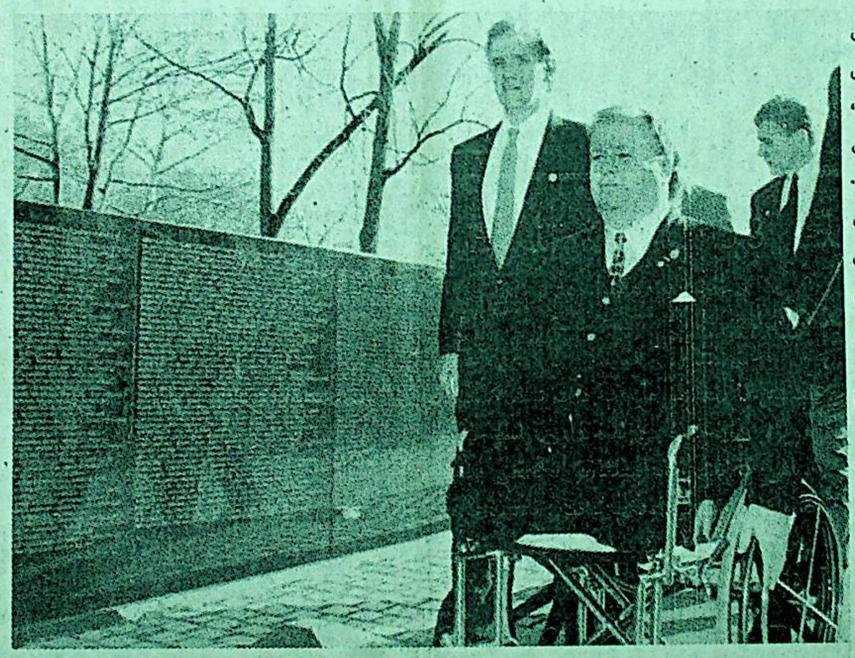

نىگېرىيە ب د ت نىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇشقا توسقۇنلۇق قىلدىغان ئىسلاھاتقا قارشى تۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لاگوس، 9 - مارت تېلېگراممىسى. نىگېرىيىنىڭ ب د ت دا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى گەنبارى مۇشۇ ئاينىڭ 9 - كۈنى نيۇ-يوركتا مۇنداق دېدى: ب دت نىڭ ئىسلاھاتى ئىنتايىن مۇھىم، لېكىن بۇ خىل ئىسلاھات ب د ت نىڭ ئىجتىمائىي، ئىقتىسادىي ئىقتىدارىنى جارى قىلدۇرۇشنىڭ توسقۇنلۇق قىلماسلىقى لازىم.

ئۇ مۇنداق دېدى: ب د ت ئافرىقىدا تىنچلىق ساقلاش ھەرىكىتى، توقۇنۇشنى ھەل قىلىش، مۇستەملىكىچىلىكنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش ۋە ئىرقىي ئايرىمچىلىققا قارشى تۇرۇش قاتارلىق جەھەتلەردە غايەت زور رول ئويناندى. مەن ب د ت نىڭ ئىجتىمائىي، ئىقتىسادىي پائالىيەتلەرنى كۈچەيتىپ، ئافرىقىغا تېخىمۇ ئىجابىي تەسىر كۆرسىتىشنى ئۈمىد قىلىمەن.

ئۇ ب د ت نىڭ باش كاتىپى ئانانىنىڭ 1 - ئايدا ۋەزىپىگە ئولتۇرغاندىن بۇيان ب دت نىڭ ئىسلاھاتى مەسلىسىدە كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقىنى مەدھىيىلىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: ھەرقانداق ئادەمنىڭ بۇ خىل تىرىشچانلىققا بۇزغۇنچىلىق قىلىشىغا يول قويۇلمايدۇ. ئۇ: ئانان ئوتتۇرىغا قويغان ئىسلاھات پىلانى ئېھتىياتچان ھەم رېئال، دەپ قارىدى.

ئۇ يەنە مۇنداق دەپ قارىدى: ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ كېڭەيتىلىشى زۆرۈر، نىگېرىيە خەلقئارا تىنچلىق ۋە خەۋپسىزلىكنى قوغداش جەھەتتە قوشقان مۇھىم تۆھپىسىگە ئاساسەن، خەۋپسىزلىك كېڭىشىگە دائىمىي ئەزا بولۇشقا تېگىشلىك.

ئالبانىيە زۇكتوكى مىللىي يارىشىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشنى مۇزاكىرە قىلدى

«شىنجاڭ ئاخباراتچىلىرى» ژۇرنىلىنىڭ 1997 - يىللىق 1 - سانىنىڭ مۇندەرىجىسى

تەشۋىقاتچى ئەسەر ۋە بەس - مۇنازىرە

«شىنجاڭ ئاخباراتچىلىرى» ژۇرنىلىنىڭ 1997 - يىللىق 1 - سانىنىڭ مۇندەرىجىسى

تەشۋىقاتچى

ئاخبارات ساھەسى مەنىۋىي مەدەنىيەت بەرپا قىلىشتا ئالدىنقى قاتاردا تۇرۇشى كېرەك .....

مەملىكەتلىك ئاخبارات سىستېمىسىنىڭ تېلېۋىزىيە - تېلېفون يىغىنى پۈتۈن مەملىكەتتىكى ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرنى مەدەنىيەتلىك ئورۇن بەرپا قىلىش، يېڭى ئىستىل تۇرغۇزۇشقا چاقىردى.....

ھۈججەتلەر

مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى قاتارلىق تۆت ئورۇن بىرلىكتە «ھەقلىق ئاخباراتنى چەكلەشكە دائىر بىر قانچە بەلگىلىمە» ئېلان قىلدى.....

جۇڭگو ئاخباراتچىلىرىنىڭ كەسىپ ئەخلاقى مىزانى.....

شىنجاڭ ئاخباراتچىلار جەمئىيىتى ئاخباراتچىلارنىڭ جەمئىيەت نازارەتچىلىكىنى قوبۇل قىلىش تۈزۈمى ئورنىتىش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش چىقاردى.....

يېڭى يىلدا يېڭى تەسەۋۋۇر

گېزىتىمىزنى ھۆكۈمەتنىڭ ئىسمى جىسمىغا لايىق ئورگان گېزىتى قىلىپ چىقىرىمىز..... ئابدۇرۇسۇل ياقۇپ

توغرا جامائەت پىكرى يۆنىلىشىدە چىڭ تۇرۇپ، گېزىتنىڭ ئوقۇشچانلىقىنى ئاشۇرىمىز.... تۆمۈر قاسىم

«قارار»نى يېتەكچى قىلىپ، تېلېۋىزىيە تەشۋىقاتىنى تېخىمۇ يۈكسەلدۈرىمىز ..... ئابدۇللا يولۋاس

رادىئونىڭ تىللىق رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ياخشى خىزمەت قىلىمىز..... ئازاد سىيىت

گېزىتىمىزنىڭ ئىشچى - خىزمەتچىلەر نۇقتىئىنەزەرى ئاساسىنى تىرىشىپ ياخشى سالىمىز.... سىراجىدىن ئابلا

مەخسۇس ماقالە

ئاممىۋى تارقىتىش ۋاستىلىرىنىڭ ئارتۇقچىلىقىنى جارى قىلدۇرۇپ، قانۇنچىلىق تەشۋىقاتى- تەربىيىسىنى ئىلگىرى سۈرەيلى ..... شياۋياڭ

ئامما ئارىسىغا بارايلى ..... ئېلى زاھىد

نەزەرىيىۋى مۇھاكىمە

ئاخباراتچىلىقنىڭ پارتىيە، دۆلەت ھاياتىدا تۇتقان ئورنى توغرىسىدىكى چۈشەنچەم ..... تۇرغۇن ماخمۇت

جامائەتكە پايدىلىق ئېلاننى كۆپرەك بېرىپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا تۈرتكە بولايلى... ..... كې شىن

كەسپىي تەتقىقات

ئىدىيە - ئەخلاق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتە ئالدى بىلەن تەشۋىقات ئارقىلىق پۇقرالارنىڭ ئەخلاق قارىشىنى يېتىلدۈرۈش لازىم..... تۇرغۇن ئۇبۇل

ئەدەبىيات - سەنئەتنىڭ رادىئو - تېلېۋىزىيىدىكى رولى توغرىسىدا..... خەلچەم ئىمىن

مۇھەررىرلەرنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش گېزىت سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشنىڭ ئاچقۇچى ... . سىراجىدىن ئابلا

چەت ئەل ئاخباراتچىلىقىغا نەزەر

ئاتلانتا ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنى خەۋەر قىلىشتىن ئامېرىكا ئاخبارات ۋاستىلىرىنىڭ «ئوبيېكتىپ، ئادىل» لىقىغا نەزەر..... جېڭ باۋچېن، چېن رېن

مەغرىپتىن - مەشرىققىچە

«خەلق گېزىتى»نىڭ سانلىق مەلۇماتلار ئامبىرى خەلقئارا ئۇچۇر تورىغا كىرگۈزۈلدى قاتارلىق سەككىز پارچە.....

ئەسەر ۋە بەس - مۇنازىرە

مەزمۇنلۇق، ئۆزگىچە يېزىلغان خەۋەر

تىرىك بېلىقلارغا گېزىت سەھىپىسىدىن ئورۇن بېرەيلى ..... جۇشيا

ئاخبارات ۋە قانۇن

يېڭى «جىنايى ئىشلار دەۋا قانۇنى»نىڭ يولغا قويۇلۇشى ۋە قانۇنچىلىق ئاخبارات خەۋەرچىلىكىنىڭ قېلىپلاشتۇرۇلۇشى توغرىسىدا..... لى گۇاڭزېڭ

سۆز ھەممىگە

بەزى ئاخبارات مۇكاپاتلىرىنىڭ «تەمى» ئۆزگىرىپ كەتتى..... جاڭ يەنخۇا

قانۇنچىلىق قارىشى بولمىسا بولمايدۇ..... ليۇيۈجېي

تەھرىرلىك خىزمىتى

ئەسلى ئورىگىنالدىن مۇخبىر تونۇپ يەتمىگەن ئاخباراتنى تېپىشقا ماھىر بولايلى .... لى نەيىن

مۇھەررىرلەر گېزىت بەتلىرىنى كۆركەم لايىھىلەپ، گېزىتنىڭ ئوقۇشچانلىقىنى ئاشۇرۇشى لازىم..... كېرەم ئەزىز

ئاخبارات يېزىقچىلىقى

مۇخبىرلىق قىلغاندا خاتىرىنى قانداق يازغان ياخشى ..... سادەتگۈل ئەمەت

گېزىت ئېلانچىلىقى

گېزىتتىكى ئېلان سۈرەتلىرىنىڭ رولى ..... ئابلىكىم نۇرمۇھەممەت

بەس - مۇنازىرە

ۋەزىپە فوتو سۈرەت ئەسەرلىرى ئاپتورلۇق ھوقۇقىنىڭ تەۋەلىكى توغرىسىدا..... ليۇيۇ

تەجرىبە ۋە تەكلىپ

گېزىتتە رەسىم ۋە ھەجۋى رەسىممۇ بولۇشى كېرەك..... مۇھەممەترىشات تۇردى

ئاخبارات بىلىملىرىدىن لېكسىيە

گېزىت بېتى ۋە بەت ئورۇنلاشتۇرۇش ..... ھىمىت رېھىم

ئاخبارات لۇغىتى

ئاخبارات ئاتالغۇلىرى ..... ئابلىمىت ياقۇپ

تىكەن، تىكەن، تىكەن

ھەجۋىي رەسىملەر

«شىنجاڭ ئاخباراتچىلىرى» ژۇرنىلى - ئاپتونوم رايونىمىزدا نەشر قىلىنىۋاتقان بىردىنبىر ئاخبارات كەسپىي ژۇرنىلى. ئاخباراتچىلار ۋە ئاخبارات ھەۋەسكارلىرىنىڭ يېتەكچىسى، سىرداش دوستى ۋە مەسلىھەتچىسى.

«شىنجاڭ ئاخباراتچىلىرى» ژۇرنىلىنىڭ 1997 - يىللىق سانلىرىغا مۇشتىرى قوبۇل قىلىش خىزمىتى باشلاندى. ژۇرنىلىمىز پەسىللىك ژۇرنال بولۇپ، تارقىتىش خىزمىتىنى تەھرىر بۆلۈمىمىز ئۆزى بېجىرىدۇ. ھەر سانىنىڭ باھاسى 2.00 يۈەن، يىللىق باھاسى 8.00 يۈەن، مۇشتىرى بولۇش ۋاقتى چەكلەنمەيدۇ.

مۇشتىرى بولغۇچىلار ئابۇنت ھەققىنى پوچتا ئارقىلىق تەھرىر بۆلۈمىمىزگە ئەۋەتىپ بەرسە بولىدۇ.

ھۈرمەتلىك مۇشتىرى، ژۇرنىلىمىز سەھىپىلىرىنىڭ سىز ئەۋەتمەكچى بولغان ئىلمىي ماقالىلەرنى كۈتۈپ تۇرغانلىقىنى ئۇقتۇرۇپ قويۇش بىلەن بىللە، ژۇرنىلىمىزغا داۋاملىق مۇشتىرى بولۇشىڭىزنى، ئەتراپىڭىزدىكى مۇخبىر، مۇھەررىر ۋە ئىختىيارىي مۇخبىرلارنىڭمۇ مۇشتىرى بولۇشىغا ھەيدەكچىلىك قىلىشىڭىزنى ئۈمىد قىلىمىز.

مۇشتىرى قوبۇل قىلغۇچى ئورۇن: ئۈرۈمچى ياڭزىجياڭ يولى 1 - نومۇر، «شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى ئاخبارات تەتقىقات بۆلۈمى. **ئالاقىلەشكۈچى:** گۆھەرنىسا ئابلىمىت

پوچتا نومۇرى: 830051

تېلېفون : 5818200 ئارقىلىق 3037، 3289 ئېلىنىدۇ

«شىنجاڭ ئاخباراتچىلىرى» ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى

ئالبانىيە زۇڭتۇڭى مىللىي يارىشىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشنى مۇراجىئەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، تىرانا، 9 - مارت تېلېگراممىسى. ئالبانىيە زۇڭتۇڭى بېرىشا مۇشۇ ئاينىڭ 9 - كۈنى بايانات ئېلان قىلىپ، پۈتكۈل ئالبانىيە تەۋەسىدە مىللىي يارىشىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشنى مۇراجىئەت قىلدى ھەم «مىللىي يارىشىش ھۆكۈمىتى» قۇرۇپ، ئۇنى مۇشۇ ئاينىڭ 1 - كۈنى ئىستېپا بەرگەن دېموكراتلار پارتىيىسى ھۆكۈمىتىنىڭ ئورنىغا دەسسىتىشنى تەكلىپ قىلدى.

بېرىشا بۇ باياناتنى ئالبانىيە يەنىلا «جىددىي ھالەت»تە تۇرۇۋاتقاندا، جەنۇبتىكى ھۆكۈمەتكە قارشى قوراللىق كۈچلەر ئۈزلۈكسىز زورىيىۋاتقان ۋەزىيەتتە ئېلان قىلدى. بېرىشا بۇ باياناتنى ئېلان قىلغاندىن كېيىن ئاساسلىق پارتىيىلەر بىلەن يۇمۇلاق ئۈستەل يىغىنى ئۆتكۈزدى.

ئۇ باياناتىدا ئالدى بىلەن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ھازىرقى ۋەزىيەتتە زوراۋانلىق ھەرىكەتلىرىنى دەرھال توختىتىپ، دۆلەتنى قىيىنچىلىقتىن قوتۇلدۇرۇش ئۈچۈن پۈتۈن مەملىكەتتىكى پارتىيىلەرگە قويىدىغان ئەڭ جىددىي تەلەپ - مىللىي يارىشىشنى ئىشقا ئاشۇرۇش.

بېرىشا باياناتىدا يۇمۇلاق ئۈستەل يىغىنىغا قاتناشقان پارتىيە - گۇرۇھ ۋەكىللىرىدىن تەشكىل قىلىنغان مىللىي يارىشىش ھۆكۈمىتى قۇرۇشنى، 2 ئاي ئىچىدە پارلامېنت سايلىمى ئۆتكۈزۈشنى، شەھەر ئاھالىسىنىڭ بىر ھەپتىگىچە قولىدىكى قورال - ياراغلارنى تاپشۇرۇشنى تەكلىپ قىلدى.

ئەڭ يېڭى خەۋەرگە قارىغاندا، يۇمۇلاق ئۈستەل يىغىنىغا قاتناشقان 10 پارتىيە بېرىشانىڭ باياناتىنى مۇزاكىرە قىلغان ھەم سۆزلىشىپ تۇرۇش توغرىسىدا كېلىشىم ھاسىل قىلغان.

روسىيىنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرى بىلەن سولانا شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ شەرققە كېڭىيىش مەسىلىسى توغرىسىدا سۆھبەتلەشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 9- مارت تېلېگراممىسى. روسىيىنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرى پرىماكوۋ مۇشۇ ئاينىڭ 9 - كۈنى زىيارەتكە كەلگەن شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ باش كاتىپى سولانا بىلەن مەخپىي سۆھبەتلەشتى، ئىككى رەھبەر شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ شەرققە كېڭىيىشى مەسىلىسىنى مۇزاكىرە قىلدى.

بۇ پرىماكوۋ بىلەن سولانانىڭ بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ شەرققە كېڭىيىشى مەسىلىسى توغرىسىدا ئۆتكۈزگەن 3 - قېتىملىق سۆھبىتى.

2 تەرەپنىڭ سۆھبەتتىن كېيىن ئاخبارات ساھەسىگە ئېلان قىلغان خەۋىرىگە قارىغاندا، بۇ قېتىمقى كېڭەشنى ئۆتكۈزۈشتە روسىيە بىلەن شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ ئاساسىي مۇناسىۋىتى توغرىسىدىكى ھۆججەتنى ئىمزالاش مەقسەت قىلىنىدىكەن. ئىككى تەرەپ بۇ قېتىمقى سۆھبەتنى ئىجابىي ئەھمىيەتكە ئىگە، دەپ ھېسابلىغان ھەم ئىككى تەرەپنىڭ شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ شەرققە كېڭىيىشى مەسىلىسىگە تۇتقان مەيدانىنى يېقىنلاشتۇرۇش ئۈچۈن داۋاملىق كېڭىشىدىغانلىقىنى بىلدۈرگەن.

ئېلان

ئۈرۈمچى شەھەر غالىبىيەت يولى پەيچۇسوسىدىن بېرىلگەن 650102720804453 - نومۇرلۇق ئىلشات ئەبەيدۇللا نامىدىكى سالاھىيەت گۇۋاھنامىسىنى يوقاتتىم. ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 （维吾尔文）

（بۇ سان ئالته بەت）

1997 - يىل
مارت
12
چارشەنبە

ھاۋارايىدىن مەلۇمات:
ئۈرۈمچىدە كۈندۈزى ۋە كېچىسى بولۇتلۇق بولىدۇ، تېمپىراتۇرا 1 ℃ - 5 ℃ بولىدۇ، ئۇچ بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

جۇشېڭتاۋ پارتىيە قۇرۇلۇشى تەتقىقاتىنى كۈچەيتىشنى تەلەپ قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز جاۋ گۈاڭپىڭ خەۋىر قىلدۇ: شىنجاڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى تەتقىقاتى جەمئىيىتىنىڭ 3 - قېتىملىق ۋەكىللەر يىغىنى ۋە نەزەرىيە مۇھاكىمە يىغىنى 2 - ئاينىڭ 28 - كۈنى ئۈرۈمچىدە ئاياغلاشتى. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۆجىسى جۇشېڭتاۋ يىغىندا تەكتلەپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: پارتىيە قۇرۇلۇشى تەتقىقاتى خىزمىتىنى يەنمۇ كۈچەيتىپ، ئۇنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى تەتقىقاتىنى ۋە ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىكى ئىجابىي رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش كېرەك.

جۇشېڭتاۋ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: پارتىيە قۇرۇلۇشى تەتقىقاتى خىزمىتى ئىنتايىن مۇھىم تەتقىقات خىزمىتى بولۇپ، پارتىيە قۇرۇلۇشى بىلەن بىۋاستە مۇناسىۋەتلىك. ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى نۇرغۇن يېڭى مەسىلىگە دۇچ كەلمەكتە. بۇلارنى ئەستايىدىل تەتقىق قىلىشقا ۋە ئىلمىي جاۋاب بېرىشكە توغرا كېلىدۇ. پارتىيە قۇرۇلۇشى تەتقىقاتى خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىگەندىلا، پارتىيە قۇرۇلۇشىنى ۋاقتىدا توغرا نەزەرىيە يېتەكچىلىكى بىلەن تەمىنلەپ، پارتىيە قۇرۇلۇشىنىڭ ئىمكانىيلىشىشكە كاپالەتلىك قىلغىلى، خىزمەتتە مول نەتىجە يارىتىلى بولىدۇ.

جۇشېڭتاۋ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: پارتىيە قۇرۇلۇشى تەتقىقاتى خىزمىتىدە پارتىيەۋىلىك پرىنسىپىدا، ماركسىزم مېتودولوگىيىسىدە، ھەققەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەشتەك ئىلمىي ئۇسۇلدا، ھەققەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش ئاساسىدىكى يېڭىلىق يارىتىش پوزىتسىيىسىدە، ئىلمىي، دېموكراتىك مۇھاكىمە كەيپىياتىدا، كەچىك تېپتىكى ھەر خىل پائالىيەت شەكىللىرىدە چىك تۇرۇش لازىم.

1994 - يىل 1 - ئاينىڭ 16 - كۈنى گېزىتىمىزدە گۈاڭجۇ كوچىلىرىدا سەرگەردان بولۇپ يۈرگەن ئابدۇنىيازنىڭ گۈاڭجۇدىكى نۇرغۇن شەھەر ئاھالىلىرىنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىشىغا ئېرىشكەنلىكى ھەم ئاخىر ئانىسى بىلەن جەم بولغانلىقى توغرىسىدا «تېيانشان باغرىدىكىلەر بىلەن جۇجىياڭ ۋادىسىدىكىلەرنىڭ مۇھەببىتى» سەرلەۋھىلىك سۈرەتلىك خەۋەر بەرگەنىدۇق. بۈگۈن يەنە مۇشۇنىڭغا ئوخشاپ كېتىدىغان تەسىرلىك بىر ئىش خاربىن شەھىرىدە يۈز بەردى. تۆۋەندە «خېيلۇڭجياڭ گېزىتى»نىڭ مۇخبىرى ۋاڭ جېنلياڭ ئەۋەتكەن مۇنۇ سۈرەتلىك خەۋەرگە نەزەر سالغايسىز.

«خاربىنلىقلار، رەھمەت سىلەرگە»

↑ تاجىگۇل ئانىسىنىڭ ئۆزىنى ئېلىپ كەتكىلى كەلگەنلىكىنى ئۇقۇپ، ئۆزىنىڭ ئاتا - ئانىسىدەك بولۇپ كەتكەن تاغا، ئاچىلىرىدىن ئايرىلىشقا كۆزى قىيماي كۆڭلى بەكمۇ يېرىم بولدى.

سۈرەتتە: پەيچۇسو باشلىقى لیۇ رۇڭخې (سولدىن 2 - كىشى) قاتارلىق ساقچىلار تاجىگۇلگە تەسەللى بەرمەكتە.

↑ 2 - ئاينىڭ 6 - كۈنى خېيلۇڭجياڭ ئۆلكىلىك ج خ نازارىتىنىڭ نازىرى شۇ يەندۇڭ (ئوڭدىن 1 - كىشى) تاجىگۇلگە قونچاق ھەدىيە قىلماقتا.

2 - ئاينىڭ 13 - كۈنى ئاقسۇ شەھرىگە قاراشلىق لەڭگەر رايونى يېڭىئاۋات ئاھالىلەر كومىتېتىدا ئولتۇرۇشلۇق ھاۋاخان مەسۇم خېيلۇڭجياڭ ئۆلكىسى خاربىن شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى داۋۇڭمې شۆبىسىنىڭ «غالىبىيەت» پەيچۇسوسىدا يوقلىپ كەتكىنىگە سەككىز ئايچە بولغان قىزى تاجىگۇل بىلەن يۈز كۆرۈشتى. ھاۋاخان قىزىنى ئىزدەپ تېپىش ئۈچۈن گەنسۇ، شەنشى، بېيجىڭ قاتارلىق جايلارنى كېزىپ چققاندى. ئانا - بالا يىغا- زار ئىچىدە كۆرۈشتى. ھاۋاخان چالا - بۇلا خەنزۇچە تەلەپپۇزدا «خاربىنلىقلار ھەققەتەن ياخشى ئىكەن! خاربىنلىق ساقچىلارغا رەھمەت...» دېدى.

6 ياشلىق تاجىگۇلنى بۇلتۇر 7 - ئايدا باشقىلار ئالداپ ئېچىرىگە ئېلىپ كەتكەن. تاجىگۇلنىڭ ئاتا - ئانىسى قوي - كالىلىرىنى سېتىپ، قىزىنى تېپىش ئۈچۈن جاي - جايلارغا سەپەرگە ئاتلانغاندى.

بۇ يىل 1 - ئاينىڭ 31 - كۈنى خاربىن شەھىرىدە كىشىلەر سوغۇقتا توڭۇپ لاغلداپ تىترىگەن ھالدا يىغلاۋاتقان تاجىگۇلنى «غالىبىيەت» پەيچۇسوسىغا ئاپىرىپ بەرگەن. پەيچۇسونىڭ دېجورنىلىق قىلۇاتقان مۇئاۋىن باشلىقى چېن يۈڭۈيې دەرھال «110» بىلەن ئالاقىلىشىپ، ساقچىغا مەلۇم قىلىنغان. قىلىنمىغانلىقىنى ئۇقۇشقان. پەيچۇسو باشلىقى لیۇ رۇڭخې دەرھال بالىنىڭ ئاتا - ئانىسىنى ئىزدەشنى ئورۇنلاشتۇرغان. سىياسىي پېتەكچى دېڭ رۇينىڭ ئايالى شۇ كۈنى كەچتە تاجىگۇلنى ئۆيىگە ئېلىپ كېتىپ، كىيىم - كېچەكلىرىنى يۇيۇپ بەرگەن، مۇسۇلمانچە تاماق ئېتىپ بېرىپ ھالىدىن ئوبدان خەۋەر ئالغان. پەيچۇسودىكى كادىر - ساقچىلار سېخىلىق بىلەن پۇل چىقىرىشىپ، تاجىگۇلگە كىيىم- كېچەك ئېلىپ بەرگەن.

ھازىرغا ئاخشىمى ساقچىلار تاجىگۇلنى زېرىكىپ قالمىسۇن دەپ، كېلىشۇالغاندەك پەيچۇسوغا كېلىپ باھار بايرىمىنى تاجىگۇل بىلەن بىللە ئۆتكۈزگەن. تاجىگۇل بۇنىڭدىن خۇش بولۇپ كادىر - ساقچىلارغا «بىزنىڭ شىنجاڭ ياخشى جاي» قاتارلىق ناخشىلارنى ئېيتىپ بەرگەن.

شۇ كۈنى كەچتە خېيلۇڭجياڭ ئۆلكىسى باشلىقىنىڭ يارىدەمچىسى، ئۆلكىلىك پارتكوم سىياسىي - قانۇن كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن شۆجىسى، ئۆلكىلىك ج خ نازارىتىنىڭ نازىرى شۇي يەندۇڭ، مۇئاۋىن نازىر،

↑ «غالىبىيەت» پەيچۇسوسدىكى ساقچى ۋاڭ گۈيفىن بايرام مەزگىلىدە تاجىكۇلنى يېتىلەپ شەھەرنى تاماشا قىلدۇردى.

ئېيتىپ بەرگەن.

شۇ كۈنى كەچتە خېيلۇڭجيانڭ ئۆلكىسى باشلىقىنىڭ يارەمچىسى، ئۆلكىلىك پارتكوم سىياسىي - قانۇن كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى، ئۆلكىلىك ج خ نازارىتىنىڭ نازىرى شۇي يەندۇڭ، مۇئاۋىن نازىر، خارېن شەھەرلىك ج خ ئىدارىسىنىڭ باشلىقى جياڭ شىنفىن قاتارلىقلار 1- سەپتىكى كادىر - ساقچىلاردىن ھال سوراشقا كەلگەندە، تاجىكۇلنىڭ ئاتا- ئانىسى بىلەن تېزدىن ئالاقىلىشىش توغرىسىدا يوليورۇق بەرگەن ھەم تاجىكۇلگە چىرايلىق قونچاق ھەدىيە قىلغان. 2- ئاينىڭ 9 - كۈنى «خېيلۇڭجيانڭ گېزىتى» 1 - بېتىگە، 2 - ئاينىڭ 13 - كۈنى خارېن تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى خەۋەرلەر پروگراممىسىدا، 2- ئاينىڭ 13 - كۈنى، 14 -كۈنلىرى «يېڭى كەچلىك» گېزىتى تاجىكۇلنىڭ نۇرغۇن كىشىنىڭ ياردىمىگە ئېرىشكەنلىكىگە دائىر خەۋەرنى ئارقا - ئارقىدىن بەردى، ئاگلاتتى. تاجىكۇل ئانىسىنىڭ خارېنغا كەلگەنلىكىنى ئاگلاپ خوش بولۇپ كەتتى - يۇ، ئاق كۆڭۈل خارېنلىقلاردىن ئايرىلغۇسى كەلمەي قالدى.

* * *

← تاجىكۇل يولغا چىقىش ئالدىدا «ئانىسى» ۋاڭ گۈيفىننىڭ قولىنى قويۇۋەتمەي ئۇزاققىچە توتوپ تۇردى.

جۇشېڭتاۋ ئاپتونوم رايونلۇق مەخپىيەتلىكىنى ساقلاش خىزمىتى يىغىندا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى:

مەخپىيەتلىكنى ساقلىغانلىق مۇقىملىققا، تەرەققىياتقا كاپالەتلىك قىلغانلىق بولىدۇ

ئۆز مۇخبىرىمىز چېن يەن خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم مەخپىيەتلىكنى ساقلاش كومىتېتىنىڭ مۇدىرى جۇشېڭتاۋ يېقىندا چاقىرىلغان ئاپتونوم رايونلۇق مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتى يىغىنىدا مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: يېڭى ۋەزىيەتتە مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتىنىڭ ئىنتايىن مۇھىملىقىنى سىياسىي ۋە ستراتېگىيىلىك يۈكسەكلىكتە تۇرۇپ تولۇق تونۇش ۋە ئۇنى كۈچەيتىش كېرەك.

جۇشېڭتاۋ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: شىنجاڭ چوڭ ئۆزگىرىش، كەڭ ئېچىش، تېز تەرەققىي قىلىش مەزگىلىدە تۇرماقتا، مەخپىيەتلىكنى ساقلىغانلىق مۇقىملىققا، تەرەققىياتقا، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا، ۋەتەننىڭ بىرلىكىگە كاپالەتلىك قىلغانلىق بولىدۇ. ھەر دەرىجىلىك پارتكوم ۋە ھۆكۈمەتلەر مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتىگە بولغان بىر تۇتاش رەھبەرلىكنى يەنمۇ كۈچەيتىپ، مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتى بويىچە مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشى، مەخپىيەتلىكنى ساقلاش ئورگىنى شتاتى، راسخوتنىڭ ئەمەلىيلىشىشىنى ھەقىقىي تۇرده ياخشى ئىشلىشى كېرەك. مەخپىيەتلىكنى ساقلاشقا دائىر تەشۋىقات - تەربىيىنى ئۇزاق مۇددەتكىچە چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، خەلقنىڭ مەخپىيەتلىكنى ساقلاش ئېڭىنى ئۆستۈرۈش كېرەك. مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مەخپىيەتلىكنى ساقلاش جەھەتتىكى قانۇن - بەلگىلىمىلەرگە خىلاپ قىلمىشلارنى ۋە مەخپىيەتلىكنى ئاشكارىلاپ قويۇش دېلولىرىنى جىددىي بىر تەرەپ قىلىش، نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك بولغانلارنى تەقدىرلەش، مۇكاپاتلاش كېرەك. مەخپىيەتلىكنى ساقلاش كادىرلىرىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈپ، قوشۇن قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتىنى زامانىۋىلاشتۇرۇش ئېھتىياجىغا ئويغۇنلاشتۇرۇش كېرەك.

ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى خىزمىتى تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرگەن ئىلغار ئورۇن ۋە شەخسلەرنى تەقدىرلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىئاي ياقۇپ خەۋەر قىلىدۇ: يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش ئىشچىلار ئۈيۈشمىسىغا قاراشلىق ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى تەشكىلاتلىرى يېڭى ۋەزىيەتتىكى ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى خىزمىتىنىڭ يېڭى تەسەۋۋۇرىنى ئەستايىدىل ئەملىيلەشتۈرۈپ، پارتىيىنىڭ جان- دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىشتەك يېتەكچى فاكتورىنى چىڭ تۇرۇپ، «ئەمگەك قانۇنى»نىڭ يولغا قويۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئىشچى - خىزمەتچىلەر قوشۇنىنىڭ مۇقىملىقى ۋە ئۇلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش، ئىشچىلار ئۈيۈشمىسىنىڭ ئۆز قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش جەھەتتە كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى ئۆزىگە قارىشلىق ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۈشمىلىرى ۋە ئىشچىلار ئۈيۈشمىلىرى كادىرلىرىنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغاپ، ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى خىزمىتى تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، 2- ئاينىڭ 18- كۈنى يىغىن ئېچىپ، 1995- ۋە 1996- يىللىرى ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى خىزمىتىدە ئىلغار بولغان خوتەن تاشيول باش ئۇچاستكىسى قاتارلىق 6 ئورۇننى، مەتبەن تۇنيياز قاتارلىق 29 ئىلغار ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى كادىرىنى، جاڭ شۆلياڭ قاتارلىق 47 ئىلغار ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى ئاكتىپىنى تەقدىرلىدى، يول- كۆۋرۈك باش شىركىتى 2- قۇرۇلۇش باشقارمىسى ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى قاتارلىق 4 ئورۇننى ئىمىنى ئاتاپ تەقدىرلىدى ھەم ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى خىزمىتىنى يېقىندىن قوللىغان ئابدۇراخمان جاپپار، ۋاڭ جىلياڭ قاتارلىق 19 كىشىگە «ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى خىزمىتىنى قوللىغان ياخشى پارتكوم، مەمۇرىي ئورگان رەھبىرى» دەپ نام بەردى.

جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈر يولىنى غەربكە ئۇزارتىش قۇرۇلۇشى ئوڭۇشلۇق بولماقتا

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز جاۋ يۇڭگاڭ، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ماجۇن خەۋەر قىلىدۇ: دۆلەتنىڭ 9- بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرى - جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈر يولىنى غەربكە ئۇزارتىش قۇرۇلۇشىدا 2- ئاينىڭ ئاخىرىغىچە 100 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا يول ئۈلى پۈتكۈزۈلدى، 4 مىليون 600 مىڭ كۇب مېتر توپا - تاش قېزىلدى.

ئاپتونوم رايونىمىزدا داڭلىق، ئالاھىدە، كەم ئۇچرايدىغان مېۋىلەر بازىسى قۇرۇلۇشى تېزلىتىلمەكتە

ئۆز مۇخبىرىمىز مەۋلان سابىت خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدا يېقىنقى يىللاردىن بۇيان داڭلىق، ئالاھىدە، كەم ئۇچرايدىغان مېۋىلەر بازىسى قۇرۇلۇشىنىڭ چەدىمى خېلى تېز بولدى. ھازىرغىچە مېۋىلىك كۆلىمى 2 مىليون 348 مىڭ موغا، مېۋىگە كىرگەن باغ كۆلىمى 1 مىليون 300 مىڭ موغا يەتتى، مېۋە ئومۇمىي مىقدارى 1 مىليون 100 مىڭ تونناغا ئاشتى. داڭلىق، ئالاھىدە، كەم ئۇچرايدىغان مېۋىلەر مىقدارى ئومۇمىي مېۋىلەر مىقدارىنىڭ 63 پىرسەنتىنى ئىگىلىدى.

ئاپتونوم رايون شىنجاڭنىڭ «مېۋە ماكانى» دېگەن نامىنى تېخىمۇ نامايان قىلىش ئۈچۈن، ئىقتىسادىي ئورمان كۆلىمىنى كۆپەيتىش، مېۋىلىك دەرەخلەرنىڭ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش، سورت يېڭىلاش خىزمىتىنى ئىشلىدى. نۆۋەتتە ئاپتونوم رايونىمىزدا داڭلىق، سۈپەتلىك، ئالاھىدە، كەم ئۇچرايدىغان مېۋىلەر بازىسى قۇرۇلۇشى چېڭ تۇتۇلۇپ، كۆلەملەشكەن تاۋار مېۋە باغلىرى بەرپا قىلىندى. ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزدا تاۋار مېۋە باغلىرى بازىسىنىڭ كۆلىمى 1 مىليون 33 مىڭ موغا يېتىپ، مېۋىلىك ئومۇمىي كۆلىمىنىڭ 45 پىرسەنتىنى ئىگىلىدى. مەلۇم بولۇشچە، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى داڭلىق، سۈپەتلىك، ئالاھىدە، كەم ئۇچرايدىغان مېۋىلەر بازىسى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، ھەر يىلى ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە 100 مىڭ مو كۆلەمدە داڭلىق، سۈپەتلىك، ئالاھىدە، كەم ئۇچرايدىغان مېۋىلىك كۆچەت يېتىشتۇرۇش ۋە ئۆستۈرۈشنى؛ «3351» قۇرۇلۇشىنى يولغا قويۇپ، تۆۋەن ھوسۇللۇقنى، سورتى ناچار باغلارنى ئۆزگەرتىشنى؛ ئۇچ يىل ئىچىدە 350 مىڭ مو كونا باغنى ئۆزگەرتىپ، بۇ باغلاردىكى مېۋىلەرنىڭ بىرلىك ھوسۇلىنى تېخنىكا كۆپەيتىشنى قارار قىلغان.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايوننىڭ 1996-يىللىق خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلاننىڭ ئىجرا قىلىنىش ئەھۋالى ۋە 1997-يىللىق پىلانى (لايىھە) ھەققىدە دوكلات

- 1997-يىل 1-ئاينىڭ 25-كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق 8-نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى 5-يىغىنىغا بېرىلگەن

ئاپتونوم رايونلۇق پىلان كومىتېتىنىڭ مۇدىرى **خەن شۆچى**

ۋەكىللەر:

ھازىر مەن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ھاۋالىسىگە بىنائەن، يىغىنغا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايوننىڭ 1996-يىللىق خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلاننىڭ ئىجرا قىلىنىش ئەھۋالى ۋە 1997-يىللىق پىلانى (لايىھە) ھەققىدە دوكلات بېرىمەن. قاراپ چىقىشىڭلارنى سورايمەن.

1. ئاپتونوم رايوننىڭ 1996-يىللىق خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلاننىڭ ئىجرا قىلىنىش ئەھۋالى

1996-يىلى ئاپتونوم رايونىمىز پارتىيە 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 5-، 6-ئومۇمىي يىغىنى ۋە مەركەزنىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش توغرىسىدىكى يوليورۇقىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئاپتونوم رايوننىڭ 9-بەش يىللىق پىلانى ۋە 2010-يىلىغىچە بولغان كەلگۈسى نىشان پروگراممىسىدا بەلگىلەنگەن تۈرلۈك ئاساسلىق ۋەزىپىلەرنى پائال ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئىگىلىكنىڭ ئومۇمىي مىقدارىنى ياخشى تەڭپۇڭلاشتۇرۇپ، مال باھاسىنىڭ ئۆسۈشىنى يەنىمۇ توسۇپ، ئىقتىسادىي تۈزۈلمە بىلەن ئىقتىسادنى ئاشۇرۇش ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىشنى پائال ئىلگىرى سۈرۈپ، يېزا ئىگىلىكىنى زور كۈچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇرۇپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىنى چىڭ تۇتۇپ، تاشقى ئىقتىساد-سودىنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ، ماكرو ئىگىلىكنىڭ ئومۇمىي ئايلىنىش ۋەزىيىتىنى ياخشى ئىزغا سېلىپ، ئاپتونوم رايونلۇق 8-نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى 4-يىغىنى تەكشۈرۈپ ماقۇللىغان ماكرولۇق تەڭشەش-كونترول قىلىش نىشانىنى ئاساسىي جەھەتتىن ئىشقا ئاشۇرۇپ، خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ تۈرلۈك ئاساسلىق ۋەزىپىلىرىنى خېلى ياخشى ئورۇندىدى.

(1) پۇل پاخاللىقى ئۈنۈملۈك كونترول قىلىندى، خەلق ئىگىلىكى داۋاملىق تەرەققىي قىلىش ۋەزىيىتىنى ساقلاپ قالدى. ئاپتونوم رايونىمىز 1996-يىلى مال باھاسىنىڭ ھەددىدىن زىيادە تېز ئۆسۈپ كېتىشىنى توسۇشنى ماكرولۇق تەڭشەش-كونترول قىلىشنىڭ مۇھىم ۋەزىپىسى قىلىشتا چىڭ تۇرۇپ، ماكرولۇق تەڭشەش-كونترول قىلىشنى كۈچەيتىپ، ئومۇمىي مىقدارنىڭ تەڭپۇڭلۇقىنى تىرىشىپ ياخشىلاپ، ئۈنۈملۈك تەمىنلەش ئىقتىدارىنى ئاشۇردى، مال باھاسىنىڭ ئۆسۈشىنى يەنىمۇ تۆۋەنلەتتى، ماكرو ئىگىلىك مۇھىتىنى ياخشىلىدى. مۆلچەرلىنىشىچە، بۇ بىر يىلدا تاۋارلارنىڭ پارچە سېتىلىش باھاسى 8.8 % ئۆسۈپ، ئۆتكەن يىلدىكى 16.7 % تىن 7.9 پوئېنت تۆۋەنلەپ، 12 % ئەتراپىدا كونترول قىلىشتىن ئىبارەت يىللىق پىلان نىشانىنى خېلى ياخشى ئورۇندىغىلى بولىدۇ؛ ئاھالىلەرنىڭ ئىستېمال بۇيۇملىرى باھاسى 10.5 % ئۆسۈپ، 14.7 % ئاشىدۇ؛ يېزا - بازار كارخانىلىرى داۋاملىق تەرەققىي قىلىش ۋەزىيىتىنى ساقلاپ قالدى، مۆلچەرلىنىشىچە، ئىشقا ئاشۇرۇلغان ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 16 مىليارد 500 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن 21.11 % ئاشىدۇ.

(3) مۇقىم مۇلۇككە سېلىنغان مەبلەغ داۋاملىق ئاشتى، نۇقتىلىق قۇرۇلۇشلارنىڭ سۈرئىتى ئۇڭۇشلۇق بولدى. دۆلەتنىڭ غەربكە مايىللىشىشى سىياسىتىنىڭ قەدەممۇ قەدەم ئەمەلىيلىشىشى ۋە 9 - بەش يىللىق پىلاننىڭ يولغا قويۇلۇشىدەك پايدىلىق پۇرسەت چىڭ تۇتۇلۇپ، پاختا، ئازوت ئوغۇت، نېفىت خىمىيە بازىسى قۇرۇلۇشى ۋە نۇقتىلىق تۈرلەر قۇرۇلۇشىنى چۆرىدىگەن ھالدا مەبلەغ قۇرۇلمىسى يەنىمۇ تەڭشەلدى، يېزا ئىگىلىك، سۇچىلىق، قاتناش، ئېنېرگىيە ۋە مۇھىم خام ئەشيا - ماتېرىيال قاتارلىق كەسىپلەرگە سېلىنغان مەبلەغ سالمىقى ئاشۇرۇلدى، مۆلچەرلىنىشىچە، ئومۇمىي ئىجتىمائىي مۇقىم مۇلۇككە سېلىنغان مەبلەغ 40 مىليارد يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن 20 % ئاشىدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە: يەرلىكنىڭ ئومۇمىي ئىجتىمائىي مۇقىم مۇلۇككە سالغان مەبلىغى 19 مىليارد 500 مىليون يۈەنگە يېتىپ، 28.7 % ئاشىدۇ. يەرلىك دۆلەت ئورۇنلىرىنىڭ مەبلىغى ئىچىدە، مۆلچەرلىنىشىچە، ئاساسىي قۇرۇلۇش مەبلىغى 7 مىليارد 300 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن 27.8 % ئاشىدۇ؛ تېخنىكا ئۆزگەرتىش مەبلىغى 2 مىليارد 100 مىليون يۈەنگە يېتىپ، 8.9 % ئاشىدۇ؛ ئۆي-زېمىن مەبلىغى 500 مىليون يۈەنگە يېتىپ، 25 % ئاشىدۇ. ئاپتونوم رايوننىڭ پىلانغا كىرگۈزۈلگەن 30 نۇقتىلىق تۈرىنىڭ سۈرئىتى ياخشى بولدى. خۇڭيەنچى ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ 4 - قارارلىق كېڭەيتىپ قۇرۇش قۇرۇلۇشى، جەنۇبىي - شىمالىي شىنجاڭ نۇركابېل غول لىنىيىسى، دۆلەت يولى 218 - لىنىيىسىنىڭ چىڭسىخوزا - غۇلجا بۆلىكى قاتارلىق تۈرلەر كەينى - كەينىدىن پۈتتۈرۈلۈپ ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى. ئۈرۈمچى نېفىت خىمىيە باش زاۋۇتىنىڭ 2 - خىمىيە ئوغۇت زاۋۇتى پۈتتۈرۈلۈپ ماشىنىنى سىناق قىلىش باسقۇچىغا كىردى؛ ئۈرۈمچى ئايرودرومىنىڭ ئايروپىلان ئۇچۇش - قونۇش يولىنى كېڭەيتىپ ياساش قۇرۇلۇشى، ئاقسۇ باي ئوت ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ 2 - قارارلىق كېڭەيتىپ قۇرۇش قۇرۇلۇشى قاتارلىق يەككە تۈر بويىچە ئىشقا كىرىشتۈرۈلىدىغان تۈرلەر پىلان بويىچە پۈتتۈرۈلۈپ ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى. جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈر يولىنىڭ كورلا - قەشقەر بۆلىكى قاتارلىق نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىدە ئۆز قەرەلىدە قۇرۇلۇش باشلاندى، پاختا بازىسى قۇرۇلۇشى تۈرى ئومۇمىيۈزلۈك باشلاندى. مۆلچەرلىنىشىچە، بۇ بىر يىلدا مۇقىم مۇلۇككە سېلىنغان مەبلەغدىن يېڭىدىن كۆپىيىدىغان ئاساسلىق ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى مۇنداق كۆرۈنەرلىك كۆپەيتىلدى. مۆلچەرلىنىشىچە، چەت ئەللىك سودىگەرلەر بىۋاستە سالغان مەبلەغ 670 مىليون ئامېرىكا دوللىرىغا يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكى بىلەن تەڭلىشىدۇ.

(6) پەن - تېخنىكا، مائارىپ ۋە تۈرلۈك ئىجتىمائىي ئىشلاردا يېڭى نەتىجىلەر قولغا كەلدى، خەلقنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسى يەنىمۇ يۇقىرى كۆتۈرۈلدى. «شىنجاڭنى پەن، مائارىپ ئارقىلىق گۈللەندۈرۈش» ستراتېگىيىسى ئومۇمىيۈزلۈك يولغا قويۇلۇپ، پەن، مائارىپ ئىشلىرى زور كۈچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇرۇلدى، «توك بىلەن پارچىلاش تېخنىكا تەتقىقاتى ھەم ئۈسكۈنە تەتقىقاتى» دۆلەتنىڭ تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشىدىن ئۆتتى، «305» تۈر ئۇڭۇشلۇق باشلاندى، ئاشلىق، كېۋەزدىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش تېخنىكىسىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ھەم كېڭەيتىشتە ئۈنۈم ھاسىل قىلىندى، بىر تۈركۈم ئىلغار ئەمەلىي پەن تەتقىقات مۇۋەپپەقىيەتلىرى كەڭ قوللىنىلدى. توققۇز يىللىق مەجبۇرىي مائارىپ پىلان بويىچە قەدەم -باسقۇچلۇق ھالدا يولغا قويۇلدى، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مائارىپ تېز تەرەققىي قىلدى، ئالىي مائارىپ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش سالمىقى ئاشۇرۇلدى، مەكتەپ جايلاشتۇرۇلۇشنى تەڭشەش ئىشى باشلاندى. شىنجاڭ داشۆسىنى «211» قۇرۇلۇشىغا كىرگۈزۈش ئىشى دۆلەتنىڭ دەسلەپكى تەكشۈرۈشىدىن ئۆتتى. داۋالاش، ساقلىقنى ساقلاش شارائىتى داۋاملىق ياخشىلاندى، مەدەنىيەت، تەنتەربىيە، رادىئو، كىنو، تېلېۋىزىيە، ئاخبارات، نەشرىياتچىلىق ئىشلىرى يېڭى ئىلگىرىلەشلەرگە ئېرىشتى. ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش پەيدىنپەي كۆپەيتىلدى، مۆلچەرلىنىشىچە، شەھەر، بازارلاردا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇلغان خادىملار 100 مىڭ كىشىگە يېتىدۇ. شەھەر، بازارلاردىكى ئىشسىزلىق نىسبىتى تەخمىنەن 4 % ئەتراپىدا بولىدۇ. ئىجتىمائىي سۇغۇرتا دائىرىسى قەدەممۇ قەدەم كېڭەيتىلدى، مۆلچەرلىنىشىچە، شەھەر، بازارلاردا ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ياشانغانلار سۇغۇرتىسىنى بىر تۇتاش توپلاش نىسبىتى بىلەن ئىشسىزلىق سۇغۇرتىسىنىڭ قاپلاش دائىرىسى 70 % كە يېتىدۇ. نوپۇسنى تىزگىنلەشتە كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلىندى، مۆلچەرلىنىشىچە، يىل ئاخىرىدا ئومۇمىي نوپۇس 16 مىليون 910 مىڭ كىشىگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئاخىرىدىكىدىن 296 مىڭ 500 كىشى كۆپىيىدۇ، نوپۇسنىڭ تەبىئىي كۆپىيىش نىسبىتى 15.5 ‰ بولۇپ، پىلاندىكى نىشاندىن مىڭدە 1.8 پوئېنت تۆۋەن بولىدۇ. خەلق تۇرمۇشى داۋاملىق ياخشىلاندى، مۆلچەرلىنىشىچە، دېھقانلارنىڭ كىشى بېشى ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمى 1300 يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن 163.5 يۈەن كۆپىيىدۇ: شەھەر، بازار ئاھالىلىرىنىڭ تۇرمۇش خىراجىتى كىرىمى 4250 يۈەنگە يېتىپ، 409 يۈەن ئاشىدۇ.

3) تاشقى سودا ئېكسپورتى زور ھەجىمدە چۈشۈپ كەتتى. دۆلەتنىڭ چەت ئەلگە چېتىلىدىغان باجنى تەڭشەش سىياسىتى بىلەن بازار قاتارلىق ئامىللارنىڭ تەسىرى تۈپەيلىدىن، تاشقى سودا ئېكسپورتى ئېغىر دەرىجىدە تۆۋەنلەپ كەتتى، ئېكسپورتنىڭ چۈشۈپ كېتىش ئىچكى سەۋەبىنى تەھلىل قىلساق، بىرىنچىدىن، ئۇزاقتىن بېرى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشقى سودا كارخانىلىرىنىڭ ئىچكى جەھەتتىكى باشقۇرۇشى بوش، ئىگىلىك باشقۇرۇش خىراجىتى يۇقىرى بولغانلىقتىن، دۆلەتنىڭ چەت ئەللەرگە چېتىلىدىغان باجنى تەڭشىشى ۋە ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى كېمەيتىشىگە ئەگىشىپ، كارخانىلار بۇنىڭغا دەرھال ماسلىشالمىغان؛ ئىككىنچىدىن، دۆلەت ئىلكىدىكى تاشقى سودا كارخانىلىرىنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش ئۇسۇلى، كەسكىن بولغان خەلقئارا بازار رىقابىتى بىلەن ئۆزگىرىشچان بازار ئېھتىياجىغا ماسلىشالمىغان؛ ئۈچىنچىدىن، مەھسۇلاتنىڭ تەننەرخى ئۆرلەپ كەتكەنلىكى، سۈپىتى، دەرىجىسىنىڭ ئۆسۈشى ئاستا بولغانلىقى ئۈچۈن قوشۇمچە قىممىتى تۆۋەن بولغان دەسلەپكى خام ئەشيا ئاساس قىلىنغان ئېكسپورت تاۋارلىرى قۇرۇلمىسى تاشقى سودا ئېكسپورتىنىڭ يەنىمۇ تەرەققىي قىلىشىنى چەكلەپ قويغان.

4) مالىيە ۋەزىيىتى يەنىلا ئېغىر بولدى. مالىيە كىرىم - چىقىم پەرقى بەك چوڭ بولغانلىقتىن، مالىيە كۈچىنىڭ ئېشىشى چىقىمنىڭ كېڭىيىشىنى قامداپ كېتەلمىدى. ئاپتونوم رايوننىڭ مالىيە كۈچى بىلەن مەبلەغنى ماسلاشتۇرۇش قىيىنچىلىقى ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەت بارغانسېرى كۆپىيىپ باردى، مائاشنى كېچىكىپ تارقىتىش، كەم تارقىتىش ئەھۋاللىرى بەزىدە كۆرۈلۈپ تۇردى، مائاشقا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش مەبلىغىنى كۆپلەپ ئىگىلىۋېلىشقا توغرا كەلدى. ئىشلەپچىقىرىش، قۇرۇلۇش ۋە كەسپىي تەرەققىيات مەبلىغىنىڭ جايىغا يېتىپ بېرىش ئەھۋالى ناچار بولۇپ، كۆپلىگەن چىقىم قەرزگە چىقىم قىلىنىپ، تۈرلۈك خىزمەتلەرنى قانات يايدۇرۇشقا پايدىسىز تەسىر كۆرسەتتى.

5) مال باھاسىنىڭ ئۆسۈش ھەجىمى يەنىلا يۇقىرى بولدى. گەرچە مال باھاسىنىڭ ئۆسۈش ھەجىمى بىر خانىلىق سان ئىچىدە كونترول قىلىنىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن كۆرۈنەرلىك تۆۋەنلىتىلگەن بولسىمۇ، لېكىن مەملىكەت بويىچە، ئاپتونوم رايوننىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىيات سۈرئىتى بويىچە سېلىشتۇرغاندا، ئاپتونوم رايونىمىز مال باھاسىنىڭ ئۆسۈش ھەجىمى يەنىلا يۇقىرى، بولۇپمۇ مال باھا قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش ۋەزىپىسى يەنىلا ناھايىتى ئېغىر، ئاھالىلەرنىڭ ئىستېمال بۇيۇملىرىنىڭ باھاسىنىڭ ھەددىدىن زىيادە تېز ئۆسۈپ كېتىشىنى تىزگىنلەشتە قىيىنچىلىق ئېغىر.

قىلىشتىن ئىبارەت يىللىق پىلان نىشانىنى خېلى ياخشى ئورۇندىغىلى بولىدۇ؛ ئاھالىلەرنىڭ ئىستېمال بۇيۇملىرى باھاسى % 10.5 ئۆسۈپ، ئۆتكەن يىلدىكى % 19.7 تىن 9.2 پوئېنت تۆۋەنلەيدۇ. بۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا خەلق ئىگىلىكىدە ئېشىش ۋەزىيىتى داۋاملىق ساقلاپ قېلىندى، مۆلچەرلىنىشىچە، ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى 97 مىليارد 900 مىليون يۈەنگە يېتىپ، سېلىشتۇرۇشقا بولىدىغان باھا بويىچە ھېسابلىغاندا، ئۆتكەن يىلدىكىدىن تەخمىنەن % 9 ئېشىپ، پىلاندىكى نىشاندىن 2 پوئېنت تۆۋەن بولىدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە: 1 - كەسىپنىڭ % 8، 2-كەسىپنىڭ % 7.5، 3-كەسىپنىڭ % 12 ئاشىدۇ. سانائەت-قاتناش ئىشلەپچىقىرىشى مۇقىم ئاشتى، مۆلچەرلىنىشىچە، سانائەتنىڭ ئاشقان قىممىتى 25 مىليارد 600 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن % 6.5 ئاشىدۇ. ئېنېرگىيە، مۇھىم خام ئەشيا-ماتېرىيال ۋە يېزا ئىگىلىكىگە ياردەم بېرىدىغان مەھسۇلاتلار داۋاملىق ئاشتى. مۆلچەرلىنىشىچە، نېفىت مەھسۇلات مىقدارى 14 مىليون 350 مىڭ توننىغا يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن % 13.2 ئاشىدۇ؛ پىششىقلاپ ئىشلەنگەن نېفىت 7 مىليون 770 مىڭ توننىغا يېتىپ، % 12.8 ئاشىدۇ؛ ھاسىل قىلىنغان توك 13 مىليارد 270 مىليون كىلوۋات سائەتكە يېتىپ، % 10.4 ئاشىدۇ؛ پولات ماتېرىيال 811 مىڭ توننىغا يېتىپ، % 21.8 ئاشىدۇ؛ شېكەر 350 مىڭ توننىغا يېتىپ، % 15.9 ئاشىدۇ، مۆلچەرلىنىشىچە، تۆمۈر يولدا توشۇلغان يۈك مىقدارى 25 مىليون 698 مىڭ توننىغا يېتىپ، % 3.6 ئاشىدۇ؛ ئاۋىئاتسىيە ئومۇمىي ترانسپورت ئوبوروت مىقدارى 306 مىليون توننا-كىلومېترغا يېتىپ، % 13.3 ئاشىدۇ؛ پوچتا-تېلېگراف ئومۇمىي كەسپىي مىقدارى 1 مىليارد 350 مىليون يۈەنگە يېتىپ، % 49.7 ئاشىدۇ. ئىجتىمائىي تەمىنلەش بىلەن تەلەپنىڭ ئومۇمىي مىقدارىنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇش ئەھۋالى كۆرۈنەرلىك ياخشىلاندى، شەھەر، يېزا بازارلىرى ئاۋاتلاشتى، مۆلچەرلىنىشىچە، بۇ بىر يىلدا ئىجتىمائىي ئىستېمال بۇيۇملىرىنىڭ پارچە سېتىلىش ئومۇمىي سوممىسى 30 مىليارد 800 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن % 21.4 ئاشىدۇ، باھا ئامىلىنى چىقىرىۋەتكەندە، ئەمەلىيەتتە % 11 ئەتراپىدا ئاشىدۇ.

(2) يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىدا يەنە مول ھوسۇل ئېلىندى، يېزا ئىقتىسادى مۇقىم تەرەققىي قىلدى. 1996-يىلى ئاپتونوم رايون يېزا ئىگىلىكىنى زور كۈچ بىلەن كۈچەيتىپ، يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزا ئىقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشكە دائىر سىياسەت، تەدبىرلەرنى داۋاملىق ئىزچىل يولغا قويۇپ، تۈرلۈك تەبىئىي ئاپەتلەرنىڭ تەسىرىنى تىرىشىپ تۈگىتىپ، يېزا ئىگىلىكىگە سېلىنىدىغان سېلىنمىنى ھەر خىل يوللار ئارقىلىق ئاشۇرۇپ، تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، ئىلغار ئەمەلىي تېخنىكىلارنى كېڭەيتىپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرىنىڭ سېتىلىش باھاسىنى مۇقىملاشتۇرۇپ، ئاشلىق، پاختىنىڭ سېتىۋېلىش باھاسىنى يەنە ئۆستۈرۈپ، دېھقانلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقىنى يەنىمۇ ئۇرغۇتۇپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىدا ياخشى ھوسۇل ئالدى، يېزا ئىقتىسادىنى يەنە بىر يېڭى بالداققا كۆتۈردى. مۆلچەرلىنىشىچە، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاشقان قىممىتى 27 مىليارد 700 مىليون يۈەنگە يېتىپ، مۇقىم باھا بويىچە ھېسابلىغاندا، ئۆتكەن يىلدىكىدىن % 8 ئاشىدۇ. مۆلچەرلىنىشىچە، ئاشلىق مەھسۇلات مىقدارى 7 مىليون 800 مىڭ توننىدىن كۆپرەك بولۇپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن % 6.8 ئاشىدۇ؛ كېۋەز ھوسۇلى 950 مىڭ توننا ئەتراپىغا يېتىپ، ئالدىنقى يىل بىلەن تەڭلىشىدۇ؛ قىزىلچا ھوسۇلى 3 مىليون 800 مىڭ توننىغا يېتىپ، % 31.9 ئاشىدۇ؛ گۆش 600 مىڭ توننىغا يېتىپ، % 10.7 ئاشىدۇ؛ سۇ مەھسۇلات مىقدارى 46 مىڭ توننىغا يېتىپ، مۆلچەرلىنىشىچە، بۇ بىر يىلدا مۇقىم مۇلۇككە سېلىنغان مەبلەغدىن يېڭىدىن كۆپىيىدىغان ئاساسلىق ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى مۇنداق بولدى: نېفىت 1 مىليون 800 مىڭ توننا، گېنېراتور گۇرۇپپىسى 300 مىڭ كىلوۋات، شېكەر 30 مىڭ توننا، پاختا توقۇمىچىلىق ئۇرچۇقى 350 مىڭ دانە، نۇركابېل غول لىنىيىسى 2932 كىلومېتر، ئايروپىلان ئۇچۇش - قونۇش يولى 45× 3600 مېتر، ئېچىلغان بوز يەر 1 مىليون 209 مىڭ مو، ئۆزگەرتىلگەن ئوتتۇرا، تۆۋەن ھوسۇللۇق يەر 1 مىليون 473 مىڭ مو، نېفىت - گاز تۇرۇبىسى 1071 كىلومېتر، يېڭىدىن ياسالغان تاشيول 407 كىلومېتر.

(4) مالىيە كىرىمى خېلى تېز ئاشتى، پۇل مۇئامىلە ۋەزىيىتى خېلى مۇقىم بولدى. مالىيىنى مۇۋاپىق قىسىش سىياسىتىدە داۋاملىق چىڭ تۇرۇپ، بىر قاتار كىرىمنى ئاشۇرۇپ، چىقىمنى تېجەش تەدبىرلىرى قوللىنىلغانلىقتىن، مالىيە كىرىمى داۋاملىق ئاشتى، چىقىم ئۈنۈملۈك كونترول قىلىندى. مۆلچەرلىنىشىچە، يەرلىك مالىيە كىرىمى 4 مىليارد 700 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئوخشاش ئۆلچەم بويىچە سېلىشتۇرغاندا ئۆتكەن يىلدىكىدىن % 22.8 ئاشىدۇ؛ مالىيە چىقىمى 11 مىليارد يۈەن بولۇپ، ئاساسىي جەھەتتىن تەڭشەلگەندىن كېيىنكى خام چوت ئىچىدە تىزگىنلىنىپ، ئوخشاش ئۆلچەم بويىچە سېلىشتۇرغاندا ئۆتكەن يىلدىكىدىن % 10.2 ئېشىپ كېتىدۇ. تۈرلۈك ئامانەت پۇل مۇقىم ئاشتى، ئىناۋەتلىك قەرز كۆلىمى كۆپەيدى، تارقىتىلىدىغان پۇل خېلى ياخشى كونترول قىلىندى. مۆلچەرلىنىشىچە، يىل ئاخىرىدا پۇل مۇئامىلە ئاپپاراتلىرىنىڭ تۈرلۈك ئامانەت پۇل قالدۇقى 101 مىليارد 250 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئاخىرىدىكىدىن 18 مىليارد 200 مىليون يۈەن ئاشىدۇ، بۇنىڭ ئىچىدە: شەھەر، يېزا ئاھالىلىرىنىڭ ئامانەت پۇل قالدۇقى 57 مىليارد 580 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئاخىرىدىكىدىن 920 مىليون يۈەن ئاشىدۇ. يىل ئاخىرىدا تۈرلۈك قەرز پۇل قالدۇقى 101 مىليارد 620 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئاخىرىدىكىدىن 17 مىليارد 500 مىليون يۈەن ئاشىدۇ؛ ئىناۋەتلىك قەرز تارقىتىش جەھەتتە، نۇقتىلىق ھالدا يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى، يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى سېتىۋېلىش، مەھسۇلاتى بازارلىق، ئۈنۈمى بار كارخانىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىشى ھەمدە نۇقتىلىق قۇرۇلۇش ۋە تېخنىكا ئۆزگەرتىش قاتارلىقلارغا مەدەت بېرىلدى، مۆلچەرلىنىشىچە، تارقىتىلغان پۇل 580 مىليون يۈەن بولۇپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن 6 مىليارد 990 مىليون يۈەن ئاز تارقىتىلدى.

(5) تاشقى ئىقتىساد - سودا داۋاملىق ئاشتى، چەت ئەل سودىگەرلىرىنىڭ بىۋاسىتە سالغان مەبلىغى مۇقىم بولدى. تاشقى سودىدا تۈرلۈك قىيىنچىلىقلار يېڭىلىپ، ئىمپورت - ئېكسپورت ئومۇمىي سوممىسى داۋاملىق ئاشتى. مۆلچەرلىنىشىچە، بۇ بىر يىلدا ئىمپورت-ئېكسپورت ئومۇمىي سوممىسى 1 مىليارد 400 مىليون ئامېرىكا دوللىرىغا يېتىپ، ئوخشاش ئۆلچەم بويىچە سېلىشتۇرغاندا، ئالدىنقى يىلدىكىدىن % 6.2 ئاشىدۇ؛ بۇنىڭ ئىچىدە: ئېكسپورت ئومۇمىي سوممىسى 529 مىليون ئامېرىكا دوللىرى بولۇپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن % 16.4 تۆۋەنلەيدۇ؛ ئىمپورت ئومۇمىي سوممىسى 850 مىليون ئامېرىكا دوللىرىغا يېتىپ % 28.5 ئاشىدۇ. چەت ئەلدىن سودىگەر چاقىرىپ، مەبلەغ كىرگۈزۈش خىزمىتى كۈچەيتىلىپ، چەت ئەل مەبلىغى يۆنىلىشىگە پائال يېتەكچىلىك قىلىنىپ، چەت ئەل مەبلىغى يۆنىلىشى مۇۋاپىقلاشتۇرۇلدى. يەككە تۈر بويىچە سېلىنىدىغان مەبلەغ كۆلىمى كۆپىيىدۇ: شەھەر، بازار ئاھالىلىرىنىڭ تۇرمۇش خىراجىتى كىرىمى 4250 يۈەنگە يېتىپ، 409 يۈەن ئاشىدۇ.

يېزىلاردا كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، سۇنى ياخشىلاش خىزمىتىدە خېلى زور ئىلگىرىلەش بولدى. مۆلچەرلىنىشىچە، سۇ ياخشىلاش قۇرۇلۇشى تۈرىدىن 479 تۈر ئورۇندىلىپ، 1 مىليون 440 مىڭ ئادەم ۋە 4 مىليون 870 مىڭ تۇياق چارۋىنىڭ سۇ مەسىلىسى ھەل قىلىنىدۇ. مىليون كىشىنىڭ كىيىم - كېچەك، يېمەك - ئىچمەك مەسىلىسى ھەل قىلىش قۇرۇلۇشى ئومۇمىيۈزلۈك يولغا قويۇلدى، نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش خىزمىتىدە كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلىندى، مۆلچەرلىنىشىچە، ئاپتونوم رايون بويىچە 210 مىڭ كىشى نامراتلىقتىن قۇتۇلىدۇ، 8000 ئائىلىلىك چارۋىچى ئولتۇراقلىشىدۇ، نامرات ناھىيىدىكى دېھقانلارنىڭ كىشى بېشى ئوتتۇرىچە كىرىمى 850 يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن 110 يۈەن ئەتراپىدا ئاشىدۇ.

1996-يىلى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنىڭ ئومۇمىي ۋەزىيىتى ياخشى بولدى، ماكرولۇق ئىگىلىكنىڭ ئومۇمىي مىقدارىنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇش ئەھۋالى كۆرۈنەرلىك ياخشىلاندى، لېكىن ئىقتىسادىي قۇرۇلما نامۇۋاپىق بولۇش، ئىقتىسادىي ئۈنۈم ناچار بولۇش ۋە ئىقتىسادنى ئاشۇرۇش ئۇسۇلى يىرىك بولۇش زىددىيىتى تېخىمۇ گەۋدىلىك بولدى، ئىقتىسادىي ئايلانمىدىكى تۆۋەندىكى مەسىلىلەرگە ھەرگىز سەل قاراشقا بولمايدۇ.

1) يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاساسىي يەنە بىر قەدەر ئاجىز. يېزا ئىگىلىك ئاساسىي ئەسلىھە قۇرۇلۇشى يېزا ئىگىلىكى بىلەن يېزا ئىقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئېھتىياجىغا ماسلىشالمايدۇ. قىسمەن سۇچىلىق ئەسلىھەلىرى كۆپ يىللاردىن بېرى رېمونتسىز قالغاچقا، تەبىئىي ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارى ئانچە كۈچلۈك ئەمەس، بۇ يىل يۈز بەرگەن كەلكۈن، تۆۋەن تېمپېراتۇرا، بوران، ھاشارات ئاپىتى قاتارلىق تەبىئىي ئاپەتلەرنىڭ يېزا ئىگىلىكىگە كۆرسەتكەن تەسىرى خېلى زور بولدى، بەزى رايونلاردا يېزا ئىگىلىك زىرائەتلىرىنىڭ بولۇپمۇ كېۋەزنىڭ ھوسۇلى تۆۋەنلەپ كېتىپ، كېۋەز ئومۇمىي ھوسۇلىدا يىللىق پىلان نىشانىنى ئورۇندىغىلى بولمىدى.

2) سانائەتنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمى ناچار بولدى، قىسمەن دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە ئىگىلىك باشقۇرۇشى قىيىنلاشتى، 1-ئايدىن 11-ئايغىچە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى مۇستەقىل ھېسابات قىلىدىغان سانائەت كارخانىلىرىنىڭ زىيان تارتىش دائىرىسى % 46.4 كە، زىيان سوممىسى 2 مىليارد 870 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن 1.37 ھەسسە ئېشىپ كەتتى. بولۇپمۇ يېنىك سانائەت، توقۇمىچىلىق سانائىتىنىڭ زىيىنى ئېغىر بولۇپ، ئىشلەپچىقىرىش، ئىگىلىك باشقۇرۇشى قىيىنلاشتى، خىزمەتتىن ئايرىلىپ، ئىش كۈتۈپ تۇرغانلارنىڭ سانى كۆپىيىپ كەتتى، بۇ مەسىلىلەرنىڭ كۆرۈلۈشىدە بازاردىكى تەمىنلەش بىلەن تەلەپ مۇناسىۋىتىنىڭ ئۆزگىرىشى ھەم مال باھاسىنىڭ ئۆسۈشى سەۋەبلىك تەننەرخ ئېشىپ كېتىش ئامىلى بار بولسىمۇ، لېكىن ئاساسلىقى كۆپ يىللاردىن بېرى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلار ئىسلاھاتىنىڭ ئارقىدا قالغانلىقى، ئىقتىسادىي قۇرۇلمىنى تەڭشەشنىڭ كېچىككەنلىكى، كارخانىلارنىڭ مەھسۇلات قۇرۇلمىسى بىلەن تەشكىلىي قۇرۇلمىسىنىڭ بازار ئېھتىياجى بىلەن بازار رىقابىتىگە ماس كېلەلمەيدىغانلىقىدەك كۆپ قاتلاملىق زىددىيەت مەركەزلىك ئەكس ئېتىدۇ.

باھاسىنىڭ ھەددىدىن زىيادە تېز ئۆسۈپ كېتىشىنى تىزگىنلەشتە قىيىنچىلىق ئېغىر.

يۇقىرىدىكى مەسىلىلەر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئۆتكەن يىللىق خەلق ئىگىلىكى تەرەققىياتىغا بىۋاسىتە تەسىر كۆرسىتىپ، ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى، تاشقى سودا ئېكسپورتى قاتارلىق ئىقتىسادىي كۆرسەتكۈچلەردە يىللىق پىلان نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرالماسلىققا سەۋەبچى بولدى. بۇنىڭغا بىز يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىشىمىز ھەمدە 1997 - يىللىق ئىقتىسادىي پىلان خىزمىتىدە تارىخىي پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، ئارتۇقچىلىق ئارقىلىق يېتەرسىزلىكنى تولۇقلاپ، قىيىنچىلىقنى يېڭىپ، ئىقتىسادىي تۈزۈلمە بىلەن ئىقتىسادنى ئاشۇرۇش ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىشنى پائال ئىلگىرى سۈرۈپ، قۇرۇلمىنى تەڭشەشنى تېزلىتىپ، ئالغا ئىلگىرىلەش داۋامىدا بۇ زىددىيەت ۋە مەسىلىلەرنى ئوبدان ھەل قىلىشىمىز لازىم.

2. 1997 - يىللىق خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى ھەم ماكرولۇق تەڭشەش - كونترول قىلىش نىشانى

ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىسادىي خىزمەت يىغىنى بەلگىلىگەن، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 1997 - يىللىق ئىقتىسادىي خىزمىتىنىڭ ئومۇمىي تەلىپى-دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ۋە پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشيەن، فاڭجېنىدا قەتئىي چىڭ تۇرۇپ، پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 5-، 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ۋە مەركەزنىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىق خىزمىتى توغرىسىدىكى يوليورۇقىنىڭ روھىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئىزچىل ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئىسلاھات، تەرەققىيات، مۇقىملىقنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىپ، تۈپ خاراكتېرلىك ئىككى ئۆزگەرتىشنى ھەقىقىي تۈردە ئىلگىرى سۈرۈپ، ماكرولۇق تەڭشەش - كونترول قىلىشنى كۈچەيتىپ ۋە ياخشىلاپ، شىنجاڭنى پەن - مائارىپ ئارقىلىق گۈللەندۈرۈش ستراتېگىيىسى بىلەن ئۈستۈنلۈككە ئىگە بايلىق مەنبەلىرىنى ئۆزگەرتىش ستراتېگىيىسىنى ئەستايىدىل يولغا قويۇپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاساس ئورنىنى كۈچەيتىپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، قۇرۇلمىنى تەڭشەش سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، ئاساس ئەسلىھە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، تۈۋرۈك كەسىپلەرنى راۋاجلاندۇرۇپ ۋە زورايتىپ، ئىگىلىكنىڭ يېڭى ئېشىش نۇقتىلىرىنى يېتىلدۈرۈپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى تىرىشىپ ئاشۇرۇپ، مال باھاسىنىڭ ئۆسۈش ھەجمىنى يەنىمۇ تۆۋەنلىتىپ، پائال بازار ئېچىپ، سىرتقا ئېچىۋېتىش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ، خەلق ئىگىلىكىنىڭ ئۇدا، تېز، ساغلام تەرەققىي قىلىشىنى ۋە جەمئىيەتنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك ئىلگىرىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىن ئىبارەت.

مۇشۇ تەلەپكە ھەمدە ئاپتونوم رايوننىڭ 9 - بەش يىللىق پىلانىدىكى ئومۇمىي نىشان بىلەن ئۆزئارا تۇتاشتۇرۇش پرىنسىپىغا ئاساسەن، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 1997 - يىللىق خەلق ئىگىلىكى بىلەن ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ ماكرولۇق تەڭشەش - كونترول قىلىش نىشانى مۇنداق بېكىتىلدى:

ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتىنى 115 مىليارد يۈەنگە يەتكۈزۈپ، مۇقىم باھا بويىچە ھېسابلىغاندا، بۇ يىلقىدىن مۆلچەرەن % 11 ئاشۇرۇش، بۇنىڭ ئىچىدە: 1 - كەسىپنىڭكىنى % 10، 2 - كەسىپنىڭكىنى % 11، 3 - كەسىپنىڭكىنى % 12 ئاشۇرۇش.

(ئاخىرى 3 - بەتتە)

(بېشى 2 - بەتتە)

يەرلىكنىڭ ئومۇمىي ئىجتىمائىي مۇقىم مۈلۈككە سېلىنىدىغان مەبلەغ كۆلىمىنى 24 مىليارد 270 مىليون يۈەنگە يەتكۈزۈپ، بۇ يىلقىدىن مۆلچەرەن % 24.5 ئاشۇرۇش.

تاۋارلارنىڭ پارچە سېتىلىش باھاسىنىڭ ئۆسۈش ھەجمىنى% 9 ئەتراپىدا كونترول قىلىش، تىرىشىپ% 8 ئىچىدە كونترول قىلىشنى قولغا كەلتۈرۈش، ئاھالىلەرنىڭ ئىستېمال بۇيۇملىرى باھاسىنىڭ ئۆسۈش ھەجمىنى % 10 ئاستىدا كونترول قىلىش.

يەرلىك مالىيە كىرىمىنى 5 مىليارد 400 مىليون يۈەنگە يەتكۈزۈپ، بۇ يىلقىدىن مۆلچەرەن % 15 ئاشۇرۇش.

تاشقى سودا ئىمپورت - ئېكسپورت ئومۇمىي سوممىسىنى 1 مىليارد 400 مىليون ئامېرىكا دوللىرىغا يەتكۈزۈپ، ئۆتكەن يىلدىكى سەۋىيىنى ساقلاپ قېلىش، بۇنىڭ ئىچىدە، ئېكسپورت ئومۇمىي سوممىسىنى 600 مىليون ئامېرىكا دوللىرىغا يەتكۈزۈپ، بۇ يىلقىدىن مۆلچەرەن % 9.1 ئاشۇرۇش.

نوپۇسنىڭ تەبىئىي كۆپىيىش نىسبىتىنى ‰ 17 ئىچىدە كونترول قىلىش.

1997 - يىللىق ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي مۇھىتقا نەزەر سالىدىغان بولساق، بىز نۇرغۇنلىغان پايدىلىق شارائىتلارغا، ئەزەلدىن كۆرۈلۈپ باقمىغان ياخشى پۇرسەتكە ئىگىمىز. بىرىنچىدىن، يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىكى ئىسلاھات ۋە تەرەققىيات ئارقىلىق، ئاپتونوم رايونىمىز بۇنىڭدىن كېيىنكى زور تەرەققىيات ئۈچۈن مەلۇم ماددىي ئاساس سېلىپ، خېلى ياخشى بولغان ماكرو ئىگىلىك مۇھىتىنى ياراتتىھەمدە شىنجاڭنىڭ ئەمەلىيىتىنى چىقىش قىلىپ، ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى تېزلىتىدىغان يېڭى يول تېپىپ، توغرا بولغان تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنى بەلگىلەپ چىقتى، ئىككىنچىدىن، دۆلەت شەرق بىلەن غەرب ئوتتۇرىسىدىكى پەرقنىڭ چوڭىيىپ كېتىش مەسىلىسىگە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، كەسىپ سىياسىتى ۋە ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى جايلاشتۇرۇش قاتارلىق جەھەتلەردە پائال تەدبىر قوللىنىپ، ئوتتۇرا ۋە غەربىي رايونلارنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىۋاتىدۇ، ئاپتونوم رايونىمىز بولسا دۆلەتنىڭ تاۋار پاختا بازىسى، ئازوت ئوغۇت بازىسى ۋە نېفىت، گاز، خىمىيە سانائىتى بازىسى قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىۋاتىدۇ. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ ئومۇمىي ۋەزىيىتىگە مۇناسىۋەتلىك بەزى مۇھىم ئاساس ئەسلىھە ۋە ئۈستۈنلۈككە ئىگە كەسىپ تۈرلىرى ئارقا - ئارقىدىن قۇرۇلۇشقا باشلىدى ياكى دۆلەت پىلان كومىتېتىنىڭ تەستىقى بىلەن تۈر تۇرغۇزۇلدى، دۆلەتنىڭ شىنجاڭغا سېلىنىدىغان مەبلەغ سالمىقىنى داۋاملىق ئاشۇرۇشى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى زور دەرىجىدە ئىلگىرى سۈرىدۇ. ئۈچىنچىدىن، يېزا ئىگىلىكىنى كەڭ كۆلەمدە تەرەققىي قىلدۇرۇش يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى يەنىمۇ كېڭەيتىدۇ، پارتىيىنىڭ يېزىلارغا قاراتقان بىر يۈرۈش سىياسەتلىرى ئىزچىل ئەمەلىيلىشىپ، دېھقانلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىشنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئاكتىپلىقىنى يەنىمۇ قوزغىدى، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاساس ئورنى يەنىمۇ مۇستەھكەملەندى، بۇنىڭ بىلەن دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىدىن يەنە مول ھوسۇل ئېلىش ھەمدە ئىقتىسادىي تەرەققىيات ۋە جەمئىيەت ئامانلىقى ئۈچۈن ياخشى ئاساس سېلىندى. تۆتىنچىدىن، دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتى ۋە زامانىۋى كارخانا تۈزۈمىنى نۇقتىدا سىناق قىلىشنىڭ يولغا قويۇلۇشىغا ھەمدە تۈرلۈك تەڭشەش ۋە ياخشىلاشقا بۇراپ، بازار ئېھتىياجىنى يېتەكچى قىلىپ، قۇرۇلمىنى تەڭشەش بىلەن كەسىپنىڭ دەرىجىسىنى ئۆستۈرۈشنى تېزلىتىپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش، مەبلەغ قۇرۇلمىسىنى ياخشىلاپ، كەسىپ پىلانلاش، كەسىپنى سىياسەت ئارقىلىق يېتەكلەش ۋە تۈر تەكشۈرۈپ تەستىقلاشنى چىڭىتىشنى كۈچەيتىش ئارقىلىق، كىچىك كۆلەملىك، تۆۋەن سەۋىيىلىك تەكرار قۇرۇشتىن ساقلىنىش.

4) ئىقتىسادىي تۈزۈلمىنى ئۆزگەرتىش بىلەن ئىقتىسادنى ئاشۇرۇش ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىشنى ئىلگىرى سۈرۈش. يېزا ئىگىلىكىنى ئىقتىسادىي خىزمەتلەرنىڭ مۇھىم ئورنىغا قويۇشتا داۋاملىق چىڭ تۇرۇپ، دېھقانلارنىڭ كىشى بېشى ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمىنى ئۆستۈرۈش جەھەتتە كۆپ كۈچ سەرپ قىلىش، سانائەتتە بىر نەچچە كونكرېت ئەمەلىي كۈچ ھەم داڭلىق مەھسۇلاتلار باشلامچى قىلىنغان كارخانىلار گۇرۇھىنى ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈپ، كارخانىلارنىڭ سېتىش كىرىمى ۋە پايدا سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش، ھەرقايسى ساھە، ھەرقايسى كەسىپلەر پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، تەرەققىياتنى تېزلىتىش لازىم. جايلار ئۆز ئارتۇقچىلىقلىرى ۋە ئەۋزەللىكلىرىنى جارى قىلدۇرۇپ، كوزېر مەھسۇلات يارىتىپ، بازار ئىگىلەش نىسبىتىنى ئۆستۈرۈپ، ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈشى كېرەك.

5) دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنىڭ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش ئۈچۈن ياخشى مۇھىت يارىتىش. ئومۇمىي مىقدارنى تەڭشەش - كونترول قىلىش بىلەن قۇرۇلمىنى تەڭشەشنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈشتە چىڭ تۇرۇپ، ماكرولۇق تەڭشەش - كونترول قىلىشنىڭ مىكرو پائالىيەتلەرگە بولغان يېتەكچىلىك قىلىش ۋە ئىلگىرى سۈرۈش رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، باراۋەر ئاساستا رىقابەتلىشىدىغان بازار مۇھىتى يارىتىش، مۇكەممەل بولغان ئىجتىمائىي كاپالەتلىك تۈزۈمىنى ئورنىتىش.

6) ئىقتىساد بىلەن جەمئىيەتنىڭ ماسلاشقان ھالدا تەرەققىي قىلىشنى ئىلگىرى سۈرۈش. پەن - تېخنىكا، مائارىپ ھەمدە تۈرلۈك ئىجتىمائىي ئىشلارنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك تەرەققىي قىلىشنى داۋاملىق ئىلگىرى سۈرۈپ، نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىنى قاتتىق كونترول قىلىپ، ئىزچىل تەرەققىي قىلىش ستراتېگىيىسىدە چىڭ تۇرۇپ، بايلىقنى تېجەپ، مۇھىتنى ئاسراپ، شەھەر - يېزا ئاھالىلىرىنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنى داۋاملىق ئۆستۈرۈپ، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ھەقىقىي تۈردە كۈچەيتىپ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش بىلەن ئىجتىمائىي ئىشلارنىڭ ماسلاشقان ھالدا تەرەققىي قىلىشنى ئىلگىرى سۈرۈش.

3. 1997 - يىللىق خەلق ئىگىلىكى تەرەققىياتى بىلەن ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىلىرى

1) يېزا ئىگىلىكى بىلەن يېزا ئىقتىسادىي خىزمىتىنى ھەقىقىي تۈردە كۈچەيتىپ، تىرىشىپ يېزا ئىگىلىكىدىن مول ھوسۇل ئېلىپ، يېزا ئىقتىسادىنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك تەرەققىي قىلىشنى ئىلگىرى سۈرۈش.

يېزا ئىگىلىكىنى پەن - تېخنىكا ئارقىلىق گۈللەندۈرۈشتە داۋاملىق چىڭ تۇرۇپ، ئاشلىق مەھسۇلات مىقدارىنى مۇقىم ئاشۇرۇپ، پاختا ئىشلەپچىقىرىشىنى تىرىشىپ ئاشۇرۇپ، چارۋىچىلىقنى تېز تەرەققىي قىلدۇرۇپ، يېزا 2 - ، 3 - كەسىپلىرىنىڭ تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلىتىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىرىمىنى ئاشۇرۇپ، يېزا ئىقتىسادىنىڭ گۈللىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم. پىلاندا يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاشقان يېزا ئىگىلىكىنى پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ گۈللەندۈرۈشنى ياخشى ئېلىپ بېرىپ، دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنىڭ بىرلىك مەھسۇلاتىنى ئاشۇرۇش، دائىملىق مەھسۇلاتنى ئاشۇرۇش تېخنىكىلىرىنى مۇستەھكەملەش ئاساسىدا، تارقىلىش دائىرىسى كەڭ ، ھەر تەرەپلىمە يۈرۈشلەشكەن ئىلغار ئەمەلىي تېخنىكىلارنى كېڭەيتىشنى تېزلىتىپ، ئاشلىق، پاختىدىن كەڭ كۆلەمدە مول ھوسۇل ئېلىش تېخنىكىسىنى زور كۈچ بىلەن كېڭەيتىپ، كەڭ ئەنلىك سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ كېۋەز تېرىش، سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ قوناق، قىزىلچا، بۇغداي تېرىشنى پائال تەرەققىي قىلدۇرۇپ، سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىش كۆلىمىنى تىرىشىپ 10 مىليون 800 مىڭ موغا يەتكۈزۈش، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى باھاسىنى مۇقىملاشتۇرۇپ، ئىلغار تېخنىكىلارنى كېڭەيتىپ قوللىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈش، دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنىڭ يېڭى سورتلىرىنى كىرگۈزۈپ ۋە كېڭەيتىپ، ئۇرۇقچىلىق قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىپ، ياخشى سورتلىشىش كۆلىمىنى كېڭەيتىش، كېسەللىك ھاشاراتلىرىنىڭ ھەر تەرەپلىمە ئالدىنى ئېلىشنى، بولۇپمۇ كېۋەز پىتىنىڭ ئالدىنى ئېلىشنى كۈچەيتىپ، زىرائەتلەرنى ئۆستۈرۈش ۋە پەرۋىش قىلىشنى ياخشى ئېلىپ بېرىش.

يېزا ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، يېزا ئىقتىسادىنى جانلاندۇرۇش. مەھسۇلاتقا بىرلەشتۈرۈپ ئائىلىلەرگە ھۆددىگە بېرىش ئاساس قىلىنغان مەسئۇلىيەت تۈزۈمى بىلەن بىرلىككە كەلتۈرۈش، پارچىلاش بىرلەشتۈرۈلگەن قوش قاتلاملىق ئىگىلىك باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى مۇقىملاشتۇرۇپ ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈپ، تۈرلۈك يېزا ئىقتىسادىي سىياسەتلىرىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، يەر ھۆددىگەرلىك قەرەلىنى ئۇزارتىش خىزمىتىنى ئومۇمىيۈزلۈك قانات يايدۇرۇش، يېزىلارنىڭ كەسىپلىشىش دەرىجىسىنى پائال تېزلىتىپ، يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى ئىشلەپچىقىرىش، ئوبوروت قىلىش ۋە پىششىقلاپ ئىشلەپ مەھسۇلاتقا ئايلاندۇرۇشنى چۆرىدىگەن ھالدا، شىركەت دېھقانلار بىلەن قوشۇلۇش، بازار دېھقانلار بىلەن بىرلىشىش، كەسىپىي بازار ۋە كەسىپىي جەمئىيەتلەر دېھقانلار بىلەن قوشۇلۇش ھەمدە دۆلەت كارخانىلىرى دېھقانلار بىلەن بىرلىشىش قاتارلىق كۆپ خىل ئۇسۇللارنى قوللىنىپ، ئىشلەپچىقىرىش بىلەن سېتىش بىرلەشتۈرۈلگەن، سودا - سانائەت، يېزا ئىگىلىكى بىر گەۋدە قىلىنغان ئىگىلىك باشقۇرۇش ئۇسۇلىنى قەدەممۇ قەدەم شەكىللەندۈرۈپ، ئىشلەپچىقىرىش، ئوبوروت، پىششىقلاپ ئىشلەش ئايرىۋېتىلىدىغان ئەھۋالنى ئۆزگەرتىپ، يېزا 2 - ، 3 - كەسىپلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ۋە زورايتىش.

چارۋىچىلىقنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك تەرەققىي قىلىشنى ئىلگىرى سۈرۈش. چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىدا چارۋىچىلارنى ئولتۇراقلاشتۇرۇش مەركەز قىلىنغان يايلاق قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى كۈچەيتىپ، چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ سۇچىلىق ئاساسىي قۇرۇلۇشى ۋە يەم - خەشەك بازىسى قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، يېڭىدىن 8000 ئائىلە چارۋىچىنى ئولتۇراقلاشتۇرۇش، 800 مىڭ مو سۈنئىي يايلاق قۇرۇش ۋەزىپىسىنى تىرىشىپ ئورۇنداش، دېھقانچىلىق بىلەن چارۋىچىلىقنى تەڭ ئېلىپ بېرىش، تېرىقچىلىق بىلەن باقمىچىلىقنى بىرلەشتۈرۈشنى يولغا قويۇپ، شەھەر ئەتراپى ۋە دېھقانچىلىق رايونلىرى چارۋىچىلىقنى زور كۈچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇرۇپ، ئاشلىقنى يەم - خەشەككە ئايلاندۇرۇشنى تېزلىتىپ، مىكرو ئورگانىزم ئارقىلىق يەم - خەشەك ساقلاش، بېرىپ، سۇ بىلەن تۇپراقنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇش، يۇقىرى ئېقىم بىلەن تۆۋەن ئېقىمنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇش ۋە ئېكولوگىيىنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇش پىرىنسىپىغا ئاساسەن، «يەر قانۇنى»ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ مۇناسىۋەتلىك قانۇن، بەلگىلىملىرىنى قاتتىق ئىجرا قىلىپ، يەر ئېچىش رۇخسەتنامىسىنى تەكشۈرۈپ تەستىقلاش تەرتىپى ۋە ھوقۇق چېكىگە ئاساسەن تارقىتىش ئارقىلىق، يەر ئېچىشنى قانۇن بويىچە تەرتىپلىك ئېلىپ بېرىپ، زاپاس يەر بايلىقىدىن داۋاملىق مۇۋاپىق پايدىلىنىشقا ھەقىقىي تۈردە كاپالەتلىك قىلىش.

2) مەھسۇلات قۇرۇلمىسىنى پائال تەڭشەپ، كارخانا باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، سانائەت ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنىڭ يۇقىرى كۆتۈرۈلۈشىنى ئىلگىرى سۈرۈش

ئىككى تۈپ ئۆزگەرتىشنى ئىلگىرى سۈرۈشنى زىچ چۆرىدەپ، زامانىۋى كارخانا تۈزۈمى ئورنىتىشنى نىشان قىلىپ، دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتىنى داۋاملىق چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، كارخانا باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، سۈپەت، سورت، ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈشنى چىڭ تۇتۇپ، مەھسۇلات قۇرۇلمىسىنى تەڭشەشنى تېزلىتىپ، كارخانىلارنىڭ بازاردا رىقابەتلىشىش ئىقتىدارى بىلەن ماسلىشىش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىپ، تىرىشىپ ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى كۆرۈنەرلىك ئۆستۈرۈش. پىلاندا سانائەت قوشۇلما قىممىتى 29 مىليارد 800 مىليون يۈەن قىلىپ ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، بۇ يىلقىدىن مۆلچەرەن % 11 ئاشۇرۇلدى؛ نېفىت مەھسۇلات مىقدارى 16 مىليون 250 مىڭ توننا بولۇپ، % 13.2 ئاشۇرۇلدى؛ پىششىقلاپ ئىشلىنىدىغان نېفىت 9 مىليون 160 مىڭ توننا بولۇپ، % 17.9 ئاشۇرۇلدى؛ ھاسىل قىلىنىدىغان توك مىقدارى 15 مىليارد كىلوۋات سائەت بولۇپ، % 12.9 ئاشۇرۇلدى؛ پولات ماتېرىيال 850 مىڭ توننا بولۇپ، % 4.8 ئاشۇرۇلدى؛ شېكەر 400 مىڭ توننا بولۇپ، % 14.3 ئاشۇرۇلدى؛ ئېتىلېن 140 مىڭ توننا بولۇپ، % 14.8 ئاشۇرۇلدى؛ پولى ئېستىر ياپراقچىسى 42 مىڭ توننا؛ تۆمۈر يولدا توشۇلىدىغان يۈك مىقدارى 26 مىليون توننا بولۇپ، % 1.2 ئاشۇرۇلدى؛ بۇنىڭ ئىچىدە سۇلېخې ئېغىزىدا تاپشۇرۇلىدىغان يۈك مىقدارى 18 مىليون 500 مىڭ توننا بولۇپ، % 10.1 ئاشۇرۇلدى؛ ئاۋئاتسىيە ترانسپورت ئوبوروت مىقدارى 320 مىليون توننا - كىلومېتر بولۇپ، % 4.6 ئاشۇرۇلدى؛ پوچتا - تېلېگراف ئومۇمىي كەسىپىي مىقدارى 1 مىليارد 900 مىليون يۈەن بولۇپ، % 40.7 ئاشۇرۇلدى، ئاساسلىق تەدبىرلەر تۆۋەندىكىلەردىن ئىبارەت:

«ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ يەرلىك دۆلەت ئىلكىدىكى سانائەت كارخانىلىرىنى يەنىمۇ ياخشى باشقۇرۇش توغرىسىدىكى پىكرى»نى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئۇنى چىڭ تۇتۇپ ماددىمۇ ماددا ئەمەلىيلەشتۈرۈش، ئىشلەپچىقىرىشنى «بازارلىقلىرىنى ئاشۇرۇش، ئادەتتىكىلىرىگە چەك قويۇش، كاساتلىرىنى توختىتىش»پرىنسىپىغا ئاساسەن تەشكىللەپ، سانائەت ئىشلەپچىقىرىشىدىكى گەۋدىلىك مەسىلىلەرنى ماسلاشتۇرۇپ ياخشى ھەل قىلىش، بازىرى بار، ئۈنۈمى ياخشى بولغان ئېنېرگىيە، يېزا ئىگىلىكىگە ياردەم بېرىدىغان، خام ئەشيا ماتېرىيال قاتارلىق مەھسۇلاتلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىشىنى خام ئەشيا، ئېلېكتر كۈچى، ترانسپورت، مەبلەغ قاتارلىق جەھەتلەردىن زور كۈچ بىلەن قوللاش، پاختا توقۇمىچىلىق كارخانىلىرىنى خام ئەشيا بىلەن تەمىنلەش ۋە مەبلەغ جەھەتتە قوللاشنى ياخشى يولغا قويۇپ، ئۇلارنىڭ مەھسۇلات

ھەمدە ئىقتىسادىي تەرەققىيات تەرەققىيات ۋە جەمئىيەت ئامانلىقى ئۈچۈن ياخشى ئاساس سېلىندى. ئۈچىنچىدىن، دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتى ۋە زامانىۋى كارخانا تۈزۈمىنى ئورنىتىشتا سىناق قىلىشنىڭ يولغا قويۇلۇشىغا ھەمدە تۈرلۈك ئىسلاھات تەدبىرلىرىنىڭ يۈرۈشلەشتۈرۈلۈپ ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈشىگە، بىر تۈركۈم ئۇقتىلىق ئېنېرگىيە، قاتناش، خام ئەشيا، ماتېرىيال قۇرۇلۇشلىرىنىڭ كەينى-كەينىدىن پۈتۈپ ئىشقا كىرىشتۈرۈلۈشىگە ئەگىشىپ، خەلق ئىگىلىكىنىڭ «بوتۇلكا بوغۇزى» لىق چەكلىشى يەنىمۇ پەسىيىپ، سانائەت ئىگىلىكىنىڭ پۇختا، ساغلام تەرەققىي قىلىشىنى پايدىلىق شارائىت بىلەن تەمىنلىدى. بەشىنچىدىن، ئىجتىمائىي ئۈنۈملۈك تەمىنلەش داۋاملىق ئېشىپ، تەمىنلەش بىلەن تەلەپ ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەت يەنىمۇ پەسەيدى، بۇنىڭ بىلەن ھەددىدىن زىيادە تېز ئۆسۈۋاتقان مال باھاسىنى كونترول قىلىش خېلى ياخشى ماددىي كاپالەتكە ئىگە بولۇپ، ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى خېلى ئازادە بولغان ماكرو مۇھىت بىلەن تەمىنلىدى. لېكىن كېلەر يىللىق ئىقتىسادىي ئايلانمىدا قۇرۇلما دېگەندەك مۇۋاپىق بولماسلىق، كارخانىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش، ئىگىلىك باشقۇرۇشى قىيىن بولۇش، ئىقتىسادىي ئۈنۈم يۇقىرى بولماسلىق، تاشقى سودا ئېكسپورتىدا قىيىنچىلىق ئېغىر بولۇش، مالىيە قىيىنچىلىقى ئېغىرلىشىپ كېتىش، مال باھاسىنىڭ ئۆرلەپ كېتىش بېسىمى ئېغىر بولۇش قاتارلىق بەزى سەل قاراشقا بولمايدىغان مەسىلىلەر ۋە زىددىيەتلەر ساقلانماقتا، بۇلار ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىنىڭ ساغلام تەرەققىي قىلىشىنى داۋاملىق چۇشەپ قويىدۇ. بىز پايدىلىق شارائىتتىن تولۇق پايدىلىنىپ، پايدىسىز ئامىللارنى تىرىشىپ تۈگىتىپ، مەركىزىي كومىتېت ئىقتىسادىي خىزمەت يىغىنى، مەملىكەتلىك پىلان يىغىنى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىسادىي خىزمەت يىغىنىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئىسلاھات، تەرەققىيات، مۇقىملىقنىڭ مۇناسىۋىتىنى يەنىمۇ ياخشى ھەل قىلىپ، يېڭى يىلدا يېڭى ئىلگىرىلەشلەرنى قولغا كەلتۈرۈشىمىز لازىم.

ئاپتونوم رايوننىڭ 1997 - يىللىق خەلق ئىگىلىكى بىلەن ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانىنى تۈزۈش ۋە يولغا قويۇشتا، تۆۋەندىكى پرىنسىپقا قەتئىي چىڭ تۇرۇش كېرەك:

1) مۇقىملىق ئىچىدە ئىلگىرىلەشتە قەتئىي چىڭ تۇرۇش. ئىقتىسادنى ئاشۇرۇش بىلەن ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈشنىڭ مۇناسىۋىتىنى، ئومۇمىي مىقدارنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇش بىلەن ئىقتىسادىي قۇرۇلمىنى ياخشىلاشقا كاپالەتلىك قىلىشنىڭ مۇناسىۋىتىنى، ئىقتىسادنى داۋاملىق تەرەققىي قىلدۇرۇش بىلەن مال باھاسىنىڭ ئۆسۈشىنى كونترول قىلىشنىڭ مۇناسىۋىتىنى ياخشى بىر تەرەپ قىلىپ، تىرىشىپ سىياسىي، ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىققا كاپالەتلىك قىلىش بىلەن بىر ۋاقىتتا، پائال ئىزدىنىش ئىدىيىسىنى تىكلەپ، ئۈنۈملۈك سىياسەت، تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، ئىگىلىكنىڭ ئېشىش سۈرئىتى ۋە ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈپ، خەلق ئىگىلىكىنىڭ ئۇدا، تېز، ساغلام تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش.

2) ئومۇمىي مىقدارنى ياخشى تەڭپۇڭلاشتۇرۇش. مالىيىنى مۇۋاپىق قىسىش سىياسىتىنى داۋاملىق يولغا قويۇپ، مەبلەغ ئېھتىياجى بىلەن ئىستېمال ئېھتىياجىنىڭ مۇۋاپىق ئېشىشىغا كاپالەتلىك قىلىپ، ئىقتىسادنىڭ ئومۇمىي مىقدارنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇش بىلەن مۇھىم تاۋارلارغا بولغان تەمىنلەش بىلەن تەلەپنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇشنى ياخشى ئېلىپ بېرىپ، مال باھاسىنىڭ ئۆسۈش ھەجمىنى تۆۋەنلىتىشنى داۋاملىق تۈردە ماكرولۇق تەڭشەش - كونترول قىلىشنىڭ مۇھىم ۋەزىپىسى قىلىپ، مال باھاسىنىڭ ئۆسۈش نىسبىتىنىڭ ئىقتىسادنىڭ ئېشىش نىسبىتىدىن تۆۋەن بولۇشىنى ئىشقا ئاشۇرۇش.

3) قۇرۇلمىنى تەڭشەشنى چىڭ تۇتۇش. ئومۇمىي مىقدارنى ياخشى تەڭپۇڭلاشتۇرۇش شەرتى ئاستىدا، خىزمەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى قۇرۇلمىنى

قىلدۇرۇپ، يېزا 2 - ، 3 - كەسىپلىرىنىڭ تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلىتىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىرىمىنى ئاشۇرۇپ، يېزا ئىقتىسادىنىڭ گۈللىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم. پىلاندا يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاشقان قىممىتى 31 مىليارد 700 مىليون يۈەن بولۇپ، سېلىشتۇرۇشقا بولىدىغان باھا بويىچە ھېسابلىغاندا ئۆتكەن يىلقىدىن مۆلچەرەن %10 ئاشۇرۇلدى؛ ئاشلىق ئومۇمىي مەھسۇلاتى 8 مىليون توننا بولۇپ، %2.6 ئاشۇرۇلدى؛ پاختا ئومۇمىي مەھسۇلاتى 1 مىليون 150 مىڭ توننا بولۇپ، %21.1 ئاشۇرۇلدى؛ ياغلىق دان ئومۇمىي مەھسۇلاتى 350 مىڭ توننا بولۇپ، %12.9 ئاشۇرۇلدى؛ قىزىلچا ئومۇمىي مەھسۇلاتى 3 مىليون 800 مىڭ توننا بولۇپ، بۇ يىلقى بىلەن تەڭلەشتۈرۈلدى؛ گۆش ئومۇمىي مەھسۇلاتى 640 مىڭ توننا بولۇپ، %6.7 ئاشۇرۇلدى؛ سۈت مەھسۇلات مىقدارى 48 مىڭ توننا بولۇپ، %4.3 ئاشۇرۇلدى؛ بىنا قىلىنىدىغان لاياقەتلىك ئورمان كۆلىمى 800 مىڭ مو؛ يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 20 مىليارد 800 مىليون يۈەن بولۇپ، %26.1 ئاشۇرۇلدى. بۇ نىشاننى ئىشقا ئاشۇرۇشتا قوللىنىلىدىغان ئاساسلىق تەدبىرلەر تۆۋەندىكىلەردىن ئىبارەت:

ئاشلىق، پاختا ئومۇمىي مەھسۇلات نىشانىغا ھەقىقىي تۈردە كاپالەتلىك قىلىپ، تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى مۇۋاپىق تەڭشەش. پىلاندا ئاشلىق تېرىلغۇ كۆلىمى 24 مىليون مو (بىڭتۇەننىڭ 4 مىليون 600 مىڭ موسىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) قىلىپ ئورۇنلاشتۇرۇلدى؛ كېۋەز كۆلىمى 13 مىليون مو بولۇپ (بىڭتۇەننىڭ 4 مىليون 450 مىڭ موسىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ)، بۇ يىلقىدىن 1 مىليون مودىن ئارتۇقراق ئاشۇرۇلدى. ئاشلىق، پاختا ئىشلەپچىقىرىش پىلانىنىڭ ئورۇندىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئاساسلىقى بىرلىك مەھسۇلاتقا ھۇجۇم قىلىش، ئومۇمىي مەھسۇلاتنى ئاشۇرۇش كېرەك. ئۆز يېرىنىڭ شارائىتىغا قاراپ ئىش كۆرۈش، كۆپ خىل ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللىنىشتا چىڭ تۇرۇپ، تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى پائال، پۇختا تەڭشەپ، قوناق تېرىلغۇ كۆلىمىنى مۇقىملاشتۇرۇپ، بازار ئېھتىياجلىق بولغان بۇغداي، قوناق ئىشلەپچىقىرىشنى كۆپەيتىپ، ياغلىق دان، قىزىلچا، قوغۇن - تاۋۇز، كۆكتات، تاماكا قاتارلىق ئىقتىسادىي زىرائەتلەر ئىشلەپچىقىرىشنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئاساسلىق يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنىڭ مۇقىم ئېشىشىغا كاپالەتلىك قىلىش لازىم.

يېزا ئىگىلىكىگە سېلىنىدىغان سېلىنمىنى تىرىشىپ ئاشۇرۇپ، سۇچىلىق ئاساس قىلىنغان يېزا ئىگىلىك ئاساس ئەسلىھە قۇرۇلۇشىنى ھەقىقىي تۈردە چىڭ تۇتۇش. يېزا ئىگىلىكىنى ئۇنىۋېرسال تەرەققىي قىلدۇرۇشقا مەبلەغ سېلىش مېخانىزمىنى يەنىمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈپ، تۈرلۈك ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى قوللىنىپ، دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىن مەبلەغ قوبۇل قىلىپ، يېزا ئىگىلىكىگە سېلىنىدىغان سېلىنمىنى ئاشۇرۇش، «سۇ تېجەش بىلەن سۇنى كۆپەيتىشنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش، سۇ تېجەشنى ئاساس قىلىش» فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇپ، سۇنى تېجەپ، تېرىلغۇ يەرنى ئاشۇرۇشتىن ئىبارەت سۇچىلىق قۇرۇلۇشىنى زور كۈچ بىلەن قانات يايدۇرۇپ، سۇ تېجەش تېپىدىكى يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇپ، ئېرىق - ئۆستەڭلەردە سۇ سىڭىپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش، يەر تۈزلەش ۋە ئېرىق - ئۆستەڭلەرنى يۈرۈشلەشتۈرۈش قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىپ، سۇ بايلىقىدىن پايدىلىنىش كوئېففىتسېنتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش، پاختا بازىسى قۇرۇلۇشى مەبلىغىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتۇپ، بازا قۇرۇلۇشى قەدىمىنى تېزلىتىپ، 1 مىليون مو بوزيەر ئېچىش، 1 مىليون 200 مىڭ مو ئوتتۇرا، تۆۋەن ھوسۇللۇق يەرلەرنى ئۆزگەرتىش ۋەزىپىسىنى تىرىشىپ ئورۇنداش.

شەھەر ئەتراپى ۋە دېھقانچىلىق رايونلىرى چارۋىچىلىقىنى زور كۈچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇرۇپ، ئاشلىقنى يەم - خەشەككە ئايلاندۇرۇشنى تېزلىتىپ، مىكرو ئورگانىزم ئارقىلىق يەم - خەشەك ساقلاش، ئاممىياكلاشقان شاخ - شۇمبا ئارقىلىق چارۋا بېقىش تېخنىكىسىنى پائال كېڭەيتىش، ئەلمىي ئۇسۇلدا چارۋا بېقىشنى كۈچەيتىپ، نەسلىنى ياخشىلاشنى يولغا قويۇپ، چارۋا قۇرۇلمىسىنى تەڭشەشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، چارۋا، ئۆي قۇشلىرىنىڭ تاۋارلىشىش نىسبىتىنى ۋە چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىش سەۋىيىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش.

ئورمانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىدا بىر قەدەر مۇكەممەل بولغان ۋە تەرەققىي قىلغان ئورمانچىلىق ئېكولوگىيىلىك سىستېمىسى بىلەن ئورمانچىلىق كەسىپ سىستېمىسىنى بەرپا قىلىشتىن ئىبارەت يېتەكچى ئىدىيىدە داۋاملىق چىڭ تۇرۇپ، ئورمان تۈرلىرى قۇرۇلمىسىنى ياخشىلاپ، ئېتىز - ئېرىق ئورمان تورى قۇرۇلۇشى بىلەن ئىقتىسادىي ئورمان قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، بازار ئېھتىياجىغا ئاساسەن، جايلارنىڭ ئالاھىدە بايلىق ئۈستۈنلۈكىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، ئىقتىسادىي ئورماننى تېز تەرەققىي قىلدۇرۇش، جەنۇبىي شىنجاڭ رايونىدا قوشۇمچە قىممىتى يۇقىرى، بازىرى ياخشى، ساقلاش ھەم توشۇش ئاسان بولغان بادام، ياڭاق قاتارلىق مېۋىلەرنى پائال تەرەققىي قىلدۇرۇش؛ شىمالىي شىنجاڭ رايونىدا بولسا تەتۈر تېمپېراتۇرا بەلبېغى جۇغراپىيىلىك بايلىقىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، ئۈستۈنلۈككە ئىگە ئورمانچىلىق، باغۋەنچىلىكنى تەرەققىي قىلدۇرۇش.

يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ داۋاملىق ساغلام تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش. «پەن - تېخنىكىغا تايىنىش، ئومۇمىيۈزلۈك ئىلگىرى سۈرۈش، تۈرگە ئايرىپ يېتەكچىلىك قىلىش، نۇقتىلىقلىرىدا بۆسۈش ھاسىل قىلىش» تىن ئىبارەت يېتەكچى ئىدىيىدە چىڭ تۇرۇپ، دۆلەتنىڭ شىنجاڭدا نېفىت ئېچىش ۋە پاختا بازىسى قۇرۇشتەك پايدىلىق پۇرسىتىنى چىڭ تۇتۇپ، بىر نەچچە چاقنى ھەرىكەتلەندۈرۈپ، بىر نەچچە يولدا مېڭىپ، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈپ، يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى يېزا ئىگىلىكىدە يۇقىرى ھوسۇل ئېلىشنى تەرەققىي قىلدۇرۇش بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈپ، «سودا - سانائەت، يېزا ئىگىلىك» بىر گەۋدە قىلىنغان ۋەزىيەتنى قەدەممۇ قەدەم ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈپ، يېزا - بازار كارخانىلىرى بىلەن يېزا ئىگىلىكىنىڭ مۇناسىۋەتلىك بولۇش دەرىجىسىنى ئاشۇرۇش.

نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ، بېيىش قەدىمىنى تېزلىتىش. مىليون كىشىنىڭ كىيىم - كېچەك، يېمەك - ئىچمەك مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ۋە سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشى پىلانىنى داۋاملىق يولغا قويۇپ، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش، سۇ ياخشىلاش نىشان مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، مەبلەغنىڭ ئۈنۈملۈك سېلىنىشىنى ئاشۇرۇپ، كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش، سۇ ياخشىلاش ۋەزىپىسىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئورۇنداپ، يېزىلاردىكى نامرات كىشىلەرنىڭ كىيىم - كېچەك، يېمەك - ئىچمەك مەسىلىسىنى تېزدىن ھەل قىلىش. 1997 - يىلى 358 مىڭ كىشىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ئاپتونوم رايون بويىچە نامرات ناھىيىلەردىكى دېھقانلارنىڭ كىشى بېشى ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمىنى 950 يۈەنگە يەتكۈزۈپ، بۇ يىلقىدىن 100 يۈەن ئاشۇرۇش، 1 مىليون 344 مىڭ 700 ئادەم، 4 مىليون 96 مىڭ 500 تۇياق چارۋىنىڭ ئىچىملىك سۈيىنى ھەل قىلىش پىلانلاندى.

يەر بايلىقىدىن مۇۋاپىق پايدىلىنىش، يېزا ئىگىلىكىنى ئۇنىۋېرسال تەرەققىي قىلدۇرۇشتا ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ئاسراشقا ئەھمىيەت

ترانسپورت، مەبلەغ قاتارلىق جەھەتلەردىن زور كۈچ بىلەن قوللاش، پاختا توقۇمىچىلىق كارخانىلىرىنى خام ئەشيا بىلەن تەمىنلەش ۋە مەبلەغ جەھەتتە قوللاشنى ياخشى يولغا قويۇپ، ئۇلارنىڭ مەھسۇلات قۇرۇلمىسىنى تەڭشىشىگە ياردەم بېرىپ، مۇۋاپىق تۈردە پاختا سەپلەپ بېرىپ، ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈپ، پاختا توقۇمىچىلىق سانائىتىنىڭ چۈشۈپ كېتىش ۋەزىيىتىنى تېزدىن ئۆزگەرتىپ، سانائەت ئىقتىسادىنىڭ ساغلام تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش.

تېخنىكا تەرەققىياتى ئېگىنى كۈچەيتىپ، بازار ئېھتىياجىنى يېتەكچى قىلىپ، مەھسۇلات يارىتىشنى باشلامچى قىلىپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈشنى نىشان قىلىپ، كارخانىلارنىڭ تېخنىكا ئۆزگەرتىش قەدىمىنى زور كۈچ بىلەن ئىلگىرى سۈرۈپ، تېخنىكا سالمىقى يۇقىرى بولغان يېڭى مەھسۇلات، يېڭى تۈرلەرنى تىرىشىپ يارىتىپ، بازارغا ماس كېلىدىغان مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپچىقىرىش كۆلىمىنى كېڭەيتىپ، كارخانىلارنىڭ بازار رىقابىتى ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش. كارخانا باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، يىراقتا خەندەن پولات- تۆمۈر زاۋۇتىدىن، يېقىندا «1 - ئاۋغۇست» پولات زاۋۇتى ۋە ئۈرۈمچى نېفىت خىمىيە باش زاۋۇتىدىن ئۆگىنىش پائالىيىتىنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، كارخانا رەھبەرلىك بەنزىسى قۇرۇلۇشى ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەر قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، تەننەرخ مەركەز قىلىنغان كارخانىلارنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇشنى ھەقىقىي تۈردە چىڭىتىپ، ئېنېرگىيە تېجەپ، سەرپىياتنى تۆۋەنلىتىش، مەھسۇلاتنى سېتىشنى تېزلىتىش ۋە زىياننى تۈگىتىپ، پايدىنى ئاشۇرۇشنى چىڭ تۇتۇپ، مەبلەغ ئوبوروتىنى تېزلىتىپ، مەبلەغنىڭ ئىگىلىنىپ تۇرۇشىنى ئازايتىپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش.

3) مۇقىم مۈلۈككە مەبلەغ سېلىشنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مەبلەغ ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 1997 - يىللىق ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ ئېھتىياجى ھەم مەبلەغ توپلاش ئىمكانىيىتىگە ئاساسەن، يەرلىكنىڭ ئومۇمىي ئىجتىمائىي مۇقىم مۈلۈك مەبلىغى كۆلىمى 24 مىليارد 270 مىليون يۈەن قىلىپ ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، بۇ يىلقىدىن مۆلچەرەن %24.5 ئاشۇرۇلدى. بۇنىڭ ئىچىدە، دۆلەت ئورۇنلىرىنىڭ مەبلىغى 12 مىليارد 250 مىليون يۈەن بولۇپ، %20 ئاشۇرۇلدى؛ كوللېكتىپ مۈلۈكچىلىكىدىكى ئورۇنلارنىڭ مەبلىغى 3 مىليارد 780 مىليون يۈەن بولۇپ، %33.6 ئاشۇرۇلدى؛ يەككىلەرنىڭ مەبلىغى 4 مىليارد 650 مىليون يۈەن بولۇپ، %32.9 ئاشۇرۇلدى؛ باشقا مەبلەغلەر 3مىليارد 590 مىليون يۈەن بولۇپ، %20 ئاشۇرۇلدى. دۆلەت ئورۇنلىرىنىڭ مەبلىغىدە، ئاساسىي قۇرۇلۇش مەبلىغى 8 مىليارد 760 مىليون يۈەن بولۇپ، %20 ئاشۇرۇلدى؛ تېخنىكا يېڭىلاش، ئۆزگەرتىش مەبلىغى 2 مىليارد 500 مىليون يۈەن بولۇپ، %19 ئاشۇرۇلدى؛ ئۆي - زېمىن مەبلىغى 650 مىليون يۈەن بولۇپ، %30 ئاشۇرۇلدى. پىلاندا ئورۇنلاشتۇرۇلغان ئاپتونوم رايوننىڭ نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرى 30 بولۇپ، بۇنىڭ ئىچىدە، تارىم يېزا ئىگىلىك سۇغىرىش، سۇ چىقىرىش ۋە مۇھىت ئاسراش 1 - قارارلىق قۇرۇلۇشى، خوتەن لاسكوي ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ 4 - قارارلىق كېڭەيتىپ قۇرۇش قۇرۇلۇشى، ئالتاي تاغ ئاغزى سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسى، باي ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ 2 - قارارلىق كېڭەيتىپ قۇرۇش قۇرۇلۇشى، دۆلەت يولى 312 - لىنىيىسىنىڭ سايرام كۆلى - چىگىسخوزا بۆلىكى قاتارلىق 16 تۈردە ئومۇمىيۈزلۈك ياكى يەككە تۈر بويىچە ئىشقا كىرىشتۈرۈش

(ئاخىرى 5 - بەتتە)

8- نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتيىنىڭ5- يىغىنى 4-قېتىملىق ئومۇمي يىغىن ئۆتكۈزدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 10-مارت

تېلېگراممىسى. 8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتيىنىڭ 5-يىغىنى بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن «خەلق» ساربيدا 4-قېتىملىق ئومۇمي يىغىن ئۆتكۈزۈپ، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتيىي دائىمي كومىتېتىنىڭ خىزمەت دوكلاتىنى، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتيىي دائىمي كومىتېتىنىڭ «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ پېرىزا ئىگىلىك قانۇنى»نىڭ يولغا قويۇلۇشىنى تەكشۈرۈش ئىھۋالى توغرىسىدىكى دوكلاتىنى، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتيىي شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىغا تەيارلىق كۆرۈش كومىتېتىنىڭ خىزمەت دوكلاتىنى ئاڭلاپ ئۆتتى.

سياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8- نۆۋەتلىك كومىتېتى دائىمي كومىتېتىنىڭ 20- سانلىق يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 10-مارت تېلېگراممىسى. سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8-نۆۋەتلىك كومىتېتى دائىمي كومىتېتىنىڭ 20-سانلىق يىغىنى بۈگۈن چۈشتىن كېيىن بېيجىڭدا ئۆتكۈزۈلدى.

يىغىنغا ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۈروسى دائىمي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ رەئىسى لى رۇيخۇەن رياسەتچىلىك قىلدى.

يىغىندا ئالدى بىلەن مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن باش كاتىپى جۇ زۇلىننىڭ سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8- نۆۋەتلىك كومىتېتى 5-يىغىنىڭ ئىلگىرىلەش ئەھۋالى ۋە ھەرقايسى گۇرۇپپىلارنىڭ مۇزاكىرە ئەھۋالى توغرىسىدىكى دوكلاتى ئاڭلاپ ئۆتۈلدى.

يىغىندا سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8- نۆۋەتلىك كومىتېتى 5-يىغىنىڭ سىياسىي قارار لايىھىسى، سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8- نۆۋەتلىك كومىتېتى 5-يىغىنىڭ دائىمي كومىتېتىنىڭ خىزمەت دوكلاتى توغرىسىدىكى قارار لايىھىسى ماقۇللاندى.

يىغىندا يەنە سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك كومىتېتى تەكلىپ كومىتېتىنىڭ سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8- نۆۋەتلىك كومىتېتى 5-يىغىنىڭ تەكلىپ لايىھىسىنى تەكشۈرۈش ئەھۋالى توغرىسىدىكى دوكلات لايىھىسى ماقۇللاندى.

شىنجاڭ سەنئەت ئىنستىتۇتىنىڭ 1997 - يىللىق ئوقۇغۇچىقوبۇل قىلىش ئىلانى

ئىنستىتۇتىمىز 1997 - يىلى پۈتۈن شىنجاڭدىن تۆۋەندىكى كەسىپلەرگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدۇ.

4 يىللىق تولۇق كۇرس: گۇزەل سەنئەت (ماي بويياق رەسىم، ئويما رەسىم)، گۇزەل سەنئەت تەربىيىسى (مىللىي)، مۇزىكا (ناخشىلىق مۇزىكا، خەلق مۇزىكىسى، سىمفونىيىلىك مۇزىكا، پىئانىنو تېپىدىكى مۇزىكا)، مۇزىكا تەربىيىسى (مىللىي)

2 يىللىق چوڭلار ئالىي تېخنىكۇمى: گۇزەل سەنئەت (جۇڭگوچە رەسىم، فوتو سۈرەت، زىننەتلەش)، مۇزىكا (تولۇق كۇرس)، كىنو- تېلېۋىزىيە ئاكتىيورلۇقى، ئاۋاز بېرىش، سەھنە گۇزەل سەنئىتى

2 يىللىق ئوتتۇرا تېخنىكۇم: كىيىم - كېچەك مودىل ئارتىسلىقى (مېھمانخانىلار قائىدە مۇلازىملىقى)

3 يىللىق ئوتتۇرا تېخنىكۇم: خەلق مۇزىكىسى، سىمفونىيىلىك مۇزىكا، پىئانىنو تېپىدىكى مۇزىكا.

4 يىللىق ئوتتۇرا تېخنىكۇم: مىللىيچە ئۈسسۇل (5 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدا شىنجاڭنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىنىدۇ). يۇقىرىدىكى كەسىپلەرگە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى ۋە خەنزۇ ئوقۇغۇچىلار قوبۇل قىلىنىدۇ.

ئىنستىتۇتىمىزدا ۋە جەنۇبىي، شىمالىي شىنجاڭدا تەسىس قىلىنغان ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش نۇقتىلىرىدا تىزىمغا ئېلىش ۋاقتى:

كورلا، قارامايدا 3 - ئاينىڭ 17 - كۈنىدىن 21 - كۈنىگىچە؛ ئاقسۇ، كۇيىتۇڭدە 3 - ئاينىڭ 22 - كۈنىدىن 26 - كۈنىگىچە؛ ئۈرۈمچى، قەشقەر، غۇلجىدا 3 - ئاينىڭ 27 - كۈنىدىن 31 - كۈنىگىچە؛ خوتەندە 4 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن 5 - كۈنىگىچە.

تەپسىلىي ئەھۋالنى بىلمەكچى بولسىلار شۇ جايدىكى ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ياكى ئىنستىتۇتىمىز بىلەن ئالاقىلەشكىلار بولىدۇ.

ئىنستىتۇتىمىزنىڭ ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھرى «ئىتتىپاق» يولى 78 - نومۇر.

پوچتا نومۇرى: 830001، تېلېفون نومۇرى: 2862909 ئارقىلىق 3011، 3047، 3006 نى ئالسىڭلار بولىدۇ.

شىنجاڭ ماشىنا - ئېلېكتر ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى، لەنجۇ ئۇنىۋېرسىتېتى، شىئەن تەبىئي پەن ۋە تېخنىكا پەنلىرى ئۇنىۋېرسىتېتى ۋە گەنسۇ سانائەت ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ 1997 - يىللىق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش قىسقىچە نىزامنامىسى

دۆلەت مائارىپ كومىتېتى، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقى ئارقىلىق 1997 - يىلى مەكتەپىمىز، لەنجۇ ئۇنىۋېرسىتېتى، شىئەن تەبىئي پەن ۋە تېخنىكا پەنلىرى ئۇنىۋېرسىتېتى، گەنسۇ سانائەت ئۇنىۋېرسىتېتى شىنجاڭدىن تۆۋەندىكى كەسىپلەرگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدۇ:

ئىسكەرتىش:

1. لەنجۇ ئۇنىۋېرسىتېتى، شىئەن تەبىئي پەن ۋە تېخنىكا پەنلىرى ئۇنىۋېرسىتېتى، گەنسۇ سانائەت ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ماتېرىيال ئارقىلىق ئوقۇتۇش پونكىتلىرى شىنجاڭ ماشىنا - ئېلېكتر ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتىدا بولۇپ، مۇشۇ قىسقىچە نىزامنامىدە كۆرسىتىلگەن، كەسىپلەردە ئوقۇتۇش ماشىنا - ئېلېكتر ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتىدا بولىدۇ.

2. تىزىمغا ئالدۇرۇش ۋاقتى: 3 - ئاينىڭ 20 - كۈنىدىن 4 - ئاينىڭ 5 - كۈنىگىچە.

3. تىزىمغا ئالدۇرۇش رەسمىيىتى ۋە ئۇرنى:

ئېھتىمال بەرگۈچىلەر سالاھىيەت گۇۋاھنامىسى ۋە يالاڭ ۋاش چوشكەن بىر سۈگلۈق رەسمىدىن بەش پارچە ئېلىسپ، ۋىلايەتلىك، ئوبلاستلىق، ناھىيىلىك چوڭلار مائارىپى ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ياكى شىنجاڭ ماشىنا - ئېلېكتر ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى ئوقۇغۇچىلار باشقارمىسى ياكى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ماشىنىسازلىق - ئېلېكترون سانائىتى نازارىتى مائارىپ باشقارمىسىغا بېرىپ تىزىمغا ئالدۇرسا بولىدۇ، بىگتۈمدىن ئېھتىمال بەرگۈچىلەر يەرلىك ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىلىرىغا بېرىپ تىزىمغا ئالدۇرسا بولىدۇ، ئۇلارغا سان چەكلىمىسى قويۇلمايدۇ.

4. شىنجاڭ ماشىنا - ئېلېكتر ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئادرېسى:

ئۈرۈمچى شەھرى يېڭى شەھەر رايونى شىمالىي تېغەنجەن يولى 4 - قورۇ، 52 -، 56 - يول ئاپتوبۇسلىرى بىلەن بېۋاستە مەكتەپنىڭ ئىشىك ئالدىغا بارغىلى بولىدۇ.

ئالاقىلەشكۈچى:

مەكتەپ مۇدىرى: لى جەنمىن

ماتېرىيال ئارقىلىق ئوقۇتۇش ئىشلىرىنىڭ ئالاقىلەشكۈچىسى: ھافېڭلىيەن

تېلېفون نومۇرى: 3837906

شىنجاڭ ماشىنا - ئېلېكتر ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئالاقىلەشكۈچىسى: جاۋدېشېك

تېلېفون نومۇرى: 3835555 ئارقىلىق 2057، پوچتا نومۇرى: 830011

شىنجاڭ ماشىنا - ئېلېكتر ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى

مەكتەپ نومۇرى	ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدىغان مەكتەپلەر	كەسىپلەر	ئوقۇتۇش تارىخى	ئادەم سانى	ئېھتىياج بېرىلىدىغان پەنلەر	ئوقۇتۇش مۇددىتى	ئوقۇتۇش شەكلى	قوبۇل قىلىنىدىغان ئوبيېكتلار
4006	شىنجاڭ ماشىنا - ئېلېكتر ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى	كومپيۇتېر ۋە ئېلېكترون تېخنىكىسىنى ئەمەلىي ئىشلىتىش	ئالىي تېخنىكۇم	30	تەبىئي پەن	ئۈچ يىل	ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇتۇش	پۈتۈن شىنجاڭدىن (بىگتۈمنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ)
		سانائەت ئېلېكتر ئۈسكۈنىلىرىنى ئاپتوماتلاشتۇرۇش	ئالىي تېخنىكۇم	30	تەبىئي پەن	ئۈچ يىل	ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇتۇش	
		بوغالتىرلىقنى كومپيۇتېرلاشتۇرۇش	ئالىي تېخنىكۇم	30	ئىجتىمائىي پەن ۋە تەبىئي پەن	ئىككى يىل	ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇتۇش	"
		ماشىنا - ئېلېكترنى بىر گەۋدىلەشتۇرۇش	ئالىي تېخنىكۇم	30	تەبىئي پەن	ئۈچ يىل	ماتېرىيال ئارقىلىق ئوقۇتۇش	"
1151	شىئەن تەبىئي پەن ۋە تېخنىكا پەنلىرى ئۇنىۋېرسىتېتى	ماشىنا - ئېلېكترنى بىر گەۋدىلەشتۇرۇش	ئالىي تېخنىكۇم	50	تەبىئي پەن	تۆت يىل	ماتېرىيال ئارقىلىق ئوقۇتۇش	"
		مالىيە ئىشلىرىنى كومپيۇتېرلاشتۇرۇش	ئالىي تېخنىكۇم	60	ئىجتىمائىي پەن ۋە تەبىئي پەن	ئۈچ يىل	ماتېرىيال ئارقىلىق ئوقۇتۇش	"
		بازار ماركېتىنگى	ئالىي تېخنىكۇم	40	ئىجتىمائىي پەن ۋە تەبىئي پەن	ئۈچ يىل	ماتېرىيال ئارقىلىق ئوقۇتۇش	"
1107	لەنجۇ ئۇنىۋېرسىتېتى	ئېلېكترون تېخنىكىسى ۋەكومپيۇتېرنى ئەمەلىي ئىشلىتىش	ئالىي تېخنىكۇم	80	تەبىئي پەن	تۆت يىل	ماتېرىيال ئارقىلىق ئوقۇتۇش	"
		مالىيە بوغالتىرلىقى	ئالىي تېخنىكۇم	60	ئىجتىمائىي پەن ۋە تەبىئي پەن	ئۈچ يىل	ماتېرىيال ئارقىلىق ئوقۇتۇش	"
1152	گەنسۇ سانائەت ئۇنىۋېرسىتېتى	ماشىنا - ئېلېكترنى بىر گەۋدىلەشتۇرۇش	ئالىي تېخنىكۇم	40	تەبىئي پەن	تۆت يىل	ماتېرىيال ئارقىلىق ئوقۇتۇش	"

شىنجاڭ ماشىنا - ئېلېكتر ئۈسكۈنىلىرى باش شىركىتىدىن سېتىلىدىغان ئاپتوموبىللارنىڭ باھاسى

«سىگادا» قىسقا سانىدۇقلۇق پىكاپ (يېڭى نۇسخا)	113 مىڭ يۈەن	«ئازاد - 1092 K2 L2» دىزېل يېقىلغۇ قىلىندىغان ئۈزۈن	100 مىڭ يۈەن	قىلىندىغان قوش پورشېنلىق ئاپتوماتىك يۇك چۈشۈرىدىغان	«چاڭئەن - 6331» ماركىلىق كابىنكىسى ئېگىز ئاپتوموبىل	50 مىڭ يۈەن

شىنجاڭ ماشىنا ـ ئېلېكتر ئۈسكۈنىلىرى باش شىركىتىدىن سېتىلىدىغان ئاپتوموبىللارنىڭ باھاسى

«سىگادا» قىسقا ساندۇقلۇق پىكاپ (يېڭى نۇسخا)	113 مىڭ يۈەن
«تويىتا» قوش كابىنكىلىق	228 مىڭ يۈەن
ۋۇشىلىڭ قوش كابىنكىلىق (4X2)	218 مىڭ يۈەن
«ۋۇشىلىڭ» قوش كابىنكىلىق (4X4)	250 مىڭ يۈەن
«تويىتا دېنا» قوش رەت ئورۇندۇقلۇق	210 مىڭ يۈەن
«سانتانا» ئادەتتىكى	142 مىڭ يۈەن
«سانتانا» مېتال سىرلىق	149 مىڭ يۈەن
«سانتانا» 2000 تىپلىق	198 مىڭ يۈەن
«بېيجىڭ ـ BJ 2021» ئالتە پورشېنلىق	255 مىڭ يۈەن
«بېيجىڭ ـ BJ 2021 E» ئوت ئېلىش نۇقتىسى كۆپ، بېنزىن پۇركىلىدىغان جىپ	189 مىڭ 900 يۈەن
«بېيجىڭ ـ BJ 2021» تۆت پورشېنلىق، كەڭ بالونلۇق	176 مىڭ 500 يۈەن
«بېيجىڭ ـ BJ 7250» (4X2)	129 مىڭ 800 يۈەن
«بېيجىڭ ـ BJ 2020 SY» پولات ئەينەك بىلەن قاپلانغان ھاۋا تەڭشىگۈچى يوق	72 مىڭ 900 يۈەن
«بېيجىڭ ـ BJ 2020 SG» مېتال سىرلىق ئېلېكترونلۇق ئوت ئالىدىغان	62 مىڭ 600 يۈەن
«بېيجىڭ ـ BJ 2020 SG» كەڭ بالونلۇق، 85 ئات كۈچى (كاربون قاچىسى بار)، (1997ـيىل ئىشلەنگەن يېڭى نۇسخا)	56 مىڭ 980 يۈەن
«بېيجىڭ ـ BJ 2020 SY» كەڭ بالونلۇق، 75 ئات كۈچى	53 مىڭ يۈەن
«شارادې (شالى) ـ PT 7100» قوش ساندۇقلۇق 1996ـيىلى ئىشلەنگەن يېڭى نۇسخا	67 مىڭ يۈەن
«شارادې (شالى) ـ 7100» قوش ساندۇقلۇق ھاۋا تەڭشىگۈچى بار	73 مىڭ يۈەن
«تيەنجىن دافا ـ 6320» مىنبۇس	39 مىڭ يۈەن
«تيەنجىن دافا ـ A 6350»، ماتورى شالىنىڭ	47 مىڭ يۈەن
مېدا (تۆت خوتلۇق)	140 مىڭ 800 يۈەن
مېدا (بەش خوتلۇق)	143 مىڭ 800 يۈەن
«ئازاد» ماركىلىق سايامەت مىنبۇسى، 11 ئورۇندۇقلۇق (ماتورى 488 دىن)، كەڭ بالونلۇق	120 مىڭ يۈەن
«ئازاد ـ L 1046» قوش رەت ئورۇندۇقلۇق قىسقا كوزۇپ	120 مىڭ يۈەن
«ئازاد ـ L2 1046» قوش رەت ئورۇندۇقلۇق ئۇزۇن كوزۇپ	56 مىڭ 500 يۈەن
«ئازاد ـ L2 1043» تاق رەت ئورۇندۇقلۇق ئۇزۇن كوزۇپ	54 مىڭ 500 يۈەن
«ئازاد ـ L2 1049» قوش رەت ئورۇندۇقلۇق ئۇزۇن كوزۇپ	56 مىڭ 500 يۈەن
«ئازاد ـ 1092» بەش توننىلىق، ئۆلچەملىك كوزۇپلۇق	66 مىڭ يۈەن
«ئازاد ـ L2 1092» بەش توننىلىق ئۇزۇن كوزۇپ	73 مىڭ 500 يۈەن
«ئازاد ـ K2 L2 1092» دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان ئۇزۇن كوزۇپ	100 مىڭ يۈەن
«ئازاد» ماركىلىق بەش توننىلىق دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان، كابىنكىسىدا كارىۋات بار	108 مىڭ يۈەن
«ئازاد» ماركىلىق بەش توننىلىق دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان كۈچەيتىلگەن تىپتىكى ئاپتوموبىل (ماتورى ۋۇشىنىڭ)	122 مىڭ 980 يۈەن
«ئازاد» ماركىلىق بەش توننىلىق دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان كۈچەيتىلگەن تىپتىكى ئاپتوموبىل (ماتورى دالىيەننىڭ)	123 مىڭ يۈەن
«ئازاد» ماركىلىق بەش توننىلىق دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان كۈچەيتىلگەن تىپتىكى ئاپتوموبىل (كوزۇپىنىڭ ئۇزۇقلۇقى 7.2 مېتىر)	136 مىڭ يۈەن
«ئازاد ـ 142» تاق پورشېنلىق ئاپتوماتىك يۈك چۈشۈرىدىغان ئۇزۇن كوزۇپ	85 مىڭ يۈەن
«ئازاد ـ 142» بەش توننىلىق دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان، ئاپتوماتىك يۈك چۈشۈرىدۇ	114 مىڭ يۈەن
«شەرقشامىلى» ماركىلىق ئۈچ توننىلىق دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان تاق رەت ئورۇندۇقلۇق، ئۇزۇنلۇقى 4.9 مېتىر	67 مىڭ يۈەن
«شەرقشامىلى» ماركىلىق ئۈچ توننىلىق، دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان، كابىنكىدا كارىۋىتى بار	77 مىڭ يۈەن
«شەرقشامىلى ـ F 1092» بەش توننىلىق ئۆلچەملىك كوزۇپلۇق ئاپتوموبىل	65 مىڭ يۈەن
«شەرقشامىلى ـ FI 1092» ماركىلىق بەش توننىلىق ئۇزۇن ئاپتوموبىل	74 مىڭ 800 يۈەن
«شەرقشامىلى» ماركىلىق بەش توننىلىق (ماتورى چاۋسەينىڭ) دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان	116 مىڭ يۈەن
«شەرقشامىلى» ماركىلىق بەش توننىلىق دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان ئاپتوموبىل ياردەم كۈچىگە ئىگە	132 مىڭ يۈەن
«شەرقشامىلى» ماركىلىق بەش توننىلىق دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان ئاپتوموبىل، 96 ـ يىلى ئىشلەنگەن يېڭى نۇسخا، ھاۋا تەڭشىگۈچى بار.	141 مىڭ يۈەن
«شەرقشامىلى» ماركىلىق بەش توننىلىق دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان ئاپتوموبىل، 1996ـيىلى ئىشلەنگەن يېڭى نۇسخا ياردەم كۈچىگە ئىگە (403)	142 مىڭ يۈەن
«شەرقشامىلى» ماركىلىق سەككىز توننىلىق دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان ئاپتوموبىل، ماتورى ۋە ناسوسى ئىمپورت قىلىنغان، كوزۇپ ئۇزۇنلۇقى 7.2 مېتىر، ئالتە خوتلۇق	190 مىڭ يۈەن
«شەرقشامىلى» ماركىلىق بەش توننىلىق دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان، ئۆزى يۈك چۈشۈرىدىغان ئاپتوموبىل	191 مىڭ يۈەن
«شەرقشامىلى» ماركىلىق بەش توننىلىق، بېنزىن يېقىلغۇ قىلىنىدىغان قوش پورشېنلىق ئۆزى يۈك چۈشۈرىدىغان ئاپتوموبىل	77 مىڭ يۈەن
«شەرقشامىلى» ماركىلىق بەش توننىلىق دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان قوش پورشېنلىق ئاپتوماتىك يۈك چۈشۈرىدىغان ئاپتوموبىل	99 مىڭ يۈەن
«سەنشىڭ» ماركىلىق يېزا ئىگىلىكىدە ئىشلىتىلىدىغان 1.5 توننىلىق ئاپتوماتىك يۈك چۈشۈرىدىغان ئالتە چاقلىق، تۆت خوتلۇق ئاپتوموبىل	40 مىڭ 500 يۈەن
«چۈەنلۇ» ماركىلىق يېزا ئىگىلىكىدە ئىشلىتىلىدىغان 1.5 توننىلىق ئاپتوماتىك يۈك چۈشۈرىدىغان ئالتە چاقلىق، بەش خوتلۇق ئاپتوموبىل	42 مىڭ يۈەن
«فاڭيۈەن» ماركىلىق يېزا ئىگىلىكىدە ئىشلىتىلىدىغان 1.5 توننىلىق ئاپتوماتىك يۈك چۈشۈرىدىغان بەش خوتلۇق ئالتە چاقلىق ئاپتوموبىل	39 مىڭ 800 يۈەن
«جياڭلىڭ» ماركىلىق قوش رەت ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل، ھاۋا تەڭشىگۈچى بار	99 مىڭ يۈەن
«جياڭلىڭ» ماركىلىق قوش رەت ئورۇندۇقلۇق ئۇزۇن كوزۇپلۇق ھاۋا تەڭشىگۈچى بار	127 مىڭ يۈەن
«جياڭلىڭ» ماركىلىق، كوزۇپلۇق كىچىك ئاپتوموبىل	167 مىڭ يۈەن
«چىنلىڭ» ماركىلىق كوزۇپلۇق كىچىك ئاپتوموبىل	142 مىڭ يۈەن
«چىنلىڭ ـ P 100» تاق رەت ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل، ھاۋا تەڭشىگۈچى بار	142 مىڭ يۈەن
«چىنلىڭ ـ P 100» ماركىلىق قوش رەت ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل	128 مىڭ يۈەن
«بېيجىڭ ـ 1041» ماركىلىق تاق رەت ئورۇندۇقلۇق ئىككى توننىلىق ئاپتوموبىل	47 مىڭ يۈەن
«بېيجىڭ ـ 1041» ماركىلىق تاق رەت ئورۇندۇقلۇق ئىككى توننىلىق دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان ئاپتوموبىل	60 مىڭ يۈەن
«لەنجيەن ـ 1041» ماركىلىق تاق رەت ئورۇندۇقلۇق ئىككى توننىلىق ئاپتوموبىل	40 مىڭ 500 يۈەن
«بېيجىڭ ـ Q4 SG 1041» ماركىلىق قوش رەت ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل (ماتورى دۆلىتىمىزدە ئىشلەنگەن)	54 مىڭ يۈەن
«بېيجىڭ ـ 1041» ماركىلىق قوش رەت ئورۇندۇقلۇق دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدىغان ئاپتوموبىل	69 مىڭ 500 يۈەن
«ۋۇخەن ـ كوزۇپلۇق 1020» ماركىلىق كىچىك ئاپتوموبىل (4X4)	56 مىڭ يۈەن
«ئىۋېكو» ماركىلىق قوش رەت ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل	123 مىڭ يۈەن
«ئىۋېكو» ماركىلىق 11 ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل	184 مىڭ يۈەن
«ئىۋېكو» ماركىلىق 17 ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل	217 مىڭ يۈەن
«سۇڭخۇاجياڭ» ماركىلىق قوش رەت ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل	36 مىڭ 500 يۈەن
«سۇڭخۇاجياڭ» ماركىلىق ئېگىز كابىنكىلىق مىنبۇس	51 مىڭ 600 يۈەن
«سۇڭخۇاجياڭ» ماركىلىق كابىنكىسى پاكار كاسېنكىلىق مىنبۇس	50 مىڭ 600 يۈەن
«چاڭئەن» ماركىلىق تاق رەت ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل	29 مىڭ يۈەن
«چاڭئەن» ماركىلىق قوش رەت ئورۇندۇقلۇق ئاپتوموبىل يېڭى نۇسخا	38 مىڭ 500 يۈەن
«چاڭئەن ـ 6331» ماركىلىق كابىنكىسى ئېگىز ئاپتوموبىل يېڭى نۇسخا	50 مىڭ يۈەن
«چاڭئەن ـ 6320» ماركىلىق كابىنكىسى پاكار ئاپتوموبىل	42 مىڭ يۈەن
«ۋۇلىن» ماركىلىق مىنبۇس	51 مىڭ 500 يۈەن
«چاڭخې» ماركىلىق مىنبۇس	59 مىڭ يۈەن
«مۇدەن ـ 6600» ماركىلىق 19 ئورۇندۇقلۇق مىنبۇس، ئۈستىدە جازىسى بار	58 مىڭ 500 يۈەن
«مۇدەن ـ C 6600» ماركىلىق 19 ئورۇندۇقلۇق مىنبۇس (دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدۇ)، ئۈستىدە يۈك جازىسى بار	71 مىڭ يۈەن
«مۇدەن ـ 6480» ماركىلىق 11 ئورۇندۇقلۇق مىنبۇس	68 مىڭ يۈەن
«بېيچۇەن» ماركىلىق 19 ئورۇندۇقلۇق مىنبۇس	61 مىڭ يۈەن
«ياڭزى ـ AC 6602» ماركىلىق 19 ئورۇندۇقلۇق مىنبۇس، ناسوسى ئىمپورت قىلىنغان	82 مىڭ 500 يۈەن
«ياڭزى ـ C 6700» ماركىلىق 27 ئورۇندۇقلۇق مىنبۇس، ناسوسى ئىمپورت قىلىنغان	88 مىڭ يۈەن
«ياڭزى ـ C 6700» ماركىلىق 27 ئورۇندۇقلۇق چاۋسەي ماتورلۇق مىنبۇس	92 مىڭ يۈەن
«خۇاشى ـ 6602» ماركىلىق 17 ئورۇندۇقلۇق مىنبۇس	55 مىڭ يۈەن
«خۇاشى ـ 6606» ماركىلىق 19 ئورۇندۇقلۇق مىنبۇس (يېڭى نۇسخا)	61 مىڭ يۈەن
«خۇاشى» ماركىلىق 17 ئورۇندۇقلۇق مىنبۇس، دىزېل يېقىلغۇ قىلىنىدۇ	65 مىڭ يۈەن
«سۇڭلياۋ ـ 6501» ماركىلىق 11 ئورۇندۇقلۇق مىنبۇس	55 مىڭ 500 يۈەن
«يەنجىڭ ـ 6501» ماركىلىق 11 ئورۇندۇقلۇق مىنبۇس	58 مىڭ 500 يۈەن
«جىنبېي ـ خەيشى ـ L 114» ماركىلىق 12 ئورۇندۇقلۇق، پۈتۈن زاپچاسلىرى ئىمپورت قىلىنغان مىنبۇس	230 مىڭ يۈەن
«جىنبېي ـ خەيشى ـ L 114» ماركىلىق 15 ئورۇندۇقلۇق زاپچاسلىرى پۈتۈنلەي ئىمپورت قىلىنغان ئاپتوموبىل	230 مىڭ يۈەن
«جىنبېي ـ A 6480» ماركىلىق 12 ئورۇندۇقلۇق مىنبۇس تويوتا ماركىلىق پىكاپىنىڭ 4Y تىپلىق ماتورى	138 مىڭ يۈەن
«جىنبېي ـ 6474» ماركىلىق 11 ئورۇندۇقلۇق مىنبۇس	55 مىڭ يۈەن
«جىنبېي ـ 6475» ماركىلىق مىنبۇس، ماتورى 488 تىپلىق، خوتى پەستە	66 مىڭ يۈەن
«شىنفېي ـ 6980» ماركىلىق 43 ئورۇندۇقلۇق ئاپتوبۇس، دىزېل ماتورلۇق، ماتورى ئارقىدا	190 مىڭ يۈەن

ئاپتوموبىللار پويىزدا يۆتكەپ كېلىنگەن، ئۈرۈمچىدە مال تاپشۇرۇلىدۇ

شىركىتىمىز شەنبە كۈنى پۈتۈن كۈن تىجارەت قىلىدۇ، ئاپتوموبىللارنىڭ ۋاقىتلىق نومۇرى، يۆتكەش كىنىشكىسى، يول ئاسراش ھەققى، سۇغۇرتا ئىشلىرىنى ۋەكالىتەن بېجىرىدۇ.
ئاپتوموبىل سېتىش ئورنى: ـ ئۈرۈمچى شەھىرى خېيلۇڭجياڭ يولى 21ـ قورۇدىكى شىنجاڭ ماشىنا ـ ئېلېكتر ئۈسكۈنىلىرى بىناسى (نيەنزىگو)
پوچتا نومۇرى: 830000، ئالاقىلەشكۈچى: ئابدۇۋەلى، تېلېفون نومۇرى: 5855201، 5855769

سانتانا مەخسۇس تىجارەت ئورنى: ئۈرۈمچى شەھىرى چېنتاڭجياڭ يولى 3 ـ 32ـ قورۇ. تېلېفون نومۇرى: 5850497
ھېساب ئاچقان بانكا: جۇڭگو سودا ـ سانائەت بانكىسى ئۈرۈمچى شەھەرلىك تارماق بانكىسى دېموكراتىيە يولى تىجارەت بۆلۈمى ھېسابات نومۇرى: 02230007368
(شىنجاڭ ماشىنا ـ ئېلېكتر ئۈسكۈنىلىرى باش شىركىتى) ھېسابات نومۇرى: 02230013582 (شىنجاڭ ئاپتوموبىل ئىقتىساد ـ سودا باش شىركىتى)

شنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ 1996 - يىللىق خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانىنىڭ ئىجرا قىلىنىش ئەھۋالى ۋە 1997 - يىللىق پىلانى (لايىھە) ھەققىدە دوكلات

(بېشى 3 - بەتتە)

ئىشقا ئاشۇرۇلدۇ، شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقى كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان جەنۇبىي شنجاڭ تۆمۈريولىدا توقۇسۇ ناھىيىسىگىچە رېلىس يانقۇزۇلدۇ، كۇچاغىچە توشۇش باشلىنىدۇ. ئېرتىش دەريياسىدىن قارامايغا سۇ باشلاش 1 - قارارلىق قۇرۇلۇشى، خۇگىيەنچى 2 - ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ 1 - قارارلىق قۇرۇلۇشى، مايتاغ ئالكىل بېنزول قۇرۇلۇشى، ئۇرۇمچى - كۇيتۇڭ يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيولى قاتارلىق بەش تۈرده ئىش باشلىنىدۇ. ئىشقا كىرىشتۇرۇلدىغان نۇقتىلىق ئاساسىي قۇرۇلۇش تۈرلىرىده يېڭىدىن قوشۇلىدىغان ئاساسلىق ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى مۇنداق بولىدۇ: نېفىت 4 مىليون 230 مىڭ تونىنا، گېنېراتور سىغىمچانلىقى 99 مىڭ 600 كىلوۋات، كۇندىلىك يۇندا بىر تەرەپ قىلىش ئىقتىدارى 200 مىڭ كۇب مېتر، 1- دەرىجىلىك تاشيول 109 كىلومېتر، 2 - دەرىجىلىك تاشيول 258 كىلومېتر، ئاخبارات قەغىزى 17 مىڭ تونىنا.

مەبلەغ توپلاش يوللىرىنى پائال كېڭەيتىپ، قۇرۇلۇش مەبلىغىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش ۋە جايىغا يەتكۈزۈش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، مۇقىم مۇلۇك مەبلىغىنىڭ مۇۋاپىق ئېشىشىغا كاپالەتلىك قىلىش، بانكىنىڭ مەبلەغ سېلىشتىكى ئاساسىي يوللۇق رولىنى داۋاملىق جارى قىلدۇرۇپ، بانكا بىلەن بولغان مۇناسىۋەتنى كۇچەيتىپ، دۆلەتنىڭ ئىناۋەتلىك قەرز كۆلىمى جەھەتته تېخىمۇ كۆپلەپ قوللىنىشنى قولغا كەلتۈرۈش، مالىيە خام چوت مەبلىغىنى ئىشلىتىشنى باشقۇرۇش، نازارەت قىلىش ۋە مەسئۇلىيەت مېخانىزمىنى يەنمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈپ، مالىيە خام چوت مەبلىغىنىڭ پىلان بويىچە تۇرلەرگە ئايرىپ چۇشۇرۇلۇپ ئىشلىتىلىشىنى قەتئىي ئىشقا ئاشۇرۇش، ئاساسىي قۇرۇلۇش فوندىنى باشقۇرۇشنى داۋاملىق كۇچەيتىپ، باشقۇرۇش، ئىشلىتىش چارىلىرىنى مۇزاكىرە قىلىپ تۇرۇپ چقىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ نۇقتىلىق ئاساس ئەسلىمە، ئاساس كەسىپ تۇرلىرىنىڭ مەبلەغ مەنبەسىنى كېڭەيتىش، مەبلەغ توپلاش يوللىرىنى يەنمۇ كېڭەيتىپ، كۆپ خىل ئوسۇللارنى قوللىنىپ، جەمئىيەتتىكى مەبلەغنى يېتەكلەپ، يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش قاتارلىق ئىشلەپچىقىرىش خاراكتېرلىك تۇرلەرگە سېلىنىدىغان مەبلەغ سالمىقىنى ئاشۇرۇش.

مەبلەغ ئورۇنلاشتۇرۇشتا قۇرۇلمىنى تەڭشەش تەلىپىنى گەۋدىلەندۇرۇپ، نۇقتىلىق قۇرۇلۇشلارنى كۇچەيتىش. مەبلەغ سەپلەش جەھەتته، يېزا ئىگىلىك، سۇچىلىق، ئېنېرگىيە، قاتناش قاتارلىق ئاساس ئەسلىمە ۋە ئاساس كەسىپلەرنى، شۇنداقلا پەن، مائارىپ، مەدەنىيەت قاتارلىق مەنئۇي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئاۋۋال ئويلىشىش، نۇقتىلىق تۇرلەرگە، ئىشقا كىرىشتۇرۇلدىغان تۇرلەرگە، چالىسى تۈگىتىلىدىغان تۇرلەرگە كاپالەتلىك قىلىش پرىنسىپىغا ئاساسەن، قۇرۇلۇش مەبلىغىنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇپ، نۇقتىلىق قۇرۇلۇشلارغا كاپالەتلىك قىلىش، نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۇرلىرىنىڭ سۈپىتى، قۇرۇلۇش مۇددىتى ۋە مەبلىغىنى كونترول قىلىشنى چىڭ تۇتۇپ، تۇرلەرنىڭ بولۇپمۇ ئىشقا كىرىشتۇرۇلىدىغان ۋە يېڭىدىن ئېلىپ بېرىلىدىغان تۇرلەرنىڭ سىرتقى يۆرۈشلەشتۈرۈلۈشى ۋە زۆرۈر شەرتلىرىنىڭ مۇكەممەل، تولۇق بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش، مەمۇرىي قانۇن، تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، قۇرۇلۇش قىلدۇرغۇچى ئورۇنلارنىڭ قۇرۇلۇش ھوقۇقىنى يەنمۇ كۇچەيتىپ، ئۆز ئالدىغا ئېكسپورت قىلىدىغان چوڭ ئورۇنلارنى مەبلەغ، ئېكسپورت نورمىسى قاتارلىق جەھەتلەردىن قوللاش لازىم. تاشقى سودا ئېكسپورتى ۋەكالەتچىلىك تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، تاشقى سودا كارخانىلىرىنىڭ كەسىپلىشىش، گۈرۈھلىشىش، خەلقئارالىشىش ۋە ئۇنۇمۇبرسال باشقۇرۇشقا قاراپ بۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك. كارخانىنىڭ ئېچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇشنى كۇچەيتىش، ئىلمىي، پۇختا بولغان نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى ئورنىتىش لازىم. ئېكسپورت تاۋارلىرىنىڭ باھاسىنى ماسلاشتۇرۇش مېخانىزمىنى تۈرغۇزۇپ، ئۆزئارا باھانى بېسىپ، بەسلىشىپ سېتىشتەك ئەھۋالنى تۈگىتىش كېرەك.

ئېكسپورت تاۋارلىرى بازىسى قۇرۇلۇشىنى كۇچەيتىش، ئېكسپورت قۇرۇلمىسىنى تەدرىجىي تەڭشەش كېرەك. ئېكسپورت تاۋارلىرى بازىسى قۇرۇلۇشى مەخسۇس فوندى تەسىس قىلىپ، يەرلىك ۋە كارخانىلارنىڭ تېخنىكا تەركىبى، قوشۇمچە قىممىتى، ئېكسپورت نىسبىتى، تاشقى پېرېۋوت يارىتىش نىسبىتى، ئۇنۇمى يۇقىرى مەھسۇلاتلارنى راۋاجلاندۇرۇشنى قوللاپ، ئىلھام بېرىپ، بېتەكچىلىك قىلىپ، ئېكسپورت تاۋارلىرى بازىسى قۇرۇپ چقىش لازىم. مال مەنبەسىنى پائال تەشكىللەپ، خىمىيە سانائىتى، ماشىنا - ئېلېكتر قاتارلىق سانائەت مەھسۇلاتلىرى ئېكسپورتىنى كېڭەيتىپ، تاشقى سودا ئېكسپورتىدا دەسلەپكى مەھسۇلاتلارنىڭ نىسبىتى چوڭ بولۇشتەك ئەھۋالنى تەدرىجىي ئۆزگەرتىش لازىم.

خەلقئارا بازارنى يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئېچىش لازىم. خەلقئارا بازارنى تەكشۇرۇش، تەنقىد قىلىشنى كۇچەيتىش، ئىشەنچلىك بولغان ئۆچۈر يولى ۋە قولايلىق بولغان مۇلازىمەت تورىنى تۈرغۇزۇش. «1997- يىلى ئۇرۇمچىيەرمەنكىسى»نى ياخشى ئۆتكۈزۈپ، خەلقئارا بازارنى ئېچىش، ئېكسپورتنى كېڭەيتىش ئۈچۈن خىزمەت قىلىش لازىم. ھازىرقى بازارنى مۇستەھكەملەش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش بىلەن بىرگە، خەلقئارا بازارىدا يېڭى بازارلارنى ئېچىپ، تاشقى سودا ئېكسپورتىدىكى ئىمكانىيەتنى كېڭەيتىش لازىم. ئېغىز قۇرۇلۇشىنى داۋاملىق كۇچەيتىپ، مال ئۆتكۈزۈش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش، چېگرا سودىسىنى، چېگرىدىكى ئاھالىلەر بازىرىنى ۋە سايامەت قىلىش، مال سېتىۋېلىش ئىشلىرىنى زور كۇچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش لازىم.

چەت ئەل مەبلىغىدىن پائال پايدىلىنىش لازىم. كەسىپ سىياسىتىگە ماس كېلىدىغان، بازار ئىستىقبالى بىر قەدەر ياخشى بولغان بىر تۈركۈم تۈرلەرنى تاللاپ، تۈر ئىسكىلاتىنى تولۇقلاپ ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئالدىنقى مەزگىللىك خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەپ، تۈرنىڭ مۇۋاپىقىيەت قازىنىش نىسبىتىنى ئۆستۈرۈش كېرەك. مەبلەغ سېلىش مۇھىتىنى يەنمۇ ياخشىلاپ، ئاساس ئەسلىمە قۇرۇلۇشىنى كۇچەيتىش بىلەن بىرگە، چەت ئەل سودىگەرلىرىنىڭ مەبلەغ سېلىشىغا ئىلھام بېرىدىغان سىياسەتلەرنى تۈزۈش ۋە يولغا قويۇشنى نۇقتىلىق ھالدا ياخشى ئۆتۈش، تەكشۈرۈپ تەستىقلاش رەسمىيىتىنى ئاددىيلاشتۇرۇش، ئىش بېجىرىش ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈش، توختام تۈزۈلۈپ بولغان تۈرلەرنى

بازارنى يېتىلدۇرۇش ۋە قۇرۇلۇشنى تېزلىتىش، ئاساسلىق يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرى، سانائەت ئىستېمال بۇيۇملىرى ۋە ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرىنىڭ توپ، پارچە سېتىش بازىرىنى قۇرۇش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش لازىم. دۆلەت ئىلكىدىكى سودىنىڭ ئاساسىي يوللۇق رولىنى تولۇق جارى قىلىپ، بازارنى تەمىنلەشنى ھەققىي ھالدا ياخشى ئىشلەش لازىم.

بازارنىڭ ئايلىنىشىنى كۆزىتىش ۋە سىياسەت جەھەتته يېتەكچىلىك قىلىشنى كۈچەيتىش لازىم. بازار ئۆچۈرى توري قۇرۇلۇشىنى كۇچەيتىش، مۇھىم تاۋارلارنىڭ تەمىنلەش، تەلەپ ئۆچۈرىنى ۋە باھا ئۆچۈرىنى يغىش، مۇھىم تاۋارلارنى مۇلچەرلەش، ئالدىن مەلۇمات بېرىش سىستېمىسى تۈرغۇزۇش، سىياسەت، ئۆچۈر ئارقىلىق بازارغا يېتەكچىلىك قىلىش لازىم.

بازارنىڭ قانۇن-تۈزۈم قۇرۇلۇشىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش كېرەك. دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايون تۈزگەن بازارغا مۇناسىۋەتلىك قانۇن-نىزاملارنى ئەستايىدىل ئىجرا قىلىش، بازار سودا ھەرىكىتىگە قانۇن-نىزاملار ئارقىلىق يېتەكچىلىك قىلىش، مونوپول قىلمۇقلىش، كۆپلەپ پايدا ئېلىش قاتارلىق نامۇۋاپىق ھەرىكەتلەرگە قانۇن بويىچە زەربە بېرىش لازىم.

6) پەن-تېخنىكا، مائارىپ ئىشلىرىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش، پەن، مائارىپ ئارقىلىق شىنجاڭنى گۈللەندۇرۇش ستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇشنى تېزلىتىش.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئاساس كەسىپ ۋە تۈۋرۈك كەسىپلەرنىڭ تەرەققىياتىنى دەۋر قىلغان ھالدا، ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان ئىلىم-پەن تەتقىقاتىنى كۈچەيتىش، يېزا ئىگىلىك پەن-تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش سالمىقىنى زورايتىش لازىم. سىياسەت، مەبلەغ جەھەتلەردىن دۆلەت ئىلكىدىكى چوڭ، ئوتتۇرا تىپتىكى كارخانىلارنىڭ تېخنىكا تەرەققىياتىغا يېتەكچىلىك قىلىشنى كۈچەيتىش، كارخانىلارنىڭ مەملىكەت ئىچى-سىرتىدىكى ئىلغار تېخنىكىلارنى كىرگۈزۈش، پەن-تېخنىكا سىلىنمىسىنى كۈپەيتىش ئاكتىپلىقىنى قوزغاش، كارخانىنىڭ تېخنىكا سەۋىيىسى ۋە مەھسۇلاتنىڭ تېخنىكا تەركىبىنى ئۆستۈرۈش كېرەك. پەن تەتقىقات ئورۇنلىرى، ئالىي مەكتەپلەر ۋە ئىشلەپچىقىرىش ئورۇنلىرىنىڭ ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىش، پەن-تېخنىكا بىلەن ئىقتىسادنىڭ بىر گەۋدىلىشىش سۈرئىتىنى تېزلىتىش، كەسىپ تېخنىكا تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سانائەت خاراكتېرلىك سىنىقى پائالىنى تېزدىن يولغا قويۇش، پەن-تېخنىكا نەتىجىلىرىنىڭ ئەمەلىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچىگە ئايلىنىشىنى زور كۈچ بىلەن ئىلگىرى سۈرۈش، پەن - تېخنىكىنى بايلىق ئەۋزەللىكىنى ئەۋزەللىكىگە ئايلاندۇرۇش جەھەتته تېخىمۇ زور رول ئويناش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىش لازىم. پەن -تېخنىكا پىلانى ۋە پەن-تېخنىكا مەبلىغىنى ئورۇنلاشتۇرۇشتا، مەبلەغنى مەركەزلەشتۈرۈپ دۆلەتنىڭ نۇقتىلىق پەن-تېخنىكا تۈرىگە كاپالەتلىك قىلىش، ئەۋزەل بايلىق مەنبەسىنى رېئاللىققا ئايلاندۇرىدىغان ۋە ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىياتنى بىر قەدەر چوڭ رول ئويناپدىغان پەن تەتقىقات بويىچە ئۆتكەلگە ھۆجۇم قىلىش، ئاساسىي تەتقىقات، ئىلغار تەتقىقات ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىياتقا ئورتاق مۇلازىمەت قىلىش ستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇپ، ئىقتىساد ۋە ئىجتىمائىي ئىشلارنىڭ ماسلىشىپ تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم. ناھىيە، يېزا، كەنت، گۈرۈپپىدىن ئىبارەت ئۈچ دەرىجىلىك پىلانلىق تۈغۈت تورىنى تۈرغۇزۇپ، يېزا ئاساسىي قاتلامدىكى پىلانلىق تۈغۈت خىزمىتىنى كۈچەيتىش، ئاھالىنىڭ كۆپپىيىشنى داۋاملىق كونترول قىلىش لازىم. پىلاندا ئاپتونوم رايون بويىچە يىل ئاخىرىدىكى ئومۇمىي ئاھالىنى 17 مىليون 230 مىڭ كىشى ئىچىده كونترول قىلىپ، تەبىئىي كۆپپىيىش نىسبىتىنى 17‰ ئىچىده كونترول قىلىش بەلگىلەندى. «جۇڭگونىڭ 21-ئەسىردىكى كۈنتەرتىپى»نى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرۈش، مۇھىتنى ئاسراش ۋە ئېكولوگىيىلىك تەڭپۇڭلۇقتا يۈكسەك دەرىجىده ئەھمىيەت بېرىش، بايلىقتىن پايدىلىنىش نىسبىتىنى تىرىشچ ئۆستۈرۈش، يېڭى ئېنېرگىيىنى ۋە قايتا پەيدا بولىدىغان ئېنېرگىيىنى ئېچىش، ئىشلەپچىقىرىشنى پاكىز مۇھىت ئىچىده ئېلىپ بېرىش، كېيىنكى ئەۋلادلارغا بەخت يارىتىش لازىم.

4. قۇرۇلمىنى تەڭشەش سالمىقنى كۆچەيتىش، ئىگىلىكنى ئاشۇرۇشنىڭ يېڭى نۇقتىسىنى پائال يېتىلدۈرۈش ۋە قوللاش

1997-يىللىق خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانىنى ئورۇندىتىش، 9- بەش يىللىق پىلانىنىڭ ياخشى باشلىنىشىنى ساقلاپ ۋە داۋاملاشتۇرۇپ، خەلق ئىگىلىكىنى ئاشۇرۇشنىڭ سۈپىتى ۋە ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈشتىكى مۇھىم ھالقا - قۇرۇلمىنى تەڭشەش سالمىقىنى چوڭايتىپ، پائال تۇرده بازار ئېچىپ، ئىگىلىكنى ئاشۇرۇشنىڭ يېڭى نۇقتىسىنى يارىتىش ۋە يېتىلدۈرۈشته.

قۇرۇلما مۇۋاپىق بولماسلىق، تەكرار قۇرۇلۇش قىلىش، «چوڭ ۋە مۇكەممەل، كىچىك ۋە مۇكەممەل بولۇش»، كىچىك كۆلەم، تۆۋەن سەۋىيىلىك قۇرۇلۇشلار يامراپ كېتىش، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىدا ئۇزاقتىن بېرى ۋە ئومۇمىيۈزلۈك ساقلىنىۋاتقان مەسىلە. مەسىلەن، كىچىك تېپتىكى كۆن-خۇرۇم زاۋۇتلىرى، كىچىك تېپتىكى يۇڭ توقۇمچىلىق، كىچىك تېپتىكى قەغەز فابرىكىلىرى، پەمدۇر قېيامى زاۋۇتى، كىچىك تېپتىكى پاختا توقۇمچىلىق فابرىكىلىرى قاتارلىقلار. بۇنداق قارىسىغا قۇرۇلۇش قىلىش ۋە تەكرار قۇرۇلۇشلار ئېلىپ كەلگەن مەسىلىلەر خېلىلا ئېغىر بولۇپ، زور مىقداردىكى بايلىقنى ئىسراپ قىلىپلا قالماستىن، بەلكى زور مىقداردىكى مەبلەغنى ئىگىلەپ، ئېغىر يۈك بولۇپ ئارتىلىپ قالدى. بۇ ئەڭ چوڭ بولغان يېرىك باشقۇرۇش، شۇنداقلا ئاپتونوم رايونىمىز كەسىپ قۇرۇلمىسىنىڭ دەرىجىسىنىڭ ئۆرلىشى ئاستا، كۆپ سانلىق مەھسۇلاتنىڭ تېخنىكا تەركىبى تۆۋەن، سۈپىتى، دەرىجىسى يۇقىرى ئەمەس بولغاچقا، بازار ئېھتىياجى كۈچلۈك چەكلىمىگە ئۇچراۋاتقان، ئاپتونوم رايونىنىڭ ئىچى-سىرتىدىكى بازارلاردا زىقابەت كۈنسېرى جىددىيلىشىۋاتقان نۆۋەتتىكىدەك يېڭى ۋەزىيەت ئاستىدا، مەھسۇلاتنىڭ بازارنى ئىگىلەش نىسبىتى تۆۋەنلەپ، كارخانىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش، باشقۇرۇشى قېيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قېلىپ، ئاپتونوم رايون ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغا پايدىسىز ئامىللارنى ئېلىپ كەلدى.

سەرتقى يۇرۇشلەشتۇرۇلۇشى ۋە زۆرۈر شەرتلەرنىڭ مۇكەممەل، تولۇق بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش، مەمۇرىي قانۇن، تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، قۇرۇلۇش قىلدۇرغۇچى ئورۇنلارنىڭ قۇرۇلۇش ھوججەتگە بېرىش، ئۇسكۇنە سېتىۋېلىش، قۇرۇلۇش پۈتكەندىن كېيىن راسچوت قىلىش پائالىيەتلىرىنى قانۇن بويىچە چەكلەش.

قۇرۇلۇش تۈرلىرىنىڭ مەبلەغ تەخمىن چوتىنى قاتتىق كونترول قىلىش. قۇرۇلۇشقا ئۆلچەم بېكىتىشنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، تەخمىن چوتىنى تەكشۈرۈشنى چىڭىتىپ، ئۆلچەم، نورما ۋە قۇرۇلۇش تەخمىن چوتىنى چەكلەش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىپ، يۇقىرى.مۇلچەرلەش، ساختا ھېسابلاش ۋە پۇلنى بولۇشىغا خەجلەش قىلمىشلىرىنى قەتئىي توسۇش، تۇرنى يولغا قويۇش باسقۇچىدىكى نازارەتچىلىك ۋە تەكشۈرۈشنى كۈچەيتىش، قۇرۇلۇش تۇرى قانۇنىي ئىگە مەبلەغ خېيىم - خەتەر مەسئۇلىيىتىنى كۈچەيتىش، تۇرلۇك ئاشكارا ياكى يوشۇرۇن بولغان قالايمقان ھەق ئېلىش، قالايمقان سېلىق سېلىش، قالايمقان مەبلەغ توپلاش قىلمىشلىرىنى يەنمۇ ئېنىقلاش ۋە ئەمەلدىن قالدۇرۇش، قۇرۇلۇش تۇرىگە كېيىن باھا بېرىش خىزمىتىنى پائال قانات يايدۇرۇش.

قۇرۇلۇش تۇرىنىڭ ئالدىنقى مەزگىللىك تەييارلىق خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇش لازىم. تۇرىنىڭ ئالدىنقى مەزگىللىك خىزمەتلىرىگە بولغان تەشكىللي رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش، ئالدىنقى مەزگىللىك خىزمەت خراجىتىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش، تۇرىنىڭ ئالدىنقى مەزگىللىك خىزمەتلىرىنى زور كۈچ بىلەن ياخشى ئىشلەش، ئۇرۇمچى نېفىت - خىمىيە زاۋۇتى ئاكرىلونىترىل قۇرۇلۇشى، پوسكام نېفىت خىمىيۇي ئوغۇت زاۋۇتىنى كېڭەيتىپ قۇرۇش، تۇرپان - قۇمۇل نېفىت تەبئىي گاز خىمىيە سانائىتى زاۋۇتى، قەشقەر ئايرودرومى خەلقئارالىق زاپاس قونۇش يولى، دۆلەت يولى 314 - لىنىيىسى قاراشەھەر - ئاقسۇ بۆلىكىنى كېڭەيتىپ قۇرۇش ۋە دۆلەت يولى 312 - لىنىيىسى كۇيىتۈك - سايرام كۆلى تاشيولىنى كېڭەيتىپ قۇرۇش قاتارلىق تۇرلەرنىڭ ئالدىنقى مەزگىللىك خىزمەتلىرىنى تېزلىتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ قۇرۇلۇش تۇرى زاپىسىنىڭ تولۇق بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش لازىم.

4) تاشقى سودىنى ئاشۇرۇش ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىش، چەت ئەل مەبلىغىدىن پائال ۋە ئۈنۈملۈك پايدىلىنىش.

ئۈنۈمنى مەركەز قىلىپ، سۈپەت ئارقىلىق غەلبە قىلىش ۋە بازارنى كۆپ مەنبەلەشتۈرۈش ستراتېگىيىسىنى داۋاملىق يولغا قويۇپ، ئېكسپورت تاۋارلىرىنىڭ سۈپىتىنى ۋە دەرىجىسىنى ئۆستۈرۈش لازىم. پىلاندا ئىمپورت-ئېكسپورت ئومۇمىي سومىسى 1 مىليارد 400 مىليون ئامېرىكا دوللىرى قىلىپ ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، ئۆتكەن يىلدىكى سەۋىيە ساقلاپ قېلىندى. بۇنىڭ ئىچىدە: ئېكسپورت سومىسىنى 600 مىليون دوللارغا يەتكۈزۈپ، % 9.1 ئاشۇرۇش بەلگىلەندى. سودىگەر چاقىرىپ مەبلەغ كىرگۈزۈش خىزمىتىنى كۈچەيتىش، چەت ئەل مەبلىغىنىڭ كېلىش مەنبەسىنى ۋە مەبلەغ سېلىش ساھەسىنى، پايدىلىنىدىغان چەت ئەل مەبلىغى كۆلىمىنى پائال كېڭەيتىش، پايدىلىنىدىغان چەت ئەل مەبلىغىنىڭ سۈپىتىنى ۋە ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش لازىم. پىلاندا پايدىلىنىدىغان چەت ئەل مەبلىغى 280 مىليون ئامېرىكا دوللىرى قىلىپ ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، بۇ يىلقىدىن % 40 ئاشۇرۇش بەلگىلەندى. بۇنىڭ ئىچىدە چەت ئەلدىن ئېلىنىدىغان قەرز پۇل 210 مىليون ئامېرىكا دوللىرى بولۇپ، % 58 كۆپەيتىلدى. چەت ئەللىك سودىگەرلەر بېۋاستە سالىدىغان مەبلەغ 70 مىليون ئامېرىكا دوللىرى بولۇپ، % 4.9 ئاشۇرۇلدى. قوللىنىدىغان ئاساسلىق تەدبىرلەر:

ئاشقى سودا تۈزۈلمىسى ئىسلاھاتىنى ۋە باشقۇرۇشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش لازىم. ئىشلەپچىقىرىش كارخانىلىرىنىڭ ئۆز ئالدىغا ئېكسپورت قىلىش

بېرىدىغان سىياسەتلەرنى تۈزۈش ۋە يولغا قويۇشنى ئۇيغۇنلاشتۇرۇش، ياخشى تۇتۇش، تەكشۈرۈپ تەستىقلاش رەسمىيىتىنى ئاددىيلاشتۇرۇش، ئىش بېجىرىش ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈش، توختام تۈزۈلۈپ بولغان تۇرلەرنى ئىز قوغلاپ مۇلازىمەت قىلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش، «ئۈچ خىل مەبلەغ كارخانىلىرى»نى تەرەققىي قىلدۇرۇش جەريانىدا ئوتتۇرىغا چىققان مەسىلەلەرنى ماسلاشتۇرۇش لازىم.

5) مۇھىم تاۋارلارنىڭ ئومۇمىي مىقدارىنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇش، تاۋار بازىرىنىڭ ئاۋاتلىقى ۋە مۇقىملىقىنى ساقلاش.

مۇھىم تاۋارلارنى ماكرو جەھەتتىن باشقۇرۇشنى داۋاملىق ياخشى ئىشلەش، دۆلەت پىلانى، خەلق تۇرمۇشىغا مۇناسىۋەتلىك بولغان ئاشلىق، پاختا، مايى، شېكەر، گۆش، خىمىيەۋى ئوغۇت، دېھقانچىلىق دورىلىرى، سۇلياۋ يوپۇق قاتارلىق تاۋارلارنىڭ ئومۇمىي مىقدارىنى ياخشى تەڭپۇڭلاشتۇرۇش لازىم. پىلاندا دۆلەت توختام تۈزۈپ 1 مىليارد 321 مىليون كىلوگرام ئاشلىق سېتىۋېلىش، 1 مىليارد 265 مىليون كىلوگرام سېتىش بەلگىلەندى. بۇلار ئۆتكەن يىل بىلەن ئوخشاش بولدى. توختام تۈزۈپ 60 مىليون كىلوگرام مايى سېتىۋېلىش، تاختايى باھاسى بويىچە 40 مىليون كىلوگرام سېتىش، سىرتقا 20 مىليون كىلوگرام يۆتكەش ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، ئالدىنقى يىلى بىلەن تەڭلەشتۈرۈلدى. 1996 - 1997 - يىللىق پاختا ئىشلەپچىقىرىش يىلىدا 900 مىڭ تونىنا پاختا سېتىۋېلىش، 730 مىڭ تونىنا پاختىنى ئاپتونوم رايون سىرتىغا يۆتكەش ۋە زاپاس قالدۇرۇش، 1997-، 1998-يىللىق پاختا ئىشلەپچىقىرىش يىلىدا 1 مىليون 150 مىڭ تونىنا سېتىۋېلىش، ئاپتونوم رايون بازىرىدا 1 مىليون 880 مىڭ تونىنا تەييار مايى سېتىش بەلگىلەندى. سېتىلىدىغان خىمىيەۋى ئوغۇت 3 مىليون 100 مىڭ ئۆلچەملىك تونىنا قىلىپ ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، مۆلچەرلىنىشچە ئۆتكەن يىلدىكىدىن 650 مىڭ ئۆلچەملىك تونىنا كۆپەيتىلدى. مۇھىم تاۋارلارنىڭ ئومۇمىي مىقدارىنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇش، ئاپتونوم رايوننىڭ زۆرۈر بولغان مال مەنبەسىنى ئېگىلىشىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش، ماكرو جەھەتتىن كونترول قىلىشنى كۈچەيتىش، مال باھاسىنىڭ ئۆسۈشىنى تىزگىنلەش بازارنىڭ مۇقىم ئايلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىشنىڭ ماددىي ئاساسى. شۇڭا بۇ يىل تۆۋەندىكى بىر قانچە تۈرلۈك خىزمەتنى ياخشى ئىشلەش لازىم:

مۇھىم تاۋارلارنى ئىشلەپچىقىرىش، سېتىۋېلىش ۋە سېتىش، يۆتكەش پىلانىنى ئورۇنداشقا ھەقىقىي تۇرىدە كاپالەتلىك قىلىپ، دۆلەتنىڭ زۆرۈر بولغان مال مەنبەسىنى ئېگىلەپ، ئۇنۇملۈك تەمىنلەشنى ئاشۇرۇش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىش لازىم. ئاشلىق، پاختا، گۆش قاتارلىق مۇھىم مەھسۇلاتلارنى سېتىۋېلىش، يۆتكەش خىزمىتىنى ياخشى تۇتۇش، بولۇپمۇ ئاشلىق سېتىۋېلىش خىزمىتىنى ياخشى تۇتۇپ، دېھقانلارنىڭ ئاشلىق تېرىش ئاكتىپلىقىنى ھەقىقىي تۇردە قوغداش لازىم. سېتىۋېلىش مەبلىغىنى پائال تەييارلاش ۋە ياخشى ئىشلىتىش، سېتىۋېلىش جەريانىدا ئوتتۇرىغا چىققان مەسىلەلەرنى ۋاقتىدا ماسلاشتۇرۇش، ئاق ھوججەت بېرىش ئەھۋالىنىڭ يۈز بېرىشىدىن ساقلىنىش لازىم.

يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى بىلەن تەمىنلەش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش لازىم. خىمىيەۋى ئوغۇت، دېھقانچىلىق دورىلىرى، سۇلياۋ يوپۇق قاتارلىق ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرىنى ئىشلەپچىقىرىش، تەشكىللەش ۋە يۆتكەش، سېتىش خىزمىتىنى پائال، ياخشى ئىشلەپ، ۋاقتىدا، تولۇق تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلىش لازىم. يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرىنىڭ باھاسىنى داۋاملىق مۇقىملاشتۇرۇش، ئوبوروت تەرتىپىنى رەتكە سېلىش، باھانى خالىغانچە ئۆستۈرۈش ۋە ئۆرلىتۈپلىشتىن ساقلىنىش لازىم.

ئەھۋالغا چوشۇپ قېلىپ، ئاپتونوم رايون ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغا پايدىسىز ئامىللارنى ئېلىپ كەلدى.

قۇرۇلمىنى تەڭشەشنى ياخشى تۇتۇش پۈتكۈل خەلق ئىگىلىكىنىڭ ئۇزاق مەزگىللىك تەرەققىياتىدىكى ستراتېگىيىلىك ۋەزىپە بولۇپ، ماكرو ئىگىلىكنىڭ مۇقىملىقىنى ساقلاش ۋە ئىگىلىكنىڭ ئومۇمىي گەۋدە ساپاسىنى ئۆستۈرۈشنىڭ مۇھىم ئاساسى، شۇنداقلا بازار رىقابىتىدىكى ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈشنىڭ مۇھىم كاپالىتى ھەمدە نۆۋەتتە دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنىڭ قىينىچىلىقىنى ھەل قىلىش، ماكرو جەھەتتىن تەڭشەش - كونترول قىلىش ئارقىلىق ماكرو ئىگىلىككە ئۇنۇملۈك بېتەكچىلىك قىلىشنىڭ مۇھىم يولى. بىز 1997-يىلى نۆۋەتتىكى پايدىلىق پۇرسەتنى تۇتۇپ، كۆچنى مەركەزلەشتۈرۈپ قۇرۇلمىنى تەڭشەشنى ياخشى ئىشلىشىمىز، ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ۋە ئىگىلىكنى ئاشۇرۇش ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىشتە ئۇنۇملۈك ئىلگىرىلەش ھاسىل قىلىپ، ئىگىلىكنى ئاشۇرۇشنىڭ يېڭى نۇقتىسىنى شەكىللەندۈرۈپ، ئىگىلىك تەرەققىياتىنى يېڭى ئىزغا سېلىشىمىز، بازارنى چوڭشىنىش، تەنقىد قىلىش، بازار يۆنىلىشىنى ئىگىلەشكە تېخىمۇ ئەھمىيەت بېرىپ، پائال تۇردە يېڭى مەھسۇلات يارىتىپ، يېڭى ئېھتىياج پەيدا قىلىپ، يېڭى بازار ئېچىپ، ئىگىلىكنى ئاشۇرۇش بوشلۇقىنى كېڭەيتىپ، پۈتكۈل ئىگىلىكنىڭ تەرەققىياتىنى ھەرىكەتكە كەلتۈرۈشىمىز كېرەك.

1) مەبلەغ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش سالمىقىنى زورايتىپ، «چوڭ ۋە مۇكەممەل، كىچىك ۋە مۇكەممەل» ۋە كۆلىمى كىچىك، سەۋىيىسى تۆۋەن بولغان تەكرار قۇرۇلۇش قىلىش مەسلىسىنى ھەل قىلىش كېلەر يىللىق قۇرۇلمىنى تەڭشەش ۋە ياخشىلاشنىڭ مۇھىم ۋەزىپىسى بولۇپ، بۇنى زور كۈچ سەرپ قىلىپ ياخشى تۇتۇش لازىم.

(1) مەبلەغنى باشقۇرۇشنى يەنمۇ كۈچەيتىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش ئۈچۈن تۆۋەندىكى تەدبىرنى قوللىنىش زۆرۈر: ① مەبلەغ سومىمىسىغا قاراپ تۇرنى تەكشۈرۈپ تەستىقلاش ھوقۇقىنى ئايرىش ئۈسۈلىنى تېزرەك ئۆزگەرتىش، تەكشۈرۈپ تەستىقلاش ھوقۇقىنى كەسىپ سىياسىتى ۋە تۇرنىڭ كۆلىمى بويىچە باشقىدىن ئايرىش لازىم. كەسىپ سىياسىتى بويىچە قوللايدىغان ساھەلەردە جايلاشتۇرۇش پىلانىنى كۈچەيتىش شەرتى ئاستىدا، ئۆلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەرنىڭ تەكشۈرۈپ تەستىقلاش ھوقۇقى چېكىنى مۇۋاپىق بەلگىلەش لازىم ② تۇرنى تەكشۈرۈپ تەستىقلاش ئۆتكىلىنى قاتتىق ئىگىلەش لازىم. ئومۇمەن ئىشلەپچىقىرىشى ئىقتىدارى ئېشىپ قالغان ۋە كۆلىمى كىچىك، سەۋىيىسى تۆۋەن بولغان تەكرار قۇرۇلۇشلارنى بىردەك يەنە تەستىقلاشقا بولمايدۇ. ئىشلەپچىقىرىشى يۇرۇشلەشمىگەن، بازاردا ئۆزگىرىش بولغان، ھۇنەر-سەنئىتى قالاق ھەمدە كۆلىمى كىچىك، تېخنىكىسى قالاق، ئىشقا كىرىشكەندىن كېيىن چوقۇم ئېغىر زىيان كۆرۈلىدىغان قۇرۇلۇشلارنى قەتئىي توختىتىش ياكى تۇرنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش لازىم؛ ③ كۆلىمىنى، دەرىجىسىنى كۆتۈرۈشنىڭ تەلىپى بويىچە «شەرقنىڭ ئۈرچۈقىنى غەربكە يۆتكەش» تە يۆتكەلگەن پاختا توقۇمىچىلىق ئۇسكۇنىلىرى تېخنىكىسى ۋە مەھسۇلات ئۆتكىلىنى چىڭ ئىگىلەش، 30 مىڭ ئۈرچۈقتىن تۆۋەن بولغان پاختا توقۇمىچىلىق فابرىكىسىنى يېڭىدىن قۇرۇشنى قاتتىق چەكلەش، «شەرقنىڭ ئۈرچۈقىنى غەربكە يۆتكەش» تۇرنىڭ دەرىجىسى ۋە سۈپىتىنى ھەقىقىي ھالدا ئۆستۈرۈش لازىم؛ ④ بىنا، زال، سارايى، مېھمانخانا ۋە يۇقىرى دەرىجىلىك تاۋار ئۆيى قۇرۇلۇشىنى قاتتىق كونترول قىلىش لازىم. ھەرقانداق تارماق، ئورون ۋە كارخانىلارنىڭ خام چوت

(ئاخىرى 6 - بەتتە)

ئۈسكۈنىلىرى ئۆزلىرىدە ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىغا ماس كېلىدىغان ئاساسىي ئۈسكۈنىلەرنى سېتىۋېلىشى، ئۆزلىرىدە ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى بولمىغان ئاساسىي ئۈسكۈنىلەرنى سېتىۋېلىشقا قەتئىي يول قويماسلىقى لازىم. ئۈسكۈنە سېتىۋېلىش پىلانىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش، ئۈسكۈنە سېتىۋېلىش پىلانىنى ئۆزگەرتىش ۋە ئۈسكۈنە سېتىۋېلىش پىلانىنى ئۆزگەرتىشكە تەستىق قىلىش ھوقۇقى ئۈسكۈنە سېتىۋېلىش پىلانىنى تەستىقلىغان ئورۇنلارغا تەۋە بولىدۇ.

قۇرۇلۇش تۈرلىرىنىڭ مەبلەغ تەخمىن چوتىنى قاتتىق كونترول قىلىش. قۇرۇلۇشقا ئۆلچەم بېكىتىشنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، تەخمىن چوتىنى تەكشۈرۈشنى چىڭىتىپ، ئۆلچەم، نورما ۋە قۇرۇلۇش تەخمىن چوتىنى چەكلەش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىپ، يۇقىرى.مۇلچەرلەش، ساختا ھېسابلاش ۋە پۇلنى بولۇشىغا خەجلەش قىلمىشلىرىنى قەتئىي توسۇش، تۇرنى يولغا قويۇش باسقۇچىدىكى نازارەتچىلىك ۋە تەكشۈرۈشنى كۈچەيتىش، قۇرۇلۇش تۇرى قانۇنىي ئىگە مەبلەغ خېيىم - خەتەر مەسئۇلىيىتىنى كۈچەيتىش، تۇرلۇك ئاشكارا ياكى يوشۇرۇن بولغان قالايمقان ھەق ئېلىش، قالايمقان سېلىق سېلىش، قالايمقان مەبلەغ توپلاش قىلمىشلىرىنى يەنمۇ ئېنىقلاش ۋە ئەمەلدىن قالدۇرۇش، قۇرۇلۇش تۇرىگە كېيىن باھا بېرىش خىزمىتىنى پائال قانات يايدۇرۇش.

قۇرۇلۇش تۇرىنىڭ ئالدىنقى مەزگىللىك تەييارلىق خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇش لازىم. تۇرىنىڭ ئالدىنقى مەزگىللىك خىزمەتلىرىگە بولغان تەشكىللي رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش، ئالدىنقى مەزگىللىك خىزمەت خراجىتىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش، تۇرىنىڭ ئالدىنقى مەزگىللىك خىزمەتلىرىنى زور كۈچ بىلەن ياخشى ئىشلەش، ئۇرۇمچى نېفىت - خىمىيە زاۋۇتى ئاكرىلونىترىل قۇرۇلۇشى، پوسكام نېفىت خىمىيۇي ئوغۇت زاۋۇتىنى كېڭەيتىپ قۇرۇش، تۇرپان - قۇمۇل نېفىت تەبئىي گاز خىمىيە سانائىتى زاۋۇتى، قەشقەر ئايرودرومى خەلقئارالىق زاپاس قونۇش يولى، دۆلەت يولى 314 - لىنىيىسى قاراشەھەر - ئاقسۇ بۆلىكىنى كېڭەيتىپ قۇرۇش ۋە دۆلەت يولى 312 - لىنىيىسى كۇيىتۈك - سايرام كۆلى تاشيولىنى كېڭەيتىپ قۇرۇش قاتارلىق تۇرلەرنىڭ ئالدىنقى مەزگىللىك خىزمەتلىرىنى تېزلىتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ قۇرۇلۇش تۇرى زاپىسىنىڭ تولۇق بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش لازىم.

4) تاشقى سودىنى ئاشۇرۇش ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىش، چەت ئەل مەبلىغىدىن پائال ۋە ئۈنۈملۈك پايدىلىنىش.

ئۈنۈمنى مەركەز قىلىپ، سۈپەت ئارقىلىق غەلبە قىلىش ۋە بازارنى كۆپ مەنبەلەشتۈرۈش ستراتېگىيىسىنى داۋاملىق يولغا قويۇپ، ئېكسپورت تاۋارلىرىنىڭ سۈپىتىنى ۋە دەرىجىسىنى ئۆستۈرۈش لازىم. پىلاندا ئىمپورت-ئېكسپورت ئومۇمىي سومىسى 1 مىليارد 400 مىليون ئامېرىكا دوللىرى قىلىپ ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، ئۆتكەن يىلدىكى سەۋىيە ساقلاپ قېلىندى. بۇنىڭ ئىچىدە: ئېكسپورت سومىسىنى 600 مىليون دوللارغا يەتكۈزۈپ، % 9.1 ئاشۇرۇش بەلگىلەندى. سودىگەر چاقىرىپ مەبلەغ كىرگۈزۈش خىزمىتىنى كۈچەيتىش، چەت ئەل مەبلىغىنىڭ كېلىش مەنبەسىنى ۋە مەبلەغ سېلىش ساھەسىنى، پايدىلىنىدىغان چەت ئەل مەبلىغى كۆلىمىنى پائال كېڭەيتىش، پايدىلىنىدىغان چەت ئەل مەبلىغىنىڭ سۈپىتىنى ۋە ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش لازىم. پىلاندا پايدىلىنىدىغان چەت ئەل مەبلىغى 280 مىليون ئامېرىكا دوللىرى قىلىپ ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، بۇ يىلقىدىن % 40 ئاشۇرۇش بەلگىلەندى. بۇنىڭ ئىچىدە چەت ئەلدىن ئېلىنىدىغان قەرز پۇل 210 مىليون ئامېرىكا دوللىرى بولۇپ، % 58 كۆپەيتىلدى. چەت ئەللىك سودىگەرلەر بېۋاستە سالىدىغان مەبلەغ 70 مىليون ئامېرىكا دوللىرى بولۇپ، % 4.9 ئاشۇرۇلدى. قوللىنىدىغان ئاساسلىق تەدبىرلەر:

ئاشقى سودا تۈزۈلمىسى ئىسلاھاتىنى ۋە باشقۇرۇشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش لازىم. ئىشلەپچىقىرىش كارخانىلىرىنىڭ ئۆز ئالدىغا ئېكسپورت

(بېشى 5 - بەتتە)

ئىچى-سىرتىدىكى، ئۆز ئېلىمىزدىكى مەبلەغ ۋە بانكا قەرز پۇلى بىلەن بۇنداق يۇقىرى ئۆلچەملىك بىنالارنى سېلىشنى قەتئىي توسۇش لازىم؛⑤ يېڭىدىن باشلىنىدىغان تۈرلەرنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش لازىم. بۇنداق تۈرلەرنى ئالدى بىلەن تەييارلىق تۈرىگە كىرگۈزۈش كېرەك. قۇرۇلۇش رەسمىيىتى تولۇق بېجىرىلگەن، مەبلەغ ئەمەلىيلەشكەن، ئىش باشلاشتىن بۇرۇنقى تەييارلىق ئاساسەن پۈتكەن ئەھۋالدا ئاندىن پىلانغا رەسمىي كىرگۈزۈپ ئىش باشلاشقا بولىدۇ.

(2) ئاشقان مىقدارنى تەڭشەش بىلەن زاپاس مىقدارنى تەڭشەشنى ھەقىقىي ھالدا بىرلەشتۈرۈپ، كەسىپ سىياستى ۋە ئېگىلىكنى ئاشۇرۇش ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىشنىڭ تەلىپى بويىچە، باشقۇرۇش خاراكتېرىدىكى تۈرلەرنى جايلاشتۇرۇشنى پىلانلاش، تەكشۈرۈپ تەستىقلاش، بايلىقنى تەقسىم قىلىش ۋە مەبلەغ سېلىش قاتارلىق جەھەتلەردە، ھازىرقى كارخانىلارغا تايىنىپ يېڭىدىن قۇرۇش، كېڭەيتىپ ۋە ئۆزگەرتىپ قۇرۇشقا يېتەكلەپ ۋە ئىلھام بېرىپ، زاپاس مىقدارنىڭ باشقىدىن قۇرۇلما خاراكتېرلىك تەشكىللىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم. كەسىپلىشىپ خىزمەتنى بۆلۈۋېلىش ۋە كۆلەم ئىگىلىكنىڭ مەھسۇلات يارىتىش ستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇشنى قۇرۇلمىنى تەڭشەشنىڭ مۇھىم نۇقتىسى قىلغان ھالدا ئاشقان مىقدارنى تەڭشەش ئارقىلىق زاپاس مىقدارنى تەڭشەش ئۇسۇلىغا تۈرتكە بولۇش، ئاپتونوم رايوننىڭ كەسىپنىڭ جايلاشتۇرۇلۇشى، نۇقتىلىق قۇرۇلۇشى قاتارلىق ئىستىقبالى ياخشى غوللۇق كارخانىلارنى ئالدىن قوللاش ۋە خام ئەشيا بىلەن تەمىنلەش، سېتىش، ئىمپورت- ئېكسپورت نورمىسى قاتارلىق جەھەتلەردىن نۇقتىلىق ھالدا قوللاش، بىر تۈركۈم داڭلىق مەھسۇلاتلارنى كۆزىر قىلغان، ئىقتىسادىي كۈچى، رىقابەتلىشىش ئىقتىدارى بىر قەدەر كۈچلۈك بولغان كارخانا گۇرۇھىنى يېتىلدۈرۈش ۋە زورايتىش لازىم.

(3) كەسىپ سىياستىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، مەبلەغ سېلىش پائالىيىتىگە توغرا يېتەكچىلىك قىلىش، كەسىپ سىياستىنى داۋاملىق مۇكەممەللەشتۈرۈش، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى جايلاشتۇرۇش پىلانىنى چىڭ تۇتۇش، كەسىپ سىياستىنىڭ كەسىپلەرنى جايلاشتۇرۇش ۋە ئوتتۇرا، ئۇزاق مۇددەتلىك بايلىق تەقسىملەشكە بولغان يېتەكچىلىك رولىنى كۈچەيتىش، جايلارنىڭ مۇھىم ئامىللار ئالاھىدىلىكى ۋە سېلىشتۇرما ئەۋزەللىكىگە مۇۋاپىق يېتەكچىلىك قىلىش، ئۆز جايىنىڭ يېتەكچى كەسپىنى تاللاش ۋە راۋاجلاندۇرۇش، جايلار ئارا ئەۋزەللىكى بىلەن ئۆز ئارا تولۇقلاش، مۇۋاپىق ئىش تەقسىماتى ئەندىزىسىنى تەدرىجىي شەكىللەندۈرۈش لازىم. كەسىپلەر بويىچە نۇقتىلىق تۈرلەرنى راۋاجلاندۇرۇشنى ئېلان قىلىشنى تەدرىجىي كېڭەيتىپ، رىقابەت ئۇسۇلى ئارقىلىق قىزىق نۇقتىلار بويىچە مەبلەغ سالىدىغان تۈرلەرنى تاللاپ، كەسىپلەرنىڭ جايلىشىشىنى مۇۋاپىقلاشتۇرۇش لازىم. مۇقىم مۈلۈك مەبلىغىنىڭ ئۈچۈر خىزمىتىنى كۈچەيتىش، پۈتكۈل ئىجتىمائىي مۇقىم مۈلۈك مەبلىغىنىڭ ئۈچۈر يىغىش، رەتلەش، تەھلىل قىلىشنى ياخشى ئىشلەپ، مۇناسىۋەتلىك تاۋارلارغا بولغان ئېھتىياج ۋە تەلەپ

يېزا ئىگىلىك بىر گەۋدىلەشكەن ئەندىزىنى شەكىللەندۈرۈش لازىم. بىرىنچىدىن، ئاشلىقنى پىششىقلاپ ئىشلەشنى ياخشى تۇتۇش، ئاشلىقنى باشقا نەرسىگە ئايلاندۇرۇش قەدىمىنى تېزلىتىش، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشنى ئۇدا تەرەققىي قىلدۇرۇش لازىم؛ ئىككىنچىدىن، چارۋا مەھسۇلاتلىرىنى پىششىقلاپ ئىشلەشنى تەرەققىي قىلدۇرۇش، چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشنىڭ كەسپلىشىش سۈرئىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك؛ ئۈچىنچىدىن، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئەلا سورتلۇق مېۋە-چېۋە، ئورمان، سۇ مەھسۇلاتى بايلىقى ۋە ئىقتىسادىي زىرائەت بايلىقىدىن پايدىلىنىپ، چوڭقۇر پىششىقلاپ ئىشلەش ئارقىلىق تېخىمۇ تەركىبى ۋە قوشۇمچە قىممىتىنى ئۆستۈرۈش لازىم. مۇشۇ ئارقىلىق يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشنى ئۇدا راۋاجلاندۇرۇپ، دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ ئىگىلىكنى گۈللەندۈرۈپ، يېڭى مالىيە مەنبەسىنى يېتىلدۈرۈش كېرەك.

(3) شەھەر -بازارلاردا تۇرالغۇ ئۆيىنى تاۋارلاشتۇرۇش سۈرئىتىنى تېزلىتىش، تۇرالغۇ ئۆي كەسپىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش. تۇرالغۇ ئۆي ئىسلاھاتىنى داۋاملىق ئىلگىرى سۈرۈش، خەلق ئاممىسىنىڭ تۇرالغۇ ئۆي ئىستېمالى ۋە تاۋارلاشتۇرۇشقا بولغان ئېڭىنى ئۆستۈرۈش لازىم. «ئولتۇراقلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى»نى زور كۈچ بىلەن يولغا قويۇش لازىم. كەڭ ئوتتۇرا، تۆۋەن كىرىملىك ئاھالىنىڭ سېتىۋېلىشقا ماس كېلىدىغان ئەرزان، ئىشلىتىشكە باپ كېلىدىغان تۇرالغۇ جايغا سېلىنىدىغان مەبلەغ سالمىقىنى ئاشۇرۇش، تاۋار ئۆي باھاسىنى راۋانلاشتۇرۇش، ھازىرقى باھا قۇرۇلمىسىنى ئېنىقلاش، بىناكارلىق بازىرى تەرتىپىنى رەتكە سېلىش، نامۇۋاپىق ئېلىنىدىغان ھەقنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش، تۇرالغۇ جاي قۇرۇلۇشى تەننەرخىنى تىرىشىپ تۆۋەنلىتىش، تۇرالغۇ جاي بازىرىغا بولغان ئۈنۈملۈك ئېھتىياجنى ئاشۇرۇش لازىم. تۇرالغۇ جاي فوندى تۈزۈمىنى يولغا قويۇشنى تېزلىتىپ، تۇرالغۇ جاي ئىستېمالىغا بولغان مەبلەغ كاپالىتىنى ئۆستۈرۈش لازىم. سودا ۋە ئىجارە بېجىنى يەنىمۇ تۆۋەنلىتىپ، تۇرالغۇ جاي قۇرۇلۇشى، سېتىش، ئىجارىگە بېرىش، ئىناۋەتلىك قەرز، ستراخوۋانىيە، مۇلازىمەت، مال-مۈلۈكنى باشقۇرۇش ئۆزئارا يۈرۈشلەشتۈرۈلگەن ئايلىنىش مېخانىزمىنى تەدرىجىي تۇرغۇزۇپ، تۇرالغۇ جاي قۇرۇلۇشىنى ئىگىلىكنى ئاشۇرۇشنىڭ يېڭى نۇقتىسىغا ئايلاندۇرۇش لازىم.

3) سانائەت مەھسۇلات قۇرۇلمىسىنى پائال تەڭشەش، شەھەر-يېزا بازارلىرىنى تىرىشىپ ئېچىش.

نۆۋەتتە ئاپتونوم رايونىمىزدا داڭلىق سانائەت مەھسۇلاتى ئاز، ئوتتۇرا، تۆۋەن دەرىجىلىك مەھسۇلاتلار كۆپ، تەننەرخ يۇقىرى بولۇپ، بازار رىقابىتىدە پايدىسىز ئورۇندا تۇرماقتا. ئاپتونوم رايوننىڭ ئىستېمال بازارلىرىنىڭ كۆپ قىسمى ئىچكىرىنىڭ مەھسۇلاتلىرى تەرىپىدىن ئىگىلىنىپ كېتىلدى. بۇ خىل ئەھۋالنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن، سانائەت مەھسۇلاتى قۇرۇلمىسىنى تەڭشەشنى تېزلىتىش، پائال تۈردە بازار ئېچىپ، يەرلىك مەھسۇلاتنىڭ بازارنى ئىگىلەش نىسبىتىنى ئۆستۈرۈش زۆرۈر.

(1) شەھەر-بازار ئاھالىسىنىڭ كۆپ قاتلاملىق، كۆپ تۈرلۈك

1997-يىللىق ۋەزىپىلەرنى ئورۇنداش ئۈچۈن، ياخشى ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي مۇھىت بولۇشى زۆرۈر. ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنى يەنىمۇ چوڭقۇرلاشتۇرۇش، ماكرو جەھەتتىن تەڭشەش-كونترول قىلىشنى كۈچەيتىش، ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ، زىددىيەتلەرنى پارچىلاپ ھەل قىلىش، ئىگىلىكنىڭ ئايلىنىشى ۋە جەمئىيەتنىڭ تەرەققىي قىلىشى ئۈچۈن ئازادە مۇھىت ھازىرلاش لازىم.

1) ئىگىلىكنىڭ ئومۇمىي مىقدارنى ياخشى تەڭپۇڭلاشتۇرۇش، مال باھاسىنىڭ بەك تېز ئۆرلىشىنى كونترول قىلىش.

نۆۋەتتە ئاپتونوم رايونىمىزدا مال باھاسىنى ئۆستۈرۈۋېتىدىغان يوشۇرۇن ئامىللار يەنىلا مەۋجۇت بولۇۋاتىدۇ. كارخانىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش تىجارىتى قىيىن بولۇۋاتىدۇ. پۇل مۇئامىلە ساھەسىدە ياخشى بولمىغان مال -مۈلۈك كۆپەيدى. باھانى قۇرۇلما خاراكتېرلىك تەڭشەش، باھانىڭ ستىخىيىلىك ھالدا ئۆسۈپ كېتىشى قاتارلىقلار كېلەر يىلى مال باھا سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈۋېتىشى مۇمكىن. شۇڭا مال باھاسىنىڭ بەك تېز ئۆرلىشىنى كونترول قىلىشنى ماكرو جەھەتتىن تەڭشەش- كونترول قىلىشنىڭ باش ۋەزىپىسى قاتارىدا تۇتۇش، ئىشلەپچىقىرىشنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش، «ئاشلىق» بىلەن «كۆكتات»نى نۇقتىلىق ھالدا تۇتۇپ، بازارنى مول، بازىرى ئىتتىك تاۋارلار بىلەن تەمىنلەش لازىم. مال باھاسىنى كونترول قىلىش بويىچە نىشان، مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى داۋاملىق يولغا قويۇپ، ئۆز جايىنىڭ مال باھاسىنىڭ ئۆرلەش ھەجمىنىڭ كونترول قىلىش نىشانىدىن تارتىپ، يولغا قويۇلغاندىن كېيىنكى نەتىجىسىگە قەدەر ئاپتونوم رايوننىڭ ئومۇمىي نىشانىدىن ئېشىپ كەتمەسلىكىگە كاپالەتلىك قىلىش لازىم. مال باھاسىنى كونترول قىلىش ۋاستىسىنى تۇرغۇزۇش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش، باھانى تەڭشەش فوندى، ئاشلىق خېيىم-خەتەر فوندى، قوشۇمچە يېمەكلىك خېيىم-خەتەر فوندى، مۇھىم تاۋارلار زاپىسى تۈزۈمىنى تەدرىجىي تۇرغۇزۇش، ئاساسەن ئىقتىسادىي ۋاستىنى قوللىنىپ تاۋارنى كىرگۈزۈپ، چىقىرىپ، تەڭشەپ، بازاردا مۇۋاپىق باھانىڭ شەكىللىنىشىگە يېتەكچىلىك قىلىش لازىم. پۈتۈن يىللىق مال باھاسىنى كونترول قىلىش نىشانىغا يېتىشكە كاپالەتلىك قىلىش شەرتى ئاستىدا، باھا جەھەتتىكى گەۋدىلىك زىددىيەتلەرنى مۇھىم نۇقتىسى بولغان ھالدا پەسەيتىش لازىم. دۆلەت تەڭشەشنى ئورۇنلاشتۇرغان ئاساس مەھسۇلاتنىڭ باھاسىغا قارىتا، ئاپتونوم رايونىمىزدا شارائىت ھازىرلانغانلىرىنى ۋاقتىدا تەڭشەش، شەرتى ھازىرلانمىغانلىرىنى قەدەمگە بۆلۈپ جايىغا يەتكۈزۈش؛ ئاپتونوم رايون باشقۇرىدىغان باھاسى تەڭشىلىدىغان تۈرلەرنى داۋاملىق قاتتىق كونترول قىلىش، سىياسەت خاراكتېرلىك باھا ئۆستۈرۈشنىڭ ئومۇمىي سەۋىيىسىنى تىرىشىپ، بەرداشلىق بېرەلەيدىغان دائىرە ئىچىدە تىزگىنلەش لازىم. مال باھاسىنى باشقۇرۇش، نازارەت قىلىشنى كۈچەيتىش، قالايمىقان ھەق ئېلىشنى داۋاملىق ئېنىقلاپ تەرتىپكە سېلىش، نامۇۋاپىق ئېلىنىدىغان ھەقنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش، بىر قەدەر يۇقىرى بولغان ھەق ئېلىش ئۆلچىمىنى تۆۋەنلىتىش، قانۇن- نىزاملارنى قوللىنىپ باھا ھەرىكىتىنى قېلىپلاشتۇرۇش، باھانىڭ ستىخىيىلىك ئۆسۈپ

داۋاملىق يولغا قويۇش، پاختىنى تەمىنات-سودا كوپىراتىپىنىڭ پاختا تىجارەت ئورۇنلىرى بىر تۇتاش سېتىۋېلىشى، بىرتۇتاش پىششىقلاپ ئىشلەپ، بىرتۇتاش باشقۇرۇشىدا چىڭ تۇرۇش لازىم. ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلار ئارا يۆتكىلىدىغان پاختىدا، دۆلەت پىلانىنىڭ يېتەكچىلىكىدە تەشكىللىك ھالدا سودا قىلىش ئۇسۇلى ئارقىلىق تەمىنلەش بىلەن ئېھتىياجنى تۇتاشتۇرۇش؛ ئاپتونوم رايون ئىچىدە پاختا توقۇمىچىلىقىنى تەمىنلەش چارىسىنى ياخشىلاش، پاختا ئىشلەپ چىقارمايدىغان رايونلاردىكى پاختا توقۇمىچىلىق فابرىكىلىرىنى تەمىنلەشتە، ناھىيە دەرىجىلىك بىۋاسىتە تەمىنلەشنى يولغا قويۇپ، ئىككى تەرەپ تاللاش؛ پاختا چىقىدىغان ناھىيەلەردىكى پاختا توقۇمىچىلىق فابرىكىلىرى ئىشلىتىدىغان پاختىنى ناھىيىلىك پاختا-چىگە شىركىتى ئۆز جايىدىن تەمىنلەپ، ئوبوروت ھالقىسىنى ئازايتىش لازىم. خىمىيىۋى ئوغۇت، تەييار ماي، ئوبوروت تۈزۈلمىسى ئىسلاھاتىنى داۋاملىق مۇكەممەللەشتۈرۈش لازىم. دۆلەتنىڭ ئاشلىق ئوبوروت ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش تەلىپى بويىچە، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا بىرلەشتۈرۈپ، ئەستايىدىل تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىپ، ھەرجەھەتتىكى تەييارلىق خىزمەتلىرىنى ياخشى ئىشلەپ، بۇ ئىسلاھات تەدبىرىنىڭ ئوڭۇشلۇق يولغا قويۇلۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش لازىم.

كۆپ قاتلاملىق ئىجتىمائىي سۇغۇرتا سىستېمىسىنى يەنىمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈش، ئىجتىمائىي تىنچلىقنى قوغداش لازىم. كارخانىلارنىڭ ياشانغانلارنى بېقىش سۇغۇرتىسى ئىسلاھاتىنى داۋاملىق چوڭقۇرلاشتۇرۇش، كارخانىلاردا دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان خادىملارنىڭ ئاساسلىق بېقىش سوممىسىنىڭ نورمال مېخانىزمىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش؛ پۈتكۈل جەمئىيەتنى قاپلىغان قۇتقۇزۇش بىلەن قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش بىرلەشتۈرۈلگەن يېڭى تىپتىكى ئىشسىزلىق سۇغۇرتا تۈزۈمىنى تۇرغۇزۇش، قىيىنچىلىقى بار ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئاساسىي تۇرمۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش تۈزۈمى ۋە قىيىنچىلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش تۈزۈمىنى تۇرغۇزۇش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش، قۇرۇلمىنى تەڭشەپ، دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلار مال-مۈلكىنىڭ باشقىدىن ئۇيۇشۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى ساقلاش ئۈچۈن شارائىت ھازىرلاش لازىم.

3) ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش مەسىلىسىنى پائال تۈردە مۇۋاپىق ھەل قىلىش، قىيىنچىلىقى بار كارخانىلاردىكى ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرمۇشىنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇش.

دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلاردىكى ئارتۇق ئادەمنى تارقاقلاشتۇرۇش، ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار بىر قىسىم كارخانىلاردىكى ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرمۇش قىيىنچىلىقىنى ياخشى ھەل قىلىش، ئىش كۈتۈپ تۇرغان، ئىشسىز خادىملارنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش، قۇرۇلمىنى تەڭشەشنى ئىلگىرى سۈرۈش، ماكرو جەھەتتىن تەڭشەش-كونترول قىلىش نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇش، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى ساقلاشنىڭ مۇھىم شەرتى. 1997-يىلى پۈتكۈل جەمئىيەتتىكى ئەمگەك كۈچى مەنبەسىنى ھەر تەرەپلىمە تەڭپۇڭلاشتۇرۇش، بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇپ مۇۋاپىق ئىشلىتىش، ئەمگەك كۈچى بازىرى قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىش، ئىشقا تونۇشتۇرۇش ئورۇنلىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، ئادەم ئىشلىتىش ۋە ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش ھەرىكىتىنى قېلىپلاشتۇرۇش، يېزىلاردىكى ئەمگەك كۈچى ۋە سىرتتىن كەلگەن ئەمگەك كۈچىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، كارخانىلاردا خادىملارنى تارقاقلاشتۇرۇپ، ئىش ئورنىدىن

مۇقىم مۇلۇك مەبلىغىنىڭ ئۆچۈر يېغىش، رەتلەش، تەھلىل قىلىشنى ياخشى ئىشلەپ، مۇناسىۋەتلىك تاۋارلارغا بولغان ئېھتىياج ۋە تەلەپ يۈزلىنىشىنى، ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى ئەھۋالىنى، قۇرۇلۇۋاتقان كۆلىمى ۋە قۇرۇلمىسىنىڭ جايلاشتۇرۇلۇشى قاتارلىق ئۆچۈرلارنى ۋاقتىدا جەمئىيەتكە ئېلان قىلىپ، مەبلەغ سېلىش پائالىيىتىگە ياتقىلىق قىلىپ، مەبلەغ سېلىش تەدبىرىنى بەلگىلەشتىكى ئاساسنامە ئىشى قىلىشنى ئازايتىش لازىم.

2) بازار ئېھتىياجىنى يېتەكچى قىلىپ، ئۆزىنىڭ ئەۋزەللىكىگە تايىنىپ، ئىگىلىكنى ئاشۇرىدىغان يېڭى نۇقتىلارنى يېتىلدۇرۇش.

ئىگىلىكنى ئاشۇرىدىغان يېڭى نۇقتىلارنى يېتىلدۇرۇشتە، ئاپتونوم رايونىمىزدا ئاساسەن ئەۋزەل بايلىق مەنبەسىنى رېئاللىققا ئايلاندۇرۇش ستراتېگىيەسىنى يولغا قويۇش، پاختا بازىسى، ئازوت بازىسى ۋە نېفىت، تەبىئىي گاز، خىمىيە سانائىتى بازىسى قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتۇش، «پاختا، نېفىت» تىن ئىبارەت ئىككى چوڭ تۈرۈك كەسىپنى يېتىلدۇرۇش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش لازىم. نۆۋەتتە يەنە تۆۋەندىكى بىر قانچە ئىشنى ياخشى تۇتۇشىمىز لازىم:

(1) نېفىت، تەبىئىي گاز ئىككىلەمچى مەھسۇلاتنى ئېچىشنى تېزلىتىش، نېفىت سانائىتىگە ياندىشما مۇلازىمەت قىلىشنى ياخشى ئىشلەش. بىز نېفىت، تەبىئىي گاز ئېچىش ۋە نېفىت خىمىيە سانائىتىنى راۋاجلاندۇرۇشتەك پايدىلىق شەرتتىن تولۇق پايدىلىنىپ، بىرلىشىش، ھەمكارلىشىش قاتارلىق كۆپ خىل شەكىلدىن پايدىلىنىپ، ھەر تەرەپنىك ئاكتىپلىقىنى قوزغاپ، ئېتىلىن، پولى ئېستىر ئىككىلەمچى مەھسۇلاتنى ئېچىشنى تېزلىتىپ، نازۇك، ئىنچىكە خىمىيە سانائىتىنى راۋاجلاندۇرۇپ، قوشۇمچە قىممەتنى ئۆستۈرۈپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ خىمىيە سانائىتىنىڭ ئىچكى قۇرۇلمىسىنى ياخشىلاپ، خىمىيە سانائىتى تەرەققىياتىنىڭ يېڭى ساھەسىنى كەڭ ئېچىشمىز لازىم. مەۋقەنى بازار ئېھتىياجى ئۆستىگە قويۇپ، مەبلەغنى يىغۇېلىش مۇددىتى تېز بولغان بىر تۈركۈم ئېتىلىن، پولى ئېستىر كېيىنكى پىششىقلاپ ئىشلەش تۈرىنى تاللاپ، تېزدىن ھەرىكەتكە كەلتۈرۈپ، بۈرۈنراق ئۇنۇمىنى كۆرۈش كېرەك. نېفىت بىلەن يەرلىك ئۆزئارا ياردەملىشىش، ئورتاق تەرەققىي قىلىش پرىنسىپى بويىچە، نېفىت، تەبىئىي گازنى ئېچىشنى دەۋر قىلغان ھالدا، نېفىت سانائىتىگە يۈرۈشلەشكەن مۇلازىمەت قىلىدىغان مەھسۇلاتلارنى زور كۆچ بىلەن يارىتىپ، ترانسپورت مۇلازىمىتىنى، تاۋار بىلەن تەمىنلەش ۋە ئىجتىمائىي مۇلازىمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، يەرلىك ئىگىلىكنىڭ تەرەققىياتىنى ھەرىكەتكە كەلتۈرۈش كېرەك.

(2) يېزا ئىگىلىك، قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتىنى پىششىقلاپ ئىشلەشنى زور كۆچ بىلەن قانات يايدۇرۇپ، تىرىشچانلىقنى يېگى مالىيە مەنبەسىنى يېتىلدۇرۇش، ئاشلىق، پاختا، گۆش قاتارلىقلارنىڭ مەھسۇلات مىقدارىنى ئاشۇرۇش بىلەن بىللە، مۇۋاپىق يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتى بايلىقى ئۆستىگە قويۇپ، يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتىنى چوڭقۇر پىششىقلاپ ئىشلەش، مەھسۇلاتنى پىششىقلاپ ئىشلەش لىنىيىسىنى ئۇزارتىش، قوشۇمچە قىممەتنى ئۆستۈرۈش، سودا-سانائەت، ئىگىلىكنىڭ نىسبىتىنى ئوستۇرۇش زۆرۈر.

(1) ساھەمىز-بازار ئاھالىسىنىڭ كۆپ قاتلاملىق، كۆپ تۈرلۈك ئىستېمال تەلىپىنى قاندۇرۇشقا تېخىمۇ ئەھمىيەت بېرىش، ئۇزۇلۇكسىز ھالدا يېگى مەھسۇلات، يېگى تۈر، يېگى پاسون يارىتىپ، سانائەت ئىستېمال بازىرىنىڭ سۈپىتى، دەرىجىسىنى ئۆستۈرۈش لازىم. باشقۇرۇش- سېتىشنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، يەرلىك مەھسۇلاتلارنىڭ ئېنىقلىق دەرىجىسىنى ئاشۇرۇپ، ئاپتونوم رايون ئىچى-سىرتى، مەملىكەت ئىچى- سىرتى بازارلىرىنى ئېچىش لازىم.

(2) يېزا بازارلىرىغا يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىش ۋە زور كۈچ بىلەن ئېچىش، يېزا بازارلىرىنىڭ ئىگىلىكىنى ئاشۇرۇشتىكى ھەرىكەتلەندۇرگۈچ رولىنى ئۆستۈرۈش، سانائەت كارخانىلىرى كەڭ يېزا بازىرىغا ۋە دېھقانلارنىڭ رېئال تەلىپىگە يۈزلىنىپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنى كەسىپلەشتۈرۈپ باشقۇرۇشنى دەۋر قىلغان ھالدا، تېجەشلىك، ئىشلىتىشكە باپ كېلىدىغان دېھقانچىلىق سايمانلىرى قاتارلىق ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرىنى يارىتىپ ۋە ئىشلەپ چىقىرىپ، مەھسۇلات سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ، ئىشلەپچىقىرىش تەننەرخىنى كونترول قىلىپ، باھاسىنى مۇۋاپىق بېكىتىشى، سېتىشتىن كېيىنكى مۇلازىمەتنى كۈچەيتىشى لازىم. دېھقانلارنىڭ ئېھتىياجىغا باپ كېلىدىغان ئىقتىدارى ئاددى، باھاسى ئەرزان، پۇختا، چىداملىق بولغان سانائەت مەھسۇلاتلىرىنى ئىشلەپچىقىرىش لازىم.

(3) يېزا ئوبوروت تۇرۇلمىسى ئىسلاھاتىنى تېزلىتىش، يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى سېتىش ۋە سانائەت ئىستېمال بۇيۇملىرىنى تۆۋەنگە چۈشۈرۈشتىكى ۋاستىچى تەشكىلاتلارنى راۋاجلاندۇرۇش، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى بازىرىنى، قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرىنى توپ تارقىتىش بازىرى، كۈندىلىك ئىستېمال بۇيۇملىرى بازىرى ۋە كۆپ خىل ئىگىلىك شەكلىنى پائال راۋاجلاندۇرۇش، دېھقانلارنىڭ ئوبوروت ساھەسىگە كىرىشكە ئىلھام بېرىش، يېزا بازىرى سىستېمىسى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، يېزا ئوبوروتىنى جانلاندۇرۇش كېرەك.

(4) يېزا ئاساسىي ئەسلىمە ئەھۋالىنى پائال ياخشىلاپ، يېزا بازىرىنى ئېچىش ئۈچۈن شارائىت ھازىرلاش، يېزا ئىستېمال بازىرىنى پائال ئېچىش ئۈچۈن زۆرۈر بولغان ياندىشما شەرتنى ھازىرلاپ، كەڭ دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ سۇ، توك، يول، خەۋەرلىشىش، تېلېۋىزىيە نومۇرلىرىنى ئۈلاپ بېرىش ئىستانسىسى قاتارلىق ئاساس ئەسلىمە قۇرۇلۇشىنى داۋاملىق كۈچەيتىش، دېھقانلارنىڭ ئائىلە ئېلېكتر مەھسۇلاتىغا بولغان ئېھتىياجىنى قوزغاش لازىم.

(5) ئوبوروت ئاساس ئەسلىمە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش. مەھسۇلات قۇرۇلمىسى، كەسىپ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش ۋە قۇرۇلۇش تۈرلىرىنىڭ جايلىشىشىغا، بولۇپمۇ كورلا - قەشقەر تۆمۈريولىنىڭ ياسلىشىغا بىرلەشتۈرۈپ، بىر تۈركۈم سودا ئوبوروت ئىسكىلاتى ئەسلىمەلىرىنى قۇرۇپ، ئوبوروتنى جانلاندۇرۇش، بازار ئېچىش ئۈچۈن ياخشى شارائىت ھازىرلاش لازىم.

5. تىرىشچانلىقنى مۇقىم بولغان ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي مۇھىت يارىتىش

ھەق-ئېلىش تولۇقمىنى ئووەنلىنىش، قانۇن- تۈزۈملىرى قوشۇلۇپ باھا ھەرىكىتىنى قېلىپلاشتۇرۇش، باھانىڭ ستىخىيىلىك ئۆسۈپ كېتىشىنى ئەڭ زور چەكتە تىزگىنلەش لازىم.

2) تۇرۇلمە ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، قۇرۇلمىنى تەڭشەشكە پايدىلىق بولغان تۇرۇلمەۋە مېخانىزمنى شەكىللەندۇرۇش.

«ئۇچقە پايدىلىق» بولۇش ئۆلچىمى بويىچە، زامانىۋى كارخانا تۇرۇمىنى بەرپا قىلىش، «ئۇچنى ئۆزگەرتىش، بىرنى كۆچەيتىش»نى ياخشى يولغا قويۇش، ئۇرۇمچى قاتارلىق شەھەرلەردىكى كاپىتال قۇرۇلمىسىنى ياخشىلاشنى سىناق قىلىش خىزمىتىنى ياخشى تۇتۇش، كارخانا ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنىڭ ھاياتىي كۈچىنى كۈچەيتىش لازىم. مەلۇم رىقابەت ئىقتىدارىغا ۋە نامى چىققان مەھسۇلاتقا ئىگە بولغانلارنى تارماق، ساھە ئاتلاپ بىرلىشىشكە ئىلھاملاندۇرۇش ۋە قوللاش، قالاق كارخانىلارنى قوشۇۋېتىش، بىر قەدەر كۆچلۈك رىقابەت ئىقتىدارىغا ئىگە بولغان بىر تۈركۈم كارخانا گۇرۇھىنى شەكىللەندۇرۇش لازىم. بىرلىشىش، سېتىش، ۋەيران بولۇش قاتارلىق ئۇسۇللارنى جانلىق قوللىنىپ، مال-مۇلۇكنىڭ يۆتكىلىشى ۋە باشقىدىن تەشكىللىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، دۆلەت ئىلكىدىكى كىچىك كارخانىلارنى قويۇۋېتىش، جانلاندۇرۇش كېرەك. مۇناسىۋەتلىك ئىقتىسادىي سىياسەت ۋە بازار قانۇنىنى تەڭشەش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتۇش، باج يېغىش، مۇپەتتىشلىك، نازارەت قىلىش، بازار باشقۇرۇش، مەھسۇلات ئۆلچىمى قاتارلىق جەھەتلەردە، كارخانىنىڭ ئادىل رىقابەتلىشىشكە پايدىلىق بولغان مۇھىت ھازىرلاش لازىم.

مەبلەغ تۇرۇلمە ئىسلاھاتىنى داۋاملىق تۇردە پائال ئىلگىرى سۈرۈش، مەبلەغ سېلىشتىكى ئاساسىي گەۋدىنى قېلىپلاشتۇرۇش، مەبلەغ خەۋپ- خەتىرىنى چەكلەش مېخانىزمىنى تۇرغۇزۇش لازىم. 1997-يىلىدىن باشلاپ، «گووۋۇيۈەننىڭ مۇقىم مۇلۇك مەبلىغى تۇرلىرىدە كاپىتال تۇرۇمىنى سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇش ھەققىدىكى ئۇقتۇرۇشى»نىڭ تەلىپى بويىچە، تىجارەت خاراكتېرلىك مۇقىم مۇلۇك مەبلىغى تۇردە كاپىتال تۇرۇمىنى يولغا قويۇش، تىجارەت خاراكتېرىدىكى مەبلەغ تۇرلىرىدە ئالدى بىلەن بەلگىلەنگەن كاپىتالنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش، ئاندىن قۇرۇلۇش قىلىش لازىم. بۇنىڭدىن كېيىن يېڭىدىن باشلىنىدىغان دۆلەت ئىلكىدىكى ئورۇنلارنىڭ تىجارەت خاراكتېرىدىكى ئاساسىي قۇرۇلۇش تۇردە «يېگى تۇردە يېگى مېخانىزم بولۇش» پرىنسىپىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، دۆلەتنىڭ «قۇرۇلۇش تۇرىنىڭ قانۇنىي ئىگىسى مەسئۇلىيەت تۇرۇمىنى يولغا قويۇش ھەققىدىكى ۋاقتىلىق بەلگىلىمىسى»نىڭ تەلىپى بويىچە، تۇر قانۇنىي ئىگىسى مەسئۇلىيەت تۇرۇمىنى يولغا قويۇش، تۇرنىڭ قانۇنىي ئىگىسى قۇرۇلۇش تۇرىنىڭ پۈتۈن جەريانىغا مەسئۇل بولۇپ، مەبلەغ خەۋپ - خەتىرىنى ئۇستىكە ئېلىشى لازىم.

ئوبوروت تۇرۇلمە ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، مۇھىم تاۋارلارنى باشقۇرۇش چارىسىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش لازىم. پاختىنىڭ تىجارىتىنى، بازىرىنى، باھاسىنى قويۇۋېتىمەسلىكنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، ئىچكى ۋە سىرتتىن كەلگەن ئەمگەك كۈچىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، كارخانىلاردا خادىملارنى تارقاقلاشتۇرۇپ، ئىش ئورنىدىن چۈشكەن، ئىشسىز قالغان خادىملار ۋە جەمئىيەتتە ئىش كۈتۈپ تۇرغان خادىملار ئۈچۈن تېخىمۇ كۆپ ئىش ئورنى ھازىرلاپ بېرىش لازىم. ئىشچى-خىزمەتچىلەرنى سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ تەلىپى بويىچە ئىشقا ئورۇنلىشىش ۋە كەسىپ تاللاش كۆزقارىشىنى ئۆزگەرتىشكە يېتەكلەپ، دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنى يېزا ئىگىلىكىنى ئومۇملاشتۇرۇپ ئېچىشقا، 1-، 3- كەسىپكە يۈزلىنىشكە يېتەكلەش لازىم. بۇنىڭدىن كېيىن يېڭىدىن باشلىنىدىغان دۆلەت ئىلكىدىكى ئورۇنلارنىڭ تىجارەت خاراكتېرىدىكى ئاساسىي قۇرۇلۇش تۇردە «يېگى تۇردە يېگى مېخانىزم بولۇش» پرىنسىپىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، دۆلەتنىڭ «قۇرۇلۇش تۇرىنىڭ قانۇنىي ئىگىسى مەسئۇلىيەت تۇرۇمىنى يولغا قويۇش ھەققىدىكى ۋاقتىلىق بەلگىلىمىسى»نىڭ تەلىپى بويىچە، تۇر قانۇنىي ئىگىسى مەسئۇلىيەت تۇرۇمىنى يولغا قويۇش، تۇرنىڭ قانۇنىي ئىگىسى قۇرۇلۇش تۇرىنىڭ پۈتۈن جەريانىغا مەسئۇل بولۇپ، مەبلەغ خەۋپ - خەتىرىنى ئۇستىكە ئېلىشى لازىم.

ئوبوروت تۇرۇلمە ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، مۇھىم تاۋارلارنى باشقۇرۇش چارىسىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش لازىم. پاختىنىڭ تىجارىتىنى، بازىرىنى، باھاسىنى قويۇۋېتىمەسلىكنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، ئىچكى ۋە سىرتتىن كەلگەن ئەمگەك كۈچىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، كارخانىلاردا خادىملارنى تارقاقلاشتۇرۇپ، ئىش ئورنىدىن چۈشكەن، ئىشسىز قالغان خادىملار ۋە جەمئىيەتتە ئىش كۈتۈپ تۇرغان خادىملار ئۈچۈن تېخىمۇ كۆپ ئىش ئورنى ھازىرلاپ بېرىش لازىم. ئىشچى-خىزمەتچىلەرنى سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ تەلىپى بويىچە ئىشقا ئورۇنلىشىش ۋە كەسىپ تاللاش كۆزقارىشىنى ئۆزگەرتىشكە يېتەكلەپ، دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنى يېزا ئىگىلىكىنى ئومۇملاشتۇرۇپ ئېچىشقا، 1-، 3- كەسىپكە يۈزلىنىشكە يېتەكلەش لازىم. پۈتكۈل جەمئىيەتتىكى ئىجتىمائىي كۈچلەرنى داۋاملىق سەپەرۋەر قىلىپ، قىيىنچىلىقتىن قۇتۇلۇشقا ياردەم بېرىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، قىيىنچىلىقى بار ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ۋە كىرىمى تۆۋەن ئاھالىنىڭ ئاساسلىق تۇرمۇش تەلىپىگە كاپالەتلىك قىلىش لازىم. پلاندا شەھەر-بازارلاردا يېڭىدىن 120 مىڭ كىشىنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇپ، شەھەر-بازارلاردىكى ئىشسىزلىق نىسبىتىنى % 4.3 ئىچىدە كونترول قىلىش بەلگىلەندى.

4) سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى زور كۈچ بىلەن كۆچەيتىپ، جەمئىيەتنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك ئالغا ئىلگىرىلىشىنى پائال ئىلگىرى سۈرۈش.

پارتىيە 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېت 6-ئومۇمىي يىغىنىنىڭ ۋە ئاپتونوم رايونلۇق مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى خىزمىتى يىغىنىنىڭ روھىنى ئىستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تىرىشچانلىق بىلەن ئىلگىرى سۈرۈش بىلەن بىللە، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ زور كۈچ بىلەن ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك. مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتقا ئاكتىپ تەسىر كۆرسىتىدىغان ئالاھىدىلىكىنى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ رولىنى تولۇق جارى قىلىش، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ ئومۇمىي پلانىغا كىرگۈزۈش، ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پلانىنى تۈزۈش ۋە ئىجرا قىلىش جەريانىدا، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ سېلىنمىسىنى تىرىشىپ كۆپەيتىش، مەنىۋى مەدەنىيەت ماددىي كاپالىتىنى كۈچەيتىش لازىم.

1997-يىلى 9-بەش يىللىق پلاننىڭ 2-يىلى. 1997-يىللىق خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پلانى خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش، ئىگىلىكنى ئۇدا، تېز، ساغلام راۋاجلاندۇرۇشتا ۋە جەمئىيەتنى ئومۇمىيۈزلۈك ئالغا ئىلگىرىلىتىشتە ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. بىز يۈكسەك تارىخىي مەسئۇلىيەتچانلىق ۋە دەۋر جەددىيلىكى تۇيغۇسى بىلەن 5-، 6- ئومۇمىي يىغىن ۋە ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ئىقتىسادىي خىزمەت يىغىنىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، چوڭ ۋەزىيەتنى ئىگىلەپ، داۋاملىق تىرىشىپ، بىر نىيەت، بىر مەقسەتتە يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، ئىككى تۈپ خاراكتېرلىك بۇرۇلۇشنى پۈختا ھالدا ئىلگىرى سۈرۈپ، ئىگىلىكنى ئاشۇرۇشنىڭ سۈپىتى ۋە ئۈنۈمىنى ھەققىي ھالدا ئۆستۈرۈپ، ئاپتونوم رايونىنىڭ 1997-يىللىق خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانىغا كىرگۈزۈش ئۈزىپىلەرنى ئومۇمىيۈزلۈك ئورۇندىتاپ، ئەمەلىي ھەرىكىتىمىز بىلەن شىئاگاڭنىڭ قايتۇرۇۋېلىنىشى ۋە پارتىيە 15-قۇرۇلتىيىنىڭ غەلىبىلىك ئېچىلىشىنى كۈتۈۋالايلى.

ئادرېس: ئۇرۇمچى شەھىرى، يانگزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文）

（بۇ سان ئالته بەت）

1997 - يىل
مارت
13
پەيشەنبە

هاۋارايىدىن مەلۇمات:
ئۇرۇمچىدە كۈندۈزى ۋە كېچىسى هاۋا بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا ℃ 4 -- 2 بولىدۇ، 4 بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

سياسي كېڭەش مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك كومىتېتى 5 - يىغىنىنىڭ سياسي قارارى

（1997 - يىل 3 - ئاينىڭ 12 - كۈنى سياسي كېڭەش مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك كومىتېتىنىڭ 5 - يىغىنىدا ماقۇللانغان）

جۇڭگو خەلق سياسي مەسلىھەت كېڭىشى مەملىكەتلىك 8-نۆۋەتلىك كومىتېتىنىڭ 5-يىغىنى لى پېڭ زۇڭلى بەرگەن «ھۆكۈمەت خىزمىتىدىن دوكلات»قا، «1996-يىللىق خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانىنىڭ ئىجراسى ۋە 1997-يىللىق خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلان لايىھىسى توغرىسىدا دوكلات»قا، «1996-يىللىق مەركەز ۋە يەرلىك خام چوتنىڭ ئىجراسى، 1997-يىللىق مەركەز ۋە يەرلىك خام چوت لايىھىسى توغرىسىدا دوكلات»قا قوشۇلدى، ئالىي خەلق سوت مەھكىمىسىنىڭ خىزمەت دوكلاتى ۋە ئالىي خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ خىزمەت دوكلاتىغا قوشۇلدى. يىغىن مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: ئۇنكەن بىر يىلدا ئېلىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلق دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەريىسىنى يېتەكچى قىلىشتا چىڭ تۇرۇپ، يولداش جيالڭ زېمىن يادرولۇقلىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىكىدە ئىتتىپاقلىشىپ كۈرەش قىلىپ، يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىدا يېڭى مۇۋەپپەقىيەتلەرنى قولغا كەلتۈردى، خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ 9-بەش يىللىق پىلانى ھەم 2010-يىلغىچە بولغان كەلگۈسى نىشان پروگراممىسىنى ئوڭۇشلۇق يولغا قويۇشقا باشلىدى. ئېلىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىيات ۋەزىيىتى ياخشى، سياسىيەت مۇقىم، مىللەتلەر

（ئاخىرى 4 - بەتته）

جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش يولىدا غەلبىسىرى ئالغا باسايلى

سياسي كېڭەش مەملىكەتلىك 8-نۆۋەتلىك كومىتېتىنىڭ 5-يىغىنى يېپىلدى

يىغىن سياسي كېڭەش مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك كومىتېتى 5 - يىغىنىنىڭ سياسي قارارىنى، دائىمي كومىتېتنىڭ خىزمەت دوكلاتى قاتارلىق ھۆججەتلەرنى ماقۇللىدى، لى رۇيخۇەن مۇھىم سۆز قىلدى

جيالڭ زېمىن، لى پېڭ، چياۋشى، جۇرۇڭجى، لىيۇخۇاچلڭ، خۇجىنتاۋ، رۇڭ يىرېن قاتارلىق كىشىلەر رەئىس سەھنىسىدىن ئورۇن ئالدى

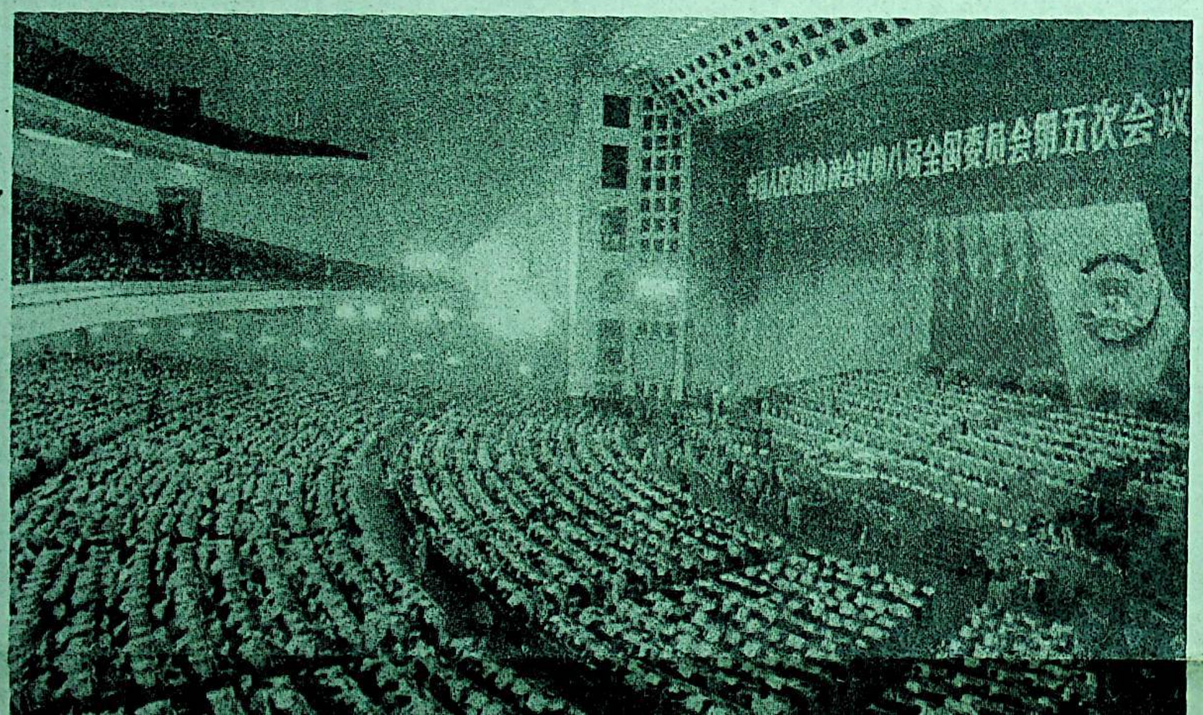

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 12-مارت تېلېگراممىسى. جۇڭگو خەلق سياسي مەسلىھەت كېڭىشى مەملىكەتلىك 8-نۆۋەتلىك كومىتېتىنىڭ 5-يىغىنى بەلگىلەنگەن قارالمىلارنى تاماملاپ، بۈگۈن چۈشتىن كېيىن «خەلق» سارىيىدا يېپىلدى.

يىغىندا مەملىكەتلىك سياسي كېڭەشنىڭ رەئىسى لى رۇيخۇەن مۇھىم سۆز قىلدى (تولۇق تېكىستى ئايرىم بېرىلدى).

يىغىنغا مەملىكەتلىك سياسي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى يې شۇەنپىڭ رىياسەتچىلىك قىلدى. مۇئاۋىن رەئىسلەردىن ۋۇشۇچيەن، ۋاڭ جاۋگو، ئافېي ئاۋاڭجىنمېي، خۇڭ شۈجى، جاۋ پۇچۇ، چيەن ۋېيچياڭ، خۇشېك، دېڭ گۇاڭشۈن، دۇڭ يىڭچيۇ، سۈن فۇلىن، خويىكدۇڭ، ماۋنىچى، جۇگۇاڭيا، ۋەن گۈچۈەن، خې لۇلى ۋە باش كاتىپ جۇشۈن رەئىس سەھنىسىنىڭ ئالدىنقى قاتاردىن ئورۇن ئالدى.

پارتىيە ۋە دۆلەت رەھبەرلىرىدىن جيالڭ زېمىن، لى پېڭ، چياۋشى، جۇرۇڭجى، لىيۇخۇاچلڭ، خۇجىنتاۋ، رۇڭ يىرېن قاتارلىقلار رەئىس سەھنىسىدىن ئورۇن ئالدى.

يې شۇەنپىڭ يىغىن باشلانغاندا: «سياسي كېڭەش مەملىكەتلىك 8-نۆۋەتلىك كومىتېتىنىڭ 5-يىغىنىغا قاتنىشىشقا تېگىشلىك ئەزالار 2080 كىشى. بۈگۈنكى يىغىنغا 1773 كىشى قاتناشتى. بۇ قانۇندا بەلگىلەنگەن سانغا ئۇيغۇن» دەپ جاكارلىدى.

سياسي كېڭەش مەملىكەتلىك 8-نۆۋەتلىك كومىتېتى 5-يىغىنىنىڭ تەكلىپ لايىھىلىرىنى تەكشۈرۈش ئەھۋالى توغرىسىدىكى دوكلاتى ماقۇللاندى.

13 پېرىم كۈن داۋامىدا، يىغىن سياسي كېڭەش مەملىكەتلىك 8-نۆۋەتلىك كومىتېتى دائىمي كومىتېتىنىڭ خىزمەت دوكلاتى ۋە تەكلىپلەر توغرىسىدىكى دوكلاتنى ئاڭلىدى، 30 ئەزانىڭ يىغىندا قىلغان سۆزىنى ئاڭلىدى؛ ئەزالار 8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى 5-يىغىنىنىڭ ئومۇمىي يىغىنلىرىغا كۆپ قېتىم سرتتىن قاتناشتى، ھۆكۈمەت خىزمىتىدىن دوكلات ۋە پلان، مالىيە، ئالىي خەلق سوت مەھكىمىسى، ئالىي خەلق تەپتىش مەھكىمىلىرىنىڭ خىزمىتى توغرىسىدىكى دوكلاتلارنى ئاڭلىدى. سياسي كېڭەشكە قاتناشقان پارتىيە-گۇرۇھلار، پارتىيە-گۇرۇھسىز ۋەتەنپەرۋەر زاتلار، خەلق تەشكىلاتلىرى، ھەر مىللەت، ھەر ساھەدىكى ۋەكىل زاتلار يىغىنىنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسىگە ئەمەل قىلىپ، كەڭ - كۆشادە پىكىر قىلىپ، قىزغىن مۇزاكىرىنى قانات يايدۇردى، ناھايىتى ياخشى پىكىر، تەكلىپلەرنى ئوتتۇرىغا قويدى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى ۋە گوۋۇيۈەندىكى رەھبىرىي يولداشلارمۇ گۇرۇپپىلارغا بېرىپ ئەزالارنى يوقلىدى، ئەزالارنىڭ پىكىر، تەكلىپلىرىنى ئاڭلىدى. گوۋۇيۈەنتىنىڭ 60 نەچچە مىنىستىر، مۇئاۋىن مىنىستىرى يىغىندا قىلىنغان سۆزلەرنى

8-نۆۋەتلىك كومىتېتنىڭ 5-يىغىنىغا قاتنىشىشقا تېگىشلىك ئەزالار 2080 كىشى، بۇگۈنكى يىغىنغا 1773 كىشى قاتناشتى، بۇ قانۇندا بەلگىلەنگەن سانغا ئۇيغۇن» دەپ جاكارلىدى.

بۇگۈنكى يىغىندا سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8-نۆۋەتلىك كومىتېتى 5-يىغىنىنىڭ سىياسىي قارارى، سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8-نۆۋەتلىك كومىتېتى 5-يىغىنىنىڭ دائىمىي كومىتېتنىڭ خىزمەت دوكلاتى توغرىسىدىكى قارارى، سىياسىي كېڭەش تەكلىپ كومىتېتنىڭ گووۋۇيۈەندىكى رەھبىرىي يولداشلارمۇ كۆرۈپىلارغا ھېرىپ ئەزالارنى يوقلىدى، ئەزالارنىڭ پىكىر، تەكلىپلىرىنى ئاڭلىدى. گووۋۇيۈەنىڭ 60 نەچچە منىستىر، مۇئاۋىن منىستىرى يىغىندا قاتناشقان سۆزلەرنى ئاڭلىدى.

يىغىن جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ دۆلەت شىئىرى ساداسى ئىچىدە چۈشتىن كېيىن سائەت 3 تىن 45 مىنۇت ئۆتكەندە يېپىلدى.

سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك كومىتېتنىڭ 5 - يىغىنى 3- ئايىنىڭ 12 - كۈنى بېيجىڭ «خەلق» سارىيىدا يېپىلدى. سۈرەتتە: يىغىن مەيدانى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك كومىتېتى 5 - يىغىنىنىڭ يېپىلىش مۇراسىمىدا سۆزلەنگەن سۆز

لى رۇيخۇەن

(1997 - يىل 3 - ئايىنىڭ 12 - كۈنى)

ئەزالار، يولداشلار:

جۇڭگو خەلق سىياسىي مەسلىھەت كېڭىشى مەملىكەتلىك 8-نۆۋەتلىك كومىتېتنىڭ 5-يىغىنى قارالمىلىرىنى ئورۇندىداپ بولدى. يىغىن مەزگىلىدە ئەزالار قەدىردان يولداش دېڭ شياۋپىڭنى چوڭقۇر ياد ئېتىپ، ئۇنىڭ ئۈلۈغ، شانلىق ھاياتىنى ئەسلەپ، قايغۇنى كۈچكە ئايلاندۇرۇپ، يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىرادىسىگە ۋارىسلىق قىلىپ، يولداش جيالڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىكىدە، يولداش دېڭ شياۋپىڭ باشلىغان ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئىشلىرىنى ئۈزلۈكسىز ئالغا ئىلگىرىلىتىشكە بەل باغلىدى. يىغىن مۇئاۋىن رەئىس يې شۈەنپىڭنىڭ سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8-نۆۋەتلىك كومىتېتنىڭ دائىمىي كومىتېتىغا ۋەكالىتەن بەرگەن خىزمەت دوكلاتىنى قاراپ چىقتى ۋە ماقۇللىدى، لى پېڭ زۇڭلى بەرگەن «ھۆكۈمەت خىزمىتىدىن دوكلات»نى ھەم باشقا مۇھىم دوكلاتلارنى ئاڭلىدى، مۇزاكىرە قىلدى، ئەزالار دېموكراتىك، ئەمەلىيەتچىل بولۇش، ئىنتىپاقلىشىش، غەيرەتكە كېلىش روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، نۇرغۇن قىممەتلىك پىكىر، تەكلىپلەرنى بەردى. يىغىن مۇۋەپپەقىيەتلىك ئۆتكۈزۈلدى.

1

لى پېڭ زۇڭلىنىڭ «ھۆكۈمەت خىزمىتىدىن دوكلات»نى ئەمەلىيلەشتۈرۈش، 9-بەش يىللىق پىلان ۋە 2010-يىلغىچە بولغان كەلگۈسى نىشان پروگراممىسىنى يولغا قويۇش پۈتۈن پەملىكەت خەلقىنىڭ ئالدىدىكى ئۈلۈغۋار ۋەزىپە. ھازىر شارائىت ناھايىتى ياخشى، شۇڭا پۈرسەتنى غەنىيمەت بىلىشىمىز كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن، مۇھىمى، ۋاقىتنى چېگ تۇتۇپ، باش چۆكۈرۈپ جاپاغا چىداپ ئىشلىشىمىز كېرەك.

ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشكنى ئېچىۋېتىش سىياسىتى يولغا قويۇلغان 18 يىلدىن بۇيان، ئېلىمىزنىڭ ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى ناھايىتى زور دەرىجىدە راۋاجلاندى، ئۇنۇمبرسال دۆلەت كۈچىمىز كۈرۈنەرلىك كۈچەيدى، خەلق تۇرمۇشى كۈرۈنەرلىك ياخشىلاندى، پۈتكۈل دۆلتىمىز جۇشقۇنلۇقتا ۋە ھاياتىي كۈچكە تولدى. قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىمىزنى خەلق ئامىسى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈردى، خەلقئارا جەمئىيەتمۇ ئۇنىڭغا يۇقىرى باھا بەردى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، شۇنىمۇ كۆرۈشمىز كېرەككى، ئېلىمىزنىڭ نوپۇسى كۆپ، ئۇلى ئاجىز، بايلىقى نىسپىي بېيتەرسىز، رايونلارنىڭ تەرەققىياتى تەكشى ئەمەس؛ ئېلىمىزنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى دۇنيادا ھېلىمۇ بىر قەدەر تۆۋەن سەۋىيىدە تۇرۇۋاتىدۇ. بۇ جەھەتتە بىز تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرنىڭ ئارقىدا قالدۇق، ھەتتا تەرەققىي قىلىۋاتقان بەزى دۆلەتلەرنىڭكى بىلەن سېلىشتۇرغاندىمۇ، ئۇلار بىلەن بولغان پەرقىمىز بىر قەدەر چوڭ. دۇنيادىكى دۆلەتلەر تەرەققىيات سۈرئىتىنى تېزلىتىشكە تىرىشىۋاتىدۇ؛ ئىقتىسادىي رىقابەت، پەن - تېخنىكا رىقابىتى كۈندىن - كۈنگە كەسكىنلىشىۋاتىدۇ. بىز ھەسسىلەپ تىرىشىماسلىق، بۇ پەرق يەنىمۇ چوڭىيىپ كېتىشى مۇمكىن؛ بىز ئىلگىرى نۇرغۇن قىممەتلىك ۋاقىتنى، نۇرغۇن تەرەققىيات پۇرسىتىنى قولدىن بېرىپ قويدۇق، بۇنىڭدىن كېيىن يەنە قولدىن بېرىپ قويساق زادى بولمايدۇ. بىز ھەر ۋاقىت ھېگىمىزنى سەگەك تۇتۇشىمىز، زېمىمىزدىكى ئېغىر تارىخىي ۋەزىپىنى تولۇق تونۇشىمىز، ئىدىيىنى ئازاد قىلىپ، ئەمەلىيەت بىلەن يۈرەكلىك شۇغوللىنىشىمىز، ۋاقىتنى چېگ تۇتۇپ باش چۆكۈرۈپ ئىشلىشىمىز، يىلمۇ يىل، ئەۋلادمۇ ئەۋلاد جاپاغا چىداپ ئىشلىشىمىز، جاپاغا چىداپ ئىشلەشنى بىر مىنۇتمۇ بوشاشتۇرۇپ قويماسلىقىمىز كېرەك.

ھازىر ئېلىمىزنىڭ مىللىي ئىگىلىكى داۋاملىق، تېز، ساغلام راۋاجلىنىۋاتىدۇ، ماكرولۇق تەڭشەش ۋە تىزگىنلەش ناھايىتى زور ئۇنۇم بەردى، ئىسلاھات تەدبىرلىرى ئوگۈشلۇق يولغا قويۇلۇۋاتىدۇ، ئىجتىمائىي ئەھۋال مۇقىم بولۇۋاتىدۇ، ئومۇمىي جەھەتتىن ئېيتقاندا، ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىمىز ئوگۈشلۇق بولۇۋاتىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، شۇنىمۇ كۆرۈشمىز كېرەككى، ئىلگىرىلەش داۋامىدا يەنە نۇرغۇن قىينىچلىق ۋە مەسىلە مەۋجۇت. ئالايلۇق، ئىقتىسادىي قۇرۇلما مۇۋاپىق ئەمەس، يېزا ئىگىلىك ئاساسسىز ئاجىز، نەچچە ئون مىليون كىشى نامراتلىقتىن تېخى قوتۇلالمىدى، قىسمەن دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىشلەپچىقىرىشى ۋە تىجارىتى قىينىچىلىققا دۇچ كەلدى، ئىشسىزلار كۆپەيىۋاتىدۇ، ۋەھاكازا. مانا بۇلار ئومۇمىيلىققا چېتىشلىق مەسىلىلەر، ئارقىدا سۈرەشكە بولمايدىغان، لېكىن ھەل قىلىش ناھايىتى تەسكە چوشىدىغان مەسىلىلەر. بۇ مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش ئۈچۈن كۆپ تەرەپنىڭ تىرىشچانلىق كۆرسىتىشىگە، كۆپ ئەل تەدبىرنىڭ بولۇشىغا توغرا كېلىدۇ، لېكىن، ئەڭ مۇھىمى، ۋاقىتنى چېگ تۇتۇپ، باش چۆكۈرۈپ جاپاغا چىداپ ئىشلەشنى قايتا - قايتا تەكتىلىگەنىدى. ئۇ مۇنداق دېگەن: «ھازىردىن باشلاپ كېيىنكى ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە بولغان مەزگىل ناھايىتى مۇھىم مەزگىل، بىز باش چۆكۈرۈپ جاپالىق ئىشلىشىمىز كېرەك. زېمىمىزدىكى يۈك ئېغىر، مەسئۇلىيىتىمىز چوڭ!» . بۇ «دېڭ شياۋپىڭ ماقاللىرىدىن تاللانما»نىڭ 3- تومىدىكى ئەڭ ئاخىرقى سۆز بولۇپ، ئۇ يولداش شياۋپىڭنىڭ بىزگە بەرگەن سەممىي تاپشۇرۇقى. باش چۆكۈرۈپ جاپاغا چىداپ ئىشلەش يولداش جيالڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئىزچىل تەلىپى. يولداش جيالڭ زېمىن مۇنداق دەپ كۆرسەتكەنىدى: «ئىگىلىرى ئىنقلاب قىلىش ئۈچۈن جاپاغا چىداپ كۆرەش قىلىشقا توغرا كەلگەنىدى. ھازىر سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىش ئۈچۈنمۇ ئوخشاشلا جاپاغا چىداپ كۆرەش قىلىشقا تايىنىشقا توغرا كېلىدۇ. كومپارتىيە ئەزالىرى، بولۇپمۇ رەھبىرىي كادىرلىرىمىزنىڭ جاپاغا چىداپ كۆرەش قىلىش ئىستىلىنى ئاڭلىق ئەۋج ئالدۇرۇشىنى سەممىي ئۈمىد قىلىمەن». باش چۆكۈرۈپ جاپاغا چىداپ ئىشلەش بىزنىڭ ئېسىل ئەنئەنىمىز، جۇڭگو خەلقىنىڭ ئۆزىنى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىشتىكى مىللىي روھى . جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇشتىن ئىبارەت ئۇلۇغ ئىشتا مۇنداق روھنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇشىمىز كېرەك.

2

سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك كومىتېتى 5 - يىغىنى، يەنى ئاخىرقى يىغىنا قەدەم قويىدى، شۇڭا بۇ يىل ئاساسلىق فۇنكسىيىلىك تۇرلۇك خىزمەتلەرنى داۋاملىق ئىلگىرى سۈرۈش بىلەن بىللە، تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەشنى مۇھىم ۋەزىپە سۈپىتىدە ئەستايىدىل چىڭ تۇتۇشى كېرەك. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن، سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 9 - نۆۋەتلىك كومىتېتى يىغىنىنى چاقىرىشنىڭ تەييارلىق خىزمەتلىرىنى ياخشى ئىشلەش، سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك كومىتېتىدىن بۇيانقى خىزمەتلەرنى ئەستايىدىل، ئەتراپلىق، چوڭقۇر ئەسلەپ ۋە خۇلاسىلەپ، ئۇتۇقلار ۋە يېتەرسىزلىكلەرنى تېپىپ چىقىپ، تەجرىبە - ساۋاقلارنى يەكۈنلەش كېرەك. بۇ ئاھايىتى ئەھمىيەتلىك تەييارلىق.

سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك كومىتېتىنىڭ خىزمەتلىرى داۋاملىق شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇشى

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

1997-يىلى تۆرلۈك چوڭلار ئالىي مەكتەپ ۋە تېخنىكۇملىرىغا ئاپتونوم رايونىمىزدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدىغان كەسىپلەر مۇندەرىجىسى

1-تۈركۈم: مەخسۇس كۇرس سەۋىيىسىدىكىلەردىن تولۇق كۇرسقا چىقىپ ئوقۇيدىغانلارنى قوبۇل قىلىدىغان مەكتەپلەر

2001 شىنجاڭ مائارىپ شۆيۈەنى
45 نەپەر

قازاق تىل ئەدەبىياتى مائارىپى 20 نەپەر
بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئوقۇتقۇچىلاردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

ئۇيغۇر تىل-ئەدەبىياتى مائارىپى 25 نەپەر
بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئوقۇتقۇچىلاردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

2-تۈركۈم: تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن مەخسۇس كۇرسقا چىقىپ ئوقۇيدىغانلارنى قوبۇل قىلىدىغان مەكتەپلەر

1. ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە ئېچىلغان چوڭلار مائارىپى مەخسۇس كۇرس كەسىپلىرى ۋە خەت ئارقىلىق، كەچتە (ئىشتىن سىرت) ئوقۇيدىغان ئالىي مەكتەپلەر

1001 شىنجاڭ داشۆسى 120 نەپەر

قانۇن 30 نەپەر
بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

قانۇن 30 نەپەر
بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، خەت ئارقىلىق ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئىككىنچى ئوقۇش تارىخى بويىچە ئوقۇشنى خالايدىغانلاردىنمۇ قوبۇل قىلىنىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

خەنزۇ تىلى 30 نەپەر
بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئىككىنچى ئوقۇش تارىخى مائارىپى بويىچە ئوقۇشنى خالايدىغانلاردىنمۇ قوبۇل قىلىنىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

خەنزۇ تىلى 30 نەپەر
بۇ كەسىپكە ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن سىرت ئوقۇيدۇ، ئىككىنچى ئوقۇش تارىخى مائارىپى بويىچە ئوقۇشنى

ئۇيغۇر تىل- ئەدەبىياتى 20 نەپەر
بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

1005 شىنجاڭ مالىيە-ئىقتىساد شۆيۈەنى 80 نەپەر

مالىيە بوغالتىرلىقى 40 نەپەر
بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە تەبىئىي ۋە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

پۇل - بانكا ئىلمى 40 نەپەر
بۇ كەسىپكە يېزا ئىگىلىك بانكا سىستېمىسىدىكى تەبىئىي ۋە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

1006 شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك داشۆسى
28 نەپەر

ئورمانچىلىق ئىگىلىكى ۋە ئۇنى باشقۇرۇش 28 نەپەر
بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن

چۈشەنچە

1. بۇ مۇندەرىجە دۆلەت مائارىپ كومىتېتى، پىلان كومىتېتى، شىنجاڭ مائارىپ كومىتېتى ۋە پىلان كومىتېتى تەكشۈرۈپ تەستىقلىغان مائارىپ ئىشلىرى پىلانىغا ئاساسەن تۈزۈلدى.

2. مۇندەرىجىدە بارلىق مەكتەپلەرنىڭ ۋەكالەت نومۇرى بېرىلدى. ئىمتىھان بەرگۈچىلەر ئۆز ئارزۇسىنى تولدۇرغاندا ئۆزى ئارزۇ قىلغان مەكتەپنىڭ ۋەكالەت نومۇرىنى ئارخىپ خالتىسىدا كۆرسىتىلگەن ئورۇنغا چوقۇم ئېنىق يېزىشى كېرەك.

3. بۇ مۇندەرىجە ئۈچ تۈركۈمگە بۆلۈنىدۇ، 1-تۈركۈم: مەخسۇس كۇرس سەۋىيىسىدىكىلەردىن تولۇق كۇرسقا چىقىپ ئوقۇيدىغانلارنى قوبۇل قىلىدىغان مەكتەپلەر؛ 2- تۈركۈم: تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن مەخسۇس كۇرسقا چىقىپ ئوقۇيدىغانلارنى قوبۇل قىلىدىغان مەكتەپلەر؛ 3- تۈركۈم: تېخنىكۇملار. ھەرقايسى تۈركۈمدە مەكتەپ ۋەكالەت نومۇرى، مەكتەپ ۋە كەسىپلەر نامى، قوبۇل قىلىش پىلانى، دەرس ئۆتۈلىدىغان تىل تۈرى، پەن تۈرى (ئىجتىمائىي ياكى تەبىئىي پەن)، ئوقۇش مۇددىتى، ئوقۇش شەكلى، قوبۇل قىلىش دائىرىسى قاتارلىق مەزمۇنلار بېرىلدى. تېخنىكۇم قىسمىدا تولۇق ياكى تولۇقسىز سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدىغانلىقىمۇ ئەسكەرتىلدى.

4. بۇ مۇندەرىجىنىڭ 1- تۈركۈمدىكى مەخسۇس كۇرس سەۋىيىسىدىكىلەردىن تولۇق كۇرسقا چىقىپ ئوقۇيدىغانلارنى قوبۇل قىلىدىغان مەكتەپلەر ئاچقان تىل-ئەدەبىيات مائارىپى كەسىپىدىن ئىمتىھان ئېلىنىدىغان پەنلەر: پېداگوگىكا - پسىخولوگىيە، ئالىي مەكتەپ تىل-ئەدەبىياتى، ئەدەبىيات نەزەرىيىسى، ھازىرقى زامان ئۇيغۇر (قازاق) تىلى. 2-تۈركۈمدىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن مەخسۇس كۇرسقا چىقىپ ئوقۇيدىغانلاردىن قوبۇل قىلىدىغان كەسىپلەردىن ئىمتىھان ئېلىنىدىغان پەنلەر، ئىجتىمائىي پەندىن: سىياسىي، تىل-ئەدەبىيات، ماتېماتىكا، تارىخ، جۇغراپىيە. تەبىئىي پەندىن: سىياسىي، تىل-ئەدەبىيات، ماتېماتىكا، فىزىكا، خىمىيە. خەنزۇ تىلى كەسىپىگە تىزىملاتقانلار ئىجتىمائىي پەندىكى بەش پەندىن ئىمتىھان بەرگەندىن سىرت، يەنە خەنزۇ تىلىدىن قوشۇمچە ئىمتىھان بېرىدۇ. نەتىجىسى ئومۇمىي نومۇرغا قوشۇلىدۇ. خەنزۇ تىلىدىن باشقا كەسىپلەرگە تىزىملاتقانلار خەنزۇ تىلىدىن ئىمتىھان بېرىشكە قەتئىي بولمايدۇ. ئەگەر قاتناشسا نەتىجىسى ئومۇمىي نومۇرغا قوشۇلمايدۇ. 3- تۈركۈمدىكى تېخنىكۇملارغا ئىمتىھانسىز قوبۇل قىلىنىدۇ.

5. ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، دەپ ئەسكەرتىلگەن كەسىپلەرنى ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەنگە تىزىملاتقانلارنىڭ ھەر ئىككىلىسى تولدۇرسا بولىدۇ.

6. ئىككىنچى ئوقۇش تارىخى مائارىپى بويىچە ئوقۇشنى خالايدىغانلاردىنمۇ قوبۇل قىلىنىدۇ، دەپ ئەسكەرتىش بېرىلگەن كەسىپلەرگە، ئەسلىدىنلا مەخسۇس كۇرس ئوقۇش تارىخىغا ئىگە بولغان، مۇشۇ خىلدىكى كەسىپلەردە بىلىم ئاشۇرۇش ئۈچۈن تىزىملاتقانلاردىنمۇ قوشۇپ قوبۇل قىلىنىدۇ، بۇ خىلدىكى كەسىپلەرگە تىزىملاتقانلار مەملىكەتلىك بىر تۇتاش ئىمتىھانغا قاتناشمىسىمۇ بولىدۇ.

7. ئوقۇغۇچى مەنبەسىنى ئۇيۇشتۇرغۇچى ئورۇن ۋە ھەرقايسى مەكتەپلەر ئېلان قىلغان ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش پىلانى، كەسىپلەر ۋە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش دائىرىسى بۇ مۇندەرىجە بىلەن ئوخشاش بولمىسا، ئۇ چاغدا بۇ مۇندەرىجە ئۆلچەم قىلىنىدۇ. بۇنىڭدىن باشقىسى پۈتۈنلەي ئىناۋەتسىز.

8. بۇنىڭدىن باشقا ئېنىق بولمىغان ئىشلار بولسا ھەرقايسى تىزىمغا ئېلىش نۇقتىلىرى ياكى يەرلىك ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىلىرىدىن مەسلىھەت سورالسا بولىدۇ.

9. بۇ يىلقى چوڭلار ئالىي مەكتەپلىرىگە ئىمتىھان بېرىدىغانلارنى تىزىملاش خىزمىتى 1997-يىل 3-ئاينىڭ 20-كۈنى باشلىنىدۇ.

10. بۇ مۇندەرىجىنى چۈشەندۈرۈش ھوقۇقى ئاپتونوم رايونلۇق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسىدا بولىدۇ.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى
1997- يىل مارت

ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

تەنتەربىيە 30 نەپەر
بۇ كەسىپكە پۈتۈن شىنجاڭدىكى تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ (تەنتەربىيىدىن قوشۇمچە ئىمتىھان بېرىدۇ)، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

2002 ئۈرۈمچى شەھەرلىك چوڭلار مائارىپ شۆيۈەنى 90 نەپەر

خەنزۇ تىلى تەرجىمانلىقى 30 نەپەر
بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

خەنزۇ تىلى تەرجىمانلىقى 30 نەپەر
بۇ كەسىپكە ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ. ئىشتىن سىرت ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

ئۇيغۇر تىل- ئەدەبىياتى 30 نەپەر
بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

2003 قەشقەر مائارىپ شۆيۈەنى
108 نەپەر

خەنزۇ تىلى 40 نەپەر
بۇ كەسىپكە قەشقەر ۋىلايىتىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

ئۇيغۇر تىل-ئەدەبىياتى 34 نەپەر
بۇ كەسىپكە قەشقەر ۋىلايىتىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ئالىي تېخنىكۇم سىنىپى 34 نەپەر

ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

خەنزۇ تىلى 30 نەپەر
بۇ كەسىپكە ئىلى ئوبلاستىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

تەنتەربىيە 25 نەپەر
بۇ كەسىپكە ئىلى ئوبلاستىدىكى تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ (تەنتەربىيىدىن قوشۇمچە ئىمتىھان ئېلىنىدۇ)، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

مۇزىكا 25 نەپەر
بۇ كەسىپكە ئىلى ئوبلاستىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ (سەنئەت تۈرىدىكىلەر)، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

كومپيۇتېرلاشقان بوغالتىرلىق 20 نەپەر
بۇ كەسىپكە ئىلى ئوبلاستىدىكى ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

2007 قۇمۇل مائارىپ شۆيۈەنى
30 نەپەر

خەنزۇ تىلى 30 نەپەر
بۇ كەسىپكە قۇمۇل ۋىلايىتىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

2008 خوتەن مائارىپ شۆيۈەنى
80 نەپەر

خەنزۇ تىلى 40 نەپەر
بۇ كەسىپكە خوتەن ۋىلايىتىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

قىلىنىدۇ، ئىشتىن سىرت ئوقۇيدۇ، ئىككىنچى ئوقۇش تارىخى مائارىپى بويىچە ئوقۇشنى خالايدىغانلاردىنمۇ قوبۇل قىلىنىدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

1002 شىنجاڭ سانائەت شۆيۈەنى

30 نەپەر

باشقۇرۇش قۇرۇلۇشى 30 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە قاتناش سىستېمىسىدىكى تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى تۆت يىل.

1003 شىنجاڭ تىببىي شۆيۈەنى

90 نەپەر

كلىنىكا مېدىتسىناسى (بالىلار ئىچكى كېسەللىكى) 45 نەپەر

ئاياللار كلىنىكىلىق تاشقى كېسەللىكى

45 نەپەر

بۇ ئىككى كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

1004 شىنجاڭ سىفەن داشۆسى

104 نەپەر

خەنزۇ تىلى 25 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، موڭغۇل تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

خەنزۇ تىلى 25 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

مىللىچە ناخشىلىق مۇزىكا 9 نەپەر

بۇ كەسىپكە سەنئەت كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان پۈتۈن شىنجاڭدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

تەنتەربىيە 25 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

1009 ئىلى سىفەن شۆيۈەنى 70 نەپەر

خەنزۇ تىلى 30 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ئالىي تېخنىكۇم سىنىپى 40 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، خەت ئارقىلىق ئوقۇيدۇ، مىللىي تىلدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

1010 شىنجاڭ سەنئەت شۆيۈەنى 25 نەپەر

ئۇسسۇل (مىللىچە ئۇسسۇل)

15 نەپەر

بۇ كەسىپكە تۇرپان ۋىلايىتىنىڭ ھاۋالىسىگە ئاساسەن سەنئەت ساھەسىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

دراما (ئاۋاز بېرىش) 10 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە سەنئەت ساھەسىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

1012 قەشقەر سىفەن شۆيۈەنى

120 نەپەر

بىئو-خىمىيە 30 نەپەر

ماتېماتىكا 30 نەپەر

بۇ ئىككى كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

تەنتەربىيە 30 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ (تەنتەربىيىدىن قوشۇمچە ئىمتىھان ئېلىنىدۇ)، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

ئۇيغۇر تىل- ئەدەبىياتى 30 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

1013 شىنجاڭ ئۇيغۇر تىبابەتچىلىكى ئالىي تېخنىكۇمى 30 نەپەر

ئۇيغۇر تىبابەتچىلىكى 30 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

1118 مەركىزىي مىللەتلەر داشۆسى

40 نەپەر

ئىگىلىك باشقۇرۇش 40 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، مىللىي تىلدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

1119 غەربىي شىمال مىللەتلەر شۆيۈەنى 33 نەپەر

خەنزۇ تىلى مائارىپى 30 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەن ئوقۇتقۇچىلاردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، مىللىي تىلدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

قانۇن 3 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، مىللىي تىلدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

1124 غەربىي شىمال سىياسىي - قانۇن شۆيۈەنى 40 نەپەر

قانۇن 40 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئەدلىيە سىستېمىسىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، خەت ئارقىلىق ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئىككىنچى ئوقۇش تارىخى مائارىپى بويىچە ئوقۇشنى خالايدىغانلاردىنمۇ قوبۇل قىلىنىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

1137 غەربىي شىمال ئورمانچىلىق شۆيۈەنى 20 نەپەر

ئورمانچىلىق 20 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئورمانچىلىق سىستېمىسىدىكى تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، خەت ئارقىلىق ئوقۇيدۇ، مىللىي تىلدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئىككىنچى ئوقۇش تارىخى مائارىپى بويىچە ئوقۇشنى خالايدىغانلاردىنمۇ قوبۇل قىلىنىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

1140 دېڭىز-ئوكيان داشۆسى

20 نەپەر

سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشنى باشقۇرۇش 20 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە سۇ ئىشلىرى سىستېمىسىدىكى تەبىئىي ۋە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەن ئوقۇتقۇچىلاردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، مىللىي تىلدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

2. مائارىپ شۆيۈەنلىرى

2001 شىنجاڭ مائارىپ شۆيۈەنى 314 نەپەر

بىئو- خىمىيە 30 نەپەر

ماتېماتىكا 30 نەپەر

فىزىكا 30 نەپەر

يۇقىرىدىكى كەسىپلەرگە شىنجاڭ بويىچە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ئىجتىمائىي پەن ئالىي تېخنىكۇم سىنىپى 30 نەپەر

تارىخ-جۇغراپىيە 34 نەپەر

كاتىباتلىق 32 نەپەر

سىياسىي 32 نەپەر

بالىلار مائارىپى 32 نەپەر

يۇقىرىدىكى كەسىپلەرگە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

خەنزۇ تىلى 34 نەپەر

بۇ كەسىپكە پۈتۈن شىنجاڭدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ئالىي تېخنىكۇم سىنىپى 34 نەپەر

بۇ كەسىپكە قەشقەر ۋىلايىتىدىكى ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

2005 ئىلى ئوبلاستلىق مائارىپ شۆيۈەنى 230 نەپەر

جۇغراپىيە 20 نەپەر

ماتېماتىكا 25 نەپەر

باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى تەبىئىي پەن ئالىي تېخنىكۇم سىنىپى

30 نەپەر

يۇقىرىدىكى كەسىپلەرگە ئىلى ئوبلاستىدىكى تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

قازاق تىل- ئەدەبىياتى 30 نەپەر

سىياسىي 25 نەپەر

بۇ كەسىپلەرگە ئىلى ئوبلاستىدىكى ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

ئۇيغۇر تىل-ئەدەبىياتى 40 نەپەر

بۇ كەسىپكە خوتەن ۋىلايىتىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

2010 ئاقسۇ مائارىپ شۆيۈەنى

60 نەپەر

تەنتەربىيە 30 نەپەر

بۇ كەسىپكە ئاقسۇ ۋىلايىتىدىكى تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ (تەنتەربىيىدىن قوشۇمچە ئىمتىھان ئېلىنىدۇ)، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ئالىي تېخنىكۇم سىنىپى 30 نەپەر

بۇ كەسىپكە ئاقسۇ ۋىلايىتىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

3. كادىرلار باشقۇرۇش شۆيۈەنلىرى

3001 شىنجاڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش كادىرلار شۆيۈەنى 155 نەپەر

سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش

25 نەپەر

بۇ كەسىپكە سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش سىستېمىسىدىكى ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

ئىگىلىك باشقۇرۇش 25 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل

ئىگىلىك باشقۇرۇش 30 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، خەت ئارقىلىق ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

خەنزۇ تىلى (ئىگىلىك تۇرىدىكى)

25 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

باج 25 نەپەر

بۇ كەسىپكە باج سىستېمىسىدىكى ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

يېزا-بازار كارخانىلىرىنى باشقۇرۇش

25 نەپەر

بۇ كەسىپكە يېزا كارخانا سىستېمىسىدىكى ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

3002 شىنجاڭ جامائەت خەۋپسىزلىكى، ئەدلىيە باشقۇرۇش كادىرلىرى شۆيۈەنى 140 نەپەر

قانۇن 90 نەپەر

جامائەت خەۋپسىزلىكى 50 نەپەر

بۇ ئىككى كەسىپكە جامائەت خەۋپسىزلىكى ۋە ئەدلىيە سىستېمىسىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

(ئاخىرى 3 - بەتتە)

1997-يىلى تۇرلۇك چوڭلار ئالىي مەكتەپ ۋە تېخنىكۇملىرىغا ئاپتونوم رايونىمىزدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدىغان كەسىپلەر مۇندەرىجىسى

(بېشى 2 - بەتتە)

4 . ئىشچى- خىزمەتچىلەر داشۇلىرى

4001 شىنجاڭ ئىشچى- خىزمەتچىلەر داشۇسى 145 نەپەر

مالىيە بوغالتىرلىقى 20 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

خەنزۇ تىلى 25 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

خەنزۇ تىلى 60 نەپەر

بۇ كەسىپكە ئۇرۇمچى شەھىرىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن سىرت ئوقۇيدۇ، ئىككىنچى ئوقۇش تارىخى ماتارىپى بويىچە ئوقۇشنى خالايدىغانلاردىنمۇقوبۇل قىلىنىدۇ،ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

خەنزۇ تىلى تەرجىمانلىقى (ئالىي كەسىپي ماتارىپ سىنىپى) 40 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

4009 شىنجاڭ سەھىيە نازارىتى ئىشچى-خىزمەتچىلەر تەبىيي داشۇسى 80 نەپەر

كلىنىكا مېدىتسىناسى 80 نەپەر

بۇ كەسىپكە شىنجاڭ بويىچە سەھىيە سىستېمىسىدىكى تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، مىللىي تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

5 . رادىئو-تېلېۋىزىيە داشۇلىرى

5004 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىڭ بورتالا شۆبىسى 30 نەپەر

ئۇيغۇرچە (قازاقچە) -خەنزۇچە تەرجىمانلىق 30 نەپەر

بورتالا ئوبلاستىدىكى ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، مىللىي تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

كاتىباتلىق 30 نەپەر

مارالبېشى ناھىيىسىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن سىرت ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

5007 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىڭ ئاقسۇ شۆبىسى 60 نەپەر

مالىيە بوغالتىرلىقى 30 نەپەر

ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىدىن ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ

خەنزۇ تىلى 30 نەپەر

كۇچا ناھىيىسىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ

بۇ ئىككى كەسىپكە قوبۇل قىلىنغانلار ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

5008 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىڭ قىزىلسۇ شۆبىسى 30 نەپەر

ئۇيغۇرچە (قازاقچە) -خەنزۇچە تەرجىمانلىق 30 نەپەر

يەكەن ناھىيىسىدىكى ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

كاتىباتلىق 30 نەپەر

ماراللبېشى ناھىيىسىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن سىرت ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

5014 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىڭ خوتەن شۆبىسى 60 نەپەر

خەنزۇ تىلى 40 نەپەر

(خوتەن شەھىرى بىلەن قاراقاش ناھىيىسىدىن قوبۇل قىلىنىدۇ)

ئۇيغۇر تىل-ئەدەبىياتى 20 نەپەر

(خوتەن شەھىرىدىن قوبۇل قىلىنىدۇ)

بۇ ئىككى كەسىپكە ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن سىرت ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

5008 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىڭ قەشقەر شۆبىسى 200 نەپەر

مالىيە بوغالتىرلىقى 200 نەپەر

شىنجاڭ بويىچە تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، خەت ئارقىلىق ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7208 ئىلى ۋىلايەتلىك چوڭلار تېخنىكۇمى 80 نەپەر

خەنزۇ تىلى 40 نەپەر

فېلدشېرلىق 40 نەپەر

بۇ ئىككى كەسىپكە ئىلى ۋىلايىتىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7210 قەشقەر ۋىلايەتلىك چوڭلار تېخنىكۇمى 160 نەپەر

خەنزۇ تىلى 120 نەپەر

تىجارەت باشقۇرۇش 40 نەپەر

بۇ ئىككى كەسىپكە قەشقەر ۋىلايىتىدىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

7225 شىنجاڭ رادىئو -تېلېۋىزىيە مەكتىپى 40 نەپەر

سىملىق تېلېۋىزىيە تېخنىكسى 40 نەپەر

شىنجاڭ بويىچە تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

3 . رادىئو-تېلېۋىزىيە تېخنىكۇملىرى

7401 شىنجاڭ تېلېۋىزىيە داشۇسى تېخنىكۇم بۆلۈمى 80 نەپەر

سىستېرالىق 40 نەپەر

يېزا-كەنت دوختۇرلۇقى 40 نەپەر

شىنجاڭ بويىچە تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7406 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىڭ ئاقسۇ شۆبىسى 40 نەپەر

خەنزۇ تىلى 40 نەپەر

ئاقسۇ ۋىلايىتىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7408 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىڭ تارباغاتاي شۆبىسى 40 نەپەر

خەنزۇ تىلى 40 نەپەر

تارباغاتاي ۋىلايىتىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىرىم يىل.

7409 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىڭ بايىنغولىن شۆبىسى 30 نەپەر

خەنزۇ تىلى 30 نەپەر

شىنجاڭ بويىچە تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7017 ئۇرۇمچى شەھەرلىك تەبىبي مەكتەپ 40 نەپەر

پىلانلىق تۇغۇت 40 نەپەر

ئۇرۇمچى شەھىرىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7021 بايىنغولىن تەبىبي مەكتەپ 80 نەپەر

سىستېرالىق 40 نەپەر

فېلدشېرلىق 40 نەپەر

بۇ كەسىپلەرگە بايىنغولىن ئوبلاستىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7022 ئاقسۇ تەبىبي مەكتەپ 40 نەپەر

سىستېرالىق 40 نەپەر

ئاقسۇ ۋىلايىتىدىكى (يېزا ئىگىلىك ئىقتىسادىنى ئون نەپەر قوبۇل قىلىنىدۇ) تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7023 قەشقەر تەبىبي مەكتەپ 80 نەپەر

سىستېرالىق 40 نەپەر

(تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ)

يېزا-كەنت فېلدشېرلىقى 40 نەپەر

(تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ)

يۇقىرىقى كەسىپلەرگە قەشقەر ۋىلايىتىدىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7027 شىنجاڭ سودا مەكتىپى 40 نەپەر

كومپىيۇتېرلاشقان بوغالتىرلىق 40 نەپەر

شىنجاڭ بويىچە تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7007 باينغولىن يېزا ئىگىلىك مەكتىپى 80 نەپەر

يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى ۋە يېزا-كەنت قۇرۇلۇشى (كەنت كادىرلىرى سىنىپى) 40 نەپەر

(خەت ئارقىلىق ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ).

يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى ۋە يېزا-كەنت قۇرۇلۇشى 40 نەپەر

(ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، موڭغۇل تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ).

يۇقىرىقى ئىككى سىنىپقا بايىنغولىن ئوبلاستىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7009 ئاقسۇ يېزا ئىگىلىك مەكتىپى 200 نەپەر

كومپىيۇتېرلاشقان بوغالتىرلىق (كەنت كادىرلىرى سىنىپى) 40 نەپەر

(ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل)

يېزا پۇل مۇئامىلىسى (كەنت كادىرلىرى سىنىپى) 40 نەپەر

(ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل)

ئېنىز-ئېھرق سۇ ئىنشائاتى 40 نەپەر

(ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يېرىم يىل)

يېزا ئىگىلىك ئۇنۇمۇپرسال تېخنىكسى (كەنت كادىرلىرى سىنىپى) 40 نەپەر

(ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يېرىم يىل)

يېزا-كەنت قۇرۇلۇشى 40 نەپەر

(ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل)

يۇقىرىقى كەسىپلەرگە ئاقسۇ ۋىلايىتىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ.

7010 قىزىلسۇ يېزا ئىگىلىك مەكتىپى 40 نەپەر

يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى ۋە يېزا-كەنت قۇرۇلۇشى 40 نەپەر

قىزىلسۇ ئوبلاستىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

رايونلۇق سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى خىزمەت پونكتى 40 نەپەر

سودا-سانائەت باشقۇرۇش 40 نەپەر

سودا-سانائەت مەمۇرىيى باشقۇرۇش سىستېمىسىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7421 شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك رادىئو-تېلېۋىزىيە مەكتىپى 1820 نەپەر

مالىيە بوغالتىرلىقى 200 نەپەر

مالىيە مۇپەتتىشلىكى 100 نەپەر

ستاتىستىكا 200 نەپەر

يۇقىرىقى ئۈچ كەسىپكە دېھقانچىلىق سىستېمىسىدىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

دېھقانچىلىق 300 نەپەر

دېھقانچىلىق تېخنىكسىنى كېڭەيتىش 300 نەپەر

ھازىرقى زامان يېزا-كەنتلىرىنى ئۇنۇمۇپرسال باشقۇرۇش 320 نەپەر

5008 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىك قىزىلسۇ شۆبىسى 60 نەپەر

خەنزۇ تىلى 60 نەپەر

قىزىلسۇ ئوبلاستىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

5009 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىك تۇرپان شۆبىسى 30 نەپەر

خەنزۇ تىلى 30 نەپەر

تۇرپان شەھىرىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن سىرت ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

5012 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىك بايىنغولىن شۆبىسى 120 نەپەر

خەنزۇ تىلى 30 نەپەر

كورلا شەھىرىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن سىرت ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

ئىگىلىك باشقۇرۇش 30 نەپەر

بايىنغولىن ئوبلاستىدىكى ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

ئۇيغۇر تىل- ئەدەبىياتى 30 نەپەر

كورلا شەھىرىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن سىرت ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

5019 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىك ئىلى ئوبلاستلىق شۆبىسى 50 نەپەر

خەنزۇ تىلى 50 نەپەر

غۇلجا شەھىرىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن سىرت ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

5020 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىك رادىئو-تېلېۋىزىيە نازارىتى خىزمەت پونكتى 35 نەپەر

رادىئو -تېلېۋىزىيە تېخنىكسى 35 نەپەر

رادىئو- تېلېۋىزىيە سىستېمىسىدىكى تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

5029 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىك ئالتاي شۆبىسى 60 نەپەر

قانۇن 30 نەپەر

ئالتاي شەھىرىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن سىرت ئوقۇيدۇ، مىللىي تىلدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

كومپيۇتېرلاشقان بوغالتىرلىق

30 نەپەر

ئالتاي ۋىلايىتىدىكى ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، مىللىي تىلدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

5031 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىك مالىيە نازارىتى خىزمەت پونكتى 25 نەپەر

مالىيە بوغالتىرلىق 25 نەپەر

مالىيە سىستېمىسىدىكى ئىجتىمائىي پەنگە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

5013 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىك قەشقەر شۆبىسى 60 نەپەر

3-تۈركۈم: تېخنىكۇملار

1. ئادەتتىكى تېخنىكۇملار قاتنىمىدىكى ئىشچى-خىزمەتچىلەر تېخنىكۇم سىنىپلىرى

7005 قەشقەر سۇ ئىشلىرى- سۇ ئېلېكتر مەكتىبى 40 نەپەر

سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشىنى باشقۇرۇش 40 نەپەر

قەشقەر ۋىلايىتىدىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7006 قۇمۇل يېزا ئىگىلىك مەكتىبى 90 نەپەر

يېزا-كەنت قۇرۇلۇشى 90 نەپەر

7201 شىنجاڭ تەمىنات -سودا ئىشچى-خىزمەتچىلەر تېخنىكۇمى 120 نەپەر

مالىيە بوغالتىرلىق 40 نەپەر

(ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ)

كارخانا باشقۇرۇش 40 نەپەر

(ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ)

2. ئىشچى-خىزمەتچىلەر تېخنىكۇملىرى

كارخانا باشقۇرۇش 40 نەپەر

(قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ)

يۇقىرىقى كەسىپلەرگە تەمىنات-سودا سىستېمىسىدىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىرىم يىل.

7203 شىنجاڭ جۇڭخۇا بوغالتىرلارنى خەت ئارقىلىق ئوقۇتۇش مەكتىبى

(ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىرىم يىل)

سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش 40 نەپەر

(خەت ئارقىلىق ئوقۇيدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل)

يۇقىرىقى ئىككى سىنىپقا سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش سىستېمىسىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ.

6. ئىجتىمائىي كۆچلەر باشقۇرغان مەكتەپلەر

7801 ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئىجتىمائىي تېخنىكۇم 240 نەپەر

مالىيە بوغالتىرلىقى 40 نەپەر

گۈزەل سەنئەت 40 نەپەر

تەنتەربىيە 40 نەپەر

ئۇيغۇرچە -خەنزۇچە تەرجىمانلىق 40 نەپەر

مۇزىكا 40 نەپەر

سىياسىي- قانۇن 40 نەپەر

يۇقىرىقى كەسىپلەرگە شىنجاڭ بويىچە تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7803 شىنجاڭ غەربىي دىيار كەسىپ مەكتىبى 120 نەپەر

قانۇن 30 نەپەر

تەرجىمانلىق 30 نەپەر

كومپيۇتېرلاشقان بوغالتىرلىق 30 نەپەر

كومپيۇتېر ئۇچۇرلىرىنى باشقۇرۇش 30 نەپەر

يۇقىرىقى كەسىپلەرگە شىنجاڭ بويىچە تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7602 سانجى ئوبلاستى 96 نەپەر

7604 ئىلى ۋىلايىتى 280 نەپەر

7607 بايىنغولىن ئوبلاستى 80 نەپەر

7608 قىزىلسۇ ئوبلاستى 60 نەپەر

7609 قەشقەر ۋىلايىتى 240 نەپەر

7610 خوتەن ۋىلايىتى 80 نەپەر

4. ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتەپلىرى

كەسىپ ۋە قايسى تىلدا دەرس ئۆتۈلىدىغانلىقىنى مەكتەپلەر ئۆزلىرى بېلىن قىلىدۇ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

7601 قۇمۇل ۋىلايىتى 60 نەپەر

5. كادىرلار مەكتەپلىرى

7702 شىنجاڭ سەھىيە كادىرلار مەكتىبى 40 نەپەر

كلىنىكا فېلدشېرلىقى 40 نەپەر

سەھىيە سىستېمىسىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7703 شىنجاڭ سودا-سانائەت كادىرلار مەكتىبى 80 نەپەر

سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش 40 نەپەر

7410 تېلېۋىزىيە داشۇسىنىك خوتەن شۆبىسى 80 نەپەر

خەنزۇ تىلى 80 نەپەر

خوتەندىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن سىرت ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7032 ئاقسۇ تەمنات - سودا مەكتىبى 150 نەپەر

پاختا پرىيوم قىلىش 100 نەپەر

(ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل)

كارخانا باشقۇرۇش 50 نەپەر

(ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يېرىم يىل)

بۇ كەسىپلەرگە ئاقسۇ ۋىلايىتىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ.

7033 شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك بانكا مەكتىبى 40 نەپەر

پۇل مۇئامىلە 40 نەپەر

يېزا ئىگىلىك بانكىسى سىستېمىسىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7035 ئىلى ئوبلاستلىق مەدەنىيەت- ساممۇزى مەدەنىيەت 60 نەپەر

ساممۇزى مەدەنىيەت 40 نەپەر

سەنئەت ئوقۇتقۇچىلىقى 20 نەپەر

بۇ كەسىپلەرگە ئىلى ئوبلاستىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل.

7028 شىنجاڭ مالىيە مەكتىبى

40 نەپەر

كومپيۇتېرلاشقان بوغالتىرلىق

40 نەپەر

شىنجاڭ بويىچە تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7014 ئىلى يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنلاشتۇرۇش مەكتىبى 40 نەپەر

يېزا ئىگىلىك تىجارىتىنى باشقۇرۇش

40 نەپەر

ئىلى ئوبلاستىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يېرىم يىل.

7016 شىنجاڭ ئورمانچىلىق مەكتىبى

40 نەپەر

ئورمانچىلىق 40 نەپەر

شىنجاڭ بويىچە تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، خەت ئارقىلىق ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7012 خوتەن يېزا ئىگىلىك مەكتىبى

40 نەپەر

يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋە يېزا-كەنت قۇرۇلۇشى 40 نەپەر

خوتەن ۋىلايىتىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7011 قەشقەر يېزا ئىگىلىك مەكتىبى

280 نەپەر

يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋە يېزا-كەنت قۇرۇلۇشى 160 نەپەر

(ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل)

يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋە يېزا-كەنت قۇرۇلۇشى 120 نەپەر

(خەت ئارقىلىق ئوقۇيدۇ، ئوقۇش مۇددىتى تۆت يىل)

يۇقىرىقى ئىككى سىنىپقا قەشقەر ۋىلايىتىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ.

7012 خوتەن يېزا ئىگىلىك مەكتىبى

40 نەپەر

يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋە يېزا-كەنت قۇرۇلۇشى 40 نەپەر

خوتەن ۋىلايىتىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

7014 ئىلى يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنلاشتۇرۇش مەكتىبى 40 نەپەر

يېزا ئىگىلىك تىجارىتىنى باشقۇرۇش

40 نەپەر

ئىلى ئوبلاستىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدۇ، قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يېرىم يىل.

7016 شىنجاڭ ئورمانچىلىق مەكتىبى

40 نەپەر

ئورمانچىلىق 40 نەپەر

شىنجاڭ بويىچە تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكىلەردىن قوبۇل قىلىنىدۇ، خەت ئارقىلىق ئوقۇيدۇ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل.

سياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8-نۆۋەتلىك كومىتېتى 5-يىغىنىنىڭ يىپىلىش مۇراسىمىدا سۆزلەنگەن سۆز

(بېشى 1 - بەتتە)

نەزەرىيىسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە، يولداش جيالڭ زېمىن يادرولۇقلىدىكى ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىكىدە، ئالاقىدار تارماقلارنىڭ زور كۈچ بىلەن ماسلىشىشى، بارلىق ئەزالارنىڭ ئورتاق تىرىشىشى ئارقىسىدا ھەر جەھەتتىن ئىلگىرىلىدى. بىز سياسىي كېڭەش نىزامنامىسىگە تۇزىتىش كىرگۈزدۇق ھەم ھاكىمىيەت ئىشلىرىغا قاتنىشىش، ھاكىمىيەت ئىشلىرىنى مۇھاكىمە قىلىشنى ئاساسلىق فۇنكسىيە قاتارىغا كىرگۈزدۇق، سياسىي كېڭەش خىزمىتىنىڭ ساھەسىنى كېڭەيتتۇق؛ سياسىي جەھەتتە كېڭىشىش، دېموكراتىك نازارەت قىلىش، ھاكىمىيەت ئىشلىرىغا قاتنىشىش، ھاكىمىيەت ئىشلىرىنى مۇھاكىمە قىلىش توغرىسىدا بەلگىلىمە تۈزۈپ، سياسىي كېڭەش خىزمىتىنىڭ قېلىپلىشىش، تۈزۈملىشىشىنى ئىلگىرى سۈرىدۇق؛ جەمئىيەت ئەھۋالى، خەلق رايىنى ئەكس ئەتتۈرۈش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇپ، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنى ئاساسىي قاتلام ۋە ئاممىنىڭ نۇرغۇن ئەمەلىي ئەھۋالى بىلەن تەمىنلىدۇق؛ پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ چوڭ - چوڭ تەدبىرلىرى ھەم ئامما كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان مەسىلىلەرنى دەۋر قىلغان ھالدا تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىپ، نۇرغۇن مۇھىم پىكىر ۋە تەكلىپلەرنى بەردۇق؛ مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى ۋەتەنپەرۋەر زاتلار بىلەن بولغان ئالاقىنى كېڭەيتىپ، ۋەتەننى بىرلىككە كەلتۈرۈش، جۇڭخۇانى گۈللەندۈرۈشتىن ئىبارەت ئورتاق نىشان ئاستىدىكى بۆيۈك ئىتتىپاقلىق، بۆيۈك بىرلىشىشنى ئىلگىرى سۈرىدۇق؛ تاشقى دوستلۇق ئالاقىسىنى كېڭەيتىپ، ھەرقايسى ئەل خەلقلىرى بىلەن بولغان ئۆزئارا چۈشىنىش ۋە دوستلۇقنى ئىلگىرى سۈرىدۇق؛ نەزەرىيە، سىياسەت تەتقىقاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، خىزمەتتىكى ئاكتىلقلىق ۋە تەشەببۇسكارلىقنى كۈچەيتتۇق؛ ئورگان قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، سياسىي كېڭەشنىڭ خىزمەتلەرنى قانات يايدۇرۇشنى ئۆچۈن ئۇنۇملۇك مۇلازىملىق قىلدۇق، ۋەھاكازا. سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك كومىتېتىنىڭ خىزمەتلىرىنى قانات يايدۇرۇش جەريانىدا ئۇدىيىنى ئازاد قىلىش، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش روھىدا ئىزچىل چىڭ تۇرۇپ، يېڭى ۋەزىيەتتە فۇنكسىينى جارى قىلدۇرۇشنىڭ يوللىرى ۋە ئۇسۇللىرى ئۈستىدە تىرىشىپ ئىزدىنىپ، خىزمەتلەرنى پائال، پۇختا، جانلىق، تەرتىپلىك ئالغا ئىلگىرىلەتتۇق، بىز سياسىي كېڭەشنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسىنى جارى قىلدۇرۇشقا ئىزچىل دىققەت قىلىپ، سياسىي كېڭەشنىڭ خاراكتېرى ۋە ئالاھىدىلىكىنى ساقلىدۇق، باشقىلار بىلەن بەسلەشمىدۇق، باشقىلارنىڭ ئۇسۇللىرىنى كۆچۈرۈپ قوللانمىدۇق، سياسىي كېڭەشنىڭ سياسىي كېڭەش بولۇشىدا چىڭ تۇرىدۇق؛ ئىتتىپاقلىق، دېموكراتىيىدىن ئىبارەت ئىككى چوڭ ئاساسىي تېمىنى چىڭ ئىگىلەپ، كەڭ ئالاقە باغلاپ، ئوخشاشلىقلاردا بىرلىككە كېلىپ، ئوخشاش بولمىغان پىكىرلەردە ئۆز كۆز قاراشلىرىنى ساقلاپ قېلىش ئاساسىدا، دېموكراتىك سياسىي قۇرۇلۇشنى ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەگەن ھالدا ئىلگىرى سۈرىدۇق؛ سياسىي كېڭەشنىڭ فۇنكسىيىسىنى يولغا قويۇشنى كۈچەيتىشتە جۇڭگو دۆلەتكە مۇلازىملىق قىلىشتىن ئىبارەت ئومۇميلىققا بويسۇنۇش كېرەك، ئەمەلىيەتنى ئاساس قىلىشقا دىققەت قىلىپ، ئالاقىدار تارماقلار بىلەن ماسلىشىشنى كۈچەيتىش كېرەك، نۇقتىنى ئەستايىدىل ياخشى تاللاپ، ئۇستۇنلۇكسىمزنى جارى قىلدۇرۇپ، خىزمەتنىڭ ھۆددىسىدىن چىقىش، خىزمەت دائىرىسىدىن ھالقىپ كەتمەسلىك، ياردەم قىلىش، قالايمىقانلاشتۇرماسلىق، خىزمەتنى يۈزەكى ئەمەس ئەمەلىي ئىشلەش كېرەك؛ سياسىي كېڭەش تەشكىلاتىنىڭ ساھەسىدىكى ئالاھىدىلىكىگە ئەھمىيەت بېرىپ، ئەزالارنىڭ شۇ ساھەدىكى ئامما بىلەن بولغان ئالاقىسىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ساھە پائالىيىتىنى سياسىي كېڭەشنىڭ بىر تۈتاش پائالىيىتى بىلەن بىرلەشتۇرۇپ، سياسىي كېڭەشنى ھەرقايسى ساھە، ھەرقايسى دېموكراتىك پارتىيە - گۇرۇھلارنىڭ ھاكىمىيەت ئىشلىرىغا قاتنىشىدىغان، ھاكىمىيەت ئىشلىرىنى مۇھاكىمە قىلىدىغان سورۇنغا ئايلاندۇرۇش كېرەك؛ سياسىي كېڭەش ئەزالىرىنىڭ دېموكراتىك ھوقۇقىغا تولۇق ھۆرمەت قىلىپ، ئەزالارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغاش يوللىرى ئۈستىدە تىرىشىپ ئىزدىنىپ، سياسىي كېڭەش خىزمىتىنى ئەزالارغا تاپشۇرۇپ جانلاندۇرۇپ ۋە چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ھاكىمىيەت ئىشلىرىغا قاتنىشىش، ھاكىمىيەت ئىشلىرىنى مۇھاكىمە قىلىش سەۋىيىسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈش كېرەك، مەخسۇس كومىتېتلارنى سياسىي كېڭەش خىزمىتىنىڭ مۇھىم ئاساسى قىلىپ، مەخسۇس كومىتېتلار ئارقىلىق ھەر ساھەدىكى ئىختىساسلىق كىشىلەر بىلەن ئالاقە باغلاش ۋە ئۇلارنى تەشكىللەش، ئامما ئارىسىدىكى كۆز قاراش ۋە تەكلىپلەرنى توپلاپ، رەتلەپ، كومىتېتلارنىڭ تۆۋەندە ساھەلەر بىلەن، يۇقىرىدا مەركەز بىلەن ئالاقە باغلاشتەك كۆۋرۈكلۈك رولىنى جارى قىلدۇرۇش كېرەك؛ ئەمەلىي تەجرىبىلەرگە ئەھمىيەت بېرىپ، يەرلىك سياسىي كېڭەشلەر بىلەن بولغان ئالاقىنى كۈچەيتىپ، ھەر دەرىجىلىك سياسىي كېڭەشلەرنىڭ ياخشى ئۇسۇللىرىنى ھەر دائىم يەكۈنلەپ ۋە ئالماشتۇرۇپ، خىزمەتلەرنى تەجرىبە ئارقىلىق ئىلگىرى سۈرۈش ۋە يېتەكلەش كېرەك. خىزمەتلەرنىزدە يەنە قىسمەن يېتەرسىزلىكلەر مەۋجۇت، خىزمىتىمىز ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ تەلىپى، سياسىي كېڭەش نىزامنامىسىدىكى بەلگىلىمەلەر ۋە جەمئىيەتنىڭ ھەرقايسى ساھەسىدىكىلەرنىڭ ئۇمىدىدىن تېخى يىراق. بەزى خىزمەتلەرنى ئەمدىلا باشلىدۇق، تېخى ھەقىقىي ئەمەلىيلەشتۇرمىدۇق؛ بەزى خىزمەتلەردە زۆرۈر تۈزۈملەر كەمچىل، تېخى قېلىپلاشمىدى؛ يېڭى تارىخىي شارائىتتا سياسىي كېڭەشنىڭ رولىنى قانداق قىلىپ تېخىمۇ جارى قىلدۇرۇشتا يەنە مۇھاكىمە قىلىشقا تېگىشلىك نۇرغۇن مەسىلىلەر بار.

تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەش — ماركسىزملىق بىلىش نەزەرىيىسىنىڭ ئاساسىي تەلىپى، ئىشلارنى روناق تاپقۇزۇشنىڭ ئۇنۇملۇك يولى، شۇنداقلا ھەركىمنىڭ ئالغا ئىلگىرىلىشىنىڭ ۋە ئىشلىرىنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولۇشىنىڭ مۇھىم كاپالىتى. بىز ئۆتمۈشتىكى ئەمەلىي ئىشلارنى يەكۈنلەپ، ئۇتۇق ۋە خاتالىقلارنى خۇلاسىلەپ، ئۇتۇقنى داۋاملاشتۇرۇپ، خاتالىقنى تۈزىتىپ، ئۆزىمىزنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئىلگىرى سۈرۈشتە ئۆزىمىزنى تەكشۈرۈپ، ئۆزىمىزنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ كەلدۇق. بۇ ئىلگىرى سۈرۈش ۋە تەرەققىيات جەريانىدا ئۆزىمىزنىڭ ئىدىيىسىنى ئازاد قىلىش، ئەمەلىيەتتىن ھەقىقەت ئىزدەش روھىنى ئىزچىل چىڭ تۇرۇپ، يېڭى ۋەزىيەتتە فۇنكسىينى جارى قىلدۇرۇشنىڭ يوللىرى ۋە ئۇسۇللىرىنى ئىزدىنىپ، خىزمەتلەرنى پائال، پۇختا، جانلىق، تەرتىپلىك ئالغا ئىلگىرىلەتتۇق، بىز سياسىي كېڭەشنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسىنى جارى قىلدۇرۇشقا ئىزچىل دىققەت قىلىپ، سياسىي كېڭەشنىڭ خاراكتېرى ۋە ئالاھىدىلىكىنى ساقلىدۇق، باشقىلار بىلەن بەسلەشمىدۇق، باشقىلارنىڭ ئۇسۇللىرىنى كۆچۈرۈپ قوللانمىدۇق، سياسىي كېڭەشنىڭ سياسىي كېڭەش بولۇشىدا چىڭ تۇرىدۇق؛ ئىتتىپاقلىق، دېموكراتىيىدىن ئىبارەت ئىككى چوڭ ئاساسىي تېمىنى چىڭ ئىگىلەپ، كەڭ ئالاقە باغلاپ، ئوخشاشلىقلاردا بىرلىككە كېلىپ، ئوخشاش بولمىغان پىكىرلەردە ئۆز كۆز قاراشلىرىنى ساقلاپ قېلىش ئاساسىدا، دېموكراتىك سياسىي قۇرۇلۇشنى ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەگەن ھالدا ئىلگىرى سۈرىدۇق؛ سياسىي كېڭەشنىڭ فۇنكسىيىسىنى يولغا قويۇشنى كۈچەيتىشتە جۇڭگو دۆلەتكە مۇلازىملىق قىلىشتىن ئىبارەت ئومۇميلىققا بويسۇنۇش كېرەك، ئەمەلىيەتنى ئاساس قىلىشقا دىققەت قىلىپ، ئالاقىدار تارماقلار بىلەن ماسلىشىشنى كۈچەيتىش كېرەك، نۇقتىنى ئەستايىدىل ياخشى تاللاپ، ئۇستۇنلۇكسىمزنى جارى قىلدۇرۇپ، خىزمەتنىڭ ھۆددىسىدىن چىقىش، خىزمەت دائىرىسىدىن ھالقىپ كەتمەسلىك، ياردەم قىلىش، قالايمىقانلاشتۇرماسلىق، خىزمەتنى يۈزەكى ئەمەس ئەمەلىي ئىشلەش كېرەك؛ سياسىي كېڭەش تەشكىلاتىنىڭ ساھەسىدىكى ئالاھىدىلىكىگە ئەھمىيەت بېرىپ، ئەزالارنىڭ شۇ ساھەدىكى ئامما بىلەن بولغان ئالاقىسىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ساھە پائالىيىتىنى سياسىي كېڭەشنىڭ بىر تۈتاش پائالىيىتى بىلەن بىرلەشتۇرۇپ، سياسىي كېڭەشنى ھەرقايسى ساھە، ھەرقايسى دېموكراتىك پارتىيە - گۇرۇھلارنىڭ ھاكىمىيەت ئىشلىرىغا قاتنىشىدىغان، ھاكىمىيەت ئىشلىرىنى مۇھاكىمە قىلىدىغان سورۇنغا ئايلاندۇرۇش كېرەك؛ سياسىي كېڭەش ئەزالىرىنىڭ دېموكراتىك ھوقۇقىغا تولۇق ھۆرمەت قىلىپ، ئەزالارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغاش يوللىرى ئۈستىدە تىرىشىپ ئىزدىنىپ، سياسىي كېڭەش خىزمىتىنى ئەزالارغا تاپشۇرۇپ جانلاندۇرۇپ ۋە چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ھاكىمىيەت ئىشلىرىغا قاتنىشىش، ھاكىمىيەت ئىشلىرىنى مۇھاكىمە قىلىش سەۋىيىسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈش كېرەك، مەخسۇس كومىتېتلارنى سياسىي كېڭەش خىزمىتىنىڭ مۇھىم ئاساسى قىلىپ، مەخسۇس كومىتېتلار ئارقىلىق ھەر ساھەدىكى ئىختىساسلىق كىشىلەر بىلەن ئالاقە باغلاش ۋە ئۇلارنى تەشكىللەش، ئامما ئارىسىدىكى كۆز قاراش ۋە تەكلىپلەرنى توپلاپ، رەتلەپ، كومىتېتلارنىڭ تۆۋەندە ساھەلەر بىلەن، يۇقىرىدا مەركەز بىلەن ئالاقە باغلاشتەك كۆۋرۈكلۈك رولىنى جارى قىلدۇرۇش كېرەك؛ ئەمەلىي تەجرىبىلەرگە ئەھمىيەت بېرىپ، يەرلىك سياسىي كېڭەشلەر بىلەن بولغان ئالاقىنى كۈچەيتىپ، ھەر دەرىجىلىك سياسىي كېڭەشلەرنىڭ ياخشى ئۇسۇللىرىنى ھەر دائىم يەكۈنلەپ ۋە ئالماشتۇرۇپ، خىزمەتلەرنى تەجرىبە ئارقىلىق ئىلگىرى سۈرۈش ۋە يېتەكلەش كېرەك. خىزمەتلەرنىزدە يەنە قىسمەن يېتەرسىزلىكلەر مەۋجۇت، خىزمىتىمىز ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ تەلىپى، سياسىي كېڭەش نىزامنامىسىدىكى بەلگىلىمەلەر ۋە جەمئىيەتنىڭ ھەرقايسى ساھەسىدىكىلەرنىڭ ئۇمىدىدىن تېخى يىراق. بەزى خىزمەتلەرنى ئەمدىلا باشلىدۇق، تېخى ھەقىقىي ئەمەلىيلەشتۇرمىدۇق؛ بەزى خىزمەتلەردە زۆرۈر تۈزۈملەر كەمچىل، تېخى قېلىپلاشمىدى؛ يېڭى تارىخىي شارائىتتا سياسىي كېڭەشنىڭ رولىنى قانداق قىلىپ تېخىمۇ جارى قىلدۇرۇشتا يەنە مۇھاكىمە قىلىشقا تېگىشلىك نۇرغۇن مەسىلىلەر بار.

تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەش — ماركسىزملىق بىلىش نەزەرىيىسىنىڭ ئاساسىي تەلىپى، ئىشلارنى روناق تاپقۇزۇشنىڭ ئۇنۇملۇك يولى، شۇنداقلا ھەركىمنىڭ ئالغا ئىلگىرىلىشىنىڭ ۋە ئىشلىرىنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولۇشىنىڭ مۇھىم كاپالىتى. بىز ئۆتمۈشتىكى ئەمەلىي ئىشلارنى يەكۈنلەپ، ئۇتۇق ۋە خاتالىقلارنى خۇلاسىلەپ، ئۇتۇقنى داۋاملاشتۇرۇپ، خاتالىقنى تۈزىتىپ، ئۆزىمىزنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئىلگىرى سۈرۈشتە ئۆزىمىزنى تەكشۈرۈپ، ئۆزىمىزنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ كەلدۇق. بۇ ئىلگىرى سۈرۈش ۋە تەرەققىيات جەريانىدا ئۆزىمىزنىڭ ئىدىيىسىنى ئازاد قىلىش، ئەمەلىيەتتىن ھەقىقەت ئىزدەش روھىنى ئىزچىل چىڭ تۇرۇپ، يېڭى ۋەزىيەتتە فۇنكسىينى جارى قىلدۇرۇشنىڭ يوللىرى ۋە ئۇسۇللىرىنى ئىزدىنىپ، خىزمەتلەرنى پائال، پۇختا، جانلىق، تەرتىپلىك ئالغا ئىلگىرىلەتتۇق، بىز سياسىي كېڭەشنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسىنى جارى قىلدۇرۇشقا ئىزچىل دىققەت قىلىپ، سياسىي كېڭەشنىڭ خاراكتېرى ۋە ئالاھىدىلىكىنى ساقلىدۇق، باشقىلار بىلەن بەسلەشمىدۇق، باشقىلارنىڭ ئۇسۇللىرىنى كۆچۈرۈپ قوللانمىدۇق، سياسىي كېڭەشنىڭ سياسىي كېڭەش بولۇشىدا چىڭ تۇرىدۇق؛ ئىتتىپاقلىق، دېموكراتىيىدىن ئىبارەت ئىككى چوڭ ئاساسىي تېمىنى چىڭ ئىگىلەپ، كەڭ ئالاقە باغلاپ، ئوخشاشلىقلاردا بىرلىككە كېلىپ، ئوخشاش بولمىغان پىكىرلەردە ئۆز كۆز قاراشلىرىنى ساقلاپ قېلىش ئاساسىدا، دېموكراتىك سياسىي قۇرۇلۇشنى ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەگەن ھالدا ئىلگىرى سۈرىدۇق؛ سياسىي كېڭەشنىڭ فۇنكسىيىسىنى يولغا قويۇشنى كۈچەيتىشتە جۇڭگو

جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ئاممىنىڭ تۆپ مەنپەئىتىگە ۋەكىللىك قىلىدۇ. ئۇ پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئەڭ چوڭ ئورتاق تونۇشى. ئۇنىڭدا ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى ئازاد قىلىش ۋە راۋاجلاندۇرۇش، ھەممە ئىشتا ئاممىنى ئويلاش، ھەممە ئىشتا ئاممىغا تايىنىشنى ئاساس ۋە نەتىجە قىلىش نەزەردە تۇتۇلۇپ، ئاممىنىڭ ئەقىل-پاراسىتىنى ئىشقا سېلىشىغا تولۇق پۇرسەت يارىتىپ بېرىلىپ، خەلق ئاممىسى ھەقىقىي مەنپەئەتكە ئىگە قىلىندى، شۇڭا ئۇ خەلق ئاممىسىنىڭ چىن قەلبىدىن ھىمايە قىلىشىغا ئېرىشتى. جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى يېپىپگى بىر دەۋر ئېچىپ بەردى. ئۇ تارىخىي تەرەققىيات ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ مەركەزلىك ئىنكاسى. ئۇ ئېلىمىزنىڭ سياسىي، ئىقتىساد، مەدەنىيەت قاتارلىق ساھەلىرىگە چوڭقۇر تەسىر كۆرسىتىپ، كىشىلەرنىڭ قىممەت قارىشى، پىكىر قىلىش ئۇسۇلى، تۇرمۇش ئۇسۇلى قاتارلىقلارغا، مىللىتىمىزنىڭ روھىغا سىڭدى. جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى مۇستەھكەم، ئومۇميۈزلۈك، ئىجادىي چىڭ تۇرۇش تارىخقا ئۇيغۇن، خەلق رايىغا ئۇيغۇن، قائىدىگە ئۇيغۇن، ھەممە ئىشلىرىمىزغا ئۇيغۇن كېلىدۇ. ئۇنىڭدا چىڭ تۇرغاندىلا، دۆلىتىمىز قۇدرەت تاپىدۇ، خەلق بەختكە ئېرىشىدۇ، جەمئىيەت ئۇزاققىچە ئەمن بولىدۇ.

ئىتتىپاقلىق، مۇقىملىقنى قوغداش ئۇچۇن ئومۇميلىقنى تەكتىلەش، تارىخىي مەسئۇلىيەتچانلىقنى تەكتىلەش لازىم. شىاڭگاڭنىڭ ئىشغال قىلىۋېلىنىپ ۋەتەن قوينىغا قايتقىچە 150 نەچچە يىل ئۆتتى. يېڭى جۇڭگو قۇرۇلۇشتىن بۇرۇن بىر ئەسىردىن كۆپرەك ۋاقىت داۋامىدا مىللىتىمىز بىر مۇنچە ئاھانەتكە، نۇرغۇن ئازاب-ئوقۇبەتكە ئۇچرىدى. بۇلار كىشىنى قاتتىق ئېچىندۇرىدۇ. يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىنكى نەچچە ئون يىل داۋامىدا، دۆلىتىمىز بىر مۇنچە ئوڭۇشسىزلىقنى بېشىدىن ئۆتكۈزدى، نۇرغۇن بەدەل تۆلىدى، بۇلارنى ئېسىمىزدە چىڭ تۇتۇشىمىز كېرەك. بىرىم مۇستەملىكە، بىرىم فېئودالىق كونا جۇڭگونى مۇستەقىل، ئۇزۇنگە ئۆزى خوجا بولغان يېڭى جۇڭگوغا ئايلاندۇرۇش يولىدا سانسىز ئىرادىلىك زاتلار ئالدىدىكىلەر يىقىلسا، كېيىنكىلەر ئىز باسقان ھالدا قان كېچىپ كۆرەش قىلدى؛ پارتىيىمىز ۋە خەلقىمىز جۇڭگونىڭ دۆلەت ئەھۋالىغا ئۇيغۇن كېلىدىغان توغرا تەرەققىيات يولىنى تېپىپ چىقىش ئۈچۇن ئىگىلمەي - سۈنمای، جاپالىق ئىزدەندى. بۇگۈنكى ۋەزىيەت ھەقىقەتەن تەسىلىكتە قولغا كەلگەن! بىز دۆلىتىمىزنىڭ تەرەققىياتى مۇھىم مەزگىلگە كىرگەن پەيتتە تۇرماقتىمىز، ئۇستىمىزدە مۇھىم تارىخىي مەسئۇلىيەت تۇرماقتا. بىز - بۇ زامانداش كىشىلەر تارىخ تەرەققىياتى جەريانىنىڭ بىر بۆلىكىدە تۇرۇۋاتىمىز. بۇ ئالدىنقىلاردىن ئېيتقاندا، ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا، كېيىنكىلەردىن ئېيتقاندا، بالا-چاقىلىرىمىزغا بىر نېمە دېيىشكە تېگىشلىك مەسىلە. بىز ھازىر تارىخقا باھا بېرىۋاتقان بولساق، كەلگۈسىدە تارىخمۇ بىزگە باھا بېرىدۇ. بۇلارنى كۆپرەك ئويلىساق

ۋە سياسىي كېڭەش ئەزالىرىنىڭ بىر نەچچە يىلدىن بۇيان ئىشلىگەن ئىشلىرىنى ئەستايىدىل يەكۈنلەپ، بۇ نۆۋەتلىك سياسىي كېڭەش خىزمىتىدە قانداق نەتىجە قولغا كەلگەنلىكى ۋەقانداق يېتەرسىزلىكلەرنىڭ ساقلانغانلىقىنى، سياسىي كېڭەش ئەزالىرى يېتەرسىزلىكنى بىلەن قانداق نەتىجىگە ئېرىشكەنلىكىنى ۋە قانداق يېتەرسىزلىك بولغانلىقىنى سوغۇق قانلىق بىلەن چوڭقۇر ئويلاپ كۆرۈپ، قان - تەر بەدىلىگە كەلگەن تەجرىبە-ساۋاقلارنى بۇنىڭدىن كېيىن خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەشنىڭ قىممەتلىك بايلىقىغا ئايلاندۇرۇشنى ئۇمىد قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن بىللە، كۆپچىلىكنىڭ تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەشكە تىرىشچان بەردى. ئۇ تارىخىي تەرەققىيات ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ مەركەزلىك ئىنكاسى. ئۇ ئېلىمىزنىڭ سياسىي، ئىقتىساد، مەدەنىيەت قاتارلىق ساھەلىرىگە چوڭقۇر تەسىر كۆرسىتىپ، كىشىلەرنىڭ قىممەت قارىشى، پىكىر قىلىش ئۇسۇلى، تۇرمۇش ئۇسۇلى قاتارلىقلارغا، مىللىتىمىزنىڭ روھىغا سىڭدى. جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى مۇستەھكەم، ئومۇميۈزلۈك، ئىجادىي چىڭ تۇرۇش تارىخقا ئۇيغۇن، خەلق رايىغا ئۇيغۇن، قائىدىگە ئۇيغۇن، ھەممە ئىشلىرىمىزغا ئۇيغۇن كېلىدۇ. ئۇنىڭدا چىڭ تۇرغاندىلا، دۆلىتىمىز قۇدرەت تاپىدۇ، خەلق بەختكە ئېرىشىدۇ، جەمئىيەت ئۇزاققىچە ئەمن بولىدۇ.

ئىتتىپاقلىق، مۇقىملىقنى قوغداش ئۇچۇن ئومۇميلىقنى تەكتىلەش، تارىخىي مەسئۇلىيەتچانلىقنى تەكتىلەش لازىم. شىاڭگاڭنىڭ ئىشغال قىلىۋېلىنىپ ۋەتەن قوينىغا قايتقىچە 150 نەچچە يىل ئۆتتى. يېڭى جۇڭگو قۇرۇلۇشتىن بۇرۇن بىر ئەسىردىن كۆپرەك ۋاقىت داۋامىدا مىللىتىمىز بىر مۇنچە ئاھانەتكە، نۇرغۇن ئازاب-ئوقۇبەتكە ئۇچرىدى. بۇلار كىشىنى قاتتىق ئېچىندۇرىدۇ. يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىنكى نەچچە ئون يىل داۋامىدا، دۆلىتىمىز بىر مۇنچە ئوڭۇشسىزلىقنى بېشىدىن ئۆتكۈزدى، نۇرغۇن بەدەل تۆلىدى، بۇلارنى ئېسىمىزدە چىڭ تۇتۇشىمىز كېرەك. بىرىم مۇستەملىكە، بىرىم فېئودالىق كونا جۇڭگونى مۇستەقىل، ئۇزۇنگە ئۆزى خوجا بولغان يېڭى جۇڭگوغا ئايلاندۇرۇش يولىدا سانسىز ئىرادىلىك زاتلار ئالدىدىكىلەر يىقىلسا، كېيىنكىلەر ئىز باسقان ھالدا قان كېچىپ كۆرەش قىلدى؛ پارتىيىمىز ۋە خەلقىمىز جۇڭگونىڭ دۆلەت ئەھۋالىغا ئۇيغۇن كېلىدىغان توغرا تەرەققىيات يولىنى تېپىپ چىقىش ئۈچۇن ئىگىلمەي - سۈنمای، جاپالىق ئىزدەندى. بۇگۈنكى ۋەزىيەت ھەقىقەتەن تەسىلىكتە قولغا كەلگەن! بىز دۆلىتىمىزنىڭ تەرەققىياتى مۇھىم مەزگىلگە كىرگەن پەيتتە تۇرماقتىمىز، ئۇستىمىزدە مۇھىم تارىخىي مەسئۇلىيەت تۇرماقتا. بىز - بۇ زامانداش كىشىلەر تارىخ تەرەققىياتى جەريانىنىڭ بىر بۆلىكىدە تۇرۇۋاتىمىز. بۇ ئالدىنقىلاردىن ئېيتقاندا، ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا، كېيىنكىلەردىن ئېيتقاندا، بالا-چاقىلىرىمىزغا بىر نېمە دېيىشكە تېگىشلىك مەسىلە. بىز ھازىر تارىخقا باھا بېرىۋاتقان بولساق، كەلگۈسىدە تارىخمۇ بىزگە باھا بېرىدۇ. بۇلارنى كۆپرەك ئويلىساق

هەقىقەتنى ئەھۋالنى ئىزدىگەن ھالدا ئىلگىرى سۈردۈق؛ سىياسىي كېڭەشنىڭ فۇنكسىيەسىنى يولغا قويۇشنى كۆچەيتىشتە جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسىنىڭ رەھبەرلىكىدە چىڭ تۇرۇش كېرەك،

سياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8-نۆۋەتلىك كومىتېتى 5-يىغىنىنىڭ قارارى

(بېشى 1 - بەتتە)

ئىتتىپاق، جەمئىيەت تىنچ بولدى. يىغىن يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاساسلىق ئورنىنى كۆچەيتىش، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھات قەدىمىنى تېزلىتىش، دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش، نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش سالمىقىنى زورايتىش، ئوتتۇرا، غەربىي قىسىم رايونلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، چىرىكلىششكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇش، جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە تۇزۇشنى ياخشى يولغا قويۇش قاتارلىق مەسىلىلەرگە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈپ، ئىجابىي پىكىر-تەكلىپلەرنى ئوتتۇرىغا قويدى، ھۆكۈمەتنىڭ داۋاملىق كۈچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، بۇ مەسىلىلەرنى ھەقىقىي ھەل قىلىشنى ئۈمىد قىلدى.

يىغىن قەدىردان يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ۋاپاتىغا چوڭقۇر تەزىيە بىلدۇردى. يولداش دېڭ شياۋپىڭ پۈتۈن پارتىيە، پۈتۈن ئارمىيە ۋە پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەر مىللەت خەلق ئىتتىپاق قىلغان يۈقىرى ئابرويلۇق، كۆزگە كۆرۈنگەن رەھبەر، ئۇلۇغ ماركسىزمچى، ئۇلۇغ پرولېتارىيەت ئىنقلابچىسى، سىياسەتچى، ھەربىي ئالىم، دىپلومات، ئۇزاق سانائاقلاردىن ئۆتكەن كومىۋنىزم جەڭچىسى، ئېلىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىڭ باش لايىھىلىگۈچىسى، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيەسىنىڭ ئىجادچىسى. يولداش دېڭ شياۋپىڭ جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ مۇستەقىللىكى ۋە ئازادلىقى، ئېلىمىزدە سوتسىيالىستىك ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىسلاھاتنى ئاچقۇچلۇق باسقۇچقا يەتكۈزۈش، ئىسلاھاتنى ئاساس قىلىپ ئىشىكىنى ئېچىۋېتىش، مۇستەھكەملىنىش ۋە راۋاجلىنىشىغا ئۆچمەس تۆھپە قوشتى. يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئۇلۇغ تۆھپىسى، ئىلمىي نەزەرىيىسى ۋە ئىنقلابىي پەزىلىتى جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئۇلۇغ ئىستىقبالىنى يارىتىش ئىشلىرىدا باتۇرلارچە ئالغا بېسىشىمىزغا مەڭگۈ تۇرتكە ۋە ئىلھام!

يولداش دېڭ شياۋپىڭ سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 5-نۆۋەتلىك كومىتېتىنىڭ رەئىسى بولغان، يېڭى دەۋردە خەلق سىياسىي كېڭەش ئىشلىرىغا ئۈل سالغان كىشى. ئۇ جۇڭگونىڭ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى تەرەققىيات يولى ئۈستىدە ئىزدىنىش بىلەن بىللە، بىرلىك سەپ ۋە خەلق سىياسىي كېڭىشى توغرىسىدا بىر قاتار مۇھىم ئىدىيىلەرنى ئوتتۇرىغا قويغان. بۇ مۇھىم ئىدىيىلەر جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى، يېڭى دەۋردىكى خەلق سىياسىي كېڭىشى خىزمىتىنىڭ ئىلمىي قىلىنمىسى.

خەلق سىياسىي كېڭىشىگە قاتناشقان پارتىيە-گۇرۇھلار، پارتىيەسىز گۇرۇھسىز ۋەتەنپەرۋەر زاتلار، ئامما ئىچى تەشكىلاتلار ۋە ھەر مىللەت، ھەر ساھەدىن بولغان ۋەكىل زاتلار دۆلىتىمىزنىڭ پات ئارىدا شياڭگاڭغا ئىگىلىك ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈشنى ئەسلىگە كەلتۈرىدىغانلىقىدىن خۇشال بولدى ھەم ئىلھاملاندى. ھۆكۈمىتىمىزنىڭ شياڭگاڭ ۋە ئاۋمېننى ۋەتەن قوينىغا ئوڭۇشلۇق قايتۇرۇپ كېلىش، شياڭگاڭ، ئاۋمېن رايونلىرىنىڭ ئۇزاقنەچە مۇقىم بولۇشىنى، ئاۋاتلىقىنى ساقلاش يولىدا كۆرسەتكەن بارلىق تىرىشچانلىقلىرىنى قەتئىي قوللىدى؛ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىننىڭ ئىككى قىرغاق مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇش، ۋەتەننى تىنچ يول بىلەن بىرلىككە كەلتۈرۈش تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش توغرىسىدىكى سەككىز تۈرلۈك تەشەببۇسنى قەتئىي ئىزچىللاشتۇرۇپ، بۆلگۈنچىلىككە، «تەيۋەن مۇستەقىللىكى»گە قارشى تۇرۇش كۈرىشىدە چىڭ تۇرۇپ، تەيۋەن بوغۇزى ئىككى قىرغىقىنىڭ بىۋاستە «ئۈچ ئالاقىسىنى راۋانلاشتۇرۇش» ۋە ئىقتىساد، مەدەنىيەت قاتارلىق ساھەلەردىكى ئالاقىسى، ھەمكارلىقىنى پائال ئىلگىرى سۈرۈشنى قوللىدى. يىغىن «بىر دۆلەتتە ئىككىكى خىل تۈزۈمنى يولغا قويۇش»تىن ئىبارەت توغرا فاڭجېننىڭ يېتەكچىلىكىدە، مەملىكەت ئىچى-سىرتىدىكى بارلىق جۇڭخۇا ئوغۇل- قىزلىرىنىڭ تىرىشىشى ئارقىسىدا ۋەتەننى تىنچ يول بىلەن بىرلىككە كەلتۈرۈش بۇيۇك ئىشىنىڭ چوقۇم ئەمەلگە ئاشىدىغانلىقىغا قەتئىي ئىشەندى.

1997-يىلى دۆلىتىمىزنىڭ تارىخىي تەرەققىياتىدا ئىنتايىن مۇھىم يىل بولدۇ. دۆلىتىمىز شياڭگاڭغا ئىگىلىك ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈشنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، ۋەتەننى تىنچ بىرلىككە كەلتۈرۈش يولىدا مۇھىم بىر قەدەم باسىدۇ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەملىكەتلىك 15-قۇرۇلتىيىنى ئېچىپ، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئۇلۇغ ئىشلىرىنى يېڭى ئەسىرگە ئومۇميۈزلۈك ئېلىپ كىرىدۇ. بۇ ئىككى چوڭ ئىش ئومۇمىيەتكە مۇناسىۋەتلىك، پۈتۈن ذۇنيانىڭ دىققىتىنى قوزغايدۇ، چوقۇقۇر ئەھمىيەتكە ئىگە. سىياسىي كېڭەش بۇ ئىككى چوڭ ئىشنى ياخشى قىلىشقا تېگىشلىك تۆھپە قوشۇشى لازىم. يىغىن خەلق سىياسىي كېڭىشىگە قاتناشقان پارتىيە- گۇرۇھلار، پارتىيەسىز-گۇرۇھسىز ۋەتەنپەرۋەر زاتلار، ئاممىۋى تەشكىلاتلار ۋە ھەر مىللەت، ھەر ساھەدىن بولغان ۋەكىل زاتلارنى يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىرادىسىگە ۋارىسلىق قىلىپ، يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ كۆچلۈك رەھبەرلىكىدە، دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، سوتسىيالىزمنىڭ دەسلەپكى باسقۇچىدىكى ئاساسىي لۇشيەندە قىلچە تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇپ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى رەھبەرلىكىدىكى كۆپ پارتىيە ھەمكارلىشىش ۋە سىياسىي جەھەتتە كېڭىشىش تۈزۈمىدە چىڭ تۇرۇپ ۋە ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئومۇمىيەتنى ئىگىلەپ، يەنمۇ غەيرەتكە كېلىپ، بىر نىيەت - بىر مەقسەتتە يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، سىياسىي جەھەتتە كېڭىشىش، دېموكراتىك نازارەت قىلىش ۋە ھاكىمىيەت ئىشلىرىغا قاتنىشىش، ھاكىمىيەت ئىشلىرىنى مۇھاكىمە قىلىش فۇنكسىيەسىنى ھەقىقىي ئادا قىلىپ، جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ بۇيۇك ئىتتىپاقلىقى، چوڭ بىرلىششىنى تېخىمۇ ئوبدان ئىلگىرى سۈرۈپ، دۆلىتىمىزنى باي، قۇدرەتلىك، دېموكراتىك، مەدەنىيەتلىك سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشقان دۆلەت قىلىپ قۇرۇپ چىقىش يولىدا تىرىشىپ كۈرەش قىلىشقا چاقىردى.

ئېلانلار

ئاسىم يۈسەن، سىز 1996 - يىل 6 - ئاينىڭ 29 - كۈنى ئۆيدىن چىقىپ كېتىپ، تا ھازىرغىچە قايتىپ كەلمىگەنلىكىگە ئۇچۇن، ئايالىگىز پاتگۈل ياسىن نىكاھدىن ئاجرىشىشنى تەلەپ قىلىپ مەھكىمىزگە ئەرز سۇندى. گېزىتتە ئېلان قىلىنغان كۈندىن باشلاپ 60 كۈن ئىچىدە مەھكىمىزگە ياكى ئۆزىگىز تۇرۇشلۇق خەلق سوت مەھكىمىسىگە بېرىپ نىكاھ مۇناسىۋىتىگىز توغرىسىدا ئۆز پىكرىگىزنى بەرمىسىگىز، سىرتىگىزدىن ھۆكۈم ئارقىلىق بىر تەرەپ قىلىنمز.

ئۈرۈمچى شەھەر سايباغ رايونلۇق خەلق سوت مەھكىمىسى

* * *

ھامۇت مامۇت، سىز 1994 - يىلى 11 - ئايدا ئۆيدىن چىقىپ كېتىپ، تا ھازىرغىچە قايتىپ كەلمىگەنلىكىگە ئۇچۇن، ئايالىگىز تۇنىيازخان سابىت نىكاھدىن ئاجرىشىشنى تەلەپ قىلىپ ھەمكىمىزگە ئەرز سۇندى. گېزىتتە ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن 60 كۈن ئىچىدە مەھكىمىزگە ياكى ئۆزىگىز تۇرۇشلۇق خەلق سوت مەھكىمىسىگە بېرىپ نىكاھ مۇناسىۋىتىگىز توغرىسىدا ئۆز پىكرىگىزنى بەرمىسىگىز، سىرتىگىزدىن ھۆكۈم ئارقىلىق بىر تەرەپ قىلىنمز.

ئۈرۈمچى شەھەر سايباغ رايونلۇق خەلق سوت مەھكىمىسى

* * *

ئىلى ئوبلاست چاپچال ناھىيە بازارلىق پەيچۇسوسىدىن شىنجاڭ داشۆسكە يۆتكەپ بېرىلگەن ئەۋزىرجان ئازاد نامىدىكى 00215355- نومۇرلۇق نوپۇس، IXV00174074 - نومۇرلۇق ئاشلىق رەسمىيەت قەغىزى ئېلان قىلىنغان كۈندىن باشلاپ ئىناۋەتسىز.

ئۈرۈمچى شەھەر «دوستلۇق» پەيچۇسوسىدىن بېرىلگەن ئالمرا خەسەن نامىدىكى 650103730724282 - نومۇرلۇق سالاھىيەت گۇۋاھنامىسىنى يوقاتتىم، ئېلان قىلىنغان كۈندىن باشلاپ ئىناۋەتسىز.

* * *

شىنجاڭ داشۆسىدىن بېرىلگەن 920641-،930486-، 945607-، 963436-، 954021-، 963327-، 962606 - نومۇرلۇق ئوقۇغۇچىلىق كىنىشكىلىرىنى يوقاتتۇق. ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

* * *

شىنجاڭ ماتارىپ شۆبۈھىندىن بېرىلگەن 96350863- نومۇرلۇق ئەنۇەر نامىدىكى ئوقۇش پۈتتۈرۈش گۇۋاھنامىسى ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

* * *

ئۈرۈمچى شەھەر ئوگۈلۈك پەيچۇسوسىدىن بېرىلگەن 650103621030325 - نومۇرلۇق سالاھىيەت گۇۋاھنامىسى ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

* * *

ئاپتونوم رايونلۇق جامائەت خەۋپسىزلىكى نازارىتىدىن 1994 - يىلى بېرىلگەن 14.0832156 - نومۇرلۇق مەمتىمىن تۇردى نامىدىكى، 14.0832157- نومۇرلۇق مەلۇمخان ئىبراھىم نامىدىكى، 14.0832149- نومۇرلۇق مۇھەممەت ئابدۇللا نامىدىكى ئۇيغۇر كىشىلىك پاسپورتنى يوقاتتىم.

تېگىشلىك مەسىلە. بىز ھازىر تارىخقا باھا بېرىۋاتقان بولساق، كەلگۈسىدە تارىخمۇ بىزگە باھا بېرىدۇ. بولارنى كۆپرەك ئويلىساق يەنە ۋاز كەچلىكى بولمايدىغان قانداق شەخسىي مەنپەئەت، ھالقىپ كەتكىلى بولمايدىغان قانداق شەخسىي ئارازلىق، ۋاز كەچكىلى بولمايدىغان قانداق كەمچىلىك - ئىللەت بار؟

بىز بىر نىيەت- بىر مەقسەتتە ئىتتىپاقلىشىپ كۈرەش قىلىپ، تېخىمۇ گۈزەل كەلگۈسىنى بىرلىكتە يارىتىشىمىز لازىم.

ئەزالار، يولداشلار: ئېلىمىزنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشى ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى - ئۇلۇغ ئىجادىي ئىش، ۋەزىپە ئېغىر، يول يىراق. بىز ئىنقلابىي ئەجدادلار سېلىپ بەرگەن مۇستەھكەم ئاساستا، يولداش دېڭ شياۋپىڭ ئىجاد قىلغان ئىلمىي نەزەرىيىگە، پارتىيەنىڭ سوتسىيالىزمنىڭ دەسلەپكى باسقۇچىدىكى ئاساسىي لۇشيەنگە، يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ قۇدرەتلىك رەھبەرلىكىگە، يۇز مىليونلىغان خەلقنىڭ ئىتتىپاقلىشىپ كۈرەش قىلىشىغا ئىشىنىمز. شۇڭا ھەر خىل جاپا- مۇشەققەتنى ۋە خەتەرلىك توسقۇنلۇقلارنى يېڭىپ، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش يولىنى بويلاپ چوقۇم غەلىبىسىرى ئالغا ئىلگىرىلىيەلەيمىز. ئىشلىرىمىز ئىنتايىن ئۈمىدلىك، ئىستىقبالىمىز چەكسىز پارلاق!

ھازىر جۇڭگو خەلق سىياسىي مەسلىھەت كېڭىشى مەملىكەتلىك 8-نۆۋەتلىك كومىتېتى 5-يىغىنىنىڭ بېيپىلغانلىقىنى جاكارلايمەن!

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

دېڭ شياۋپىڭ ئىدىيىسى بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقى ۋە تەرەققىياتىنى تېرىشچ ئىلگىرى سۈرەيلى

جانابىل

قەدىردان يولداش دېڭ شياۋپىڭ بىزدىن ئايرىلدى! پۈتۈن مەملىكەت يۇقىرىدىن تۆۋەنگىچە قاتتىق قايغۇغا چۆمدى، بىز شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقى پۈتۈن مەملىكەت خەلقى بىلەن بىللە ئەڭ چوڭقۇر قايغۇغا چۆمدۇق.

2 - ئاينىڭ 25 - كۈنى مەن يولداش دېڭ شياۋپىڭنى دەپنە قىلىش كومىتېتىنىڭ ئەزاسى بولۇش سۈپىتىم بىلەن مەركەزدىكى پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە رەھبەرلىرى ۋە ھەرقايسى ئۆلكە، شەھەر، ئاپتونوم رايونلارنىڭ مەسئۇللىرى ۋە پايتەختتىكى ھەرقايسى ساھەلىرىدىكى ۋەكىللىرىدىن بولۇپ 10 مىڭ كىشى بىلەن بىللە يولداش دېڭ شياۋپىڭغا تەزىيە بىلدۇرۇش يىغىنىغا قاتناشتىم، تەزىيە بىلدۇرۇش يىغىنى مەيدانىنى ئىنتايىن قايغۇلۇق كەيپىيات قاپلىدى، ھەممەيلەننىڭ كۆزلىرى يىغلاۋېرىپ ئىششىپ كەتتى، ئۇنى پۈتۈپ كەتتى. بىز يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ سۈرىتىگە قاراپ، يولداش جياڭ زېمىننىڭ بوغۇلۇپ چققان تەزىيە نۇتقىنى ئاڭلاپ، ئىنتايىن قايغۇردۇق. مەنمۇ كۆز ياشلىرىمنى توختىماي سۈرتۈپ تۇردۇم، قەلبىمدە قەدىردان يولداش دېڭ شياۋپىڭ، بىز شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقى سىزنى مەڭگۈ ياد ئېتىمىزدا دېگەن سادا قايتا - قايتا تەكرارلىنىپ تۇردى.

يولداش دېڭ شياۋپىڭ پارتىيىمىز، ئارمىيىمىز ۋە ئېلىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقى ئېتىراپ قىلغان يۇقىرى ئابرۇيلۇق، كۆزگە كۆرۈنگەن رەھبەر، ئۇلۇغ ماركسىزمچى، ئۇلۇغ پرولېتارىيات ئىنقلابچىسى، سىياسەتچى، ھەربىي ئالىم، دىپلومات، ئۇزاق سنا قالاردىن ئۆتكەن كومۇنىزم جەڭچىسى، ئېلىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشى ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ باش لايىھىلىگۈچىسى، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ ئىجادچىسى. ئىنقلابىي ئۇرۇش مەزگىلىدە ئۇ جاي - جايلاردا جەڭ قىلىپ مىللەتنىڭ مۇستەقىللىكى ۋە خەلقنىڭ ئازادلىقى، يېڭى جۇڭگونىڭ دۇنياغا كېلىشى ئۈچۈن ئۇلۇغ تۆھپىلەرنى قوشقان. يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن ئۇ يولداش ماۋزېدۇڭ يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزي كومىتېتى رەھبەرلىك كوللېكتىپىنىڭ مۇھىم ئەزاسى بولۇش سۈپىتى بىلەن سوتسىيالىزم ئۇزۇمىنىڭ ئورنىتىلىشى ۋە سوتسىيالىزم قۇرۇلۇشىنىڭ قانات يايدۇرۇلۇشى ئۈچۈن ئاجايىپ ئۇنۇملۇك خىزمەتلەرنى ئىشلىگەن. پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزي كومىتېتىنىڭ 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن يولداش دېڭ شياۋپىڭ 2 - ئەۋلاد مەركىزي كومىتېت رەھبەرلىك كوللېكتىپىنىڭ يادروسى بولۇپ قالدى. يېڭى دەۋردە ئۇ پۈتۈن پارتىيىگە رەھبەرلىك قىلىپ، دۆلىتىمىز قۇرۇلغاندىن بۇيانقى تارىخىي تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەپ، «مەدەنىيەت زور ئىنقلابى» نىڭ خاتالىقىنى تۈزىتىپ، يولداش ماۋزېدۇڭنىڭ تارىخىي ئورنى ۋە ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسىنىڭ ئىلمىي سىستېمىسىنى ئىلمىي تونۇشتا ۋە ئۇنىڭغا باھا بېرىشتە چىڭ تۇردى. ئۇ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى ئىجاد قىلدى ۋە راۋاجلاندۇردى، پارتىيىنىڭ سوتسىيالىزمنىڭ دەسلەپكى باسقۇچىدىكى «بىر مەركەز، ئىككى ئاساسىي نۇقتا»دىن ئىبارەت ئاساسىي لۇشىيەننى تۈزۈپ چىقتى، ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشكىنى ئېچىۋېتىش جەريانىدا سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشنىڭ يېڭى يولىنى مۇۋاپىقلەشتۈرۈپ ئاچتى، ئۇنىڭ بۇ ئۇلۇغ تارىخىي تۆھپىسى مەڭگۈ تارىخ سەھىپىسىگە يېزىلىدۇ ۋە مەڭگۈ پارلاق نۇر چاچىدۇ.

يولداش دېڭ شياۋپىڭ ھايات ۋاقتىدا بىز شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلق ئاممىسىغا ئىنتايىن غەمخورلۇق قىلغان، پارتىيىنىڭ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە سىياسىتىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ۋە ئىجرا قىلىشقا ئىنتايىن ئەھمىيەت بەرگەن.

يولداش دېڭ شياۋپىڭ شىنجاڭغا كېلىپ 1981 - يىل 8 - ئاينىڭ 10- كۈنىدىن 19 - كۈنىگىچە شىخەنزە، ئۈرۈمچى ۋە تۇرپانىنى كۆزدىن كۆچۈرگەن، مەن ئۇ چاغدا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىدە رەھبەرلىك خىزمىتىنى ئۆتەۋاتاتلىقىم ئۈچۈن يولداش دېڭ شياۋپىڭغا ھەمراھ بولۇپ ئۈرۈمچىنىڭ نەسەن رايونىنى كۆزدىن كۆچۈرۈشكە مۇۋاپىق بولدۇم، قازاق چارۋىچىلار ئاممىسى يولداش دېڭ شياۋپىڭنى ئەڭ قىزغىن قارشى ئالدى. ئۇلار يولداش دېڭ شياۋپىڭغا ئەتكەنچاي تۇتتى، ئات بەيگىسى، ئوغلاق تارتىشىش، قىز قوۋار قاتارلىق ئەنئەنىۋى ئويۇنلارنى كۆرسەتىپ بەردى. ئۇنىڭدىن كېيىن يولداش دېڭ شياۋپىڭ يەنە قازاق چارۋىچىلارنىڭ كىگىز ئۆيلىرىگە بېرىپ چارۋىچىلار بىلەن سەمىمىي قول ئېلىشىپ كۆرۈشتى، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش، تۇرمۇش ئەھۋالىغا كۆڭۈل بۆلدى ۋە سۈرۈشتۈردى. ئۇ يەنە چارۋىچىلارنىڭ كىگىز ئۆيلىرىدىكى تۇرمۇش لازىمەتلىكلەرنى سىنچىلاپ كۆرۈپ، كۆزلىرىدە چوڭقۇر ئويلىنىش ئالامەتلىرى پەيدا بولدى. ئۇنىڭدىن كېيىن يولداش دېڭ شياۋپىڭ ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى ۋە چارۋىچىلار ئاممىسى بىلەن كۆرۈشتى، ئۇ شۇ سورۇندىكى كادىرلارغا چوڭقۇر مەنىلىك قىلىپ مۇنداق دېدى: «بىز ھازىر چارۋىچىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنىڭ تېخى دېگەندەك ياخشى ئەمەسلىكىنى، تۇرمۇشىنىڭ تېخى بىر قەدەر جاپالىق ئىكەنلىكىنى ئۆز كۆزىمىز بىلەن كۆردۇق، سىلەر ئۇلارغا ھەقىقىي كۆڭۈل بۆلۈپ، خىزمەتنى تېرىشچ ياخشى ئىشلەپ، چارۋىچىلارنىڭ مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ، تۇرمۇشىنى ياخشىلاپ ئۇلارنى ۋاقىت كۆڭۈل بۆلدىغانلىقىنى، ئۇنىڭ بىز چېگرا رايوندىكى ئاز سانلىق مىللەت ئاممىسىغا چوڭقۇر غەمخورلۇق قىلىدىغانلىقىنى چوڭقۇر ھېس قىلدىم. ئۇنىڭ قەلبى پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەر مىللەت خەلقى بىلەن ھەقىقىي باغلانغان - دە!

يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ۋاپات بولغانلىقى تۇغرىسىدىكى خەۋەر تارقالغاندىن كېيىن تېيانشاننىڭ جەنۇبى، شىمالى ۋە ئالتاي يايلاقلىرىدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەر ئاممىسى ئىنتايىن قايغۇردى، مەن تونۇيدىغان بىر قازاق يولداش ۋە باشقا ئاز سانلىق مىللەتلەر بۇ قايغۇلۇق خەۋەرگە ئىشەنمىدى...

يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ۋاپاتى پارتىيىمىز، ئارمىيىمىز ۋە ئېلىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقى ئۈچۈن مۇلچەرلىگۈسز يوقتىش، بىز شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقى چوقۇم قايغۇنى كۆچكە ئايلاندۇرۇپ، يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىرادىسىگە ۋارىسلىق قىلىپ، ئىنتىپاقلىق، مۇقىملىق ۋە ھەرقايسى جەھەتلەردىكى خىزمەتنى تېخىمۇ تېرىشچ ياخشى ئىشلەشتەك ئەمەلىي ھەرىكىتىمىز ئارقىلىق تەزىيىمىزنى بىلدۇرىمىز.

ئىلھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان، شىنجاڭ پارتىيە مەركىزي كومىتېتى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ توغرا رەھبەرلىكىدە ھەرقايسى جەھەتلەردىكى خىزمەتلەردە زور ئىلگىرىلەشكە ئېرىشتى، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تۇرمۇشى خېلى زور دەرىجىدە ياخشىلاندى. لېكىن چەت ئەللەردىكى بەزى دۇشمەن كۈچلەر ئېلىمىزنى «پارچىلاش»، «غەربىلەشتۇرۇش» سۇيىقەستىنى جىددىيلەشتۇرمەكتە، بىر ئۇچۇم مىللىي بۆلگۈنچىلەر دىن تونغا ئورنىۋېلىپ بۆلگۈنچىلىك، بۆزگۈنچىلىق ھەرىكەتلىرى بىلەن كەڭ كۆلەمدە شۇغۇللانماقتا. پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىغا تەسىر يەتكۈزىدىغان ئاساسىي خەۋپ مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەت، دەپ كۆرسەتتى. بۇ ھۆكۈم ئىنتايىن توغرا، بىز چوقۇم تونۇشىمىزنى ھەقىقىي بىرلىككە كەلتۈرۈپ، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىكى، مۇرەككەپلىكى ۋە مۇشكۈللۈكىنى ئېنىق تونۇپ، بارلىق بۆلگۈنچىلىك ھەرىكەتلىرىنى قەتئىي مەغلۇپ قىلىپ، دۆلەتنىڭ بىرلىكىنى، مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىقى ۋە بەخت - سائادىتىنى قوغدىشىمىز كېرەك. مەن پارتىيە ۋە خەلق يېتىشتۇرگەن ئاز سانلىق مىللەت رەھبىرىي كادىرى، ئۇزاق مۇددەت ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ رەھبەرلىك خىزمىتىنى ئۆتىدىم، مەن شىنجاڭنىڭ خىزمىتىنىڭ قىيىن ۋە مۇشكۈل ئىكەنلىكىنى بىلىمەن، بىز چوقۇم سىياسىي، ئىدىيە، ھەرىكەت جەھەتتە پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى بىلەن يۈكسەك دەرىجىدە بىردەك بولۇپ، شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىگە زىچ تايانىپ، ئىتتىپاقلىقتا چىڭ تۇرۇپ، بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇپ، شىنجاڭنىڭ مۇقىملىق خىزمىتىنى ھەقىقىي ياخشى ئىشلىشىمىز كېرەك.

بىز چوقۇم يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى تېرىشچ ئۆگىنىپ، يولداش دېڭ شياۋپىڭ بىزگە تۇزۇپ بەرگەن پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشىيەنىدە، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىشتا، ئىسلاھاتنى ئېلىپ بېرىش، ئىشكىنى ئېچىۋېتىشتە ۋە ئۆت ئاساسىي پرىنسىپتا چىڭ تۇرۇپ، شىنجاڭنىڭ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى ئۇزلۇكسىز ئىلگىرى سۈرۈشىمىز كېرەك.

مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى گەۋدىلىك ئورۇنغا قويايلى

ئالتىنچى رايونلۇق پارتىيە مەكتىپىدىن ئابدۇرېشىت ئابدۇللا

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى 14-نۆۋەتلىك مەركىزي كومىتېتىنىڭ 6-ئومۇمىي يىغىنى ئېلىمىزنىڭ خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ 9-بەش يىللىق پىلانى ۋە 2010-يىلغىچە بولغان كەلگۈسى نىشانىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئەمەلگە ئاشۇرۇش تەلىپىگە ئاساسەن، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تېخىمۇ گەۋدىلىك ئورۇنغا تۇرغۇزۇش لازىملىقىنى ئوتتۇرغا قويدى، بۇ تەكتلىگەندى. ئەگەر ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى تەڭ ئېلىپ بېرىلماي، بىر قول قاتتىقراق، بىر قول يۇمشاقراق بولدىغان بولسا، كىشىلەرگە بولغان ئېدىيوى-سىياسىي تەربىيە ئاجىزلىشىپ، كىشىلەرنىڭ زامانىۋىلاشتۇرۇش ئىشلىرىنىڭ مۇۋاپىقىيەت قازىنىش كاپالىتىگە ئېھتىياجلىق تەشكىلچانلىقى ۋە ئىلمىي ئېڭى ئاجىزلاپ، ئىنسانلارنىڭ ئىدىيىسى ۋە ئەخلاقىدا ئوخشىمىغان دەرىجىدە ئاجىزلىق ۋە ئېغىشلار كۆرۈلۈپ قالىدۇ. ئىگىلىكنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن ئىقتىسادىي ئامىللارنى ئىشلىتىش ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ مۇھىم ئۇسۇلى بولسىمۇ، ئەمما ئۇ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ ئاساسىي ئۇسۇلى ئەمەس. ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ ئاساسىي ئۇسۇلى ئىدىيىۋى-سىياسىي تەربىيە ئارقىلىق ئىنسانلارنىڭ ئىدىيىسى ۋە ئەخلاقىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش، ئىنسانلارنىڭ ئىجادىي ئىقتىدارىنى ئىشقا سېلىش ۋە ئىنسانلارنىڭ ئىجتىمائىي ئەمەلىيەتتىكى ئىجابىي رولىنى ئاشۇرۇشتۇر. ئىدىيىۋى-سىياسىي تەربىيە ئىشلىرىنى ياخشى ئېلىپ بارماي تۇرۇپ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشكە ئالدىراپ كېتىش ئاخىرىدا ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشكە پايدىسىز بولۇپلا قالماي، بەلكى ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشكە زور زىيان سالىدۇ. ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ ئاساسىي ئۇسۇلى ئىدىيىۋى-سىياسىي تەربىيە ئارقىلىق ئىنسانلارنىڭ ئىدىيىسى ۋە ئەخلاقىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش، ئىنسانلارنىڭ ئىجادىي ئىقتىدارىنى ئىشقا سېلىش ۋە ئىنسانلارنىڭ ئىجتىمائىي ئەمەلىيەتتىكى ئىجابىي رولىنى ئاشۇرۇشتۇر. ئىدىيىۋى-سىياسىي تەربىيە ئىشلىرىنى ياخشى ئېلىپ بارماي تۇرۇپ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشكە ئالدىراپ كېتىش ئاخىرىدا ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشكە پايدىسىز بولۇپلا قالماي، بەلكى ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشكە زور زىيان سالىدۇ.

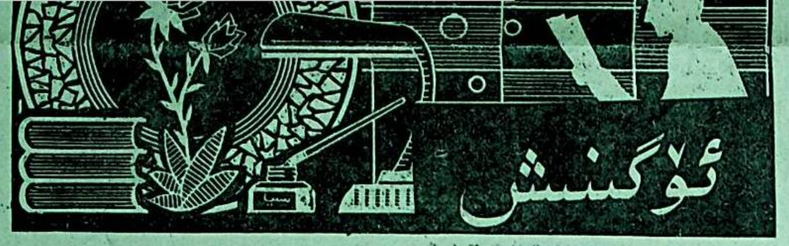

«قارار»نى ئۆگىنىشتىن تەسىرات

سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تېخىمۇ گەۋدىلىك ئورۇنغا قويۇشنى قارار قىلدى ھەم «سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت ـ سوتسىيالىزم جەمئىيىتىنىڭ مۇھىم ئالاھىدىلىكى ئىكەنلىكىنى، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ياخشى ئېلىپ بېرىلمىسا، ماددىي مەدەنىيەتمۇ بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرايدىغانلىقىنى ھەتتا جەمئىيەتنىڭ سۇپىتىمۇ ئۆزگىرىپ كېتىدىغانلىقىنى ئالاھىدە تەكىتلىدى. بۇ، يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ «ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇش» تاچىڭ تۇرۇش ستراتېگىيىلىك ئىدىيىسىنى، يولداش جيالڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىۋاتقانلىقىنى گەۋدىلەندۈردى.

سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىدا دۇچ كېلىۋاتقان ۋەزىپىلەر مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى گەۋدىلىك ئورۇنغا قويۇشنى بەلگىلىدى.

ئىلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنىڭ بەرپا قىلىنىشى، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشقا، جەمئىيەتنىڭ يۈكسىلىشىگە غايەت زور ھاياتىي كۈچ ئېلىپ كەلدى، ئېلىمىزنىڭ ئىقتىسادىي ئەھمىيلىي كۈچى ۋە خەلقئارادىكى ئىناۋىتى ئاشتى. بۇ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشنىڭ پايدىلىق شارائىتىنى يارىتىش بىلەن بىرگە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا نۇرغۇن يېڭى ئەھۋال، يېڭى مەسىلىلەرنى ئېلىپ كەلدى. سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى بەرپا قىلىنىۋاتقان بۈگۈنكى شارائىتتا سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىغا پايدىلىق بولغان ئورتاق غايە، قىممەت قارىشى ۋە ئەخلاق قارىشىنى شەكىللەندۈرۈپ، چېرىك ئىدىيە ۋە رەزىللىكلەرنىڭ باش كۆتۈرۈشىنى، يامراپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى چەكلەش مەسىلىسى، نىشاندىن ئېزىپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، چىنلىقنا ئىنتىلىش، خەلقىمىزنىڭ ئەنئەنىۋى مەدەنىيىتىنىڭ جەۋھىرىنى جارى قىلدۇرۇش، توغرا كەيپىيات شەكىللەندۈرۈش مەسىلىسى قاتارلىق مەسىلىلەر تارىخىي خاراكتېرلىك زور سىناق. تەرەققىي تاپقان كاپىتالىستىك دۆلەتلەرنىڭ ئىقتىسادىي، پەن-تېخنىكا ئۇستۇنلۇكىنى مۇۋاپىقلاشتۇرۇش، «غەربلەشتۇرۇش»، «پارچىلاش» سۇيىقەستىنى، شۇنداقلا سىياسىي، ئىقتىسادىي قىممەت قارىشى ۋە چىرىك مەدەنىيەتنى ئارقىلىق سىڭىپ كىرىش، چىرىتىش غەرەزىنى ھەرگىز توختاتمايدۇ. ئېچىۋېتىش دائىرىسى كېڭەيتىلىۋاتقان، يېڭى پەن-تېخنىكا ئىنقىلابى بولۇۋاتقان ئەھۋالدا چەت ئەللەرنىڭ ئېسىل مەدەنىيەت نەتىجىلىرىنى قوبۇل قىلىپ، ئۆلارنىڭ مەدەنىيەت ئەخلەتلىرىنىڭ ئارقىلىشىنى توسۇپ ۋە تازىلاپ، خەلقئارادىكى دۈشمەن كۈچلەرنىڭ ئېلىمىزنى «غەربلەشتۇرۇش»، «پارچىلاش» سۇيىقەستىگە تاقابىل تۇرۇش مەسىلىسى سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش جەريانىدا ئەستايىدىل ھەل قىلىشقا تېگىشلىك مەسىلىلەر دۇر.

سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ھەقىقىي تۇردە ياخشى ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى گەۋدىلىك ئورۇنغا قويۇشنى بۇنىڭ ئۈچۈن تۆۋەندىكىدەك بىر نەچچە مۇناسىۋەتنى ياخشى بىر تەرەپ قىلىشقا توغرا كېلىدۇ:

بىرىنچى، ماددىي مەدەنىيەت بىلەن مەنىۋى مەدەنىيەتنىڭ مۇناسىۋىتى. ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى بىلەن مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ياخشى ئېلىپ بارغاندىلا، جۇغلىغوچە سوتسىيالىزم قۇرغىلى بولىدۇ. بۇ يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ مۇھىم ئىدىيىسى، شۇنداقلا سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇشنىڭ ئۇزاق مەزگىللىك ئەمەلىيەت تەجرىبىسىنىڭ يەكۈنى. ئىقتىسادىي تەرەققىيات بولمىسا، ئىجتىمائىي تەرەققىيات ۋە مەنىۋى مەدەنىيەتنىڭ ماددىي ئاساسى ھەم يۈكسىلىشىمۇ بولمايدۇ، ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىمۇ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا ئوخشاش كۈچلۈك ئىقتىسادىي كۈچ ۋە ئەقلىي كۈچنىڭ قوللىشى ۋە ئىدىيىۋى كاپالىتىگە ئىگە بولالمايدۇ، ئىقتىسادىي تەرەققىيات نىشانىنىڭ ئەمەلگە ئېشىشى قېينىغا توختايدۇ. شۇڭا سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى جەريانىدا ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى بىلەن مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئورتاق كۆرەش نىشانى قىلىپ، «ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇش» تاچىڭ تۇرۇش لازىم.

ئىككىنچى، رەھبەرلىك بىلەن ئاممىنىڭ «غەربلەشتۇرۇش»، «پارچىلاش» سۇيىقەستىنى، شۇنداقلا سىياسىي، ئىقتىسادىي قىممەت قارىشى ۋە چىرىك مەدەنىيەتنى ئارقىلىق سىڭىپ كىرىش، چىرىتىش غەرەزىنى ھەرگىز توختاتمايدۇ. ئېچىۋېتىش دائىرىسى كېڭەيتىلىۋاتقان، يېڭى پەن-تېخنىكا ئىنقىلابى بولۇۋاتقان ئەھۋالدا چەت ئەللەرنىڭ ئېسىل مەدەنىيەت نەتىجىلىرىنى قوبۇل قىلىپ، ئۆلارنىڭ مەدەنىيەت ئەخلەتلىرىنىڭ ئارقىلىشىنى توسۇپ ۋە تازىلاپ، خەلقئارادىكى دۈشمەن كۈچلەرنىڭ ئېلىمىزنى «غەربلەشتۇرۇش»، «پارچىلاش» سۇيىقەستىگە تاقابىل تۇرۇش مەسىلىسى سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش جەريانىدا ئەستايىدىل ھەل قىلىشقا تېگىشلىك مەسىلىلەردۇر.

سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ھەقىقىي تۇردە ياخشى ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى گەۋدىلىك ئورۇنغا قويۇشنى بۇنىڭ ئۈچۈن تۆۋەندىكىدەك بىر نەچچە مۇناسىۋەتنى ياخشى بىر تەرەپ قىلىشقا توغرا كېلىدۇ:

بىرىنچى، ماددىي مەدەنىيەت بىلەن مەنىۋى مەدەنىيەتنىڭ مۇناسىۋىتى. ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى بىلەن مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ياخشى ئېلىپ بارغاندىلا، جۇغلىغوچە سوتسىيالىزم قۇرغىلى بولىدۇ. بۇ يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ مۇھىم ئىدىيىسى، شۇنداقلا سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇشنىڭ ئۇزاق مەزگىللىك ئەمەلىيەت تەجرىبىسىنىڭ يەكۈنى. ئىقتىسادىي تەرەققىيات بولمىسا، ئىجتىمائىي تەرەققىيات ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت ماددىي ئاساسى ھەم يۈكسىلىشىمۇ بولمايدۇ، ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىمۇ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا ئوخشاش كۈچلۈك ئىقتىسادىي كۈچ ۋە ئەقلىي كۈچنىڭ قوللىشى ۋە ئىدىيىۋى كاپالىتىگە ئىگە بولالمايدۇ، ئىقتىسادىي تەرەققىيات نىشانىنىڭ ئەمەلگە ئېشىشى قېينىغا توختايدۇ. شۇڭا سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى جەريانىدا ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى بىلەن مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئورتاق كۆرەش نىشانى قىلىپ، «ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇش» تاچىڭ تۇرۇش لازىم.

ئىككىنچى، رەھبەرلىك بىلەن ئاممىنىڭ «بىرىنچى قول» رەھبەرلىرى بۇ خىزمەتنى مۇھىم ئورۇنغا قويۇپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇشى، تەتقىق قىلىش، ئورۇنلاشتۇرۇش، ئەملىيلەشتۈرۈش، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى يۈكسەلدۈرۈش قاتارلىقلارنى مۇھىم خىزمەت قاتارىغا قويۇپ، ئېغىزدا دېگىنىنى ئەمەلىيەتتە ئىجرا قىلىشى، پارتىيە ئىستىلى ۋە ھۆكۈمەت ئىشدا پاك بولۇشنى قەتئىي بوشاشماي كۈچەيتىپ، چىرىكلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى چوڭقۇر، ئۇزاققىچە قانات يايدۇرۇشى كېرەك.

ئىككىنچى، تەدبىر تۇزۇشتە قەتئىي بولۇش كېرەك. مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى زور سىستېما قۇرۇلۇشى. شۇڭا ھەرقايسى ئورۇنلار ئۆز رايونى، تارمىقى ۋە ئىدارىسىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا بىرلەشتۈرۈپ، ئىدىيىۋى-سىياسىي ئەھۋالنى دائىم تەتقىق قىلىپ، ساقلانغان مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشى، يۆرگۈزۈشكە بولىدىغان تەدبىرنى قەتئىي ئىجرا قىلىشى كېرەك. بىر تەرەپتىن، ساغلام كەيپىياتنى تۇرغۇزۇش، يەنە بىر تەرەپتىن، ناچار ئىستىللارنى توسۇش، تەربىيە بېرىش ۋە قاتتىق باشقۇرۇش، سىياسىي، مەمۇرىي، ئىقتىسادىي، قانۇن، تەشكىلىي، مەدەنىيەت، جامائەت پىكرى قاتارلىق كۈچ خىل شەكىل ۋە ۋاستىلەرنى قوللىنىش ئارقىلىق مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ۋەزىپىسىنى ئاساسىي قاتلاملارغىچە تىرىشچ ئەمەلىيلەشتۈرۈشى لازىم.

ئۈچىنچى، خىزمەتتە قەتئىي بولۇش كېرەك. «مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تۈرمۇشنىڭ ھەممە تەرىپىگە سىڭگەن بولىدۇ، پۈتۈن پارتىيە، پۈتۈن جەمئىيەت ئۇنىڭغا يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك». مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى بىرمۇبىر تۇتۇپ ئەمەلىيلەشتۈرۈش، پۈتكۈل جەمئىيەتنىڭ ئەھمىيەت بېرىشىنى قولغا كەلتۈرۈش، مەخسۇس ئادەم مەسئۇل بولۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇش ھەم پارتىيە، ھۆكۈمەتنىڭ ئاساسلىق رەھبىرى كادىرلىرىغا باھا بېرىشتە ئۇلارنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتقان - تۇتمىغانلىقىنى تۇپ ئۇلچەم قىلىش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇش كېرەك.

تۆتىنچى، مەبلەغ سېلىنمىسدا قەتئىي بولۇش كېرەك. زۆرۈر ماددىي كاپالەت بولمىسا، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى نۇرغۇن ۋەزىپىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش تەسكە توختايدۇ، مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش مەبلەغ سېلىنمىسقا موھتاج. ھەر دەرىجىلىك ئورۇنلار مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا مەبلەغ سېلىش، خىراجەت ئاجرىتىش، ماددىي كۈچ سەرپ قىلىش ئارقىلىق ئاساسىي مۇئەسسەسە قۇرۇلۇشىنى ياخشىلاش ۋە مول، كۆپ خىل مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى پائالىيەتلىرىنى ياخشىلاش بىلەن بىللە ئىقتىساد قىلىشنى قەتئىي يولغا قويۇش، ئاز دەسمايە بىلەن كۆپ ئۇنۇم ھاسىل قىلىش، ئىش ئۇنۇمىنى ئۆستۇرۇش لازىم.

بەشىنچى، ماسلاشتۇرۇشنى تەشكىللەشتە قەتئىي بولۇش كېرەك. سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئىدىئولوگىيە تارماقلىرىنىڭ ۋەزىپىسى بولۇپلا قالماستىن، بەلكى ئىقتىسادىي سەپ ۋە بارلىق تارماقلارنىڭمۇ ئورتاق ۋەزىپىسى. شۇڭا ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەرنىڭ بىرتۇتاش رەھبەرلىكىدە ھەرقايسى تارماقلار مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش خىزمىتىنى بىرلىكتە تۇتۇشى، ئورتاق باشقۇرۇشى، بىرتۇتاش پىلانلاش، ئورۇنلاشتۇرۇش، ئىلغار تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەش، كېڭەيتىش، ئارقىدا قالغانلارغا ياردەم بېرىش ئارقىلىق پۈتكۈل مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى سەۋىيىسىنى ئۆستۇرۇشى لازىم.

دېمەك، جۇغلىغوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئۇلۇغ ۋەزىپىسى ـ يېڭى ئۇلۇغ ئىنقىلاب. بۇ ئىنقىلابتا جۇغلىغو كومپارتىيىلىرى ۋە جۇغلىغو خەلقىنىڭ يۈكسەك ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى بىلەن بىللە يۈكسەك سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئىشەنچى ۋە ئىقتىدارى بار. پۈتۈن مەملىكەت خەلقى يولداش جيالڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ئەتراپىغا زىچ ئۇيۇشۇپ، بىر نىيەتتە بولۇپ، خىزمەتلەرنى پۈختا ئىشلەيدىغانلا بولسا، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى يۈكسەك ئورۇنغا قويۇپ، دۆلىتىمىزنى تېخىمۇ قۇدرەت تاپقۇزالايمىز.

جياڭ زېمىن ياپونىيە سوتسىيال دېموكراتلار پارتىيەسىنىڭ باشلىقى بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 11- مارت تېلېگراممىسى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى، دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن جۈگنەنخەيدە ياپونىيە سوتسىيال دېموكراتلار پارتىيەسىنىڭ باشلىقى توجىك دۇخېزى بىلەن كۆرۈشكەندە مۇنداق دېدى: «بىز جۇڭگو بىلەن ياپونىيەنىڭ ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنى كەلگۈسى نۆۋەتئىنەزەر ۋە ستراتېگىيىلىك يۈكسەكلىكتە تۇرۇپ تونۇشنى، راۋاجلاندۇرۇشنى، ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنى ئىككى دۆلەت ۋە ئىككى مەملىكەت خەلقى، ئاسىيا ۋە دۇنيانىڭ تىنچلىقىغا يۈكسەك مەسئۇل بولۇش پوزىتسىيىسى بىلەن بىر تەرەپ قىلىشنى ئۈمىد قىلىمىز».

جياڭ زېمىن توجىك دۇخېزىنىڭ سوتسىيال دېموكراتلار پارتىيىسى ۋەكىللەر ئۆمكىنى باشلاپ زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى قارشى ئالدى ھەم ئۇنىڭ بىلەن دوستانە سۆھبەتلەشتى.

جياڭ زېمىن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: بۇ يىل جۇڭگو بىلەن ياپونىيەنىڭ دىپلوماتىك مۇناسىۋىتىنى نورمالاشتۇرغانلىقىغا 25 يىل بولىدۇ. جۇڭگو - ياپونىيە مۇناسىۋىتىنىڭ تەرەققىي قىلىپ بۈگۈنكى سەۋىيىگە يېتىشى ئاسان قولغا كەلگەن ئەمەس، بۇنىڭغا ئىككى تەرەپتىكى بىر قانچە ئەۋلاد كىشىنىڭ يۈرەك قېنى ۋە تىرىشچانلىقى سىڭگەن، «ھەسسىلەپ قەدىرلىشىمىزگە ئەرزىيدۇ»، «بىز ياپونىيە ھۆكۈمىتىنىڭ جۇڭگو- ياپونىيە قوشما باياناتى ۋە جۇڭگو- ياپونىيە دوستلۇق شەرتنامىسىنىڭ روھىغا ئەمەل قىلىپ، جۇڭگو تەرەپ بىلەن ئورتاق تىرىشىپ، ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ ساغلام، مۇقىم راۋاجلىنىشىنى ھەققىي ئىلگىرى سۈرۈشىنى سەممىي ئۈمىد قىلىمىز».

توجىك دۇخېزى جياڭ زېمىنىنىڭ كۆرۈشكەنلىكىگە تەشەككۈر ئېيتتى ھەم: سوتسىيال دېموكراتلار پارتىيىسى ياپونىيە بىلەن جۇڭگونىڭ دوستلۇق - ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىگە ئەھمىيەت بېرىدۇ، دېدى. ئۇ مۇنداق ھېسابلىدى: ياپونىيە بىلەن جۇڭگونىڭ دوستلۇق، ھەمكارلىقىنى ساقلاپ قېلىشى ۋە راۋاجلاندۇرۇشى ياپونىيە بىلەن جۇڭگوغلا ئەمەس، ئاسىيا ۋە دۇنيانىڭ تىنچلىقى، تەرەققىياتى ئۈچۈنمۇ مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

كلىنتون بىلەن مۇبارەك ئوتتۇرا شەرق ۋەزىيىتى توغرىسىدا سۆھبەتلەشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون، 10- مارت تېلېگراممىسى. ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتون بۈگۈن زىيارەتكە كەلگەن مىسر زۇڭتۇڭى مۇبارەك بىلەن ئاقسارايدا سۆھبەت ئۆتكۈزۈپ، ئىسرائىلىيە شەرقىي يېرۇسالېمدا يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇشنى قارار قىلغانلىقتىن كېيىن چىققان كىشىنى ئەندىشىگە سېلىۋاتقان ئوتتۇرا شەرق ۋەزىيىتىنى مۇزاكىرە قىلدى.

كلىنتون سۆھبەتتىن كېيىن ئۆتكۈزۈلگەن بىرلەشمە مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا ئامېرىكىنىڭ مۇشۇ 7- كۈنى ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىدە ئىسرائىلىيىنىڭ يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇشى ئەيىبلەنگەن قارار لايىھىسىنى رەت قىلغانلىقىنى ئالقاش: خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ بۇ قارار لايىھىسىنى ئوتتۇرىغا قويۇشىدا «يامان غەرەز» بار. خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ قارارى ئەزەلدىن تىنچلىق ئېلىپ كەلگەن ئەمەس، دېدى.

لېكىن كلىنتون يېرۇسالېمنىڭ ئاخىرقى ئۇرنى مەسىلىسىنى ئىسرائىلىيىنىڭ ئۆز

«ئىشەنچ ئورنىتىشقىمۇ، كېڭىشىش ئېلىپ بېرىشقىمۇ پايدىسىز ئىكەنلىكى»نى ئېتىراپ قىلىشقا مەجبۇر بولدى.

مۇبارەك مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئىسرائىلىيىنىڭ شەرقىي يېرۇسالېمدا يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇش قارارى پەلەستىن بىلەن ئىسرائىلىيە ھاسىل قىلغان كېڭىشىش ئارقىلىق يېرۇسالېمنىڭ ئورنىنى بېكىتىش كېلىشىمىگە «ئاشكارا خلاپ»، بۇ ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق مۇساپىسىگە قىيىنچىلىق تۇغدۇردى، ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق مۇساپىسىنى تېخمۇ ئاجىزلاشتۇرۇپ، ئىلگىرىلىمەيدىغان ئورۇنغا چۈشۈرۈپ قويدى.

مۇبارەك يەنە كلىنتون بىلەن سۆرىتىە ئىسرائىلىيە تىنچلىق سۆھبىتىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش مەسلىسىنمۇ تەپسىلىي مۇزاكىرە قىلغانلىقىنى ئاشكارىلىدى. مۇبارەك كلىنتونغا سۈرىيە- ئىسرائىلىيە تىنچلىق سۆھبىتى يېڭىباشتىن روشەنلىك كىرگۈزۈش توغرىسىدا ئۈمىد باغلايدىغانلىقىنى بىلدۈرگەن.

ئۇرۇگۋاي زۇڭتۇڭى بىر جۇڭگو مەيدانىدا چىڭ تۇرىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، مونتېۋىدېئو، 10- مارت تېلېگراممىسى. ئۇرۇگۋاي زۇڭتۇڭى سانگىنىت بۈگۈن بۇ يەردە ئۇرۇگۋاي ھۆكۈمىتىنىڭ بىر جۇڭگو مەيدانىدا چىڭ تۇرىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: جۇڭگونىڭ شياڭگاڭغا خىل تۇزۇم بولۇش» تەسەۋۋۇرى دۇنيانىڭ دىققىتىنى قوزغىدى، بۇ تەسەۋۋۇرنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك يولغا قويۇلۇشى تەبىئەن مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن ئۇلۇغ تىكلەيدۇ.

سانگىنىت زۇڭتۇڭ بۇ سۆزىنى ئۇرۇگۋاي‌نىڭ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون، 10- مارت تېلېگراممىسى. ئامېرىكا گوۋۇيۈەننىڭ بايانىاتچىسى بېرنىس بۇگۈن بۇ يەردە ئۇنتكۈزۈلگەن ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىدا مۇنداق دېدى: جۇڭگو دېڭىز ئارمىيىسى فلوتىنىڭ ئامېرىكىدا زىيارەتتە بولۇشى «ناھايىتى زور» ئەھمىيەتكە ئىگە ئىش.

ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى قۇرۇلغاندىن بۇيان جۇڭگو ھەربىي پاراخوتلىرىنىڭ ئامېرىكا چوڭ قۇرۇقلۇقى پورتىدا تۇنجى قېتىم زىيارەتتە بولۇشى. بۇ ئامېرىكىنىڭ جۇڭگو بىلەن سىياسىي ۋە ئىقتىسادىي ئالاقە باغلاپلا قالماستىن، ھەربىي ئالاقىمۇ باغلايدىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. بۇ، ئامېرىكا - جۇڭگو مۇناسىۋىتىدە

بېرنىس جۇڭگو ھەربىي پاراخوتلىرىنىڭ ئامېرىكىدا زىيارەتتە بولۇشى زور ئەھمىيەتكە ئىگە، دېدى

«ئالغا قاراپ تاشلانغان ناھايىتى مۇھىم قەدەم».

بېرنىس مۇنداق دېدى: بۇلتۇر 12 - ئايدا جۇڭگونىڭ دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى چى خاۋتيەن ئامېرىكىدا زىيارەتتە بولغاندا 2 تەرەپ ھەربىي مۇناسىۋىتىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە ھەم سۆزلىشىشنى قانات يايدۇرۇشقا قوشۇلغان ئىدى.

بۇ قېتىم ئامېرىكىغا زىيارەتكە كەلگەن جۇڭگو دېڭىز ئارمىيىسى فلوتى ئىككى قوغلىغۇچى پاراخوت ۋە بىر ئۇنۇچىرسال تەمىنات پاراخوتىدىن تەركىب تاپقان. ئۇلار شۇ يەرنىڭ ۋاقتى بىلەن مۇشۇ ئاينىڭ 10- كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ھاۋايدىكى پېئارىل خاربور پورتىغا كەلدى، ئۇلار بۇ يەردە مۇشۇ ئاينىڭ 13 - كۈنگىچە زىيارەتتە بولۇپ، مۇشۇ ئاينىڭ 21 - كۈنى ئامېرىكىنىڭ غەربىي قىسمىدىكى سان - دېگو ھەربىي پورتىغا كېلىپ، بۇ پورتتا مۇشۇ ئاينىڭ 25 - كۈنگىچە زىيارەتتە بولىدۇ.

ھېرونغا يېقىن بىتۇما كەنتىدە

مۇشۇ ئاينىڭ 7-كۈنى يۈز بەرگەن توقۇنۇشتا ئىسرائىلىيە ئەسكەرلىرى تۇنۇۋالغان پەلەستىنلىك دېھقانلارنى پەلەستىنلىك نامايىشچىلار ئاتقان تاشنى توسۇش ئۈچۈن قالقان قىلدى، بىتۇما كەنتىدىكى پەلەستىنلىكلەر ئىسرائىلىيە تەرەپنىڭ مەركۇر كەنتتىن ئۆزلىرى مۇلچەرلىگەن ۋاقىت ئىچىدە قوشۇن چېكىنىۋېرمىگەنلىكىدىن قاتتىق نارازى بولۇپ نامايىش قىلغانىدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ب د ت ئايالالارنىڭ ئورنى كومىتېتى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 50 يىللىقىنى تەبرىكلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 10 - مارت تېلېگراممىسى. ب د ت ئايالالارنىڭ ئورنى كومىتېتىنىڭ 41 - نۆۋەتلىك يىغىنى بۈگۈن بۇ يەردە ئۇنجى قېتىملىق ئومۇمىي يىغىن ئۆتكۈزۈپ، مەزكۇر كومىتېت قۇرۇلغانلىقىنىڭ 50 يىللىقىنى تەبرىكلىدى.

ب د ت باش كاتىپى ئانان يىغىنغا قاتناشتى ھەم سۆز قىلدى. ئۇ ئايالالارنىڭ ئورنى كومىتېتى قۇرۇلغاندىن بۇيان ئەرلەر بىلەن ئايالالارنىڭ باراۋەرلىكىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئايالالارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش، شۇنىڭدەك، ئايالالارتەرەققىيات ئىشلىرىنىڭ ئىلگىرىلەشلىرىنى نازارەت قىلىش قاتارلىق جەھەتلەردە ئۆينىغان ئىجابىي رولىغا يۇكسەك باھا بەردى.

ئانان مۇنداق دېدى: ب د ت كاتىبات باشقارمىسى بۇ جەھەتتە ئۇلۇغ بولۇپ، 2000- يىلىدىن بۇرۇن ئايالالارنىڭ ب د ت دىكى يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارلار ئىچىدە ئىگىلىگەن نىسبىتىنى % 25 كە، ئايال خىزمەتچىلەرنىڭ نىسبىتىنى % 50 كە يەتكۈزىدۇ.

كىسىنجېر شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرىنىڭ ئىچكى ئىشلىرىنى ئۆزى ھەل قىلىشنى تەشەببۇس قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، مانىلا، 11 - مارت تېلېگراممىسى. ئامېرىكىنىڭ سابىق دۆلەت كاتىپى ھېنرى كىسىنجېر بۈگۈن بۇ يەردە مۇنداق دېدى: شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرىنىڭ سىياسىي ۋە ئىچكى ئىشلىرىنى شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئۆزى ھەل قىلىشى، باشقا دۆلەتلەر ئارىلاشماسلىقى كېرەك.

دوكتورى ئىلمىي ئۇنۇۋانىنى بېرىش مۇراسىمىدا نۇتۇق سۆزلەپ مۇنداق دېدى: كەلگۈسى بىر قانچە يىلدا شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى خەلقئارا ئىشلاردا مۇھىم رول ئوينايدۇ. بۇ دۆلەتلەر سىياسىي ۋە ئىچكى مەسىلىلەرگە دۇچ كەلگەندە ئۆزلىرى ھەل قىلىشى كېرەك.

ئۇرۇنى مەسلىسىنى ئىسرائىلىيىنىڭ ئۆز ئالدىغا ئەمەس، پەلەستىن بىلەن ئىسرائىلىيىنىڭ كېڭىشىش ئارقىلىق ھەل قىلىش كېرەكلىكىنى، ئىسرائىلىيىنىڭ يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇش قارارىنىڭ سۇرىيە زۇڭتۇڭى ئاسادنىڭ سۇرىيە-ئىسرائىلىيە تىنچلىق سۆھبىتى يېڭىباشتىن ئەمەس، بۇنىڭدىن بىر يىل بۇرۇن ئۆزۈلۈپ قالغان يىپىردىن باشلىنىشى كېرەك، دېگەن پىكرىنى يەتكۈزدى.

تۇرىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: جۇڭگو-ئىسرائىل شياڭگاڭغا يۇرگۈزىدىغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشى دۇنياۋى تەسىرگە ئىگە زور ئىش، جۇڭگو ئوتتۇرىغا قويغان «بىر دۆلەتتە ئىككى

تەكلەيدۇ.

سانگىنىت زۇڭتۇك بۇ سۆزنى ئۇرۇگۋايغا زىيارەتكە كەلگەن جۇڭگو دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى لى جاۋشىڭ بىلەن كۆرۈشكەندە قىلدى.

شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئۆزى ھەل قىلىشى، باشقا دۆلەتلەر ئارىلاشماسلىقى كېرەك.

كىسىنگېر فىلىپپىن ئۇنىۋېرسىتېتىدا ئوتكۇزۇلگەن ئۆزئارا پەخرىي قانۇنىشۇناسلىق

سىياسىي ۋە ئىچكى مەسىلىلەرگە دۇچ كەلگەندە ئۆزلىرى ھەل قىلىشى كېرەك.

كىسىنگېر: ھەر بىر دۆلەت ئۆزىنىڭ قىممەت قارىشىغا ئاساسەن ئىش كۆرۈش ھوقۇقىغا ئىگە، دەپ ھېسابلىدى.

خېنفي «مېيلىڭ» گۈرۇھى «15 - مارت» مۇناسىۋىتى بىلەن شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىگە چىن كۆڭلىدىن رەھمەت ئېيتىدۇ

پايدىنى سىزگە ھەقىقىي ئۆتۈنۈپ بېرىمىز!

1997 - يىل 3 - ئاينىڭ 8 - كۈنىدىن 4 - ئاينىڭ 18 - كۈنگىچە ئومۇمەن شىنجاڭنىڭ ھەر قايسى جايلىرىدىكى سېتىش ئورۇنلىرىمىزدىن شۇ جايدىكى پارچە سېتىش باھاسى بويىچە «مېيلىڭ» ماركىلىق توڭلاتقۇ ياكى «مېيلىڭ» ماركىلىق تۇلۇقلۇق كىرئالغۇ سېتىۋالغانلارغا شۇ جاينىڭ پارچە سېتىش باھاسى ئاساسىدا 200 يۈەن ئېتىبار باھادا سېتىپ بېرىلىدۇ.

«مېيلىڭ» ماركىلىق توڭلاتقۇ 1995 - يىلى ئالتۇن كۆۋرۈك مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن توڭلاتقۇلار ئىچىدە 1 - ئورۇننى ئىگىلىگەن. گۈرۇھىمىز فرېئون ئاز ئىشلىتىلگەن ياكى ئىشلىتىلمىگەن ئىككى خىل توڭلاتقۇ؛ ئادەتتىكى، ئېنېرگىيە تېجەيدىغان، قىراۋسىز ۋە سغمچانلىقنى ئۆزگەرتكىلى بولىدىغان تۆت چوڭ تۈردىكى توڭلاتقۇ؛ مەملىكەت بويىچە ھەشمەتلىك ئۇچ ئىشكىلىك، تېمپېراتۇرىسى ئوخشاش بولمىغان تۆت تارتمىلىق ئالتە چوڭ ئىقتىدارلىق 248 W توڭلاتقۇلارنى ئىشلەپ چىقىرىدۇ.

«مېيلىڭ» ماركىلىق تۇلۇقلۇق كىرئالغۇ يۇيۇش، سقىش، قۇرۇتۇش ئىقتىدارىغا ئىگە، ئېغىرلىقنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇش، يوشۇرۇن ئاپتوماتىك تازىلاش پومپىسى بولۇش، يوشۇرۇن قاپقاق تۇتقىسى بولۇش، تاشقى كۆرۈنۈشى ئۆزگىچە بولۇشتەك تۆت تۈرلۈك پاتېنتقا ئىگە.

«مېيلىڭ» گۈرۇھىنىڭ شىنجاڭدىكى ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان سېتىش ئورۇنلىرى:

ئۈرۈمچى شەھىرى «تەڭرىتاغ» تۈرلۈك ماللار بىناسى، تېلېفون نومۇرى 2831655 ئارقىلىق 3023 ئېلىنىدۇ.

شىنجاڭ تۈرلۈك ماللار ساراىيى تېلېفون نومۇرى: 2825936

ئۈرۈمچى شەھىرى «تەڭرىتاغ» سودا ساراىيى، تېلېفون نومۇرى 2317551

ئۈرۈمچى شەھىرى «قىزىلتاغ» سودا ساراىيى توپ سېتىش پونكىتى، تېلېفون نومۇرى 4522644

«خۇادۇ» سودا ساراىيى (شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى تەمىنات- سودا ساراىيى، تېلېفون نومۇرى: 4514742

شىخەنزە شەھەرلىك مېتال بۇيۇملار شىركىتى، تېلېفون نومۇرى 2014215 (0993)

كۇيىتۇك مېتال قاتناش، خىمىيە سانائىتى بۇيۇملار پونكىتى، تېلېفون نومۇرى: (0992) 223965

تۇرپان مېتال قاتناش خىمىيە سانائىتى بۇيۇملار پونكىتى، تېلېفون نومۇرى: 642252 (0995)

ئۈرۈمچى «دوستلۇق» سودا ساراىيى ھەسسىدارلىق چەكلىك شىركىتى، تېلېفون نومۇرى: 4816200

زامانىۋى «خۇاشاڭ» سودا ساراىيى (شىنجاڭ مۇھاجىرلار سايامەت تاشقى پېرېۋوت مۇلازىملىق شىركىتى) تېلېفون نومۇرى: 4834184

شىنجاڭ «جۇڭغار» سودا ساراىيى، تېلېفون نومۇرى: 4814957

شىنجاڭ بىڭتۈەن قۇرۇلۇش 1 - شىسى سودا تەمىنات پونكىتى، تېلېفون نومۇرى 2619788

ئۈرۈمچى «فېي يۈ» سودا - سانائەت چەكلىك شىركىتى، تېلېفون نومۇرى: 5830457

ئۈرۈمچى «گوشىڭ» سودا - سانائەت چەكلىك شىركىتى، تېلېفون نومۇرى: 2845897

قۇمۇل ۋىلايەتلىك مېتال بۇيۇملار شىركىتى، تېلېفون نومۇرى: 2232686 (0902)

تۇرپان شەھەرلىك مېتال بۇيۇملار شىركىتى، تېلېفون نومۇرى: 522934 (0995)

ئىلى قازاق ئاپتونوم ئوبلاستلىق مېتال، قاتناش خىمىيە سانائىتى بۇيۇملار شىركىتى، تېلېفون نومۇرى: 8024697 (0999)

(ئۈرۈمچى شەھىرى «خەلق» مەيدانىدىكى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ سول تەرىپىدە، ئۈرۈمچى شەھىرى «خەلق» كىنوخانىسىنىڭ يېنىدا)

«مېيلىڭ» گۈرۇھى

ئۈرۈمچى تېخنىكا مۇلازىملىق ئورنىنىڭ تېلېفون نومۇرى: 2617843 (ئۈرۈمچى شەھىرى خەلق مەيدانى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شەرق تەرىپىدە)

سېتىش مۇلازىملىق ئورنىنىڭ تېلېفون نومۇرى 2316162 (ئۈرۈمچى خەلق كىنوخانىسىنىڭ يېنىدا)

美菱集团
MEILING GROUP

جۇڭگولۇقلار تۇرمۇشتا «مېيلىڭ» غا موھتاج

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، يائۇجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文）

（بۇ سان ئالته بەت）

1997 - يىل
مارت
14
جۈمە

هاۋارايىدىن مەلۇمات:
ئۇرۇمچىدە كۈندۈزى ۋە كېچىسى هاۋا بۇلۇتلۇق بەزىدە ئوچۇق، كېيىن ئازراق قار ياغىدۇ، تېمپېراتۇرا 0 -3℃ بولىدۇ. ئۇچ بال شامال چىقىدۇ.

مۇهىم خەۋەرلەر

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۈتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

97 - يىللىق ئۇرۇمچى يەرمەنكىسى توغرىسىدا تەيىنجىنده ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز لى جيەنشىن خەۋىر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق مۇئاۋىن رەئىسى لى دۆلخوي يېتەكچىلىكىدىكى ئىقتىساد - سودا ۋەكىللەر ئومىكى 3 - ئايلىق 10 - كۇنى چۈشتىن كېيىن تەيىنجىن شەھرىدە 97 - يىللىق ئۇرۇمچى يەرمەنكىسى توغرىسىدا ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئۆتكۈزدى. يىغىنغا تەيىنجىن شەھرىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى بې دېشىك، شەھەرلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى لۇخۇەنشېڭ، تەيىنجىن شەھەرلىك تاشقى ئىقتىساد - سودا كومىتېتى، ئىقتىسادىي هەمكارلىق ئىشخانىسى، تەرەققىيات رايونى قاتارلىق تارماقلارنىڭ مەسئۇللىرى ۋە چەت ئەللەرنىڭ تەيىنجىندە تۇرۇشلۇق شىركەتلىرى، تەيىنجىن يەرمەنكىسگە قاتناشقان هەر قايسى ئۆلكىلىك، شەھەرلىك ۋەكىللەر ئۆمەكلىرى هەم مۇخبىرلاردىن بولۇپ 90 نەچچە كىشى قاتناشتى.

ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىدا تەيىنجىنىڭ ئالاقىدار ساهەلىرىگە تەكلىپنامە تارقىتىلدى ۋە هەمكارلىق تۈرلىرى قىسقىچە تونۇشتۇرۇلدى. تەيىنجىن شەھرىنىڭ مۇئاۋىن شەھەر باشلىقى بې دېشىك مۇنداق دېدى: تەيىنجىن بىلەن شىنجاڭ شەرق بىلەن غەربىي شىمالدىكى ئىككى چوڭ ئېغىز، ئىقتىساد، سودا هەمكارلىق ئىستىقبالى پارلاق. بۇ يىل تەيىنجىن كۆلىمى تېخىمۇ چوڭ ۋەكىللەر ئۆمكى تەشكىللەپ، 97- يىللىق ئۇرۇمچى يەرمەنكىسگە قاتناشتۇرىدۇ.

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتنىڭ دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى يەنمۇ كۈچەيتىش ۋە ياخشىلاش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشى

ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بۆلۈمدىكى ئاساسلىق شەھەرلىك پارتكومىلارغا، هەرقايسى چوڭ هەربىي رايون پارتكومىلىرىغا، مەركەزنىڭ بۆلۈم، كومىتېتلىرىغا، دۆلەت ئورگىنىدىكى مىنىستىرلىك، كومىتېت پارتگۇرۇپپىلىرى (پارتكومىلىرى) غا، هەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ زۇڭبۆلۈملىرىغا، ئارمىيە خىللىرى، ئەسكەر خىللىرى پارتكومىلىرىغا، خەلق تەشكىلاتلىرى پارتگۇرۇپپىلىرىغا:

پارتىيەنىڭ دۆلەت كارخانىلىرىغا بولغان رەهبەرلىكىدە چوڭ تۈرۈپ، دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ سىياسىي يادرولۇق رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاهاتى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى يەنمۇ كۈچەيتىش ۋە ياخشىلاش توغرىسىدا تۆۋەندىكىچە ئۇقتۇرۇش چىقاردۇق:

1. ۋەزىيەت ۋە ۋەزىپىلەرنى ئېنىق تونۇپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشتىكى مەسئۇلىيەتچانلىق ۋە تەخىرسىزلىكنى كۈچەيتىش

ئىلىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى مۇهىم تەرەققىيات دەۋرىگە قەدەم قويدى. خەلق ئىگىلىكى تەرەققىياتى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ 9-بەش يىللىق پىلانى ۋە 2010-يىلغىچە بولغان كەلگۈسى نىشانغا يېتىش، ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ۋە ئىقتىسادنىڭ ئېشىش شەكلىنىڭ تۈپ ئۆزگىرىشىنى تېزلىتىش ئۈچۈن، دۆلەت كارخانىلىرىنى هەقىقىي ياخشىلاش لازىم. بۇ ئۇمۇمىيەتكە مۇناسىۋەتلىك جىددىي ستراتېگىيىلىك ۋەزىپە. نەچچە ئون يىلدىن بۇيان، دۆلەت كارخانىلىرى ئۆزلۈكسىز تەرەققىي قىلىپ زوربىيىپ، دۆلىتىمىزنىڭ مۇستەقىل، بىر قەدەر مۇكەممەل بولغان كىلىۋاتقان يېڭى ۋەزىيەت، قېينىچىلىق ۋە مەسىلىلەرنى هەققەتتىن ئەمەلىيەتتىن ئىزدىنىپ هالدا تەھلىل قىلىپ، دۆلەت كارخانىلىرىنى ياخشىلاشنىڭ مۇهىم ئېهمىيىتىنى ستراتېگىيە، ئومۇمىيەت جەهەتتىن چۈشىنىۋېلىپ، يۇكسەك سىياسىي ۋە تارىخىي مەسئۇلىيەتچانلىق بىلەن ئىدىيىنى يەنمۇ بىرلىككە كەلتۈرۈپ، ئىشەنچنى چىڭىتىپ، پۈختا ئىشلەپ، دۆلەت كارخانىلىرىنى تۈرلۈك چارە-تەدبىرلەرنى قوللىنىپ ياخشىلىشى لازىم.

ئۇمۇمىي مۇلۇكچىلىكنى سۇبېيكت قىلغان زامانىۋى كارخانا تۈزۈمى سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنىڭ ئۆلى، ئېلىمىز دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاهاتىنىڭ يۆنىلىشى هېسابلىنىدۇ. دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاهاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، زامانىۋى كارخانا تۈزۈمى ئورنىتىشتا مۇلۇك هوقۇقى ئېنىق بولۇش، قەرز هوقۇقى ئېنىق بولۇش، مەمۇرىيەت بىلەن كارخانىنى ئايرىۋېتىش، ئىلمىي باشقۇرۇشتا چوڭ تۈرۈش، هەم سوتسىيالىزمدىن ئىبارەت تۈپ تۈزۈمنىڭ تەلىپىنى گەۋدىلەندۈرۈش لازىم. پارتىيەنىڭ دۆلەت كارخانىلىرىغا بولغان سىياسىي رەهبەرلىكىدە چوڭ تۈرۈش، دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ سىياسىي يادرولۇق رولىنى جارى قىلدۇرۇش، ئىشچى-خىزمەتچىلەر ئاممىسىنىڭ ئاكتىپلىقى ۋە ئىجادچانلىقىغا تولۇق تايىنىش ۋە ئۇنى تولۇق ئىشقا سېلىش - بىزنىڭ سىياسىي ئۇستۇنلۇكىمىز، جۇڭگوچە زامانىۋى كارخانا تۈزۈمى ئورنىتىشنىڭ ماهىيەتلىك تەلىپى. دۆلەت كارخانىلىرى بازارغا يۈزلىنىپ، ئىسلاهاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئىگىلىك باشقۇرۇش مېخانىزمىنى ئۆزگەرتىپ، ئىچكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، تېخنىكا تەرەققىياتىنى تېزلىتىپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈشته دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمى ۋە رىقابەتچانلىقىنى ئۆستۈرۈش ئارقىلىق ئۆزىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك تەرەققىيات ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇشى كېرەك.

كارخانا ئىسلاهاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، ئىچكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، كارخانا تەرەققىياتىنى يۆكسەلدۈرۈش، ئىشلەپچىقىرىش، تىجارەتتىكى قىينچىلىقلارنى يېڭىش، ئىشچى-خىزمەتچىلەر ئاممىسىنىڭ ئۈيۇشۇشچانلىقىنى كۈچەيتىش قاتارلىق جەهەتلەردە مۇهىم رول ئويناندى. ئۇمۇمىي ئەهۋالدىن قارىغاندا، دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە قۇرۇلۇشى پەيدىنپەي كۈچەيتىلمەكته، لېكىن تەرەققىيات تەكشى ئەمەس، هەل قىلىشقا تېگىشلىك بەزى مەسىلىلەر ساقلانماقتا. بۇلار بىرىنچى، كارخانا پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى كۈچەيتىش ۋە ياخشىلاش، پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇشنىڭ زۆرۈرلۈكى، مۇهىملىقى، تەخىرسىزلىكىگە بولغان تونۇش پىتەرسىز، كارخانا پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ رولىنى سۇسلاشتۇرىدىغان ۋە ئاجىزلاشتۇرىدىغان پاسسىپ تەسىرلەر تېخى تولۇق تۈگىتىلمىدى. ئىككىنچى، بەزى جايلار، تارماقلار ۋە دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ مەركەز بەلگىلىگەن كارخانا پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتى توغرىسىدىكى فاكتلىرى، پرىنسىپ ۋە ۋەزىپە، تەلەپلەرنى ئىزچىللاشتۇرۇشى كۆچلۈك بولمىدى، ئۇلار ئەمەلىيەشتۇرۇشنى ياخشى تۇتمىدى. ئۇچىنچى، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاهاتى چوڭقۇرلاشتۇرۇلۇۋاتقان، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى راۋاجلاندۇرۇلۇۋاتقان شارائىتتا، پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشته بەزى كارخانا رەهبەرلىرى ۋە قىسمەن پارتىيە خىزمىتى خادىملىرى ئىدىيە، كۆز قاراش، خىزمەت ئۇسۇلى جەهەتته ماسلىشالمايۋاتىدۇ. بۇ مەسىلىلەر كارخانا پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇشقا، زامانىۋى كارخانا تۈزۈمى ئورنىتىش ۋە كارخانىلارنى راۋاجلاندۇرۇشقا ئوخشاش بولمىغان دەرىجىدە چىڭ تۇرۇش - مۇهىم پرىنسىپلىق مەسىلە. ئۇنىڭدىن هەر قانداق ۋاقىتتا تەۋرىنىشكە بولمايدۇ. پارتىيەنىڭ دۆلەت كارخانىلىرىغا بولغان سىياسىي رەهبەرلىكى، مۇهىمى، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ سوتسىيالىزم يۆنىلىشىدە چىڭ تۇرۇپ، پارتىيەنىڭ لۇشيەن، فاڭجېن، سىياسەتلىرى ۋە دۆلەتنىڭ قانۇن، نىزاملىرىنىڭ كارخانىدا ئىزچىللاشتۇرۇلۇشىغا، ئىجرا قىلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىشتا؛ كادىرلارنى پارتىيە باشقۇرۇش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، دۆلەت مۇلۇك هوقۇقى ۋەكىللىرىنى ۋە كارخانا باشقۇرۇش مەسئۇللىرىنى باشقۇرۇش هوقۇقى دائىرىسىدە قانۇن بويىچە تاللاپ ئەۋەتىش، كۆرسىتىش هەم ئۇلارنى تەربىيەلەش، يېتىشتۇرۇش، تەكشۈرۈش، نازارەت قىلىشتا؛ كارخانا پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ سىياسىي يادرولۇق رولىنى ۋە پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئاۋانگاردلىق، نەمۇنىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇشتا ئىپادىلىنىدۇ. پارتىيەنىڭ دۆلەت كارخانىلىرىغا بولغان سىياسىي رەهبەرلىكىدە چوڭ تۇرۇشنى تەكتىلەش لازىم، لېكىن پارتىيىنى مەمۇرىيەت ئورنىغا، كارخانا ئورنىغا دەسستىشكە بولمايدۇ.

پارتىيەنىڭ دۆلەت كارخانىلىرىغا بولغان سىياسىي رەهبەرلىكىنى كۈچەيتىپ، كارخانا پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ سىياسىي يادرولۇق رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش ئۈچۈن، كارخانا پارتىيە تەشكىلاتلىرى پارتىيەنىڭ لۇشيەن، فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ فاڭجېن، سىياسەتلىرىنىڭ شۇ كارخانىدا ئىزچىللاشتۇرۇلۇشى، ئىجرا قىلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىشى؛ كارخانىنىڭ چوڭ-چوڭ مەسىلىلەر توغرىسىدا تەدبىر بەلگىلىشىگە قاتنىشىشى، زاۋۇت باشلىقى (دىرېكتور)، پايچىكلار كېڭىشى، مۇدىرىيەت، نازارەتچىلىك كېڭىشىنىڭ هوقۇقىنى قانۇن بويىچە يۈرگۈزۈشىنى

ۋەزىپە. نەچچە ئون يىلدىن بۇيان، دۆلەت كارخانىلىرى ئۇزلۇكسىز تەرەققىي قىلىپ زورىيىپ، دۆلىتىمىزنىڭ مۇستەقىل، بىر قەدەر مۇكەممەل بولغان خەلق ئىگىلىكى سىستېمىسىنى بەرپا قىلىش ۋە خەلق دېموكراتىيە دىكتاتۇرلۇقىدىكى دۆلەت ھاكىمىيىتىنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن تارىخىي خاراكتېرلىك تۆھپە قوشتى. پارتىيە 11-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3-ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان، دۆلەت كارخانىلىرى يەنە ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئۈچۈن يېڭى، مۇھىم تۆھپىلەرنى قوشتى. شۇڭا دۆلەت كارخانىلىرىنى ياخشىلاش زور ئىقتىسادىي مەسىلە بولۇپلا قالماستىن، يەنە مۇھىم سىياسىي مەسىلە. ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە رەھبىرىي يولداشلار نۆۋەتتە دۆلەت كارخانىلىرى دۇچ

مېخانىزمىنى ئۆزگەرتىپ، ئىچكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، تېخنىكا تەرەققىياتىنى تېزلىتىپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈشتە دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ ئۇيۇشتۇرۇش كۈچى ۋە جەڭگىۋارلىقىنى كۈچەيتىشكە، پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشقا جىددىي موھتاج.

مەركەز دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتى، تەرەققىياتى ۋە كارخانا پارتىيە قۇرۇلۇشىغا ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىپ كەلدى، يېتەكچى ئىدىيە ۋە فاڭجېن، پرىنسىپلارنى ئېنىق بەلگىلىدى. ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە ھۆكۈمەتلەر نۇرغۇن ئۈنۈملۈك خىزمەتلەرنى ئىشلىدى، پايدىلىق ئىزدەندى. بىر مۇنچە دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ پارتىيە تەشكىلاتلىرى

تەشكىلاتلىرىنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇشقا، زامانىۋى كارخانا تۈزۈمى ئورنىتىش ۋە كارخانىلارنى راۋاجلاندۇرۇشقا ئوخشاش بولمىغان دەرىجىدە تەسىر يەتكۈزمەكتە. بۇنىڭغا يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىپ، ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ ھەل قىلىپ، كارخانىنىڭ ئىسلاھاتى، تەرەققىياتى ۋە پارتىيە قۇرۇلۇشىنى چوڭ تەرەققىياتقا ئېرىشتۈرۈش لازىم.

2. پارتىيىنىڭ دۆلەت كارخانىلىرىغا بولغان سىياسىي رەھبەرلىكىدە چىڭ تۇرۇپ، دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ سىياسىي يادرولۇق رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش

پارتىيىنىڭ دۆلەت كارخانىلىرىغا بولغان سىياسىي رەھبەرلىكىدە

قاتنىشىش، زاۋۇت باشلىقى (دىرېكتور)، پايچىكلار كېڭىشى، مۇدىرىيەت، نازارەتچىلىك كېڭىشىنىڭ ھوقۇقىنى قانۇن بويىچە يۈرگۈزۈشىنى قوللىشى؛ كارخانىنىڭ ئىدىيە، سىياسىي خىزمىتى ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا رەھبەرلىك قىلىپ، تىرىشىپ غايىلىك، ئەخلاقلىق، مەدەنىيەتلىك، ئىنتىزاملىق ئىشچى-خىزمەتچىلەر قوشۇنىنى قۇرۇپ چىقىشى؛ جان-دىل بىلەن ئىشچى-خىزمەتچىلەر ئاممىسىغا تايىنىشى، ئىشچى-خىزمەتچىلەر قۇرۇلتىيىنىڭ خىزمىتىنى قوللىشى؛ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، كوممۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقى قاتارلىق ئاممىۋى تەشكىلاتلارنىڭ قانۇنلار ۋە ئۆزلىرىنىڭ نىزامنامىسى بويىچە مۇستەقىل،

(ئاخىرى 4 ـ بەتتە)

جاڭ ۋېنيۈ شىنجاڭ ئالاھىدە ترانسفورماتور ـ ئېلېكتروماتور پاي ھەسسىدارلىق چەكلىك شىركىتىدە تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلغاندا مۇنداق دېدى:

كارخانىلار پاي تۈزۈمىگە ئۆتۈشتە مۇقىملىق ئىچىدە ئىلگىرىلىشى كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز جاۋيۈي خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى جاڭ ۋېنيۈ 3-ئاينىڭ 10-كۈنى شىنجاڭ ئالاھىدە ترانسفورماتور ـ ئېلېكتروماتور پاي ھەسسىدارلىق چەكلىك شىركىتىدە تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلغاندا، بۇ كارخانىنىڭ قېلىپلاشقان پاي تۈزۈمىدىكى شىركەتلەرنىڭ مەشغۇلات قائىدىسى بويىچە ئىش قىلىپ، مەسئۇلىيەت بىلەن ھوقۇقنى ئايرىپ، ئىلمىي باشقۇرۇشنى يولغا قويۇپ، مۇۋاپىق رىغبەتلەندۈرۈش بىلەن چەكلەش بىرلەشتۈرۈلگەن مېخانىزم بەرپا قىلىپ، كارخانىنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمى ۋە ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈپ، كاپىتالنىڭ قىممىتىنى ساقلاشقا، ئاشۇرۇشقا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشنى ئۈمىد قىلدى.

شىنجاڭ ئالاھىدە ترانسفورماتور-ئېلېكتروماتور سانائىتى پاي ھەسسىدارلىق چەكلىك شىركىتى ـ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ماشىنسازلىق ـ ئېلېكترون سانائىتى كەسپىدە پاي تۈزۈمىگە ئۆزگەرتىلگەن تۇنجى كارخانا. جاڭ ۋېنيۈ بىللە تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىشقا قاتناشقان ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم مالىيە ـ ئىقتىساد ئىشخانىسى، ئىقتىساد ـ سودا كومىتېتى، تۈزۈلمە ئىسلاھاتى كومىتېتى، سودا-سانائەت بانكىسى، قۇرۇلۇش بانكىسىنىڭ مەسئۇللىرى كارخانىنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش ئەھۋالىنى تەپسىلىي ئىگىلەپ، شىنجاڭ ئالاھىدە ترانسفورماتور ـ ئېلېكتروماتور سانائىتى پاي ھەسسىدارلىق چەكلىك شىركىتىنىڭ بازار ئېچىشنى نىشان قىلىپ، مەھسۇلات قۇرۇلمىسىنى ۋاقتىدا تەڭشەپ، ئىستېمالچىلارنىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇرغانلىقىنى، يۇقىرى پەن ـ تېخنىكىنى كىرگۈزۈپ، مەھسۇلات سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ «بىر تۈركۈمنى ئىشلەپچىقىرىش، بىر تۈركۈمنى تەتقىق قىلىپ ياساش، بىر تۈركۈمنى سىناق تەرىقىسىدە ئىشلەپچىقىرىش» ۋە «يېڭى مەھسۇلات يارىتىش، پايدا ئېلىش ـ يەنە يېڭى مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىش»تىن ئىبارەت ياخشى دەۋر قىلىش مېخانىزمىنى شەكىللەندۈرگەنلىكىنى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈردى.

جاڭ ۋېنيۈ ئالاھىدە ترانسفورماتور ـ ئېلېكتروماتور پاي ھەسسىدارلىق چەكلىك شىركىتىدىن ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمىنى تېزدىن ئۆستۈرۈشنى، كارخانا كاپىتالىنىڭ قىممىتىنى

(ئاخىرى 6 ـ بەتتە)

لى دۇڭخۇي ئاپتونوم رايون ئاچقان ساياھەت خىزمىتى يىغىنىدا مۇنۇلارنى تەكىتلىدى:

كەسپىي خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەپ، ساياھەت ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز **مېھرىگۈل تۇردى، گۈلزار مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى لى دۇڭخۇي مۇشۇ ئاينىڭ 5-كۈنىدىن 6-كۈنىگىچە ئېچىلغان ئاپتونوم رايونلۇق ساياھەت خىزمىتى يىغىنىدا تەكىتلەپ مۇنداق كۆرسەتتى: پۇرسەتنى غەنىيمەت بىلىپ، يۈرەكلىك ئالغا ئىلگىرىلەپ، كەسپىي خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەپ، ئاپتونوم رايونىمىز ساياھەت ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشىمىز لازىم.

بۇ قېتىمقى يىغىنىنىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى: مەملىكەتلىك ساياھەت خىزمىتى يىغىنىنىڭ روھىنى يەتكۈزۈش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇش، ئۆتكەن يىللىق خىزمەتلەرنى خۇلاسىلەپ، بۇ يىللىق خىزمەتلەرنى مۇھاكىمە قىلىش، ئورۇنلاشتۇرۇش، لى پېڭ زۇڭلىنىڭ «جۇڭگونىڭ ساياھەت ئىشلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ، جەمئىيەت ئىقتىسادىنىڭ گۈللىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم» ۋە مۇئاۋىن زۇڭلى چيەن چىچېننىڭ «ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ قوللىشى، ئاكتىپ ماسلىشىشىنى قولغا كەلتۈرۈپ، ساياھەت ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم» دېگەن يوليورۇقلىرىغا ئاساسەن، ئاپتونوم رايونىمىز ساياھەت ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى تېخىمۇ تېزلىتىش تەدبىرلىرىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشتىن ئىبارەت.

يىغىندا ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى لى دۇڭخۇي سۆز قىلدى. ئۇ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 1996-يىلى ساياھەت خىزمىتىدە قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىنى مۇئەييەنلەشتۈرگەندىن كېيىن، تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: 1997-يىلى جۇڭگو ساياھەت يىلىدا ئاپتونوم رايونىمىزدا ئېلىپ بېرىلىدىغان تۈرلۈك پائالىيەتلەرنى زور كۈچ بىلەن ياخشى ئىشلەش، تەشۋىقات خىزمىتىنىڭ سالمىقىنى ئاشۇرۇش، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، ساياھەت مۇلازىمىتى سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش كېرەك؛ ساياھەتچىلىك ئاساسىي مۇئەسسەسەلەر قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، مەھسۇلاتلارنىڭ قۇرۇلمىسىنى سەرخىللاشتۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىز ساياھەت مەھسۇلاتلىرىنىڭ رىقابەت كۈچىنى ئاشۇرۇش كېرەك؛ «ساياھەت خىزمەتلىرىنى باشقۇرۇش نىزامى»نى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، شىنجاڭدا سەيلە ـ ساياھەت ئورۇنلىرى كۆپ بولۇشتەك ئەۋزەللىكتىن پايدىلىنىپ، تېخىمۇ كۆپ ساياھەتچىلەرنى شىنجاڭغا كېلىپ ساياھەت قىلىشقا جەلپ قىلىپ، ساياھەت ئىشلىرىنى زور كۈچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇرۇش كېرەك.

قېيۇم باھاۋۇدۇن ئاپتونوم رايونلۇق رادىئو ـ كىنو ـ تېلېۋىزىيە خىزمىتى يىغىنىدا مۇنداق دېدى:

يۆنىلىشنى ئىگىلەش، سۈپەتنى ئۆستۈرۈش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، قاپلاش دائىرىسىنى كېڭەيتىش لازىم

ئۆز مۇخبىرىمىز جاڭ يۈي خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى قېيۇم باھاۋۇدۇن 3-ئاينىڭ 10-كۈنى ئېچىلغان ئاپتونوم رايونلۇق رادىئو ـ كىنو-تېلېۋىزىيە خىزمىتى يىغىنىدا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ رادىئو ـ كىنو-تېلېۋىزىيە خىزمىتىدە توغرا جامائەت پىكرى يۈنىلىشىنى مەھكەم ئىگىلەش، پروگراممىا سۈپىتىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈش، تور قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىپ، ئۈنۈملۈك قاپلاش دائىرىسىنى كېڭەيتىپ ئاپتونوم رايونىنىڭ ئىسلاھات، تەرەققىيات، مۇقىملىق خىزمىتى ئۈچۈن تۆھپە قوشۇش لازىم.

يىغىنغا ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن خوجىخان ھاكىموۋ، مىجىت ناسىر، شامىڭ قاتارلىقلار قاتناشتى.

قېيۇم باھاۋۇدۇن مۇنداق دېدى: سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى بەرپا قىلىنىۋاتقان يېڭى ۋەزىيەتتە رادىئو ـ كىنو-تېلېۋىزىيە تارماقلىرى ئىتتىپاقلىشىش، مۇقىملىقنى ساقلاش، غەيرەتكە كېلىش، ئىجابىي تەشۋىقاتنى ئاساس قىلىش فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇپ، جامائەت پىكرىنى توغرا يېتەكلەشنى باشتىن ئاخىر تۈرلۈك خىزمەتلەرنىڭ ئالدىغا قويۇشى، چوقۇم سىياسىي ئاڭنى ئۆستۈرۈپ، ئومۇمىيەتنى سىياسىي جەھەتتىن ئىگىلەشكە، ئومۇمىيەت ئۈچۈن خىزمەت قىلىشقا ماھىر بولۇپ، ئىدىيە، سىياسىي، تەشۋىقات جەھەتتە ئاڭلىق يوسۇندا پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى بىلەن، ئاپتونوم رايونىنىڭ مەركىزىي خىزمەتلىرى بىلەن بىردەكلىكنى ساقلىشى لازىم، مەركەزنىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقنى قوغداش توغرىسىدىكى مۇھىم يوليورۇقىنىڭ روھى بويىچە شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، تەربىيىلەپ، ئاز سانلىقلار مىللىي بۆلگۈنچىلەرنى يېتىم قالدۇرۇپ ۋە ئۇلارغا زەربە بېرىپ، شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقنى قوغداش جەھەتتىكى تەشۋىقات خىزمىتىنى ئەستايىدىل ياخشى ئىشلەپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ياخشى سىياسىي مۇھىت يارىتىشى لازىم.

قېيۇم باھاۋۇدۇن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: شىنجاڭ ـ چېگرا رايون، يەنە كېلىپ ئاز سانلىق مىللەتلەر رايونى، شۇڭا رادىئو ـ كىنو ـ تېلېۋىزىيە قۇرۇلۇشىنىڭ ۋەزىپىسى ئىنتايىن ئېغىر. يېزا ـ قىشلاقلار ۋە چەت ـ ياقا تاغلىق رايونلارنىڭ رادىئو ـ كىنو ـ تېلېۋىزىيە ئىشلىرىنى راۋاجلاندۇرۇش مەسىلىسىگە تولۇق

(ئاخىرى 6 ـ بەتتە)

مەكىت ناھىيىسىنىڭ يانتاق يېزىسىدا بولتۇر كېۋەزدىن مول ھوسۇل ئېلىندى. سۈرەتتە: ئويغۇر بوۋاي ئۆزىنىڭ سەرگۈزەشتىسىگە ئاساسەن تەييارلىغان «كېۋەزنى ئىلمىي تېرىغان ياخشى» دېگەن ئېيتىشنى ئورۇنداۋاتىدۇ.

گاۋشىتيەن فوتوسى

«شىنجاڭنى يېشىللىققا پۈركەيلى» ئورمانچىلىق بىلىملىرىدىن زېھىن سىناش مۇسابىقىسى

مۇسابىقىنىڭ چۈشەندۈرۈلۈشى

1. بۇ قېتىمقى مۇسابىقە يەككە تۈرلەر بويىچە تېما تالالاپ ئېلىپ بېرىلىدۇ. جاۋاب كارتۇچكىسىغا بېرىلگەن چەمبەر توغرا جاۋابقا توغرىلاپ قارا ياكى كۆك سىياھ قەلەم بىلەن ياكى ماي قەلەم بىلەن بويىلىدۇ.

2. جاۋاب بېرىلىپ بولغاندىن كېيىن، جاۋاب كارتۇچكىسىنى قويۇلغان تەلەپلەر بويىچە تولدۇرۇپ، كۆلچەملىك لىپاپقا سېلىپ، ئۈستىگە «شىنجاڭنى يېشىللىققا پۈركەيلى» ئورمانچىلىق بىلىملىرىدىن زېھىن سىناش مۇسابىقىسىغا دەپ ئەسكەرتىپ، ماركا چاپلاپ، ئۈرۈمچى شەھىرى خېيلۇڭجيالىڭ كوچىسى 12 - نومۇر، ئاپتونوم رايونلۇق ئورمانچىلىق نازارىتى تەشۋىقات باشقارمىسىغا ئەۋەتىپ بېرىلسە بولىدۇ. پوچتا نومۇرى 830000

3. يۇقىرىقى بەلگىلىمىلەرگە ئەمەل قىلمىغان مۇسابىقىگە قاتنىشىش جاۋاب قەغىزى ئىناۋەتسىز دەپ قارىلىدۇ.

4. بۇ قېتىمقى مۇسابىقە پاكالىيىتىنىڭ خىزمەتچى خادىملىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى مۇسابىقىگە قاتناشتۇرۇلمايدۇ.

5. جاۋاب قەغىزىنى 1997-يىل 5-ئاينىڭ 20-كۈنىدىن ئىلگىرى (شۇ جايىنىڭ پوچتا تامغىسىدىكى ۋاقىت ئاساس قىلىنىدۇ) يوللاپ بېرىش لازىم. بۇ قەرەلدىن كېيىنكى ئىناۋەتسىز بولىدۇ.

6. مۇسابىقىدە 1-دەرىجىلىك بەش نەپەر، مۇكاپات پۇلى 500 يۈەندىن، 2- دەرىجىلىك ئون نەپەر، مۇكاپات پۇلى 300 يۈەندىن، 3-دەرىجىلىك 20 نەپەر، مۇكاپات پۇلى 200 يۈەندىن، رىغبەتلەندۈرۈش مۇكاپاتى 50 نەپەر، مۇكاپات پۇلى 100 يۈەندىن بولىدۇ.

7. مۇكاپاتقا ئېرىشىدىغانلار، سوۋغالارغا تامامەن توغرا جاۋاب بەرگەنلەردىن چەك تارتىش ئۇسۇلى بىلەن ھاسىل بولىدۇ. مۇكاپات چېكى تارتىشقا گۇۋاھلىق بېرىش ئورگانلىرى گۇۋاھلىق قىلىدۇ.

8. 1997-يىلى 6-ئايدا شىنجاڭ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىدا «شىنجاڭنى يېشىللىققا پۈركەيلى» دېگەن چوڭ تېپتىكى سەنئەت كېچىلىكىنى ئوتكۈزۈلىدۇ، سەنئەت كېچىلىكىدە چەك تارتىپ، مۇكاپاتقا ئېرىشكەنلەرنىڭ ئىسىملىكى شىنجاڭ گېزىتىدە ئېلان قىلىنىدۇ.

1. 1979-يىل 2-ئاينىڭ 23-كۈنى 5-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 6-سائىلىق يىغىنى، ھەر يىلى ـــــ ئاينىڭ ـــــ كۈنىنى كۆچەت تىكىش بايرىمى قىلىپ بېكىتتى.

A . 3-ئاينىڭ 15-كۈنى B . 4-ئاينىڭ 4-كۈنى
C . 3-ئاينىڭ 12-كۈنى

2. شىنجاڭدا 20 تەبىئىي قوغداش رايونى قۇرۇلدى، بۇنىڭدىن دۆلەت دەرىجىلىك تەبىئىي قوغداش رايونى ـــــ

A . 14 B . 10 C . 3

3. ئاپتونوم رايونلۇق ئورمانچىلىق نازارىتى ئورمان ساقچىلىرىنى ئىزچىل كۈچەيتىش، ئورمان ساقچىلىرىنىڭ ئورمان قوغداش خىزمىتىدىكى رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش ئۈچۈن، ئورمان ساقچىلىرىنىڭ ئورمان قوغداش خىزمىتىدىكى ـــــ قىلىش لازىم.

A . ئەستايىدىل كۆزىتىش B . ئوت كېتىش سەۋەبىنى ئىگىلەش C . دەرھال ئوت ئۆچۈرۈش

13. ـــــ «تەبىئەت دىنالېكتىكسى» دا: «بىسسوپوتامىيە، گرېتسىيە، كىچىك ئاسىيا ۋە باشقا ھەرقايسى جايلاردىكى ئاھالىلەر تېرىلغۇ يەرگە ئېرىشىمىز دەپ ئورمانلارنى كېسىپ تۈگىتىۋەتتى، ئەمما ئۇلار بۇ يەرلەرنىڭ بۈگۈنكى كۈندە گىياھ ئۈنمەس چۆللەرگە ئايلىنىپ كېتىشىنى ئويلىمىغانىدى» دەپ كۆرسەتكەن.

A . ماركس B . گېگىل C . ئېنگلىس

14. شىنجاڭنىڭ ئورمانچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇش فاكتورى ـــــ پائال يېتىشتۇرۇش، مۇۋاپىق پايدىلىنىش، ئومۇمىيۈزلۈك تەرەققىي قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت.

A . ئومۇمىي مىقدارنى كونترول قىلىش B . مۇۋاپىق بۆچۈش-تەرەققىي قىلدۇرۇش C . قەتئىي مۇھاپىزەت قىلىش

15. 5-نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى 4-سائىلىق يىغىنىنىڭ «ئومۇمىي خەلق مەجبۇرىي كۆچەت تىكىش ھەرىكىتىنى قانات يايدۇرۇش توغرىسىدىكى قارارى» دا «شەرتى ھازىرلانغانلىكى جايلاردا بېشى ـــــ گە توشقان جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى پۈقرالىرىنىڭ قېرى، ئاجىز، كېسەل، مېيىپلاردىن باشقىلىرى جايلارنىڭ ئەھۋالىغا مۇۋاپىق ھالدا، ھەر بىر ئادەم ھەر يىلى ئۈچ - بەش تۈپ مەجبۇرىي كۆچەت تىكىدۇ ياكى ئەمگەك مىقدارى شۇنىڭغا مۇناسىپ كۆچەت يېتىشتۇرۇش، باشقۇرۇش، مۇھاپىزەت قىلىش ۋە باشقا كۆكەرتىش ۋەزىپىلىرىنى ئورۇندايدۇ» دەپ بەلگىلەندى.

A . 11 ياش B . 18 ياش C . 16 ياش

16. ئورمان ئىھاتە ئورمىنى، ماتېرىيال ئورمىنى، ئىقتىسادىي ئورمان ـــــ، ئالاھىدە ئېھتىياجلىق ئورمان دەپ بەش تۈرگە بۆلۈنىدۇ.

A . چېگرا ئورمىنى B . ئوتۇنلۇق ئورمان C . دەريا-جىلغا ئورمانلىرى

17. دەل-دەرەخلەرنى كېسىشتە، كېسىش ئىجازەتنامىسى بېرىشكە ئىلتىماس قىلىپ، ئىجازەتنامىدە بەلگىلەنگىنى بويىچە كېسىش لازىم، ـــــ بۇنىڭ سىرتىدا.

A . يېزا ئاھالىلىرىنىڭ قالدۇرۇق يېرىدىكى ۋە شەخسىي ھوۋلىدىكى ئالغان كوللېكتىپنىڭ دەل-دەرەخلىرىنى كېسىش،

B . يېزا ئاھالىلىرى قالدۇرۇق يېرىدىكى ۋە ئۆيىنىڭ ئالدى-كەينىدىكى ئۆزىگە تەۋە ئۇششاق، چوڭ-شەك دەل-دەرەخلىرى C . ئورگان، جامائەت تەشكىلاتلىرى، ھەربىي قىسىم، مەكتەپ ۋە باشقا كارخانا، كەسىپىي ئورۇنلار ئۆزلىرى بىنا قىلغان دەل-دەرەخلەر.

18. «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ پۈقرالار مەجبۇرىي كۆچەت تىكىش نىزامى» دا «مەجبۇرىي كۆچەت تىكىشتە، تىكىلگەن دەل-دەرەخلەر، گۈل-گىياھلارنى بۇزغانلارغا زىيان تولتىلىدۇ ھەمدە يامرىغانلىقى

41. ئازاد بولغاندىن بۇيان ئېلىمىزدىكى ئەڭ زور ئوت ئاپىتى ـــــ ئورمانچىلىق رايوندا يۈز بەردى.

A . چاڭبەيشەن ئورمانچىلىق رايوندا B . تەگرىتاغ ئورمانچىلىق رايوندا C . داشىگئەنلىك ئورمانچىلىق رايوندا.

42. شىنجاڭدىكى شەھەر كۆكەرتىش نىسبىتى ئەڭ يۇقىرى شەھەر ـــــ شەھەر بولۇپ، شەھەر قورۇلۇپ بولغان رايوننىڭ كۆكەرتىلىش نىسبىتى % 43 كە يەتتى.

A . ئۈرۈمچى شەھىرى B . غۇلجا C . شىخەنزە

43. شىنجاڭنىڭ «قۇشلارنى سۆيۈش ھەپتىلىكى» ھەر يىلى ـــــ ئۆتكۈزىدۇ.

A . 3-ئاينىڭ 1- ھەپتىسى B . چوكانتال مەۋسۈمىنىڭ كېيىنكى ھەپتىسى C . 5-ئاينىڭ 6-كۈنىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بىر ھەپتە

44. بۇغا، بۇلغۇن، ئارقار، پوقاق بۆكەن، سىلەۋسۇن، تارىم توشقىنى، ياۋا ئۆچكە، ياۋا ئىشەكلەرنىڭ ھەممىسى دۆلەت نۇقتىلىق قوغدايدىغان ياۋايى ھايۋانلاردۇر ـــــ ئېلىمىز بويىچە شىنجاڭدىلا بار. دۆلەت 1- تۈردە قوغدايدىغان ياۋايى ھايۋاندۇر.

A . ياۋا ئېشەك B . بۇلغۇن C . يىلپىز

45. ئورمان بايلىقى دېگىنىمىز، دەل - دەرەخ، ئورمان يېرى ۋە ئورمانچىلىق رايونى دائىرىسىدىكى ئۆسۈملۈك ۋە ـــــ بايلىقنىڭ ئومۇمىي نامىدۇر.

A . ھايۋانات B . كان بايلىقى C . مىكرو ئورگانىزملار

46. تەبىئىي قوغداش رايوننىڭ ئىچى، مەركىزىي رايون ـــــ، تەجرىبە رايونلارغا بۆلۈنىدۇ.

A . توقۇنۇشنى پەسەيتىش رايونى B . چۆرە رايونى C . ئۆتكۈنچى رايون

47. دۆلەت دەرىجىلىك قانات تەبىئىي قوغداش رايونىدىن يېقىنقى يىلدىلا بىر تۈرلۈك دۆلەتنىڭ ئەتىۋارلىق ياۋايى ھايۋانى ـــــ بايقالدى.

A . چوڭ قىزىل بېلىق B . قانداغاي C . ئېپپار كېيىكى

48. «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ «ئورمان قانۇنى»نى يولغا قويۇشقا دائىر بىر قانچە قارارى»دا، ئورمان يېرى، ئورمان ئىچىدىكى كۆلىمى 20 گېكتار ئىچىدە بولغان، ناھىيە دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمىتى چارلاپ، يېڭىلاپ ئورمان بىنا قىلىش شارائىتى بار دەپ بېكىتكەن ـــــ يەرلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ، دەپ بەلگىلەنگەن.

A . ئۆسۈملۈك شالاڭ قوشۇمچە يەرلەر B . ئورمان ئىچىدىكى بوش يەرلەر C . ئورمانغا باب يەرلەر

A . 14 B . 10 C . 3

3. 1991-يىلى 3-ئايدا دۆلەت رەھبەرلىرىمىزدىن ـــــــ، ئومۇمىي خەلق مەجبۇرىي كۆچەت تىكىش ھەرىكىتى توغرىسىدا «ۋەتەننى كۆكەرتىپ، ئەۋلادلىرىمىز ئۈچۈن بەخت يارىتىپ بېرەيلى» دېگەن بېغىشلىمىنى يېزىپ بەردى.

A . لى پېڭ B . جيالۇ زېمىن C . دېڭ شياۋپىڭ

4. ھازىرغىچە دۇنيادا كۆلىمى ئەڭ مەركەزلىك، تەبىئىي توغراق ئورمانلىقى ئېلىمىزنىڭ ـــــــ (رايون) ئۆلكىسىگە جايلاشقان.

A . ئىچكى موڭغۇل B . شىنجاڭ C . جىلىن

5. ئورمانىنىڭ ئېكولوگىيىلىك ئۈنۈمى ـــــــ، ئىجتىمائىي ئۈنۈمىدىن ئىبارەت ئۈچ چوڭ ئۈنۈمى بار.

A . مۇھاپىزەت ئۈنۈمى B . ئىقتىسادىي ئۈنۈمى C . مۇھىت ئۈنۈمى

6. 1994 - يىل 12 - ئاينىڭ 19 - كۈنى ب د ت نىڭ يىغىنىدا 115/49 نومۇرلۇق قارار ماقۇللىنىپ، ھەر يىلى 6-ئاينىڭ 17-كۈنىنى ـــــــ قىلىپ بېكىتتى.

A دۇنيا مۇھىت كۈنى B . دۇنياۋى ئىس-تۈتەكسىزلىك كۈنى C . دۇنيا چۆللۈشۈش ۋە قۇرغاقچىلىقتىن ساقلىنىش كۈنى

7. ھەر بىر گېكتار كەڭ يوپۇرماقلىق ئورمانلىق ـــــــ رولى ئارقىلىق بىر كۈندە بىر تونىنا كاربون IV ئوكسىدىنى سۈمۈرۈۋېلىپ 730 كىلوگرام ئوكسىگېن چىقىرىپ بېرىدۇ.

A . فوتو سىنتېز رولى B . خىمىيىلىك رولى C . فىزىكىلىق رولى

8. ئامېرىكىنىڭ «روزۋېلىت چوڭ ئوتلاق قۇرۇلۇشى»، سابىق سوۋېت ئىتتىپاقىنىڭ «ستالىن تەبىئىتنى ئۆزگەرتىش پىلانى»، شىمالىي ئافرىقىدىكى بەش دۆلەتنىڭ «يېشىل توسما قۇرۇلۇشى» ۋە جۇڭگونىڭ ـــــــ قۇرۇلۇشىنىڭ دۇنيادىكى تۆت چوڭ ئېكولوگىيىلىك قۇرۇلۇش دېگەن شۆھرىتى بار.

A . چاڭجياڭنىڭ ئوتتۇرا ۋە يۇقىرى ۋادىسىدىكى ئىھاتە ئورمان قۇرۇلۇشى B . ئۈچ شىمال ئىھاتە ئورمان سىستېمىسى قۇرۇلۇشى C . تەيخاڭشەننى كۆكەرتىش قۇرۇلۇشى

9. شىنجاڭدىكى ـــــــ ناھىيىسىگە ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ئاسراش ۋە ياخشىلاشتا ئالاھىدە تۆھپە يارىتقانلىقى ئۈچۈن ب د ت مۇھىت پىلان مەكتىپى «يەر شارىدىكى 500 ئېسىلنىڭ بىرى» دەپ نام بەردى.

A . خوتەن ناھىيىسى B . غۇلجا ناھىيىسى C . چىرىيە ناھىيىسى

10. ـــــــ قۇرۇقلۇق ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنىڭ غولى

A . ئورمان B . دېڭىز- ئوكيان C . دەريا - ئېقىن

11. دۆلەت نۆقتىلىق قوغدايدىغان ئەتراپلىق ھايۋان ۋە نەسلى قۇرۇپ كېتىش گىردابىغا بېرىپ قالغان ياۋايى ھايۋانلارنى قانۇنسىز تۇتقان ۋە ئۆلتۈرگەنلەرگە ـــــــ يىلدىن تۆۋەن مۇددەتلىك قاماق جازاسى ياكى تۇتۇپ تۇرۇپ ئەمگەككە سېلىش جازاسى بېرىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە ياكى ئايرىم ھالدا جەرىمانە قويىسمۇ بولىدۇ.

A . بىر يىل B . يەتتە يىل C . ئۈچ يىل

12. ھەر قانداق ئورۇن ۋە شەخس ئورمان ئوت ئاپىتىنى بايقىغان ھامان ـــــــ ھەم ئۆز ۋاقتىدا شۇ يەردىكى خەلق ھۆكۈمىتىگە ياكى ئورمان مۇھاپىزەت قىلىش، ئوتتىن ساقلىنىش قوماندانلىق شتابىغا دوكلات بېرىشى كېرەك.

A . ئۇچۇر تاپشۇرغان ۋاقىت ئىچىدە B . ئۇچۇر تاپشۇرغان كۈنى C . ئۇچۇر تاپشۇرغان كېچىسى

13. ئورمان ئوت ئاپىتىنى بايقىغان ھامان ئۇچۇر تاپشۇرۇش ئۈچۈن ئەڭ ئالدى بىلەن قايسى ئالاقە ئۇسۇلىنى ئىشلىتىش كېرەك؟

A . تېلېفون B . تېلېگراف C . ئۇچۇر تاپشۇرۇش

14. ئورمان ئوت ئاپىتىنى بايقىغان ھامان ئۇچۇر تاپشۇرۇش ئۈچۈن ئەڭ ئالدى بىلەن قايسى ئالاقە ئۇسۇلىنى ئىشلىتىش كېرەك؟

A . تېلېفون B . تېلېگراف C . ئۇچۇر تاپشۇرۇش

15. ئورمان ئوت ئاپىتىنى بايقىغان ھامان ئۇچۇر تاپشۇرۇش ئۈچۈن ئەڭ ئالدى بىلەن قايسى ئالاقە ئۇسۇلىنى ئىشلىتىش كېرەك؟

A . تېلېفون B . تېلېگراف C . ئۇچۇر تاپشۇرۇش

16. ئورمان ئوت ئاپىتىنى بايقىغان ھامان ئۇچۇر تاپشۇرۇش ئۈچۈن ئەڭ ئالدى بىلەن قايسى ئالاقە ئۇسۇلىنى ئىشلىتىش كېرەك؟

A . تېلېفون B . تېلېگراف C . ئۇچۇر تاپشۇرۇش

17. ئورمان ئوت ئاپىتىنى بايقىغان ھامان ئۇچۇر تاپشۇرۇش ئۈچۈن ئەڭ ئالدى بىلەن قايسى ئالاقە ئۇسۇلىنى ئىشلىتىش كېرەك؟

A . تېلېفون B . تېلېگراف C . ئۇچۇر تاپشۇرۇش

18. ئورمان ئوت ئاپىتىنى بايقىغان ھامان ئۇچۇر تاپشۇرۇش ئۈچۈن ئەڭ ئالدى بىلەن قايسى ئالاقە ئۇسۇلىنى ئىشلىتىش كېرەك؟

A . تېلېفون B . تېلېگراف C . ئۇچۇر تاپشۇرۇش

19. 8-بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ھاردىم-تالدىم دېمەي تىرىشىشى ئارقىلىق ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئورمان بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى 7-بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى % 1.03 تىن ـــــــ گە كۆپەيدى.

A . % 1.57 B . % 13.94 C . % 1.68

20. ھازىرغا قەدەر شىنجاڭدا ـــــــ ناھىيە (شەھەر) بىكىتۈلمىنىڭ 124 تۇمەن - مەيدانى ئاساسىي جەھەتتىن ئېتىز - ئېرىقلارنى ئورمان بىلەن تورلاشتۇرۇشنى ئەملگە ئاشۇردى.

A . 32 B . 60 C . 26

21. 1981-يىل 3-ئاينىڭ 8-كۈنى ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ «ئورمانلارنى مۇھاپىزەت قىلىش، ئورمانچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشقا دائىر بىر قانچە مەسىلە توغرىسىدىكى قارارى» دا ئورمانچىلىقنىڭ تەرەققىي تاپقانلىقى، دۆلەتنىڭ بېيىغانلىقى، مىللەتنىڭ گۈللەنگەنلىكى ـــــــ نىڭ بەلگىلىرىدىن بىرى» دەپ كۆرسەتكەن.

A . ئىنسانىيەتنىڭ تەرەققىي قىلغانلىقى B . ئىقتىسادنىڭ تەرەققىي قىلغانلىقى C . جەمئىيەتنىڭ مەدەنىيەتلىك بولغانلىقى

22. 1872-يىلى قۇرۇلغان يېللوۋستون بىغى دۇنيا بويىچە تۇنجى بولۇپ قۇرۇلغان تەبىئىي قوغداش رايونى بولۇپ، ئۇ ـــــــ غا جايلاشقان.

A . ئامېرىكا B . ياپونىيە C . جۇڭگو

23. سىرتقى ئۆلكە، رايونلاردىن ئاپتونوم رايونىمىزغا يۆتكەپ كىرگەن ئورمان ئۆسۈملۈكلىرى ۋە ئۇلارنىڭ مەھسۇلاتلىرى ـــــــ ئۆسۈل بويىچە كارانتىن قىلىنىدۇ.

A . يۆتكەپ كىرگەندىن كېيىن، يەرلىك ئورمان ئۆسۈملۈكلىرىنى كارانتىن قىلىش پونكىتىغا كارانتىن قىلدۇرىدۇ B . ئاۋۋال ئاپتونوم رايونلۇق ئورمان ئۆسۈملۈكلىرى كارانتىن ئورگىنىنىڭ ماقۇللۇقىنى ئېلىپ يۆتكەپ چىقارغان ئۆلكىنىڭ ئورمان ئۆسۈملۈكلىرى كارانتىن قىلىش ئورگانلىرى كارانتىن قىلدۇ

C . يۆتكەپ چىقارغان ئۆلكىنىڭ كارانتىن ئورگانلىرى كارانتىن قىلدۇ.

24. شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ مەركىزى ئورۇمچى شەھىرىنىڭ شەھەر گۈلى ـــــــ، شەھەر دەرىخى چوڭ يوپۇرماقلىق قارىياغاچ.

A . ئەتىرگۈل B . جۇيخۇا گۈل C . قىزىلگۈل (گۈلسۈرۈخ)

25. دەل-دەرەخ كېسىشتە ـــــــ بېرىشكە ئىلتىماس قىلىش، ئىجازەتنامىدە بەلگىلەنگىنى بويىچە كېسىش لازىم.

A . دەل-دەرەخلەرنىڭ كارانتىن قىلغانلىق گۇۋاھنامىسى B . ياغاچ ماتېرىياللىرىنى توشۇش گۇۋاھنامىسى C . دەل-دەرەخ كېسىش ئىجازەتنامىسى

26. چۆللۈشۈش، ھاۋا كلىماتىنىڭ ئۆزگىرىشى ۋە ـــــــ بوش يەرلەر C . ئورمانغا باب يەرلەر

49. شىنجاڭدا ئورمان ئوت ئاپىتىدىن مۇداپىئە كۆرۈش مەزگىلى ـــــــ قىلىپ بېكىتىلگەن.

A . جەنۇبىي شىنجاڭدا شۇ يىلى 11-ئايدىن كېيىنكى يىلى 4-ئايغىچە B . شىمالىي شىنجاڭدا ھەر يىلى 3-ئايدىن 11-ئايغىچە C . ھەر يىلى 4-ئايدىن 10-ئايغىچە

50. «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئورمان قانۇنىنى يولغا قويۇش تەپسىلىي قائىدىسى»دا مەملىكەت بويىچە ئورمان بىلەن قاپلىنىش نىسبىتىنى يەتكۈزۈش نىشانى ـــــــ. ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى تاغلىق رايونلاردا % 70 تىن ئېرتۇقراقتا يەتكۈزۈش، ئېدىرلىق رايونلاردا ئادەتتە % 40 تىن ئارتۇقراقتا يەتكۈزۈش، تۈزلەڭ رايونلاردا % 10 دىن ئارتۇقراقتا يەتكۈزۈش ئۆلچىمى بويىچە ئۆز مەمۇرىي رايونىنىڭ ئورمان بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى كۆرسەتكەن نىشاننى بەلگىلەش لازىم، دەپ بەلگىلەنگەن.

A . % 30 B . % 50 C . % 90

«شىنجاڭنى يېشىلقا پۈركەيلى» ئورمانچىلىق بىلىملىرىدىن زېھىن سىناش مۇسابىقىسىنىڭ جاۋاب كارتۇچكىسى

ئىسمى	ئادرېسى

سالاھىيەت كىنىشكا نومۇرى	پوچتا نومۇرى

C B A	C B A	C B A
1 ○○○	18 ○○○	36 ○○○
2 ○○○	19 ○○○	37 ○○○
3 ○○○	20 ○○○	38 ○○○
4 ○○○	21 ○○○	39 ○○○
5 ○○○	22 ○○○	40 ○○○
6 ○○○	23 ○○○	41 ○○○
7 ○○○	24 ○○○	42 ○○○
8 ○○○	25 ○○○	43 ○○○
9 ○○○	26 ○○○	44 ○○○
10 ○○○	27 ○○○	45 ○○○
11 ○○○	28 ○○○	46 ○○○
12 ○○○	29 ○○○	47 ○○○
13 ○○○	30 ○○○	48 ○○○
14 ○○○	31 ○○○	49 ○○○
15 ○○○	32 ○○○	50 ○○○
16 ○○○	34 ○○○	
17 ○○○	35 ○○○	

گۈما ناھىيىسى مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى تەرىپىدىن «مەدەنىيەت خىزمىتىدىكى ئىلغار ناھىيە» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىز ئابلەت** خەۋەر قىلىدۇ: گۈما ناھىيىسى مەدەنىيەت خىزمىتىگە ھەر جەھەتتىن ئەھمىيەت بېرىپ، مەدەنىيەت خىزمىتىنى ساغلام راۋاجلاندۇرۇپ، ئاممىنىڭ مەدەنىي تۇرمۇشىنى بېيىتقانلىقتىن، يېقىندا مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى تەرىپىدىن «مەدەنىيەت خىزمىتىدىكى ئىلغار ناھىيە» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى.

ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى مەدەنىيەت خىزمىتىگە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، مەدەنىيەت خادىملىرىنى يېڭا-قىشلاقلارغا، ئاممىا ئارىسىغا ئەۋەتىپ، مول مەزمۇنلۇق پائالىيەتلەرنى قانات يايدۇرۇشقا سەپەرۋەر قىلدى. ئىككى يىلدىن بۇيان، مەدەنىيەت سىستېمىسى پارتىيە ياچېيكسىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن مەدەنىيەت ئورۇنلىرى ئەتراپلىق ئىزدىنىپ، ئۇنۇملۇك تەدبىر قوللىنىپ، ئاممىۋى مەدەنىيەت خىزمىتىنى راۋاجلاندۇردى. ناھىيىلىك سەنئەت ئۆمىكى بىر يىل ئىچىدە مول مەزمۇنلۇق نومۇرلاردىن 43نى ئىجاد قىلىپ، 146مەيدان ئويۇن قويۇپ، يىللىق ۋەزىپىنى% 22 ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى. 18 قېتىم چوڭ تېپتىكى مەشرەپ، ئەلنەغمە پائالىيىتى ئۆتكۈزدى. ئالتە قېتىم گۈزەل سەنئەت، ئۇسسۇل، مۇزىكا كۆرسىتىپ، 196 سەنئەت ھەۋەسكارنى تەربىيىلىدى. يېزا - بازارلاردا سەككىز قېتىم فوتو سۈرەت كۆرگەزمىسى ئاچتى.

يېزا - بازارلىق كىنو ئەترەتلىرى 186 ئورۇندا كۆتۈرە كىنو قويۇش نۆۋىتىنى قۇرۇپ، يېراق، چەت يېزا - قىشلاقلاردىكى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ مەدەنىي تۇرمۇشىنى بېيىتتى. ناھىيىلىك كۇتۇپخانا ھەر خىل مەزمۇندىكى كىتاب، ماتېرىياللارنى تولۇقلىدى. ھازىر كۇتۇپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب - ماتېرىيال 66 مىڭ 757 پارچىغا ، كىتاب ئاربىيەت ئالغۇچىلار 4785 ئادەم (قېتىم)غا يەتتى. كۇتۇپخانا خىزمەت ۋاقتىنى ئۇزارتىپ، شەنبە، يەكشەنبە كۈنلىرىمۇ كىتاب ئاربىيەت ئالغۇچى ۋە كىتاب - ژۇرنال كۆرگۈچىلەرگە شارائىت يارىتىپ بەردى.

ناھىيىلىك مەدەنىيەت ئىدارىسى مەدەنىيەت بازارلىرىنى باشقۇرۇش، تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتتى. ئۇنىڭدىن يىل مەخسۇس گۈرۈپپا تەشكىللەپ، ناھىيە تەۋەسىدىكى مەدەنىيەت بازارلىرىنى 20 نەچچە قېتىم تەكشۈرۈپ، ساقلانغان مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلدى. سېرىق مەزمۇندىكى نەرسىلەرنى يىغىۋېلىپ كۆيدۈرۈپ، مەدەنىيەت بازارلىرىنىڭ ساغلام تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈردى. شۇڭا بۇ ناھىيە كۆپ قېتىم ۋىلايەت ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە «مەدەنىيەت خىزمىتىدىكى ئىلغار ناھىيە» بولۇپ باھالاندى.

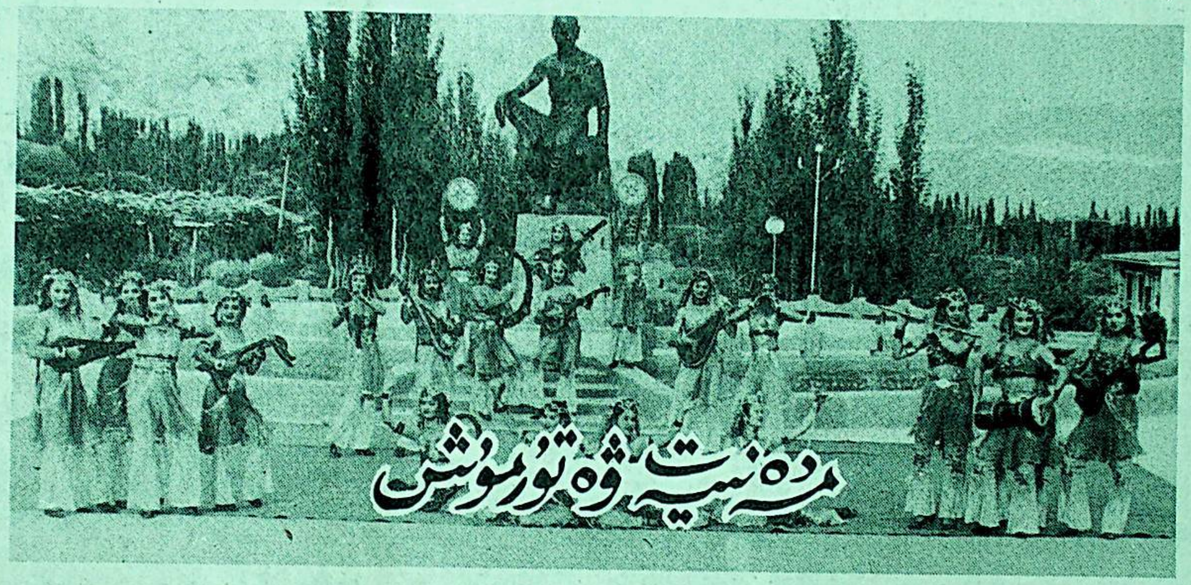

نجات سابىت فوتوسى

(27 - سان)

خوتەن ۋىلايەتلىك شىنخۇا كىتابخانىسى دېھقانلارغا كىتاب تەقدىم قىلدى

ئۇز مۇخبىرىمىز **بۇئايشەم قېيۇم،** ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم مەتنىياز** خەۋەر قىلىدۇ: خوتەن ۋىلايەتلىك شىنخۇا كىتابخانىسى نامراتلارغا پەن - تېخنىكا، تەرەققىيات ئارقىلىق يار-يۆلەك بولۇش ئوچۇن، خوتەن شەھىرىنىڭ مەركىزىدىن 200 كىلومېتر يىراقلىقتا جايلاشقان تاغلىق رايون — چىرا ناھىيىسىنىڭ نۇرى يېزىسىدىكى ئازاقۇم كەنت دېھقانلىرىغا يېزا پەن - تېخنىكىسىنى ئائىت 2000 يۈەن قىممىتىدىكى كىتاب ۋە بۇيۇملارنى ئەۋەتىپ بەردى.

بۇنىڭدىن سۆيۈنگەن بۇ كەنتتىكى كادىرلار ۋە دېھقانلار كىتابخانىنىڭ باش دىرېكتورىغا:

- سىلەر قاتتىق سوغۇقتا ئارىلىقنى يىراق كۆرمەي، كەنتىمىزگە كېلىپ بىزگە كىتاب - بېيىشنىڭ، خەزىنىنىڭ ئاچقۇچىنى تەقدىم قىلدىڭلار، بۇ بىزگە غايەت زور مەدەت - ئىلھام بولدى، بىز بۇ كىتابلارنى ئىخلاس بىلەن ئوقۇپ، پەن- تېخنىكا بىلىملىرىنى كۆپلەپ ئىگىلەپ، بىزنى چىرماپ تۇرغان نامراتلىق، ئالغۇچى ۋە كىتاب - ژۇرنال كۆرگۈچىلەرگە شارائىت يارىتىپ بەردى.

ئاتۇش شەھىرى مەدەنىيەت ئەخلەتلىرىنى تارىلاشقا ئەھمىيەت بېرىپ، مەدەنىيەت بازارلىرىنى ساغلام راۋاجلاندۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىز ئابلەت** **مەخسۇم** خەۋەر قىلىدۇ: ئاتۇش شەھىرى يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان مەدەنىيەت بازارلىرىنى تەرتىپكە سېلىش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مەدەنىيەت ئەخلەتلىرىنى تازىلاپ، مەدەنىيەت بازارلىرىنىڭ ساغلاملىقىغا كاپالەتلىك قىلدى.

ئاتۇش شەھەرلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ «مەدەنىيەت بازارلىرىنى تەرتىپكە سېلىش توغرىسىدىكى ئىدارىسى، ج خ ئىدارىسىدىن تەشكىللەنگەن تەكشۈرۈش گۈرۈپپىسى مەدەنىيەت بازارلىرىنى تەكشۈرۈش، تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنى كۈچەيتتى. ئۇلار بۇلتۇر يىل ئاخىرىغىچە شەھەر بويىچە 40 نەچچە ئورۇندىكى دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە خۇسۇسىي ئىگىلىك تىكى، شىنخۇا كىتابخانىسى، كۇتۇپخانا، قىرائەتخانا، مەدەنىيەت

ياشلىرىمىز ئىرادىلىك بولسىكەن

ئىسمائىل ئەزىمەت

ئۇمىدىنى ئاقلاش ئۈچۈن زادى قانداق قىلىشى كېرەك؟

مېنىڭچە، ياشلىرىمىز مىللىتىمىزنى رونىاق تاپقۇزۇش ئۈچۈن غايىلىك، ئەخلاقلىق، مەدەنىيەتلىك، ئىنتىزامچان بولۇشى؛ قېتىرقىنىپ ئۆگىنىشى، بىلىم ئىگىلەپ، ئىلىم- پەنىك يۈكسەك پەللىسىگە چىقىشى، دەۋر كارۋىنىنىڭ رول تۇتقۇچىلىرىدىن بولۇشى: جاپا-مۇشەققەتتىن قورقماسلىقى، ھوزۇر - ھالاۋەتكە بېرىلمەسلىكى، ناشايان ئىشلارنى قىلماسلىقى، پاك - دىيانەتلىك، ئىرادىلىك بولۇشى لازىم.

بىزنىڭ كۆپ ساندىكى ياشلىرىمىز مىللىتىمىزنىڭ شانلىق تارىخىغا، ئىسىل ئەنئەنىسىگە ۋارىسلىق قىلىپ، ئەجدادلارنىڭ ئىزنى بېسىپ ئالەمشۇمول نەتىجىلەرنى يارىتتى.

لېكىن يەنە بىر قىسىم ياشلار ناچار ئىللەتلەردىن خالى ئەمەس. بۇ يەردە مۇنداق بىر نەچچە سېلىشتۇرما بار:

بىر ئورۇندا ئىشلىگەن ياشلاردىن بەزىلىرى خىزمەت ئىشلەپ بىر نەچچە يىل ئوقۇتقۇ - ئوقۇتمەيلا ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىپ، ئالىي تېخنىكوم، تولۇق كۇرس دىپلومى، ئۇنۋان ئالسا، كەشپىيات، ئىجادىيەت يارىتىپ، ئەتىۋارلىنىپ، ئۈستۈرۇپ ئىشلىتىلسە، بەزىلىرى ئۆزىنىڭ قىممىتىنى يارىتالماي، ۋاقتىنى بېھۇدە ئۆتكۈزدى، ھېچقانداق ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقىرالمىدى.بىر مەكتەپتە پۈتتۈرۈپ چىققان ياشلاردىن بەزىلىرى بىر مەھەل ئۆتكەندىن كېيىن، ئىلمىي ماقالە ئېلان قىلىپ، مەخسۇس ئەسەر يېزىپ، گەۋدىلىك تۆھپە قوشۇپ، باشلامچىلارغا ئايلانسا، بەزىلىرى سۇ ئۈستىدە لەيلەپ يۈرۈۋەردى. بىر مەكتەپتە ئوقۇتقۇچى بولغان ياشلاردىن بەزىلىرى بىر نەچچە يىلدىن كېيىن، ئاجايىپ ئىقتىدار بېتىلدۇرۇپ، نەمۇنىلىك ماتارىيچىغا ئايلانسا، بەزىلىرى بىر ئورۇندا دەسسەپ تۇرۇۋەردى، ئىدىيە، ئۇسسۇل جەھەتتە ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلىۋاتقان ۋەزىيەتتىن ئارقىدا قېلىپ، «ئايلا!» دەپ

ئازنا كۈندىكى پاراڭلار

بىز ھازىر ئەسىر ھالقىدىغان ئاچقۇچلۇق پەيتتە تۇرماقتىمىز. زىممىمىزدىكى ۋەزىپە جاپالىق ۋە مۇشكۈل.

كەلگۈسىنىڭ ئۈمىدى كىمدە؟ ئەلۋەتتە، دەۋر كارۋىنىنىڭ ئاۋانگارتى، كەلگۈسىنىڭ ئىز باسارى بولغان ياشلىرىمىزدا.

شۇنداق ئىكەن، ياشلار مىللىتىمىزنىڭ ئەھۋالدا نەچچە ئون خىل چەت ئەل تىلىنى تەتقىق قىلىپ، سېلىشتۇرۇپ، تىل تەتقىقاتىدا ئۆزگىچە نەتىجە يارىتىپ، دۇنيا تىل مۇھاكىمە يىغىنىغا تەكلىپ قىلىندى. ئۇيغۇر تىبابەتچىلىكى تەتقىقات ئورنىدىكى دوكتور خالمۇرات غوپۇر چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇغان قىسقىغىنە ۋاقىت ئىچىدە، يۇقىرى ئۇنۋان ئېلىپ، شۆھرەت قازىنىپ قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئۇيغۇر تىبابەتچىلىكى تەتقىقاتىدا كۆرۈنەرلىك نەتىجە يارىتتى. مانا بۇلار ئىرادىلىك ياشلارنىڭ تىپىك ئۇلگىسى.

لېكىن بىزنىڭ بەزى ياشلىرىمىز ئۇنداق ئەمەس. بەزى ياشلار ھورۇن، تاماخور، ئۇلار بىر ئورۇندا چىڭ تۇرۇپ ئىشلەشنى خالىمايدۇ، بىرىلگەن ئىش ھەققىنى ئاز كۆرىدۇ، ئۇششاق ئىشلارنى قىلىشنى ياقتۇرمايدۇ، باشقىلارنىڭ چوڭ ئىشلارنى قىلغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەسەتخورلۇق، تاماخورلۇق قىلىپ، بىر كېچىدىلا «باي» بولۇپ كېتىش، چوڭ ئىشلارنى سىناپ بېقىش كويىدا بولىدۇ - يۇ، ئۇنداق ئىش قولىدىن كەلمەي، لاغايلاپ «كوچا قەلەندىرى» بولۇۋالىدۇ. بەزى ياشلار بولۇشىغا بۇزۇپ - چېچىپ، چوڭ يەپ، چوڭ ئىچىپ، تۇرمۇشتا مودا قوغلىشىپ، ھەتتا «ئاق ئالۋاستى» دىن مېھرىنى ئۈزەلمەي ئۆزىنى نابۇت قىلىدۇ، ئاتا - ئانا، قېرىنداشلىرىنىڭ يۈرەك- باغرىنى لەختە-لەختە قىلىدۇ. بەزى ياشلار ئەتىدىن كەچكىچە قىممەتلىك ۋاقتىنى بىلىيارت، ماجياڭ، قارتا، ئېلېكترون ئويۇنچۇق، سىنئالغۇ، شاھمات سورۇنىدا ياكى تانسىخانا، قەھۋەخانىدا ئۆتكۈزىدۇ، بۇ جەھەتتىكى ماھارەتنى ئۈستۈرسىمۇ، ھەقىقىي تېخنىكا ماھارىتىنى يېتىلدۈرۈشكە كۈچ چىقارمايدۇ. بەزى ياشلار ھەتتا يولدىن چىقىپ، يانچۇقچىلىق، ئوغرىلىق قاتارلىق جىنايەت ئۆتكۈزۈش يولىغا مېڭىپ، ئۆزىنى نابۇت قىلىدۇ. بۇلار يەنىلا ئىرادىنىڭ بوش بولغانلىقى بىلەن مۇناسىۋەتلىك.

ياشلار شۇنى بىلىشى كېرەككى، ھازىر خىزمەت تەقسىماتى ئوخشاش بولمىسىمۇ،

ناھىيىسىنىڭ نۇرى يېزىسىدىكى ئازاقۇم كەنت دېھقانلىرىغا يېزا پەن - تېخنىكىسىغا ئائىت 2000 يۈەن قىممىتىدىكى كىتاب ۋە 25 قۇر كىيىم - كېچەك تەقدىم قىلىپ، دېھقانلارنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى.

بولدى، بىز بۇ كىتابلارنى تىخلاس بىلەن ئوقۇپ، پەن- تېخنىكا بىلىملىرىنى كۆپلەپ ئىگىلەپ، بىزنى چىرماپ تۇرغان نامراتلىق، قالاقلىق قالپىقىنى چۆرۈۋېتىش ئۈچۈن تىرىشىمىز، — دېدى.

ئاتۇش شەھەرلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ «مەدەنىيەت بازارلىرىنى تەرتىپكە سېلىش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشى»غا ئاساسەن، شەھەرلىك سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش

ئالىي مەكتەپكە كىرەلمىگەنلىك ئىستىقبالنى يوقاتقانلىق بولامدۇ؟

ئېزىز ئابدۇرېھىم

1991 - يىلى ×× ناھىيىدە يۈز بەرگەن ئېچىنىشلىق بىر ۋەقە ھېلىمۇ ئېسىمدە، ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىغا 2 - قېتىم قاتنىشىپمۇ تۆۋەن نومۇر ئېلىپ قالغان بىر قىز ئوقۇغۇچى ئاتا- ئانىسىنىڭ تاپا - تەنىسىدىن، ساۋاقداشلىرىنىڭ مەسخىرە قىلىشىدىن قورقۇپ، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ كەلگۈسىدىن ئۈمىدسىزلىنىپ، ئۆزىنى ئۆستەڭگە تاشلاپ ئۆلۈۋالغان. بۇ ۋەقە ئەينى ۋاقىتتا جەمئىيەتتە كۈچلۈك تەسىر قوزغىغان، ئاز بولمىغان ئوقۇغۇچىلار ۋە ئاتا - ئانىلار كەلگۈسى ھەققىدە كۆپ قايغۇرغان، ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىدىن ئۆتەلمىسە ئۈمىدسىزلىنىدىغان ئەھۋال نۆۋەتتە كۆپ ساندىكى ئوقۇغۇچىلاردا ئوخشاش بولمىغان دەرىجىدە مەۋجۇت.

ھەر يىلى ئالىي مەكتەپكە ئىمتىھان ئېلىش ۋاقتى يېقىنلاشقاندا، ئىمتىھانغا قاتنىشىدىغان ئوقۇغۇچىلار جىددىيلىشىپ كېتىدۇ، ھەتتا بەزى ئوقۇغۇچىلار ئىمتىھاندىن ئۆتۈش - ئۆتەلمەسلىكنى ئۆزلىرىنىڭ ئۆمۈرلۈك ئىشلىرىنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولۇش ياكى مەغلۇپ بولۇشىنىڭ نۇقتىسى دەپ قارايدۇ. بۇنداق ئورۇنسىز ئەنسىرەش ئوقۇغۇچىلارنىڭ كەيپىياتىغا تەسىر قىلىپ، ئىمتىھاننىڭ ئالدى- كەينىدىكى بىۋاستە ئاۋارىچىلىقلارنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. ئوقۇغۇچىلاردا بۇنداق توغرا بولمىغان قاراشنىڭ شەكىللىنىشى، بىر تەرەپتىن ئۇلارنىڭ ئەتراپلىق پىكىر يۈرگۈزەلمەي، ئۆز ئىستىقبالىنى پەقەت ئالىي مەكتەپكە ئۆتۈش ئارقىلىق ئىشقا ئاشۇرۇشقا باغلىۋالغانلىقىدا بولسا، يەنە بىر تەرەپتىن ئائىلە، جەمئىيەت ۋە مەكتەپنىڭ بېسىمى بىلەنمۇ مۇناسىۋەتلىكتۇر. بەزى ئاتا - ئانىلار ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىغا قاتنىشىش ئالدىدا تۇرغان پەرزەنتلىرىگە ئادەتتىن تاشقىرى كۆڭۈل بۆلۈپ، ئۇلارغا ئازراقمۇ ئارام ئېلىش پۇرسىتى بەرمەي، ياخشى تەييارلىق قىلمىساڭ ئىستىقبالىڭ تۈگەيدۇ، دېگەندەك گەپ- سۆزلەر بىلەن پەرزەنتلىرىگە ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىنى بىر خىل «سىرلىق غار»غا ئوخشىتىدىغان تۇيغۇ بېرىپ قويىدۇ، بەزى ئوقۇتقۇچىلار ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ئالىي مەكتەپلەرگە كۆپرەك ئۆتۈشىنى كۆزلەپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ كەيپىياتىنى تۇراقلاشتۇرىدىغان تەربىيە بەرمەيدۇ.

ھازىر دۆلىتىمىزدە ھەر يىلى ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىغا قاتناشقان ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۈچتىن بىر قىسمى ئالىي مەكتەپ ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلىرىگە ئوقۇشقا كىرەلەيدۇ. قالغان مۇتلەق كۆپ ساندىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىستىقبالى شۇنىڭ بىلەن تۈگەمدۇ؟ ياق، ئۇلارنىڭ چىقىش يولى يەنىلا كەڭ، مەكتەپلەر ۋە ئاتا - ئانىلار ئوقۇغۇچىلارغا توغرا كىشىلىك قاراش توغرىسىدا تەربىيە بېرىشى، ئۇلارنى ئىمتىھانغا ياخشى تەييارلىق قىلىش ھەققىدە تەربىيىگە ئىگە قىلىپلا قالماي، يەنە ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىنىڭ ھەرگىزمۇ بىر ئادەمنىڭ كەلگۈسى ئىستىقبالىنى بەلگىلەيدىغان ئامىل ئەمەسلىكى ھەققىدىمۇ تەربىيە بېرىپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۈمىدۋار بولۇشىغا ئىلھام بېرىشى كېرەك. ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىغا تەييارلىق قىلىۋاتقان ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئالىي مەكتەپكە كىرىپ ئوقۇشنى ئۆزىنىڭ ئاساسىي غايىسى قىلىشى نورمال ھادىسە. بىراق، ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانى ھەرگىزمۇ ئوقۇغۇچىلارنىڭ كەلگۈسى تەقدىرىنى بەلگىلەيدىغان ئاساسىي ئامىل ئەمەس، ئالىي مەكتەپتە ئوقۇماي ياكى ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىدىن ئۆتەلمەي، ئۆزىنىڭ تىرىشچانلىقىغا، ئىقتىدارىغا تايىنىپ، جەمئىيەت ئۈچۈن پايدىلىق ئىشلارنى قىلغان غايىلىك كىشىلەر جەمئىيىتىمىزدە كۆپ ئۇچرايدۇ.

دۇنياغا مەشھۇر يازغۇچى شىكسپىرنى مىسالغا، ئالساق، ئۇ ئائىلە قىيىنچىلىقى تۈپەيلىدىن 13 يېشىدا ئوقۇشتىن توختاپ قالغان، 18 يېشىدا لوندونغا بېرىپ دەسلەپتە تىياتىر كۆرگىلى كەلگەن ئاقسۆڭەكلەرنىڭ خىزمىتىنى قىلغان، كېيىن تىياتىر ئۆمىكىگە قاتناشقان ۋە ئۆزىنىڭ تىرىشچانلىقى بىلەن ئەنگلىيە تىياتىرچىلىقىنىڭ پىرىغا ئايلانغان. رۇس يازغۇچىسى ماكسىم گوركىمۇ بالىلىق دەۋرىدە ئېغىر ئازاب - ئوقۇبەتلەرنى تارتقان، شۇڭا مەكتەپكە كىرىپ ئوقۇش پۇرسىتىگىمۇ ئىگە بولالمىغان. ئۇنىڭدا ئەدەبىياتقا كۈچلۈك ھەۋەس بولغاچقا، بىكار بولسىلا كىتاب ئوقۇغان، كېيىنچە ئۇ دۇنياغا مەشھۇر يازغۇچىغا ئايلانغان. «نۇر گېزىتى»نىڭ 1986- يىلى 5 - ئاينىڭ 13 - كۈنىدىكى سانىدا ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىپ ئىختىساس ئىگىسىگە ئايلانغان لولەيكاڭنىڭ مەملىكەتلىك باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى تەرىپىدىن «1 - ماي ئەمگەك مېدالى»غا ئېرىشكەنلىكى خەۋەر قىلىندى. ئالىي مەكتەپتە ئوقۇش پۇرسىتىگە ئېرىشەلمىگەن 39 ياشلىق بۇ ئىشچى ئۆزلۈكىدىن تىرىشىپ پەن- تېخنىكا ئىگىلەپ، مەملىكەت ئىچىدىكى نوپۇزلۇق ژۇرناللاردا 16 پارچە ئىلمىي ماقالە ئېلان قىلغان، تۆت ئىلمىي تەتقىقات تۈرىنى ئۆزى مۇستەقىل تاماملىغان. ئۇيغۇر تىلىنى دۇنياغا تونۇتۇشتا تېگىشلىك تۆھپە قوشقان تىلشۇناس قۇددۇس ھاپىزمۇ ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىپ، ئۇيغۇر تىلى تەتقىقاتىدا مۇئەييەن تەسىرگە ئىگە ئىلمىي خادىم بولۇپ قالدى...

يۇقىرىدا كۆرسىتىلگەن مىساللار شۇنى ئىسپاتلايدۇكى، كىشىلەردە پەقەت قەتئىي ئىرادە، توغرا ئىشەنچ ۋە تىرىشچانلىق بولسىلا، ئالىي مەكتەپتە ئوقۇماي تۇرۇپمۇ جەمئىيەت ئۈچۈن ياخشى ئىشلارنى قىلغىلى بولىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىغا تەييارلىق قىلىۋاتقان ئوقۇغۇچىلارغا ۋە جەمئىيەتتىكى بىر قىسىم ياشلارغا شۇنى تەۋسىيە قىلىمەنكى، ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىدىن ئۆتەلمەسلىك ھەرگىز قورقۇنچلۇق ئىش ئەمەس ھەم بىر ئادەمنىڭ ئىستىقبالىغا تەسىر كۆرسىتىدىغان ئامىلمۇ ئەمەس، پەقەت بىزدە قەتئىي ئىرادە، توغرا ئىشەنچ بولسىلا جەمئىيەت بىزگە ئېھتىياجلىق، ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئارقىلىقمۇ جەمئىيەت ئۈچۈن نى - نى ئىشلارنى قىلغىلى بولىدۇ.

ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى مۇنبىرى

كوللېكتىپ ۋە خۇسۇسىي ئىگىلىك تىكى شىنخۇا كىتابخانىسى، كۇتۇپخانا، قىرائەتخانا، مەدەنىيەت پونكىتى، كىتاب يايمىسى ۋە ئۈن- سىن قويۇش، تارقىتىش ئورۇنلىرىنى تەكشۈرۈپ، خۇراپاتلىق، شەھۋانىلىق تەرغىب قىلىنغان 100 نەچچە پارچە كىتاب- ژۇرنال، 190 نەچچە قاپ ئۈن - سېن لېنتىسىنى يىغىۋالدى ھەمدە بىر قىسىم ئۈن- سېن قويۇش- تارقىتىش ئورۇنلىرىنى پېچەتلىدى. نەتىجىدە مەدەنىيەت بازارلىرىدا زور ياخشىلىنىش بارلىققا كېلىپ، مەدەنىيەت بازارلىرىنىڭ ساپلىق دەرىجىسى 98 % كە يەتتى.

ئومۇمىي خەلق ساغلاملىق پىلانى دېگەن نېمە؟

ئومۇمىي خەلق ساغلاملىق پىلانى گوۋۇيۈەننىڭ رەھبەرلىكىدە دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتى مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار بىلەن بىرلىكتە يولغا قويغان، ئومۇمىي خەلقنىڭ قاتنىشىشىغا تايىنىدىغان، سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش نىشانى ئۈچۈن يۈرۈشلەشتۈرۈلگەن ئىجتىمائىي سىستېما قۇرۇلۇشى بولۇپ، خەلقنى تۈرلۈك شەكىلدىكى تەنتەربىيە چېنىقىشىغا، ساغلاملىقىنى ئاشۇرۇشقا، ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە سەپەرۋەر قىلىدىغان ۋە تەشكىللەيدىغان، ئەسىر ھالقىغان ئاممىۋى تەنتەربىيىنىڭ تەرەققىيات ستراتېگىيىلىك پىلانى. ئۇنىڭ مەقسىتى بىر خىل ياخشى ئىجتىمائىي مۇھىت يارىتىپ، بەدەن چېنىقتۇرۇشنى قەدىرلەيدىغان، بەدەن چېنىقتۇرۇشقا قاتنىشىدىغان ئىجتىمائىي كەيپىياتنى شەكىللەندۈرۈپ، ئىلمىي، مەدەنىيەتلىك، ساغلام بولغان تۇرمۇش ئۇسۇلىنى بارلىققا كەلتۈرۈپ، تۇرمۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ، خەلقنىڭ ساغلاملىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، ئۇنىۋېرسال دۆلەت كۈچى سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ، سوتسىيالىستىك ماددىي مەدەنىيەت ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىن ئىبارەت.

تەنتەربىيە قامۇسى

ئايلانسا، بەزىلىرى بىر ئورۇندا دەسسەپ تۇرۇۋەردى، ئىدىيە، ئۇسۇل جەھەتتە ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلىۋاتقان ۋەزىيەتتىن ئارقىدا قېلىپ، «ئاپلا!» دەپ ئېڭىكىنى تۇتۇپ قېلىۋەردى.

بۇ «تالانت» جەھەتتىكى پەرقمۇ؟ ئۇنداق ئەمەس. دۇنيادا «تالانت» يوق ئەمەس، ئەمما «تالانت» پەرقى ناھايىتى كىچىك بولىدۇ. بۇنىڭدا ئاساسلىق بولغىنى يەنىلا ئىرادە جەھەتتىكى پەرق.

ياشلىرىمىزدا ئىرادىلا بولىدىكەن، ۋاقىتنىڭ قەدرىگە يېتىپ، بارلىقىنى كەسىپكە بېغىشلاپ، باشقىلار قىلغان ئىشلارنى قىلىپلا قالماي، باشقىلار قىلالمىغان ئىشلارنىمۇ قىلالايدۇ. كەلپىن ناھىيىسىدىكى قۇددۇس ھاپىز چەت- ياقا جايدا، يېتەكچى ئوقۇتقۇچى بولمىغان يەنىلا ئىرادىنىڭ بوش بولغانلىقى بىلەن مۇناسىۋەتلىك.

ياشلار شۇنى بىلىشى كېرەككى، ھازىر خىزمەت تەقسىماتى ئوخشاش بولمىسىمۇ، لېكىن ھەممىگە خىزمەت، ئۆگىنىش، پۇرسەت تەڭ. دەۋرىمىز، كەلگۈسى نىشانىمىز ياشلارنىڭ جاسارەتلىك، ئىرادىلىك بولۇشىنى، مىنۇت - سېكۇنتنى قولدىن بەرمەي ماھارەت يېتىلدۈرۈشىنى، پىشقەدەم ئەۋلادلار تەلەپ قىلماقتا.

گەپنىڭ قىسقىسى، كىمنىڭ «يۈزى يورۇق»، كىمنىڭ «يۈزى چورۇق» بولىدىغانلىقىغا تارىخ ھۆكۈم قىلىدۇ، قانداق يولنى تاللاش ياشلارنىڭ ئۆزىگە باغلىق. مەن سۆزۈمنىڭ ئاخىرىدا ياشلىرىمىز ئىرادىلىك بولسىكەن، دېگەن ئۈمىدىمنى ياشلىرىمىزغا سوۋغا قىلماقچىمەن.

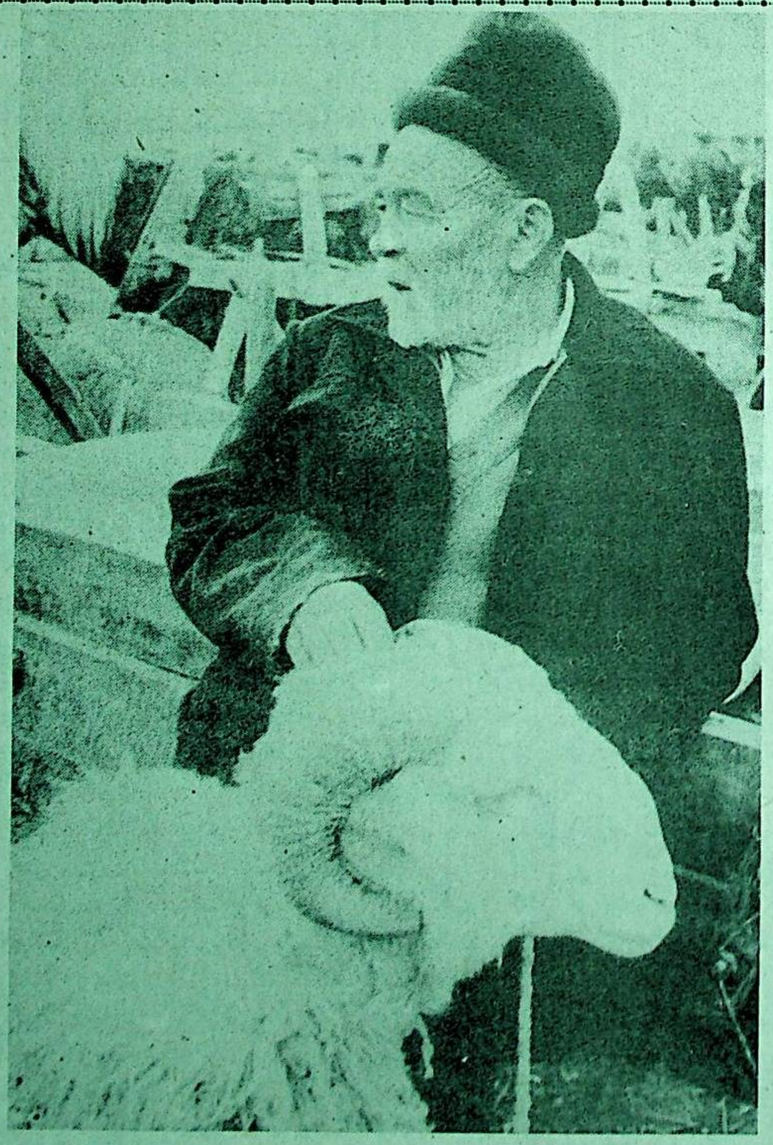

بازاردا

كامال جامال فوتوسى

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى يەنمۇ كۈچەيتىش ۋە ياخشىلاش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشى

(بېشى 1 - بەتتە)

ئۆز ئالدىغا خىزمەت ئىشلىشكە رەھبەرلىك قىلىشى، ئۇنى قوللىشى؛ پارتىيە تەشكىلاتىنىڭ قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، پارتىيە ياچېيكىلىرىنىڭ جەڭگىۋار قورغانلىق رولى ۋە پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئاۋانگارتلىق، نەمۇنىلىك رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشى لازىم.

3. دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى ۋە فاڭجېن، پرىنسىپلىرىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇش

يېڭى ۋەزىيەتتىكى كارخانا پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىدە ماركسىزم، لېنىنىزم، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسىنى، بولۇپمۇ دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەريىسىنى يېتەكچى قىلىپ، پارتىيەنىڭ «بىر مەركەز، ئىككى ئاساسىي نۇقتا» دىن ئىبارەت ئاساسىي لۇشىيەندە چېڭ تۇرۇپ، كارخانا ئىسلاھاتى ۋە ئىشلەپچىقىرىشنى باشقۇرۇشنى زىچ چۆرىدەپ، پارتىيە پارتىيىنى باشقۇرۇش، پارتىيىنى قاتتىق باشقۇرۇش فاڭجېندا چېڭ تۇرۇپ، پارتىيە قۇرۇلۇشىنى سىياسىي، ئىدىيە، تەشكىل ۋە ئىستىل جەھەتلەردىن ئومۇميۈزلۈك كۈچەيتىپ، پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ سىياسىي يادرولۇق رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، كارخانىلارنىڭ ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم.

كارخانا پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنىڭ نىشانى مۇنداق: (1) پارتىيەنىڭ لۇشىيەن، فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى قەتئىي ئىزچىل ئىجرا قىلدىغان، باشقۇرۇشقا ماھىر، باشقۇرۇشنى بىلدىغان، ئىنتىپاقلىشىپ-ھەمكارلىشىپ، پاك- ديانەتلىك، ئادىل بولۇپ، يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، ئىشچى-خىزمەتچىلەر ئاممىسىنىڭ ھىمايىسىگە ئېرىشىدىغان رەھبەرلىك بەنزىسى بولۇش. (2) كارخانا ئىسلاھاتى تەرەققىياتىدا قىيىنچىلىق ۋە خىيىم-خەتەرنىڭ سىنىقىغا بەرداشلىق بېرىپ، ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا ئاۋانگارتلىق، نەمۇنىلىك رول ئوينىيالايدىغان پارتىيە ئەزالىرى قوشۇنى بولۇش. (3) كارخانا ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىنىڭ تەلىپىگە ئويغۇن كېلىدىغان، ئىشلەپچىقىرىش - تىجارەت بىلەن زىچ بىرلەشتۇرۇلگەن، كارخانا پارتىيە تەشكىلاتىنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلالايدىغان خىزمەت مېخانىزمى بولۇش. (4) پارتىيە ئەزالىرىنى تەربىيەلەش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىدىغان، ئۆزىدە ساقلانغان زىددىيەت ۋە مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلىدىغان، ئۈيۈشۇشچانلىق ۋە جەڭگىۋارلىقنى ئۆزلۇكسىز كۈچەيتىدىغان خىزمەت تۈزۈمى بولۇش. پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە پارتىيە ئەزالىرىنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش، ئىككى تۈپ ئۆزگىرىشنى تېزلىتىش، «ئۇچىنى ئۆزگەرتىش، بىرنى كۈچەيتىش» تەدبىرىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئارقىلىق كارخانىلارنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى، بازاردا رىقابەتلىشىش ئىقتىدارىنى ئۆزلۇكسىز ئۆستۈرۈشنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم.

دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىدە تۆۋەندىكى فاڭجېن ۋە پرىنسىپلارنى قەتئىي ئىزچىللاشتۇرۇش، ئىجرا قىلىش لازىم:

1) «كارخانا پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ سىياسىي يادرولۇق رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش، زاۋۇت باشلىقى (دىرېكتور) مەسئۇل بولۇش تۈزۈمىدە چېڭ تۇرۇش ۋە ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئىشچىلار ئاساسىدىن، كارخانىنىڭ ئىسلاھاتى، تەرەققىياتى، مۇقىملىقىغا ئالاقىدار مۇھىم مەسىلىلەر توغرىسىدا پىكىر ۋە تەكلىپ بېرىدۇ. دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرىدىكىلەر ۋە رەھبىرىي خادىملار تەدبىر بىلەگىلەشكە قاتنىشىش ئىقتىدارى، سەۋىيىسىنى تېرىشىپ ئۆستۈرۈشى لازىم.

دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرى، ئاساسلىقى، ئىگىلىك باشقۇرۇش فاڭجېنى، تەرەققىيات پىلانى، يىللىق پىلان ۋە مۇھىم تېخنىكا ئۆزگەرتىش، تېخنىكا كىرگۈزۈش لايىھىسى؛ مالىيە خام چوتى، نەقچوتى، مۇلۇكنى قايتا تەشكىللەش ھەم كاپىتال ھەرىكىتىگە ئالاقىدار مۇھىم مەسىلىلەر؛ ئوتتۇرا قاتلامدىن يۇقىرى باشقۇرۇش خادىملىرىنى تاللاپ ئۆستۈرۈپ ئىشلىتىش، مۇكاپاتلاش، جازالاش؛ كارخانىنىڭ مۇھىم ئىسلاھات لايىھىسى ۋە مۇھىم باشقۇرۇش تۈزۈمىنى تۈزۈش، ئۆزگەرتىش؛ ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ جانجان مەنپەئىتىگە چېتىشلىق مۇھىم مەسىلىلەر قاتارلىق چوڭ-چوڭ مەسىلىلەردە تەدبىر بەلگىلەشكە قاتنىشىدۇ. شىركەت تۈزۈمىدىكى كارخانىلارنىڭ پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ چوڭ-چوڭ مەسىلىلەردە تەدبىر بەلگىلەشكە قاتنىشىشى، ئومۇمەن، شىركەت پايچىكلار كېڭىشى، مۇدىرىيەتنىڭ قاراپ چىقىشى ۋە قارار قىلىشىغا سۈنغان مەسىلىلەر دائىرىسىدە بولىدۇ.

جايلار كارخانا پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ تەدبىر بەلگىلەشكە قاتنىشىشىغا دائىر بەزى ئۇنۇملۇك چارىلەرنى تېپىپ چىقتى. بۇ چارىلەردە چېڭ تۇرۇش ۋە ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرۈش لازىم. (1) پارتىيە، مەمۇرىيەتنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرى تەدبىر بەلگىلەشكە دائىر مەسىلىلەرنى كېڭىشىپ بېكىتىش. (2) تەكشۈرۈپ تەنقىد قىلىش، پارتىيە ئەزالىرى، ئىشچى-خىزمەتچىلەر ۋە ئالاقىدار تەرەپلەرنىڭ پىكرىنى كەڭ دائىرىدە ئاڭلاش. (3) پىكىر، تەكلىپلەرنى پارتكوم يىغىنى ياكى پارتكومنىڭ كېڭەيتىلگەن يىغىندا كوللېكتىپ مۇزاكىرە قىلغاندىن كېيىن ئوتتۇرىغا قويۇش. (4) مۇھىم مەسىلىلەر توغرىسىدا تەدبىر بەلگىلەنگەندىن كېيىن، پارتىيە تەشكىلاتى پارتىيە ئەزالىرىنى سەپەرۋەر قىلىپ، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنى ئۇيۇشتۇرۇپ، يېتەكلەپ، تەدبىرلەرنىڭ يولغا قويۇلۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش.

زاۋۇت باشلىقى (دىرېكتور)، مۇدىرىيەت مۇھىم مەسىلىلەر توغرىسىدا تەدبىر بەلگىلەشتىن ئىلگىرى پارتكومنىڭ پىكرىنى ئاڭلىشى، پارتكومنىڭ پىكرىگە ھۆرمەت قىلىشى؛ مۇھىم تەدبىرلەرنىڭ ئىجراسىنى پارتكومغا دوكلات قىلىپ تۇرۇشى لازىم. پارتىيە تەشكىلاتى چوڭ-چوڭ مەسىلىلەر توغرىسىدىكى تەدبىرلەرنىڭ ئەمەلىيەتتىن ئايرىلغانلىقى، پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ فاڭجېن، سىياسەت، قانۇن، ئىنتىزاملىرىغا ئۇيغۇن كەلمەيدىغانلىقىنى بايقىغاندا ۋاقتىدا پىكىر بېرىشى؛ تۈزەتمىسە پارتىيە تەشكىلاتى ھۆكۈمەتنىڭ ئالاقىدار تارماقلىرىغا ئىنكاس قىلىشى ھەم يۇقىرى دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتىغا مەسئۇللۇق بىلەن دوكلات قىلىشى لازىم.

پارتىيە كادىر باشقۇرۇش پرىنسىپىغا ئاساسەن، كارخانا پارتىيە تەشكىلاتىنىڭ كارخانا كادىر باشقۇرۇش خىزمىتىدىكى ئاساسلىق مەسئۇلىيىتى مۇنداق: (1) كادىرلار قوشۇنىنى «تۆتلەشتۈرۈش» فاڭجېنى ۋە ھەم ئەخلاقلىق، ھەم قابىلىيەتلىك بولۇش پرىنسىپىتى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ياخشىلارنىلا ئىشقا قويۇشتا چېڭ تۇرۇش، زور كۈچ سەرپ قىلىپ، بۇ ئىشنى چېڭ، ياخشى تۈتۈش كېرەك. ئىدىيىۋى-سىياسىي قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىشنى مۇھىم نۇقتا قىلىپ، رەھبەرلىك بەنزىسىنىڭ ساپاسىنى ئومۇميۈزلۈك ئۆستۈرۈش كېرەك. زاۋۇت باشلىقى (دىرېكتور)، باش مۇدىر، پارتكوم شۇجىلىرى قەتئىي، تۇغرا غايە ۋە ئېتىقاد تۇرغۇزۇپ، پارتىيەنىڭ لۇشىيەن، فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى، دۆلەتنىڭ قانۇن-نىزاملىرىنى قەتئىي ئىجرا قىلىشى، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە دائىر بىر قەدەر مول زۆرۈر پەن-تېخنىكا بىلىملىرىگە، ئىش ئورنى مەسئۇلىيىتى تەلەپ قىلىدىغان باشقۇرۇش ئىقتىدارىغا ئىگە بولۇشى كېرەك؛ كارخانا باشقۇرۇشتا پارتىيە تەشكىلاتى ۋە ئىشچى-خىزمەتچىلەرگە قەتئىي تايىنىش، ئاممىۋى لۇشىەندە مېڭىشقا ماھىر بولۇشى، ھەرقايسى تەرەپنىڭ نازارىتىنى ئاڭلىق قوبۇل قىلىشى، بېرىلىپ ئىشلىشى، كەسپىنى قەدىرلىشى، باتۇرلۇق بىلەن تۆھپە قوشۇشى، پاك-دىيانەتلىك بولۇشى، جاپا-مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىشى، يول ئېچىپ ئىلگىرىلىشى، خىزمەتلەرنى پۇختا ئىشلىشى؛ كەمتەر، ئېھتىياتچان بولۇشى، تىرىشىپ ئۆگىنىشى، رەھبەرلىك بەنزىسىدىكىلەر بىلەن ھەمكارلىشىپ بىللە ئىشلەشكە ماھىر بولۇشى كېرەك. جايلار ۋە ئالاقىدار تارماقلار دەرھال كۈچ ئۈيۇشتۇرۇپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ رەھبەرلىك بەنزىلىرىنى بىر قېتىم ئومۇميۈزلۈك، ئەستايىدىل تەكشۈرۈپ چىقىشى كېرەك. يېقىنقى ئىككى يىلدا كۆپ زىيان تارتقان، ئىچكى قىسمىدا زىددىيەت گەۋدىلىك بولغان، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ پىكرى كۆپ بولغان، چوڭ، ئوتتۇرا كارخانىلارنىڭ رەھبەرلىك بەنزىلىرىنى تەكشۈرۈشنى نۇقتىلىق چېڭ تۇتۇش كېرەك. ئەھۋال ئېنىقلىغان ئاساستا تەڭشەش ياكى تەرتىپكە سېلىشنى چېڭ تۇتۇش، ياخشىلىرىنى تاللاپ ئىشلىتىش، ناچارلىرىنى شاللۇۋېتىشنى قەتئىي يولغا قويۇش كېرەك.

دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ رەھبەرلىك بەنزىسى قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىشتە، مۇھىمى، پارتكوم شۇجىسى، زاۋۇت باشلىقى (دىرېكتور) ۋە باش مۇدىرنى ياخشى تاللاپ، رەھبەرلىك بەنزىسىنىڭ ئومۇمىي قۇرۇلمىسىنى سەرخىللاشتۇرۇش لازىم. شىركەت تۈزۈمىنى يولغا قويغان كارخانىلاردا پارتكوم شۇجىلىقىنى، باش مۇدىرلىقىنى بىرلا ئادەم ئۇستىگە ئالسا بولىدۇ. بىرلا ئادەم ۋەزىپە ئۈتەيدىغان بولسا، شۇ كىشى ئۆزى ئۆتەيدىغان ئىككى ۋەزىپە تەلەپ قىلىدىغان شەرت ۋە ئىقتىدارنى ھازىرلىغان بولۇشى لازىم، شۇنىڭ بىلەن بىللە، پارتكومغا پارتىيە خىزمىتىنى تۇتىدىغان يەنە بىر مۇئاۋىن شۇجى سەپلەپ بېرىش لازىم. پارتكوم شۇجىسى بىلەن باش مۇدىر ئايرىم-ئايرىم قويۇلغان ئورۇنلاردا پارتىيىلىك باش مۇدىر پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى بولسا، پارتكومنىڭ شۇجىسى مۇئاۋىن باش مۇدىر بولسا بولىدۇ. خىزمەت ئېھتىياجىغا ۋە خادىملارنىڭ شەرتىگە ئاساسەن، پارتكوم ئەزالىرى قانۇن بويىچە مۇدىرىيەتكە، نازارەتچىلىك كومىتېتىغا ۋە دىرېكتور بەنزىسىگە كىرسە بولىدۇ؛ مۇدىرىيەت، نازارەتچىلىك كومىتېتى، دىرېكتور بەنزىسىدىكى پارتىيە ئەزالىرىدىن شەرت ھازىرلىغانلىرى ئالاقىدار بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن پارتكومغا كىرسە بولىدۇ. باش مۇدىر بىلەن باش دىرېكتور پرىنسىپ جەھەتتە ئايرىم-ئايرىم قويۇلىدۇ. زاۋۇت تۈزۈمىنى يولغا قويغان نازارەتچىلىك، قانۇن نازارەتچىلىكى، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ دېموكراتىك نازارەتچىلىكى، مالىيە-مەمۇرىي تەپتىش نازارەتچىلىكى ۋە جامائەت پىكرى نازارەتچىلىكى قاتارلىق ۋاستىلەردىن تولۇق پايدىلىنىپ، چوڭ-چوڭ مەسىلىلەردە، بولۇپمۇ مەبلەغ ئىشلىتىش، ئادەم ئىشلىتىشكە دائىر تەدبىر بەلگىلەش جەھەتتە ئۇلارغا بولغان نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىش كېرەك. مۇلۇك باشقۇرۇش مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى قاتتىق يولغا قويۇش، كارخانىلارنىڭ يىللىق مەمۇرىي مۇپەتتىشلىك ۋە زاۋۇت باشلىقى (دىرېكتور) ۋەزىپىسىدىن ئايرىلىدىغانلىكى مەمۇرىي تەپتىشلىك تۈزۈمى، كارخانىلاردىكى رەھبىرىي خادىملار كىرىمىنى مەلۇم قىلىش تۈزۈمى، كۈتۈۋېلىش خراجىتىنى ئىشچى-خىزمەتچىلەر قۇرۇلتىيىغا دوكلات قىلىش تۈزۈمى ۋە بۇ ئاساستە ئۇرۇق-توغقانلارنى خىزمەتكە ئورۇنلاشتۇرۇشتا ئۆزىنى چەتكە ئېلىش تۈزۈمىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرۈش كېرەك. ئىشچى-خىزمەتچىلەر قۇرۇلتىيى كارخانىلارنىڭ رەھبىرىي خادىملىرىنى دېموكراتىك ئاساستا باھالاش تۈزۈمىدە چېڭ تۇرۇشى ۋە ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرۈشى كېرەك. كارخانىلاردىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرى پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ قوش تەۋەدە تەشكىلىي تۇرمۇشقا قاتنىشىش، پاك - ئىنتىزامچان بولۇش، شەخسلەر چوڭ-چوڭ ئىشلارنى دوكلات قىلىش قاتارلىق تۈزۈملەرنىڭ ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈشىنى ياخشى تۇتۇپ، پارتىيە ئىچىدىكى نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىشى كېرەك.

دۆلەت كارخانىلىرىدىكى رەھبىرىي خادىملارنى رىغبەتلەندۈرۈش مېخانىزمىنى ئورنىتىش كېرەك. ئىزدىنىش ئارقىلىق، مۇنەۋۋەر رەھبىرىي خادىملارنى مۇكاپاتلاشقا دائىر بىر قەدەر قېلىپلاشقان تۈزۈم شەكىللەندۈرۈپ، ماددىي مۇكاپات بىلەن مەنىۋى مۇكاپاتنى بىرلەشتۈرۈش كېرەك. مۇنەۋۋەر رەھبىرىي خادىملارنى ئۈنۈمى ناچار، قىيىنچىلىقى بار كارخانىلارغا بېرىپ ئىشلەپ بېقىش تەتىجە يارىتىشقا ئىلھاملاندۇرۇش كېرەك.

6. دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ۋە ئىدىيىۋى - سىياسىي خىزمىتىنى ھەقىقىي كۈچەيتىش

غايىلىك، ئەخلاقلىق، مەدەنىيەتلىك، ئىنتىزامچان ئىشچى-خىزمەتچىلەر قوشۇنىنى يېتىشتۇرۇپ، كارخانىلارنىڭ ماددىي مەدەنىيەت ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈشنى نىشان قىلغان ھالدا كارخانىلاردا كۆچلۈك ئىدىيىۋى-سىياسىي خىزمەت-باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى ۋە ھەرىكەت مېخانىزمىنى پەيدىنپەي بەرپا قىلىش كېرەك. پارتكوم بىر تۇتاش رەھبەرلىك قىلىدىغان، پارتىيە بىلەن مەمۇرىيەت بىرلىكتە مەسئۇل بولىدىغان، پارتىيە، مەمۇرىيەت، ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى، ياشلار ئىتتىپاقى تەك تۇتىدىغان، بىرلىكتە باشقۇرىدىغان، كەسپىي، سىياسىي خىزمەت ئىشلىگۈچى خادىملارنى تايانچ قىلغان ئىگىلىك باشقۇرغۇچى خادىملار ۋە ئىشچى-خىزمەتچىلەر كارخانىنىڭ ئىدىيىۋى-سىياسىي خىزمىتىگە كەڭ دائىرىدە قاتنىشىدىغان جانلىق ۋەزىيەتنى شەكىللەندۈرۈش كېرەك.

دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىدىيىۋى-سىياسىي خىزمىتى ۋە مەنىۋى

جارى قىلدۇرۇش، زاۋۇت باشلىقى (دىرېكتور) مەسئۇل بولۇش تۈزۈمىدە چېك تۇرۇش ۋە ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىشتىن ئىبارەت يېتەكچى فاڭجېننى ئومۇمىيۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەملىيلەشتۈرۈش لازىم. بۇ فاڭجېن كۆپ يىللاردىن بۇيان جۇڭگوچە كارخانا رەھبەرلىك تۈزۈلمىسى ئۈستىدە ئىزدىنىش جەھەتتە توپلانغان ئەمەلىي تەجرىبىلەرنىڭ ئىلمىي يەكۈنى. بۇ ئۇچ جۈملە سۆز بىر -بىرىدىن ئايرىلمايدۇ، بىرى كەم بولسا بولمايدۇ. دۆلەت كارخانىلىرى زاۋۇت تۈزۈمىدىن شىركەت تۈزۈمىگە ئۆزگەرتىلگەندىن كېيىن، كارخانا پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ سىياسىي يادرولۇق رولىنى داۋاملىق تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىپ، پايپېكلار كېڭىشى، مۇدىرىيەت، نازارەتچىلىك جەمئىيىتى، دىرېكتورلارنىڭ قانۇن بويىچە ھوقۇق يۈرگۈزۈشىگە كاپالەتلىك قىلىپ ۋە ئۇنى قوللاپ، كارخانا رەھبەرلىك تۈزۈمىنى پەيدىنپەي مۇكەممەللەشتۈرۈش لازىم. 2) دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتى ئۈچۈن خىزمەت قىلىشتا چېك تۇرۇش لازىم. دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ پارتىيە خىزمىتىنى ئىشلەپچىقىرىش ۋە تىجارەتنىڭ پۈتۈن جەريانىغا سىڭدۈرۈپ، كارخانا ئىسلاھاتى، ئىگىلىك باشقۇرۇش مېخانىزمىنى ئۆزگەرتىش، ئىلمىي باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، تېخنىكا تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش، دۆلەت مۈلكىنىڭ قىممىتىنى ساقلاش ۋە ئاشۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلىشنى دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرى خىزمىتىنىڭ ئاساسىي نۇقتىسى ۋە مەۋقەسى قىلىش، پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنىڭ نەتىجىسى ۋە پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ جەڭگىۋارلىقىنى سىنايدىغان ئاساسىي ئۆلچەم قىلىش لازىم. 3) پارتىيىنىڭ كادىر باشقۇرۇش پرىنسىپىدا چېك تۇرۇش لازىم. پارتىيە كادىر باشقۇرۇش پرىنسىپى بىلەن باشقۇرۇش ئۇسۇلىنى ياخشىلاشنى بىرلەشتۈرۈش، زاۋۇت باشلىقى (دىرېكتور) ۋە مۇدىرىيەتنىڭ قانۇن بويىچە ئادەم ئىشلىتىش ھوقۇقىغا كاپالەتلىك قىلىش بىلەن بىرلەشتۈرۈشتە چېك تۇرۇپ، كارخانىلارنىڭ كادىرلار تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، زامانىۋى كارخانا تۈزۈمى تالاھىدىلىكىگە ماس كېلىدىغان بىر يۈرۈش كادىر باشقۇرۇش تۈزۈمىنى پەيدىنپەي ئورنىتىش لازىم. 4) ۋاربسلىق قىلىش بىلەن بىگىلىق يارىتىشنى بىرلەشتۈرۈشتە چېك تۇرۇش لازىم. كارخانا پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىدە ئىدىيىنى يەنمۇ ئازاد قىلىپ، ئەمەلىي ئەھۋالنى ئاساس قىلىپ، ئۇنۇملۈك بولغان ئەنئەنىۋى ياخشى چارىلەردە چېك تۇرۇپ ۋە ئۇنى جارى قىلدۇرۇپ، بىگى پائالىيەت شەكلى ۋە خىزمەت ئۇسۇلىنى پائال يارىتىش لازىم.

4. دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ چوڭ-چوڭ مەسىلىلەردە تەدبىر بەلگىلەشكە قاتنىشىشىنىڭ مەزمۇنى، يولى ۋە ئۇسۇللىرىنى ئايدىڭلاشتۇرۇش

دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ كارخانىدىكى مۇھىم مەسىلىلەر توغرىسىدا تەدبىر بەلگىلەشكە قاتنىشىشى -سىياسىي يادرولۇق رولىنى جارى قىلدۇرۇشنىڭ مۇھىم مەسئۇلىيىتى ۋە تۆپ يولى. بۇنداق قىلىشتىن مەقسەت پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ فاڭجېن، سىياسەتلىرىنىڭ كارخانىدا توغرا ئىزچىللاشتۇرۇلۇشى، ئىجرا قىلىنىشىنى نازارەت قىلىشقا كاپالەتلىك قىلىش، زاۋۇت باشلىقى (دىرېكتور)، مۇدىرىيەتنىڭ دېموكراتىك تەدبىر بەلگىلەش، ئىلمىي تەدبىر بەلگىلەشنى ۋە ئۇلارنى يولغا قويۇشنى قوللاپ، ئۇنىڭغا يارىدەم بېرىپ، سەۋەنلىكلەردىن ساقلىنىش، سەۋەنلىكلەرنى ئازايتىشتىن ئىبارەت. دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ مۇھىم مەسىلىلەر توغرىسىدا تەدبىر بەلگىلەشكە قاتنىشىشى بىر خىل تەشكىلىي ھەرىكەت. ئۇلار پارتىيىنىڭ لۇشەن، فاڭجېن، سىياسەتلىرىگە فاڭجېنىڭ ۋە ھەم ئەخلاقلىق، ھەم قابىلىيەتلىك بولۇش پرىنسىپىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ياخشىلارنىلا ئىشقا قويۇشتا چېك تۇرۇش، بىقىنلارنىلا ئىشقا قويۇشقا قارشى تۇرۇش. (2) ئوتتۇرا قاتلامدىن يۇقىرى باشقۇرۇش خادىملىرىنى كۆرسىتىش، زاۋۇت باشلىقى (دىرېكتور) ياكى مۇدىرىيەت كۆرسەتكەن ۋە ۋەزىپىگە تەينىلىمەكچى، ۋەزىپىسىدىن قالدۇرماقچى (ۋەزىپىگە تەكلىپ قىلماقچى ياكى تەكلىپنى بىكار قىلماقچى) بولغان باشقۇرۇش خادىملىرىنى تەكشۈرۈپ، بۇ ھەقتە پىكىر، تەكلىپ بېرىش. (3) كارخانىدىكى ھەر دەرىجىلىك خادىملارنى تەربىيىلەش، يېتىشتۈرۈش، تەكشۈرۈش، نازارەتچىلىك قىلىش مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئېلىش. (4) يۇقىرىنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرىگە ئاساسەن، كارخانىنىڭ كادىرلار تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى پائال ئىلگىرى سۈرۈش، كارخانىنىڭ ئوتتۇرا قاتلام باشقۇرۇش خادىملىرىنى ۋەزىپىگە تەينىلەش، ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇشتا ئالدى بىلەن تەشكىلات، كادىرلار تارماقلىرىنىڭ تەكشۈرۈشىدىن ئۆتكۈزۈش، كارخانا پارتىيە، مەمۇرىيەت رەھبەرلىك كوللېكتىپى مۇزاكىرە قىلغاندىن كېيىن، زاۋۇت باشلىقى (دىرېكتور) قانۇن بويىچە ۋەزىپىگە تەينىلەش، ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇش (تەكلىپ قىلىش ياكى تەكلىپنى بىكار قىلىش). كوللېكتىپ مۇزاكىرە قىلىشتا، پارتكوم يىغىنى، پارتكومنىڭ كېڭەيتىلگەن يىغىنى ياكى پارتىيە، مەمۇرىيەتنىڭ بىرلەشمە يىغىنى ئېچىش شەكلىنى قوللىنىشقا بولىدۇ. تەكشۈرۈلمىگەنلەرنى يىغىندا مۇزاكىرە قىلىشقا بولمايدۇ؛ كۆپ ساندىكىلەر قوشۇلمىغانلىرىنى ۋەزىپىگە تەينىلەش ياكى ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇش توغرىسىدا قارار چىقىرىشنى ۋاقتىنچە كېچىكتۈرۈش كېرەك.

دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ چوڭ-چوڭ مەسىلىلەردە تەدبىر بەلگىلەشكە قاتنىشىشىغا دائىر زۆرۈر تۈرلۈم ئورنىتىش ۋە ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرۈش لازىم. بەزى جايلار، كارخانىلار بولغا قويۇۋاتقان زاۋۇت باشلىقى (دىرېكتور) پارتىيە تەشكىلاتلىرىغا خىزمىتىنى ئاساسەن پارتكومغا كىرسە بولىدۇ. باش مۇدىر بىلەن باش دىرېكتور پرىنسىپ جەھەتتە ئايرىم-ئايرىم قويۇلىدۇ. زاۋۇت تۈزۈمىنى يولغا قويغان ئوتتۇرا، كىچىك دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە، مەمۇرىيەت رەھبەرلىرىنى ۋەزىپىگە تەينىلەش شەكلى جەھەتتە شۇ ئورۇننىڭ ئەمەلىي ئەھۋالى ۋە شەخسلەرنىڭ شەرتسىگە ئاساسەن، ئايرىم-ئايرىم تەسىس قىلىشقا، مۇۋاپىق كەلسە ئايرىم تەينىلەشكە، قوشۇمچە ۋەزىپە يۈكلەشكە مۇۋاپىق كەلسە قوشۇمچە ۋەزىپە يۈكلەشكە بولىدۇ، ھەممىنى بىر تاياقتا ھەيدىمەسلىك» لازىم.

دۆلەت كارخانىلىرىدىكى رەھبىرىي خادىملارنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش چارىسىنى چېك تۇتۇپ تەنقىد قىلىش، ياخشىلاش، كارخانىلارنىڭ كادىرلار تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى تېزلىتىش كېرەك. كارخانىلاردىكى رەھبىرىي خادىملارنى باشقۇرۇشتا سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى بەرپا قىلىش تەلىپىگە ئۈيغۇنلىشىش كېرەك. پائال ئىزدىنىش، تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەش ئاساسىدا، كارخانىلاردىكى رەھبىرىي خادىملارنى باشقۇرۇش دائىرىسىنى مۇۋاپىق بېكىتىش، كارخانىلارنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئۈيغۇن كېلىدىغان كونكرېت چارە-ئۇسۇللارنى تۈزۈپ چىقىش، باشقۇرۇشنى ھەقلىي چىڭىتىش كېرەك. كارخانا رەھبەرلىرىنى كۆرسىتىش، تەكشۈرۈش، ۋەزىپىگە تەينىلەش، ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇشتا زۆرۈر تۈزۈملەرنى، خىزمەت تەرتىپىنى ئورنىتىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش، ئەستايىدىل ئەملىيلەشتۈرۈش، ئادەم ئىشلىتىشتىكى ناتوغرا ئىستىللارنىڭ قەتئىي ئالدىنى ئېلىش ھەم ئۇنى تۈزىتىش كېرەك. دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ رەھبەرلىرىنى تاللاپ ئۆستۈرۈشتە دېموكراتىيىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش، ئاممىۋى لۇشىيەندە مېڭىش كېرەك. بازار ئارقىلىق كارخانىلاردىكى ئىگىلىك باشقۇرغۇچىلارنى تەقسىملەشنىڭ ئۇنۇملۈك يوللىرى ئۇستىدە پائال ئىزدىنىش، كارخانىلاردىكى ئىگىلىك باشقۇرغۇچىلارنىڭ كەسپىلىشىش ئىسلاھاتى سىنىقى خىزمىتىنى پائال، پۈختا ئىلگىرى سۈرۈش، رىقابەت مېخانىزمىنى كىرگۈزۈش، زاپاس خادىملارنى تاللاپ ئۆستۈرۈش، يېتىشتۈرۈش تۈزۈمىنى چېك تۇتۇپ بەرپا قىلىش كېرەك.

دۆلەت كارخانىلىرى رەھبەرلىك بەنزىسىنىڭ ئەزالىرىنى سىياسىي، كەسپىي جەھەتتە تەربىيىلەشنى ھەقلىي كۈچەيتىش كېرەك. «ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى تەشكىلات بۆلۈمى، دۆلەت ئىقتىساد-سودا كومىتېتىنىڭ 9-بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە پۈتۈن مەملىكەتتىكى كارخانا باشقۇرۇش خادىملىرىنى تەربىيىلەش پروگراممىسىنى تارقىتىش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشى»دىكى تەلەپكە ئاساسەن، دەرىجىمۇدەرىجە مەسئۇل بولۇپ، ئۇچ يىلچە ۋاقىت سەرپ قىلىپ چوڭ، ئوتتۇرا دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ رەھبىرىي خادىملىرىنى سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش جەھەتتە بىر قېتىم ئومۇمىيۈزلۈك تەربىيىلەش كېرەك. تەربىيىلەشتە دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ۋە سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە دائىر مەزمۇنلارنى گەۋدىلەندۇرۇش، تەربىيىلەش ئارقىلىق كارخانا رەھبەرلىرىنىڭ پارتىيەۋىلىك قارىشى، ئاممىۋى قاراش، قانۇن-تۈزۈم قارىشىنى كۈچەيتىش، ئۇلاردا توغرا دۇنيا قاراش، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى، قىممەت قارىشى تۇرغۇزۇش، ئۇلارنىڭ بازار رىقابىتىگە قاتنىشىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش كېرەك.

دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ رەھبىرىي خادىملىرىغا بولغان نازارەتچىلىكنى ھەقلىي كۈچەيتىش كېرەك. پارتىيە ئىچىدىكى ئاساسەن پارتكومغا كىرسە بولىدۇ. باش مۇدىر بىلەن باش دىرېكتور پرىنسىپ جەھەتتە ئايرىم-ئايرىم قويۇلىدۇ. زاۋۇت تۈزۈمىنى يولغا قويغان ئوتتۇرا، كىچىك دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە، مەمۇرىيەت رەھبەرلىرىنى ۋەزىپىگە تەينىلەش شۇ ئورۇننىڭ ئەمەلىي ئەھۋالى ۋە شەخسلەرنىڭ شەرتسىگە ئاساسەن، ئايرىم-ئايرىم تەسىس قىلىشقا، مۇۋاپىق كەلسە ئايرىم تەينىلەشكە، قوشۇمچە ۋەزىپە يۈكلەشكە مۇۋاپىق كەلسە قوشۇمچە ۋەزىپە يۈكلەشكە بولىدۇ، ھەممىنى بىر تاياقتا ھەيدىمەسلىك» لازىم.

دۆلەت كارخانىلىرىدىكى رەھبىرىي خادىملارنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش چارىسىنى چېك تۇتۇپ تەنقىد قىلىش، ياخشىلاش، كارخانىلارنىڭ كادىرلار تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى تېزلىتىش كېرەك. كارخانىلاردىكى رەھبىرىي خادىملارنى باشقۇرۇشتا سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى بەرپا قىلىش تەلىپىگە ئۈيغۇنلىشىش كېرەك. پائال ئىزدىنىش، تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەش ئاساسىدا، كارخانىلاردىكى رەھبىرىي خادىملارنى باشقۇرۇش دائىرىسىنى مۇۋاپىق بېكىتىش، كارخانىلارنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئۈيغۇن كېلىدىغان كونكرېت چارە-ئۇسۇللارنى تۈزۈپ چىقىش، باشقۇرۇشنى ھەقلىي چىڭىتىش كېرەك. كارخانا رەھبەرلىرىنى كۆرسىتىش، تەكشۈرۈش، ۋەزىپىگە تەينىلەش، ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇشتا زۆرۈر تۈزۈملەرنى، خىزمەت تەرتىپىنى ئورنىتىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش، ئەستايىدىل ئەملىيلەشتۈرۈش، ئادەم ئىشلىتىشتىكى ناتوغرا ئىستىللارنىڭ قەتئىي ئالدىنى ئېلىش ھەم ئۇنى تۈزىتىش كېرەك. دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ رەھبەرلىرىنى تاللاپ ئۆستۈرۈشتە دېموكراتىيىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش، ئاممىۋى لۇشىيەندە مېڭىش كېرەك. بازار ئارقىلىق كارخانىلاردىكى ئىگىلىك باشقۇرغۇچىلارنى تەقسىملەشنىڭ ئۇنۇملۈك يوللىرى ئۇستىدە پائال ئىزدىنىش، كارخانىلاردىكى ئىگىلىك باشقۇرغۇچىلارنىڭ كەسپىلىشىش ئىسلاھاتى سىنىقى خىزمىتىنى پائال، پۈختا ئىلگىرى سۈرۈش، رىقابەت مېخانىزمىنى كىرگۈزۈش، زاپاس خادىملارنى تاللاپ ئۆستۈرۈش، يېتىشتۈرۈش تۈزۈمىنى چېك تۇتۇپ بەرپا قىلىش كېرەك.

دۆلەت كارخانىلىرى رەھبەرلىك بەنزىسىنىڭ ئەزالىرىنى سىياسىي، كەسپىي جەھەتتە تەربىيىلەشنى ھەقلىي كۈچەيتىش كېرەك. «ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى تەشكىلات بۆلۈمى، دۆلەت ئىقتىساد-سودا كومىتېتىنىڭ 9-بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە پۈتۈن مەملىكەتتىكى كارخانا باشقۇرۇش خادىملىرىنى تەربىيىلەش پروگراممىسىنى تارقىتىش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشى»دىكى تەلەپكە ئاساسەن، دەرىجىمۇدەرىجە مەسئۇل بولۇپ، ئۇچ يىلچە ۋاقىت سەرپ قىلىپ چوڭ، ئوتتۇرا دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ رەھبىرىي خادىملىرىنى سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش جەھەتتە بىر قېتىم ئومۇمىيۈزلۈك تەربىيىلەش كېرەك. تەربىيىلەشتە دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ۋە سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە دائىر مەزمۇنلارنى گەۋدىلەندۇرۇش، تەربىيىلەش ئارقىلىق كارخانا رەھبەرلىرىنىڭ پارتىيەۋىلىك قارىشى، ئاممىۋى قاراش، قانۇن-تۈزۈم قارىشىنى كۈچەيتىش، ئۇلاردا توغرا دۇنيا قاراش، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى، قىممەت قارىشى تۇرغۇزۇش، ئۇلارنىڭ بازار رىقابىتىگە قاتنىشىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش كېرەك.

دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ رەھبىرىي خادىملىرىغا بولغان نازارەتچىلىكنى ھەقلىي كۈچەيتىش كېرەك. پارتىيە ئىچىدىكى جانلىق ۋەزىپىتنى شەكىللەندۇرۇش كېرەك.

دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىدىيىۋى-سىياسىي خىزمىتى ۋە مەنئىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا بولغان رەھبەرلىكنى ھەقلىي كۈچەيتىش كېرەك. كارخانىلاردىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرى كارخانا ئىسلاھاتى، ئىشلەپچىقىرىش تىجارەت ئەمەلىيىتىگە ئاساسەن، ئىدىيىۋى-سىياسىي خىزمەت ئومۇمىي پىلانى، يىللىق پىلان ھەم مۇھىم تۈزۈملەرنى تۈزۈپ چىقىشى، يولغا قويۇشى، كارخانىلارنىڭ ئىدىيىۋى-سىياسىي خىزمەتچىلىرى، مەنئىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى زور مەسىلىلەرنى مۇزاكىرە قىلىپ بەلگىلىشى؛ ئىگىلىك باشقۇرغۇچى كادىرلار قوشۇنىنىڭ ئىدىيە، ئىستىل قۇرۇلۇشىغا مەسئۇل بولۇشى؛ پارتىيە ئەزالىرىنى ئۈيۈشتۇرۇپ ۋە سەپەرۋەر قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاۋانگاردلىق، نەمۇنىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇشى، ئاممىۋى خىزمەتنى ياخشى ئىشلىشى، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنى تۈرلۈك ۋەزىپىلەرنى ئورۇنداشقا سەپەرۋەر قىلىشى؛ ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ئىدىيىۋى ھالىتىنى ئىگىلەپ، ئۇلارغا نىشانلىق ئىدىيىۋى-سىياسىي تەربىيە بېرىشى، ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى، كومموئىستىك ياشلار ئىتتىپاقى تەشكىلاتلىرىنىڭ ئۆز ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن ئىدىيىۋى - سىياسىي خىزمەتنى ياخشى ئىشلىشىگە يېتەكچىلىك قىلىشى كېرەك. بولۇپمۇ زىيان تارتقان كارخانىلار، قىيىنچىلىقى بار كارخانىلار، ۋەيران بولغان كارخانىلارنىڭ ئىدىيىۋى-سىياسىي خىزمىتىنى كۈچەيتىش، قىيىنچىلىقى بار ئىشچى-خىزمەتچىلەر ۋە دەم ئېلىشقا، پېنسىيگە چىققان ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ئەملىي مەسىلىلىرىگە تەشەببۇسكارلىق بىلەن كۆڭۈل بۆلۈش، ئۇلارنى ھەل قىلىشقا يارىدەم بېرىش كېرەك.

كارخانىلارنىڭ رەھبىرىي خادىملىرىنى، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنى ماركسىزم - لېنىنىزم، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسى، بولۇپمۇ دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى بىلەن قوراللاندۇرۇشتا چېك تۇرۇش كېرەك. ئەملىيەتكە بىرلەشتۈرۈپ ئىشچى-خىزمەتچىلەرگە ۋەتەنپەرۋەرلىك، سوتسىيالىزم ۋە كوللېكتىۋىزم تەربىيىسى، سوتسىيالىستىك دېموكراتىيە، قانۇن-تۈزۈم تەربىيىسى، خەلق ئۇچۇن خىزمەت قىلىشنى يادرو قىلغان ئىدىيە، ئەخلاق تەربىيىسى بېرىش كېرەك. ئىشچى-خىزمەتچىلەرگە ئىشچىلار سىنىپىنىڭ خوجايىنلىق روھىنى جارى قىلدۇرۇش، ئىش ئورنىنى سۆيۈش، كەسپىنى قەدىرلەش، جاپا-مۇشەققەتكە چىداپ ئىگىلىك يارىتىش، كەسىپ ئەخلاقىغا ئەمەل قىلىش توغرىسىدا تەربىيە بېرىش كېرەك. دۆلەتنى تىرىشچانلىق، ئىقتىسادچىللىق بىلەن گۈللەندۇرۇش، ھەممە ئىشتا تىرىشچان، ئىقتىسادچىل بولۇشتا چېك تۇرۇش، باشقىلارنى ھۆرمەت قىلىش، باشقىلارنى چۈشىنىش، باشقىلارغا كۆڭۈل بۆلۈش، ئىجتىمائىي ئەخلاققا ئاڭلىق رىئايە قىلىش، دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە شەخسىي مەنپەئىتىنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىشنى تەشەببۇس قىلىش كېرەك. ئىشچى-خىزمەتچىلەرگە سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى بەرپا قىلىش توغرىسىدا تەربىيە بېرىش، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ رىقابەت ئېڭى ۋە ئىسلاھات ئېڭىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئىلغار ئىشلەپچىقىرىش تەجرىبىلىرىنى ئۆگىنىش ھەرىكىتىنى چوڭقۇر ئېلىپ بېرىش، پارتىيىنىڭ ئىدىيىۋى-سىياسىي خىزمىتىنى ئىلغار ئىشلەپچىقىرىش تەجرىبىلىرىنى ئۆگىنىش ھەرىكىتى بىلەن ئۇيۇشتۇرۇپ، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش ئارقىلىق ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش كېرەك.

(ئاخىرى 6 - بەتتە)

يولداشقى دېڭە شىياۋپىڭ مەڭگۈ ھايات

ليۈبەيۈي

مەن دېرىزە ئالدىدا ئۇن - تىنسىز تۇرۇپ تېنىمنى مەيدانغا قارىدىم. يېرىم چۈشۈرۈلگەن بايراق سوغۇق شامالدا لەپىلدەيتتى.

قايغۇلۇق ماتەم مۇزىكىسى ئەتراپتا ئەكس سادا قايتۇرغان چاغدا كۆز يېشىم مەڭزىمنى بويلاپ ئېقىۋاتاتتى.

كىشىلىك دۇنيادا نى - نى قايغۇ - ھەسرەت بولىدۇ. لېكىن ئۇ 1 مىليارد 200 مىليون خەلقنىڭ يولداش دېڭ شياۋپىڭغا بولغان قايغۇسىنى بېسىپ چۈشەلەمتى! سىزنىڭ روھىڭىز بىزدىن يىراقلاپ كەتكىنى يوق، بەلكى جۇڭگوچە سوتسىيالىزمنىڭ بارلىق ئۇلۇغۋار قۇرۇلۇشلىرىدا قەد كۆتۈرۈپ تۇرماقتا. سىز ئارىمىزدىن كەتكەن بىلەن سىزنىڭ قەيسەر خىسلىتىڭىز، ئۇلۇغ تەسەۋۋۇر رېڭىز يەنىلا داۋاملاشتۇرۇلماقتا، ئىشلىرىمىزنىڭ ئۇزلۇكسىز ئالغا ئىلگىرىلىشىگە تۈرتكە بولماقتا. مەن 1 مىليارد 200 مىليون ئادەمنىڭ بىرى، يېشىم 80 دىن ھالقىغان بولسىمۇ، سىزدەك ئۇلۇغ قەھرىمانىنىڭ روھى ئالدىدا ئاخىرقى تىنىقىم قالغىچە جەڭنى توختاتماسلىققا قەسەم بېرىمەن.

مەن يولداش دېڭ شياۋپىڭنى تۇنجى قېتىم تەيخاگشەندە كۆرگەنىدىم. مەن باش قوماندانلىق شتابى ئۇرۇنلاشقان جاي - ۋاگجياگۇدىن ئاق ئاتنى يېتىلەپ، تىك قىيالىق جىلغىدا ئىككى كۈن مېڭىپ 129- دېۋىزىيە شتابىغا كەلدىم، دېۋىزىيە كوماندىرى لىۋبوچىڭنى زىيارەت قىلدىم. يولداش دېڭ شياۋپىڭ بىلەن بىرلا قېتىم يۈز كۆرۈشكەن بولساممۇ، ئۇ مەندە ئىنتايىن چوڭقۇر تەسىرات قالدۇردى، ئۇ پاكار لېكىن تېمەن، سالاپەتلىك ئادەم ئىدى. 2- قېتىم مەن رەئىس ماۋزېدۇڭنىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە ئامېرىكا دېڭىز ئارمىيىسىنىڭ كوماندىرى كارسۇنغا ھەمراھ بولۇپ شىمالىي جۇڭگو دۇشمەن ئارقا سېپىدىكى پارتىزانلىق رايونىدىن ئۆتۈپ، خېبېي ئۆلكىسىنىڭ نەنگۇڭ جەزىملەشتۇرۇپ. مەن بەكمۇ ئوڭايسىز ئەھۋالغا چۈشۈپ قېلىپ «تېلېگراف خەۋىرى خاتا بېرىلىپ قالغاندۇ بەلكىم، مەن ئامېرىكىلىقلارنىڭ ئۆزۈم بىلەن كۆرگەن جۇڭگولۇقلار قىرغىن قىلىنغان ۋە ئايىغا- ئاستى قىلىنغان ئەھۋالغا غەزەللىك قول تىقىدىغانلىقىغا ئىشەنمەيمەن» دېدىم. كېيىن كارسۇن ئامېرىكىنىڭ نۇرغۇن كىچىكسىز تۆمۈرلەرنى ياپونىيىگە سېتىپ بەرگەنلىكىنى، ياپونىيىنىڭ ئۇنىڭدىن پولات تاۋلاپ قورال - ياراغ ياسىغانلىقىنى ئېنىقلاپ چىققان. جۇڭگو خەلقىنىڭ قېنى بىلەن بويالغان كىچىكسىز پولات - تۆمۈر كارسۇننىڭ يۈرىكىنى راستچىل، سەممىي كارسۇن قانداقمۇ دۆلتىنى ئاقلىيالسۇن..

ئاشۇ قېتىمقى پارتىزانلار رايونلىرىنى زىيارەت قىلىش جەريانىدا رەھبەرلەر پارتىزانلىق ئۇرۇشىنى قانداق تەرەققىي قىلدۇرغانلىقى، تايانچ بازىلارنى قانداق تەرەققىي قىلدۇرغانلىقى ئۈستىدە توختالدى. 5 - قېتىمدىن كېيىنكى زور ئوگۇشسىزلىقلار، ئېغىز - پەسىللىكلەر، ئاجايىپ- غارايىپ ئىشلار ھېنى بەك ھاياجانلاندۇردى ۋە ئەپسۇسلاندۇردى. مەن كەسكىن تارىخىي بۇرۇلۇش ھاسىل قىلىنىپ، ئىسلاھات،ئېچىۋېتىشنىڭ داغدام يولىنىڭ بارغانسېرى كېڭەيگەنلىكىنى چوڭقۇر ھېس قىلدىم.دېڭ شياۋپىڭنىڭ «ئۈچ قەدەم بويىچە مېڭىش» تىن ئىبارەت ستراتېگىيىلىك تەسەۋۋۇرى ۋە «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش»تىن ئىبارەت ئۈزگىچە تەسەۋۋۇرىدا ماركسىزملىق ھەقىقەت بىلەن رېئال ئېنىقلاپ ئەمەلىيىتىنىڭ بىرلەشتۈرۈلگەنلىكىنىڭ پارلاق نۇرى چاقناپ تۇرىدۇ ھەمدە بۈگۈنگا يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ يۈكسەك پەزىلىتى، ئۈزۈنگە خاس ئىندۇۋىدۇئاللىقى بىرلەشتۈرۈلۈپ، ئاددىي - ساددىلىق ۋە يۈكسەكلىك نۇرلاندۇرۇلغان.

ھازىر 21 - ئەسىر پېتىپ كەلمىدى. لېكىن يولداش دېڭ شياۋپىڭ يېڭى ئەسىرنىڭ دەرۋازىسىنى ئېچىپ بەردى، سىگنالىنى چېلىپ بەردى.

يېقىندا مەن دوختۇرخانىدا يېتىپ تېلېۋىزوردىن «دېڭ شياۋپىڭ» ناملىق تېلېۋىزىيە فىلمىنى كۆردۈم. فىلىم تولىمۇ جەلپ قىلارلىق ئىشلىنىپتۇ. مەن بۇ فىلىمدىن نېمىنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم ئىكەنلىكىدىن ئىبارەت ئۇلۇغ ھەققانىيەتنى ئوبرازلىق ھالدا چۈشىنىپ يەتتىم ۋە ناھايىتى ھاياجانلاندىم. مەن بۇ فىلىمنى دوختۇرخانىدىكى تېلېۋىزوردا كۆردۈم. دوختۇرخانىدىكى چىقىپلا تېلېۋىزىيە ئىستانسىغا ئادەم ئەۋەتىپ، فىلمنىڭ سىنئالغۇ لېنتىسىنى سېتىۋېلىپ، كۈندە بىر قىسمىدىن كۆرۈپ گويا ھەجمى چوڭ بىر كىتابنى كۆرگەندەك بولدۇم.ئالدىنقى بىر نەچچە قىسىملىرى ھەققەتەن قالتىس ئىشلىنىپتۇ. 5 - قىسمىدىن كېيىنكى زور ئوگۇشسىزلىقلار، ئېغىز - پەسىللىكلەر، ئاجايىپ- غارايىپ ئىشلار ھېنى بەك ھاياجانلاندۇردى ۋە ئەپسۇسلاندۇردى. مەن كەسكىن تارىخىي بۇرۇلۇش ھاسىل قىلىنىپ، ئىسلاھات،ئېچىۋېتىشنىڭ داغدام يولىنىڭ بارغانسېرى كېڭەيگەنلىكىنى چوڭقۇر ھېس قىلدىم.دېڭ شياۋپىڭنىڭ «ئۈچ قەدەم بويىچە مېڭىش» تىن ئىبارەت ستراتېگىيىلىك تەسەۋۋۇرى ۋە «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش»تىن ئىبارەت ئۈزگىچە تەسەۋۋۇرىدا ماركسىزملىق ھەقىقەت بىلەن رېئال ئېنىقلاپ ئەمەلىيىتىنىڭ بىرلەشتۈرۈلگەنلىكىنىڭ پارلاق نۇرى چاقناپ تۇرىدۇ ھەمدە بۈگۈنگا يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ يۈكسەك پەزىلىتى، ئۈزۈنگە خاس ئىندۇۋىدۇئاللىقى بىرلەشتۈرۈلۈپ، ئاددىي - ساددىلىق ۋە يۈكسەكلىك نۇرلاندۇرۇلغان.

ھازىر 21 - ئەسىر پېتىپ كەلمىدى. لېكىن يولداش دېڭ شياۋپىڭ يېڭى ئەسىرنىڭ دەرۋازىسىنى ئېچىپ بەردى، سىگنالىنى چېلىپ بەردى.

يېقىندا مەن دوختۇرخانىدا يېتىپ تېلېۋىزوردىن «دېڭ شياۋپىڭ» ناملىق تېلېۋىزىيە فىلمىنى كۆردۈم. فىلىم تولىمۇ جەلپ قىلارلىق ئىشلىنىپتۇ. مەن بۇ فىلىمدىن نېمىنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم ئىكەنلىكىدىن ئىبارەت ئۇلۇغ ھەققانىيەتنى ئوبرازلىق ھالدا چۈشىنىپ يەتتىم ۋە ناھايىتى ھاياجانلاندىم. مەن بۇ فىلىمنى دوختۇرخانىدىكى تېلېۋىزوردا كۆردۈم. دوختۇرخانىدىكى چىقىپلا تېلېۋىزىيە ئىستانسىغا ئادەم ئەۋەتىپ، فىلمنىڭ سىنئالغۇ لېنتىسىنى سېتىۋېلىپ، كۈندە بىر قىسمىدىن كۆرۈپ گويا ھەجمى چوڭ بىر كىتابنى كۆرگەندەك بولدۇم.ئالدىنقى بىر نەچچە قىسىملىرى ھەققەتەن قالتىس ئىشلىنىپتۇ. 5 - قىسمىدىن كېيىنكى زور ئوگۇشسىزلىقلار، ئېغىز - پەسىللىكلەر، ئاجايىپ- غارايىپ ئىشلار ھېنى بەك ھاياجانلاندۇردى ۋە ئەپسۇسلاندۇردى. مەن كەسكىن تارىخىي بۇرۇلۇش ھاسىل قىلىنىپ، ئىسلاھات،ئېچىۋېتىشنىڭ داغدام يولىنىڭ بارغانسېرى كېڭەيگەنلىكىنى چوڭقۇر ھېس قىلدىم.دېڭ شياۋپىڭنىڭ «ئۈچ قەدەم بويىچە مېڭىش» تىن ئىبارەت ستراتېگىيىلىك تەسەۋۋۇرى ۋە «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش»تىن ئىبارەت ئۈزگىچە تەسەۋۋۇرىدا ماركسىزملىق ھەقىقەت بىلەن رېئال ئېنىقلاپ ئەمەلىيىتىنىڭ بىرلەشتۈرۈلگەنلىكىنىڭ پارلاق نۇرى چاقناپ تۇرىدۇ ھەمدە بۈگۈنگا يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ يۈكسەك پەزىلىتى، ئۈزۈنگە خاس ئىندۇۋىدۇئاللىقى بىرلەشتۈرۈلۈپ، ئاددىي - ساددىلىق ۋە يۈكسەكلىك نۇرلاندۇرۇلغان.

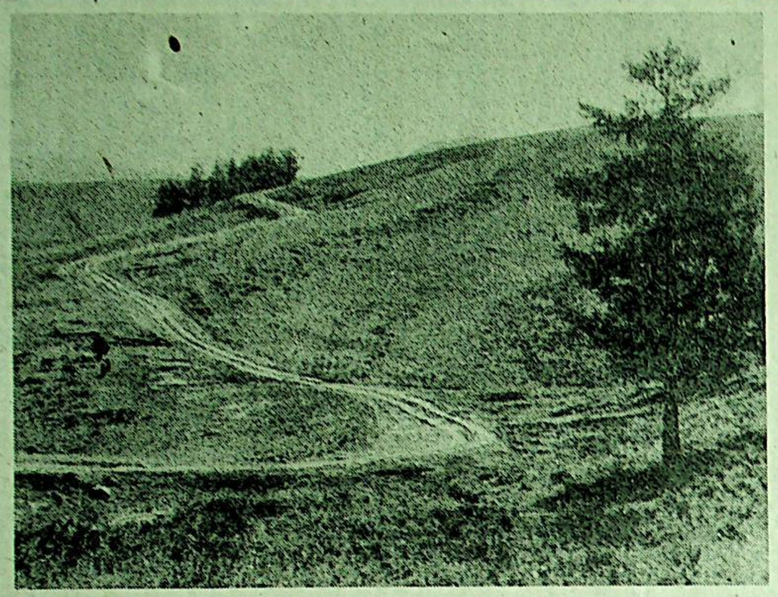

چىغىر يول

ئابلىز ئابدۇللا فوتوسى

ئەدەبىي ئەسەرنىڭ ۋۇجۇدقا چىقىش جەريانى

ئابلاجان ئۇمىدىيار

ئەدەبىي ئەسەر ئاپتورنىڭ ئىجادىيىتى ۋە كىتابخانىنىڭ ئوقۇش جەريانى ئارقىلىق ۋۇجۇدقا چىقىدۇ. ئەدەبىيات ئەمەلىيىتىدە ئاپتورنىڭ ئىجادىيىتى جەريانىدىكى رولى ئىنتايىن مۇھىم بولۇپ، ئەدەبىي ئەسەرنىڭ ۋۇجۇدقا چىقىشىدىكى ئاساس بولسىمۇ، قوبۇل قىلىش ئېستېتىكىسى نۇقتىسىدىن قارىغاندا، ئەسەرنىڭ ۋۇجۇدقا چىقىشىنىڭ ئاخىرقى نۇقتىسى كىتابخاندىن ئىبارەت. بۇ دېگەنلىك بىرىنچىدىن، ئەسەر يالغۇز ئاپتورنىڭ ئىجادىيىتىلا بولۇپ قالماستىن، بەلكى ئۇ ئاپتور بىلەن كىتابخاننىڭ ئېستېتىك بىرلىشىشىنىڭ جەمھورىدۇر. ئىككىنچىدىن، ئەدەبىي ئەسەرنىڭ ۋۇجۇدقا چىقىش جەريانى ھەرىكەتلىك جەريان بولۇپ، بۇ جەريان كونكرېت قەدەم - باسقۇچلۇق راۋاجلىنىدۇ. مۇشۇ راۋاجلىنىش ئىچىدە ئەسەرنىڭ قىممىتى تېكست بىلەن كىتابخاننىڭ بىرلىكتە رول ئوينىشى ئارقىلىق ئەمەلىيلىشىدۇ. ئۇچىنچىدىن، ئەدەبىي ئەسەر نوقۇل يازغۇچى ئىجادىيىتىنىڭلا مەھسۇلى بولماستىن، بەلكى ئۇ كۆپ تەرەپنىك رولى ئارقىلىق ۋۇجۇدقا چىقىدۇ. شۇ چاغدىلا ئەسەرنىڭ مەنىسى چوڭقۇرلىشىدۇ ۋە كېڭىيەلەيدۇ. ئومۇمەن، ئەدەبىي ئەسەرنىڭ مۇكەممەل بىر ئەدەبىي ئەسەر ئاپتورنىڭ ئىجادىيىتى ۋە كىتابخاننىڭ ئوقۇش جەريانى ئارقىلىق ۋۇجۇدقا چىقىدۇ. ئەدەبىيات ئەمەلىيىتىدە ئاپتورنىڭ ئىجادىيەت جەريانىدىكى رولى ئىنتايىن مۇھىم بولۇپ، ئەدەبىي ئەسەرنىڭ ۋۇجۇدقا چىقىشىدىكى ئاساس بولسىمۇ، قوبۇل قىلىش ئېستېتىكىسى نۇقتىسىدىن قارىغاندا، ئەسەرنىڭ ۋۇجۇدقا چىقىشىنىڭ ئاخىرقى نۇقتىسى كىتابخاندىن ئىبارەت. بۇ دېگەنلىك بىرىنچىدىن، ئەسەر يالغۇز ئاپتورنىڭ ئىجادىيىتىلا بولۇپ قالماستىن، بەلكى ئۇ ئاپتور بىلەن كىتابخاننىڭ ئېستېتىك بىرلىشىشىنىڭ جەمھورىدۇر. ئىككىنچىدىن، ئەدەبىي ئەسەرنىڭ ۋۇجۇدقا چىقىش جەريانى ھەرىكەتلىك جەريان بولۇپ، بۇ جەريان كونكرېت قەدەم - باسقۇچلۇق راۋاجلىنىدۇ. مۇشۇ راۋاجلىنىش ئىچىدە ئەسەرنىڭ قىممىتى تېكست بىلەن كىتابخاننىڭ بىرلىكتە رول ئوينىشى ئارقىلىق ئەمەلىيلىشىدۇ. ئۇچىنچىدىن، ئەدەبىي ئەسەر نوقۇل يازغۇچى ئىجادىيىتىنىڭلا مەھسۇلى بولماستىن، بەلكى ئۇ كۆپ تەرەپنىك رولى ئارقىلىق ۋۇجۇدقا چىقىدۇ. شۇ چاغدىلا ئەسەرنىڭ مەنىسى چوڭقۇرلىشىدۇ ۋە كېڭىيەلەيدۇ. ئومۇمەن، ئەدەبىي ئەسەرنىڭ مۇكەممەل بىر ئەدەبىي ئەسەرنى ھاسىل قىلىدۇ.

شۇڭا ئەسەر بىلەن تېكست ھەم ئۆزئارا باغلىنىشلىق، ھەم پەرقلىق بولغان ئايرىم نەرسە بولۇپ، ئۇلار دىئالېكتىكىلىق بىرلىك مۇناسىۋىتىنى ساقلىغان بولىدۇ.

بۇرۇلۇش جەريانىدىكى ئەدەبىي ئەسەر

ئاپتور كىتابخانىنى ئەسەر تېكستى بىلەن تەمىنلىگەن، يەنى ئەسەر ئوقۇلۇش جەريانىغا كىرگەن ۋاقىتتا ئەسەر تېكستى بىلەن كىتابخان ئوتتۇرىسىدا قوش يۆنىلىشلىك دىئالېكتىكىلىق ھەرىكەت جەريانى بارلىققا كېلىدۇ. كىتابخان تېكستنى ئوقۇش جەريانىدا ئۆنى بېيىتىدۇ ۋە راۋاجلاندۇرىدۇ، شۇ ئارقىلىق تېكست ئەسەرگە ئايلىنىدۇ. بۇ جەھەتتە كىتابخان ئەسەرنىڭ ۋۇجۇدقا چىقىش جەريانىدا مۇھىم ئورۇندا تۇرىدۇ. دېمەك، كىتابخاننىڭ ئىجادىي قوبۇل قىلىشى ۋە چۈشىنىشى بولغاندىلا،ئەسەر ۋۇجۇدقا چىقالايدۇ. تېكست بىلەن كىتابخاننىڭ مۇناسىۋىتى يالغۇز ئوبيېكت بىلەن سۇبيېكتنىڭ مۇناسىۋىتى بولۇپلا قالماي، بەلكى يەنە سۇبيېكت بىلەن ئوبيېكتنىڭ مۇناسىۋىتىدۇر. بۇ مۇناسىۋەتتە كىتابخان

هەمراه بولوپ شمالني جۆكدو دۆشمەن ئارقا سەپىدىكى پارتىزانلىق رايونىدىن ئوتۇپ، خەبىي ئۆلكىسىنىك نەگۈك دېگەن يېرىگە كەلگەندە ئۇنى كۆردۇم. بۇ يەردە كارسۇن بىلەن دېك شياۋپىك يامغۇر يېغۋاتقان بولسمۇ ئۇزاق پاراڭلاشتى. كارسۇن «جۇڭگونىك قوش نجات يۇلتۇزى» دېگەن كتابىدا مۇنداق دەپ يازغان: «دېك شياۋپىك 8 - ئارمىيىگە قاتنىشىشتىن بۇرۇن ئىشچى ئىدى. فرانسىيەدە نەچچە يىل تۇرغان. ئۇ يەردىكى ئىشچىلار ھەرىكىتىنى تەكشۈرگەن، ئۇ پاكار، سېمىز، تېمەن بولۇپ، زېرەك ئىدى.» بىر كۈنى چۈشتىن بۇرۇن بىز خەلقئارا سىياسەتنى مۇھاكىمە قىلىشتۇق، ئۇنىڭ ئەھۋالىنى شۇنچىلىك كەڭ دائىرىدە بىلىشى مېنى ھاڭ - تاڭ قالدۇردى. ئۇ ئېيتقان بىر خەۋەرنى ئاڭلاپ مەن داڭ قېتىپ تۇرۇپ قالدىم. ئۇ: بولتۇر ئامېرىكىلىقلار چەت ئەلدىن سېتىۋالغان قوراللىرىنىڭ يېرىمىدىن كۆپرەكىنى ياپونىيىلىكلەرگە بېرىۋېتىپتۇ، دېدى. مەن: بۇنى مۇئەييەنلەشتۇرەلەمسىز؟ دەپ سورىدىم. مەن ئامېرىكىلىقلارنىڭ تاجاۋۇزچىلىققا ئۇچرىغان جۇڭگو تەرەپكە ھېسداشلىق قىلىدىغانلىقىنى بىلەتتىم. ئىچكى رايونلاردازىيارەتتە بولغان سەككىز ئايدا ھەر قېتىم بۇ مەسىلە ئېسىمگە چۈشىسە، ئامېرىكا خەلقى ئۇرۇش ئەيىللىرىنى بىر تاجاۋۇزچى دۆلەتكە سېتىپ بېرىشنى خالىمايدۇ، دەپ چالا ئويلاپ يۇرۇپتىكەنمەن. مەن نېمىدېگەن بىلىمسىز - ھە! ئۇ ماڭا: بۇ خەۋەر ئۇرۇشتىن كېيىنكى تۇنجى يىلنىڭ ئاخىرىدا ئامېرىكىنىڭ تېلېگراف خەۋەرلىرىدىن كەلگەن، - دېدى

يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ باشقىلارغا ئوخشىمايدىغان بىر يېرىنى بايقىدىم. ئۇ يىغىندا پەقەت ئىككى قېتىملا سۆزلىگەن بولسىمۇ ئىخچام، مېغىزلىق سۆزلىگەنىدى. ئۇنىڭ ھەر جۈملە سۆزى بىر پاي ئوققا ئوخشاش كۆچلۈك بولۇپ، نىشانغا دەل تېگەتتى. تەلەپپۇزى ئۇتۇكۇر ھەم كەسكىن ئىدى. ئۇ ھالقىلىق پەيتلەردە دائىم پۇتۇن ۋەزىيەتكە تەسىر كۆرسىتىدىغان قارارلارنى چىقىراتتى. مەن ئۇنىڭ «ئىككى ئومۇمەن»نى پەقەت قىلغانلىقىنى، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەشنى تەشەببۇس قىلغانلىقىنى ئاڭلىغانىدىم. يەنە «تۆت ئاساسىي پرىنسىپ»تا چىڭ تۇرۇش ھەققىدە سۆزلىگەنلىكىنى ئاڭلىغانىدىم. ئۇ پارتىيەمىزنىڭ 13 - قۇرۇلتېيىدا يەكۈنلەنگەن «بىر مەركەز، ئىككى ئاساسىي نۇقتا» توغرىسۇ - خاتامۇ؟ ئىككى ئاساسىي نۇقتا يەنى تۆتتە چىڭ تۇرۇش، ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشكىنى ئېچىۋېتىش، خاتامۇ قانداق؟ مەن يېقىندىن بۇيان دائىم مۇشۇ مەسىلە ئۈستىدە ئويلاندىم. بىز خاتالاشمىدۇق، دېگەنىدى. دېڭ شياۋپىڭ جەنۇبىنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە قىلغان سۆزىدە: «ئاساسىي لۇشيەن 100 يىلغىچە رول ئويناپدۇ. بۇنىڭدىن تەۋرىنىشكە بولمايدۇ» دېدى...

قىسقىسى، يولداش دېڭ شياۋپىڭ مەندە چوڭقۇر تەسىر قالدۇردى. ئۇ ئاجايىپ زېھنىي كۆچى بىلەن قالايمىقانچىلىقلارنى ئوڭشاپ

713 - سان

تامغىنى **تۇردى قادىر نازىرى** ئىشلىگەن

كۆۋرۈك

(ھېكايە)

ئەن گې

سەھەر، يامغۇر تېخىمۇ ئەدەشكە باشلىدى.

كەلكۇن تاغ جىلغىسىدىن شىددەت بىلەن شارقىراپ باستۇرۇپ كەلمەكتە ئىدى.

ئىش ئورنى پاپىراق بولۇپ كەتتى. بىراۋنىڭ ئەنسىز ۋارقىرىشى بىلەن يۇزدىن ئارتۇق ئادەم بىر - بىرىنى قىستىشىپ جەنۇب تەرەپكە قاراپ چاپتى. لېكىن ئىككى چى ئېگىزلىكتىكى كەلكۇن يولىنى ئېقىتىپ كەتكەنىدى. كىشىلەر ئامالسىز كەينىگە قايتىشتى.

شەرق تەرەپ بىلەن غەرب تەرەپتە يول يوق ئىدى، شىمال تەرەپتىلا تارغىنە بىر ياغاچ كۆۋرۈك بار ئىدى.

كەلكۇننىڭ قورقۇنچلۇق ۋەھىمىسى كىشىلەرگە يېقىنلاشماقتا ئىدى. كىشىلەر ئوپۇر-توپۇر بولۇشۇپ ھېلىقى ياغاچ كۆۋرۈك تەرەپكە قاراپ يۈگۈردى.

كۆۋرۈككە چىقىدىغان يەردىكى سۇ ئانچە چوڭقۇر ئەمەس ئىدى، ئۇ يەردە كەنت پارتىيە ياچەيكىسىنىڭ پىنسىيىگە چىقىش ئالدىدا تۇرغان شۇجىسى تۇراتتى.

يامغۇر سۇيى شۇجىنىڭ ئورۇق يۈزىنى يۇماقتا. ئۇ قىيا - چىيا قىلۋاتقان ئادەملەر توپىغا تىكىلگىنىچە ئۇن - تىنسىز تۇراتتى.

كىشىلەر توختاپ، شۇجىنىڭ ئاغزىغا قارىدى.

شۇجى خىرقىراق ئاۋازدا ۋارقىردى:

- كۆۋرۈك تار، كۆپچىلىك تىزلىپ، قىستاشماي ئۆتۈڭلار، پارتىيە ئەزالىرى ئەڭ ئارقىدا ئۆتسۇن.

ئاردىدىن بىرى گەپكە لوقما سېلىپ:

- پارتىيە ئەزاسىمۇ ئادەم، - دېدى.

ئۇنىڭغا يەنە بىرى ئاۋاز قوشتى:

- بىزنى يا كىنوغا ئالمسا!

شۇجى كەسكىن رەددىيە بەردى:

- پارتىيەدىن چېكىنىشنى خالايدىغانلار ئۆزىنى مەلۇم قىلسا بولىدۇ.

ۋارقىرىغانلارنىڭ ئاغزى بېسىلدى. كىشىلەر بىردەمنىڭ ئىچىدىلا رەتلىك تىزىلىپ، بىرىنىڭ كەينىدىن بىرى كۆۋرۈكتىن ئۆتۈشكە باشلىدى.

كەلكۇن بارغانسېرى ئۇلغايماقتا ئىدى.

شۇجى توساتتىن ئۆچىرەتتىن بىر يىگىتنى تارتىپ چىقىپ ۋارقىردى:

- سەن ھارام تاماقنىڭ نەرى پارتىيە ئەزاسى؟ كۆۋرۈكتىن ئەڭ ئاخىردا ئۆت!

يىگىت ئۇنىڭغا بىر ئالىيىپ قويۇپ، بىر چەتكە ئۆتۈپ تۇردى.

كىشىلەر ئۆچىرەت بويىچە ئۆتۈۋاتاتتى.

كۆۋرۈك لەپەڭشىپ، غاراسلىغىلى تۇردى.

كەلكۇن بارغانسېرى ئۇلغىيىپ شۇجىنىك بېلىگىچە چىقتى، كۆۋرۈك بېشىدا ئەڭ ئاخىردا شۇجى بىلەن ھېلىقى يىگىتلا قالغانىدى.

يىگىت كېلىپ ئۇنى ئوقۇپ:

- سەن ئاۋۋال ئۆت! - دېدى.

شۇجى يىگىتنى كۆۋرۈككە ئىتتىرىپ چىقىرىپ ۋارقىردى:

- جىق گەپ قىلماي چاققان ئۆت!

شۇ ئارىلىقتا توساتتىن كۆۋرۈك غۇلاپ چۈشتى، كەلكۇن يىگىتنى يۇتۇپ كەتتى. شۇجى ئاغزىنى ئۆمەلەپ بولغىچە كۆچلۈك بىر دولقۇن كېلىپ ئۇنىمۇ سۆرەپ كەتتى.

بەش كۈندىن كېيىن كەلكۇن توختىدى.

بىر مومای باشقىلارنىڭ يۆلەپ مېڭىشى بىلەن دەريا بويىغا كېلىپ تەزىيە بىلدۈردى.

ئۇ ئىككى ئادەمگە تەزىيە بىلدۈرگىلى كەلگەنىدى.

ئۇ ئىككى ئادەمنىڭ بىرى ئۇنىڭ ئېرى، يەنە بىرى ئۇنىڭ ئوغلى ئىدى.

قاھار ئوسمان تەرجىمىسى

بەلكى يەنە سۇيىپكت بىلەن ئوبىيېكتنىڭ مۇناسىۋىتىدۇر. بۇ مۇناسىۋەتتە كىتابخان بىلەن تېكست ئۆز ئارا تەسىر قىلىش ۋە قوشۇلۇش ھالىتىنى شەكىللەندۈرىدۇ. بىر تەرەپتىن، كىتابخان تېكستنى بېيىتىش ئاساسىدا ئۇنى ئەسەر قىلىپ ۋۇجۇدقا چىقارسا، يەنە بىر تەرەپتىن، تېكستمۇ كىتابخانغا تەسىر كۆرسىتىپ، ئۇنىڭ پسىخىك قۇرۇلمىسىنى ئىلگىرلىتىپ يۈزلەندۈرىدۇ. بۇ خىل ئالماشتۇرۇش جەريانىدا تېكست كىتابخانلىق زوقلىنىش پائالىيىتى ئارقىلىق ئاخىرى ئەمەلگە ئاشىدۇ - دە، بۇنىڭ بىلەن ئەسەر ھەقىقىي ۋۇجۇدقا چىققان بولىدۇ.

كىتابخان سۇبىيېكتىپچانلىقىنىڭ ئەسەر ئاساسىي گەۋدىچانلىقىغا بۇرۇلۇشى

بۇ ئەدەبىي ئەسەر ۋۇجۇدقا چىقىش جەريانىنىڭ ئاخىرقى ھالقىسىدۇر.

بۇ باسقۇچتا كىتابخانىنىڭ سۇبىيېكتىپچانلىقى بىلەن ئەسەر سۇبىيېكتىپچانلىقى بىرلا ۋاقىتتا ۋۇجۇدقا چىقىدۇ. تېكست كىتابخانىنىڭ زوقلىنىشى ئارقىلىق تىنچ ھالەتتىن ھەرىكەتچان ھالەتكە بۇرۇلۇپ، تەبىئىي ھەم يوشۇرۇن ھالدا ۋۇجۇدقا چىقىشقا يۈزلىنىدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئەسەرمۇ مۇستەقىللىق خاراكتېرىگە ئىگە بولىدۇ. بۇ خىل مۇستەقىللىق ئەسەر تېكستىدە قوللىنىلغان تىل بەلگىلىرى ۋە قۇرۇلمىنىڭ قانداق بولۇشىدا ئىپادىلىنىپ، ئاپتور ئىجادىيىتىنىڭ ئەسلى مەنىسىدىن پەرقلىنىپ تۇرىدۇ. شۇڭا بۇ چاغدا تېكستنىڭ مەنىسى ئاپتورنىڭ ئىجادىيەت خاھىشىدىن مەلۇم دەرىجىدە پەرقلىنىدۇ ياكى ئۇنىڭدىن ئايرىلىپ تۇرىدۇ. ئەسەر تېكستنىڭ مۇستەقىللىكى يەنە مۇشۇ تېكست بىلەن ئوچرىشىدىغان كىتابخانىنىڭ ئوخشاشماسلىقىدا ئىپادىلىنىدۇ. تېكستنىڭ مەنىسى كىتابخان ئارقىلىق مەلۇم بولىدۇ. شۇڭا تېكست ئۆز ئالدىغا مەۋجۇت بولۇش قىممىتىگە ئىگە ئەمەس، بۇ دېگەنلىك، تېكست كىتابخانىنىڭ ئوقۇش جەريانى ئارقىلىق ئۆز ئالدىغا مۇستەقىل ئوبىيېكت ئۇرنىنى تاپالايدۇ. ئەدەبىي ئەسەرنىڭ ۋۇجۇدقا چىقىشى ئىككى خىل جەريانغا ئىگە. بۇنىڭ بىرى، ئاپتور ئىجادىيىتىنىڭ تېخى مۇقىملاشمىغان ئەدەبىي تېكستى بولسا، يەنە بىرى، كىتابخانىنىڭ ئوقۇشىدىن ئىبارەت. مۇشۇ ئىككىسى قوشۇلۇپ

تېكستنىڭ ئەسەرگە ئايلىنىش جەريانى

ئەدەبىي ئەسەرنى تېكست ۋە ئەسەر دەپ ئىككىگە ئايرىپ تونۇش ئەدەبىيات - سەنئەت ئەسەرلىرىنىڭ ۋۇجۇدقا چىقىش جەريانىنى تولۇق ۋە توغرا چۈشىنىشتە مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. تېكست دېگىنىمىز، يازغۇچى ئىجادىيىتىدىكى كۆپ قاتلاملىققا ئىگە ئەمما تامامىلانمىغان ئەسەر قۇرۇلمىسى دېگەنلىك بولۇپ، ئۇ ئاپتورنىڭ مەلۇم خىل ئىجادىيەت پرىنسىپىغا ئاساسەن يېزىق ئارقىلىق يارىتىپ چىققان ئەدەبىي كۆپىينى كۆرسىتىدۇ. ئۇ گەرچە بۇرۇن پىزىلغان مەلۇم مۇقىم مەھسۇلات بولسىمۇ، كىتابخانىنىڭ ئوقۇشىدىن ئىلگىرى ھەقىقىي مەنىدىكى ئەدەبىي ئەسەر ھېسابلانمايدۇ. بۇ مەنىدىن ئېيتقاندا، تېكست ئەدەبىي ئەسەرنىڭ ئىپتىدائىي شەكلى، يەنى ئۇنىڭ ھەقىقىي ئەسەرگە ئايلىنىشىنىڭ ئاساسىدىن ئىبارەت.

تېكست ئاپتور ئىجادىيىتىنىڭ مەھسۇلى بولسىمۇ، ئۇ تامامىلىنىپ بولغاچقا مۇستەقىللىققا ئىگە بولىدۇ. بۇ خىل مۇستەقىللىق خاراكتېرىگە ئىگە بولغاچقا، ئۇ ئەسەرنىڭ ۋۇجۇدقا چىقىشى جەريانىدا شۇ ئەسەردىكى ئالاھىدە بەلگىلەنگەن ئوبىيېكت ئۇنىڭ ماھىيەتلىك كۆچىنى ئىسپاتلىغاندىن كېيىن كىتابخان ئەسەر بىلەن بىللە ئۆز - ئۆزىنى مۇقىملاشتۇرىدۇ. باشقىچە ئېيتقاندا، كىتابخان پەقەت ئەسەر ۋۇجۇدقا چىققاندىلا، ئۆزىنىڭ سۇبىيېكتىپچانلىقىنى ئىلگىرلىتىپ تۇرالايدۇ. ئەگەردە ئوبىيېكتنىڭ سۇبىيېكتىپچانلىقى بولمىسا، ئۇ ھەقىقىي ئاساسىي گەۋدە بولالمايدۇ. ئەدەبىي پائالىيەتكە نىسبەتەن ئېيتقاندا، ئەدەبىي ئەسەردىن ئىبارەت ئوبىيېكتىپ كىتابخانىنىڭ ماھىيەتلىك كۆچىنى ئىسپاتلىغاندىلا، كىتابخان ھەقىقىي سۇبىيېكتىپچانلىققا ئىگە بولالايدۇ. ئەسەرمۇ كىتابخانىنىڭ ئوقۇش جەريانى ئارقىلىق ۋۇجۇدقا چىقىدۇ. دېمەك، ئەدەبىي ئەسەرنىڭ ۋۇجۇدقا چىقىشى ئەسەر تېكستى بىلەن كىتابخانىنىڭ ئۆزئارا قوشۇلۇش ئەسەردىكى ئالاھىدە ئوبىيېكت ئۇنىڭ ماھىيەتلىك كۆچىنى ئىسپاتلىغاندىن كېيىن كىتابخان ئەسەر بىلەن بىللە ئۆز - ئۆزىنى مۇقىملاشتۇرىدۇ. بۇ جەريانىدا ئەدەبىي ئەسەرنىڭ قىممىتى يالغۇز ئەسەرگىلا باغلىق بولۇپ قالماستىن، كىتابخانمۇ باغلىق بولىدۇ.

جياڭ زېمىن ئامېرىكىلىق مېھمانلار بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 13- مارت تېلېگراممىسى. دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن جۇڭنەنخەيدە ئامېرىكا IBM شىركىتىنىڭ باش مۇدىرى گوشنا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بىلەن كۆرۈشتى.

جياڭ زېمىن گوشنانىڭ جۇڭگوغا يەنە زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى رەسمىي ئالدى. ئۇ مۇنداق دېدى: كۆپ يىللاردىن بۇيان IBM شىركىتى جۇڭگو بازىرىغا كۆز تىكىپ، جۇڭگو بىلەن ناھايىتى ياخشى ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزىدىغان ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورناتتى، جۇڭگو بىلەن ئامېرىكىنىڭ ئېلېكترون قاتارلىق يۇقىرى پەن - تېخنىكا ساھەسىدىكى ھەمكارلىقنى ئىلگىرى سۈرۈش جەھەتتە ئىجابىي تىرىشچانلىق كۆرسەتتى، بىز بۇنىڭغا ئاپىرىن ئوقۇيمىز.

گوشنا مۇنداق دېدى: IBM شىركىتى جۇڭگو بىلەن بولغان ئېلېكترون ئۈچۈر كەسپى ساھەسىدىكى ھەمكارلىقنى راۋاجلاندۇرۇشقا تىرىشىدۇ. مەن ھەر قېتىم رەئىس جياڭ زېمىننى كۆرگىنىمدە، پەخىرلەنگەن ھالدا: IBM شىركىتى بىلەن جۇڭگونىڭ ھەمكارلىقىدا يەنە يېڭى ئىلگىرىلەش قولغا كەلدى، دېيەلەيمەن. گوشنا يەنە جۇڭگونىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش جەھەتتە قولغا كەلتۈرگەن غايەت زور نەتىجىلىرىدىن قايىل بولدى ھەم جۇڭگو ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىياتى IBM شىركىتى بىلەن جۇڭگونىڭ ھەمكارلىقى ئۈچۈن تېخىمۇ كۆپ پۈرسەت يارىتىپ بېرىدۇ، دەپ تەكىتلىدى.

جۇڭگو ۋە بىر مۇنچە تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ ۋەكىللىرى كىشىلىك ھوقۇقى كومىتېتىنىڭ ھەمكارلىقنى كۈچەيتىپ، قارشىلىشىشتىن ۋاز كېچىشنى مۇراجىئەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جەنۋە، 11-مارت تېلېگراممىسى. جۇڭگو ۋە بىر مۇنچە تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ ۋەكىللىرى مۇشۇ ئاينىڭ 11-كۈنى ب د ت كىشىلىك ھوقۇقى كومىتېتى يىغىنىدا بۇ نۆۋەتلىك كىشىلىك ھوقۇقى كومىتېتىنىڭ خىزمىتىدە كىشىلىك ھوقۇقى ساھەسىدىكى ھەمكارلىقنى كۈچەيتىپ، قارشىلىشىقا قارشى تۇرۇشنى، شۇنداقلا كېڭىشىپ بىرلىككە كېلىش پرىنسىپىنى قوللىنىپ، دۇنيانىڭ كىشىلىك ھوقۇقى ئىشلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈشنى كۈچلۈك مۇراجىئەت قىلدى.

جۇڭگو ۋەكىللەر ئومۇمىي باشلىقى ۋۇجيەنمىن ئومۇمىي يىغىن «يىغىننىڭ تەشكىلىي خىزمىتى»نى مۇزاكىرە قىلغاندا سۆزگە چىقىپ مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: كىشىلىك ھوقۇقى ئىشى - ئالىيجاناب ئىش. پۈتۈن دۇنيانىڭ كىشىلىك ھوقۇقىنى ئىلگىرى سۈرىدىغان بىردىنبىر توغرا يول - سۆزلىشىش ۋە ھەمكارلىشىش. ئۇ مۇنداق دېدى: تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەر كىشىلىك ھوقۇقى كومىتېتىدا سىياسىلاشتۇرۇش ۋە قوش ئۆلچەمنى كۆچىنىڭ بارىچە يولغا قويۇپ، قارشىلىشىتا چىڭ تۇرۇپ، كىشىلىك ھوقۇقى كومىتېتى قۇرۇلغان ۋاقتىنكى دەسلەپكى ئارزۇ-ئارمانغا خلاپلىق قىلىپلا قالماستىن، «ب د ت نىزامنامىسى»نمۇ ئايلاغ ئاستى قىلدى.

ۋۇجيەنمىن مۇنداق دېدى: تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەر قارشىلىشىشنىڭ بىرىنچى قەدىمىدە يېغىندا خالىغانچە ئىسمىنى ئاتاپ، تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرگە ھۇجۇم قىلىپ، ئەستايىدىل بولغان كىشىلىك ھوقۇقى يىغىن مەيدانىنى ئۆزلىرىنىڭ سوت كوللېگىيىسىگە ئايلاندۇردى. بۇنىڭغا چىداپ تۇرغىلى بولمايدۇ. ئۇ دېموكراتىيە پرىنسىپىغا تامامەن خىلاپ.

ئۇ مۇنداق دېدى: خەلقئارا كىشىلىك ھوقۇقى ئىشلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، جۇڭگو ھەمكارلاشقىلا تىرىشچ كەلدى، قارشىلىشىش يۈز بېرىشنى ئۈمىد قىلمىدى. ئەگەر بەزى تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەر قارشىلىشىنى جۇڭگوغا تاڭسا، جۇڭگونىڭ قارشىلىشىتىن باشقا يولى يوق.

مالايسىيانىڭ ۋەكىلى ئاسىيا گۇرۇھى نامىدىن سۆزگە چىقىپ، كىشىلىك ھوقۇقى كومىتېتىنىڭ كېڭىشىپ بىرلىككە كېلىش پرىنسىپىنى قوللىنىپ، يەر شارى كىشىلىك ھوقۇقى ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشنى تەلەپ قىلدى.

سىرىلانكا ۋەكىلى مۇنداق دېدى: كىشىلىك ھوقۇقى كومىتېتى ب د ت نىزامنامىسىگە ئەمەل قىلىپ، كىشىلىك ھوقۇقى ساھەسىدىكى خەلقئارا ھەمكارلىقنى ئىلگىرى سۈرۈش ئارقىلىق، كىشىلىك ھوقۇقى ئىشلىرىنى يۇقىرى كىشىلىك ھوقۇقى كومىتېتى قارشىلىشىشنى ئازايتىپ، ھەمكارلىقنى كۈچەيتىپ، كېڭىشىپ بىرلىككە كېلىش پرىنسىپى ئوستىدە ئىزدىنىش ئارقىلىق ھەرقايسى دۆلەتنىڭ كىشىلىك ھوقۇق ئىشلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈشى لازىم.

باڭلادىش ۋەكىلى مۇنداق دېدى: كىشىلىك ھوقۇقى كومىتېتى «ب د ت نىزامنامىسى»ۋە «ۋېنا خىتابنامىسى»نىڭ پرىنسىپلىرىغا ئاساسەن كىشىلىك ھوقۇقى مەسىلىسىنى ئوبيېكتىپ، ئادىل، ئومۇمىيۈزلۈك بىر تەرەپ قىلىشتا چىڭ تۇرۇشى، ھەرقايسى دۆلەتنىڭ ئىگىلىك ھوقۇقىغا ھۆرمەت قىلىشى، قوش ئۆلچەم قوللانماسلىقى كېرەك. باراۋەر سۆزلىشىپ، كېڭىشىپ بىرلىككە كەلگەندىلا، ھەرقايسى دۆلەتنىڭ كىشىلىك ھوقۇقى ئىشىنى ئۇنۇملۈك ئىلگىرى سۈرگىلى بولىدۇ.

نىگېرىيە ۋەكىلى سۆزگە چىقىپ مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: كىشىلىك ھوقۇقى كومىتېتى كېڭىشىش ئارقىلىق بىرلىككە كېلىپ بەلگىلىمە ياكى قارار ماسلا قىلىشى، ئىدېئولوگىيە جەھەتتىكى تالاش-تارتىش ئارقىلىق كىشىلىك ھوقۇقى مەسلىسىنى مۇزاكىرە قىلىشتىن ساقلىنىشى لازىم.

پاكىستان، ھىندونېزىيە، فىلىپپىن، ئالجىرىيە قاتارلىق تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ ۋەكىللىرىمۇ شۇ كۈنى يىغىندا سۆزگە چىقىپ مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: كىشىلىك ھوقۇقى كومىتېتى يىغىنىنىڭ قائىدىسىگە ئەمەل قىلىپ، كىشىلىك ھوقۇقى يىغىنىدا ھەمكارلىققا پايدىسىز بولغان قارشىلىشىش كەيپىياتى پەيدا قىلماسلىقنى تەلەپ قىلدى. ئەھۋالنىڭ ھۆجۇم قىلدى. جۇڭگو ۋەكىلى ۋە كۆپا ۋەكىلى ئۇنىڭ سۆزىگە شۇ مەيداندا رەددىيە بېرىپ، ئۇنىڭ كىشىلىك ھوقۇقى كومىتېتى يىغىنىنىڭ قائىدىسىگە ئەمەل قىلىپ، كىشىلىك ھوقۇقى يىغىنىدا ھەمكارلىققا پايدىسىز بولغان قارشىلىشىش كەيپىياتى پەيدا قىلماسلىقنى تەلەپ قىلدى.

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى يەنىمۇ كۈچەيتىش ۋە ياخشىلاش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشى

(بېشى 4 - بەتتە)

ئەمەلىي مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش بىلەن بىرلەشتۈرۈش، ئىلغار تىپلارنى تەرغىبلەش، ئۇلارنىڭ كۆرسىتىش رولىنى جارى قىلدۇرۇش كېرەك. كارخانىلارنىڭ مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، دەۋر ئالاھىدىلىكىگە ۋە كارخانا ئالاھىدىلىكىگە ئىگە كارخانا روھىنى يېتىشتۈرۈش كېرەك.

دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە مەمۇرىيەت رەھبەرلىرى كۈچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، قوشۇننى تۈزاقلاشتۇرۇش، قۇرۇلمىنى سەرخىللاشتۇرۇش، ساپانى ئۆستۈرۈش تەلىپى بويىچە، سىياسىي خىزمەت قوشۇننى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشى كېرەك. مۇنەۋۋەر ئونتۇرا ياش، ياش تايانچىلارنى يېتىشتۇرۇپ، تاللاپ ئۆستۈرۈپ، سىياسىي خىزمەت قوشۇننى تولۇقلاشقا ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك. مەخسۇس سىياسىي خىزمەت ئىشلىگۈچى خادىملارنىڭ سانى پرىنسىپ جەھەتتە ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئومۇمىي سانىنىڭ % ای ئەتراپىدا بولىسا بولىدۇ.

7. جان - دىل بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئاممىسىغا تايىنىپ، ئىنتىپاقى قاتارلىق ئاممىۋى تەشكىلاتلارنىڭ خىزمەت دوكلاتىنى قەرەللىك ئاڭلاپ تۇرۇشى، ئۇلارنىڭ خىزمىتىدىكى چوڭ - چوڭ مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا مۇزاكىرە قىلىپ تۇرۇشى؛ ئۇلارنىڭ خىزمەتلەرنى پارتىيىنىڭ فاڭجېن، سىياسەتلىرى بويىچە قانات يايدۇرۇشىغا يېتەكچىلىك قىلىشى، كارخانىلاردىكى ئىگىلىك باشقۇرغۇچىلار بىلەن بولغان مۇناسىۋەتنى ياخشى ماسلاشتۇرۇشى؛ ئۇلارنىڭ قانۇنلار ۋە ئۆزلىرىنىڭ نىزامنامىسى بويىچە خىزمەتلەرنى ئىجادىي قانات يايدۇرۇشىنى قوللىشى، ياردەم بېرىشى كېرەك.

8. دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ خىزمەت ئۇسۇلى، پائالىيەت ئۇسۇلىنى ياخشىلاش، ئۇلارنىڭ ئۈيۇشۇشچانلىقى ۋە جەڭگىۋارلىقىنى كۈچەيتىش

دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى كارخانىنىڭ ئىسلاھات، تەرەققىيات ۋەزىپىلىرى بىلەن ماس قەدەمدە پىلانلاش، ماس قەدەمدە يولغا قويۇش، ماس قەدەمدە تەكشۈرۈش، مۇكاپاتلاش - جازالاشنى يولغا قويۇش كېرەك. دېموكراتىيە - مەركەزلەشتۈرۈش كۆچەيتىپ، پارتىيە ئەزالىرى قوشۇننىڭ ئىلغارلىقىنى، ساپلىقىنى ساقلاش كېرەك. دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتى، ئىشلەپچىقىرىشى-تىجارىتىنىڭ زىچ بىرلەشتۈرۈپ، پارتىيە ئەزالىرى مەسئۇلىيەت رايونى، پارتىيە ئەزالىرىنى نىشانلىق باشقۇرۇش، پارتىيە ئەزالىرىنى دېموكراتىك باھالاش، ئىلغارلاردىن بولۇش، ئەلا نەتىجە يارىتىش قاتارلىق پائالىيەتلەرنى پۈختا قانات يايدۇرۇش كېرەك. ئۆلچەمدە چىڭ تۇرۇپ، سۈپەتكە كاپالەتلىك قىلىپ، ئىشلەپچىقىرىش ۋە تىجارەتنىڭ بىرىنچى سىپىدىكى ياش، ئوتتۇرا ياشلىقلاردىن پارتىيىگە ئەزا قوبۇل قىلىش خىزمىتىنى پائال ياخشى ئىشلەش كېرەك.

9. ھەر دەرىجىلىك يەرلىك پارتكوملار ۋە ئالاقدار تارماقلار پارتكورۇپىپىلىرىنىڭ دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكى ۋە يېتەكچىلىكىنى كۈچەيتىش

ھەر دەرىجىلىك يەرلىك پارتكوملار ۋە ئالاقدار تارماقلارنىڭ پارتكورۇپىپىلىرى دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىگە كۈچەيتىپ، پارتىيە ئەزالىرى قوشۇننىڭ ئىلغارلىقىنى، ساپلىقىنى ساقلاش، پارتىيە كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتى، ئىشلەپچىقىرىشى-تىجارىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئاشۇرۇش، ئىجتىمائىي ئۈنۈمنى يۇقىرى كۆتۈرۈش، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ قانۇنلۇق ھوقۇق-مەنپەئىتىنى قوغداش، ئىشلەپچىقىرىش بىخەتەرلىكىنى كاپالەتلەندۈرۈش، ئىشلەپچىقىرىش بىخەتەرلىكى ۋەزىپىسىنى ئورۇنلاشتۇرۇش، ئىشلەپچىقىرىش بىخەتەرلىكى ۋەقەلىرىنى ئالدىنى ئېلىش، ئۇنىڭغا ئىنكاس قايتۇرۇش، ئىشلەپچىقىرىش بىخەتەرلىكى ۋەقەلىرىنى تەكشۈرۈش، بىر تەرەپ قىلىش ۋە ئۇنىڭدىن ساۋاق ئېلىش خىزمەتلىرىنى ياخشى ئىشلەپ، ئىشلەپچىقىرىش بىخەتەرلىكى ۋەقەلىرىنىڭ يۈز بېرىشىنى ئۈنۈملۈك توسۇشى كېرەك.

ئومۇمىي ساننىڭ % 1ى ئەتراپىدا بولسا بولىدۇ.

7. جان - دىل بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئاممىسىغا تايىنىپ، دۆلەت كارخانىلىرىنى ياخشى باشقۇرۇش

دۆلەت كارخانىلىرىنى ياخشى باشقۇرۇشتا جان - دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىش فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇش كېرەك، ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارغا، بولۇپمۇ كارخانىلارنىڭ رەھبىرىي خادىملىرىغا جان - دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىشنىڭ مۇھىملىقى ۋە زۆرۈرلۈكىنى پارتىيە، دۆلەتنىڭ خاراكتېرى، شۇنىڭدەك ئىشچىلار سىنىپىنىڭ تارىخىي ئورنى، رولى يۈكسەكلىكىدە تۇرۇپ تولۇق تونۇش توغرىسىدا تەربىيە بېرىش كېرەك. دۆلەت كارخانىلىرىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ھەم دۆلەتنىڭ خوجايىنلىرى، ھەم كارخانىنىڭ خوجايىنلىرى، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا مول ئەقىل-پاراسەت ۋە غايەت زور ئىجادىي كۈچ يوشۇرۇنۇپ ياتماقتا، ئۇلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى، ئىجادچانلىقىنى تولۇق ئىشقا سېلىش دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئۈستۈنلۈكى ۋە كۈچ قۇۋۋىتىنىڭ مەنبەسى. ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، زامانىۋى كارخانا تۈزۈمى بەرپا قىلىش جەريانىدا ئىشچىلار، ئىگىلىك باشقۇرغۇچى خادىملار ۋە كەسپىي تېخنىك خادىملارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان كارخانىلاردىكى بارلىق ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغاش كېرەك. ئىشچىلار سىنىپىنىڭ ئورنى، رولىنى چۆكۈرىدىغان ياكى ئۇنى ئاجىزلاشتۇرىدىغان سۆز - ھەرىكەتلەرنىڭ ھەرقاندىقى خاتا.

جان - دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىش فاڭجېنىنى ھەقىقىي ئەمەلىيلەشتۈرۈش كېرەك. بۇنىڭدا سىياسىي جەھەتتىن كاپالەتلىك قىلىش، تۈزۈم جەھەتتىن ئەمەلىيلەشتۈرۈش، ساپانى ئۆستۈرۈش، ھوقۇق - مەنپەئىتىنى ۋوغداشتىن ئىبارەت تۆت جەھەتكە قاتتىق كۈچ چىقىرىش كېرەك. «ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى قانۇنى»، «ئەمگەك قانۇنى»نى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قانۇن بويىچە كاپالەتلەندۈرۈش ۋە قوغداش، بولۇپمۇ قىيىنچىلىقى بار كارخانىلاردىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرمۇشىغا كۆڭۈل بۆلۈش كېرەك. ئىشچى - خىزمەتچىلەر قۇرۇلتىيىنى ئاساسىي شەكىل قىلغان دېموكراتىك باشقۇرۇش، دېموكراتىك باھالاش، دېموكراتىك نازارەتچىلىك تۈزۈمىدە چىڭ تۇرۇش ۋە ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، كارخانا چوڭ مەسىلىلەردە تەدبىر بەلگىلىگەندە ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئاممىسىنىڭ پىكرىنى ئاڭلاش، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كارخانىنىڭ ئىسلاھاتى، ئىگىلىك باشقۇرۇشىنى ئىگىلىشى ۋە ئۇنىڭغا قاتنىشىشىغا ئۇنۇملۇك تۈزۈم-تەدبىر ئارقىلىق كاپالەتلىك قىلىش، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئاممىسىنىڭ كارخانىلارنىڭ رەھبىرىي خادىملىرىغا بولغان ئۇنۇملۇك نازارىتىنى ئىشقا ئاشۇرۇش كېرەك. كوللېكتىپ كېڭىشىش، كوللېكتىپ توختام تۈزۈمىنى ئورنىتىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش كېرەك. شىركەت تۈزۈمىدىكى كارخانىلاردىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ۋەكىللىرىنى «شىركەت قانۇنى»دىكى ئالاقىدار بەلگىلىمىلەر بويىچە مۇدىرىيەت يىغىنىغا، نازارەتچىلىك ھەيئىتىگە كىرگۈزۈش، ئۇلارنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش كېرەك. ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى سىياسىي، كەسپىي جەھەتتىن تەربىيىلەشنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنىڭ ساپاسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈش كېرەك.

دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، كوممۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقى قاتارلىق ئاممىۋى تەشكىلاتلارغا بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىشى كېرەك. زۆرۈر خىزمەت تۈزۈملىرىنى ئورنىتىپ ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، كوممۇنىستىك ياشلار قەدەمدە يولغا قويۇش، ماس قەدەمدە تەكشۈرۈش، مۇكاپاتلاش - جازالاشنى يولغا قويۇش كېرەك. دېموكراتىيە - مەركەزلەشتۈرۈش تۈزۈمىنى ئەستايىدىل، ئىزچىل ئىجرا قىلىپ، پارتكوم خىزمىتى تۈزۈمى ئورنىتىش ۋە ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرۈش كېرەك. نەزەرىيە بىلەن ئەمەلىيەتنى بىرلەشتۈرۈش، ئامما بىلەن قويۇق ئالاقە باغلاش، تەنقىد ۋە ئۆزىنى ئۆزى تەنقىد قىلىشتىن ئىبارەت ئۈچ چوڭ ئىستىلدا چىڭ تۇرۇش ۋە ئۇنى جارى قىلدۇرۇش كېرەك. پارتكومنىڭ چوڭ ئىشلارنى تۇتۇش ماھارىتىنى، ئۆزىدىكى مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش ئىقىدارىنى ئۆستۈرۈش كېرەك. ھەر خىل ئۇنۇملۇك شەكىل ۋە ۋاستىلەرنى قوللىنىپ، كارخانىلاردىكى پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ پائالىيەت مەزمۇنىنى بېيىتىش، يېڭى شەكىل، ئۇسۇللار ئۈستىدە ئىزدىنىش، خىزمەت ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈش كېرەك.

دۆلەت كارخانىلىرىدا مۇۋاپىق پارتىيە تەشكىلاتى خىزمەت ئورگىنى تەسىس قىلىش ۋە ئۇنىڭغا پارتىيە ئىشلىرى خىزمەتچىلىرىنى سەپلەش كېرەك. كارخانىلاردا پارتىيە تەشكىلاتى خىزمەت ئورگىنى تەسىس قىلىش، مەخسۇس كەسپىي پارتىيە ئىشلىرى خىزمەتچىلىرىنى سەپلەشنى خىل، يۇقىرى ئۇنۇملۇك ۋە ماسلاشقان بولۇش، پارتىيە قۇرۇلۇشىغا، ئىدىيىۋى - سىياسىي خىزمەتنى كۈچەيتىشكە، كارخانا ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە پايدىلىق بولۇش پرىنسىپى بويىچە بېكىتىش كېرەك. چوڭ كارخانىلارنىڭ پارتكوملىرى كارخانىنىڭ ئەمەلىي ئېھتىياجىغا، ئالاقىدار بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن، تەشكىلات بۆلۈمى، تەشۋىقات بۆلۈمى، ئىشخانا قاتارلىق خىزمەت تارماقلىرىنى تەسىس قىلىشى كېرەك. ئوتتۇرا، كىچىك كارخانىلاردىكى پارتىيە تەشكىلاتىنىڭ خىزمەت ئورگانلىرىنى ئايرىم - ئايرىم تەسىس قىلىشقىمۇ، بىرلا ئاپپارات تەسىس قىلىشقىمۇ بولىدۇ، ئىچكى قىسىمدا ئىش تەقسىماتىنى يولغا قويۇش كېرەك. پارتىيە نىزامنامىسىدىكى بەلگىلىمىلەر بويىچە ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى تەسىس قىلىش ھەم ئۇنىڭ تەربىيىلەش، قوغداش، جازالاش، نازارەت قىلىشتىن ئىبارەت فۇنكسىيىلىك رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش كېرەك. پارتىيە ئىشلىرى خىزمەتچىلىرىگە دائىر خىزمەت مەسئۇلىيەت تۈزۈمى ۋە تەكشۈرۈش تۈزۈمى ئورنىتىش كېرەك. ئۇلارنىڭ تەمىناتى ۋە ئۇلارنى مۇكاپاتلاش - جازالاش جەھەتتە ئۇلارغا تەڭ دەرىجىلىك مەمۇرىي خادىملارغا ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش كېرەك. پارتىيە ئىشلىرى خىزمەتچىلىرى ۋە ئىگىلىك باشقۇرۇش خادىملىرىنىڭ ئىش ئورنىنى ئېھتىياجىغا قاراپ ئالماشتۇرۇپ تۈزەش، تىرىشىپ بىرىكمە ئىختىساسلىقلارنى يېتىشتۈرۈش كېرەك. پارتىيە تەشكىلاتى پائالىيەت راسخوتىنىڭ كارخانىنىڭ باشقۇرۇش خىراجىتىدىن ئاجرىتىلىدىغان قىسمىغا چوقۇم كاپالەتلىك قىلىش كېرەك.

پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ جەڭگىۋار قۇرغانلىق رولى ۋە پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئاۋانگارتلىق، نەمۇنىلىك رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش كېرەك. دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتى، تەرەققىياتىدىكى يېڭى ئەھۋاللارغا ئاساسەن، پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ تەسىس قىلىنىشىنى ۋاقتىدا تەڭشەپ تۇرۇش، پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسىنى ياخشى سەپلەش، پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ خىزمەتلەرنى ئۇنۇملۇك قانات يايدۇرۇشىنى دائىم تەكشۈرۈپ ۋە ئۇنىڭغا ھەيدەكچىلىك قىلىپ تۇرۇش، بوشاڭ، ئاجىز، چېچىلاڭغۇ پارتىيە ياچېيكىلىرىنى ۋاقتىدا تەرتىپكە سېلىش كېرەك. پارتىيىۋىلىكىنى كۈچەيتىش، ساپانى ئۆستۈرۈشنى نىشان قىلىپ، پارتىيە ئەزالىرىغا بولغان تەربىيە، باشقۇرۇش ۋە نازارەتچىلىكنى ھەقىقىي ھەر دەرىجىلىك يەرلىك پارتكوملار ۋە ئالاقىدار تارماقلارنىڭ پارتكۇرۇپپىلىرى دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىگە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، ئۇنى مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە كىرگۈزۈپ، قەتئىي بوشاشماي چىڭ تۇتۇشى كېرەك. پارتكومنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرى بىۋاستە تۇتۇشى، تەشكىلات تارماقلىرى ئالاقىدار تارماقلار بىلەن كونكرېت يېتەكچىلىك قىلىش مەسئۇلىيىتىنى ھەقىقىي ئادا قىلىشى كېرەك. ئالاقىدار ئىقتىسادىي تارماقلارنىڭ پارتكۇرۇپپىلىرى كارخانىلارنىڭ ئىسلاھات ۋە تەرەققىياتىنى ياخشى تۇتۇش بىلەن بىللە، كارخانىلارنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى ۋە ئىدىيىۋى - سىياسىي خىزمىتىگىمۇ ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك. خىزمەتلەرنى ئورۇنلاشتۇرغاندا، تەكشۈرگەندە بىر تۇتاش پىلانلاپ تەڭ ئېتىبار بېرىشى، بۇ ئىككى خىزمەتنى تەڭ تۇتۇپ، ئىككى مەسئۇلىيەتنى تەڭ ئادا قىلىپ، ئىقتىسادىي خىزمەت بىلەن پارتىيە قۇرۇلۇشىنى بىر - بىرىگە تۈرتكە قىلىشى كېرەك. پارتكومنىڭ بىر تۇتاش رەھبەرلىكىدە، پارتىيە، ھۆكۈمەتلەرنىڭ ئالاقىدار تارماقلىرى كارخانىلارنىڭ ھەر جەھەتتىكى كۈچلىرىنى ئۇيۇشتۇرۇشى، مەركەزنىڭ يولىيۇرۇقى بويىچە ئىدىيىنى بىرلىككە كەلتۈرۈپ، ماس ھەرىكەت قىلىشى، ھەر قايسىسى ئۆزىنىڭ مەسئۇلىيىتىنى تولۇق ئادا قىلىشى كېرەك.

پارتكوم دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى تۇتۇش بويىچە مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى ئورنىتىشى ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار كارخانىلارنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى ياخشى تۇتۇشى، شەھەرلىك پارتكوم ئاساسىي مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئېلىشى كېرەك. ئۇنىڭ مەسئۇلىيىتى كارخانا پارتىيە قۇرۇلۇشى پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ خىزمەت ئورگىنى تەسىس قىلىشى، پارتىيە ئىشلىرى خىزمەتچىلىرىنى سەپلىشى، پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ رەھبەرلىك مۇناسىۋىتى قاتارلىق مەسىلىلەردە يۇقىرى دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋاقتىدا يېتەكچى خاركتېرلىك پىكىرلەرنى بېرىشى، بايقالغان مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلىشى كېرەك. يېڭى تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەپ، تىپلار ئارقىلىق ئۈلگە كۆرسىتىپ، ئومۇمىي دائىرىدىكى خىزمەتلەرگە يېتەكچىلىك قىلىشى كېرەك.

كارخانا پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنىڭ يېڭى يوللىرى ئۈستىدە پائال ئىزدىنىش كېرەك. سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى ۋە جۇڭگوچە زامانىۋى كارخانا تۈزۈمى بەرپا قىلىش جەريانىدا كارخانىلارنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتى ئۈزلۈكسىز يېڭى ئەھۋال، يېڭى مەسىلىلەرگە دۇچ كېلىپ تۇرىدۇ. دۆلەت كارخانىلىرى پارتىيە قۇرۇلۇشى نەزەرىيىسىگە دائىر تەتقىقاتنى كۈچەيتىشى كېرەك. ئىدىيىنى ئازاد قىلىپ، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەپ، پايدىلىق پەيتنى تۇتۇپ، مەركەز بېكىتكەن پرىنسىپلار بويىچە دادىل ئەمەلىيەت ئۆتكۈزۈپ، پەيدىنپەي مۇكەممەللەشتۈرۈپ، كارخانا پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى ئۆزگىرىشكە ئۇيغۇنلاشتۇرۇپ، ياخشىلاش جەريانىدا كۈچەيتىپ، ۋارىسلىق قىلىش جەريانىدا يېڭىلاپ، دۆلەت كارخانىلىرى پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرۈش كېرەك.

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى

1997 - يىل 1 - ئاينىڭ 24 - كۈنى

(شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 10 - مارت تېلېگراممىسى)

(بېشى 1 - بەتتە)

ساقلاشقا، ئاشۇرۇشقا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ بازار ئىگىلىكى رىقابىتىدە كارخانىلار يېتىشكە تېگىشلىك ئۈچ چوڭ نىشان. ئۇ ئالاھىدە ترانسفورماتور - ئېلېكتروماتور سانائىتى پاي ھەسسىدارلىق چەكلىك شىركىتىنىڭ پاي تۈزۈمىدىكى شىركەتلەرنىڭ قائىدىسىگە ئەمەل قىلىپ، ھەرىكىتىنى قېلىپلاشتۇرۇپ، پاي تۈزۈمىدىكى كارخانىلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتى، تەدبىر بەلگىلەش، ئىجرا قىلىش ۋە نازارەتچىلىك ئاپپاراتلىرىنى قۇرۇشنى ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈشنى، ھەرقايسى ئاپپاراتنىڭ ئۆز ۋەزىپىسىنى ئادا قىلىشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشنى، ئۆزئارا ماسلاشتۇرۇش، بىر - بىرىنى چەكلەش مېخانىزمىنى بەرپا قىلىشنى تەلەپ قىلدى. ئۇ مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: شىنجاڭ ئالاھىدە ترانسفورماتور - ئېلېكتروماتور پاي ھەسسىدارلىق چەكلىك شىركىتىدىكى مۇلۇك ھوقۇقىغا ئىگىدارچىلىق قىلغۇچىلار ۋە ئىگىلىك باشقۇرغۇچىلار باج تاپشۇرغاندىن كېيىن، ئاشقان پايدىنى تەقسىملەش نىسبىتىنى تەڭشەش، كارخانا قانۇنىدا بەلگىلەنگەن جامائەت جۇغلانمىسىنىڭ نىسبىتىنى كۈچەيتىش ئارقىلىق كارخانىنىڭ تەرەققىيات زاپاس كۈچىنى ئاشۇرۇشى، پايدا تەقسىملەش سەۋىيىسىنى مۇۋاپىق چۈشۈرۈشى كېرەك. ئۇ يەنە كارخانىدىن قاتتىق تۈزۈم ئورنىتىپ، مەسئۇلىيەت بىلەن ھوقۇق ئېنىق ئايرىلغان، ئىلمىي باشقۇرۇش يولغا قويۇلغان، مۇۋاپىق رىغبەتلەندۈرۈش ۋە چەكلەش بىرلەشتۈرۈلگەن مېخانىزم بەرپا قىلىشنى تەلەپ قىلدى. ئۇ يەنە كارخانىدىن تەننەرخ باشقۇرۇشنى ياخشى تۇتۇپ، خەندەن پولات - تۆمۈر زاۋۇتىنىڭ تەجرىبىسىنى ياخشى ئۆگىنىپ، كارخانىنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشنى تەلەپ قىلدى.

ئۇ مۇنداق دېدى: كارخانا بۇنىڭدىن كېيىنكى تەرەققىياتتا يىراقنى كۆرۈشى، پىكىر يوللىرىنى كېڭەيتىشى كېرەك. كارخانا ئاپتونوم رايون سىرتىدىكى ۋە مەملىكەت سىرتىدىكى بازارلارنى نىشانلاپ، سۈپەت ئارقىلىق غەلىبە قىلىپ، مەملىكەت ئىچىدىكى چوڭ بازارلارنى پائال ئىگىلەش شەرتى ئاستىدا دۆلەت دەرۋازىسىدىن بۆسۈپ چىقىشقا تىرىشىشى كېرەك.

(بېشى 1- بەتتە)

ئەھمىيەت بېرىپ، بۇ رايونلارنىڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە قۇرۇلۇشىغا سېلىنىدىغان سېلىنمىنى داۋاملىق ئاشۇرۇپ، قىسقا ۋاقىت ئىچىدە بىر قىسىم يېزا-بازاردىكى ئاممىنىڭ تېلېۋىزىيە نومۇرلىرىنى كۆرەلمەسلىك، رادىئو ئاڭلىيالماسلىق مەسىلىلىرىنى ھەل قىلىشىمىز لازىم.

قېيۇم باھاۋۇدۇن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئاڭلىتىشنى باشقۇرۇشنى ئالاھىدە كۈچەيتىپ، ھەر خىل سەۋەنلىكلەرنىڭ سادىر بولۇشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش لازىم. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ھەر دەرىجىلىك رادىئو-تېلېۋىزىيە تارماقلىرى كەسىپ باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، قەتئىي قانۇن بويىچە ئىش كۆرۈپ، رادىئو - تېلېۋىزىيە ئىشلىرىنىڭ گۈللىنىشى ۋە ساغلام راۋاجلىنىشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشى لازىم. رەھبەرلىك بەنزىسى قورۇلۇشنى كۈچەيتىپ، سىياسىي جەھەتتە كۈچلۈك، كەسپتە پىشقان، ئىنتىزامى چىڭ، ئىستىلى دۇرۇس، ساپاسى يۇقىرى رادىئو-تېلېۋىزىيە قوشۇنى قۇرۇپ، رادىئو - تېلېۋىزىيە ئىشلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ يېڭى ۋەزىيىتىگە يېڭى ئالاھىدىلىكىگە ئۇيغۇنلىشىش لازىم.

ئادرېس: ئۇرۇمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 (维吾尔文)

(بۇ سان ئالتە بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشىر قىلدى (ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
مارت
15
شەنبە

ھاۋارايىدىن مەلۇمات:
ئۇرۇمچىدە كۈندۈزى ئازراق قار ياغىدۇ، كېچىسى بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا 4°C - -1°C بولىدۇ، تۆت بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5 - يىغىنى چۈڭچىڭنى بىۋاستە قاراشلىق شەھەر قىلىپ تەسىس قىلىش توغرىسىدىكى قارارنى تەستىقلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 14-مارت تېلېگراممىسى. 8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5-يىغىنى 1997-يىل 3-ئاينىڭ 14-كۈنى چۈڭچىڭنى بىۋاستە قاراشلىق شەھەر قىلىپ تەسىس قىلىش توغرىسىدىكى قارارنى تەستىقلىدى.

8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5-يىغىنى گوۋۇيۈەن قاراپ چىقىشقا سۇنغان چۈڭچىڭنى بىۋاستە قاراشلىق شەھەر قىلىپ تەسىس قىلىش توغرىسىدىكى تەكلىپ لايىھىسى ۋە قارارنى قاراپ چىقىپ مۇنۇلارنى قارار قىلدى:

1. چۈڭچىڭنى بىۋاستە قاراشلىق شەھەر قىلىپ تەسىس قىلىش، ئەسلىدىكى چۈڭچىڭ شەھىرىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش تەستىقلاندى.

2. چۈڭچىڭ بىۋاستە قاراشلىق شەھەر سۈپىتىدە ئەسلىدىكى چۈڭچىڭ شەھىرى، ۋەنشىيەن شەھىرى، فۇلىن شەھىرى ۋە چىيەنجياڭ ۋىلايىتىگە قاراشلىق مەمۇرىي رايونلارنى باشقۇرىدۇ.

3. چۈڭچىڭ بىۋاستە قاراشلىق شەھەر بولغاندىن كېيىن، گوۋۇيۈەن ئاساسىي قانۇن ۋە ئالاقىدار قانۇنلاردىكى بەلگىلىمىلەر بويىچە ئۇنىڭ باشقۇرۇشىدىكى مەمۇرىي رايونلارنىڭ تەسىس قىلىنىشى ۋە ئايرىلىشىنى مۇناسىپ تەڭشەيدۇ.

ھەممە بىر نىيەتتە جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىپ، سوتسىيالىستىك ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ يېڭى غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرەيلى

8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5-يىغىنى يېپىلدى

يىغىندا ھۆكۈمەت خىزمىتىدىن دوكلات توغرىسىدا قارار قاتارلىقلار ماقۇللاندى، چۈڭچىڭنى بىۋاستە قاراشلىق شەھەر قىلىش قارارى تەستىقلاندى

چياۋشى سۆز قىلدى، جياڭ زېمىن، لى پېڭ، لى رۇيخۇەن، جۇرۇڭجى، لىۇ خۇاچىڭ، خۇجىنتاۋ، رۇڭ يىرېنلار قاتناشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 14 - مارت تېلېگراممىسى. 8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5 - يىغىنى ئالدىن بەلگىلەنگەن كۈنتەرتىپلەرنى ئورۇنداپ، تەكلىپلەرنى ماقۇللىغاندىن كېيىن، بۈگۈن چۈشتىن كېيىن «خەلق» سارىيىدا يېپىلدى.

يىغىن: پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەر مىللەت خەلقىنى يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىرادىسىگە ۋارىسلىق قىلىپ، دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئەتراپىغا تېخىمۇ زىچ ئۇيۇشۇپ، ھەممە بىر نىيەتتە جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىپ، سوتسىيالىستىك ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ يېڭى غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشكە چاقىردى.

بۈگۈنكى يىغىنغا 2720 ۋەكىل قاتناشتى. يىغىنغا ھەيئەت رىياسىتىنىڭ دائىمىي رەئىسى، يىغىننىڭ ئىجرائىيە رەئىسى چياۋشى رىياسەتچىلىك قىلدى.

مۇخۇا، فېي شياۋتۇڭ، لى جيېچيۇڭ، لى شىمىن، ۋاڭ بىڭچيەن، پابالاگېلىلاڭجې، ۋاڭ گۇاڭيىڭ، چېڭ سىيۇەن، لۇ جياشى، بوخې، تۆمۈرداۋامەت، ۋۇجيېپىڭ، ساۋجىلار قاتناشتى، ھەم رەئىس سەھنىسىدىن ئورۇن ئالدى.

14 كۈنلۈك يىغىن مەزگىلىدە ۋەكىللەر ھۆكۈمەت خىزمىتىدىن بېرىلگەن دوكلاتنى ئەستايىدىل قاراپ چىقتى، مۇشۇ مەزگىلدە ئۆتكۈزۈلگەن سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك كومىتېتى 5 - يىغىنىنىڭ دوكلاتىنى مۇزاكىرە قىلدى. ۋەكىللەر ۋە ئەزالارنىڭ پىكرىگە ئاساسەن، گوۋۇيۈەن دوكلاتقا تۈزىتىش كىرگۈزدى. لى پېڭ زۇڭلى ھۆكۈمەت خىزمىتىدىن دوكلاتقا تۈزىتىش كىرگۈزۈش ئەھۋالى توغرىسىدا يىغىن ھەيئەت رىياسىتىگە ئىزاھات سۇندى.

چياۋشى ۋېيىۋەنجاڭنىڭ رىياسەتچىلىكىدە، يىغىندا ئاۋۋال ئاۋازغا قويۇلۇپ ھۆكۈمەت خىزمىتىدىن دوكلات توغرىسىدا قارار ماقۇللاندى. قاراردا مۇنداق دېيىلىدۇ: دوكلاتتا ئوتتۇرىغا قويۇلغان ئۆتكەن بىر يىللىق خىزمەت يىغىن بۇ دوكلاتنى تەستىقلاشنى قارار قىلدى.

ئاۋاز بېرىش ئارقىلىق، يىغىندا يەنە 1996- يىللىق خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانىنىڭ ئىجراسى ھەم 1997 - يىللىق خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانى توغرىسىدا قارار ماقۇللاندى، گوۋۇيۈەن ئوتتۇرىغا قويغان 1997 - يىللىق خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانىنى تەستىقلاش قارار قىلىندى، چېن جىنخۇا گوۋۇيۈەننىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە بەرگەن دوكلات تەستىقلاندى؛ 1996 - يىللىق مەركەز ۋە يەرلىك خام چوتىنىڭ ئىجراسى ھەم 1997 - يىللىق مەركەز ۋە يەرلىكنىڭ خام چوتى توغرىسىدا قارار ماقۇللاندى، گوۋۇيۈەن ئوتتۇرىغا قويغان 1997 - يىللىق مەركەز خام چوتىنى تەستىقلاش قارار قىلىندى، لىۇ جۇڭلى گوۋۇيۈەننىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە بەرگەن دوكلات ماقۇللاندى.

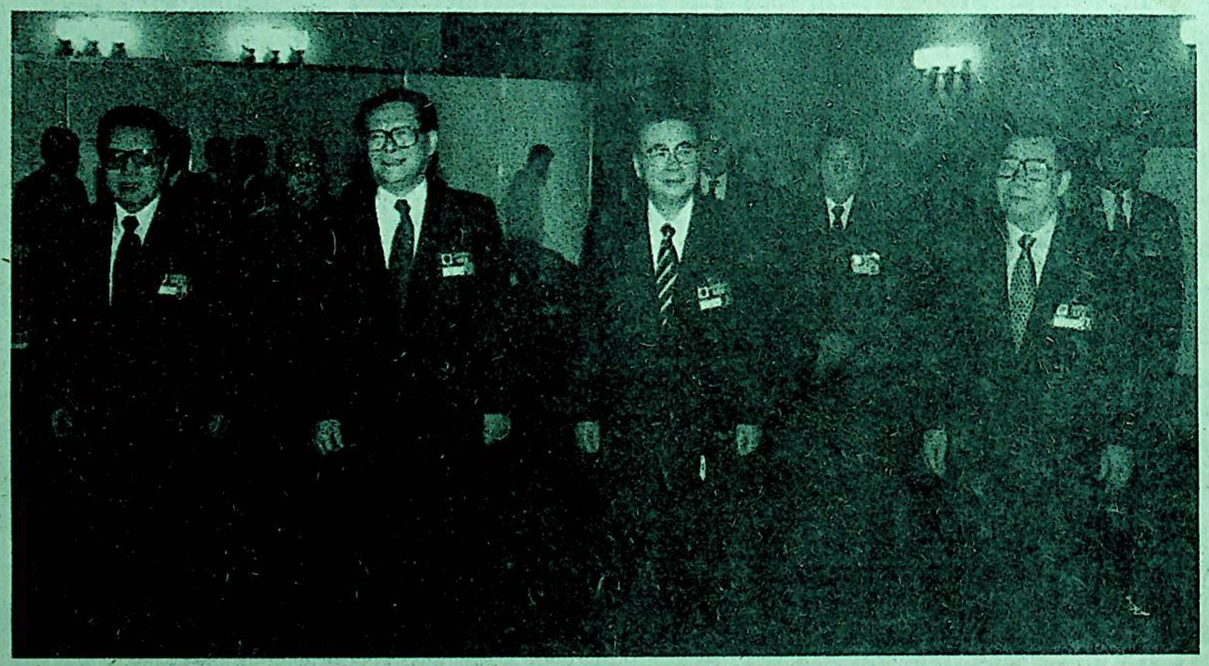

8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5 - يىغىنى 3- ئاينىڭ 14 - كۈنى بېيجىڭ «خەلق» سارىيىدا يېپىلدى. يېپىلىش يىغىنىغا پارتىيە ۋە دۆلەت رەھبەرلىرىدىن جياڭ زېمىن، لى پېڭ، چياۋشى، لى رۇيخۇەن، جۇرۇڭجى، لىۇ خۇاچىڭ، خۇجىنتاۋ، رۇڭ يىرېنلار قاتناشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

* * *

بۇگۈنكى يىغىنغا 2720 ۋەكىل قاتناشتى. يىغىنغا ھەيئەت رياستىنىڭ دائىمي رەئىسى، يىغىنىڭ ئىجرائىيە رەئىسى چياۋشى زىياسەتچىلىك قىلدى.

يىغىنغا پارتيە ۋە دۆلەت رەھبەرلىرىدىن جيالڭ زېمىن، لى پېڭ، لى رۇيخۇەن، جۇرۇڭجى، لىيۇ خۇاچىڭ، خۇجىنتاۋ، رۇڭ يىرېنلار قاتناشتى.

*

قانۇنى». جىنايى ئىشلار قانۇنىغا تۇزىتىش كىرگۈزۈش ئىلىمىزنىڭ جىنايى ئىشلار قانۇنى تۇزۇمىنى يەنمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈشتە مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. تۇزىتىش كىرگۈزۈلگەندىن كېيىنكى جىنايى ئىشلار قانۇنى 1979 - يىلى تۇزۇلگەن ۋاقتىنكى 192 ماددىدىن ھازىر 452 ماددىغا كۆپەيتىلدى. ئۇ جۇڭگونىڭ دۆلەت ئەھۋالىغا ئۇيغۇن كېلىدىغان، بىرلىككە كەلتۈرۈلگەن، بىر قەدەر مۇكەممەل جىنايى ئىشلار قانۇنى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. ئۇ 1997-يىل 10 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن باشلاپ يولغا قويۇلدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، جىنايى ئىشلار قانۇنىنىڭ قوشۇمچە پرىنسىپىدا بۇ قانۇنغا كىرگۈزۈلگەن بەزى قانۇنلارغا مۇۋاپىق كېلىدىغان مەسىلىلەر توغرىسىدا بەلگىلىمە چىقىرىلدى.

*

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ دۆلەت مۇداپىئە قانۇنى» جەمئى 12 باب، 70 ماددا بولۇپ، ئومۇمىي پرىنسىپ، دۆلەت ئاپپاراتلىرىنىڭ دۆلەت مۇداپىئە خىزمىتى ھوقۇقى، قورالنى كۆچلەر، چېگرا مۇداپىئەسى، دېڭىز مۇداپىئەسى ۋە ھاۋا مۇداپىئەسى، دۆلەت مۇداپىئە پەن تەتقىقات ئىشلەپچىقىرىشى ۋە ھەربىي ئىشلاردا مال زاكاز قىلىش، دۆلەت مۇداپىئە خراجىتى ۋە دۆلەت مۇداپىئە مۇلكى، دۆلەت مۇداپىئە تەربىيىسى، دۆلەت مۇداپىئە سەپەرۋەرلىكى ۋە ئۇرۇش ھالىتى، پۇقرالار، تەشكىلاتلارنىڭ دۆلەت مۇداپىئە مەجبۇرىيىتى ۋە ھوقۇقى، ھەربىيلەرنىڭ مەجبۇرىيىتى ھوقۇق - مەنپەئىتى، ھەربىي ئىشلاردىكى تاشقى مۇناسىۋەت، قوشۇمچە پرىنسىپنى تۈز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇ قانۇن ئىلان قىلىنغان كۈندىن باشلاپ يولغا قويۇلدۇ. (ئاخىرى 4 - بەتتە)

چياۋشى ۋېيۈەنجاڭنىڭ 8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5 - يىغىنى يېپىلغاندا سۆزلىگەن سۆزى

(1997 - يىل 3 - ئاينىڭ 14 - كۈنى)

ۋەكىللەر:

8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5-يىغىنى بارلىق ۋەكىللەرنىڭ بىرلىكتە تىرىشىشى ئارقىسىدا تولۇق ۋەزىپىلەرنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئورۇندىدى. يىغىندا لى پېڭ زۇڭلىنىڭ «ھۆكۈمەت خىزمىتىدىن بەرگەن دوكلاتى» قاراپ چىقىلدى ۋە تەستىقلاندى؛ 1997-يىللىق خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانى، مەركەز خام چوتى تەكشۈرۈلدى ۋە تەستىقلاندى، بۇ يىللىق ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى، فاكتىنى ھەم تەدبىرلىرى بەلگىلەندى. يىغىندا تۇزىتىش كىرگۈزۈلگەن «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ جىنايى ئىشلار قانۇنى» قاراپ چىقىلىپ ماقۇللاندى، «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ دۆلەت مۇداپىئە قانۇنى» ۋە باشقا ئالاقىدار قانۇن مەسىللىرى توغرىسىدا قارار ماقۇللاندى. بىز بۇ قېتىم «جىنايى ئىشلار قانۇنى»غا نۇرغۇن تۇزىتىش كىرگۈزۈپ ۋە ئۇنى تولۇقلاپ، دۆلەت ئەھۋالىغا ئۇيغۇن كېلىدىغان «جىنايى ئىشلار قانۇنى»نى بارلىققا كەلتۈردۇق. بۇ دۆلىتىمىزنىڭ قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىدا قولغا كەلتۈرۈلگەن مۇھىم نەتىجە. يىغىندا يەنە باشقا بىر نەچچە جەھەتتىكى خىزمەت دوكلاتلىرى ئاڭلاپ ئۆتۈلۈپ ۋە قاراپ چىقىلىپ، مۇناسىپ قارارلار چىقىرىلدى. بۇ قېتىمقى يىغىن ناھايىتى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئۆتتى. بۇ قېتىمقى يىغىن دېموكراتىيە جارى قىلدۇرۇلغان، ئەملىيەتچىل بولغان، ئىنتىپاقلىشىدىغان، جاسارەت بىلەن ئىگىلەيدىغان يىغىن بولدى. ئۇ پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ سەپەرۋەر قىلىپ، يولداش دېڭ شياۋپىڭ باشلاپ بەرگەن جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش يولىدا قەتئىي، تەۋرەنمەستىن داۋاملىق ئىگىلەپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئىشلىرىنىڭ يېڭى غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشتە ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

ۋەكىللەر بۇ قېتىمقى يىغىندا دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتى، ئىقتىسادىي قۇرۇلمىنى تەڭشەش ۋە يېڭا ئىگىلىكىنى مۇقىم راۋاجلاندۇرۇش قاتارلىق مەسىلىلەرگە ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلۈپ، نۇرغۇن ياخشى پىكىر، تەكلىپلەرنى بەردى. بۇ مەسىلىلەر ئىسلاھات ۋە تەرەققىيات داۋامىدا چوڭقۇر قاتلامدا كۆرۈلگەن زىددىيەتلەرنىڭ ئىنكاسى، ئالغا بېسىش داۋامىدىكى مەسىلىلەر، شۇنداقلا جىددىي ھەل قىلىشنى كۈتۈپ تۇرۇۋاتقان مەسىلىلەر. بۇ مەسىلىلەرنى تۈپتىن ھەل قىلىشنىڭ ئاچقۇچى ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ۋە ئىقتىسادنى يۆكسەلدۇرۇش ئۈسۈلىنى ئۆزگەرتىشتە. دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتىنى بۇ يىلقى ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنىڭ مۇھىم نۇقتىسى قىلغان ھالدا تېخىمۇ زور قەدەم تاشلاش كېرەك. بېكىتىلگەن سىياسەت ۋە تەدبىرلەرنى قەتئىي جايىدا ئەملىيلەشتۈرۈش، ئەملىيەتتە خېلى ياخشى ئۈنۈم بەرگەنلىكى ئىسپاتلانغان تەجرىبىلەرنى ئەملىيەتكە بىرلەشتۈرۈپ پائال كېڭەيتىش ۋە داۋاملىق دادىل ئىزدىنىش، دادىل ئەملىيەت ئۆتكۈزۈپ، دادىل سىناق قىلىپ، يېڭىلىق يارىتىپ، مەسىلىلەرنى ھەقىقىي ھەل قىلىپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلىش كېرەك. يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاساسلىق ئورنىنى قەتئىي، بوشاشمای كۈچەيتىش، دېھقانلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە ئىگىلىك باشقۇرۇش ئاكتىپلىقىنى ياخشى قوغداش، ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ، دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش لازىم. قۇرۇلمىنى تەڭشەش سالمىقىنى زورايتىپ، ئىقتىسادنىڭ ئېشىش سۈپىتى ۋە ئۈنۈمىنى نۇقتىلىق ئۆستۈرۈش كېرەك. بىز بۇ قېتىمقى يىغىندا بېكىتىلگەن نىشانغا ئاساسەن ھەرقايسى جەھەتتىكى خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەپ، خەلق ئىگىلىكىنىڭ داۋاملىق، تېز، ساغلام راۋاجلىنىشىغا داۋاملىق تۈرتكە بولۇشىمىز؛ شۇنىڭ بىلەن بىللە، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، جەمئىيەتنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشىمىز كېرەك.

شياڭگاڭغا بولغان ئىگىلىك ھوقۇقى يۈرگۈزۈشنى ئەسلىگە كەلتۈرىدىغان تارىخىي خاراكتېرلىك چاغلار بارغانسېرى يېقىنلاپ كەلمەكتە. شۇڭا بىز خىزمەتلەرنى ئەستايىدىل ياخشى ئىشلەپ، شياڭگاڭ ھاكىمىيىتىنىڭ ئوگۇشلۇق ئۆتكۈزۈۋۈلىشىغا ۋە سلىق ئۆتۈشىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشىمىز كېرەك. شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايون بولۇپ قۇرۇلغاندىن كېيىن، يولداش دېڭ شياۋپىڭ ئوتتۇرىغا قويغان «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش»نى يولغا قويۇش فاكتىنى ئەملىي ھەل قىلىپ، شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنىنى، «شياڭگاڭلىقلارنىڭ شياڭگاڭنى ئىدارە قىلىشى»نى ۋە يۇكسەك ئاپتونومىيىنى يولغا قويۇشىمىز كېرەك. شۇنىڭغا ئىشىنىمىزكى، كۈندىن-كۈنگە قۇدرەت تېپىۋاتقان ۋەتىنىمىز ئارقا تېرەك، ئەقىل-پاراسەتلىك، ئىشچان 6 مىليون شياڭگاڭلىق قېرىنداش ئورتاق تىرىشىدىغانلىقى ئۈچۈن، شياڭگاڭنىڭ ئۈزاققىچە گۈللىنىشى ۋە مۇقىم بولۇشىنى چوقۇم ساقلاپ قالالايمىز، «شەرقتىكى مەرۋايىت» چوقۇم تېخىمۇ پارلاق نۇر چاچىدۇ.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

بىر نىيەت - بىر مەقسەتتە بولۇپ، ئۇلۇغۋار ئىشلارنى بىرلىكتە ۋۇجۇدقا چىقرايلى

— 8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى 5 - يىغىنىنىڭ، سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك كومىتېتى 5 - يىغىنىنىڭ يېپىلغانلىقىنى تەبرىكلەيمىز

«خەلق گېزىتى» باش ماقالىسى

8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5-يىغىنى، سىياسىي كېڭەش مەملىكەتلىك 8-نۆۋەتلىك كومىتېتى 5-يىغىنى بەلگىلەنگەن كۈنتەرتىپلەرنى ئورۇندىداپ، كەينى كەينىدىن يېپىلدى. بىز «ئىككى يېغىن»نىڭ تولۇق مۇۋەپپەقىيەتلىك ئېچىلغانلىقىنى قىزغىن تەبرىكلەيمىز!

بۇ يىلقى «ئىككى يېغىن» قەدىردان يولداش دېڭ شياۋپىڭ ئەمدىلا ئارىمىزدىن كەتكەندىن كېيىن ئېچىلدى. ۋەكىللەر ۋە ئەزالار قايغۇنى كۆچەكە ئايلاندۇرۇپ، دۆلەتكە، مىللەتكە يۈكسەك جاۋابكار بولۇش روھى بىلەن، ئۆزىنىڭ مۇقەددەس مەسئۇلىيىتىنى ئەستايىدىل ئادا قىلىپ، «ئىككى يېغىن»دا مول نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5-يىغىنى لى پېڭ زۇڭلىنىڭ ھۆكۈمەت خىزمىتىدىن بەرگەن دوكلاتىنى قاراپ چىقتى، تەستىقلىدى، 1997-يىللىق خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانى ئەسلىگە كەلتۈرىدۇ. جۇڭگو كومپارتىيىسى مەملىكەتلىك 15-قۇرۇلتىيىنى ئاچىدۇ. بۇ پارتىيىمىز ۋە دۆلىتىمىزنىڭ تەرەققىيات تارىخىدىكى كاتتا ئىش. بىز بۇلتۇرقى «باشلىنىش يىلى»دا قولغا كەلتۈرگەن مۇۋەپپەقىيەتلەر ئاساسىدا، پارتىيىنىڭ ئاساسىي نەزەرىيىسى، ئاساسىي لۈشىيەنى، ئاساسىي فاكتىنى ھەمدە قىلىپ قۇرۇلۇش، ئىسلاھات ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئىشلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئىقتىسادىي يۈكسەلدۈرۈش ئۈسۈلىنى ئۆزگەرتىپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈم، تېز تەرەققىيات ۋە ئىجتىمائىي ئادالەت، ئاھالە بايلىقىنىڭ ئورتاق ئىگىلىنىشىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئومۇمىي ئەھۋال ئۈستىدە ئىنتايىن چوڭ ئىلگىرىلەش قولغا كەلتۈرۈلدى. بۇ ئىنتايىن ئېسىل نەتىجە بولۇپ، ئۇ پۈتكۈل پارتىيە، پۈتكۈل ھەربىي ساھە ۋە پۈتكۈل مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق ئەقىل-پاراسىتىنى ئۆشقا سېلىپ، چارە-تەدبىر كۆرۈستۈپ، بۇ ھۆججەتلەرنى تۈزۈپ چىقىشقا مۇھىم تۆھپە قوشتى. «ئىككى يېغىن» قولغا كەلتۈرگەن بۇ مول نەتىجىلەر سوتسىيالىستىك ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش، دېموكراتىك قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى، دۆلەت مۇداپىئە قۇرۇلۇشى ۋە جەمئىيەتنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك ئىلگىرىلىشىنى يۈكسەلدۈرۈش، شياڭگاڭنىڭ سلىق ئۆتۈپ ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇلۇشىغا كاپالەتلىك قىلىشتا مۇھىم رول ئويناىدۇ. «ئىككى يېغىن»نىڭ تولۇق مۇۋەپپەقىيەتلىك ئېچىلغانلىقى - پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقلىقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئەتراپىغا تېخىمۇ زىچ ئۈيۈشۈپ، يولداش دېڭ شياۋپىڭ باشلاپ بەرگەن جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئۇلۇغ ئىشلىرىنى غەلبىسىزى ئالغا يۆكسەلدۈرۈشكە ئىرادىسى، ئىشەنچىسى بارلىقىنىڭ روشەن بەلگىسى!

بۈيىل - 9-بەش يىللىق پىلان ۋە 2010-يىلغىچە بولغان كەلگۈسى نىشان پروگراممىسى يولغا قويۇلغانلىقىنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئىلمىز ھۆكۈمىتى شياڭگاڭغا ئىگىلىك ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈشنى ئەسلىگە كەلتۈرىدۇ. جۇڭگو كومپارتىيىسى پارتىيىسى مەملىكەتلىك 15-قۇرۇلتىيىنى ئاچىدۇ. بۇ پارتىيىمىز ۋە دۆلىتىمىزنىڭ تەرەققىيات تارىخىدىكى كاتتا ئىش. بىز بۇلتۇرقى «باشلىنىش يىلى»دا قولغا كەلتۈرگەن مۇۋەپپەقىيەتلەر ئاساسىدا، پارتىيىنىڭ ئاساسىي نەزەرىيىسى، ئاساسىي لۈشىيەنى، ئاساسىي فاكتىنى ھەمدە قىلىپ، بىر نىيەت-بىر مەقسەتتە يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، ئىككى چوڭ ئىشنى ياخشى ئىشلەپ، سوتسىيالىستىك ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرى ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ يېڭى غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشىمىز لازىم. (ئاخىرى 4 - بەتتە)

شىنجاڭنىڭ سۇ بايلىقى ۋە ئۇنىڭ تارقىلىش ئەھۋالى توغرىسىدا

سۇ ئىشلىرى مىناكارلىق - قۇرۇلۇش شۆبە ئىستىتۇتىنىڭ دوتسېنتى ياسىن راخمان

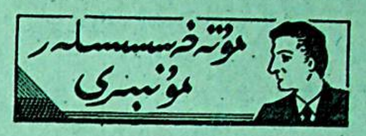

شىنجاڭنىڭ قۇرغاق ئىقلىم شارائىتى يېزا ئىگىلىكىنىڭ سۈرغۇنىشقا تايانمىسا بولمايدىغانلىقىنى بەلگىلىگەن. شۇڭا، ئىلى ۋادىسى، تارباغاتاي ۋە سانجىنىڭ شەرقىي قىسىملىرىدىكى بىرنەچچە مىليون مو بوزىيەرنى ھېسابقا ئالمىغاندا، شىنجاڭ بويىچە 3 مىليون 173 مىڭ 800 گېكتاردىن ئارتۇق تېرىلغۇ يەرنىڭ% 95 ددىن كۆپرەكى تاغلىق رايونلاردىن كېلىدىغان قار - مۇز ۋە يامغۇر سۇلىرىغا تايىنىپ سۈغىرىلىدۇ. ئۇنداق بولسا شىنجاڭنىڭ يېزا ئىگىلىكىدىكى سۈغىرىشقا ئىشلىتىدىغان سۇنىڭ ئاساسلىق مەنبەسى بولغان يەر ئاستى قىسمى ئېقىن سۈيىنىڭ ئومۇمىي ئەھۋالى زادى قانداق؟ شىنجاڭنىڭ سۇ بايلىقى ھازىرقى ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى يېزا ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىنى قانداقلارچە ئىلگىرى سۈرىدۇ - يوق؟ بۇنىڭغا تۆۋەندە بايان قىلىپ ئۆتىدىغان مەزمۇنلاردىكى سانلىق مەلۇمات ۋە ئەھمىيلى ئەھۋاللارغا قاراپ باقاي، مەسىلە ئايدىڭلاشىدۇ.

1. شىنجاڭنىڭ سۇ بايلىقى ۋە ئۇنىڭ تارقىلىش ئەھۋالى

شىنجاڭنىڭ يەر ئاستى سۇرغۇن ئېقىن سۇ ئومۇمىي مىقدارى 96 مىليارد كۇب مېتر بولۇپ، بۇنىڭ 88 مىليارد كۇب مېترى دەريا سۈيى، 8 مىليارد كۇب مېترى بۇلاق سۈيى. دۆلەت سىرتىدىن شىنجاڭغا ئېقىپ كىرىدىغان سۇ 7 مىليارد 800 مىليون كۇب مېتر بولۇپ، بۇ سۇ ئاساسلىقى جەنۇبىي شىنجاڭدىكى دەريالارغا قويۇلىدۇ. لېكىن شىمالىي شىنجاڭدىكى ئېرتىش ۋە ئىلى دەريالىرىدىن 23 مىليارد كۇب مېتر سۇ دۆلەت سىرتىغا ئېقىپ كېتىدۇ. بۇ شىمالىي شىنجاڭ يىللىق سىرغۇن ئېقىن سۇ ئومۇمىي مىقدارىنىڭ% 60 نى، پۈتۈن شىنجاڭ يىللىق سىرغۇن ئېقىن سۇ ئومۇمىي مىقدارىنىڭ % 24 نى ئىگىلەيدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، شىنجاڭنىڭ يەر ئاستى سۇ بايلىق زاپىسىمۇ بىر قەدەر مول بولۇپ، ھازىرقى تەكشۈرۈپ ئېنىقلانغان ئومۇمىي سۇ مىقدارى 20 مىليارد كۇب مېتردىن ئارتۇق. بۇ شىنجاڭنىڭ يەر ئۈستى سىرغۇن ئېقىن سۇ ئومۇمىي مىقدارىنىڭ% 20.8 نىگە باراۋەر كېلىدۇ.

يۇقىردا تىلغا ئېلىپ ئۆتكەن شىنجاڭنىڭ يەر ئۈستى سىرغۇن ئېقىن سۇ ئومۇمىي مىقدارى ۋە يەر ئاستى پايدىلىنىش جەھەتلەردە خېلى مۇرەككەپ مەسىلە مەۋجۇت. مەسىلەن: شىنجاڭ ئومۇمىي يەر مەيدانىنىڭ ئۈچتىن بىر قىسمىنى ئىگىلەيدىغان تەڭرىتېغىنىڭ شىمالىدىكى رايونلاردا چوڭ - كىچىك بولۇپ جەمئىي 403 دەريا بار. ئۇلارنىڭ يىللىق سىرغۇن ئېقىن سۇ ئومۇمىي مىقدارى 50 مىليارد 500 مىليون كۇب مېتر، بىراق تەڭرىتېغىنىڭ جەنۇبىدىكى شىنجاڭنىڭ ئومۇمىي يەر مەيدانىنىڭ ئۈچتىن ئىككى قىسمىنى ئىگىلەيدىغان ئىككى ئوبلاست، ئۈچ ۋىلايەتتە چوڭ - كىچىك 318 دەريا بار. ئۇلارنىڭ يىللىق سىرغۇن ئېقىن سۇ ئومۇمىي مىقدارى 45 مىليارد 500 مىليون كۇب مېتر. ھازىرقى ئىشلىتىلۋاتقان سۇ مىقدارىدىن قارىغاندا، شىنجاڭ بويىچە ئىشلىتىلۋاتقان سۇنىڭ ئومۇمىي مىقدارى 56 مىليارد 260 مىليون كۇب مېتر (دۆلەت باشقۇرۇۋاتقان سۇ قۇرۇلۇشى ئارقىلىق دېھقانچىلىق رايونلىرىغا باشلاپ كېلىپ سۈغىرىشقا ئىشلىتىلۋاتقان سۇ 46 مىليارد كۇب مېتر). ئۇنىڭ ئىچىدە شىمالىي شىنجاڭ 15 مىليارد 500 مىليون كۇب مېتر، جەنۇبىي شىنجاڭ 36 مىليارد 760 مىليون كۇب مېتر سۇ ئىشلىتىدۇ. بىرلىك مەيدان بويىچە ئىشلىتىلىدىغان سۇ مىقدارى جەھەتتە جەنۇبىي شىنجاڭنىڭ ئىشلىتىدىغىنى شىمالىي شىنجاڭنىڭكىدىن كۆپرەك. بىراق شىمالىي شىنجاڭنىڭ ھۆل - يېغىنى جەنۇبىي شىنجاڭنىڭكىدىن كۆپ، سۇنىڭ پارىغ ئايلىنىش نىسبىتى، سۈغۇرىش نورمىسى جەھەتتىمۇ جەنۇبىي شىنجاڭغا قارىغاندا خېلى تۆۋەن. ئەمەلىي ئىگە بولغىنى سۇ مەنبەسىدىن قارىغاندا، شىمالىي شىنجاڭنىڭ سۇ بايلىقى جەنۇبىي شىنجاڭنىڭكىدىن ھۆل. شۇڭا سۇ بايلىقىنى ئېچىپ پايدىلىنىش جەھەتتە شىمالىي شىنجاڭ يوشۇرۇن كۈچ زور بولۇشتەك ئەڭ زور.

شىنجاڭدا بۇ بايلىقنىڭ تارقىلىشىدا تەڭپۇڭسىزلىق ئەھۋالىنىڭ مەۋجۇتلۇقى ھەقىقەت بىر قىسىم تەقسىماتچىلار مۇنداق ھېساب قىلىپ باقتىكەن، يەنى بەيتىك تېغىدىن باشلاپ ئۇرۇمچى، كورلا، قاغىلىقىن ھېسىپ ئۆتكەن بىر تۈز سىزىق سىزىپ، شىنجاڭنى غەربىي شىمال ۋە شەرقىي جەنۇب دەپ ئىككى قىسمىغا ئايرىپ، يەر مەيدانى ۋە سۇ بايلىقىنى ھېسابلاپ كۆرگەن. نەتىجىدە شارائىتى ۋە سۇ بايلىقىنىڭ تارقىلىش ئالاھىدىلىكىنى توغرا تونۇپ، ئۇنىڭغا ھەققەتەنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدىگەن ئاساستا ئىلمىي باھا بېرىپ، ئۆز ئورنىمىزنىڭ ئەھۋالىغا قاراپ، پىلان ۋە تەدبىر بەلگىلەپ چىقىشىمىزنىڭ لازىملىقىنى، سىياسەت ۋە چارە - تەدبىر تۈزگەندە ئەمەلىي ئۇنۇمگە ئەھمىيەت بېرىشىمىزنىڭ زۆرۈرلۈكىنى كۆرسىتىدۇ.

2. شىنجاڭنىڭ سۇ قۇرۇلۇشى مۇئەسسەسىلىرى ۋە سۈغىرىش ئىشلىرىدا ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەر

شىنجاڭنىڭ سۈغىرىشقا تايىنىدىغان يېزا ئىگىلىك رايونى ئىگەنلىكىدىن ئىبارەت بۇ ئوبيېكتىپ ئەمەلىيەتنى كۆزدە تۇتقاندا، شىنجاڭنىڭ يېزا ئىگىلىكىنىڭ ھازىرقى ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى تەرەققىياتىدا ئەلۋەتتە سۇ قۇرۇلۇشلىرى ئاچقۇچ ھېسابلىنىدۇ. سۇ قۇرۇلۇشى بولمىغان بولسا شىنجاڭنىڭ برقانچە يىللاردىن بۇيان، يېزا ئىگىلىكىدە قولغا كەلتۈرگەن ئۈتۈقلىرىنى قىياس قىلىش مۇمكىن ئەمەس. ئازادلىقتىن بۇيان، شىنجاڭنىڭ تاغلىق ۋە تۈزلەك رايونلىرى ئاز بولمىغان سۇ ئامبارلىرى ۋە سۇ ئېلىش، سۇ باشلاپ كېلىش ئېرىق - ئۆستەڭلىرىنى ياساپ، يازدىكى كەلكۈن سۈلار ۋە قىشتىكى بىكار سۈلارنى توپلاپ ھەمدە ئۇنى باشلاپ كېلىپ، ئەتىياز پەسلىدە سۇ يېتىشمەسلىك مەسىلىسىنى ھەل قىلىشتا غايەت زور رول ئويناندى. لېكىن، ئەۋۇتتە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا ئېرىق - ئۆستەڭلەردىن پايدىلىنىش ئۇنۇمى بىر قەدەر تۆۋەن بولغاچقا، ھەرقايسى ۋىلايەت ۋە ئوبلاستلاردا ئەتىياز پەسلىدە سۇ يەنىلا يېتىشمەيۋاتىدۇ. بۇ خىل ئەھۋال شىمالدىن جەنۇبقا قاراپ ماڭغانسېرى تېخىمۇ گەۋدىلىك. مەسىلەن، شىخەنزە بوز يەر تۈزلەشتۇرۇش رايونى ۋە سانجى ئوبلاستىنىڭ سۇ كەمچىل بولۇش مەسىلىسى شىمالىي شىنجاڭدىكى باشقا ئوبلاست، رايونلارغا قارىغاندا بىر قەدەر ئېغىر، يەنى ئەتىيازدا شىخەنزىدە كەمچىل بولدىغان سۇ 337 مىليون كۇب مېترغا، سانجى ئوبلاستىدا 742 مىليون كۇب مېترغا يېتىدۇ. قەشقەر ۋىلايىتىدە ئەتىيازدا سۇ يېتىشمەسلىك مەسىلىسى جەنۇبىي شىنجاڭدىكى باشقا ئوبلاست، ۋىلايەتلەرگە قارىغاندا تېخىمۇ ئېغىر بولۇپ، بۇ ۋىلايەتتە ئەتىيازدا 1 مىليارد 900 مىليون كۇب مېتر سۇ كەمچىل بولىدۇ. بۇنىڭدىن باشقا ئاقسۇ ۋىلايىتىدە 648 مىليون كۇب مېتر، خوتەن ۋىلايىتىدە 578 مىليون كۇب مېتر سۇ كەمچىل بولىدۇ. ئاقسۇ ۋىلايىتىدە ئەتىيازدا سۇ كەمچىل بولۇشتىكى ئاساسلىق سەۋەب ئاقسۇ دەرياسىنىڭ سۇ مەنبەسىنىڭ ئاساسلىقى قار - مۇز ۋە يامغۇر سۈيى بولۇپ، ئەتىيازدا قار - مۇز ئېرىش ئېقىمى ئاز بولىدىغانلىقىدا. خوتەن ۋىلايىتىدە ئەتىيازدا سۇ كەمچىل بولۇشتىكى ئاساسلىق سەۋەب خوتەن دەرياسىنىڭ سۇ مەنبەسىنىڭ ئاساسلىقى مۇزلۇقلار ئېرىش سۈيى بولۇپ، ئەتىيازدا مۇزلۇقلار ئېرىش ئېقىمى ئاز بولىدىغانلىقىدا.

3. سۇ بايلىقىنى مۇۋاپىق ئېچىپ پايدىلىنىش، سۇ تېجەش جەھەتتە ئىشلەشكە تېگىشلىك ئىشلار

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىكىدىكى سۇ يېتىشمەسلىك مەسىلىسىنى پەسەيتىش ئۈچۈن تۆۋەندىكى خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەش لازىم:

1) ھەرقايسى رايونلار تۈز تەۋەلىكىدىكى سۇ بايلىقىدىن مۇۋاپىق ۋە ئۇنۇملۇك پايدىلىنىش ئۈچۈن، تۈز ئورنىمىزنىڭ سۇ بايلىقىغا قارىتا ئۇنۇمچان «بىرده ئەلا، ئىككىدە يۇقىرى» يېرىك يېزا ئىگىلىكى بەرپا قىلىشنىڭ بۈيۈك ئېغىزى قىلىپ چىڭ تۇتۇپ، رەھبەرلىكى قانۇنلىمىز قانۇنلارغا كۆچەيتىپ، سېلىنمىنى زور دەرىجىدە ئاشۇرۇپ، يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش قەدىمىنى تېزلەتتى ھەمدە يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنىڭ رولىنى ئەڭ زور دەرىجىدە جارى قىلدۇرۇپ، ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئۇنۇمۇپرسال كۆچىنى ئاشۇرۇدى.

قەشقەر ۋىلايىتى مەملىكەت بويىچە پاختىچىلىق تەرەققىي قىلدۇرۇلىدىغان نۇقتىلىق رايونلارنىڭ بىرى قىلىپ بېكىتىلگەندىن كېيىن، ھەر يىلى تېرىلغۇ كۆلەمىنى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 400 مىڭ مودىن كېڭەيتىشكە، سۈغىرىش ئەسلىھەلىرىنى ياخشىلاپ، سۇدىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈشكە، ئېنىق - ئېنىرگىيە تېجەش تېخنىكىسىنى قوللىنىپ، ئاساسىي قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىپ، تۆپراقنىڭ ئۇنۇمدارلىقىنى ئاشۇرۇشقا توغرا كېلىپ، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىغا بولغان ئېھتىياج زور دەرىجىدە ئاشقانلىدى. يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش تارماقلىرى ۋە كارخانىلار بۇ خىل پايدىلىق پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، ئادەم ئەۋەتىپ يېزىلارنىڭ يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىغا بولغان ئېھتىياجىنى ئىنچىكە ئىگىلەپ، ئىشلەپچىقىرىش، تىجارەتنى شۇنىڭغا قاراپ ئورۇنلاشتۇرىدى؛ قوش قاتلاملىق ئىگىلىك باشقۇرۇش مېخانىزمىنى تۈرغۇزۇپ، كۆپ تەرەپلىمە ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى يولغا قويۇپ، دېھقانلارنى يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنى كۆپلەپ سېتىۋېلىشقا رىغبەتلەندۈردى. بۇنىڭ بىلەن بۇلتۇر بىر يىل ئىچىدىلا يېزا - كەنتلەر 57 مىليون 950 مىڭ يۇەن، دېھقانلار 92 مىليون 50 مىڭ يۇەن پۇل سەرپ قىلىپ، 1249 چوڭ، ئوتتۇرا، كىچىك تىپتىكى تراكتور، 3530 يېزا ئىگىلىكىدە ئىشلىتىلىدىغان چاتما سايمان سېتىۋېلىپ، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنىڭ ئومۇمىي ئېنېرگىيە كۈچىنى 1995- يىلىدىكىدىن % 12.2، تراكتورلارنىڭ ئومۇمىي ئېنېرگىيە كۈچىنى % 22.67 ئاشۇردى. يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنىڭ مۇقىم مۇلۇك ئومۇمىي قىممىتىنى 552 مىليون 70 مىڭ يۇەنگە يەتكۈزۈپ، % 45.4 ئاشۇردى.

بۇ ۋىلايەت يەنە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ياخشىلاپ، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنىڭ پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئەڭ زور دەرىجىدە جارى قىلدۇردى. تۈزلۈك مەسئۇلىيەت تۈزۈملىرىنى ئورنىتىپ، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنىڭ مەشغۇلات مىقدارى ۋە سۈپىتىگە كاپالەتلىك قىلىپ، بۇلتۇر يىل بويى ئورۇندالغان يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنىڭ ئومۇمىي مەشغۇلات مىقدارىنى 64 مىليون 723 مىڭ ئۆلچەملىك موغا يەتكۈزدى. ماشىنا بىلەن ئاغدۇرۇلغان يەر كۆلىمىنى 5 مىليون 820 مىڭ موغا، ماشىنا بىلەن تېرىلغان يەر كۆلىمىنى 3 مىليون 729 مىڭ موغا، ماشىنا بىلەن سۈلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىلغان يەر كۆلىمىنى 2 مىليون 633 مىڭ موغا يەتكۈزۈپ، ماشىنىلىشىش دەرىجىسىنى % 98.6، % 92 ۋە % 94 كە يەتكۈزدى. يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنىڭ يىللىق ئومۇمىي كىرىمىنى 467 مىليون 927 مىڭ يۇەنگە، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنى ياساش- رېمونت قىلىش كارخانىلىرىنىڭ يىللىق ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنى 41 مىليون 635 مىڭ يۇەنگە يەتكۈزۈپ، 1995 - يىلىدىكىدىن زور دەرىجىدە ئاشۇردى. يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش قەدىمىنىڭ تېزلىشىشىگە ئەگىشىپ يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئۇنۇمۇپرسال كۆچى ۋە ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارى زور دەرىجىدە ئېشىپ، بۇلتۇر كۆپ قېتىم ئېغىر تەبىئىي ئاپەت يۈز بەرگەن ئەھۋالدىمۇ كېۋەزدىن باشقا ئاساسلىق دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنىڭ ھەممىسە ئېشىش ۋەزىيىتى ساقلاپ قېلىندى. چارۋىچىلىقتىن ئومۇمىيۈزلۈك مول ھوسۇل ئېلىندى.

ئاقسۇ ۋىلايىتى بۇلتۇر ئاشلىق، قىزىلچىدىن مول ھوسۇل ئالدى

ئۈچۇرىمىز غەيرەت ئۆمەر خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ ۋىلايىتى بۇلتۇر تۇرلۇك تەبىئىي ئاپەتلەر ئۇستىدىن غەلىبە قىلىپ، ئاشلىق، قىزىلچىدىن مول ھوسۇل ئالدى. بولۇپمۇ ئۇزاققا سوزۇلغان ئۆۋەن تېمپېراتۇرا، 8 - ئاي، 11 - ئايلاردا ئارقا - ئارقىدىن يۈز بەرگەن

ىگە باراۋەر كېلىدۇ.

يۇقىرىدا تىلغا ئېلىپ ئۆتكەن شىنجاڭنىڭ يەر ئۈستى سىرغىن ئېقىن سۇ ئومۇمىي مىقدارى ۋە يەر ئاستى سۇ بايلىق زاپىسى ھەمدە شىنجاڭنىڭ نۆۋەتتە سۇغىرىلىۋاتقان تېرىلغۇ يەر ئومۇمىي كۆلىمى قاتارلىق ئاساسلارنى نەزەرگە ئېلىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يەر ئۈستى سىرغىن ئېقىن سۈيى نۆۋەتتىكى سۇغىرىش ئېھتىياجىنى قاندۇرالايدۇ، دەپ ئېيتىشقا بولسىمۇ، يەر ئۈستى سۇ بايلىقىنىڭ ۋاقىت ۋە بوشلۇق جەھەتتىكى تارقىلىشىنى ئويلاشقاندا، سۇ بايلىقىنى ئەمەلىي ئېچىپ سىزىپ، شىنجاڭنى غەربىي شىمال ۋە شەرقىي جەنۇب دەپ ئىككى قىسىمغا ئايرىپ، يەر مەيدانى ۋە سۇ بايلىقىنى ھېسابلاپ كۆرگەن. نەتىجىدە شەرقىي جەنۇبىي قىسمىنىڭ يەر مەيدانى ۋە يىللىق سىرغىن ئېقىن سۇ مىقدارى شىنجاڭ ئومۇمىي يەر مەيدانىنىڭ % 60 ىنى، يىللىق سىرغىن ئېقىن سۇ مىقدارىنىڭ % 17 ىنى ئىگىلىگەن. غەربىي شىمال قىسمىنىڭ يەر مەيدانى ۋە يىللىق سىرغىن ئېقىن سۇ مىقدارى شىنجاڭ ئومۇمىي يەر مەيدانىنىڭ % 40 ىنى، يىللىق سىرغىن ئېقىن سۇ مىقدارىنىڭ % 83 ىنى ئىگىلىگەن.

دېمەك، يۇقىرىقى تەپسىلاتلار شىنجاڭدا يەر ئۈستى سىرغىن ئېقىن سۇ بىلەن سۇغىرىش ئېلىپ بارىدىغان بارلىق جايلاردا ئەتىياز پەسلىدە قۇرغاقچىلىق بولۇپ سۇ يېتىشمەسلىك مەسىلىسىنىڭ كۆرۈلۈشىدە سۇ بايلىقىنىڭ رايونلار بويىچە تارقىلىشىنىڭ تەڭپۇڭسىزلىقىدىن تەبىئىي ئامىلنىڭ مۇئەييەن رول ئوينايدىغانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ. بۇ بىزگە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تەبىئىي 1 مىليارد 900 مىليون كۇب مېتر سۇ كەمچىل بولىدۇ. بۇنىڭدىن باشقا ئاقسۇ ۋىلايىتىدە 648 مىليون كۇب مېتر، خوتەن ۋىلايىتىدە 578 مىليون كۇب مېتر سۇ كەمچىل بولىدۇ. بۇ مەلۇماتلاردىن قارىغاندا، ئاپتونوم رايونىمىزدا سۇ كەمچىل بولۇش مەسىلىسىنىڭ ئانچە يەڭگىل ئەمەسلىكىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ. ئاپتونوم رايونىمىزدا نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىگە ئەگىشىپ تېرىلغۇ يەرنىڭ كۆپىيىشى، سانائەت ۋە باشقا ئىشلەپچىقىرىش تارماقلىرى ھەمدە شەھەر، يېزا ئاھالىلىرىنىڭ سۇ بىلەن تەمىنلەشكە بولغان ئېھتىياجىنىڭ كۈندىن - كۈنگە ئېشىپ بېرىشىمۇ سۇ جىددىيچىلىكىنىڭ كېلىپ چىقىشىدا مۇئەييەن سالماقنى ئىگىلەيدۇ. بۇ خىل ئامىلنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى سۇ جىددىيچىلىكىنىڭ كېلىپ چىقىشىدا تۇتىدىغان ئورنى تەدرىجىي يۇقىرىلاپ بېرىشى مۇمكىن. شىنجاڭنىڭ چەكلىك سۇ بايلىقىنى پىلانلىق ۋە مۇۋاپىق ئېچىپ پايدىلىنىش ئۈچۈن پۈتۈن كۈچنى توپلاپ سۇ قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىشىمىزغا، سۇدىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشىمىزگە توغرا كېلىدۇ.

ئېشىنچا سۇغا ئىگە بىر قىسىم دەريالارغا قارىتا سۇغىرىش، توك ھاسىل قىلىش، كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈشنى ئاساس قىلغان ئومۇملاشتۇرۇپ تىزگىنلەش تەدبىرلىرىنى يولغا قويۇش بىلەن بىللە، رايون ھالقىپ سۇ يۆتكەش قۇرۇلۇشلىرىنى ياساش لازىم. بۇنىڭ بىلەن ئېشىنچا سۇنى سۇ كەمچىل ئورۇنلارغا يۆتكەپ، رايونلارئارا مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇۋاتقان تەڭپۇڭسىزلىق ھالەتنى ئۆزگەرتكىلى بولىدۇ.

6) سۇ قانۇنىنى تەشۋىق قىلىش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇش بىلەن بىللە، سۇنى تېجەپ ئىشلىتىش ۋە سۇغىرىش تېخنىكىسىغا ئائىت پەننىي ساۋاتلارنى يېزا - قىشلاقلاردا ئومۇملاشتۇرۇشنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلەش لازىم. شۇنداق قىلغاندا، ئاممىنىڭ زىرائەتلەرنى مۇۋاپىق سۇغىرىشنىڭ ھوسۇلنى ئاشۇرۇشتىكى پايدىسىغا بولغان تونۇشىنى ئۆستۈرۈپ، ئۇلارنىڭ سۇغىرىش تېخنىكىسى جەھەتتىكى ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرگىلى بولىدۇ.

قىسقا خەۋەرلەر

△ ئۈرۈمچى نېفىت خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە قارىتا ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزم تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، مەدەنىيەتلىك، ئەدەپلىك نېفىت خىمىيە خىزمەتچىسى بولۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ ياخشى ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

ئۆمەرجان قادىر

△ ئاقسۇ تاشيول باش ئۇچاستىكىسىنىڭ كۆۋرۈك قوغداش ساقچىسى ليۇ جۇڭ 1 - ئاينىڭ 21 - كۈنى سۇدىن بىر قىزنى قۇتقۇزۇۋالدى.

ئەخمەت ئەختەم

△ ئۈرۈمچى شەھەر يېڭىشەھەر رايونلۇق سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى سېمونتنى ئۆلچەمسىز قاچىلاپ، ساختىپەزلىك قىلىپ، قانۇنسىز پايدا ئالغان چېڭ جيايىن، چېڭ جياپىڭلارنىڭ 589 خالتا سېمونتنى مۇسادىرە قىلىپ، ئۇلارغا 8280 يۈەن جەرىمانە قويدى.

پەتتار ئۇيدۇللا

چارباغ يېزىسى يېزا ئىگىلىك تەرەققىياتىنى تېزلەتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن تاشتۆمۇر** خەۋەر قىلىدۇ: ئۆتكەن يىلى لوپ ناھىيىسىنىڭ چارباغ يېزىسى يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئۇللۇق ئورنىنى كۈچەيتىپ، پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ، سېلىنمىنى كۆپەيتىپ سۈپەتلىك، يۇقىرى ھوسۇللۇق، يۇقىرى ئۈنۈملۈك يېزا ئىگىلىكى بەرپا قىلىش قەدىمىنى تېزلىتىپ، يېزا ئىگىلىك تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى.

چارباغ يېزىسى يىل بېشىدا يىللىق پىلان - كۆرسەتكۈچلەرنى كەنت، مەھەللىلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈردى. يېزا بىلەن كەنتلەر تۈرلەر بويىچە مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ، مۇكاپاتلاش، جازالاش تەدبىرلىرىنى ئېنىق بېكىتىپ، كادىرلارنىڭ مەسئۇلىيەتچانلىقىنى كۈچەيتتى. ئۆز ئورنىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى مۇۋاپىق تەڭشەپ، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشنى بوشاشتۇرۇپ قويماسلىق شەرتى ئاستىدا، كېۋەز تېرىلغۇ كۆلىمىنى مۇۋاپىق كېڭەيتتى. ئەتىيازلىق تېرىلغۇ باشلىنىشتىن بۇرۇن كادىرلار كەنتلەرنى دائىرىلەر بويىچە ھۆددىگە ئېلىپ، رەھبەرلىك ۋە يېتەكچىلىكنى كۈچەيتتى. يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكىتىدىكى تېخنىكلار 14 كەنتنى پەن-تېخنىكىدا ئۈلگە كۆرسىتىش نۇقتىسى قىلىپ تاللاپ، تېخنىكىلىق يېتەكچىلىكنى كۈچەيتىپ، نۇقتا ئارقىلىق ئومۇمىي دائىرىنى يېتەكلىدى. كېۋەز تېرىش، پەرۋىش قىلىش تېخنىكىسى ئاساس قىلىنغان 26 قارار تەربىيىلەش كۇرسى ئېچىپ، يېزا بويىچە 11 مىڭ 738 ئادەم (قېتىم)نى ئەسقاتىدىغان پەن-تېخنىكا بىلىمى بىلەن تەربىيىلىدى.

يەرگە سېلىنىدىغان سېلىنمىنى كۆپەيتىپ، ھەر مو يەرگە 4000 كىلوگرامدىن ئورگانىك ئوغۇت ئىشلىتىش ئاساسىدا، خىمىيىۋى ئوغۇت مىقدارىنى مۇۋاپىق كۆپەيتىپ، تۇپراق ئۈنۈمدارلىقىنى ئاشۇردى، يېڭىدىن 67 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئېرىق-ئۆستەڭ ياساپ، سۇغىرىش شارائىتىنى ياخشىلىدى، 2250 مو تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزنى ئۆزگەرتتى، 4618 مو بوز يەر ئاچتى، يېڭىدىن 1300 ئېغىز ئېغىل-قوتاننى ئۆزگەرتتى، 16 مىڭ 800 توننا سىلوسلاشقان يەم-خەشەك تەييارلىدى. دېھقان، چارۋىچىلار دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنى ئىلمىي ئۇسۇلدا باشقۇرۇش، پەرۋىش قىلىش، چارۋا ماللارنى ئىلمىي ئۇسۇلدا بېقىش، چارۋامال نەسلىنى ياخشىلاش، پىلە قۇرتلىرىنى تۈجۈپىلەپ بېقىش ئىشلىرىنى تېخنىكلارنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە ياخشى ئىشلىدى. نەتىجىدە، بۇ يېزىنىڭ دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق، پىلىچىلىك ئىشلەپچىقىرىشى ماس قەدەمدە راۋاجلىنىپ، ئۆتكەن يىلى يېزا بويىچە يېزا ئىگىلىكىدىن ئومۇمىيۈزلۈك مول ھوسۇل ئېلىندى. ئۆتكەن يىلى يېزا بويىچە يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 49 مىليون 991 مىڭ يۈەنگە، ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلى 17 مىليون 937 مىڭ كىلوگرامغا، كېۋەز ھوسۇلى 1 مىليون 604 مىڭ كىلوگرامغا يېتىپ، 1995-يىلىدىكىدىن % 10، % 1.7 ۋە 28 مىڭ 230 كىلوگرام ئاشتى. پىلە ئومۇمىي مەھسۇلاتى 116 مىڭ كىلوگرامغا، بىرلىك مەھسۇلاتى 26.3 كىلوگرامغا يېتىپ، % 5.4 ۋە % 2.5 ئاشتى. چارۋا ماللارنىڭ يىل ئاخىرىدىكى سانى 83 مىڭ 841 تۇياققا يېتىپ، 1995-يىلىدىكىدىن 3961 تۇياق ئاشتى. دېھقانلارنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كىرىمىمۇ 694 يۈەنگە يېتىپ، 1995- يىلىدىكىدىن 64 يۈەن ئاشتى.

غۇلجا ناھىيە يېڭىتام يېزا يېڭى مەھەللە كەنتىدىكى تۇنساخان (ئوڭدا) گەزمالچىلىق قىلىپ يىللىق ئوتتۇرىچە كىرىمىنى 15 مىڭ يۈەنگە، كىشى بېشى كىرىمىنى 1700 يۈەنگە يەتكۈزۈپ، كەنتتىكى ھاللانغانلار قاتارىغا ئۆتتى.

سۈرەتتە: ئۇ رەخت ساتماقتا.

تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

لوپ ناھىيىسىدە كۈزگى بۇغدايلارنىڭ قايتا كۆكىرىش مەزگىلىدىكى پەرۋىشى ياخشى ئىشلەنمەكتە. 2-ئاينىڭ 25-كۈنىگىچە 170 مىڭ مو كۈزگى بۇغداينىڭ ھەر موسىغا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 1000 كىلوگرامدىن مەھەللىۋى ئوغۇت، 15 كىلوگرامدىن خىمىيىۋى ئوغۇت بېرىلىپ تۇنجى سۈيى قويۇلدى.

سۈرەتتە: كۈزگى بۇغدايغا سېيالكا ئارقىلىق خىمىيىۋى ئوغۇت بېرىلمەكتە.

تۇرغۇن تاشتۆمۇر فوتوسى

ئۆز مۇخبىرىمىز **غەيرەت ئۆمەر** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ ۋىلايىتى بۇلتۇر تۈرلۈك تەبىئىي ئاپەتلەر ئۈستىدىن غەلىبە قىلىپ، ئاشلىق بىلەن قىزىلچىدىن مول ھوسۇل ئالدى. ۋىلايەت بويىچە ئاشلىقنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى 900 مىڭ 400 توننىغا، بىرلىك ھوسۇلى 330 كىلوگرامغا، قىزىلچا ئومۇمىي ھوسۇلى 235 مىڭ 600 توننىغا يېتىپ، 1995 - يىلىدىكىدىن ئاشلىقنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى 70 مىڭ توننا، يەنى % 8.5، بىرلىك ھوسۇلى 30 كىلوگرام، قىزىلچا ئومۇمىي ھوسۇلى % 170.5 ئاشتى. ئاشلىقنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى، بىرلىك ھوسۇلى كۆرسەتكۈچى ۋە قىزىلچا ھوسۇلىنىڭ ئېشىش نىسبىتى جەھەتتە ۋىلايەت تارىخىدا يەنە بىر قېتىم ئەڭ يۇقىرى سەۋىيە يارىتىلدى.

بۇلتۇر ئاقسۇ ۋىلايىتى تۈرلۈك ئېغىر تەبىئىي ئاپەتلەرنىڭ زىيىنىغا كۆپ

* * * * * * * *

ئۇچرىدى. بولۇپمۇ ئۇزاققا سوزۇلغان تۆۋەن تېمپېراتۇرا، 8 - ئاي، 11 - ئايلاردا ئارقا - ئارقىدىن يۈز بەرگەن زور كەلكۈن ئاپىتى پۈتۈن ۋىلايەتنىڭ دېھقانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىغا ئېغىر توسقۇنلۇق پەيدا قىلدى. مۇشۇنداق ئەھۋال ئاستىدا، بۇ ۋىلايەتتىكى ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمەتلىرى يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاساسلىق ئورنىغا بولغان رەھبەرلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتىپ، بىر قولدا پاختىچىلىقنى، يەنە بىر قولدا ئاشلىق، قىزىلچا ئىشلەپچىقىرىشىنى چىڭ تۇتتى. تېرىلغۇ پىلانى، بىرلىك ھوسۇل، ئومۇمىي ھوسۇل كۆرسەتكۈچى، مەھسۇلاتنى ئاشۇرۇش تەدبىرلىرىنى قاتلاممۇ قاتلام ئەمەلىيلەشتۈردى، سېلىنمىنى كۆپەيتىپ، كۆممىقوناق، قىزىلچىنى سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىش تېخنىكىسىنى زور كۈچ بىلەن كېڭەيتىپ، ئېغىر ئاپەت بولغان يىلىمۇ ئاشلىق ۋە قىزىلچىدىن مول ھوسۇل ئالدى.

ئاشلىق، قىزىلچىدىن قوش مول ھوسۇل ئېلىنىشى ئاقسۇ ۋىلايىتىدىكى ھەر مىللەت دېھقانلىرىنىڭ كىرىمىنى كۆپەيتىشتە مۇھىم رول ئوينىدى. ۋىلايەت بويىچە باي، كۇچا، ئۇچتۇرپان ناھىيىلىرى ۋە ئاقسۇ شەھىرىدە ئاشلىقنىڭ ئومۇمىي ھوسۇل كۆرسەتكۈچى بىلەن بىرلىك ھوسۇل كۆرسەتكۈچىنىڭ ئوتتۇرىچە ئېشىش نىسبىتى % 10 تىن يۇقىرى، باي ناھىيىسىنىڭ % 20.2 يۇقىرى بولدى.

نۇقتىلىق تەرتىپكە سېلىش بىلەن تىپلار ئارقىلىق يېتەكلەش بىرلەشتۈرۈلگەنلىكتىن، پىچان ناھىيىسىدىكى ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى ئىقتىسادىي تەرەققىيات ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى ئىلگىرى سۈرۈشتىكى «پولات قورغان»غا ئايلاندى

ئىدىقۇت باغرىدىكى يېڭىلىقلار

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز **ساتتار رېقىپ، ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم، ئۆمەر هامۇت** خەۋەر قىلىدۇ: پىچان ناھىيىسى ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلار قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشنى يولغا قويغان ئۈچ يىلدىن بۇيان شەكىلۋازلىق ۋە قولنىڭ ئۇچىدا ئىش قىلىشتىن ساقلىنىپ، بۇ خىزمەتنى ھەقىقىي تۇتۇپ، ئەمەلىي ئىشلىدى. بۇ ناھىيە ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلار قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتە، چېچىلاڭغۇ، ئارقىدا قالغان پارتىيە ياچېيكىلىرى ۋە ئاھالىلەر كومىتېتلىرىنى نۇقتىلىق تەرتىپكە سېلىش بىلەن ئىلغار تىپلارنىڭ تىپىك تەجرىبىلىرى ئارقىلىق باشقىلارنى يېتەكلەشنى زىچ بىرلەشتۈرۈپ، يېزا، قىشلاقلاردىكى ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلارنىڭ پۈتۈن ناھىيىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىكى «پولات قورغان»لىق رولىنى تولۇق جارى قىلدۇردى.

ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يېقىنقى ئۈچ يىلدىن بۇيان، يېزا- قىشلاقلاردىكى ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلار قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش خىزمىتىگە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، بۇ خىزمەتكە بولغان رەھبەرلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتتى، بۇ خىزمەتنى ياخشى ئىشلەشكە ئائىت كونكرېت پىلان ۋە تەدبىرلەرنى تۈزۈپ چىقىپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتتى. ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرى ھەرقايسى يېزا (بازار) ۋە مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ مەسئۇللىرىنى باشلاپ كۆپ قېتىم ئاساسىي قاتلاملارغا چوڭقۇر چۆكۈپ، تەكشۈرۈپ، تەتقىق قىلىپ، ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلار قۇرۇلۇشىدا ساقلانغان گەۋدىلىك مەسىلىلەرنى بىرمۇبىر تېپىپ چىقتى ۋە ھەل قىلدى. بىر تۈركۈم پالەچ ھالەتكە چۈشۈپ قالغان كەنت پارتىيە ياچېيكىسى ۋە كەنت ئاھالىلەر كومىتېتلىرىنىڭ رەھبەرلىك بەنزىسىنى نۇقتىلىق تەرتىپكە سالدى. ناھىيىگە قاراشلىق ھەرقايسى ئورگانلار ۋە ھەرقايسى فۇنكسىيىلىك تارماقلاردىن مەدەنىيەت ساپاسى يۇقىرى، سىياسىي سەزگۈرلۈكى كۈچلۈك، ئەمەلىي خىزمەت ئىقتىدارى يۇقىرى كادىردىن 220 كىشىنى ئارقىدا قالغان 55 كەنتنى نۇقتىلىق تەرتىپكە سېلىشقا ئەۋەتىپ، ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلار قۇرۇلۇشىنى تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىنى كاپالەتكە ئىگە قىلدى. ئاساسىي قاتلامغا ئەۋەتىلگەن كادىرلار ئەمەلىيەتكە چوڭقۇر چۆكۈپ، دېھقانلارنىڭ پىكىر- تەلەپلىرىگە ئەستايىدىل قۇلاق سېلىپ، ساقلانغان مەسىلىلەر ۋە ئۇنى ھەل قىلىشنىڭ كونكرېت تەدبىرلىرىنى تېپىپ چىقتى. نەتىجىدە، ئۈچ يىلدا ناھىيە بويىچە 72 كەنتنىڭ پارتىيە ياچېيكا شۇجىسى ۋە 82 كەنتنىڭ ئاھالىلەر كومىتېت مۇدىرى تەڭشەلدى.

بۇ ناھىيە يەنە نۇقتىلىق تەرتىپكە سېلىش بىلەن ئىلغار تىپلار ئارقىلىق يېتەكلەش ۋە ئاساسىي قاتلام كادىرلىرىنى سىياسىي، ئىدىيىۋى جەھەتتىن تەربىيىلەشنى زىچ بىرلەشتۈرۈپ، ھەممە كەنتلەردە بىر ياخشى بەنزە بولۇش، بىر ياخشى ياچېيكا شۇجىسى بولۇشنى ئىشقا ئاشۇردى. نەق مەيدان يىغىنى ئېچىش، رادىئو- تېلېۋىزىيە ئارقىلىق كەڭ كۆلەمدە تەشۋىق قىلىش قاتارلىق شەكىللەر ئارقىلىق ئىلغار ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنىڭ تىپىك تەجرىبىلىرىنى ئومۇمىيۈزلۈك تەشۋىق قىلدى. ناھىيە، يېزا (بازار)لىق پارتىيە مەكتەپلىرى ۋە ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش تورىدىن پايدىلىنىپ، ئاساسىي قاتلام كادىرلىرىنى تەربىيىلەش سالمىقىنى زورايتىپ، ئۇلارنىڭ سىياسىي ساپاسىنى يىلمۇيىل ئۆستۈردى. ئۈچ يىلدا كەنت پارتىيە ياچېيكا شۇجىلىرىنى ناھىيە، يېزا (بازار)لىق پارتىيە مەكتەپلىرىدە 300 ئادەم (قېتىم)دىن ئارتۇق تەربىيىلىدى، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش تورى ئارقىلىق كەنت كادىرلىرى ۋە پارتىيە ئەزالىرىنىڭ 90 % ىنى نۇقتىلىق تەربىيىلىدى. ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ جەڭگىۋار قورغانلىق رولىنى يەنىمۇ جارى قىلدۇرۇش ئۈچۈن ئۈچ يىلدا يېزا-قىشلاقلاردىكى 812 دېھقان - چارۋىچىنى پارتىيىگە قوبۇل قىلدى.

ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلار قۇرۇلۇشى ھەقىقىي كۈچەيتىلىپ، ئۇلارنىڭ رولى ئوبدان جارى قىلدۇرۇلغانلىقتىن، بۇ ناھىيىدە جەمئىيەت مۇقىم، خەلق خاتىرجەم بولۇشتەك ياخشى ئىجتىمائىي كەيپىيات بارلىققا كېلىپ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ئىشلىرى تېز ئالغاباستى. نەتىجىدە ناھىيىنىڭ مالىيە كىرىمىمۇ 1993-يىلىدىكى 43 مىليون يۈەندىن كۆپىيىپ، 1996-يىلى 120 مىليون يۈەنگە يەتتى. دېھقانلارنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىمى 1996-يىلى 1663 يۈەنگە يېتىپ، 1993-يىلىدىكىدىن 600 يۈەنگە يېقىن ئاشتى.

ئارىشاڭ ناھىيىسىدە تەرەققىيات ئارقىلىق نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش خىزمىتى ياخشى ئىشلەندى

ئاقسۇ ۋىلايىتى بۇ يىل ۋىلايەت رەھبەرلىرىنىڭ ھال ئېيتىپ كەلگەن ئاممىنى نۆۋەت بىلەن كۈتۈۋېلىش تۈزۈمىنى يەنە يولغا قويدى. تۇنجى قېتىملىق كۈتۈۋېلىش

قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق- مەنپەئىتىنى قوغدايلى

باينىغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق ئۆلچەم ئىدارىسى تاۋارلارغا بولغان نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغدىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇراخمان قاسىم** خەۋەر قىلىدۇ: باينىغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق ئۆلچەم ئىدارىسى سانائەت كارخانىلىرى، سودا تارماقلىرى ۋە توپ تارقىتىش ئورۇنلىرىغا بولغان تەكشۈرۈش، نازارەت قىلىشنى كۈچەيتىپ، ساختا، ناچار، سۈپىتى ئۆزگەرگەن تاۋارلارنىڭ بازارغا كىرىشىنى چەكلەپ، ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىدى.

بۇلتۇر 1-ئايدىن يىل ئاخىرىغىچە بۇ ئىدارە بازار تەرتىپىنى يەنىمۇ تۈزەش، ئىقتىسادىي مۇھىتنى ياخشىلاش، خەلق ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈشنى خىزمەتلەرنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى قىلىپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەر ئارىسىدا ئىدىيىۋى سىياسىي خىزمەتنى كۈچەيتىش ئارقىلىق، كەسپىي خىزمەتلەرنى قانات يايدۇردى. ھەرقايسى بۆلۈملەرگە تەجرىبىلىك كەسپىي خادىملارنى قويۇپ، خىزمەتلەرنى جانلاندۇردى. كەسپىي خادىملارنى «ئۆلچەم قانۇنى» قاتارلىق قانۇن-نىزاملارنى ئۆگىنىشكە ۋە تەشۋىق قىلىشقا تەشكىللەپ، كەڭ ئىستېمالچىلارنىڭ قانۇنىي ئېڭىنى ئۆستۈردى. مەھسۇلات سۈپىتىنى نازارەت قىلىپ تەكشۈرۈش بۆلۈمى ئادەم كۈچى ئاز، خىزمەت دائىرىسى تارقاق، قاتناش قولايسىز بولۇشتەك قىيىنچىلىقنى يېڭىپ، بىر قىسىم زاۋۇت، كارخانا، سودا تارماقلىرى، توپ تارقىتىش ئورۇنلىرىنى نۇقتىلىق تەكشۈرۈپ، ساختا، ناچار ۋە سۈپىتى ئۆزگەرگەن تاۋارلارنىڭ بازارغا كىرىشىنى تىزگىنلىدى.

بۇلتۇر يىل ئاخىرىغىچە بۇ ئىدارە سودا-سانائەتنى مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى، مال باھا ئىدارىسى بىلەن زىچ ماسلىشىپ، 51 زاۋۇت، كارخانا، 167 ئورۇندىكى توپ سېتىش تارماقلىرىنى 150 قېتىم نۇقتىلىق ۋە ئارىلاپ تەكشۈرۈپ، 1 مىليون 660 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى ئۆلچەمسىز ساليارکا مېيىدىن 476 توننا، 130 توننا سۈپەتسىز ھاراق، 276 مىڭ خالتا ساختا سوپۇن پاراشوكى، 17 مىڭ 600 قۇتا ساختا يۈز مېيى، يەتتە توننا پىرەنىك، 4000 كىلوگرام ساختا تېتىتقۇ، 761 توننا ناچار، ساختا خىمىيىۋى ئوغۇت، 750 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى سوغۇق ئىچىملىك، 630 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى ھەر خىل دېھقانچىلىق دورىلىرى، 361 مىڭ 400 يۈەن قىممىتىدىكى ساختا، ناچار ئاياغ، سېمونت، پولات ماتېرىياللىرىنى ئېنىقلاپ، بىر تەرەپ قىلىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىدى.

ئاقسۇ شەھەرلىك سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى ساختا، ناچار تاۋارلارنى ئېلىپ سېتىش قىلمىشلىرىغا زەربە بەردى

ئاقسۇ شەھەرلىك سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلىپ، بازار تەرتىپىنى ياخشىلاپ، نازارەت قىلىش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ساختا، ناچار تاۋارلارنى ئېلىپ سېتىشتەك قانۇنغا خىلاپ قىلمىشلارغا قاتتىق زەربە بەردى.

بۇ ئىدارە ئۆتكەن يىلى «ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق-مەنپەئىتىنى قوغداش قانۇنى»، «ناتوغرا رىقابەتكە قارشى تۇرۇش قانۇنى» قاتارلىق قانۇن-نىزاملارنى كەڭ دائىرىدە تەشۋىق قىلىپ، يەككە تىجارەتچىلەر ۋە ئىستېمالچىلارنىڭ قانۇنغا رىئايە قىلىش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈردى. ئۇلار بۇ جەرياندا تۆت قېتىم مەخسۇس ئومۇملاشتۇرۇپ تۈزەش ئېلىپ بېرىپ، قانۇن- ئىنتىزامغا خىلاپ دېلودىن 41 نى ئېنىقلاپ، 13.2 توننا ئۆلچەمسىز خىمىيىۋى ئوغۇت، ئۈچ توننا ۋاقتى ئۆتكەن دېھقانچىلىق دورىسى، 650 كىلوگرام سۈپىتى ئۆزگەرگەن ئۇرۇق، 1520 قۇتا كونسېرۋا، 54 بولاق ساختا تاماكا، 33 دانە ئىمپورت قىلىنغان سۈرەت تارتىش ئاپپاراتى، 49 يەشىك ساختا ھاراق، 2000 دانە ساختا تاۋار ماركىسىنى مۇسادىرە قىلدى. قانۇنسىز تىجارەت بىلەن شۇغۇللانغان 25 مەيخانا، تانسىخانىنى تىجارەتتىن توختاتتى. بۇ ئىدارە يەنە بازارنى

بارون خارامودۇن يېزىسى ساختا، ناچار تاۋار ئىشلەپچىقىرىش، سېتىش قىلمىشلىرىغا زەربە بېرىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق- مەنپەئىتىنى قوغدىدى

خېجىڭ ناھىيىسىنىڭ بارون خارامودۇن يېزىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، بازارلارنى تەكشۈرۈش ۋە نازارەت قىلىشنى كۈچەيتىپ، ساختا، ناچار تاۋارلارنى ئىشلەپچىقىرىش، سېتىش قىلمىشلىرىغا زەربە بېرىپ، ھەر مىللەت ئىستېمالچىلىرىنىڭ قانۇنىي ھوقۇق-مەنپەئىتىنى قوغدىدى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ يېزىدىكى بىر قىسىم تىجارەتچىلەر ئارىسىدا پايدىنى كۆزلەپ ساختا، ناچار تاۋارلارنى بازارغا سېلىپ، ئىستېمالچىلارنى زىيانغا ئۇچرىتىدىغان ئەھۋاللار سادىر بولغانىدى. بۇ خىل ئەھۋالغا قارىتا يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يېزىدا مەخسۇس ساختا، ناچار تاۋارلارغا زەربە بېرىش ئىشخانىسى تەسىس قىلىپ، پاش قىلىش تېلېفونى ئورناتتى. «ھەممە ماگىزىنلاردا ساختا، ناچار تاۋار بولماسلىق» پائالىيىتىنى

ئارشاق ناهيىسىده تەرەققيات ئارقىلىق نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش خىزمىتى ياخشى ئىشلەندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇرېشت ئابلىز** خەۋىر قىلدۇ: ئارشاق ناهيىسى تەرەققيات ئارقىلىق نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش خىزمىتىگە يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىپ، نامرات دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇش قەدىمىنى تېزلەتتى.

بۇ ناهيىە 1984-يىلىدىن باشلاپ نامرات دېھقان، چارۋىچىلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش خىزمىتىنى مۇهىم ئىشلار قاتاردا چىڭ تۇتۇپ، ناهيىە ۋە ھەرقايسى يېزا-بازار، مەيدان ۋە كەنتلەردە نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش ئاپپاراتلىرىنى قۇردى. ھەرقايسى ئورۇنلار مۇئامرات ئائىلىلەرگە كۆڭۈل بۆلۈشكە سەپەرۋەر قىلىنىپ، ماددىي ئىشيا، مەبلەغ، تېخنىكا جەھەتتىن ياردەم بەردى ۋە يېنەكلىدى. ناهيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايون شارائىتىنى تېزدىن يېخشىلاپ، ئىشلەپچىقىرىش تەرەققىياتىنى تېزلىتىشنى ئامرات دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كېسىمى پۇتۇن، قورسىقى توق بولۇشنىڭ بۆسۈش ئېغىزى قىلىپ، سۈ، ئېلېكتر-ئېنېرگىيە، يول قاتارلىق ئاساسىي ئەسلىھە قۇرۇلۇشى

ئېلىپ بېرىپ، 297.5 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتىكى يولغا مەي يېتەرلىك تاش يېتكىلىپ، 390 كىلومېتر سۇ سىڭمەس ئۆتكۈنچى ياسىدى. 16 مىڭ مو بوز يەر ئاچتى، 40 مىڭ مو تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزنى ئۆزگەرتتى. بۇنىڭ بىلەن ناهيىە بويىچە 28 مىڭ 600 ئادەم ۋە 86 مىڭدىن ئارتۇق چارۋامالنىڭ سۇ ئىچىش مەسىلىسى ھەل قىلىندى، 561 چارۋىچى ئائىلىسى ئولتۇراقلاشتۇرۇلدى.

بۇ ناهيىە يەنە نامرات دېھقان ، چارۋىچىلارغا ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى يولغا قويۇپ، نامرات دېھقان ، چارۋىچىلارنىڭ نامۇۋاپىق سېلىقلىرىنى يەڭگىللەتكەندىن سىرت، 125 مىڭ 128 يۈەن دېھقانچىلىق بېجى، 302 مىڭ 906 يۈەن يەر-باشقۇرۇش ھەققى، 174 مىڭ 400 يۈەن سۇ ھەققى ۋە 20 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق ئوقۇش خراجىتىنى كەچۈرۈم قىلدى. تۇرلۇك ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنىڭ پۈختا ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈشى ئارقىلىق ناهيىە بويىچە 1490 ئائىلە نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ، ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمى 998 يۈەنگە يەتتى.

ئۇلاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن ئىمىن** خەۋىر قىلدۇ: بورتالا شەھىرى ئىجتىمائىي كاپالەت ئېتىزى ۋە باقمىچىلىق بازىسى بەرپا قىلىپ، ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇپ نامراتلارنى يۆلەش، قېينىچىلىقتىن، ئايەتتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىنىڭ ھايانىي كۈچىنى ئاشۇردى.

بۇ شەھەر ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىگىلىك تىكلەپ، نامراتلارنى يۆلەش، قېينىچىلىقتىن، ئايەتتىن قۇتقۇزۇش فوندىنى كۆپەينىش ئۇچۇن، ئۆنكەن يىلى ئىجتىمائىي كاپالەت ئىشلىرى بۆيىچە سۇ، تۇپراق ئېچىش شىركىنى قۇردى ھەمدە 420 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، 2620 مو ئىجتىمائىي كاپالەت ئېتىزى ئاچتى. نامراتلارنى يۆلەش بويىچە ئىككى باقمىچىلىق بازىسى ۋە ئۇچ چوڭ كۆكتات لاپىسى ياساپ، كىرىنى كۆپەيتىپ، ياخشى ئىقتىسادىي

بورتالا شەھرى ئىقتىسادنى يۆكسەلدۈرۈپ، نامراتلارنى يۆلەش، قىينىچىلىقتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىنىڭ ھايانىي كۈچىنى ئاشۇردى

ۋە ئىجتىمائىي ئۇنۇمغا ئېرىشتى. بۇ ئارقىلىق ئۆتكەن بىر يىلدا خەلق ئىشلىرى ئارمالقىرى دەسلەپكى قەدەمدە 66 مىڭ يۈەن ساپ كىرىم قىلدى. يۇنىگدىن 20 مىڭ يۈەننى ئاجرىتىپ ئالاھىدە قىينىچىلىقى بار 20 ئائىلىنىڭ خىمىيۇى ئوغۇت، زىرائەت ئۇرۇقى، سۈلياۋ يوپۇق قاتارلىق ئىشلەپچىقىرىش ماتېرىياللىرىنى سېتىۋېلىشىغا ياردەم بەردى.

ئاقسۇ ئۆلكىسىنى بۇ يىل ئۆلكىلىك رەھبەرلىرىمىز مال ئېتىپ كەلگەن ئاممىنى ئۆۋۈت بىلەن كۈتۈۋېلىش تۇزۇمىنى يەنە يولغا قويدى. تۇنجى قېتىملىق كۈتۈۋېلىش خىزمىتىنى ئۆلكىلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى شۇڭ خۇيبېڭ ئۈستىگە ئالدى. سۈرەتتە: يولداش شۇڭ خۇيبېڭ (ئوتتۇرىدا) ئاممىنىڭ ئەرزىنى ئاڭلىماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز **غەيرەت ئۆمەر** فوتوسى

ھازىر كىشىلەر توي-تۆكۈن ئىشلىرىدىكى ھەددىدىن تاشقىرى ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىقتىن بىزار بولۇشقا باشلىدى. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، مەدەنىيەت نازارىتى قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ توي-تۆكۈن ئىشلىرىنى مەدەنىيەتلىك، ئاددىي-ساددا ئۆتكۈزۈش توغرىسىدىكى .تەشەببۇسى ھەمىلا ئادەمنىڭ كۆڭلىگە يېقىپ، جەمئىيەتتە كۆچلۈك تەسىر قوزغاپ، كىشىلەرنىڭ قىزغىن پاراك تېمىسى ، قىزىق نۇقتا بولۇپ قالدى. بۇ ھەقتىكى جامائەت پىكرى ئولغايغانسېرى توي- تۆكۈن ئۆتكۈزگۈ- چىلەرمۇ بۇ نۇقتىنى ئويلىشىشقا ھەم ئەمەلىي ھەرىكىتىدە بۇنىڭغا ئەھمىيەت بېرىپ، توي -تۆكۈن ئىشلىرىنى ئاددىي-ساددا، كۆڭۈللۈك ئۆتكۈزۈشكە باشلىدى.

سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق جامائەت خەۋپسىزلىكى ئىدارىسى قاتناش-ساقچى ئەترىتىنىڭ باشلىقى، كومپارتىيە

باغاقسز توي

ھازىر كىشىلەر توي-تۆكۈن ئىشلىرىدىكى ھەددىدىن تاشقىرى ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىقتىن بىزار بولۇشقا باشلىدى. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، مەدەنىيەت نازارىتى قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ توي-تۆكۈن ئىشلىرىنى مەدەنىيەتلىك، ئاددىي-ساددا ئۆتكۈزۈش توغرىسىدىكى .تەشەببۇسى ھەمىلا ئادەمنىڭ كۆڭلىگە يېقىپ، جەمئىيەتتە كۆچلۈك تەسىر قوزغاپ، كىشىلەرنىڭ قىزغىن پاراك تېمىسى ، قىزىق نۇقتا بولۇپ قالدى. بۇ ھەقتىكى جامائەت پىكرى ئولغايغانسېرى توي- تۆكۈن ئۆتكۈزگۈ- چىلەرمۇ بۇ نۇقتىنى ئويلىشىشقا ھەم ئەمەلىي ھەرىكىتىدە بۇنىڭغا ئەھمىيەت بېرىپ، توي -تۆكۈن ئىشلىرىنى ئاددىي-ساددا، كۆڭۈللۈك ئۆتكۈزۈشكە باشلىدى.

سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق جامائەت خەۋپسىزلىكى ئىدارىسى قاتناش-ساقچى ئەترىتىنىڭ باشلىقى، كومپارتىيە ئەزاسى غوپۇر ھادى كىچىك ئوغلىنى ئۆيلەمەكچى بولۇپ، دەسلەپ تويىنى ئەل ئىچىدە ئېقىۋاتقان ئادەت بويىچە ئۆتكۈزمەكچى بولغانىدى. لېكىن پارتىيەمىزنىڭ مەنۇي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى يولۇرۇقلىرىنى ئەستايىدىل ئۆگەنگەندىن كېيىن، ئۆزىنىڭ ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق پارتىيەنىڭ چاقىرىقىغا ئاۋاز قوشۇپ، ئوغلىنىڭ تويىنى ئاددىي-ساددا ئۆتكۈزۈش قارارىغا كەلدى. شۇنىڭ بىلەن توي جەريانىدا بولىدىغان «يۈز كۆرۈشۈش چېيى» ، «كىچىك چاي» ، «چوڭ چاي» دېگەنلەرنى قىسقارتتى. 1-ئاينىڭ 4- كۈنى ئۆتكۈزۈلگەن توي مەرىكىسىگە بىرمۇ باغاق تارقاتماي، پەقەت قېرىنى يۆتكەپ ئەكەلگەندىن كېيىن، ياشلار ئولتۇرۇشى قىلىپ بېرىپ تويىنى تۈگەتتى.

غوپۇر ھادىنىڭ ئوغلىنىڭ تويىنى بۇنداق ئاددىي-ساددا ئۆتكۈزۈشى سانجىدا رەھبەرلەرنىڭ ياخشى باھاسىغا، ئاممىنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى.

تۇرسۇنئاي ئابدۇللا

چاقلىق، گۈما ناهيىلىرىدە كوللېكتىپ توي مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلدى

جەمئىيەتتە قانات يېيۈاتقان ناچار ئۇرپ-ئادەتلەرنى ئۆزگەرتىپ، توي-تۆكۈن ئىشلىرىنى ئاددىي -ساددا ئۆتكۈزۈش پائالىيىتىنىڭ تۈرتكىسىدە، يېقىندا چاقلىق ناهيىسىدە سەككىز جۇپ قىز-يىگىت ئۆزلىرىنىڭ توي مۇراسىمىنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن كوللېكتىپ ئۆتكۈزۈپ، توي-تۆكۈن ئىشلىرىنى ئاددىي-ساددا ئۆتكۈزۈشتە باشلامچى بولدى.

ناهيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى پارتىيە 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6-ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئۆگىنىش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇشنى نۆۋەتتە كەڭ ئامما ئورنىغا كۆتۈرۈل بۇلۇۋاتقان قىزىق نۇقتىلار بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، ئۇنى ناهيىنىڭ مەنۇي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى مۇھىم خىزمەتلىرى قاتاردا چېكى تۇتتى. تەشۋىقات - تەربىيە خىزمەتلىرىنىڭ قانالمۇقانلام ئىرتاپلىق ۋە پۈختا ئىشلىنىشى نەتىجىسىدە ناهيىدە توي-تۆكۈن ئىشلىرىنى ئاددىي-ساددا، تېجەشلىك ئۆتكۈزۈپ، ناچار ئۇرپ-ئادەتلەرنى ئۆزگەرتىشتەك ياخشى كەيپىيات بارلىققا كەلدى. بىر قىسىم ياشلار ئۆزلۈكىدىن مۇناسۇەتلىك ئورۇنلارغا بېرىپ توي مۇراسىمىنى ئاددىي -ساددا ئۆتكۈزۈدىغانلىقىنى ئېيتتى. ئۇنچى ئۆركۈمدە سەككىز جۇپ قىز-يىگىت بۇ يىلقى روزا ھېيت ۋە باھار بايرىمى ھارپىسىدا ئۆزلىرىنىڭ توي مۇراسىمىنى كوللېكتىپ ئۆتكۈزۈپ، ناچار ئۇرپ-ئادەتلەرنى ئۆزگەرتىپ، توي-تۆكۈن ئىشلىرىنى ئاددىي-ساددا ئۆتكۈزۈشتە باشلامچى بولدى.

1-ئاينىڭ 28-كۈنى گۈما ناهيىلىك باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى زالدا بەش جۇپ ياشنىڭ كوللېكتىپ توي مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلدى.

توي -تۆكۈننى ئاددىي-ساددا ئۆتكۈزۈش تەشەببۇسى گۈما ناهيىسىدىكى ھەر مىللەت خەلق ئاممىسىنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى. يېقىندا نىكاھقا تىزىملاتقان بەش جۇپ قىز-يىگىت ئۆزلىرىنىڭ توي مۇراسىمىنى ئاددىي-ساددا ئۆتكۈزۈدىغانلىقىنى بىلدۈردى. ناهيىلىك پارتكوم ۋە مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار ئۇلارنىڭ بۇ ھەرىكىتىنى قوللاپ، باشقا ياشلارنى ئۇلارنىڭ روھىدىن ئۈگىنىشكە چاقىردى.

1-ئاينىڭ 28-كۈنى ئۆتكۈزۈلگەن كوللېكتىپ توي مۇراسىمىغا ناهيىلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، ئىلغار بىرلەشمە ناهيىلىك باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، خەلق ئىشلىرى ئىدارىسى قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ ۋەكىللىرى قاتناشتى، توي قىلغان قىز-يىگىتلەرنى تەبرىكلىدى ۋە ئۇلارغا سوۋغات تەقدىم قىلدى.

تۇردى ھاشىم، ئابلىمىت مۇھەممەت

1997-يىللىق شىنجاڭ يېزىلىرىدا ئەمەلي قوللىنىلىدىغان پەن-تېخنىكا نەتىجىلىرىنى سەييارە كۆرگەزمە قىلىش پائالىيىتى يېقىندا باشلىنىدۇ

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇئەۋۈەر ئابدۇرېشت** خەۋىر قىلدۇ: مۇشۇ ئايىنىڭ 6-كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق پەن-تېخنىكا كومىتېتى بىلەن بىڭتۇەن پەن-تېخنىكا كومىتېتى بىرلىكتە ئاقسۇ، قۇمۇل، شىخەنزە، چۆچەك قاتارلىق جايلاردا 1997-يىللىق شىنجاڭ يېزىلىرىدا ئەمەلي قوللىنىلىدىغان پەن-تېخنىكا نەتىجىلىرىنى سەييارە كۆرگەزمە قىلىش پائالىيىتى ئېلىپ بارىدىغانلىقىنى ئېلان قىلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق پەن -تېخنىكا كومىتېتى 1996-يىلى يېزا ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇپ، پەن-تېخنىكا نەتىجىلىرىنىڭ قوللىنىلىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش ۋە قاپلىنىش دائىرىسىنى كېڭەيتىش ئۈچۈن بىڭتۇەن پەن-تېخنىكا كومىتېتى بىلەن بىرلىشىپ جايلاردا پەن-تېخنىكا نەتىجىلىرىنى سەييارە كۆرگەزمە قىلىش پائالىيىتى ئېلىپ بېرىپ، ياخشى ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي ئۈنۈم يارىتقانىدى.

بۇ يىلمۇ مەدەنىيەت، پەن-تېخنىكا، سەھىيەدىن ئىبارەت «ئۇچىنى يېزىلارغا يۈزلەندۈرۈش» خىزمىتىنىڭ تۈرتكىسىدە، ئاپتونوم رايونىمىزدا پەن-تېخنىكا نەتىجىلىرىنى ئەمەلي ئىشلەپچىقىرىش كۈچىگە ئايلاندۇرۇپ، يېزا ئىقتىسادىنىڭ مۇقىم تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، دېھقانچىلىق ۋە چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ مەنپەئىتى قوراللاندۇردى.

سۈرەتتە: يەزمەنكىدىن كۆرۈنۈش.

تۇرسۇن قۇربان فوتوسى

چياۋشى ۋېيپيۇەنجاڭنىڭ 8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5-يىغىنى يىپىلغاندا سۆزلىگەن سۆزى

(بېشى 1 - بەتتە)

ۋەكىللەر:

يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ دېموكراتىيە، قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى توغرىسىدىكى ئىدىيىسى - جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ ئىنتايىن مۇھىم تەركىبىي قىسمى. يولداش دېڭ شياۋپىڭ دېموكراتىيە ۋە قانۇن - تۈزۈمنى راۋاجلاندۇرۇشتا چىڭ تۇرۇش پارتىيىمىزنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك قەتئىي، تەۋرەنمەس نىشانى ۋە ئاساسىي فاڭجېنى دەپ تەكىتلىگەنىدى. ئۇ: دېموكراتىيە بولمىسا، سوتسىيالىزم بولمايدۇ، سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇشمۇ بولمايدۇ، دەپ كۆرسەتكەن. دېموكراتىيىلەشتۇرۇشمۇ زامانىۋىلاشتۇرۇشقا ئوخشاشلا قەدەممۇ قەدەم ئىلگىرىلىشى كېرەك. سوتسىيالىزم راۋاجلانغانسېرى، دېموكراتىيىمۇ شۇنچە راۋاجلىنىدۇ؛ ئۇ: خەلق دېموكراتىيىسىنى كاپالەتلەندۇرۇش ئۈچۈن قانۇن - تۈزۈمنى كۈچەيتىش، دېموكراتىيىنى تۈزۈملەشتۈرۈش، قانۇنلاشتۇرۇش كېرەك، دەپ تەكىتلىگەن، يەنە: تۈزۈم جەھەتتىكى مەسىلە تېخىمۇ مۇھىم، تېخىمۇ تۈپ خاراكتېرگە، ئومۇمىيلىققا، مۇقىملىققا ۋە ئۇزاق مۇددەتلىككە ئىگە. بىر قاتار قانۇن، پەرمانلارنى ۋە نىزاملارنى تۈزۈپ چىقىپ، پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ سىياسىي تۇرمۇشىنىڭ دېموكراتىيىلىشىشىگە، ئىگىلىك باشقۇرۇشنىڭ دېموكراتىيىلىشىشىگە، پۈتكۈل ئىجتىمائىي تۇرمۇشنىڭ دېموكراتىيىلىشىشىگە تۈزۈم جەھەتتىن كاپالەتلىك قىلىش، جەمئىيەتنىڭ تەرتىپلىك ئىلگىرىلىشىگە مۇكەممەل قانۇن - تۈزۈم ئارقىلىق كاپالەتلىك قىلىش كېرەك، دەپ ھېسابلىغانىدى. يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ بۇ ئىدىيىلىرى ئىنتايىن چوڭقۇر، ئىنتايىن مۇھىم. بىز چوقۇم ئۇلارنى كۆڭۈل قويۇپ ئۆگىنىپ چوڭقۇر ئۆزلەشتۈرۈۋېلىشىمىز، قىلچە مۇجمەللەشمەستىن ئىزچىللاشتۇرۇشىمىز، ئەمەلىيلەشتۈرۈشىمىز، ئۇنى ھەقىقىي ئەمەلىي ھەرىكەتكە ئايلاندۇرۇپ، سوتسىيالىستىك دېموكراتىيە ۋە قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشنى ئىسلاھات روھى بويىچە يېڭى باسقۇچقا كۆتۈرۈشىمىز كېرەك.

سوتسىيالىستىك دېموكراتىيە، قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىشنىڭ ئاچقۇچى ئاساسىي قانۇن ۋە قانۇنلاردىكى بەلگىلىمىلەر بويىچە ئىش كۆرۈپ، دۆلەتنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىشتا. ئاساسىي قانۇندا دۆلىتىمىزدە بارلىق ھوقۇق خەلققە مەنسۇپ، دەپ بەلگىلەنگەن. بىز خەلقنىڭ سىياسىي ھوقۇقىغا ھۆرمەت قىلىش ۋە ئۇنىڭغا كاپالەتلىك قىلىشقا يېقىندىن ئەھمىيەت بېرىپ، خەلق ئاممىسىنىڭ ئاكتىپلىقى ۋە تەشەببۇسكارلىقىنى تولۇق ئىشقا سېلىپ، خەلق ئاممىسىنىڭ قانۇن بويىچە دېموكراتىك سايلامغا، دېموكراتىك باشقۇرۇشقا، دېموكراتىك نازارەت قىلىشقا ۋە دېموكراتىك تەدبىر بەلگىلەشكە تېرىشىپ شارائىت يارىتىپ بېرىشىمىز ۋە ئۇنىڭ ئۈچۈن خىزمەت قىلىشىمىز كېرەك. خەلق ئاممىسى دۆلەتنىڭ چوڭ ئىشلىرىغا كۆڭۈل بۆلگەنسېرى، بىزنىڭ تۈرلۈك خىزمەتلىرىمىزگە شۇنچە پىكىر ۋە تەكلىپ بېرىدۇ. بۇ دۆلىتىمىزنىڭ گۈللىنىپ روناق تېپىشىغا شۇنچە پايدىلىق بولىدۇ. ئاساسىي قانۇندا خەلقنىڭ دۆلەت ھوقۇقىنى يۈرگۈزىدىغان ئورگىنى مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى ۋە يەرلىك ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتايلىرى، دەپ بەلگىلەنگەن. بىز پارتىيىنىڭ رەھبەرلىكىدە، بۇ تۈپ سىياسىي تۈزۈمدە چىڭ تۇرۇشىمىز ۋە ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرۈشىمىز كېرەك. خەلق قۇرۇلتىيى ۋەكىللىرىنىڭ ھوقۇقىنى قەتئىي قانۇن بويىچە قوغدىشىمىز، خەلق قۇرۇلتىيى ۋە ئۇنىڭ دائىمىي كومىتېتىنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشىمىز، خەلق ئاممىسىغا دۆلەت ئىشلىرىنى ۋە تۈرلۈك ئىشلارنى باشقۇرۇش يوللىرىنى، شەكىللىرىنى پائال تېپىپ بېرىشىمىز كېرەك. پارتىيىمىز ئەزەلدىنلا ھەرقانداق تەشكىلاتتا، ھەرقانداق شەخستە ئاساسىي قانۇن ۋە قانۇنلاردىن ھالقىپ كېتىدىغان ئىمتىياز بولمايدۇ، دەپ تەكىتلەپ كەلدى. دۆلەت ئورگانلىرىنىڭ ھەممىسى قەتئىي تۈردە قانۇن بويىچە ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈشى كېرەك. رەھبىرىي كادىرلار ئاساسىي قانۇننى پىششىق بىلىشى، مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلىشتا زۆرۈر بولغان قانۇن بىلىملىرىنى چىڭ ئىگىلەپ، ئاڭلىق ھالدا قانۇندىكى بەلگىلىمىلەر ۋە قانۇندا بەلگىلەنگەن تەرتىپلەر بويىچە ئىش قىلىشى كېرەك، قارار چىقارغاندا ئۇنىڭ ئالاقىدار قانۇنلاردىكى بەلگىلىمىلەرگە ئۇيغۇن بولۇش - بولماسلىقى ئۈستىدە ئويلىنىشى كېرەك. بىزنىڭ بەزى خىزمەت ئادەتلىرىمىز ۋە خىزمەت ئۇسۇللىرىمىز ئەگەر ئاساسىي قانۇن ۋە قانۇنلارغا ئۇيغۇن كەلمىسە، ئۇنى جەزمەن قەتئىي تۈردە ئۆزگەرتىشىمىز كېرەك. بىز چوقۇم جەمئىيەتتە ئاساسىي قانۇننى ۋە قانۇنلارنى ھۆرمەتلەيدىغان، قانۇن - تۈزۈمنى قوغدايدىغان كەيپىيات تۇرغۇزۇشىمىز كېرەك. ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتايلىرى ۋە ئۇلارنىڭ دائىمىي كومىتېتلىرى سوتسىيالىستىك دېموكراتىيە، قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىش، دۆلەتنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش، سوتسىيالىستىك قانۇنچىلىق دۆلىتى قۇرۇشنى ئۆزلىرىنىڭ تۈپ ۋەزىپىسى قىلىشى كېرەك. تۆت يىلدىن بۇيان 8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى ۋە ئۇنىڭ دائىمىي كومىتېتى قانۇن چىقىرىش خىزمىتىنى تىرىشىپ كۈچەيتىپ، نۇرغۇن قانۇنلارنى تۈزۈپ چىقتى. ئالاقىدار قانۇن مەسىلىلىرى توغرىسىدا قارار چىقاردى. قانۇن چىقىرىش ئومۇمىي پىلانىنى يولغا قويۇش ئەھۋالى ياخشى بولدى. بۇ يىل قانۇن چىقىرىش ۋەزىپىسى يەنىلا ئىنتايىن ئېغىر. شۇڭا قەدەمنى داۋاملىق تېزلىتىپ، سۈپەتنى ئۆستۈرۈپ، بەش يىللىق قانۇن چىقىرىش ئومۇمىي پىلانىنى تىرىشىپ ئورۇنداش، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە دائىر قانۇن سىستېمىسىنىڭ رامكىسىنى بەرپا قىلىش لازىم. بۇنىڭدىن كېيىن ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتىغا ئەگىشىپ، يەنە سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى ساھەسىگە ئالاقىدار قانۇنلارنى داۋاملىق چىڭ تۇتۇپ، تۈزۈپ ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈپ، سوتسىيالىستىك دېموكراتىيە، سىياسەت قۇرۇلۇشىغا دائىر قانۇن ۋە باشقا جەھەتتىكى قانۇنلارنى تۈزۈپ چىقىشنى ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك. بىر بىر نەچچە يىل تىرىشىش ئارقىلىق جەزمەن جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇشقا دائىر خېلى مۇكەممەل قانۇن سىستېمىسىنى بەرپا قىلالايمىز.

قانۇن چىقىرىشتىكى مەقسەت ئىجرا قىلىشتا. بىز چوقۇم يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ 80 - يىللارنىڭ باشلىرىدا ئوتتۇرىغا قويغان پرىنسىپى بويىچە قانۇن بولغانىكەن، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىنىشىمىز، قانۇننى ئىجرا قىلىشتا قەتئىي بولۇشىمىز، قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچىلارنى جەزمەن سۈرۈشتۈرۈشىمىز كېرەك، كۈچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، خەلق ئاممىسى قاتتىق يىرگىنىۋاتقان ۋە بىزار بولۇۋاتقان قانۇننى ئىجرا قىلىپ تۇرۇپ، قانۇنغا خىلاپلىق قىلىدىغان، سۆزنى قانۇن ئورنىغا دەسسىتىدىغان، ھوقۇق ئارقىلىق قانۇننى باسىدىغان، نەپسانىيەتچىلىك قىلىپ قانۇننى ئاياغ ئاستى قىلىدىغان ئەھۋاللارنى قەتئىي تۈزىتىشىمىز كېرەك. ۋەكىللەر بۇ قېتىمقى يىغىندا نازارەتچىلىك خىزمىتىنى كۈچەيتىشنى ئومۇمىيۈزلۈك تەلەپ قىلدى، بەزىلىرىنىڭ پىكرى ناھايىتى قاتتىق بولدى. خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ قانۇننىڭ ئىجراسىنى تەكشۈرۈش - نازارەت قىلىشى ئاساسقا ئىگە بولدى، شۇڭا سالماقنى ئاشۇرۇپ، ئەمەلىي ئۈنۈمنى تەكىتلەپ، ئۇنى ئۇزاقچە قەتئىي بوشاشماي داۋاملاشتۇرۇشىمىز كېرەك. ھۆكۈمەت، سوت مەھكىمىسى، تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ خىزمىتىگە بولغان نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىش، خەلق قۇرۇلتىيى ۋە ئۇنىڭ دائىمىي كومىتېتى سايلىغان ھەم ۋەزىپىگە تەيىنلىگەن بارلىق دۆلەت خىزمەتچىلىرىنى نازارەت قىلىشنى كۈچەيتىش كېرەك. يەرلىك خەلق قۇرۇلتايلىرى بۇ جەھەتتە بەزى پايدىلىق ئىزدىنىشلەرنى ئېلىپ باردى. نازارەتچىلىك خىزمىتى ئەمەلىيىتى جەريانىدا يارىتىلغان يېڭى ئۇسۇل ۋە يېڭى تەجرىبىلەرنى ئەستايىدىل يەكۈنلەش كېرەك، خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ نازارەتچىلىكى بىلەن خەلق ئاممىسىنىڭ نازارەتچىلىكىنى، جامائەت پىكرى نازارەتچىلىكىنى ۋە باشقا جەھەتتىكى نازارەتچىلىكلەرنى بىرلەشتۈرۈش كېرەك. مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى ئاساسىي قانۇندىكى بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن نازارەتچىلىك قانۇنىنى تۈزۈۋاتىدۇ. بۇ خىزمەت ئىنتايىن مۇھىم. ئۇنى ھەقىقىي يوسۇندا چىڭ تۇتۇش كېرەك. نازارەتچىلىك خىزمىتىنىڭ تۈزۈملىشىشى، قانۇنلىشىشىنى تىرىشىپ ئىشقا ئاشۇرۇش كېرەك.

ۋەكىللەر:

1997 - يىلى دۆلىتىمىزنىڭ تەرەققىيات تارىخىدىكى ئىنتايىن مۇھىم يىل بولىدۇ. ۋەزىپە خېلى ئېغىر. كۆپچىلىكنىڭ خىزمەت ئورۇنلىرىغا قايتىپ بارغاندىن كېيىن، بۇ قېتىمقى يىغىننىڭ روھىنى ئەستايىدىل تەشۋىق قىلىپ ۋە ئىزچىللاشتۇرۇپ، خەلق ئاممىسىنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ ۋە يېتەكلەپ، خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەشتەك ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى ۋە پارتىيىنىڭ مەملىكەتلىك 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ ئېچىلىشىنى كۈتۈۋېلىشىنى ئۈمىد قىلىمەن. يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىرادىسىگە ۋارىسلىق قىلىپ، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ۋە پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشيەنىنىڭ يېتەكچىلىكىدە، يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئەتراپىغا تېخىمۇ زىچ ئۇيۇشۇپ، پۇرسەتنى داۋاملىق چىڭ تۇتۇپ، ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش دائىرىسىنى كېڭەيتىپ، تىرىشىپ كۈرەش قىلىپ، خىزمەتلەرنى پۇختا ئىشلەپ، سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ ئۇلۇغۋار ئىشلىرىنى ئۈزلۈكسىز ئىلگىرى سۈرەيلى.

(شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 14 - مارت تېلېگراممىسى)

(بېشى 1 - بەتتە)

دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن 83-نومۇرلۇق، 84-نومۇرلۇق رەئىس پەرمانىغا ئىمزا قويۇپ، بۇ ئىككى قانۇننى ئېلان قىلدى.

بۈگۈنكى يىغىندا يەنە ئاۋاز بېرىش ئارقىلىق «8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى 5-يىغىنىنىڭ 9-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى ۋەكىللەر سانى ۋە سايلام مەسىلىسى توغرىسىدا قارار»، «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي ... ئەمەلدىن قالدۇرۇش قارار قىلىندى. چۇڭچىڭ بىۋاستە قاراشلىق شەھىرى سابىق چۇڭچىڭ شەھىرىنى، ۋەنشيەن شەھىرىنى، فۇلىڭ شەھىرىنى ۋە چيەنجاڭ ۋىلايىتىگە قاراشلىق مەمۇرىي رايونلارنى باشقۇرىدۇ. چۇڭچىڭ بىۋاستە قاراشلىق شەھەر بولغاندىن كېيىن، گوۋۇيۈەن ئاساسىي قانۇن ۋە ئالاقىدار قانۇنلاردىكى بەلگىلىمىلەر بويىچە چۇڭچىڭ شەھىرى باشقۇرىدىغان مەمۇرىي رايونلارنى قۇرۇش ۋە ئايرىش توغرىسىدا مۇناسىپ تەڭشەش ... قارار»، «ئالىي خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ خىزمەت دوكلاتى توغرىسىدا قارار»، «مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى يېزا ئىگىلىك قانۇنىنىڭ يولغا قويۇلۇش ئەھۋالىنى تەكشۈرگەنلىك دوكلاتى توغرىسىدا قارار»، «مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونغا تەييارلىق كۆرۈش كومىتېتىنىڭ خىزمەت دوكلاتى توغرىسىدا قارار» ماقۇللاندى.

يىغىننىڭ تۈرلۈك كۈنتەرتىپلىرى

بىر نىيەت - بىر مەقسەتتە بولۇپ، ئۇلۇغۋار ئىشلارنى بىرلىكتە ۋۇجۇدقا چىقىرايلى

بىر كىيەك - بىر مەقسەتنە بولۇپ، ئۇلۇغۋار ئىشلارنى بىرلىكتە ۋۇجۇدقا چىقىرايلى

(بېشى 1 - بەتتە)

بىز ھۆكۈمەت خىزمىتىدىن بېرىلگەن دوكلاتتا ئوتتۇرىغا قويۇلغان ۋەزىپىلەرنى ئومۇمىيۈزلۈك ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ۋە ئىقتىسادنى ئاشۇرۇش ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىشنى ھەقىقىي يۈكسەلدۈرۈپ، مۇقىملىق داۋامىدا ئىلگىرلەشكە ئىنتىلىپ، خەلق ئىگىلىكىنى داۋاملىق، تېز، ساغلام راۋاجلاندۇرۇپ، جەمئىيەتنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشىمىز لازىم. ماكرو ئىگىلىك سىياسىتىنىڭ سىجىللىقى، مۇقىملىقى ۋە زۆرۈر بولغان جانلىقلىقىنى ساقلاپ، مالىيىدە پۇلنى مۇۋاپىق قىسىش سىياسىتىنى داۋاملىق يولغا قويۇپ، مال باھاسىنىڭ ئۆرلەش سالمىقىنى تىزگىنلىشىمىز؛ يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئۇللۇق ئورنىنى كۈچەيتىپ، ئىسلاھاتنىڭ بولۇپمۇ دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتىنىڭ، قەدىمىنى تېزلىتىشىمىز، قۇرۇلمىنى تەڭشەش سالمىقىنى زورايتىشىمىز، پائال بازار ئېچىپ، ئىشىكنى سىرتقا ئېچىۋېتىش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشىمىز؛ «ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇش» فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇپ، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، خىزمەتلەردە تىرىشىپ يېڭى ۋەزىيەت يارىتىشىمىز لازىم.

بىز پارتىيە رەھبەرلىكىدە، دۆلەتنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش، سوتسىيالىستىك قانۇنچىلىق دۆلىتى قۇرۇش ئىشىدا قەتئىي تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇشىمىز كېرەك. قانۇن چىقىرىش ۋە قانۇننىڭ ئىجرا قىلىنىشىنى نازارەت قىلىشنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە زۆرۈر بولغان قانۇن سىستېمىسىنى ئومۇمىيۈزلۈك بەرپا قىلىشىمىز ھەمدە قەتئىي ئاساسىي قانۇن ۋە قانۇنلاردىكى بەلگىلىمىلەر بويىچە ئىش قىلىشىمىز لازىم. 8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5-يىغىنى قاراپ چىقىپ ماقۇللىغان، تۈزىتىش كىرگۈزۈلگەن «جىنايى ئىشلار قانۇنى» ۋە «دۆلەت مۇداپىئە قانۇنى»نى چوقۇم ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، كەڭ دائىرىدە تەشۋىق قىلىپ، قەتئىي ئىزچىللاشتۇرۇپ ئىجرا قىلىشىمىز لازىم. «جىنايى ئىشلار قانۇنى»نى قورال قىلىپ، جىنايەتچىلەرگە زەربە بېرىپ، خەلقنى قوغداپ، دۆلەتنىڭ بىرلىكى ۋە خەۋپسىزلىكىنى قوغداپ، جەمئىيەت تەرتىپىنى قوغداپ، خەلق دېموكراتىيە دېكتاتورلۇقىدىكى ھاكىمىيەت ۋە سوتسىيالىزم تۈزۈمىنى قوغدىشىمىز لازىم. «دۆلەت مۇداپىئە قانۇنى»نى ئىزچىللاشتۇرۇپ ئىجرا قىلىش ئارقىلىق، دۆلەت مۇداپىئەسىنى زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرى ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا، دۆلەتنىڭ ئۇزاققىچە ئەمىن تېپىشىغا كاپالەتلىك قىلىشىمىز لازىم.

شياڭگاڭنى ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇپ كېلىش، يۈز نەچچە يىلدىن بۇيان سانسىزلىغان ئىرادىلىك زاتلار قۇربان بېرىپ كۈرەش قىلغان مۇقەددەس نىشان، مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى جۇڭخۇا پەرزەنتلىرىنىڭ ئورتاق ئارزۇسى. بىز بەلگىلەنگەن قانۇن، قەدەم-باسقۇچلار بويىچە ئۆتكۈنچى مەزگىلنىڭ ئاخىرقى يۈز نەچچە كۈنىدىكى تەييارلىق خىزمەتلىرىنى تەرتىپلىك ياخشى ئىشلەپ، شياڭگاڭنىڭ ۋاقتىدا قايتۇرۇپ كېلىنىشىنى كۈتۈۋېلىپ، شياڭگاڭنىڭ ئۇزاق مەزگىل مۇقىملىقى ۋە ئاۋاتلىقىنى ساقلىشىمىز لازىم. بىز پايدىلىق پۇرسەتنى غەنىيمەت بىلىپ، تېخىمۇ تىرىشىپ ئىشلەپ، «تىنچ بىرلىككە كەلتۈرۈش، بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» فاڭجېنىنى كىشىلەر قەلبىگە تېخىمۇ چوڭقۇر سىڭدۈرۈپ، ۋەتەننى بىرلىككە كەلتۈرۈشتىن ئىبارەت ئۇلۇغۋار ئىشنى يۈكسەلدۈرۈشىمىز لازىم. جۇڭگو ھۆكۈمىتى ۋە جۇڭگو خەلقى دۆلەت زېمىنى ۋە ئىگىلىك ھوقۇقىنىڭ پۈتۈنلۈكىنى قوغداشقا ئىرادە باغلىغان، ئۇنىڭغا قۇربى يېتىدۇ، تەيۋەننى ۋەتەندىن ئايرىۋېتىشكە ھەرگىز يول قويمايدۇ، ۋەتەننى پارچىلايدىغان ھەرقانداق سۇيىقەستلەر چوقۇم مەغلۇب بولىدۇ!

خەلق قۇرۇلتىيى تۈزۈمى - دۆلىتىمىزنىڭ تۈپ سىياسىي تۈزۈمى. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى رەھبەرلىكىدىكى كۆپ پارتىيە ھەمكارلىشىش ۋە سىياسىي جەھەتتە كېڭىشىش تۈزۈمى - دۆلىتىمىزنىڭ تۈپ سىياسىي تۈزۈمى. ئەمەلىيەت بۇ ئىككى مۇھىم سىياسىي تۈزۈمدە چىڭ تۇرۇشنىڭ جۇڭگونىڭ سوتسىيالىزم ئىشلىرىنى غەلىبىلىك راۋاجلاندۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلىش ۋە يۈكسەلدۈرۈشتە مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىدى. بۇ يىل - بۇ نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى ۋە بۇ نۆۋەتلىك سىياسىي كېڭەش خىزمىتىنىڭ ئاخىرقى يىلى. ئىشىنىمىزكى، ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتايلىرى ۋە ھەر دەرىجىلىك سىياسىي كېڭەشلەر چوقۇم يەنىمۇ غەيرەتكە كېلىپ، جاسارەت بىلەن تىرىشىپ، ئۆزىنىڭ ھوقۇقىنى تېخىمۇ ياخشى يۈزگۈزۈپ، ئۆزىنىڭ فۇنكسىيىسىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئىككى چوڭ ئىشنى كۈتۈۋېلىش، بۇ يىللىق ۋەزىپىلەرنى ئومۇمىيۈزلۈك ئورۇنداش ئۈچۈن پائال تۆھپە قوشۇپ، كېلەر يىلى مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى ۋە مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ نۆۋەت ئالمىشىشى ئۈچۈن ياخشى شارائىت يارىتىدۇ.

ئىشلىرىمىز - ئۇلۇغ، ۋەزىپىلىرىمىز - مۇشەققەتلىك، ئىستىقبالىمىز پارلاق. يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىكىدە، پۈتۈن پارتىيىدىكى يولداشلار، بولۇپمۇ ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ئۇلۇغ بايرىقىنى تېخىمۇ ئېگىز كۆتۈرۈپ، ئامما بىلەن قويۇق مۇناسىۋەت باغلاش ۋە جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىشتەك ئېسىل ئىستىلنى جارى قىلدۇرۇپ، غەيرەتكە كېلىپ، دۆلەتنى تىرىشىپ گۈللەندۈرۈپ، ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك بولغاندىلا، چوقۇم پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەر مىللەت خەلقىنى تېخىمۇ زىچ ئۇيۇشتۇرۇپ، ئەسىر ھالقىيدىغان ئۇلۇغۋار نىشانغا يېتىش ئۈچۈن كۈرەش قىلالايمىز!

(شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 14-مارت تېلېگراممىسى)

توغرىسىدا قارار»، «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىنىڭ 9-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىغا ۋەكىل سايلاش چارىسى» ماقۇللاندى.

يىغىندا «8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى 5-يىغىنىنىڭ چۇڭچىڭنى بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەر قىلىپ قۇرۇشنى تەستىقلاش توغرىسىدا قارار» ماقۇللاندى، چۇڭچىڭنى بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەر قىلىپ قۇرۇشنى تەستىقلاش، سابىق چۇڭچىڭ شەھىرىنى باشقۇرىدىغان مەمۇرىي رايونلارنى قۇرۇش ۋە ئايرىش توغرىسىدا مۇناسىپ تەڭشەش ئېلىپ بارىدۇ. بۇنىڭ بىلەن چۇڭچىڭ شەھىرى دۆلىتىمىزدىكى بېيجىڭ، شاڭخەي، تيەنجىندىن كېيىنكى 4-بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەر بولىدۇ.

يىغىندا ئاۋاز بېرىش ئارقىلىق يەنە «مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ خىزمەت دوكلاتى توغرىسىدا قارار»، «ئالىي خەلق سوت مەھكىمىسىنىڭ خىزمەت دوكلاتى توغرىسىدا توغرىسىدا قارار» ماقۇللاندى.

يىغىنىنىڭ تۈرلۈك كۈنتەرتىپلىرى ئورۇندىلىپ بولغاندىن كېيىن، چياۋشى ۋېيىۋەنجاڭ سۆز قىلدى (سۆزنىڭ تولۇق تېكىستى ئايرىم بېرىلدى).

چۈشتىن كېيىن سائەت 4 تىن 30 مىنۇت ئۆتكەندە ھەربىي ئوركېستىر دۆلەت شېئىرىنى ئورۇندىغاندىن كېيىن، چياۋشى ۋېيىۋەنجاڭ 8-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى 5-يىغىنىنىڭ يېپىلغانلىقىنى جاكارلىدى.

شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى چوڭلار مائارىپ ئىنستىتۇتىنىڭ 1997-يىللىق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش قىسقىچە نىزامنامىسى

كەسىپلەر	ئادەم سانى	ئوقۇش شەكلى	پەنلەر ئايرىمىسى	دەرس ئۆتۈلىدىغان تىل	ئوقۇش مۇددىتى	قوبۇل قىلىنىدىغان ئوبيېكتلار
ئۇرۇق تىجارىتى ۋە باشقۇرۇش ئىلمى	28	ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇش	تەبىئىي پەن	ئۇيغۇر تىلى	ئىككى يىل	پۈتۈن شىنجاڭدىن

دىققەت قىلىدىغان ئىشلار:

1. تىزىمغا ئالدۇرۇش ۋاقتى: 1997-يىل 3-ئاينىڭ 20-كۈنىدىن 4-ئاينىڭ 5-كۈنىگىچە.
2. تىزىمغا ئالىدىغان ئورۇن: ئوقۇغۇچى تۇرۇشلۇق جايدىكى ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەرنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ھەم بىڭتۇەن سىستېمىسىدىكى ھەرقايسى تىزىمغا ئېلىش نۇقتىلىرى. ئۇرۇمچى رايونىدىكى ئىمتىھان بەرگۈچىلەر بىۋاسىتە چوڭلار مائارىپ ئىنستىتۇتىمىزغا كېلىپ تىزىمغا ئالدۇرسا بولىدۇ.

ئىنستىتۇتىمىزنىڭ ئادرېسى: ئۇرۇمچى شەھىرى «نەنچاڭ» يولى 42-نومۇر.

شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى چوڭلار مائارىپ ئىنستىتۇتى.

پوچتا نومۇرى: 830052، تېلېفون نومۇرى: 2437 - 4523001 (0991)

ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئېلانى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەستىقلىغان پىلانغا ئاساسەن ئىنستىتۇتىمىز 1997 - يىلى چوڭلار ئالىي مائارىپى بويىچە ئۇيغۇر تىل - ئەدەبىياتى (ئىشتىن ئايرىلىپ) ۋە خەنزۇ تىلى تەرجىمانلىق (ئىشتىن ئايرىلىپ ۋە ئىشتىن سىرت) كەسىپلىرىگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدۇ. 3 - ئاينىڭ 20 - كۈنىدىن باشلاپ تىزىمغا ئېلىنىدۇ.

تېلېفون: نومۇرى: 2611699

ئوقۇشنى ئارزۇ قىلغۇچىلارنىڭ ئىنستىتۇتىمىز «دېموكراتىيە» يولىدىكى 2 - باشلانغۇچ مەكتەپتە ئاچقان تەكرارلاش كەچ كۇرسىغا قاتنىشىپ، ئىمتىھانغا تەييارلىق قىلىشىنى قارشى ئالىمىز. تېلېفون نومۇرى: 2627590

ئۇرۇمچى چوڭلار مائارىپ ئىنستىتۇتى

ئېلان

شىنجاڭ ئەدلىيە نازارىتىدىكى ھەببە ئىسمائىل سىز 1995-يىلى 3-ئايدا داۋالىنىش ئۈچۈن بېيجىڭغا كېتىپ، ھازىرغىچە ئىدارىڭىزغا ياكى ئائىلىڭىزگە تۇرۇشلۇق جايىڭىزنىڭ ئۇچۇرىنى بەرمىگەنلىكىڭىز ئۈچۈن، يولدىشىڭىز ئابدۇلھەي نىكاھتىن ئاجرىشىشنى تەلەپ قىلىپ مەھكىمىمىزگە ئەرز سۇندى. گېزىتتە ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن 60 كۈن ئىچىدە مەھكىمىمىزگە ياكى ئۆزىڭىز تۇرۇشلۇق جايدىكى خەلق سوت مەھكىمىسىگە بېرىپ نىكاھ مۇناسىۋىتىڭىز توغرىسىدا ئۆز پىكرىڭىزنى بەرمىسىڭىز، سىرتىڭىزدىن ھۆكۈم ئارقىلىق بىر تەرەپ قىلىمىز.

ئۇرۇمچى شەھىرى سايباغ رايونلۇق خەلق سوت مەھكىمىسى

قۇياش - داستان

(يېتىملارنىڭ ئاتىسى، ھۆرمەتلىك نۇرتاي ھاجىمغا)

ئوسمانجان ساۋۇت

ئابرالدەك مۆجىزە ياندى ئابرالدا،
تۇزۇلۇپ ئالەمدە ئالەمدەك خاتا.
بىز تۇرۇپ، يېتىملار

(قالغان بىر ياندا)

ئەيسادەك، خىزىردەك تاپتى بىر ئاتا.

ئۈلۈمنىڭ دەھشىتى توگىدى ئەمدى،
بوسۇقتا دىۋەيلەپ قىلالماس ھەيۋە.
ئاسماندىن ئاسماندەك ئاپتاپلار تەگدى،
قۇياشقا ئايلاندى ھەر بىر ھۇجەيرە.

ئۈمۈرنىڭ كەشپىگە تەگدۇر بۇ ئەتمىش،
تىۋىشسىز تەۋرىدىڭ، بىلدىم ئانا يەر.
يارالغان بىر قۇشتىن مىڭبىر جۇت كەتمىش،
يانغان شۇ يۈرەكلەر پارلاق نەقەدەر؟

سەبىيگە ئايلاندۇق ھەممىمىز شۇئان،
سەبىيگە ئايلاندى مىڭ ياشلىق دۇنيا.
قانداق بىر ئىنساننى ياراتتىڭ سۇبھان،
قانداق بىر ئوغۇلنى تۇغدۇڭ، جان ئانا؟

سۇلارنىڭ تىلىدا ئۇنىڭ نامى بار،
ھاۋانىڭ تىلىدا ئۇنىڭ نامى بار.
شاماللار تىلىدا ئۇنىڭ نامى بار،
يۇلتۇزلار تىلىدا ئۇنىڭ نامى بار.
ئاسمانلار سۆزلەيدۇ ھەيران ۋە ھەيران،
ئۆزىدە ئۆزى يوق ئەل ئۈچۈن ۋەيران،
جانىدا پەرزەنتلەر دىلدارۇ دىلدار.

× ×

ئاتمىش يېشىم، ئاتمىش ئالەم، ئاتمىش كۈن،
ئاتمىش ۋەتەن، ئاتمىش ئاسمان، ئاتمىش تۈن.
بىر دەم ئاتا بولۇپ باقچۇ ئۇلارغا،
يارىلىقسۇن ئاتمىش ئەسىر سېنى كۈن.

پەخرىم مېنىڭ گويا دېڭىز دولقۇنلۇق،
ئاڭلىرىمغا دېڭىز چۈشتى ئۇپقۇنلۇق.
ئۇپۇق دىلدىن ئۇپۇق ئاقتى ھەر ئۆيگە،
كۆزنەكلەردىن ئۆچۈپ كەتتى سۇلغۇنلۇق.

قېرى مۇڭلۇق پىرومىتى قولىدىن،
ئالدى ئوتنى غالىپ ئوغلان جۇشقۇنلۇق.
ئىزگۈلۈكنىڭ تەگرىلىرى بالقىيسەن،
ئارمان بىلەن دەرمان تاپتى ئويغۇنلۇق.

× ×

ئابرالدەك مۆجىزە ياندى ئابرالدا،
تۇزۇلۇپ ئالەمدە ئالەمدەك خاتا.
بىز تۇرۇپ، يېتىملار

(قالغان بىر ياندا)،

ئەيسادەك، خىزىردەك تاپتى بىر ئاتا.

ئىككى غەزەل

روزى سايىت

ئۇزلۇق مېنىڭ ئەسلىدىن

بەختى كۈلگەن دېھقانمەن، پۇشتۇم دېھقان نەسلىدىن،
ئالقىش ياغار شەنىمگە زاۋۇت، مەكتەپ، يەسلىدىن.

يۇرتنى گۈلگە ئورايمەن، ھاتەمگىمۇ يارايمەن،
لالە - رەيھان پۇرايمەن ھەر باھار، ھەر پەسلىدىن.

قەدەم ئىزىم ئۈنچىدۇر، خامىنىم زەر - ئۈنچىدۇر،
ئەجرىم مېنىڭ شۈنچىدۇر، كۆلكەم مۇراد ۋەسلىدىن.

قۇدرىتىمدىن جاھان ئۇز، ۋاپايىمدىن جانان ئۇز،
دەۋرانىم ئۇز - دەرمان ئۇز، ئۇزلۇق مېنىڭ ئەسلىدىن.

زەپەركۈيى سازىمدا، چۈللەر ماڭا تەزىمدە،
ئىمكان تەييار «لازىم!» دا ئۆتسەم «قىيىن - تەس» لىدىن.

ئاڭلا ئىنسان

«كۈلۈپ، يىغلاپ تۇگەيدۇ» زاتى ئىنسان ئەسلىدە،
ئۇنىڭ ئۆمرى كۆكلەيدۇ ئارزۇ - ئارمان ۋەسلىدە.

سۆيگۈ، كۆيۈم ياخشىدۇر، ۋاپا ئېسىل ناخشىدۇر،
ھېچنەرسە يوق ئۇ بولماي ئادىمزات نەسلىدە.

بىۋاپالىق — بەدقىلىق، ئىشەنچكە يات — سەت قىلىق،
شۇ «قىلىق»قا كۆندى كىم قاقشار ئۆمرى «تەس» لىدە.

كەلدىڭمۇ بۇ ئالەمگە، ئىمتىھان بار ئادەمگە،
جاۋاب ئۈچۈن تەييارلان يولدا - «ئېگىز - پەس»لىدە!

ئەقىدەڭدىن يانمىغىن، رەڭگىڭ ئۆڭۈپ چانمىغىن،
ۋىجدانىڭنى بۇلغىما ھىيلە - مىكىر قەستىدە.

گۈل ئاچ ئىپار بۇي بولۇپ، قارغىش ئالما «گۇي» بولۇپ
قىسسۇن دېسەڭ نىگارىڭ قىش، ياز، باھار... پەسلىدە.

ئاڭلا ئىنسان، بۇ «ئۇزۇن ئالەم، ئۆمۈر قىسقا»، ئاھ،
قىسقا ئۆمرۈڭ بولمىسۇن زايە «پۇتا، كەس!...» لىدە.

ستاتىستىكا خادىمى

(ھېكايە)

مىرزەخمەت زۇنۇن

ستاتىستىكا خىزمىتىنى ئىشلەۋاتقىنىمغا ئون
يىل بولدى. ئون يىلدىن بۇيان مەن ستاتىستىكا

ئۇلاردىن ئاشۇرۇپ تولدۇرغان ستاتىستىكا
جەدۋىلى يۇقىرىغا راۋان يوللىنىۋەردى. مېنىڭ

چىقىپ كېتىشىنى توسۇپ، ئاخباراتنىڭ
چىنلىقىغا كاپالەتلىك قىلايلى» دېگەن تېمىدىكى

گەرچە توغقان مېھرى ئۈستۈن بولسىمۇ،
تەڭ كېلەلمەيدۇ ھەقىقەت بەستىگە.
چۈشىدۇ مۇللاق ئېتىپ توغقاننى دەپ،
دەسسىسە كىمكى ھەقىقەت ئۈستىگە.

تېيىپجان ئېلىيوف شېئىرى.

ھۆسن خەتنى **نەمەت ناسىر** يازغان

دېھقان ئاتا

ئابلىز ئوسمان

يارىتار بايلىق قاداق قوللىرىڭ دېھقان ئاتا،
دىل ئارا چاقنار نىگاھ - نۇرلىرىڭ دېھقان ئاتا.

سەن شەپەق نۇرىغا ھەمراھ، يۈرىكىڭ تۇپراقسىمان،
چىن ئەجرىڭنىڭ ئىزلىرى - يوللىرىڭ دېھقان ئاتا.

بىخ ئۇرار قەلبىڭ ئارا چىن گۈزەللىك يىلتىزى،
شۇ سەۋەب سولماس پەقەت گۈللىرىڭ دېھقان ئاتا.

ئەلمساقتىن سەن ئوغۇل، كەڭ دالا، تۇپراق - بۆشۈك،
نۇر، ھاۋا، سۇ - تەبىئەت شاھىدىڭ دېھقان ئاتا.

كەلسە گەر مۈشكۈل داۋان روھ ئارا بايراق ئۆزۈڭ،
قامىتىڭ تاغدەك ئەبەت رىغبىتىڭ دېھقان ئاتا.

سەن ياراتقان ھەرنە دان - جان دېمەڭ ھەر بەندىگە،
ئەھلى ۋىجدان قەلبىدە ھۆرمىتىڭ دېھقان ئاتا.

ياخشىلار

زوردۇن ئىمىر

مۈشكۈلۈڭدە بىر تۈۋرۈك، يۆلەك ئىكەن ياخشىلار،
سەپىرىڭدە چوڭ كۆۋرۈك، تىرەك ئىكەن ياخشىلار.

ئىنسان ئىجاد - مېھنىتى، خىسلىتىدە ئۇز پەقەت،
گۈزەللىككە ئۆزگىچە بېزەك ئىكەن ياخشىلار.

ئايىنمايدۇ كۆچەتلەر باغۋەنلەرنىڭ ئەجرىسىز،
خەمەكلەرنى ياشناتقان پىلەك ئىكەن ياخشىلار.

باغ زىننىتى گۈل بىلەن، گۈل قىممىتى خۇش پۇراق،
گۈل بەرگىنى چاقناتقان چېچەك ئىكەن ياخشىلار.

دېمەك، تەشنا ھەر كۆڭۈل ياخشىلىققا، ياخشىغا،
ھاياتلىقتا بىر قاياش، ئۆرنەك ئىكەن ياخشىلار.

ياشلارغا

شەيخىدىن تاھىر

ئاتا - ئانا ئۈچۈن سىلەر ئەڭ قىممەتلىك،
مېھرىمىزدىن سىلەر ئۆسۈپ، يېتىلدىڭلار.

ئات سېلىڭلار ھەر پەللىنى بىر جەڭ بىلىپ،
مەنزىل ئۇزۇن ھەم جاپالىق توختىماڭلار.

قەدىر - قىممەت ئۆلچىنىدۇ تۆھپە بىلەن،
تۆھپەڭلاردىن ئەتە ئۈچۈن تاغ ياساڭلار.

مىرزەخمەت زۇنۇن

ستاتىستىكا خىزمىتىنى ئىشلەۋاتقىنىمغا ئون يىل بولدى. ئون يىلدىن بۇيان مەن ستاتىستىكا قىلغان كىرىم - چىقىم، ئومۇمىي مەھسۇلات، ساپ پايدا، ئېشىش نىسبىتى ... قاتارلىقلار رەھبەرلەرنى رازى قىلىپ كەلدى. شۇڭا مەن ئون يىل ئۇدا مۇنەۋۋەر ستاتىستىكا خادىمى بولۇپ باھالىنىپ، ئۇستىلىمنىك تارتمىسى قىزىل تاشلىق شەرەپ گۈۋاھنامىلىرىگە لىق تولدى.

خىزمەتتە مۇشۇنچىلا نەتىجىنى قولغا كەلتۈرگىنىمنىك سەۋەبى ئۆزۈمگە ناھايىتى ئېنىق ئىدى. «قۇشنا-چىمنىك ئېشىنى ئوخشاتقان موللامنىك ئوتىيشى» دېگەندەك، رەھبەرلىكىنىك ئايلىق، پەسىللىك، يىللىق دوكلاتلىرىنى يۇقىرى - تۆۋەندىكىلەرنىڭ قوللىقىغا خۇشياقتۇرغىنى مېنىڭ ستاتىستىكا مەلۇماتىم - دە.

مەن تۇنجى قېتىم ستاتىستىكا جەدۋىلىنى ئىشلىگەندە رەھبەرلەر كېلىشۇالغاندەكلا:

- ئۆتكەن يىلدىكىگە سېلىشتۇرغاندا، ئالدىنقى ئاي، پەسلگە سېلىشتۇرغاندا ئاشتىمۇ- كېمەيدىمۇ؟— دەپ سورىدى. مەن كېمەيدى دېۋىدىم، رەھبەرلەرنىڭ كۆزى چەكچىيىپ ئۆلۈك- سۆلى ئۆچتى. بەزىلىرى شۇ ھامان چىرايىنى ئۆزگەرتىپ ۋارقىرىدى:

- يەنە نېر ھېسابلاپ بېقىڭ. ھەرقايسى كەنت بوغالتىرلىرىغا ئۇقتۇرۇڭ، ئۇلارمۇ ئوبدانراق ھېسابلاپ باقسۇن. شۇنچە ئىشلىسەڭ يەنە نېمىشقا كەملىگىدەك، قانداق گەپ بۇ! بىزنىڭ ئالدىمىزدا ئىشلىگەنلەرنىڭ ۋاقتىدا ئېشىپ، ئەمدى كەملەپ كەتسە بىزگە نومۇس ئەمەسمۇ؟...

شۇنىڭدىن ئېتىبارەن، رەھبەرلەرنىڭ رايىغا بېقىپ مەلۇمات چىقىرىدىغان بولدۇم. ئىشخانىدىلا ئولتۇرۇپ ئالدىنقى قېتىمقى مەلۇمات جەدۋىلىنىڭ ئورنىغىنالغا قاراپ ئۆلارنىڭ ئاشۇرۇپ تۇرۇلگەن ستاتىستىكا جەدۋىلى يۇقىرىغا راۋان يوللىنىۋېردى. مېنىڭ بەرگەن مەلۇماتىمنىڭ كۆچى بىلەن ييزىمىزنىڭ خېلى كۆپ رەھبەرلىرى «ئىقتىدارلىق» «تەدبىرلىك» دېگەن تەرىپلەر بىلەن ئۆسۈپ كەتتى.

مېنىڭ ستاتىستىكىلىق مەلۇمات جەدۋىلىمىزنىڭ ھەممىسگە ئۇستاتلىق ئارىلاشتۇرۇلغاچقا، شۇغۇللىنىۋاتقىلى خېلى ئۇزۇن يىل بولغان ئىختىيارىي مۇخبىرلىق كەسىپىمگىمۇ شۇ كېسەل يۇقۇپ، قەلبىمىنى ھەرىكەتلەندۈرەلمەيدىغان بولۇپ قالدىم.

بىر كۈنى نەچچە يىللاردىن بېرى يازغان خەۋەرلىرىمنى ئۆرۈپ - چۆرۈپ قاراشتۇرۇۋېتىپ، بەش يىل ئۇدا گېزىتتىكى چىققان تېرىقچىلىقنىڭ باشلانغانلىقى ھەققىدىكى خەۋەرلىرىمدە چوڭ كاۋاكنىڭ بارلىقىنى بايقاپ قالدىم. «بۇ يىل ييزىمىزدا كۆزگى بۇغداي ئۆتۈكەن يىلدىكىدىن ئون كۈن بۇرۇن تېرىلدى» دېگەن جۈملە ھەر يىلى ئېلان قىلىنغان خەۋىرىمدە بار ئىكەن. ھېسابلاپ باقسام، تېرىلغۇ ۋاقتى بەش يىلنىڭ ئالدىدىكىگە قارىغاندا 40 - 50 كۈن ئالدىغا سۈرۈلۈپ كېتىدىكەن - دە، تەبىئەتنىڭمۇ، دېھقانچىلىق- نىڭمۇ قانۇنىيىتىگە ئويغۇن كەلمەيدىكەن. بۇ خاتالىقنى ھېچكىم بىلمەيدۇ دەپ يۇرسەم، بىر كۈنى تەھرىر بۆلۈمىدىن «پاكىت يۇرمىلانغان، ساختا خەۋەر يازغانلىقىڭىز ئۈچۈن، بىر يىلغىچە خەۋەر - ماقالىلىرىڭىز گېزىتتە ئېلان قىلىنمايدۇ» دېگەن خەتنى تاپشۇرۇۋالدىم. خەتنى تۇتقان پېتى ئولتۇرۇپ كېتىپتىمەن. تۇيۇقسىز ئىشىك ئېچىلىپ پوچتالىيون كىرىپ، «مۇخبىرلار ئىشى» دېگەن ژۇرنالنىڭ يېڭى سانىنى بېرىپ چىقىپ كەتتى. ژۇرنالنىڭ مۇندەرىجىسىگە كۆز يۈگۈرتۈۋېتىپ «يالغان خەۋەرلەرنىڭ گېزىتكە چىقىپ كېتىشىنى توسۇپ، ئاخباراتنىڭ چىنلىقىغا كاپالەتلىك قىلايلى» دېگەن تېمىدىكى ماقالىگە كۆزۈم چۈشۈپ قالدى. دەرھال ئۇ ماقالىنى ئوقۇدۇم. مانا كۆرۈڭ، ماقالىدە دەل مەن يازغان خەۋەرلەر بىر - بىرىگە سېلىشتۇرۇلۇپ، مېنىڭ ئۇستاتلىقىم تازا ئۇچۇقدالغانىدى. بۇنى ييزىدىكى بەزىلەرمۇ بىلگەن چېغى، ئۇلار يۇزۇمگىلا «مۇخبىر دېگەن راست گەپ قىلمامدۇ» دېدى.

يېقىندا تۇنجى ئوغلۇمنىڭ ساۋاقدىشى ييزا باشلىقى بولدى. ئۇ بىر قېتىملىق ييزا خىزمىتى يېغىنىدا تەمكىن، سالماقلىق بىلەن سۆز قىلدى. ئۇ بۇنىڭدىن كېيىن دەققەت قىلىشقا تېگىشلىك ۋە ئىشلەشكە تېگىشلىك نۇرغۇن نۇقتىلار ھەققىدە توختىلىپ ئاخىرىدا:

- مۇھىمى خىزمەتلەردە راستچىل بولۇش، يۇقىرىنىمۇ، تۆۋەنىمۇ ئالدىماسلىق كېرەك... ، — دېدى.

يېغىن زالىنى گۈلدۈراس ئالقىش ساداسى قاپلىدى. ئۇ كۆپچىلىككە قول ئىشارىسى قىلىپ قويۇپ ماتېرىياللارنى سومكىسىغا سېلىپ يېغىن مەيدانىدىن چىقتى. ئۇ ئىشخانىسىنىڭ ئىشىكىگە كېلىپ:

- ھوي ماموتكا، بۇ ياققا كېلىڭە، — دېدى- دە، ئىشخانىسىغا كىرىپ كەتتى.

- ھە، ئۇكا نېمە ئىش بار ئىدى؟— دېدىم مەن ئۇنىڭ ئارقىسىدىن كىرىپ.

- ئەتە چۈشتىن كېيىن ناھىيىدىن كېلىدىغانلارغا 1 - پەسىللىك ئىشلەپچىقىرىش، كىرىم - چىقىم ۋە باشقا تەرەپلەردىكى ئىشلارنى دوكلات قىلىدىكەنمەن، سانلىق مەلۇماتلار تەييارمۇ، — دېدى ئۇ.

- تەييار ئۇكا، تەييار، — دېدىم مەن بېشىمنى لىڭشىتىپ.

- قانداق، ئۆتكەن يىلقى ئوخشاش پەسىل بىلەن سېلىشتۇرغاندا "يەرق زورمۇ؟

- ئىككى يېرىم پىرسەنت ئەتراپىدا تۆۋەن بولۇشى مۇمكىن، — دېدىم مەن ئۇنىڭ ھاياتلا يىغىندا دېگەن «راستچىل بولۇش» توغرىسىدىكى سۆزلىرىنى يادىمغا ئېلىپ.

- بولماپتۇ، — دېدى ئۇ چىرايىنى ئۆزگەرتىپ، — ھېچ بولمىدى دېگەندە بىر پىرسەنت بولسىمۇ ئۆسۈشى كېرەك- دە! بولمىسا مەن رەھبەرلەرگە قانداق دوكلات قىلىمەن...

ئۇنىڭ گېپىنى تېلېفوننىڭ جىرىڭلىغان ئاۋازى ئۈزۈۋەتتى. مەن بۇرۇنقى پەدەم بويىچە ستاتىستىكا جەدۋىلى تولۇرۇشنى ئويلاپ ئۆزۈمنىڭ ئىشخانىسىغا ماڭدىم.

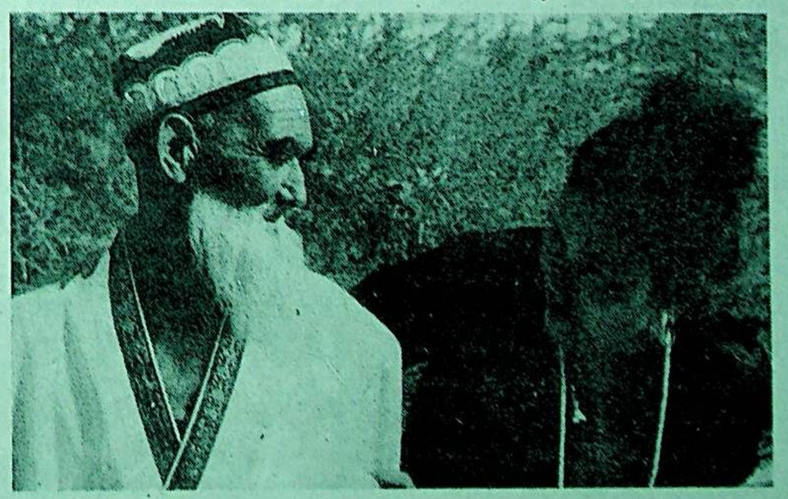

دادا، ياشرىپ قاپسز جۈمۇ.

غەيرەت مەمتىمن فوتوسى

شەيخدىن تاھىر

ئات سېلىنغلار ھەر پەللىنى بىر جەڭ بېلىپ،
مەنزىل ئۇزۇن ھەم جاپالىق توختىماڭلار.
ئەل ئىچىدە يۈزلىرىمىز يورۇق بولسۇن،
ئالقىشلارغا چۆمۈپ تۇرسۇن خىسلىتىڭلار.
قەدىر - قىممەت ئۆلچىنىدۇ تۆھپە بىلەن،
تۆھپەڭلاردىن ئەتە ئۇچۇن تاغ ياساڭلار.
سىلەر بىزنىڭ بايلىقىمىز ھەم پەخرىمىز،
توزۇماڭلار تائەبەدكە، ئۇيغۇر ياشاڭلار!

ئۇمىد

ھەسەن تېلىۋالدى

ھەر ئادەمدە ئۇمىد بولىدۇ،
ئۇمىد دېگەن نۇرى ھاياتنىڭ.
بۇركۈت كەبى كۆككە ئۇچىلەشتە،
پۇتىمەس كۆچى بىر جۇپ قاناتنىڭ.

جىسمى جانلىق ئىزدەر ھاياتلىق،
ئۇمىدۋار دىل كېزەر ھاۋادا.
بۇلبۇللارمۇ خەندە قىلىدۇ،
خۇش پۇراق گۈل بولسا ناۋادا.

تۇرمۇش سىرلىق، توختىماس ئېقىن،
يەتمەك قىيىن ئۇنىڭ تەكتىگە.
ئۇمىدسىزلىك، چۈشكۈنلۈك ھامان،
توسالغۇدۇر ئىنسان بەختىگە.

گەر تۇڭسە چىراغىڭ يېغىن،
قەرەلسىزلا ئۆچىدۇ نۇرى.
ئەگرى - توقاي ھەمدە ئېگىز - پەس،
بولىدىكەن ھاياتلىق يولى.

ئاشۇ يولدا ماڭىدۇ ھەممە،
ئۇمىدسىزلەر قالىدۇ ھېرىپ.
يېتەكلەيدۇ مەردلەرنى ئۇمىد،
مەنزىللەردە كۈچ - قۇۋۋەت بېرىپ.

تىرىك جانغا ئۇمىد ھەمنەپەس،
ئۇمىد بىلەن ھەلدۇر ئەل ئىشى.
ئۇمىد بىلەن گۈللەيدۇ ھايات،
ئۇمىد بىلەن ياشايدۇ كىشى.

پارچىلار

ئابلىز قۇربان

نامىم ئادەم، ئادەملىك سۈپىتىمنى ساقلايمەن،
پەزىلىتىم، خىسلىتىم بىلەن ھەردەم چاقنايمەن.
باققىنىغا يارىشا ۋەتىنىمنىڭ، خەلقىمنىڭ،
قىلىپ ئاڭا جانىپىدا ئۇمىدىنى ئاقلايمەن.

× ×

ھاياتىمدا ئەل - ۋەتەن ئۈچۈن شانلار قۇچىمەن،
ئىجادىيەت كۆكىدە پەرۋاز قىلىپ ئۈچىمەن.
يارىتىشچۇن خەلقىمگە بەخت، ھۆرلۈك، سائادەت،
ئىلىم - پەننى ئۆگىنىپ كۈچ - قۇدرەتكە تولىمەن.

× ×

دەريا ئىككى ساھىلنى بوستان قىلىپ ئاقىدۇ،
بۇركۈت سۈزۈك ئاسماندا مەغرۇر قانات قاقىدۇ.
دېگىزدىن جاپانىڭ سۈزسە ئادەم دۇر چوقۇم،
جاسارىتى، غەيرىتى ھەر كۆڭۈلگە ياقىدۇ.

× ×

ياشنايدۇ گۈل - گىياھ سۈنۇپ كەتسە غولىدىن،
كېتەر ئېزىپ، نىشانسىز ماڭسا كارۋان يولىدىن.
بولسا ئادەم تەييارتاپ - ھۆرۈن، چۈشكۈن، ئۇمىدسىز،
بەخت، ئىقبال، ئامىتى كېتەر جەزمەن قولىدىن.

× ×

كىمكى ئەگەر ئايلانسا قۇۋۋ، ھېيلىگەر تۆلكىگە،
ئۇ قالىدۇ مەسخىرە، لەنەت، نەپرەت، كۆلكىگە.
چىن ئادەمدەك ياشاپ ۋە ئادەم پېتى كەتكەنلەر،
خىسلىتىدىن ئايلىنار، ھەممە ئۇچۇن ئۇلۇغىگە.

ماقال - تەمسىلەر

△ چىقىم بولماي كىرىم بولماس،
يەر — دېھقانىنىڭ جېنى.
△ ئۆز پەسلىدە سالمىساڭ ئۇرۇق،
كۆز پەسلىدە قالىسەن قۇرۇق.
△ ئەجىر قىلساڭ چۆلگە،
پۇركىنىسەن گۈلگە.
△ سۇ — يەرنىڭ قېنى،
ئابدۇكېرىم ئابدۇمانىپ توپلىغان

لاتىن ئامېرىكىسى دۆلەتلىرى پۇل پاخاللىقىغا قارشى تۇرۇشتا كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلدى

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، لاتىن ئامېرىكىسى دۆلەتلىرى كۆچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، پۇل پاخاللىشىش نىسبىتىنى زور ھەجمىدە تۆۋەنلەتتى، بۇ ئىقتىسادشۇناسلارنىڭ قىزغىشىنى قوزغىدى.

80- يىللاردا لاتىن ئامېرىكىسى دۆلەتلىرىدىكى پۇل پاخاللىقى كونترول قىلغىلى بولمايدىغان دەرىجىگە بېرىپ، پاخاللىشىش نىسبىتى ئۈتتۈرا شەرق رايونىدىكى دۆلەتلەرنىڭكىدىن يەتتە ھەسسىدىن كۆپەرەك، ئاسىيا دۆلەتلىرىدىكىدىن 20 ھەسسىگە يېقىن، سانائەتلەشكەن دۆلەتلەرنىڭكىدىن تەخمىنەن 30 ھەسسە يۇقىرى بولغانىدى. بۇنىڭ ئىچىدە ئارگېنتىنا، برازىلىيە، پېرۇدا يىللىق پۇل پاخاللىشىش نىسبىتى تۆت خانىلىق سانغا يېتىپ، رېكورت يارىتىلغانىدى.

90- يىللار كىرگەندىن كېيىن، پۇلنىڭ پاخاللىشىش نىسبىتى تۆۋەنلەشكە باشلىدى: 1989 - يىلى پۇلنىڭ پاخاللىشىشى % 1212.5 بولغان بولسا، 1990- يىلى% 1191.3 كە چۈشتى، 1991- يىلى% 199.7 كە چۈشتى؛ 1993- يىلى % 887.6 كە ئۆرلىگەن بولسىمۇ، 1995- يىلى زور ھەجمىدە تۆۋەنلەپ % 25 كە چۈشۈپ، يېقىنقى 20 نەچچە يىلدىن بۇيانقى ئەڭ تۆۋەن رېكورت يارىتىلدى.

لاتىن ئامېرىكىسى دۆلەتلىرى پۇلنىڭ پاخاللىشىش نىسبىتىنى قانداق قىلىپ مۇۋەپپەقىيەتلىك تۆۋەنلىتەلىدى؟

80- يىللاردا لاتىن ئامېرىكىسى دۆلەتلىرىدە پۇل پاخاللىشىش مەسىلىسىنىڭ يىلتىزى، پۇل پەرەسلەرنىڭ قارىشىچە، «پۇل» ئاملى ئىدى، قۇرۇلما پەرەسلەرنىڭ ھۆكۈمىچە، «قۇرۇلما خاراكتېرلىك» ئاملىمۇ بار ئىدى. لېكىن لاتىن ئامېرىكىسى دۆلەتلىرىنىڭ قەرز كرىزىسى ۋە ئىقتىسادىي كرىزىسىنىڭ قوش پەشۋاسىغا ئۇچرىغانلىقى ئەڭ مۇھىم ئامىل ئىدى. بۇ مەزگىلدە بىر تەرەپتىن، نۇرغۇن زاۋۇتلار تاقىلىپ قالدى ياكى ئىشلەپچىقىرىش قالدى پاكىز ئىشلەپچىقىرىش كۆلىمىنى تارايتتى، تاۋارلار بىلەن تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلغىلى بولمىدى، بۇنداق ئەھۋالدا مال باھاسى ئۆسمەي مۇمكىن ئەمەس ئىدى؛ يەنە بىر تەرەپتىن، نۇرغۇن مەبلەغ چەت ئەل قەرزىنىڭ دېرى ۋە ئۆسۈمىنى تۆلەشكە ئىشلىتىلدى، ھۆكۈمەت مالىيە چىقىمىنى قىسىپ، باج سىستېمىسىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ بىر قىسىم مەھسۇلاتلىرىنىڭ باھاسىنى تەڭشەپ، ھۆكۈمەتنىڭ مالىيە كىرىم- چىقىم ئەھۋالىنى ياخشىلىدى. لاتىن ئامېرىكىسى دۆلەتلىرىدە پۇل پاخاللىشىش نىسبىتىنىڭ تۆۋەنلىشىشى برازىلىيە ۋە ئارگېنتىنىنىڭ پۇل

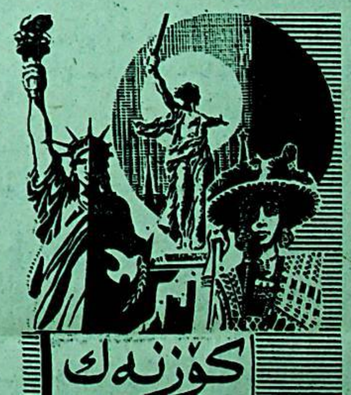

ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتىنىڭ % 50 تىن كۆپرەكىنى ئىگىلەيدۇ. برازىلىيە بىلەن ئارگېنتىنانىڭ پۇل پاخاللىشىش نىسبىتىنىڭ تۆۋەنلىشىدىكى سەۋەب- ئۇلار «رېئال پىلان ۋە تېگىشىش پىلانى» نى يولغا قويدى.

پۇل پاخاللىقىغا قارشى تۇرۇش پىلانىنىڭ ھەر ئىككىسىدە پىرىۋوت نىسبىتى ئاساس قىلىنغان. قانۇن چىقىرىش ئورگىنى پۇل ئاساسى بىلەن تاشقى پىرىۋوت زاپىسىنىڭ مۇناسىۋىتىنى قانۇنىي شەكىل بىلەن بېكىتىۋەتكەن بولغاچقا، ھۆكۈمەت ئۆز مالىيىسىدىكى قىزىل رەقەمنى پۇلنى كۆپلەپ تارقىتىش يولى بىلەن تولۇقلىيالماس بولدى. نەتىجىدە پۇلنى پاخاللاشتۇرۇۋېتىدىغان «پۇل ئاملى» ئۇنۇملۇك تىزگىنلەندى. مەسىلەن: برازىلىيىنىڭ پۇل پاخاللىشىش نىسبىتى 1989- يىلىدىكى % 1863.6 تىن 1995- يىلى % 22 كە چۈشتى؛ ئارگېنتىنانىڭ 1989- يىلىدىكى % 4923.3 تىن 1995- يىلى % 2 كىمۇ يەتمەيدىغان ھالغا چۈشتى، 1995- يىلى 6- ئايدىن 1996- يىلى 6- ئايغىچە بولغان 12 ئايدا 0 گە چۈشتى.

«نەزەر» ژۇرنىلىدىن

◇

كۇبانىڭ پايتەختى ھاۋانادا جۇڭگو مۇھاجىرلىرى ئاچقان نۇرغۇن ئاشخانا بار، ئۇنىڭ ئاربىسىدىكى بىر قىسىم ئاشخانىلار پىقىندا شۇ جايدىكى كىشىلەرنىڭ تېجەش رەقىبىگە ئۇچرىماسلىقى ئۈچۈن قىلىشقا تىرىشىدۇ. يېڭى خوجايىنلار ئاشخانىنىڭ خەنزۇچە نامىنى ھەم «جۇڭگولۇقلار بۇ ئاشخانىدا تاماق يەسە

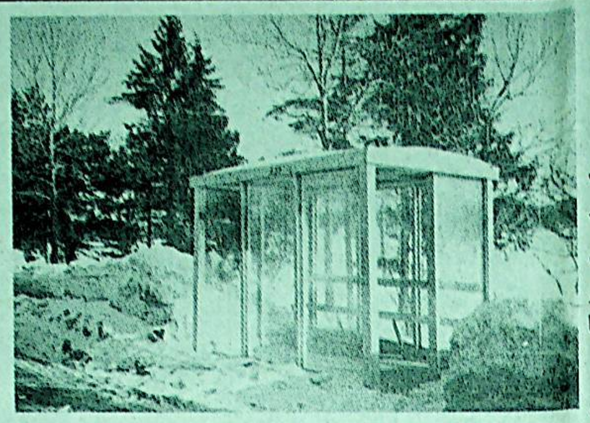

كانادانىڭ پايتەختى ئوتتاۋادىكى ئاپتوبۇسلار ئوتتۇرا ھېساب بىلەن ھەر 15 مىنۇتتا بىر قېتىم قاتنايدۇ، ئاپتوبۇس ساقلاپ تۇرغانلارنى قىش پەسلىدىكى شۇنىڭدىن ساقلاش ئۈچۈن، بېكەتلەردە كىچىك بوتكىلار قۇرۇلغان.

«خەلق گېزىتى»دىن

كانادادا قىشتا قار كۆپ ياغىدۇ، قارنى ۋاقتىدا تازىلاش شەھەر مەمۇرىيىتى تارماقلىرىنىڭ دائىملىق خىزمىتى. سۈرەتتە: ئوتتاۋا كوچىسىدا قار تازىلاش ماشىنىسى قار تازىلىماقتا. مۇنداق چوڭ تېخنىكا قار تازىلاش ماشىنىسى ھەر نۆت مىنۇتتا ئون نوننىلىق ئاپتوموبىلغا قار قاچىلاپ بولىدۇ.

«خەلق گېزىتى»دىن

سنگاپوردىكى شەخسلەر ئۆيلىرى

ئېلىمىزدە ئىشچى - خىزمەتچىلەر كۆپ ئولتۇراقلىشىدىغان بىرەر يۇرۇش ئۆيگە ئىگە بولماقچى بولسا، ئۆزى خىزمەت قىلىۋاتقان ئورۇننىڭ ئۆي تەقسىم قىلىپ بېرىشىنى كۈتىدۇ. ئەمما سنگاپوردا بۇنداق ئەمەس. ئۇ يەردە ئاھالىنىڭ % 90 ىنىڭ شەخسىي ئۆيى بار. بۇ سنگاپور ھۆكۈمىتىنىڭ مەركىزىي جامائەت فوندى ئۆزۈمىنى يولغا قويغانلىقىنىڭ نەتىجىسى.

سنگاپوردا جامائەت فوندى ئۆزۈمى 1955- يىلى يولغا قويۇلغان. بۇ ئۆزۈم بويىچە، سنگاپوردىكى بارلىق پۇقرا ۋە شۇ يەردە مۇقىم ئولتۇراقلىشىپ قالغان ئاھالە ھەر ئايلىق ئىش ھەققىنىڭ % 20 ىنى جامائەت فوندى ئۈچۈن تاپشۇرىدۇ. بۇنى بانكىغا ئامانەت قويۇش ئارقىلىق ئەمەلىيلەشتۈرىدۇ. ھۆكۈمەت دۆلەت بانكىسىنىڭ پايدا نىسبىتى بويىچە ئۆسۈم تۆلەيدۇ، ئامانەت قويغان پۇلدىن باج ئېلىنمايدۇ.

ھۆكۈمەت جامائەت فوندىغا قوشۇلغان پۇلدىن پايدىلىنىپ، پۇقرالارنىڭ ئۆي سېتىۋېلىشىغا ياردەم بېرىدۇ. جامائەت فوندى ئۆيلىرىنىڭ باھاسى ئەرزان بولىدۇ. ئۆي سېتىۋالغۇچى ئۆي سېتىۋېلىشتا دەسلىپىدە ئۆي پۇلىنىڭ % 20 ىنلا تاپشۇرسا بولىدۇ. قالغىنىنى جامائەت جۇغلانمىسىغا قوشقان پۇلدىن قايرىۋېلىپ ئايمۇ ئاي تاپشۇرسا بولىدۇ. ئۆي سېتىۋالغۇچىلار ئۆي سېتىۋېلىشقا پۇل توپلايمەن، دەپ باش قاتۇرۇشنىڭ ھاجىتى يوق.

ئۆيلەر ئۇزاققىچە رېمونتسىز قالسا قانداق قىلىدۇ؟ ھۆكۈمەت رېمونت قىلدۇرۇشقا ياردەم بېرىدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قوشۇمچە ياردەم بېرىدۇ، رېمونت قىلدۇرۇشقا ئۆي ئىگىسى قاتناپ يۈرمەيدۇ. ئۆيلەرنى بېزەش، خانىلەرنى بۆلۈشكە توغرا كەلسە، ئىلتماس قىلىپ تەستىقلاتسىلا بولىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

پاگون تاقاپ مەدىكارلىق قىلىش

يېقىنقى يىللاردا روسىيە ئىقتىسادىنىڭ يامانلىشىشىغا ئەگىشىپ، نۇرغۇن ئوفىتسېر ئاتا- ئانىسى، بالا - چاقىسىنى بېقىش ئۈچۈن مەدىكارلىق قىلىدىغان بولدى. شۇڭا روسىيىنىڭ جاي - جايلىرىدا پاگون تاقاپ، ھەربىي فورما بىلەن مەدىكارلىق قىلىۋاتقان ئوفىتسېرلارنى ئۇچرىتىش ئادەتكە ئايلاندى.

يېقىندا مەلۇم ئاخبارات ئورنىنىڭ مۇخبىرى ئارمىيە ئىچىدە تەكشۈرۈش ئارقىلىق % 80 تەكشۈرۈلگۈچىنىڭ نورمال ھەربىي مەجبۇرىيەت ئوتەۋېتىپ كارخانىلاردا، خۇسۇسىي ئاماتلىق ساقلاش ئاپپاراتلىرىدا ياكى سودا - مۇلازىملىق ساھەلىرىدە ئىشلەۋاتقانلىقىنى بايقىغان. بۇنىڭ ئىچىدە % 30 ئوفىتسېر مەدىكارلىقىنىڭ ئۆزلىرىنىڭ ئۇنۋېرسىتېت ۋە ئالىي مەكتەپلەرنى پۈتتۈرگەن دىپلوم ئالغانلىقىغا ئىشەنمەيدىغانلىقىنى بىلدۈرگەن.

ئوفىتسېرلارغا ھېرىشقا ئاز ۋاقىت قالغان بولسىمۇ، ئۇلار ئۆزىنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالىنى ياخشىلاش ئۈچۈن ئىشلەشكە ئالدىراش. ئۇلار ئەتىگەن سائەت 6 دىن كېچە سائەت 12 گىچە ئىشلەيدىغانلىقى ئادەتتىكى ئىش بولۇپ قالغان. ئۇلار ئىشلەپ تاپقان پۇلنىڭ ئاساسلىق قىسمىنى ئائىلىسىنىڭ ئاساسىي تۇرمۇش خىراجىتىگە ئىشلىتىدۇ.

ئوفىتسېرلار ئىچىدە ئۆزىنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالىنى ياخشىلاش ئۈچۈن ئىشلەشكە ئالدىرايدىغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقارغان مەھسۇلاتلىرى ئىچىدە ئىشەنچسىزلىك مەسىلىسى كۆرۈلگەن. ئۇلار ئىشلەپچىقارغان مەھسۇلاتلار ئىچىدە ئىشەنچسىزلىك مەسىلىسى كۆرۈلگەن. ئۇلار ئىشلەپچىقارغان مەھسۇلاتلار ئىچىدە ئىشەنچسىزلىك مەسىلىسى كۆرۈلگەن.

موڭغۇلىيە 123 مىليون دوللار چەت ئەل مەبلەغى جەلپ قىلدى

ھازىر موڭغۇلىيىدە تەستىقلىنىپ ئىش باشلىغان شېرىك كارخانا ۋە چەت ئەل مەبلىغى بىلەن قۇرۇلغان كارخانا 544 كە يېتىپ، 123 مىليون دوللار چەت ئەل مەبلىغى جەلپ قىلىندى. بۇلارنىڭ ئىچىدە جۇڭگو بىلەن موڭغۇلىيە شېرىكچىلىكىدە قۇرۇلغان كارخانا 170 بولۇپ، موسته‌قىل مەبلەغ ھېسابلىنىدىغان ۋە چەت ئەللىكلەر مەبلەغ سالغان كارخانىلارنىڭ ئازكەم 30 % نى ئىگىلىدى، موڭغۇلىيىگە بىر قەدەر كۆپ مەبلەغ سالغان دۆلەتلەردىن يەنە روسىيە بىلەن ياپونىيە بار.

موڭغولىيە چەت ئەل مەبلىغىنى جەلپ قىلىشتا ياخشى شارائىت ھازىرلاش ئۈچۈن، ياپونىيە، دۇنيا بانكىسى ۋە ئاسىيا تەرەققىيات بانكىسى بەرگەن قەرز پۇلدىن پايدىلىنىپ، ئاساسىي ئەسلىمەلەر قۇرۇلۇشى قىلىۋاتىدۇ. 1995- يىلىدىن 2005- يىلغىچە بۇ جەھەتكە سېلىنىدىغان مەبلەغ 1 مىليارد دوللارغا يېتىشى مۇمكىن.

شنخۇا ئاگېنتلىقى

دۇنيا ئىقتىسادى

چىلىنىڭ پايتەختى سانتىياگونىڭ 1000 نەچچە كىلومېتر جەنۇبىدىكى پىرۇدىليادا بىر ئائىلە كىشىلىرى «تۆت كىشىلىك ۋېلىسىپىت» تىن بىرنى ئىجارىگە ئېلىپ كۆل بويىدا تاماشا قىلدى. ھازىر چىلىدا مۇشۇنداق ۋېلىسىپىت سايا‌ھەتچىلەرنى بەك قىزىقتۇرماقتا.

«ئىقتىساد گېزىتى»دىن

«جۇڭگولۇقلار بۇ تاشخاندا تاماق يىسە يېرىم باھا ئالىمىز»، دېگەن مۇلازىملىق ئەنئەنىسىنى ساقلاپ قالدى.

«ئىقتىساد گېزىتى»دىن

يادرو قوراللىرى بار دۆلەتلەرنىڭ يادرو سىناقلىرى ۋە يادرو ھەربىي ھازىرلىقلىرى

ماتېرىيال

1. ھەر قايسى دۆلەتلەرنىڭ يادرو سىناقلىرى

ھازىرغا قەدەر دۇنيا بويىچە 2035 قېتىم يادرو سىنىقى ئېلىپ بېرىلدى:

ئامېرىكا 1032 قېتىم پارتلاتتى، بۇنىڭ ئىچىدە ئاتموسفېرادا پارتلاتقىنى 217 قېتىم، يەر ئاستىدا پارتلاتقىنى 815 قېتىم.

روسىيە (سوۋېت ئىتتىپاقى) 815 قېتىم پارتلاتتى، بۇنىڭ ئىچىدە ئاتموسفېرادا پارتلاتقىنى 207 قېتىم، يەر ئاستىدا پارتلاتقىنى 508 قېتىم.

فرانسىيە 197 قېتىم پارتلاتتى، بۇنىڭ ئىچىدە ئاتموسفېرادا پارتلاتقىنى 46 قېتىم، يەر ئاستىدا پارتلاتقىنى 151 قېتىم.

ئەنگلىيە 45 قېتىم پارتلاتتى، بۇنىڭ ئىچىدە ئاتموسفېرادا پارتلاتقىنى 21 قېتىم، يەر ئاستىدا پارتلاتقىنى 24 قېتىم.

جۇڭگو 45 قېتىم پارتلاتتى، بۇنىڭ ئىچىدە ئاتموسفېرادا پارتلاتقىنى 23 قېتىم، يەر ئاستىدا پارتلاتقىنى 22 قېتىم.

ھىندىستان بىر قېتىم يەر ئاستىدا پارتلىتىش سىنىقى ئېلىپ باردى.

2. ھەر قايسى دۆلەتلەرنىڭ تۇنجى قېتىم يادرو سىنىقى قىلغان ۋاقتى

ئامېرىكا 1945- يىل 7- ئاينىڭ 16- كۈنى.

روسىيە (سوۋېت ئىتتىپاقى) 1949- يىل 8- ئاينىڭ 29- كۈنى

ئەنگلىيە 1952- يىل 10- ئاينىڭ 3- كۈنى

فرانسىيە 1960- يىل 2- ئاينىڭ 13- كۈنى

جۇڭگو 1964- يىل 10- ئاينىڭ 16- كۈنى

ھىندىستان 1974- يىل 5- ئاينىڭ 18- كۈنى

3. ھەر قايسى دۆلەتلەرنىڭ يادرو كۆچى سەۋىيسى

ئامېرىكىنىڭ 194 ستراتېگىيىلىك بومبارداسمانچى ئايروپىلانى، ئېلىپ يۈرىدىغان 2800 پاي ئوق بېشى؛ قوزۇقلۇقنى بازا قىلغان قىتئەلەر ئارا ئوقسىمان ئوچىدىغان باشقۇرۇلىدىغان 580 بومبىسى، ئېلىپ يۈرىدىغان 2090 پاي ئوق بېشى ؛ سۇ ئاستىدىن قويۇپ بېرىلىدىغان ئوقسىمان ئوچىدىغان باشقۇرۇلىدىغان 360 بومبىسى، ئېلىپ يۈرىدىغان 2880 پاي ئوق بېشى؛ ستراتېگىيىلىك توشۇغۇچى قوراللىرى 1134 ى ، ئېلىپ يۈرىدىغان 7770 پاي ئوق بېشى بار.

روسىيەنىڭ ستراتېگىيىلىك بومبارداسمانچى ئايروپىلانىدىن 109 ى، ئېلىپ يۈرىدىغان 1374 پاي ئوق بېشى؛ قۇرۇقلۇقتىن بازا قىلغان قىتئەلەر ئارا ئوقسىمان ئوچىدىغان باشقۇرۇلىدىغان 887 بومبىسى، ئېلىپ يۈرىدىغان 4833 پاي ئوق بېشى؛ سۇ ئاستىدىن قويۇپ بېرىلىدىغان ئوقسىمان ئوچىدىغان باشقۇرۇلىدىغان 456 بومبىسى، ئېلىپ يۈرىدىغان 2320 پاي ئوق بېشى؛ ستراتېگىيىلىك توشۇغۇچى قوراللىرى 1452 سى، ئېلىپ يۈرىدىغان 2527 پاي ئوق بېشى بار.

ئەنگلىيەنىڭ يادرو ۋەزىپىسىنى ئىجرا قىلىدىغان كۇرەشچى ئايروپىلانىدىن 196 سى، ئېلىپ يۈرىدىغان 100 پاي ئوق بېشى؛ سۇ ئاستىدىن قويۇپ بېرىلىدىغان ئوقسىمان ئوچىدىغان باشقۇرۇلىدىغان بومبىسىدىن 64 ى ، 164 پايدىن 196 پايغىچە ئېلىپ يۈرىدىغان ئوق بېشى بار. يەنە 160 توشۇغۇچى قوراللى، 264 پايدىن 296 پايغىچە ئېلىپ يۈرىدىغان ئوق بېشى بار.

فرانسىيەنىڭ 87 كۇرەشچى ئايروپىلانى، ئېلىپ يۈرىدىغان 80 پاي ئوق بېشى، قۇرۇقلۇقتىن بازا قىلغان باشقۇرۇلىدىغان 48 بومبىسى، ئېلىپ يۈرىدىغان 48 پاي ئوق بېشى؛ سۇ ئاستىدىن قويۇپ بېرىلىدىغان ئوقسىمان ئوچىدىغان باشقۇرۇلىدىغان 64 بومبىسى، ئېلىپ يۈرىدىغان 384 پاي ئوق بېشى. 199 توشۇغۇچى قوراللى، ئېلىپ يۈرىدىغان 512 پاي ئوق بېشى بار.

«نەزەر» ژۇرنىلىدىن

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، يانگزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇل، پارچە باھاسى: 25 پۇل (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

ۋېيتنام ئۇرۇشىدىكى ئىشپىيونلار «ئۆلۈپ تىرىلدى»

«خەلق گېزىتى»نىڭ ئامېرىكىدىكى ئالاھىدە مۇخبىرى

لىيۇ ئەيچىك

يېقىندا ئامېرىكا ھۆكۈمىتى ئاشكارىلاپ قويغان مەخپىي ھۆججەتتىن مەلۇم بولۇشچە، ئامېرىكا 60- يىللاردا جەنۇبىي ۋېيتناملىق نەچچە يۈز «زەربىدار»نى شىمالىي ۋېيتنامغا ۋەزىپە ئىجرا قىلىشقا ئەۋەتكەن. ئەينى ئەھۋالنى يوشۇرۇش ئۈچۈن، ئۇلارنى ئۆلۈپ كەتتى، دېگەن گەپنى تارقاتقان ھەم ئۇلارنىڭ ئائىلە - تاۋابىئاتلىرىغا نەپىقە بەرگەن. لېكىن ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى ھېلىمۇ ھايات، بەزىلىرى ئامېرىكىدا ئۇلتۇراقلىشىپ قالغان بولۇپ، ئۇلار ئەمدى ھۆكۈمەتتىن تۆلەم بېرىشنى تەلەپ قىلىۋېتىپتۇ.

ئەسلى ئەھۋال مۇنداق ئىكەن: 1961- يىلى ئامېرىكا مەركىزىي ئاخبارات ئىدارىسى شىكاگو پونكتىنىڭ مەسئۇلى كېبى شۇ يەرلىك يەرلىك شۆسىدە سۆزلىيەلەيدىغان بىر قىسىم ۋېيتناملىقلاردىن «زەربىدار ئەترىتى» تەشكىللەپ، ئۇلارنى شىمالىي ۋېيتنامدا ۋەزىپە ئىجرا قىلىشقا ئەۋەتكەن.

پاش بولۇپ قالغان «مەخپىي» ياكى «ئەك مەخپىي» ھۆججەتلەردىن مەلۇم بولۇشچە، «زەربىدارلار ئەترىتى»نىڭ تەخمىنەن 300 نەچچە ئەزاسى شىمالىي ۋېيتنامغا ئەۋەتىلگەندىن كېيىن دەرھال، ئۆلدى دەپ جاكارلانغان، ئۇلارنىڭ ئىسمىمۇ ئىش ھەققى ئېلىش تىزىملىكىدىن بىر- بىرلەپ ئۆچۈرۈۋېتىلگەن. «چايان» ناملىق زەربىدارلار ئەترىتىنىڭ ئەھۋالى خاتىرىلەنگەن بىر ھۆججەتتە 1964- يىلى 6- ئايدا «چايان» زەربىدارلار ئەترىتى شىمالىي ۋېيتنامغا ئەۋەتىلگەندىن كېيىن، شىمالىي ۋېيتنام رادىئوسى بۇ ئەترەتنىڭ ئەزالىرىنى تىرىك قولغا چۈشۈرگەنلىكى، دەپ خەۋەر قىلغان، مەركىزىي ئاخبارات ئىدارىسىمۇ رادىئو خەۋىرىنى لېنتىغا ئېلىۋالغان، لېكىن ئامېرىكا ھەربىي تەرەپ بۇ كىشىلەرنى ئۆلدى، دەپ جاكارلىغان ھەم بۇ كىشىلەرنىڭ ئائىلە- تاۋابىئاتلىرىغا 4000 دوللاردىن نەپىقە پۇلى بېرىپ ئىشنى تۈگەتكەن.

زەربىدارلار ئەترىتى ئەزالىرىنىڭ كۆپىنچىسى شىمالىي ۋېيتنامدا تۇتۇلغان، لېكىن ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى ئۆلمىگەن، بۇنىڭ ئىچىدە 200 نەچچە كىشى ئامېرىكىغا بېرىپ ئولتۇراقلىشىپ قالغان.

زەربىدارلار ئەترىتىنىڭ سابىق مۇئاۋىن كوماندىرى جەك دىنگگوك (ھازىر 52 ياش) لوس- ئانژېلىس ئەترايىدا تۇرۇۋاتىدۇ، ئۇ مۇنداق دېدى: «ئۇلار (ئامېرىكا ھۆكۈمىتى تەرەپ كۆزدە تۇتۇلغان)نىڭ بىزنى ئەسكە ئالغۇسى يوق، چۈنكى بىز ئامېرىكىنىڭ ۋېيتنامدىكى مەغلۇبىيىتىگە ۋەكىللىك قىلمىز. ھېنىك ئىسمىمنى ئۆچۈرۈۋەتكەن كىشى ئەينى چاغلاردا ۋاشىنگتوندىكى ھۆكۈمەت ئىشخانىسىدا ئولتۇرغان بولۇشى مۇمكىن». جەك دىنگگوك ئۆزىنىڭ شىمالىي ۋېيتنام تۇرمىسىدە 15 يىلدەك يانقانلىقىنى ئېيتتى.

ئامېرىكىدا ئولتۇراقلىشىپ قالغان بۇ كىشىلەر ئامېرىكا ھۆكۈمىتىدىن ئۆزلىرى تارتقان زىيانغا تۆلەم بېرىشنى، يەنى تۇرمىدە يانقان بىر يىل ئۈچۈن 2000 دوللاردىن تۆلەم بېرىشنى، ھېلىھەم ۋېيتنامدا تۇرۇۋاتقان «زەربىدارلار ئەترىتى»نىڭ باشقا 88 ئەزاسىنمۇ قوتقۇزۇپ چىقىشقا ياردەملىشىشنى تەلەپ قىلماقتا، ئۇلار ئادۋوكات تەكلىپ قىلغان، زەربىدارلار ئەترىتىنىڭ ھازىرمۇ ياشاۋاتقان تەخمىنەن 200 نەچچە ئەزاسى ئۈچۈن 11 مىليون دوللار پۇل ئالماقچى بولغان. ئامېرىكا ئەدلىيە مىنىستىرلىكى، ھەربىي تەرەپ مەركىزىي ئاخبارات ئىدارىسىنىڭ ئادۋوكاتلىرى: بۇ توختاملار كۆچتىن قالغان، ئىجرا قىلغىلى بولمايدۇ، دېگەن. لېكىن ئامېرىكا دېموكراتلار پارتىيىسىدىن بولغان كېڭەش پالاتاسىنىڭ ئەزاسى كىروي: ئەگەر زەربىدارلار ئەترىتى ئەزالىرىنىڭ توختامنامىسى كۆچتىن قالغان دېيىلسە، ئامېرىكا ھۆكۈمەت تەرەپ بەك ۋىجدانسىزلىق قىلغان بولىدۇ، دېگەن. ئاقساراي بۇلتۇر 6- ئاينىڭ 14- كۈنى بۇ ھەقتىكى قارىشىنى ئىلان قىلىپ، زەربىدارلار ئەترىتىنىڭ ھازىرمۇ ياشاۋاتقان ئەزالىرىغا تۆلەم بېرىشنى قوللايدىغانلىقىنى بىلدۈرگەن، بۇنىڭ ئومۇمىي سومىسى 11 مىليون دوللارغا يېتىدۇ.

دۆلەتنام ئۇرۇشدىكى ئىشپىيونلار

شنخۇا ئاگېنتلىقى